

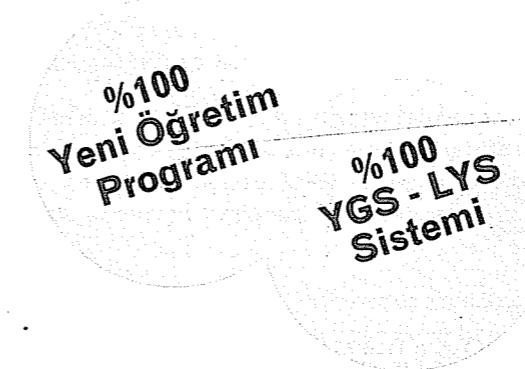
YGS

COĞRAFYA

SORU BANKASI

Test Uzmanları

Metin Taşkın, Harun Ata, Yüksel Acar,
Mikdat Ürküt, Derya Yılmaz,
Fahrettin Tepealtı, Ahmet Koç,
Ayyıldız Diker, Sinan Taban,
Erol Rıdvan Çetiner, Özlem Özdemir

Doğal Sistemler

Doğa ve İnsan - Coğrafya'nın Konusu ve Bölümleri

İÇİNDEKİLER

- Çalışma Yönergesi 4

Doğal Sistemler

KPT - Doğa ve İnsan - Coğrafyanın Konusu ve Bölümleri	5 - 10
KPT - Dünya'nın Şekli Hareketleri - Coğrafi Koordinat Sistemi.....	11 - 46
ÜPT - Dünya'nın Şekli Hareketleri - Coğrafi Konum.....	47 - 61
KPT - Harita Bilgisi	62 - 82
ÜPT - Harita Bilgisi - Haritalardan Faydalananma	83 - 86
KPT - İklim Bilgisi.....	87 - 125
ÜPT - İklim Elemanları - İklim Tipleri	126 - 133
KPT - Yerin Şekillenmesi.....	134 - 148
ÜPT - Derinden Gelen Güç: İç Kuvvetler.....	149 - 151
KPT - Güneşten Gelen Güç: Dış Kuvvetler.....	152 - 160
ÜPT - Güneşten Gelen Güç: Dış Kuvvetler.....	161 - 165
KPT - Doğadaki Üç Unsur : Su, Toprak, Bitki	166 - 171

Beşeri Sistemler

KPT - Beşeri Yapı.....	172 - 177
KPT - Nüfusun Gelişimi, Dağılışı ve Nitelikleri	178 - 195
KPT - Göçlerin Nedenleri ve Sonuçları	196 - 198
ÜPT - Nüfus Artışı - Dağılışı ve Göçler	199 - 201
KPT - Ekonomik Faaliyetlerin Ortaya Çıkışı ve Gelişimi	202 - 207

Mekânsal Bir Sentez : Türkiye

KPT - Türkiye'nin Yer Şekilleri ve İklimi.....	208 - 225
ÜPT - Türkiye'nin Yer Şekilleri.....	226 - 228
ÜPT - Türkiye'nin İklimi.....	229 - 237
KPT - Türkiye'nin Su, Toprak ve Bitki Varlığı	238 - 244
KPT - Türkiye'de Nüfus ve Yerleşme	245 - 268
ÜPT - Türkiye'de Nüfus ve Yerleşme	269 - 270

Küresel Ortam : Bölgeler ve Ülkeler

KPT - Bölge Türleri ve Sınırları.....	271 - 276
KPT - Kıtaların Keşfi ve Küçülen Dünya	277 - 282
ÜPT - Bölge - Ülkeler - Coğrafi Keşifler - Ulaşım - Ekonomi	283 - 286

Çevre ve Toplum

KPT - Doğal Afetler	287 - 301
ÜPT - Doğal Afetler ve Etkileri	302 - 304

Konu Performans Testi - 1

- 1. Aşağıdakilerden hangisi insan faaliyetlerinin doğaya etkilerine örnek olusturmaz?**
  - A) Barınmak ve geçimlerini sağlayabilmek için yerleşim yerleri kurmaları
  - B) Ulaşım yolları inşa etmeleri
  - C) Yeraltı kaynaklarını işlemeleri
  - D) Afetler sonucu insan ölümlerinin yaşanması
  - E) Orman alanlarını tarla alanlarına dönüştürmeleri

- 2. Aşağıdakilerden hangisi insan yaşamını olumsuz etkileyen ekstrem (sıradışı) olaylara örnek olusturmaz?**
  - A) Fırtınalar ve kasırgalar
  - B) Aşırı yağışlar ve seller
  - C) Aşırı sıcaklar ve kuraklık
  - D) Volkanik patlamalar
  - E) Hızlı toprak oluşumu

- 3. I. Orta kuşaktaki yüksek ve engebeli araziler
II. Kutup bölgelerindeki iklim kuşakları
III. Vadî kenarlarındaki ovalar
IV. Çöl alanları**
Yukarıdaki doğal çevre koşullarından hangileri insan yaşamını kolaylaştırıcı koşullar arasında yer alır?
  - A) Yalnız I
  - B) Yalnız III
  - C) I ve III
  - D) II ve IV
  - E) III ve IV

- 4. Yer kabuğu veya litosferde volkanizma, depremler, heyelan ve kaya düşmeleri gibi olaylar vardır.**
Aşağıdakilerden hangisi bu olayların bir sonucu olarak ortaya çıkmaz?
  - A) Evlerin hasar görmesi
  - B) Gel-git olaylarının oluşması
  - C) Düşen kayaların ulaşımı aksatması
  - D) Yer kabuğunda kırılmaların olması
  - E) Yeni yerşekillerinin ortaya çıkması

- 5. Doğal çevreyi oluşturan canlı ve cansız varlıklar düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisi diğerlerinden farklı bir kategoride yer alır?**
  - A) Mantarlar
  - B) Rüzgar
  - C) Topraklar
  - D) Oksijen
  - E) Sıcaklık

- 6. Aşağıdakilerden hangisi insanların doğal çevreyi kontrolü altına alma çalışmalarına örnek olusturmaz?**
  - A) Sel ve taşınrı oluşturan akarsuların önerine setler yaparak baraj göllerini oluşturması
  - B) Büyük akarsular üzerine köprüler yaparak ulaşımı sağlaması
  - C) Heyelan olayı sonucu bulunduğu alanlardan başka alanlara taşınaması
  - D) Deniz altından yapılan tünellerle ülke veya şehirleri birbirine bağlaması
  - E) Soğuk bölgelerde ısı yalıtımlı konutlar yaparak yerleşim bölgeleri oluşturması

7. Aşağıdakilerden hangisi coğrafyanın incelediği doğal olaylardan biri değildir?

- A) Toprak oluşumu
- B) Volkanizma faaliyetleri
- C) Nüfus hareketleri
- D) Yeraltı ve yerüstü sularının oluşumu
- E) Depremlerin oluşumu

8. Aşağıdakilerden hangisi coğrafyanın yerşekillerini inceleyen bölümündür?

- A) Hidroloji
- B) Jeomorfoloji
- C) Klimatoloji
- D) Jeodezi
- E) Astronomi

9. Aşağıda verilen durumlardan hangisi çevre-insan ilişkisi bakımından diğerlerinden farklı bir özelliktidir?

- A) Yerşekillerinin engebeli olduğu yerlerde yerleşmelerin dağınık olması
- B) Karasallığın şiddetli olduğu yerlerde nüfusun çok seyrek olması
- C) Sanayileşmiş şehirlerde hava kirliliğinin fazla olması
- D) Tektonik depremlerin can ve mal kaybına neden olması
- E) Gelgit genliğinin yüksek olduğu kıyılarda limanlarda gelgit esnasında liman işlemlerinin aksaması

10. Bitkilerin doğal ortama uyum, yaşam koşulları, sıcaklık, nem istekleri gibi özelliklerini tanımda aşağıdaki bilimlerden hangisinin coğrafyaya da-ha çok yardımcı olduğu söylenebilir?

- A) Jeoloji
- B) Kartografya
- C) Jeomorfoloji
- D) Biyoloji
- E) Jeofizik

11. Atmosferin içinde bulunan gazlar, yerküre üzerinde biyosferin oluşup gelişmesini sağlamıştır. Karalar üzerinde yaşayan canlılar solunum yoluyla atmosferdeki çeşitli gazlardan yararlanarak yaşamalarını sürdürmektedirler.

Atmosfer (hava küre) içinde canlı yaşamını mümkün kılan büyük miktarlarda gaz barındırmamasına rağmen su küre içinde de çok çeşitli canlıların yaşam sürmesini hazırlayan neden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karalardan denizlere mineral madde taşınması
- B) Su kürenin dünyanın bir parçası olması
- C) Oksijenin suda erimiş olarak bulunabilmesi
- D) Atmosferde bulunan pek çok gazın su kürede bulunmaması
- E) Atmosfer ve suyun bileşimlerinin aynı olması

12. Aşağıdakilerden hangisi insanın doğal çevre üzerinde meydana getirdiği değişikliklerden biri değildir?

- A) Su taşkınlarını önlemek için barajlar yapması
- B) Eğimli yerlerde taraça yapması
- C) Denizi doldurarak yeni topraklar kazanması
- D) Gelgitlerin haliç oluşturması
- E) Sanayinin ekolojik dengeyi bozması

13. Aşağıdakilerden hangisi yerşekillerinin insan yaşamına etkisine örnek olarak gösterilemez?

- A) Karadeniz Bölgesi'nde ulaşımın geçitlerle yapılması
- B) Yol yapım maliyetlerinin fazla olması
- C) İzmir limanının gelişmesi
- D) Türkiye'de karayollarının genellikle doğu-batı doğrultusunda olması
- E) Meskenlerde kullanılan yapı malzemesinin çeşitliliği

14. Aşağıdaki doğal afetlerden hangisi litosferde meydana gelmektedir?

- A) Heyelan
- B) Sera etkisi ve küresel ısınma
- C) Deniz kabarmaları
- D) Kasırga
- E) Yağışlar

15. I. Yeryüzü şekilleri
II. Yeraltı ve yerüstü suları
III. Devletler arasındaki ilişki
Coğrafya'nın yukarıdaki alanları inceleyen bilim dalları aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla verilmiştir?

I	II	III
A) Jeomorfoloji	Klimatoloji	Beşeri Coğrafya
B) Jeoloji	Hidrografya	Siyasi Coğrafya
C) Jeoloji	Hidrografya	Nüfus Coğrafya
D) Jemorfoloji	Hidrografya	Siyasi Coğrafya
E) Kartografya	Klimatoloji	Nüfus Coğrafya

16. Doğal çevre şartları insan yaşamı üzerinde doğrudan bir etkiye sahiptir.

Aşağıdakilerden hangisi doğal çevrenin insan yaşamı üzerindeki olumlu etkilerine örnek gösterilemez?

- A) Verimli tarım alanlarının sık nüfuslanması
- B) İklimin iliman olduğu sahaların nüfusun sık olması
- C) Kutuplarda yerleşmenin olmaması
- D) Yerşekillerinin çeşitlilik gösterdiği alanlarda, tarım ürünü çeşidinin fazla olması
- E) Yatak eğimi ve akımı fazla olan akarsulardan enerji elde edilmesi

17. I. Atmosferdeki karbondioksit oranının artması
II. Tsunami dalgalarının olması
III. Ozon tabakasının incelmesi

Yukarıda verilen oluşumların hangilerinin gerçekleşmesinde insanların doğrudan ya da dolaylı bir etkisi yoktur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

18. – Katmanlardan oluşur.
– Kalınlığı on bin kilometre civarındadır.
– Güneşten gelen zararlı ışınları tutar.
– İklim olaylarını meydana getirir.

Yukarıdaki özelliklerini verilen doğal ortam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Litosfer
- B) Biyosfer
- C) Atmosfer
- D) Akifer
- E) Ekosfer

Doğa ve İnsan - Coğrafya'nın Konusu ve Bölümleri

Konu Performans Testi - 2

1. Yeryüzünde meydana gelen tabii ve beşeri olayları neden-sonuç ilişkisi içinde inceleyen bilim dalına coğrafya denir.

Aşağıdakilerden hangisi coğrafyanın ele alıp incelediği beşeri olaylardan biri değildir?

- A) Tarım ürünlerinin ekim alanlarının dağılışı
- B) Yeraltı kaynaklarını işleyen tesislerin dağılışı
- C) Nüfus artışının göçle olan ilişkisi
- D) Ormanların bölgelere dağılışı
- E) Ulaşım ağının ekonomiye etkisi

2. I. Klimatoloji: İklim bilimi
II. Jeomorfoloji: Nüfus bilimi
III. Demografi: Yersekilleri bilimi
IV. Hidrografya: Su bilimi

Yukarıdaki eşleştirme hangilerinin karşısındaki açıklamalar yer değiştirirse tanımlamalar doğru olur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

3. Aşağıdakilerden hangisi coğrafyanın alt bilim dallarından değildir?

- A) Jeomorfoloji
- B) Biocoğrafya
- C) Jeoloji
- D) Hidrografya
- E) Klimatoloji

4. Coğrafya yeryüzünün oluşumu, gelişimi ve geçmişten günümüze kadar geçirdiği evreleri; insanın yeryüzü üzerindeki mekânsal faaliyetlerini sebep-sonuç ilişkisine bağlı olarak araştıran ve açıklayan bir bilim dalıdır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi coğrafyanın inceleme alanına girmez?

- A) Tarım faaliyetleri
- B) Yersekillerinin oluşumu
- C) Nüfus ve yerleşme
- D) Büyük savaşların etkileri
- E) İklim olayları ve doğal afetler

5. Aşağıdaki coğrafyanın alt bilim dallarından hangisinin,

- Türkiye'deki volkanik dağların dağılışı
- Türkiye'deki fay kaynaklarının (kaplıca-ılıca) dağılışı
- Türkiye'deki bitki türlerinin dağılışı
- Türkiye'deki sıcaklığın dağılışı

inceleme alanıyla ilgili olay yukarıda verilmiştir?

A) Hidrografya	B) Klimatoloji
C) Demografi	D) Biocoğrafya
E) Jeomorfoloji	

6. Aşağıdakilerden hangisi insanın doğal çevre üzerindeki etkisine örnek oluşturmaz?

- A) Arazinin engebeli olduğu alanlarda insanların karayolu ve demiryolu yapımında tüneller oluşturulması
- B) Sel ve su taşkınlarını önlemek için akarsu önlendirinde bentler oluşturulması
- C) Fabrika bacalarından çıkan zararlı gazların doğadaki karbon döngüsüne zarar vermesi
- D) Sıcaklığın düşük olduğu alanlarda yerleşmelerin, vadi tabanlarına kurulması
- E) Toprak erozyonunu önlemek için ağaçlandırma yapılması

7. Yapılan araştırmalar canlıların toprak yüzeyinden yaklaşık 10 m derinliğe ve 120 m yüksekliğe kadar yaşayabildiklerini göstermiştir. Deniz ve göllerde de canlıların büyük bir bölüm su yüzeyine yakın tabaka içinde yaşamaktadır.

Yukarıdaki anlatımlar coğrafyanın hangi bölümle ilgilidir?

- A) Jeomorfoloji
- B) Klimatoloji
- C) Biyocoğrafya
- D) Hidrografya
- E) Ekonomi coğrafyası

8. I. Klimatoloji

- II. Jeomorfoloji
III. Biyocoğrafya

Yukarıda coğrafaya ait olan bölümlerin incelentiği konular aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

I	II	III
A) Yersekilleri	İklim özellikleri	Suların özellikleri
B) İklim özellikleri	Yersekilleri	Bitki ve hayvan dağılışı
C) Bitki ve hayvan dağılışı	Suların özellikleri	İklim özellikleri
D) Yersekilleri	Bitki ve hayvan iklim özellikleri	dağılışı
E) Suların özellikleri	İklim	Yersekilleri
	ozellikleri	ozellikleri

9. Aşağıdakilerden hangisi doğal çevreyi oluşturan canlı varlıklar arasında yer almaz?

A) Bitkiler	B) Hayvanlar
C) Bakteriler	D) Mantarlar
E) Karbon	

10. İnsanların içinde yaşadığı doğal çevre şartları beslenme, giyinme ve barınma gibi birçok özelliği etkiler.

Buna göre,

- I. akarsulardan hidroelektrik üretiminin yapılması
  - II. kurak bölgelerde kerpiç evlerin yaygın olması
  - III. kar yağışlarının ulaşımı olumsuz yönde etkilemesi
  - IV. soğuk iklim bölgelerinde yaşayan insanların kalin giysi giymesи
- gibi özelliklerden hangileri doğal çevre şartlarının insan yaşamı üzerindeki etkisine örnek oluştur-maz?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

11. I. Milli parkların kurulması

- II. Orman alanlarının tarlaya dönüştürülmesi
III. Sanayi tesislerinin tarım arazilerine kurulması
IV. Fabrika atıklarının sulara bırakılması

Yukarıdakilerden hangileri insanın doğaya olumsuz etkileri arasında yer almaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

12. Aşağıdakilerden hangisi doğal çevrenin insan faaliyetlerine olan olumlu etkilerine örnek oluştur-maz?

- A) Volkanik arazilerde yapılan tarımdan yüksek verim alınması
- B) Yağışın az ve sıcaklığın fazla olduğu çöl alanlarında canlı türlerinin az olması
- C) Yersekillerinin sade olduğu alanlarda ulaşımın kolay olması
- D) Güneşli gün sayısının fazla olduğu kışılarda turizm etkinliklerinin gelişmesi
- E) Çayır ve meraların fazla olduğu yerlerde hayvançılığın gelişmesi

13. Aşağıda verilen konuların hangisi coğrafyanın beşeri ve ekonomik konuları arasında yer almaz?

- A) Yerleşme   B) Rüzgâr   C) Nüfus
D) Göç   E) Tarım

14. Yer; atmosfer (havaküre) biyosfer (canlıküre), litosfer (taşküre) ve hidrosfer (Su küre) olmak üzere dört farklı unsurdan oluşan bir ortamdır.

Buna göre aşağıda verilenlerden hangisi diğerlerinden farklı bir ortamda bulunur?

- A) Yeraltı zenginlikleri
B) Ormanlar
C) Kuşlar
D) Hayvanlar
E) İnsanlar

15. İnsan ve doğal çevre arasındaki karşılıklı etkileşimi inceleyen bilim dalı Beşeri Coğrafya'dır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi beşeri coğrafyanın alanları arasında değildir?

- A) Nüfus coğrafyası
B) Sanayi coğrafyası
C) Yerleşme coğrafyası
D) Siyasi coğrafya
E) Sular coğrafyası

16. I. Güneş pili üretiminin artması
II. Orta kuşak giysi değişiminin fazla olması
III. Turizm faaliyetlerini çeşitlenmesi
IV. Tarım alanlarının daralması

Yukarıda verilenlerden hangileri doğal çevrenin insan faaliyetlerine etkisine örnek gösterilemez?

- A) Yalnız II   B) Yalnız IV   C) I ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

17. Coğrafya konularını incelerken aynı konuyu inceleyen diğer bilim dallarından faydalananır.

Aşağıdaki bilimlerden hangisi coğrafya yardımcı bilimlerden değildir?

- A) Hidroloji
B) İstatistik
C) Jeodezi
D) Tarih
E) Ontoloji

18. Aşağıdaki doğal ortamlardan hangisi yeryüzünde sıcaklık dağılımında daha fazla etkilidir?

- A) Litosfer
B) Havaküre
C) Biyosfer
D) Hidrosfer
E) Ekzosfer

Dünya'nın Şekli - Hareketleri

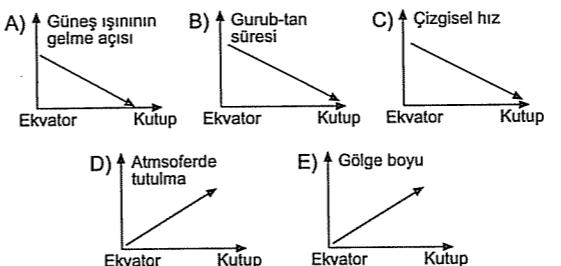
Coğrafi Koordinat Sistemi

Konu Performans Testi - 1

1. – Karın yerde kalma süresi
– Buzulların etki alanı,
– Göllerde ve denizlerde donma süresi
gibi özelliklerde ekvatorдан kutuplara gidildikçe artış gözlenir.
Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yer'in şekli   B) Eksen eğikliği
C) Yüzey şekilleri   D) Kara-deniz dağılışı
E) Yağış

2. Dünya'nın şekline bağlı olarak yeryüzünde pek çok olay değişir.
Aşağıda Dünya'nın şekline bağlı olarak ortaya çıkan özelliklerden hangisinin değişimi yanlış verilmiştir?

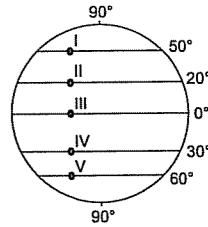

3. Ekvatorдан kutuplara gidildikçe güneş ışınlarının gelme açısı daralar, sıcaklık ortalamaları düşer.
Aşağıdakilerden hangisi bu duruma ters düşer?

- A) Kutuplar çevresinin buzullarla kaplı olması
B) Bitkilerin kuşaklar oluşturması
C) Ekvator çevresinde aysberglerin görülmemesi
D) Kar şeklindeki yağışların ekvatorдан uzaklaşıkça artması
E) Dönencelerde çöllerin oluşması

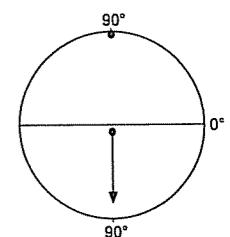
4. Yeryüzünde sıcaklığı etki eden tek faktör Dünya'nın şekli olsaydı, kûre üzerinde verilen noktalardan hangilerinin sırasıyla en sıcak ve en soğuk olması gereklidir?

- A) I ve III   B) I ve V
C) II ve III   D) III ve V
E) IV ve V

5. – Bitkilerin kutuplara doğru geniş yapraklı, karma ve iğne yapraklı kuşaklar oluşturması
– Akdeniz'in Karadeniz ve Baltık Denizi'nden tuzlu olması
– Kalıcı karların alt sınırının kutup bölgelerine doğru alçaklara inmesi
Yukarıdaki olayların oluşmasının temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya'nın yörüngesinin şekli
B) Dünya'nın şekli
C) Dünya'nın günlük hareketi
D) Kara ve deniz dağılışı
E) Dünya'nın Ay'a uzaklığı

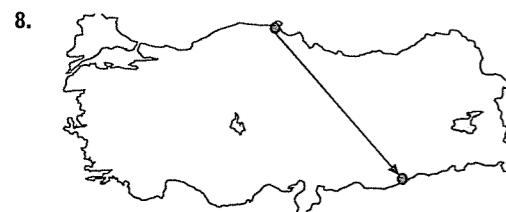
6. Kûre üzerinde verilen ok yönünde gidildiğinde aşağıdakilerden hangisinde bir artış gözlenmez?

- A) Çekim kuvveti
B) Haritalarda bozulma oranı
C) Gece-gündüz süre farkı
D) Gurub ve tan vakti süresi
E) Meridyenler arası mesafe

7. Dünya'nın şeklinin etkisiyle, ekvatorдан kutuplara gidildikçe pek çok olay değişiklik gösterir.

Aşağıda verilenlerden hangisiinde ekvatorдан kutuplara doğru gidildikçe bir değişiklik görülmez?

- A) Güneş'in doğuş ve batış anının süresi
- B) Gece - gündüz süre farkı
- C) Açısal hız
- D) Çizgisel hız
- E) Güneş'in ufuktaki yükseltisi

Yukarıdaki harita üzerinde ok yönünde gidildiğinde meydana gelen aşağıdaki değişikliklerden hangisi Dünya'nın şekliyle açıklanamaz?

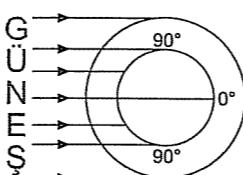
- A) Gece-gündüz süre farkının azalması
- B) Güneş'in doğuş ve batış süresinin kısalması
- C) Güneş'in daha erken doğması
- D) Güneş'in ögle vakti ufuktaki yükseltisinin artması
- E) Güneş ışınlarının gelme açısının büyümesi

9. Aşağıda ekvatorдан kutuplara gidildikçe değişen bazı olaylar verilmiştir.

Verilenlerden hangisinin değişmesi diğer dört seçenekteki özelliklerin değişmesinin temel nedenidir?

- A) Ağaçların yaprak özelliğinin değişmesi
- B) Karın yerde kalma süresinin değişmesi
- C) Denizlerde tuzluluk oranının değişmesi
- D) Güneş ışınlarının gelme açısının değişmesi
- E) Tarım ürünlerinin yetişme üst sınırının değişmesi

10. Yanda Güneş'ten gelen ışınların atmosfere girdikten sonra yeryüzüne ulaşana kadar geçtikleri mesafe verilmiştir.

İşinların ekvatorдан kutuplara gidildikçe atmosferde katettikleri mesafenin artması aşağıdakilerden hangisinin sonucudur?

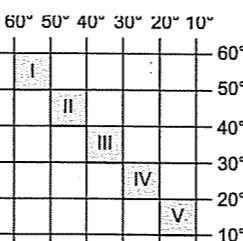
- A) Yer'in şekli
- B) Yer'in eksen hareketi
- C) Yer'in yörünge hareketi
- D) Yer'in yıllık hareketi
- E) Yer'in eksen eğikliği

11. K merkezinden L merkezine gidildiğinde,
- Güneş ışınlarının gelme açısının daraldığı
  - Haritalarda bozulma oranının artışı
  - İşin atmosferde enerji kaybının arttığı gözlenmiştir.

Buna göre, iki merkezin konumlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

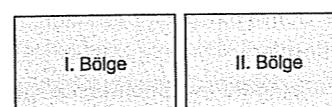
- A) K merkezi daha batıda yer alır.
- B) L merkezi daha güneydedir.
- C) K merkezi başlangıç meridyenine daha yakındır.
- D) L merkezi daha yüksekte yer alır.
- E) K merkezi başlangıç paraleline daha yakındır.

12. Yanda koordinatları verilen bölgelerden izdüşüm alanı en dar ve en geniş olanlar sırasıyla aşağıdakilerden hangileridir?

- A) I ve III
- B) I ve V
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve V

13.

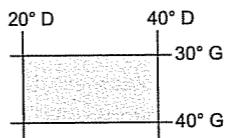

Yukarıda verilen iki bölgenin doğusu ve batısı arasında geçen meridyen sayısı, kuzeyi ile güneyi arasında geçen paralel sayısı eşittir.

I. bölgenin izdüşüm alanının II. bölgeye göre daha geniş olması aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

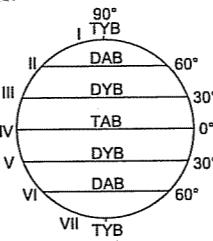
- A) I. bölgenin II. bölgeye göre güneyde olmasına
- B) I. bölgenin II. bölgeye göre ekvatora daha yakın olmasına
- C) I. bölgenin II. bölgeye göre Greenwich'e daha yakın olmasına
- D) II. bölgenin yerçekillerinin I. bölgeninkine göre daha engebeli olmasına
- E) II. bölgenin I. bölgeye göre daha doğuda olmasına

14. Yanda koordinatları verilen bölgeyle ilgili aşağıda verilen olaylardan hangisinin yaşanması Dünya'nın şeklinin etkisiyle açıklanamaz?

- A) Kuzeyinden güneye doğru sıcaklığın azalması
- B) Kuzeyinden güneye doğru kalıcı kar sınırının alçalması
- C) Güneyinden kuzeye doğru gölge boyunun kılsması
- D) Güneyinden kuzeye doğru engebe ve eğimin artması
- E) Kuzeyinde çizgisel hızın, güneyinde ise çekim kuvvetinin daha fazla olması

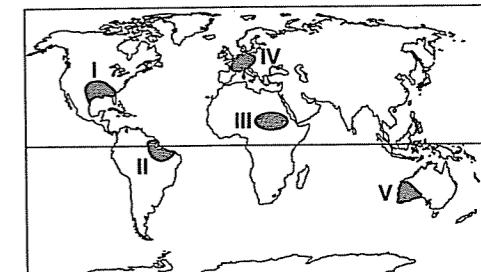
15. Yandaki kürede Dünya üzerinde oluşan sürekli basınç merkezleri verilmiştir.

Basınç merkezlerinden hangilerinin yerini Dünya'nın şekli belirlemiştir?

- A) I, III ve V
- B) I, IV ve VII
- C) II, III ve VI
- D) II, IV ve V
- E) IV, V ve VII

16.

Sıcaklık ortalamasının yüksek, nem oranının çok fazla olduğu yöreler insan sağlığı için olumsuz koşullar yaratır.

Harita üzerinde işaretli alanlardan hangisinde yukarıdaki duruma bağlı olarak yerleşmeler deniz seviyesinden en yüksekte kurulur?

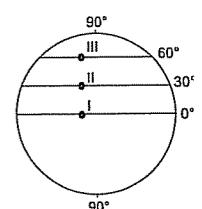
- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

17. X ülkesinde ağaçlar geniş yapraklı,

Y ülkesinde ağaçlar karma yapraklı,

Z ülkesinde ağaçlar iğne yapraklıdır.

Buna göre, sözü geçen ülkeler kürde üzerinde işaretli hangi noktalarda yer alır?

X	Y	Z
A) I	II	III
B) III	II	I
C) II	I	III
D) I	III	II
E) III	I	II

Dünya'nın Şekli ve Boyutları

Konu Performans Testi - 2

1. Paraleller, ekvatorдан kutuplara birer derece arayla sıralanan sanal çemberlerdir.

Aşağıda paralellerle ilgili verilenler bilgilerden hangisi yanlışır?

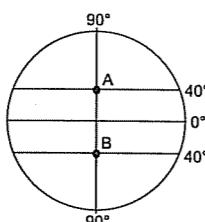
- A) Paralel numaraları ekvatorдан uzaklaşıkça büyür.
- B) Paralel derecesi büyük olanın çevresi küçütür.
- C) Paraleller arası mesafe 111 km'dir.
- D) Paralel derecesi en büyük olan kutup dairesidir.
- E) Paraleller doğu - batı yönlü uzanırlar.

2. – Meridyenler arasında 4 dakika zaman farkı vardır.
– Ekvatorda meridyenler arası mesafe yaklaşık 111 km'dir.
– 60° paralelinde meridyenler arası mesafe yaklaşık 55 km'dir.

Buna göre, meridyenler arasındaki mesafe değişmesine karşı aralarındaki zaman farkının sabit olması aşağıdakilerden hangisinin sonucudur?

- A) Dünya'nın dönüş yönünün
- B) Dünya'nın ekseni etrafında dönüş hızının
- C) Dünya'nın eksen eğikliğinin
- D) Güneş ışınlarının geliş açısının
- E) Dünya'nın geoid şeklinin

3. Yandaki küre üzerinde işaretli A - B noktalarının paralel derecesi aynıdır.

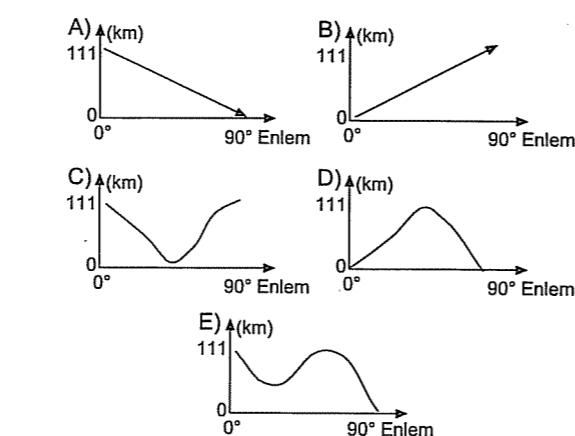

Verilen noktalar için aşağıdakilerden hangisinin her zaman için aynı olduğu söylenemez?

- A) Ekvatora kuşusu uzaklıkları
- B) Meridyenleri arasındaki mesafe
- C) Güneş ışınlarını ekinokslarda alma açıları
- D) Paralel çevre uzunlukları
- E) Sıcaklık ortalamaları

4. Meridyenler, Dünya'nın şeklinin sonucu, kutup noktalarında birleşirler.

Buna göre, aşağıdaki grafiklerden hangisi, meridyenler arası mesafe ile Dünya'nın şekli ilişkisini en iyi açıklar?

5. X noktası ekvatorun 1665 km kuzeyindedir. Y noktası ekvatorun 3885 km güneyindedir.

Buna göre, X ve Y noktalarının paralel dereceleri aşağıdakilerden doğru verilmiştir?

- A) X - 15° K   B) X - 15° G   C) X - 35° G
Y - 35° G   Y - 35° K   Y - 15° K
- D) X - 15° D   E) X - 35° K
Y - 35° B   Y - 15° G

6. Ardışık iki paralel arasındaki mesafe sabit iken, çevre uzunlukları değişir. Meridyenlerin çevre uzunluğu sabit iken, aralarındaki mesafe değişir.

Paralel ve meridyenlerle ilgili yukarıda verilen durumların nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yer'in ekseni etrafındaki hareketi
- B) Yer'in küresel şekli
- C) Yer'in eksen eğikliği
- D) Yer'in yörüngesinin elips şeklinde olması
- E) Yer'in ekseni etrafındaki dönüş hızı

7. Aynı meridyen üzerindeki noktalar için,

- I. Yerel saat
- II. Güneş'in en tepede olduğu an
- III. Ekinokslarda Güneş'in doğuş saati
- IV. Başlangıç meridyenine uzaklık yukarıda verilenlerden hangileri ortak değildir?

- A) Yalnız II   B) Yalnız IV   C) I ve II
D) II ve IV   E) III ve IV

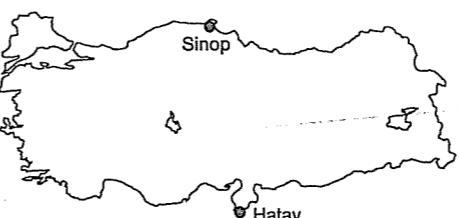
8. Yandaki tabloda görüldüğü gibi paralellerin derecesi büyükçe çevre uzunluğu küçülmektedir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin sonucudur?

Paralel Numarası	Paralel Çevre Uzunluğu (km)
0°	40.076
20°	37.680
40°	30.742
60°	19.894
80°	6.981
90°	0

- A) Dünya'nın küresel şekli
- B) Paralellerin kutuplarda birleşmesi
- C) Yörünğenin elips şeklinde olması
- D) Paralellerin birer derece arayla geçmesi
- E) Paraleller arası mesafenin sabit olması

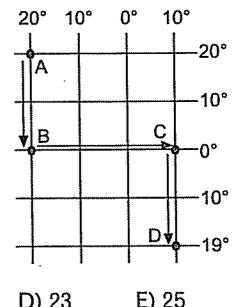
9. Sinop 42° kuzey, Hatay ise 36° kuzey paraleli üzerinde bulunmaktadır.

Buna göre, Sinop'un 1110 km kuzeyindeki paralel ile, Hatay'ın 2775 km güneyindeki paralel arasındaki uzaklık kuşusu kaç km'dir?

- A) 3885 km   B) 4440 km   C) 4551 km
D) 4995 km   E) 6105 km

10. 333 km/saat hızla hareket eden bir araç A-B, B-C, C-D mesafelerini kaç saatte kat eder?

- A) 12   B) 15   C) 19   D) 23   E) 25

11. Ekvatora birer derece arayla çizilen çemberlere paralel denir. Ekvatora uzaklaşıkça paralel derecesi büyür.

Aşağıdakilerden hangisi paralellere ait bir özellik değildir?

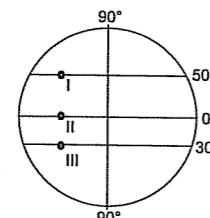
- A) Kuzey Yarımküre'de paralel numaraları yukarı doğru büyür.
- B) Paralel çevre uzunluğu kutuplardan ekvatora büyür.
- C) Kutuplardan ekvatora doğru aralarındaki mesafe artar.
- D) 0° paralelinin çevre uzunluğu enbüyükür.
- E) 90° Kuzey, 90° Güney toplam 180 tane paralel vardır.

12. Aynı meridyen üzerindeki noktalarda öğle vakti aynı anda yaşanır. Ancak aynı meridyen üzerindeki noktalarda ekinoks günleri hariç Güneş aynı anda doğmaz ve batmaz.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

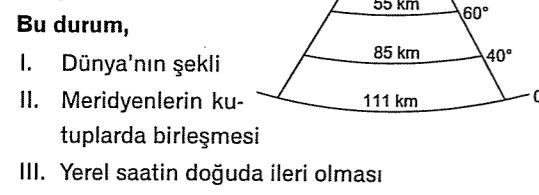
- A) Dünya'nın geoid şeklini
- B) Meridyenlerin kutup noktalarında birleşmesi
- C) Güneş'in ufuktaki yükseltisini değiştirmesi
- D) Ekvator ile ekliptik düzlem arasında $23^{\circ} 27'$ lik açı olması
- E) Yer ekseni ekvatora dik olması

13. Yandaki küre üzerinde işaretli paralel daireleri üzerinde doğuya doğru eşit hızla hareket edildiğinde başlangıç noktasına en erken ulaşandan en geç ulaşacak olana doğru sıralanış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I - II - III   B) I - III - II   C) III - II - I
D) II - III - I   E) II - I - III

14. Ardışık iki meridyen arasındaki mesafe paralel numarası büyüğünde azalır.

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I ve III

15. Doğu - batı genişliği fazla olan ülkelerin üzerinden daha çok sayıda meridyen geçer, yerel saat farkı çok olur. Bu ülkeler aynı anda birden fazla ortak saat kullanır.

Aşağıdaki ülkelerden hangisi bu özelliktedir?

- A) Almanya   B) İngiltere   C) A.B.D.
D) İtalya   E) Türkiye

1-D   2-B   3-E   4-A   5-A   6-B   7-B   8-A   9-C   10-D   11-C   12-D   13-B   14-D   15-C   16-A   17-E   18-D

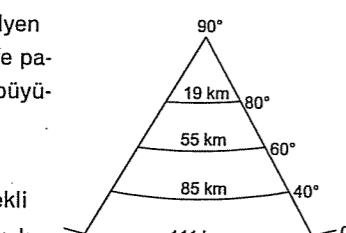
16. Yanda verilen paralel daireleri üzerinde bir tam dönüş gerçekleşeceğin araçların eşit sürede donebilmeleri için hızlarının aşağıdakilerden hangisinde verildiği gibi olması gereklidir?

Paralel No	Çevre Uzunluğu (km)
0°	40.076
40°	30.742
80°	6.981

- A) $0 > 40 > 80$ B) $0 > 80 > 40$
C) $0 = 40 = 80$ D) $80 > 40 > 0$
E) $80 > 0 > 40$

17. Aşağıda meridyenlerle ilgili verilen özelliklerden hangisinin Dünya'nın şekli ile ilgisi yoktur?

- A) Tüm meridyenlerin boyları eşittir.
B) Tüm meridyenler kutup noktalarında birleşir.
C) Meridyenler arasındaki mesafe ekvatorдан kutuplara daralır.
D) Meridyenler arası mesafe ekvatorda 111 km'dir.
E) Tüm meridyenlerin yerel saatleri birbirinden farklıdır.

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I ve III

18.

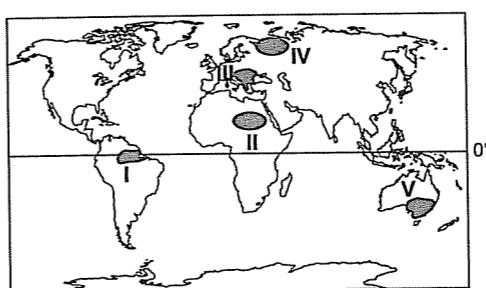
Yukarıda Tarih Değiştirme Çizgisine göre numaralarla belirtilmiş noktalardan hangisi yeni günü ilk yaşayan yerdir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

Konu Performans Testi - 3

1. Yanda aynı gün gündüz süreleri verilen beş merkez için meridyenleri arasında mesafe en dar ve en geniş olacak merkez sırasıyla hangileridir?

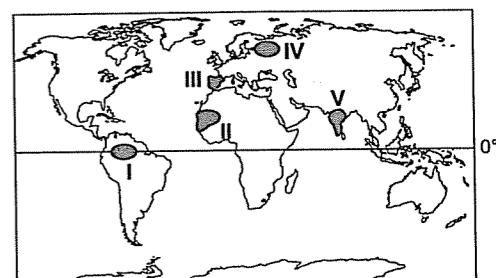
- A) I ve IV   B) II ve III   C) II ve V
D) III ve IV   E) V ve II

Yukarıdaki harita üzerinde verilen taralı alanlar için aşağıdaki yargılardan hangisi enlem etkisiyle açıklanamaz?

- A) I'de kalıcı kar sınırının III'ten yüksek olması
B) III'de cephесel yağışların yaygın olması
C) IV'de soğuğa dayanıklı bitkilerin yetişmesi
D) II'de sıcaklığın IV'ten yüksek olması
E) V'te küçük baş hayvancılığının yaygın olması

4. Yıl içinde gece-gündüz süreleri değişir. Gece-gündüz süreleri arasındaki fark enlem derecesi büyüğünde artar.

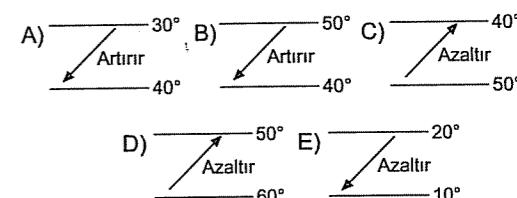

Haritada verilen merkezlerin hangilerinin gece-gündüz süre farkları benzerlik gösterir?

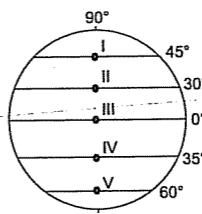
- A) I ve II   B) I ve IV   C) II ve III
D) II ve V   E) IV ve V

5. Alçak enlemlerden yüksek enlemlere esen rüzgârlar sıcaklıkların artmasına, yüksek enlemlerden alçak enlemlere esenler ise sıcaklıkların azalmasına neden olur.

Buna göre, aşağıda verilenlerden hangisi enlem-sıcaklık rüzgâr ilişkisine terstir?

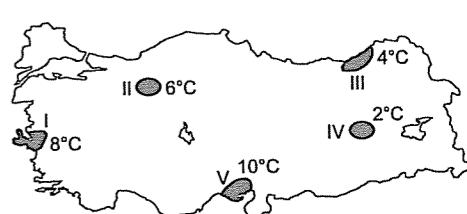

3. Ekinoks tarihlerinde güneş ışınları ekvatora dik açı ile gelir ve ekvatorдан uzaklaşıkça ışınların gelme açısı daralarak cisimlerin gölge boyaları uzar.
Buna göre, küre üzerinde işaretli noktaların enlem derecelerine dikkat edildiğinde 21 Mart tarihinde cisimin gölge boyunun en kısa ve en uzun olacağı noktalar sırasıyla hangileridir?

- A) I ve III   B) II ve IV   C) II ve V
D) III ve V   E) IV ve V

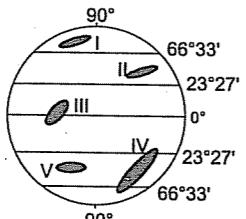
6.

Yukarıdaki haritada taralı yörelerden hangilerinin sıcaklık ortalamalarının farklı olması enlemle açıklanamaz?

- A) I ve II   B) II ve III   C) II ve V
D) III ve IV   E) IV ve V

7. Yandaki küre üzerinde taraflı olarak verilen bölgelerden hangisiinde bitki örtüsü çeşitliliğinin daha fazla olması beklenir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

8. Yanda matematik iklim kuşakları verilmiştir.
Enlem değerleri itibarıyle orta (ılıman) kuşakta yer alan bir bölge için;
I. İklim çeşitliliği fazladır.
II. Dört mevsim belirgin olarak yaşanır.
III. Sıcaklık ortalaması çok yüksektir.
IV. Bitki ve tarım ürünü çeşidi fazladır.
yukarıdakilerden hangileri doğru değildir?

- A) Yalnız II   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve III   E) III ve IV

9. Kuzey - güney yönlü geniş alan kaplayan ülkelere çok sayıda enlem geçer. Enlem etkisiyle ülkenin kuzey - güney yönlü pek çok özelliği değişir.
Aşağıdakilerden hangisi enlem etkisiyle değişen bir özellik değildir?

- A) İklim ve bitki örtüsü
B) Sıcaklık ortalaması
C) Yağış şekli
D) Taşların çözünme özelliği
E) Yükselti

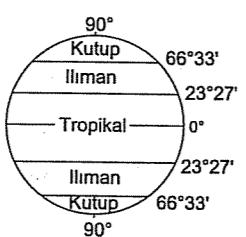
10. Çizgisel hızları aynı olan iki merkezin aynı anda gece süreleri farklıdır.

Buna göre,

- I. Boyamları
- II. Ekvatora uzaklıklarını
- III. Yarım küreleri
- IV. Yükseltileri

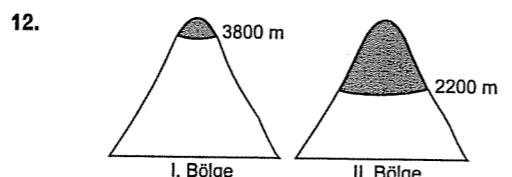
özelliklerinden hangileri iki merkez için kesinlikle aynıdır?

- A) Yalnız II   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve III   E) II ve IV

11. Enlem derecesi büyükçe ekvatorдан uzaklaşılır.
Buna göre, enlem dereceleri farklı olan iki merkez için aşağıdakilerden hangisi ortak olabilir?

- A) Ardisık meridyenler arası mesafe
- B) Gölgé boyu
- C) Yerel saat
- D) Çizgisel hız
- E) Gurub ve tan süresi

Yukarıda farklı iki bölgede toktağan karın oluşturduğu yükseltilerin alt sınırı verilmiştir.

Bu iki bölgeyle ilgili,

- I. Güneş'in doğuş batış anının süresi
- II. Sıcaklık ortalamaları
- III. Yağış miktarı
- IV. Güneş'in ufuktaki yükseltisi

özelliklerinden hangileriyle ilgili yorum yapılamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve III   E) III ve IV

13. A ve B merkezleri ekinoks tarihlerinde Güneş işinlarını 50° açıyla almaktadır.

A - B merkezleri için,

- I. yerel saatleri
- II. gece - gündüz süre farkları
- III. cisimlerin gölgé yönleri
- IV. ardisık meridyenler arası mesafeleri

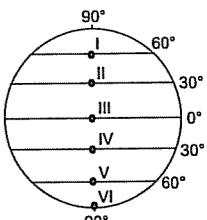
gibi durumlardan hangileri kesinlikle aynıdır?

- A) Yalnız II   B) Yalnız IV   C) I ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

16. Yanda ekvatora göre konumu verilen merkezlerden hangilerinin sıcaklıklarının farklı olması enlem-sıcaklık ilişkisine terstir?
• I. 14°C	40°
• II. 24°C	30°
• III. 28°C	20°
• IV. 26°C	10°
• V. 27°C	0°
	10°

- A) I ve II   B) I ve III   C) III ve IV
D) IV ve I   E) V ve II

17. Yandaki küre üzerinde enlemleri verilen merkezlerden hangilerinin yıl boyunca çizgisel hızlarının eşit olması beklenir?

- A) I ve II   B) I ve VI   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve V

14. Yandaki şekilde gösterildiği gibi Çanakkale'den Muğla'ya gidildiğinde enlem etkisine bağlı olarak aşağıdakilerden hangisinde artış gözlenir?

- A) Gece - gündüz süre farkı
- B) Tarım ürünlerinin olgunlaşma süresi
- C) Yerin çekim kuvveti
- D) Karın yerde kalma süresi
- E) Orman yetişme üst sınırı

18. Türkiye'nin ekvatora göre konumu göz önüne alındığında aşağıda verilenlerden hangisi farklı bir nedene bağlı olarak yaşanmaktadır?

- A) Tarım ürünlerinin Adana'da, Giresun'dan önce olgunlaşması
- B) Orman üst sınırının Antalya'da, İstanbul'dan yüksek olması
- C) Muğla'da buharlaşmanın Balıkesir'den fazla olması
- D) İzmir'de deniz suyu sıcaklığının Trabzon'dan fazla olması
- E) Rize'de bitki örtüsünün Hatay'dan daha gür olması

Konu Performans Testi - 4

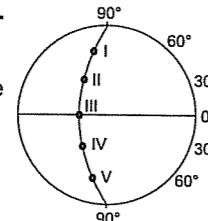
1. Yerküre üzerinde konumları farklı iki merkezin yerel saatlerinin aynı olduğu biliniyorsa aşağıdakilerden hangisi bu iki merkez için kesinlikle ortaktır?

- A) Ekvatora uzaklıklarını
- B) Greenwich'e uzaklıklarını
- C) Boyamları
- D) Enlemleri
- E) Güneş'in doğuş - batış saatleri

2. Yandaki küre üzerinde verilen beş farklı nokta için,

- I. Başlangıç Meridyeni'ne uzaklıklarını
- II. öğle vaktitleri
- III. yerel saatleri
- IV. Güneş'in önünden geçiş hızları
- özelliklerinden hangileri ortak değildir?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

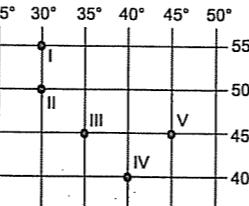

3. Türkiye'nin doğusundan geçen 45° Doğu boylamı üzerinde yer alan iki merkez için,

- I. Yerel saat
- II. Güneş'in en tepede olduğu an
- III. Güneş'in ufuktaki yükseltisi
- IV. Güneş'in doğuş ve batış saatleri
- özelliklerinden hangileri yıl boyunca kesinlikle ortaktır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4. Aynı boylam üzerindeki noktalarda yerel saat aynıdır. Aynı boylam üzerindeki noktalarda ekinoks tarihlerinde Güneş aynı anda doğar ve batar.

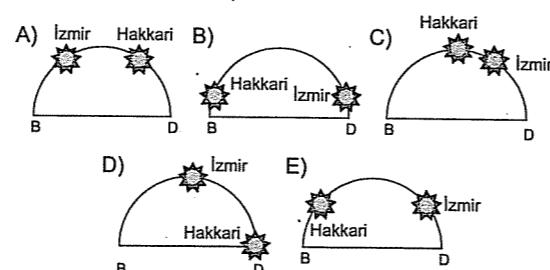

Buna göre, yukarıda koordinatları verilen merkezlerden hangilerinde 23 Eylül günü Güneş'in aynı anda batması beklenir?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve IV
- E) IV ve V

Haritada verilen Izmir ve Hakkari'de Güneş'in aynı anda ufuktaki konumu hangi seçenekte yaklaşık olarak doğru verilmiştir?

6. Ekvator üzerinde 10° Doğu boylamında Güneş doğudan ne kadar zaman sonra 5° Batı boylamında batacaktır?

- A) 1 saat sonra
- B) 20 dakika sonra
- C) 12 saat sonra
- D) 13 saat sonra
- E) 12 saat 20 dakika sonra

7. 29° Doğu boylamı üzerinde yer alan İstanbul'da gün içinde cismin gölgesinin en kısa olduğu anda Sivas'ta yerel saat 12.32 dir.

Buna göre, Sivas hangi boylam üzerinde yer alır?

- A) 21° Doğu boylamı
- B) 37° Batı boylamı
- C) 8° Doğu boylamı
- D) 32° Doğu boylamı
- E) 37° Doğu boylamı

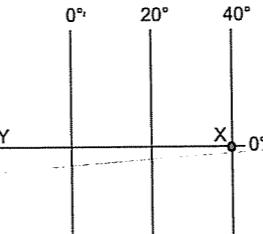
8. 25° Doğu meridyeninde yer alan bir merkezde yerel saat 01.36, günlerden Cumartesi iken 19° Batı meridyeninde yer alan başka bir merkezde gün ve yerel saat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 04.32 Pazar
- B) 04.32 Cumartesi
- C) 22.40 Cuma
- D) 22.40 Cumartesi
- E) 22.40 Pazar

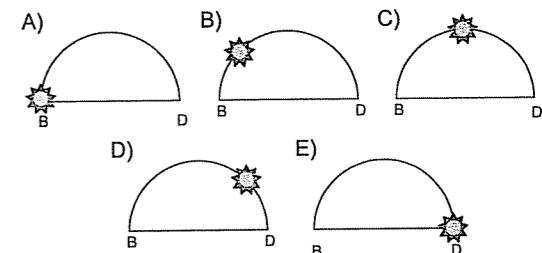
9. X noktasında Güneş'in en tepede olduğu anda Y noktasında yerel saat 08.00'dir.

Buna göre, X - Y noktaları arasındaki kususu uzaklık kaç km'dir ve Y hangi meridyen üzerindedir?

A) 20° BM	B) 20° DM	C) 40° BM
6660 km	6660 km	4440 km
D) 10° BM	E) 20° BM	
5550 km	1110 km	

10. Güneş 21 Mart'ta 30° Batı meridyeninde ufukta şékildeki konumda iken 60° Doğu meridyeninde Güneş'in ufuktaki konumu hangi seçenekte doğru verilmiştir?

11. Aynı boylam üzerinde ekvator'dan kutuplara doğru gidildiğinde,

- I. cisimlerin gölgesinin en kısa olduğu an
- II. güneş ışınlarının gelme açısı
- III. cisimlerin gölge boyları
- IV. cisimlerin gölge yönü
- özelliklerinden hangileri kesinlikle değişmez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I ve IV

12. Güneş ışınlarının ekvatora dik geldiği bir günde, 40° Doğu boylamında yer alan Diyarbakır'da Güneş 06.16'da doğmuştur.

Aynı gün 33° Doğu boylamındaki Ankara'da kaçta batmıştır?

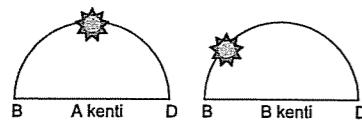
- A) 18.16
- B) 17.48
- C) 18.28
- D) 17.28
- E) 18.44

13. 19 Haziran Pazar günü İngiltere'de oynanacak Türkiye İngiltere milli maçının İngiltere'deki başlama saatı 19.45'tir.

Bu maç Türkiye'de, ulusal saate göre, kaçta oynanacaktır?

- A) 16.45   B) 17.45   C) 19.45
D) 21.45   E) 22.45

14.

Yukarıda 21 Mart günü aynı anda Güneş'in ufuktaki konumları verilen iki kent için,

- A kentinde gün içinde cisimlerin gölgeleri en kısa halindedir.
- B kentinde yerel saat daha ileridir.
- A kenti B kentinin doğusundadır.
- Aralarında 45 meridyen fark vardır.

yukarıdakilerden hangilerinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Yalnız II   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve III   E) III ve IV

15. Ekvator üzerindeki X ve Y kentlerinden, X kentinde Güneş 1 saat 20 dakika daha erken batmaktadır.

Buna göre, verilen iki kente ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru bir bilgi değildir?

- X kentinin yerel saatı 80 dakika ileridir.
- İki kent arası mesafe kuşusu 2220 km dir.
- Gece - gündüz süreleri eşittir.
- Y kenti X kentine göre daha batıdadır.
- X kenti güneş ışını ögle vakti daha büyük açıyla alır.

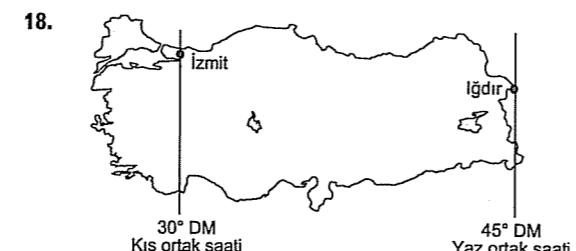
16. X merkezinde gündüz süresi 15.20 dakikadır. X merkezinde Güneş'in 05.40'da doğduğu bir günde aynı enlem üzerinde yer alan Y merkezinde Güneş saat 17.40'ta battığına göre iki merkez arasında kaç meridyen fark bulunur?

- A) 0   B) 20   C) 40   D) 50   E) 70

17. 21 Mart'ta K merkezinde Güneş L merkezinden 48 dakika sonra batmıştır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi K merkezi için kesinlikle doğrudur?

- Güneş'in ufuktaki yükseltisi daha azdır.
- K'nın bulunduğu yarımküre L'nin bulunduğu yarımküreden farklıdır.
- Ekvatora daha yakındır.
- L merkezine göre daha batıdadır.
- L merkezine 1332 km uzaklıktadır.

Türkiye kışın Izmit üzerinden geçen boyamın saatini, yazın İğdir üzerinden geçen boyamın saatini ulusal saat olarak kullanır.

Türkiye yaz saatı uygulamasına geçtiği dönemde, aşağıda verilen kentlerden hangisinin yerel saat ile ulusal saat arasındaki fark en fazla olur?

- A) Kars   B) Sivas   C) Ankara
D) Çanakkale   E) İzmit

Konu Performans Testi - 5

1. Aşağıda paralel ve meridyenlerle ilgili bazı özellikler verilmiştir.

- Ekvator'un Dünya'yı iki eşit yarı küreye ayırması
- Greenwich'in başlangıç meridyeni olması
- Doğuya yer alan meridyenin yerel saatinin ileri olması
- Paralel dairelerinin çaplarının kutuplara doğru küçülmesi

Verilen özelliklerden hangileri Dünya'nın şekliyle ilgilidir?

- A) I ve II   B) I ve IV   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

2. Aynı boylam üzerinde ve ekvatora açısal uzaklığı aynı olan iki merkez için,

- Çizgisel hızları aynıdır.
- Yarım küreleri aynıdır.
- Yerel saatleri aynıdır.
- Başlangıç meridyenine kuşusu uzaklıklarını aynıdır.

bilgilerinden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız II   B) Yalnız IV   C) I ve II
D) II ve III   E) II ve IV

3. Bir yerin ekvatora göre konumu paralel (enlem) ile ifade edilir.

Buna göre, Türkiye ile ilgili verilen aşağıdakilerden hangisi ekvatora göre konumla açıklanamaz?

- Toros dağlarının güney yamaçlarının kuzey yamaçlarından sıcak olması
- Güney yönü rüzgarların sıcaklığı artırması
- Makedonya sınırının Akdeniz'den Ege'ye, Ege'den Marmara'ya gidildikçe alçalması
- Karadeniz dağlarının kışın kuzey yamaçlarının güney yamaçlarından daha sıcak olması
- Aynı tür tarım ürününün Karadeniz kıyılarda diğer kıyılardan daha geç olgunlaşması

4.

Merkez	Enlem	Boylam
K	10° Kuzey	56° Doğu
L	15° Güney	48° Batı
M	30° Kuzey	12° Batı
N	36° Güney	14° Doğu
S	48° Kuzey	38° Doğu

Yukarıda koordinatları verilen merkezler için,

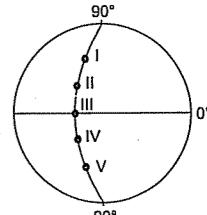
- yerel saatin en geri olacağı merkez
  - yıl içinde güneş ışını en büyük açıyla alacak merkez
  - gece-gündüz süre farkı en çok olan merkez
  - gerçek alan ile izdüşüm alan farkı en fazla olan merkez
- bilgilerinden hangilerine ulaşılamaz?**

- A) Yalnız II   B) Yalnız IV   C) I ve II
D) II ve III   E) II ve IV

5. Türkiye'nin kuzeydoğu köşesinden 1887 km kuzeye ve yerel saat 28 dakika ilerde olan merkezin koordinatları aşağıdakilerden hangisidir?

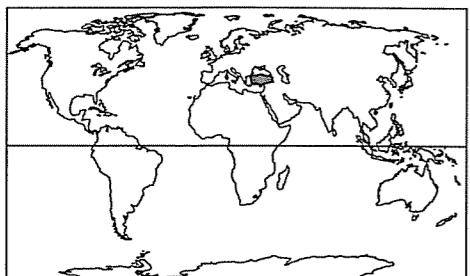
- A) 59° Kuzey   B) 59° Kuzey   C) 25° Kuzey
38° Doğu   52° Doğu   38° Doğu
D) 59° Doğu   E) 59° Doğu
52° Kuzey   38° Kuzey

6. Yanda küre üzerinde verilen beş noktada da öğle vakti aynı anda yaşanmasına karşın, Güneş'in doğuş ve batış saatleri farklıdır.
Bu durum, aşağıdakilerden hangisinin sonucudur?

- Enlem
- Yerkürenin geoid şekli
- Yer'in eksen hareketi
- Yer ekseniinin eğik olması
- Yer'in yörüngesinde batıdan doğuya doğru dönmesi

7.

Dünya haritası üzerinde taralı olarak gösterilen Türkiye ile ilgili aşağıda verilen özelliklerden hangisi Yer'in şekliyle açıklanamaz?

- A) Kıyılarda buzul şekillerine rastlanmaması
- B) Kuzey sektörlü rüzgarların sıcaklığı düşürmesi
- C) Güneyine gidildikçe çizgisel hızın artması
- D) Kuzeyine doğru gidildikçe yerçekiminin artması
- E) Batısından doğusuna doğru sıcaklıkların düşmesi

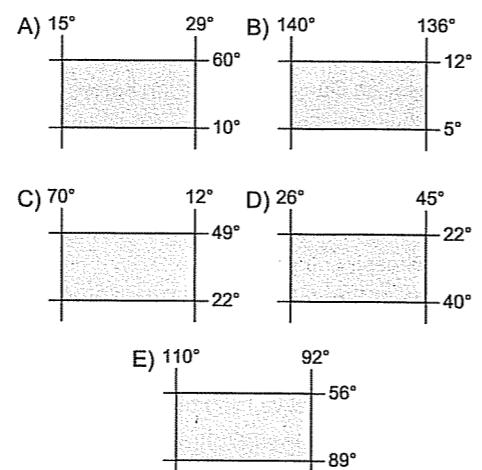
8. Yandaki noktada Ankara'nın olduğunu düşündüğümüzde gece ile gündüz süreleri ok yönlerinde gösterildiği gibi değişmektedir.
Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yer'in ekseninin $23^{\circ} 27'$ eğik olması
- B) Yer'in eksen hareketinin yöni
- C) Yer'in eksen etrafındaki dönüş hızı
- D) Yer'in yörungesinin elips şekli
- E) Ekvator ile Yer ekseninin birbirine dik olması

9. 17° Doğu boylamında yerel saat 17.16 iken, yerel saatin sırasıyla 20.16 ve 15.20 olacağı boylamlar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) 62° Doğu - 12° Batı
- B) 12° Doğu - 62° Batı
- C) 12° Batı - 62° Doğu
- D) 62° Batı - 12° Doğu
- E) 62° Doğu - 12° Doğu

10. Aşağıda enlem ve boylam değerleri verilen ülkelerden hangisinde aynı anda birden fazla ortak saat kullanılması beklenir?

11. Yanda aynı gün gece-gündüz süreleri verilen dört merkezin çizgisel hızı en çok olandan en az olana doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

A) I - II - III - IV	B) II - III - IV - I
C) III - I - II - IV	D) III - IV - II - I
E) IV - II - I - III	

12. Yanda verilen koordinat sisteminde 36° - 42° KP - 26° - 45° DM arasında yer alan Türkiye'nin kuzeydoğusunun koordinatları aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

A) 36° K - 26° D	B) 36° K - 45° D
C) 42° K - 26° D	D) 42° K - 45° D
E) 42° D - 45° K	

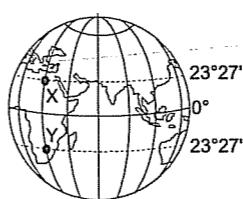
13. Paralellerin sayılarının değişmemesi koşuluyla iki paralel arasındaki uzaklığın 111 km yerine 180 km olması aşağıdakilerden hangisindeki değişiklik ile açıklanabilir?

- A) Meridyenlerin sayılarının değişmesi
- B) Yer ekseninin eğik olmaması
- C) Yer'in büyüklüğünün artması
- D) Kara-deniz dağılımının değişmesi
- E) Başlangıç Meridyeni'nin yerinin değişmesi

14. I. Ekvator yarıçapının kutuplar yarıçapından büyük olması
 II. Paralel dairelerinin çaplarının kutuplara gidildikçe küçülmesi
 III. Meridyenlerin kutup noktalarında birleşmesi
 IV. Meridyenler arası zaman farkının 4 dakika olması
 Yukarıda verilenlerden hangileri üzerinde Dünya'nın şeklinin etkisi yoktur?

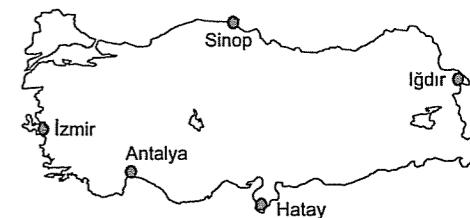
- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) I ve IV
- E) II ve III

15. Yandaki küre üzerinde gösterilen X - Y merkezleri için aşağıdakilerden hangisi ortak değildir?

- A) Ekvatora kuşusu uzaklık
- B) 21 Mart'ta Güneş ışınlarını alma açısı
- C) Yıl içinde gece - gündüz süre farkı
- D) Ekinokslarda Güneş'in doğuş saati
- E) Sıcaklık ortalamaları

16.

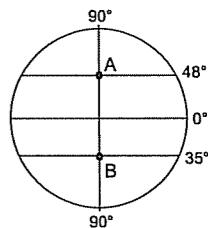
Türkiye'de Güneş'in batışını daha uzun süre sperimentek isteyen bir kişinin haritada verilen hangi kente gitmesi gereklidir?

- A) İzmir
- B) Antalya
- C) Sinop
- D) Hatay
- E) İğdır

17. 30° Kuzey paraleline kuzeyde ve güneyde 6105 km uzakta olan paralel daireleri aşağıdakilerden hangileridir?

Kuzeyde	Güneyde
A) 55° Kuzey	55° Güney
B) 85° Kuzey	25° Güney
C) 25° Güney	85° Kuzey
D) 25° Kuzey	85° Güney
E) 85° Kuzey	55° Kuzey

18. Güneş ışınlarının ekvatora dik açıyla geldiği bir günde küre üzerindeki A ve B noktalara güneş ışınları öğle vakti kaç derecelik açıları gelir?

A	B
A) 48°	35°
B) 42°	65°
C) 42°	55°
D) 28°	55°
E) 45°	35°

Konu Performans Testi - 6

1. – X merkezinin yerel saatı Y merkezinden ileridedir.
– Y merkezinin Güneş'in önünden geçiş hızı X merkezinden fazladır.
Buna göre, verilen iki merkeze ilgili aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?
- A) X merkezi Y merkezinin kuzey doğusundadır.
  - B) Y merkezi güneyde X merkezi doğudadır.
  - C) X merkezi daha güneyde ve batıdır.
  - D) Y merkezi ekvatora daha yakın ve X merkezinin batısındadır.
  - E) X merkezi ekvatorun kuzeyinde ve daha doğudadır.

Haritada gösterildiği gibi Türkiye'nin denizlerinin tuzluluk oranı birbirinden farklıdır.

- I. Denizlerin derinliği ve büyülüklüğü
- II. Buharlaşma miktarı
- III. Güneş ışınlarının gelme açısı
- IV. Nemlilik

Bu durum yukarıda verilenlerden hangilerinin sonucudur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

3. Aynı enlem üzerinde yer alan merkezlerin sıcaklıklarının eşit olması beklenir.

Aynı enlem üzerinde yer alan iki merkezin sıcaklıklarının farklı olması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanamaz?

- A) Yerşekilleri
- B) Karasallık denizellik
- C) Okyanus akıntıları
- D) Güneş ışınlarının düşme açısı
- E) Kara ve deniz dağılışı

4. Eksen eğikliği sonucu ekvator dışında Dünya'nın her yerinde yıl içinde gece-gündüz süreleri değişir.

Ekvatorda gece-gündüz sürelerinin yıl boyunca eşit olması,

- I. Çizgisel hızın en fazla olması
  - II. Aydınlanma çemberiyle sürekli iki eşit parçaya ayrılması
  - III. Yerin ekseni etrafında batıdan doğuya dönmesi
  - IV. 360 tane meridyenin de ekvatora dik olması
- durumlardan hangilerinin sonucudur?**

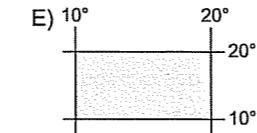
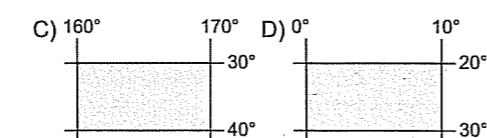
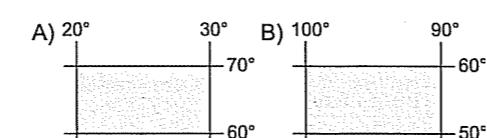
- A) Yalnız II
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) II ve IV

5. 24 Şubat günü Türkiye'de ulusal saatte göre saatin 11.12 olduğu bir anda, cisimin gölge boyu gün içinde en kısa halini Siirt'te almıştır.

Buna göre, Siirt hangi boylam üzerindedir?

- A) 26° Doğu
- B) 29° Doğu
- C) 42° Doğu
- D) 44° Doğu
- E) 45° Doğu

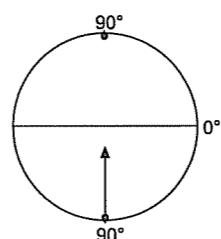
6. Aşağıda koordinatları verilen bölgelerin izdüşüm alanına göre yüz ölçümü en geniş olan hangisidir?

7. Kuzey Yıldızı'nın, Kuzey Kutup Noktası'na açısı 90° dir. **Buna göre, Kuzey Yıldızı'ni 60° gören K merkezi ile 45° gören M merkezi karşılaştırıldığında aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?**

- A) K merkezi ve M merkezinin yerel saatleri aynıdır.
- B) Her iki merkez de Kuzey Yarım Küre'de yer alır.
- C) K merkezinde Yer'in dönüş hızı daha fazladır.
- D) M merkezinde gece - gündüz süre farkı daha fazladır.
- E) K merkezinde çekim kuvveti daha azdır.

8. Yandaki küre üzerinde gösterildiği gibi kutup noktasından ekvatora doğru gidildiğinde aşağıdakilerden hangisinde azalma olur?

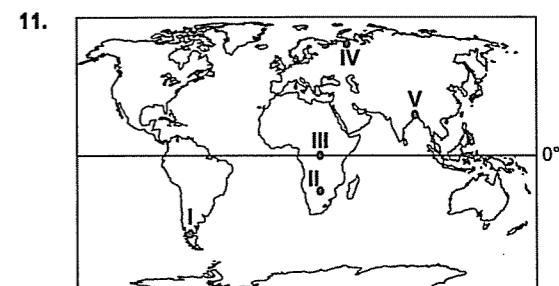

- A) Dünya'nın dönüş hızında
- B) Meridyenler arası mesafede
- C) Haritalarda bozulma oranında
- D) Paralel çevre uzunlığında
- E) Güneş ışınlarının gelme açısından

10. – Troposferin ekvatorda kutuplardan daha kalın olması
– Kutup noktalarında havanın yoğun ve alçalıcı olması
– Ekvatorda havanın yükselici olması

Yukarıda verilen durumların yaşanmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kara ve denizlerin dağılışı
- B) Yerşekilleri
- C) Yer'in şekli
- D) Yer'in yıllık hareketi
- E) Yer'in eksen hareketi

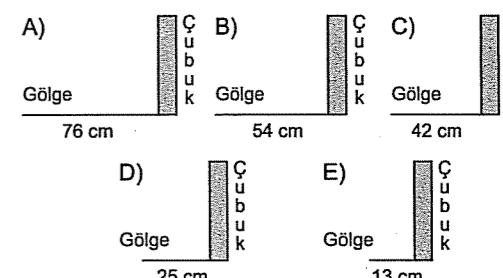

Dünya haritası üzerinde işaretli noktalardan hangisinden doğuya doğru 555 km gidildiğinde daha az sayıda boylam geçilir?

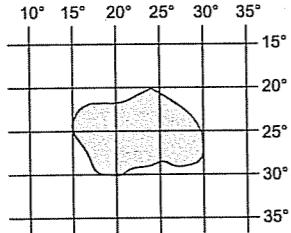
- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

12. Güneş ışınının gelme açısı daraldıkça cisimlerin gölge boyu uzar. Aşağıdaki seçeneklerde ekinoks günü öğle vakti aynı boylam üzerinde beş farklı noktadaki bir metre uzunlığındaki çubukların oluşan gölge boyları verilmiştir.

Hangi çubuğun bulunduğu noktada yerin çekim kuvveti daha fazladır?

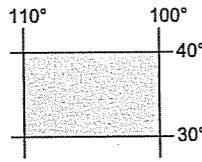

13. Yanda alanı taralı olarak verilen bölge ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

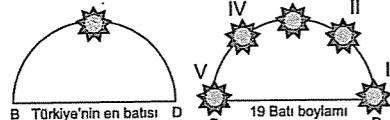
- A) Doğusu ile batısı arasında yerel saat farkı 60 dakikadır.
B) Güneyinde gece - gündüz süre farkı daha fazladır.
C) Kuzey - güney genişliği 1110 km dir.
D) Ekvatora en yakın mesafesi 2220 km dir.
E) Yengeç Dönencesi, bölgenin kuzey topraklarından geçer.

14. Yanda koordinatları verilen bölgeyi ekvatora ve Greenwich'e göre konumu aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Ekvator'un kuzeyinde, Greenwich'in batısında
B) Ekvator'un batısında, Greenwich'in kuzeyinde
C) Ekvator'un doğusunda, Greenwich'in güneyinde
D) Ekvator'un güneyinde, Greenwich'in doğusunda
E) Ekvator'un kuzeyinde, Greenwich'in doğusunda

15.

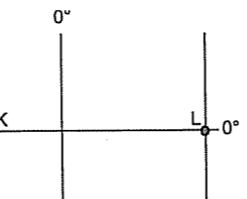
Türkiye'nin en batısında Güneş şekildeki konumda iken, 19° Batı boylamında Güneş'in ufukta konumu nasıldır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

16. Ekvator yarıçapı ile kutuplar yarıçapı şimdikinden farklı olarak, eğer eşit olsaydı aşağıdakilerden hangisi yanlış olurdu?

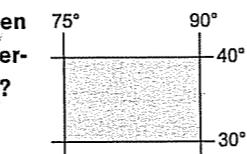
- A) Çizisel hız ekvatorda fazla, kutplarda az olurdu.
B) Gurub - tan süreleri kutplarda fazla Ekvator'da az olurdu.
C) Ekvator'da gece-gündüz süresi değişmezdi.
D) Yerçekimi ekvatorдан kutplara artardı.
E) Ekvator alçak basınç, kutuplar yüksek basınç olurdu.

17. Yandaki şekil üzerinde verilen L noktasında Güneş doğuduktan 14 saat 20 dakika sonra K noktasında batmıştır.
Buna göre, K noktası ile L noktası arasında kaç km uzaklık vardır?

- A) 2885 km   B) 3109 km   C) 3565 km
D) 3885 km   E) 3996 km

18. Yanda koordinatları verilen bölgeyle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) Kuzey güney genişliği kuşcuğu 1110 km'dir.
B) Doğu - batı yerel saat farkı 60 dakikadır.
C) Doğu - batı genişliği kuşcuğu 1665 km'dir.
D) Kuzey Yarımküre'nin orta kuşağındadır.
E) Yerel saat Greenwich'ten ileridir.

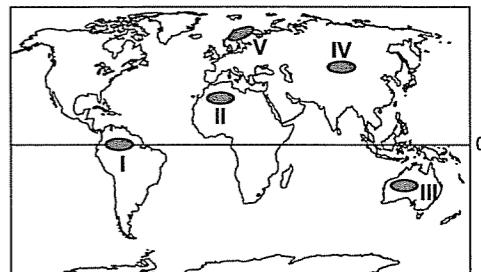
Konu Performans Testi - 7

1. - Gece - gündüz süre farkı
- Çizisel hızı
- Işının atmosferde tutulma oranı
- Cisimlerin öğle vakti gölge boyu

Yukarıda verilen özelliklerin yıl boyunca aynı olan iki merkez için aşağıdakilerden hangisi ortaktır?

- A) Boyamları
B) Yükseltileri
C) Enlemeleri
D) Başlangıç meridyenine uzaklıklar
E) Denize göre konumları

4.

Güneş ışınının atmosferde tutulma oranı arttıkça, ışının atmosferde enerji kaybı artar.

Buna göre, yukarıdaki haritada taralı alanlardan hangisinde güneş ışınının atmosferde enerji kaybı en fazladır?

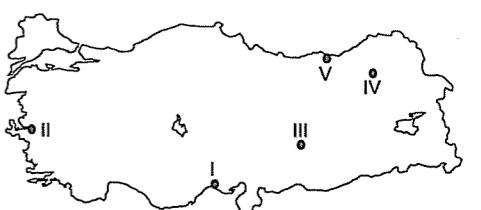
- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

5. Gece-gündüz süre farklarının oluşmasının nedeni eksen eğikliğidir. Ancak gece - gündüz süre farklarının ekvatorдан kutplara doğru artması Dünya'nın şeklinin sonucudur.

Buna göre, aşağıda verilen ülkelerden hangisinde gece-gündüz süre farkı en fazladır?

- A) Brezilya   B) Mısır   C) İtalya
D) İngiltere   E) Finlandiya

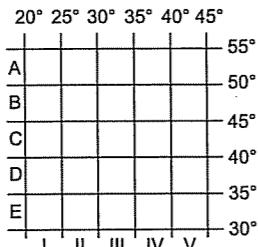
6.

Yukarıda Türkiye haritası üzerinde işaretli noktalara ilgili aşağıda verilen özelliklerden hangisi enlem etkisiyle açıklanabilir?

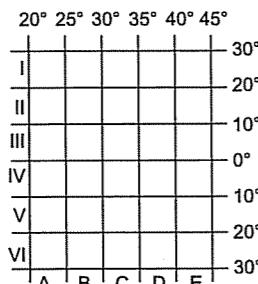
- A) II'de sıcaklık farkının III'ten az olması
B) I'in denizel, IV'ün karasal iklimi sahip olması
C) Ortalama yükseltinin II ve I'de benzer olması
D) I'de tarım ürünlerinin V'ten daha erken olgunlaşması
E) V'te yağış miktarının III'ten fazla olması

7. Türkiye'nin koordinatları göz önüne alındığında güneybatı köşesinin koordinatları yanda verilen şekilde hangi alanda yer almıştır?

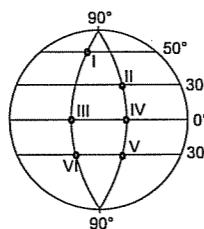
- A) II - C   B) II - D   C) II - E
D) V - D   E) V - C

8. Türkiye'nin en batısından geçen boylam ile Oğlak Dönencesi hangi alanda kesişir?

- A) I - A   B) V - A   C) VI - B
D) IV - C   E) V - E

9. Yandaki küre üzerinde işaretli noktalarla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi enlemle açıklanamaz?

- A) II nolu noktanın güneş ışını I nolu noktadan büyük açıyla alması
B) III - IV nolu noktaların güneş ışını en büyük açıyla almalı
C) III nolu noktada Dünya'nın dönüş hızının VI nolu noktadan fazla olması
D) I nolu noktada sıcaklık ortalamasının V nolu noktadan düşük olması
E) V nolu noktada Güneş'in III nolu noktadan erken doğması

10. Türkiye'de kış saatine göre saatin 13.20 olduğu bir anda yerel saat 16.20 olan bir merkez kaçinci saat diliminde yer almıştır?

- A) II. saat dilimi   B) III. saat dilimi
C) IV. saat dilimi   D) V. saat dilimi
E) VI. saat dilimi

11. Biri Kuzey Kutup Dairesi üzerinde, diğeri Yengeç Dönencesi üzerinde yer alan iki merkez için,
I. iki merkez arasındaki kuşkuşu uzaklık
II. başlangıç meridyenine kuşkuşu uzaklık
III. başlangıç paraleline kuşkuşu uzaklık
IV. Kuzey Kutup Noktası'na kuşkuşu uzaklık hesaplamalarından hangilerinin yapılabilmesi beklenemez?

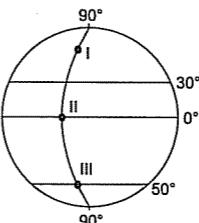
- A) Yalnız II   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve III   E) III ve IV

12. Yanda enlem ve boyam dereceleri verilen merkezler için aşağıdakilerden hangisi ile ilgili bir yargıya ulaşılabilir?

Merkez	Enlem	Boylam
I	20° K	15° B
II	30° G	46° D
III	45° K	92° B
IV	64° G	74° D

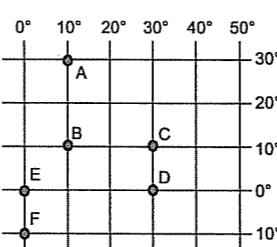
- A) Yerel saati en ileri olan merkez
B) Ekvator'a en uzak olan merkez
C) Güneş'i en geç görecek olan merkez
D) Gece-gündüz süre farkı en az olan merkez
E) Deniz seviyesine en yakın olan merkez

13. Küre üzerinde konumları verilen her üç noktası için aşağıda verilenlerden hangisi yıl boyunca ortaktır?

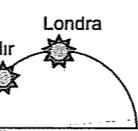
- A) Çizgisel hız
B) Paralel çevre uzunluğu
C) Gurub - tan süresi
D) Yerel saat
E) Çekim kuvveti

14. Yanda konumları verilen merkezlerin aralarındaki kuşkuşu uzaklık bulunmaya çalışıldığından hangi iki nokta arasında uzaklığın tespiti daha zor olur?

- A) A - B   B) B - C   C) C - D
D) D - E   E) E - F

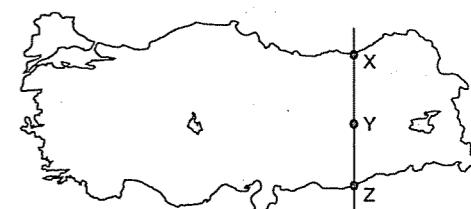
15. Yanda aynı anda İğdır'da ve Londra'da Güneş'in ufuktaki konumu gösterilmiştir.

- Güneş'in iki merkezde aynı anda ufukta farklı konumlarda olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ekvator'a uzaklıklarının farklı olması
B) Yerin-ekseninin eğik olması
C) Dünya'nın şeklinin küresel olması
D) Dünya'nın eksen etrafında batıdan doğuya dönmesi
E) Kutupların yerin iç merkezine yakın olması

- 16.

- Yukarıda haritada gösterildiği gibi aynı boylam üzerinde yer alan merkezler için aşağıdakilerden hangisi kesinlikle ortaktır?

- A) Güneş'in doğuş ve batış saatı
B) Başlangıç meridyenine uzaklık
C) Güneş'in en tepede olduğu öğle vakti
D) Güneş'in önünden geçiş hızı
E) Gündüz - gece süreleri

17. X merkezinin yerel saati başlangıç meridyeninden 1.20 dakika geride. Y merkezinin yerel saati X merkezinden 3.40 dakika ileridir.

Buna göre, X ve Y merkezlerinin boylam dereceleri aşağıdakilerden hangileridir?

X	Y
A) 20° B	35° D
B) 20° B	75° B
C) 20° D	75° D
D) 20° D	55° D
E) 20° B	55° D

18. Dünya'nın şekline bağlı olarak ekvatorlardan kutuplara gidildikçe haritalarda bozulma oranı artar.

Buna göre, Türkiye'de Dünya'nın şekline bağlı bozulma oranının en az ve en fazla olacağı bölgeler sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karadeniz, Güneydoğu Anadolu
B) Akdeniz, Ege
C) İç Anadolu, Marmara
D) Güneydoğu Anadolu, Doğu Anadolu
E) Akdeniz, Karadeniz

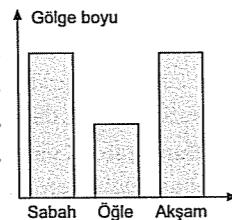
Konu Performans Testi - 8

1. Dünya'nın kendi eksenine etrafında batıdan doğuya doğru 24 saatte tamamlandığı hareketine günlük hareket denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi günlük hareketin sonuçları arasında yer almaz?

- A) Okyanus akıntılarının halkalar oluşturması
- B) Çizgisel hızın oluşması
- C) Dönenceler çevresinde dinamik basınç alanının oluşması
- D) Ekvator üzerinde termik basınç alanının oluşması
- E) Yerel saat farkının oluşması

2. Yandaki şekilde gösterildiği gibi cisimlerin gölge boyalarının değişmesinde etkili olan faktör, aşağıdakilerden hangisinin oluşumda da etkilidir?

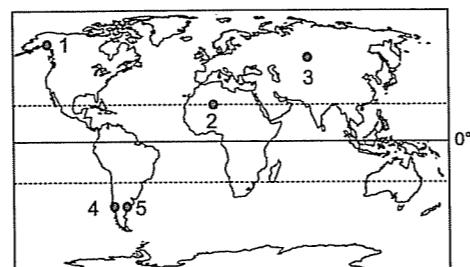

- A) Dünya'nın yörüngedeki hızının değişmesi
- B) Matematik iklim kuşaklarının sınırlarının belirlenmesi
- C) Ekvator'da gece-gündüz sürelerinin eşit olması
- D) Çizgisel hızın kutuplara doğru azalması
- E) Dönenceler çevresinde çöllerin oluşması

3. 21 Mart günü, X merkezinde Güneş yandaki şekilde gösterildiği konumdayken, bu merkeze ilgili olarak;
- I. Güneş ışınlarını gün içindeki en büyük açı ile alır.
II. Güneş ışınlarının tutulma oranı en azdır.
III. Günün en sıcak dönemini yaşamaktadır.
IV. Güneş 6 saat önce doğmuştur.
gibi sonuçlardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve IV
- D) II ve III
- E) III ve IV

4.

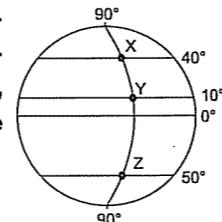

Yukarıdaki haritada işaretli merkezlerde görülen aşağıdaki özelliklerden hangisi, Dünya'nın eksen hareketi ile açıklanamaz?

- A) 2. merkezde yıl boyunca yüksek basınçın etkili olması
- B) 3. merkezde yerel saatin en ileri olması
- C) 1. merkezde Güneş'in en geç doğması
- D) 4. ve 5. merkezlerin güneş ışınlarını yıl boyunca eşit açılarla alması
- E) 2. merkezde yağış ihtimalinin düşük olması

5.

- Yandaki küre üzerinde işaretli üç merkezde yerel saatin yıl boyunca aynı olması, aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

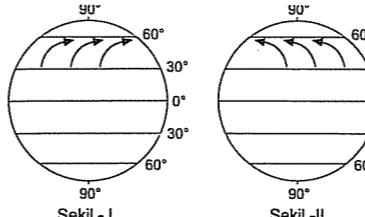
- A) Ekvator ile yörunge düzleme arasındaki açıyla
- B) Kara ve deniz dağılışıyla
- C) Güneş'in önünden aynı anda geçmeleriyle
- D) Yörüngenin şekliyle
- E) Enlem dereceleriyle

6.

- Dünya'nın kendi eksenine etrafındaki dönüş hızı bugünkü iki katı olsaydı;
- I. Meltem rüzgârlarının şiddet artardı.
II. Günlük sıcaklık farklı azalırdı.
III. Sürekli rüzgârların sapma şiddeti artardı.
IV. Ardışık iki meridyen arası 8 dakika olurdu.
gibi olaylardan hangileri gerçekleşirdi?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

7.

Yukarıdaki Şekil-I'de eşit yönü gösterilen Batı rüzgârlarının eşit yönünün Şekil-II'deki gibi olması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Eksen eğikliğinin artmasına
- B) Yörünenin şeklinin tam daire olmasına
- C) Dünya'nın günlük hareketini doğudan batıya doğru yapmasına
- D) Eksen hareketinin süresinin uzamasına
- E) Karaların oranının denizlerden fazla olmasına

8.

8. Dünya günlük hareketini kendi eksenine etrafında batıdan doğuya doğru gerçekleştirir.

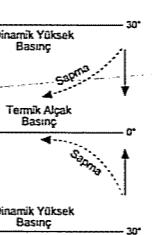
- I. Okyanus akıntılarının halkalar oluşturması
- II. Güney Yarımküre'de sürekli rüzgârların hareket yönünün soluna sapması
- III. Meltem rüzgârlarının gün içinde yön değiştirmesi
- IV. Doğu'da yerel saatin ileri olması

Buna göre, yukarıdakilerden hangileri Dünya'nın dönüş yönüyle açıklanabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

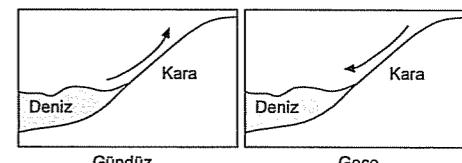
9.

- Yukarıdaki şekilde gösterilen basınç merkezleri arasında esen Alize rüzgârlarının yönlerinden sapmasında etkili olan faktörün, aşağıdakilerden hangisini etkileyen söylenemez?

- A) Fiziksel ufanmanın oluşması
- B) Dinamik kökenli çöl alanlarının oluşması
- C) Yerel saat farklarının oluşması
- D) Muson rüzgârlarının oluşması
- E) Okyanus akıntılarının halkalar oluşturması

10.

Yukarıdaki şeillerde esme yönleri gösterilen meltem rüzgârlarının gün içinde yön değiştirme nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya'nın yıllık hareketini batıdan doğuya doğru gerçekleştirmesi
- B) Gece ve gündüzün birbirini takip etmesi
- C) Eksen hareketinin 24 saatte gerçekleşmesi
- D) Gece-gündüz sürelerinin değişmesi
- E) Yer eksenile ekliptik arasındaki açı

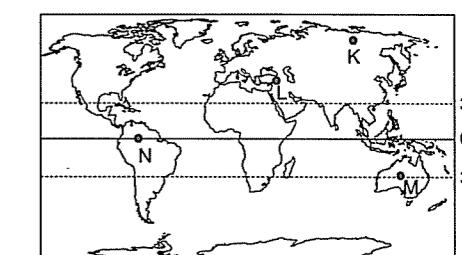
11.

- I. Gece ve gündüzün birbirini takip etmesi
- II. Gece-gündüz sürelerinin değişmesi
- III. Muson rüzgârlarının oluşması
- IV. Okyanus akıntılarının halkalar oluşturması

Yukarıdaki durumlardan hangilerinin gerçekleşmesinde Dünya'nın eksen hareketinin etkisi görülmektedir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

12.

Yukarıdaki haritada işaretli merkezlerde görülen,

- I. L merkezinde mevsimlerin belirgin olması
  - II. N merkezinde çizgisel hızın en fazla olması
  - III. K merkezinde sıcaklık ortalamasının düşük olması
  - IV. M merkezinin sürekli yüksek basınç alanı olması
- gibi durumlardan hangileri günlük hareket ile açıklanabilir?

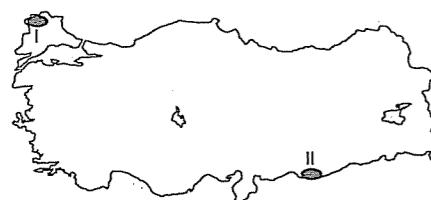
- A) Yalnız II
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

13. Şekilde verildiği gibi güneş ışınlarının geliş açısı gün içinde değişiklik gösterir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu bilgiyle açıklanabilir?

- A) Cisimlerin gölge boyalarının değişmesi
- B) Yerden yükseldikçe bitki örtüsünün kuşaklar oluşturmazı
- C) Kara içlerine gidildikçe sıcaklık farklarının artması
- D) Ekvatora yakın denizlerde tuzluluk oranının fazla olması
- E) Orta kuşakta ekvatora dönük yamaçların daha fazla isınması

14. Aşağıdaki haritada gösterilen I numaralı merkezde Güneş, günlük harenetin yönünden dolayı II numaralı merkeze göre daha geç doğmaktadır.

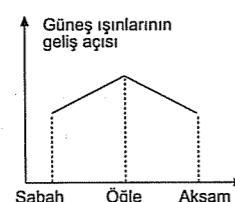
Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu bilgiyle açıklanabilir?

- A) Okyanus akıntılarının halkalar oluşturmazı
- B) Fiziksel ufalanmanın gerçekleşmesi
- C) Doğu'da yerel saatin ileri olması
- D) Meltem rüzgârlarının gün içinde yön değiştirmesi
- E) Çizgisel hızın oluşması

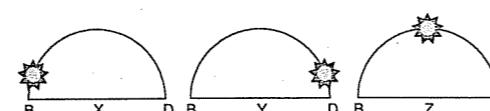
15. Güneş ışınları gün içinde en büyük açıyla öğle vakti gelmesine rağmen, sıcaklık öğleden sonra en yüksek değere ulaşır.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumla benzerlik gösterir?

- A) Ekvatorda yıl boyunca yükseliçi hava hareketlerinin görülmemesi
- B) Akşam vakti sıcaklıkların sabah vaktinden yüksek olması
- C) Çöllede mutlak nemin düşük olması
- D) Yerden yükseldikçe sıcaklıkların düşmesi
- E) Kıyı kesimlerinde sıcaklık farklarının daha az olması

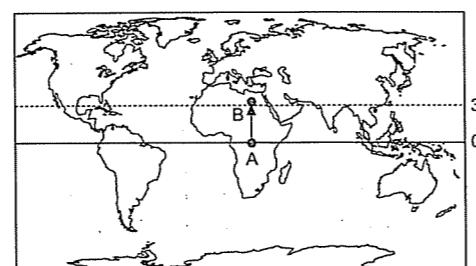
16. Aşağıdaki şekillerde ekvatora olan açısal uzaklıklar eşit üç merkezde Güneş'in aynı andaki konumları gösterilmiştir.

Buna göre, bu merkezlerle ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Z merkezi gün içindeki en sıcak dönemi yaşıyor.
- B) X merkezinin yerel saat en ileridir.
- C) Y merkezi diğerlerine göre daha batıdadır.
- D) 21 Mart'ta öğle vaktlerinde güneş ışınlarını aynı açıyla alırlar.
- E) Güneş önce X merkezinde doğmuştur.

17.

Yukarıdaki harita üzerinde işaretli A noktasından B noktasına ulaşan bir kişi karşılaştığı aşağıdaki durumlardan hangisini günlük harenet ile açıklayabilir?

- A) Güneş ışınlarının geliş açısının daralması
- B) Yerçekiminin artması
- C) Alçalıcı hava hareketlerinin görülmesi
- D) Çizgisel hızın azalması
- E) Gece-gündüz süre farkının artması

18. Dünya'nın günlük harenetinin hızında meydana gelecek bir değişikliğin,

- I. rüzgârların sapma şiddeti
- II. sürekli rüzgârların sapma yönü
- III. meltem rüzgârlarının esme hızı
- IV. günlük rüzgârların esme yönü
- gibi özelliklerden hangileri üzerinde etkili olmasının beklenmez?**

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

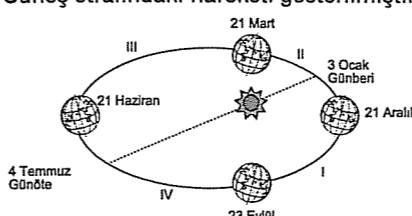
Konu Performans Testi - 9

1. Dünya, Güneş etrafındaki hareketini ekseni eğik bir şekilde gerçekleştirir.

Aşağıdakilerden hangisi üzerinde eksen eğikliğinin etkisi görülmeyecektir?

- A) Güneş'in doğduğu noktaların yıl içinde değişmesi
- B) Muson rüzgârlarının oluşması
- C) Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığının yıl içinde değişmesi
- D) Gece-gündüz sürelerinin uzayıp kısalması
- E) Matematik iklim kuşaklarının sınırlarının belirlenmesi

2. Aşağıdaki şeilde, Dünya'nın elips yörüngede Güneş etrafındaki hareketi gösterilmiştir.

Buna göre, numaralandırılmış dönemlerden ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylemeyecektir?

- A) I. dönemde Kuzey Yarım Küre'de geceler gündüzlerden uzundur.
- B) II. dönemde Dünya ile Güneş arasındaki uzaklık en azdır.
- C) III. dönemde Kuzey Yarım Küre'nin orta kuşağında İlkbahar yaşanır.
- D) IV. dönemde Güney Yarım Küre güneş ışınlarını yıl içindeki en büyük açı ile alır.
- E) II. dönemde Dünya'nın yörünge速度 hızı en fazladır.

3. Dünya'nın ekseni ile yörüngede düzleme (ekliptik) arasında $66^{\circ} 33'$ lik bir açı vardır.

- I. Güneş'in doğuş ve batış saatlerinin değişmesi
- II. Bir merkeze güneş ışınlarının geliş açısının yıl içinde değişmesi
- III. Şubat ayının 28 gün süremesi
- IV. Ekvatorda gece-gündüz sürelerinin yıl boyunca eşit olması

Buna göre, yukarıdakilerden hangileri Dünya'nın ekseni ile yörüngede düzleme arasındaki açı ile açıklanabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4. Yeryüzünde gece ile gündüzü birbirinden ayıran çizgiye aydınlanma çemberi denir.

Aydınlanma çemberi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylemeyecektir?

- A) Ekinoks tarihlerinde kutup noktalarından geçer.
- B) Yıl içinde kutup noktaları ile kutup daireleri arasında yer değiştirir.
- C) Kutup dairelerinden teget geçtiği tarihlerde tüm dünyada gece-gündüz süreleri eşittir.
- D) Güneş ışınlarının dönençlere dik geldiği tarihlerde kutup dairelerinden geçer.
- E) Dünya'yı aydınlatır ve karanlık yarımküreler olarak iki eşit parçaya böler.

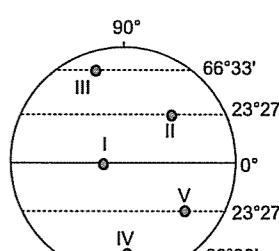
5. Dünya yıllık hareketini elips bir yörüngede gerçekleştirir.

- I. Gündüz süreleri yıl içinde değişmesi
- II. Güneş'in Dünya'ya uyguladığı çekim kuvveti yıl içinde değişmesi
- III. Eylül ekinoksu 2 gün gecikmeli olarak gerçekleşmesi
- IV. Dünya'daki sıcaklık değerleri yıl içinde farklılık göstermesi

Buna göre, yukarıdakilerden hangileri yörünge üzerinde şekli ile ilgili değildir?

- A) Yalnız I
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

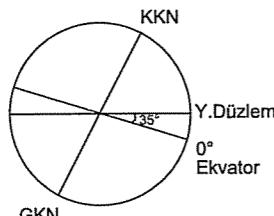
6. Ekvator ile yörüngede düzleme arasındaki açıdan dolayı, güneş ışınları bazı yerlere yıl içinde dik açı ile gelirken bazı yerlere yıl boyunca dik açı ile gelmez.

Buna göre, yukarıdakilerden hangileri yörünge düzleme arasındaki açı ile sadece bir kez dik açı ile alır?

- A) Yalnız I
- B) II ve III
- C) II ve V
- D) III ve IV
- E) IV ve V

7. Ekvator ile yörunge düzlemi arasındaki açı yandaki şekilde gösterildiği gibi olsaydı, aşağıdakilerden hangisi gerçekleşmezdi?

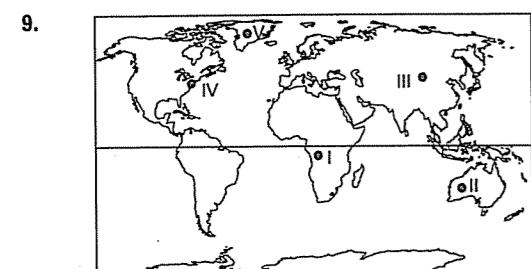

- A) Dönenceler 35° enlemlerinden geçerdi.
- B) Aydınlanma çizgisinin teğet geçtiği alan genişledi.
- C) Gece-gündüz süre farkları artardı.
- D) Ekvatorial kuşak genişlerdi.
- E) Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığını değiştirdi.

8. Dünya yıllık hareketini elips bir yörunge üzerinde gerçekleştirir.

Buna göre, Dünya'nın yörüngesi tam daire şeklinde olsaydı, aşağıdakilerden hangisinde bir değişiklik meydana gelmezdi?

- A) Dünya ile Güneş arasındaki uzaklıkta
- B) Dünya'nın yörüngedeki hızında
- C) Matematik iklim kuşaklarının sınırlarında
- D) Güneş'in Dünya'ya uyguladığı çekim kuvvetinde
- E) Mevsim sürelerinde

Yukarıdaki haritada gösterilen merkezlerden hangilerinde gece ve gündüz süreleri yıl içinde en az ve en fazla değişir?

	En az	En fazla
A)	I	V
B)	II	IV
C)	III	II
D)	IV	III
E)	V	I

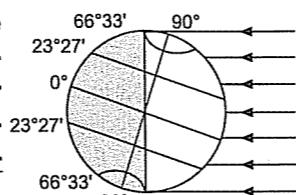
10. Dünya'nın her yerinde gece-gündüz sürelerinin eşit olduğu tarih için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Aydınlanma çizgisi kutup dairelerinden teğet geçer.
- B) Aynı meridyen yayı üzerindeki tüm noktalarda Güneş aynı anda doğar ve batar.
- C) Ekvatordan uzaklaşıkça cisimlerin gölge boyu kısalır.
- D) Kutup dairelerinde Güneş bir gün süreyle batmaz.
- E) Yengeç Dönencesi güneş işinlarını dik açı ile alır.

11. Aşağıdakilerden hangisi bir merkezin bulunduğu yarımküreyi tespit etmek için kullanılamaz?

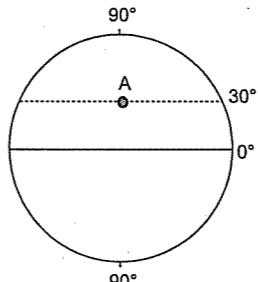
- A) Ekinoks tarihlerinde güneş işinlarının geliş açısı
- B) En uzun gündüzü yaşadığı tarih
- C) Gece süresinin uzamaya başladığı tarih
- D) Yaz gündönümünün yaşadığı tarih
- E) Kuzey Kutup Noktası'na olan açısal uzaklığı

12. Dünya'nın Güneş'e göre şekildeki konumda olduğu bir tarihte aşağıdakilerden hangisi gerçekleşmez?

- A) Aydınlanma çemberi kutup dairelerinden geçer.
- B) Bu tarihten sonra Kuzey Yarımküre'de gündüzler kısalmaya başlar.
- C) Güney Yarımküre'de en uzun gece yaşanır.
- D) Kuzey Kutup Dairesi'nde 24 saat gece yaşanır.
- E) Yengeç Dönencesi güneş işinlarını dik açı ile alır.

13. Aşağıdakilerden hangisi yandaki küre üzerinde işaretelli A merkezi için 21 Mart ve 23 Eylül tarihlerinde görülen ortak bir özellik olamaz?

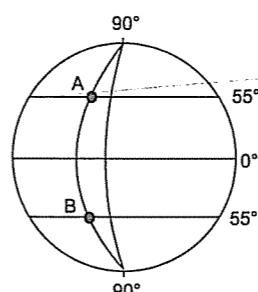

- A) Güneş işinlarının geliş açısı
- B) Sıcaklık ortalaması
- C) Gündüz süresi
- D) Cisimlerin gölge boyu
- E) Çizgisel hız

14. Yarımküreleri farklı, ekvatora olan açısal uzaklıklarını aynı olan iki merkez için aşağıdakilerden hangisi kesinlikle aynıdır?

- A) Gece-gündüz süre farkları
- B) Yerel saatleri
- C) Sıcaklık ortalamaları
- D) Yerşekillerinin baki durumu
- E) Cisimlerin gölge yönü

15. Ekinoks tarihlerinde, yandaki küre üzerinde gösterilen A ve B merkezleri için,
I. Güneş'in doğu saatı
II. gece süresi
III. yerel saat
IV. cisimlerin gölge yönü gibi özelliklerden hangilerinin aynı olması beklenmez?

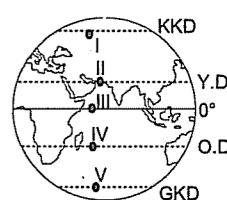
- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

16. Aşağıdaki tabloda beş merkezin matematik konumları verilmiştir.

Merkezler	Enlem	Boylam
I	15° Güney	12° Batı
II	45° Kuzey	140° Doğu
III	45° Güney	5° Batı
IV	60° Kuzey	35° Batı
V	50° Güney	70° Doğu

Buna göre, 21 Haziran tarihinde, tabloda gösterilen merkezlerden hangisindeki eşit uzunluktaki cisimlerin gölge boyu daha kısalıdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

17. Oğlak Dönencesi'ne güneş işinlarının dik açıyla geldiği tarihte, yandaki küre üzerinde işaretelli merkezlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. merkezde gece süresi gündüz süresinden uzundur.
- B) II. merkezde yıl içindeki en kısa gölge boyu oluşur.
- C) III. merkezde gece-gündüz süreleri eşittir.
- D) IV. merkezde güneş işinlarının tutulma oranı en azdır.
- E) V. merkezde Güneş bir gün süreyle batmaz.

18. 21 Mart tarihinde güneş işinlarını aynı açı ile alan iki merkez için aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) Aynı yarımkürede yer alırlar.
- B) Yerel saatleri aynıdır.
- C) Yaşadıkları mevsim aynıdır.
- D) Aynı paralel üzerinde dır.
- E) Ekvatora olan açısal uzaklıkları eşittir.

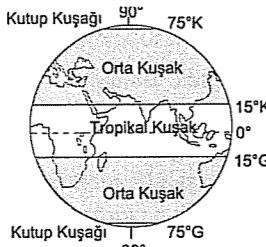
Konu Performans Testi - 10

1. I. Dinamik basınç alanlarının oluşması
II. Gece-gündüz süre farklarının oluşması
III. Güneş'in doğuş ve batış noktalarının değişmesi
IV. Meltem rüzgârlarının oluşması

Yukarıdakilerden hangileri Dünya'nın eksen eğikliği ve yıllık hareketinin sonucu olarak gösterebilir?

- A) I ve II   B) I ve IV   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

2. **Matematik iklim kuşaklarının sınırlarının yanda gösterildiği gibi olabilmesi aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?**

- A) Yörungenin şeklinin tam daire olmasına
B) Eksen eğikliğinin azalmasına
C) Eksen eğikliğinin artmasına
D) Yıllık hareketin süresinin uzamasına
E) Yer eksenini ile ekvator arasındaki açının küçülmesine

3. **Farklı yarımkürelerde, ekvatora olan açısal uzaklıklar eşit iki merkezin, aynı anda güneş ışınlarını farklı açılarda almalarının sebebi aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Dünya'nın dönüş yönü
B) Ekvator ile yörunge düzlemi arasındaki açı
C) Dünya'nın eksen hareketi
D) Dünya'nın yöringesinin elips olması
E) Güneş'in Dünya'ya uyguladığı çekim kuvvetinin değişmesi

4.

Kuzey Yarımküre'de
Kış Ayları

Aylar	Gün sayısı
Aralık	31
Ocak	31
Temmuz	31
Şubat	28
Toplam	90

Güney Yarımküre'de
Kış Ayları

Aylar	Gün sayısı
Haziran	30
Ağustos	31
Toplam	92

Yukarıdaki tablolarda Kuzey ve Güney yarımkürelerdeki kış mevsimi süreleri gösterilmiştir.

Buna göre, yarımkürelerdeki kış mevsimi sürelerinin farklı olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

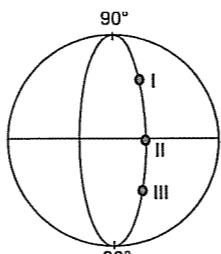
- A) Dünya'nın eksen hareketi
B) Dünya'nın yöringesinin şekli
C) Yer eksenini ile ekliptik arasındaki açı
D) Dünya'nın günlük hareketinin yönü
E) Dünya'nın küresel şekli

- I. Gece-gündüz sürelerinin değişmesi
II. Muson rüzgârlarının oluşması
III. Güneş ışınlarının geliş açısının değişmesi
IV. Mevsimlerin meydana gelmesi

Yukarıdakilerden hangisi diğerlerinin oluşum sebebi olarak gösterilebilir?

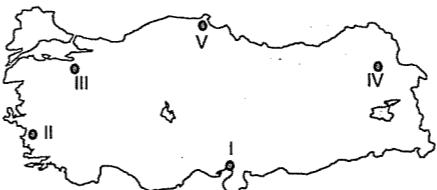
- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

6. **Yandaki küre üzerinde işaretli merkezlerde Güneş'in her gün aynı anda doğup batabilmesi aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?**

- A) Dünya'nın yöringedeki hızının artmasına
B) Dünya'nın günlük hareketini doğudan batıya doğru yapmasına
C) Eksen eğikliğinin ortadan kalkmasına
D) Dünya'nın eksen hareketinin süresinin uzamasına
E) Gece-gündüz süre farkının artmasına

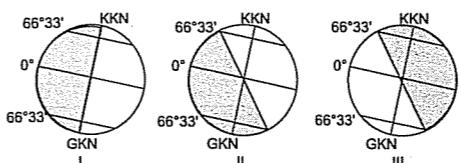
7.

21 Mart tarihinde, yukarıdaki haritada işaretli merkezler için aşağıdakilerden hangisi söylemeyez?

- A) I. merkez güneş ışınlarını en büyük açı ile alır.
B) II. merkezdeki cisimlerin gölge boyu III. merkezdeki kisadır.
C) V. merkezde gece süresi en uzundur.
D) III. merkezde öğle vakti V'ten sonra yaşanır.
E) V. merkezde güneş ışınlarının tutulma oranı en fazladır.

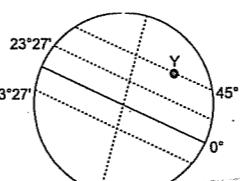
8.

Dünya'nın Güneş'e karşı yukarıdaki konumlarında olduğu tarihler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

I	II	III
A) 21 Mart	21 Aralık	21 Haziran
B) 21 Aralık	23 Eylül	21 Mart
C) 23 Eylül	21 Haziran	21 Aralık
D) 21 Haziran	21 Aralık	23 Eylül
E) 21 Mart	23 Eylül	21 Aralık

9. **Yandaki küre üzerinde işaretli Y merkezinde yatay düzleme dikiilen bir cisim boyunun gölgesinin boyuna eşit olduğu bir gün için, aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

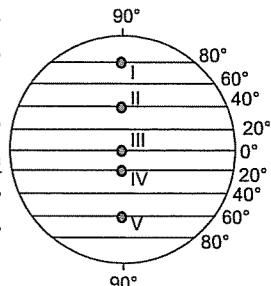

- A) Aydınlanma çizgisi kutup noktalarından geçer.
B) Kuzey Yarımküre'de yıl içindeki en uzun gündüz yaşanır.
C) Güneş ışınları Yengeç Dönencesi'ne dik açı ile gelir.
D) Oğlak Dönencesi'nde cisimlerin öğle vakti gölgesi oluşmaz.
E) Güney Kutbu'na doğru gidildikçe gece süresi uzar.

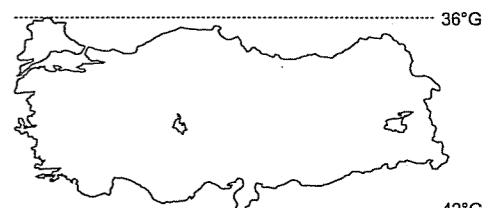
10.

- 21 Mart tarihinde, yanındaki küre üzerinde gösterilen merkezlerdeki güneş ışınlarının tutulma oranlarının azdan fazlaya doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?**

- A) I - II - III - IV - V   B) II - IV - I - III - V
C) III - IV - II - V - I   D) IV - III - II - V - I
E) V - I - III - IV - II

11.

- Türkiye, enlem dereceleri aynı kalmak şartıyla Güney Yarımküre'de yer alsayıdı,**
- I. gündüzlerin uzamaya başladığı tarih
  - II. gece-gündüz süre farkı
  - III. çizgisel hız
  - IV. cisimlerinin gölge yönü
- gibi özelliklerden hangilerinde değişiklik meydana gelmezdi?**

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

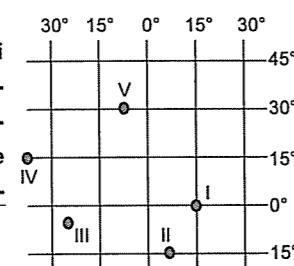
12.

- Dünya'nın eksenini yöringe düzlemine 23° 27' eğiktir. Dünya'nın eksenini eğik olmasaydı, aşağıdakilerden hangisi gerçekleşmezdi?**

- A) Aydınlanma çemberi yer değiştirmezdi.
- B) Güneş ışınları yıl boyunca ekvatora dik açı ile gelirdi.
- C) Dünya'nın her yerinde yıl boyunca gece-gündüz süreleri eşit olurdu.
- D) Dönenceler ve kutup daireleri oluşmadı.
- E) Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığını değiştirmezdi.

Dünya'nın Yıllık Hareketi

- 13.** Yandaki koordinat düzleminde işaretli merkezlerden hangisinde cisimlerin gölge yönü yıl içinde değişiklik göstermez?

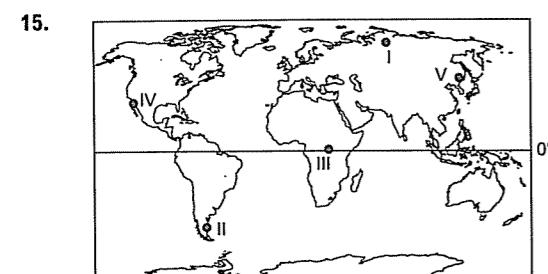

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

- 14.** İstanbul, 41° Kuzey paraleli ve 29° Doğu meridyeni üzerinde yer almaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi üzerinde bulunan yerde, verilen tarihte gece süresi İstanbul'a göre daha uzundur?

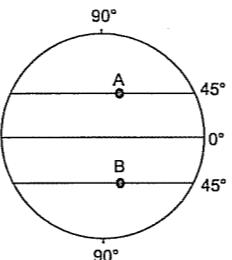
- A) 60° Kuzey paraleli - 21 Aralık
B) 30° Doğu meridyeni - 23 Eylül
C) 15° Güney paraleli - 21 Mart
D) 50° Kuzey paraleli - 21 Haziran
E) 20° Batı meridyeni - 21 Aralık

Yukarıdaki haritada işaretli merkezlerden hangisinde, 21 Aralık'ta Güneş'in doğuşuya batışı arasında geçen süre en kısalıdır?

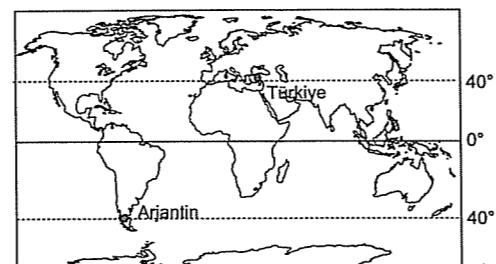
- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

- 16.** Yandaki küre üzerinde gösterilen A ve B merkezlerinin güneş ışınlarını eşit açılarla aldığı bir tarihte, aşağıdaki olaylardan hangisi gerçekleşmez?

- A) Bir meridyen yayı üzerindeki tüm noktalarda güneş aynı anda doğar ve batar.
B) Aydınlanma çizgisi kutup noktalarından geçer.
C) Ekvator güneş ışınlarını dik açı ile alır.
D) Kutuplara gidildikçe güneş ışınlarının tutulma oranı artar.
E) Ekvator'dan uzaklaşıkça gece-gündüz süre farkı artar.

- 17.**

Türkiye'de gündüzlerin gecelerden uzun olduğu bir dönemde, Arjantin'de gecelerin gündüzlerden uzun olması aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

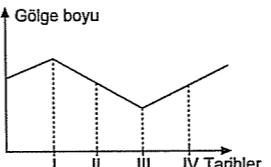
- A) Dünya'nın yörüngesinin elips olması
B) Günlük harenetin yönü
C) Eksen eğikliği ve yıllık hareket
D) Özel konumlarının farklı olması
E) Güneş ışınlarının geliş açısı

- 18.** Türkiye'de cisimlerin gölge boyalarının en kısa ve en uzun olduğu tarihler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) 21 Mart - 23 Eylül
B) 21 Mart - 21 Aralık
C) 21 Haziran - 21 Aralık
D) 21 Aralık - 21 Haziran
E) 23 Eylül - 21 Haziran

Konu Performans Testi - 11

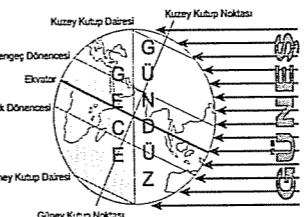
- 1.** Yandaki grafikte bir merkezde yer alan cisim yıl içinde gölge boyu değişimi gösterilmiştir.

Buna göre, bu merkeze ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

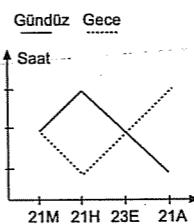
- A) Dönenceler dışında yer alır.
B) İlman bir iklim sahiptir.
C) Kuzey Yarım Küre'dedir.
D) Cisimlerinin gölge yönü sürekli güneye düşer.
E) Güneyden gelen rüzgarlar sıcaklığı artırır.

- 2.** Dünya'nın, Güneş karşısına şekildeki konumda olduğu tarihte, aşağıdakilerden hangisi gerçekleşir?

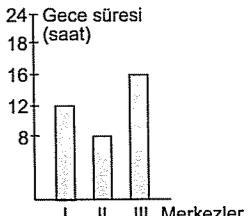
- A) Dünya'nın her yerinde gece-gündüz süreleri eşittir.
B) Kuzey Yarım Küre'de kış gündönümü yaşanır.
C) Güneş ışınları Oğlak Dönenesi'ne dik açı ile gelir.
D) Güney Kutup Noktası'nda 6 ay sürecek geceler başlar.
E) Kuzey Yarım Küre'de yıl içindeki en uzun gündüz yaşanır.

- 3.** Yandaki grafikte yıl içindeki gece-gündüz sürelerinin değişimi gösterilen merkez aşağıdakilerden hangisinde bulunur?

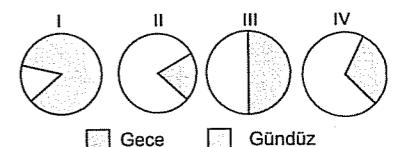
- A) Ekvator üzerinde
B) Ekvator ile Yengeç Dönenesi arasında
C) Kuzey Yarım Küre orta kuşakta
D) Güney Yarım Küre orta kuşakta
E) Ekvator ile Oğlak Dönenesi arasında

- 4.** Yandaki grafikte üç merkezin 21 Aralık tarihindeki gece süreleri verilmiştir. Buna göre, bu merkezler ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) III. merkez Kuzey Yarım Küre'dedir.
B) I. merkezin çizgisel hızı en fazladır.
C) II. merkezin sıcaklık ortalaması en yüksektir.
D) II. ve III. merkezlerin ekvatora olan açısal uzaklıklar aynıdır.
E) II. merkezde yaz mevsimi başlar.

- 5.**

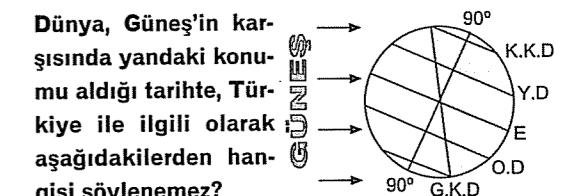

Ekvator ile yörünge düzlemi arasındaki açıdan dolayı gece ve gündüz arasındaki süre farkı ekvator dan uzaklaşıkça artar.

Buna göre, yukarıdaki grafiklerde 21 Haziran tarihindeki gece ve gündüz süreleri verilen merkezlerin ekvator'dan kutuplara doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) I - II - III - IV   B) I - III - IV - II
C) II - IV - III - I   D) III - IV - II - I
E) IV - III - I - II

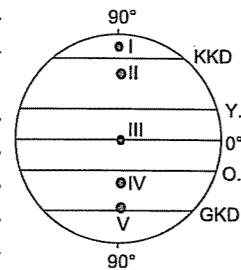
- 6.**

- A) Yıl içindeki en uzun gece yaşanır.
B) Güneye doğru gidildikçe gündüz süresi uzar.
C) Güneş ışınlarının atmosferdeki tutulma oranı en azdır.
D) Bu tarihten sonra geceler kısalmaya başlar.
E) Cisimlerin gölge boyu en uzundur.

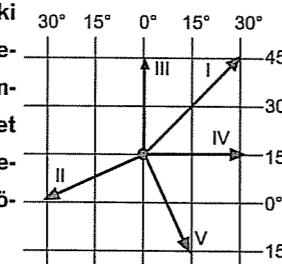
7. Güneş'in ufuktaki yükseltisi arttıkça, güneş ışınlarının geliş açısı büyür. Buna göre, 21 Aralık tarihinde, yandaki küre üzerinde işaretli merkezlerden hangisinde Güneş'in ufuktaki yükseltisi en fazladır?

A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

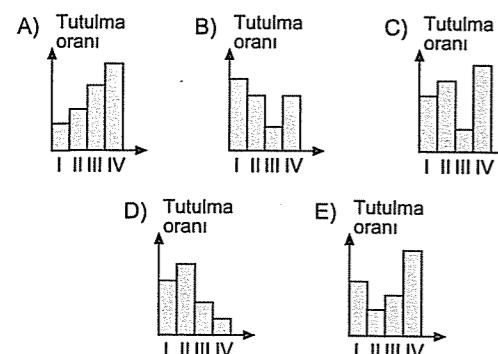
8. 21 Haziran'da yandaki koordinat düzleminde gösterilen hangi ok yönünde hareket edilirse gündüz süresinin değişmediği görürlür?

A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

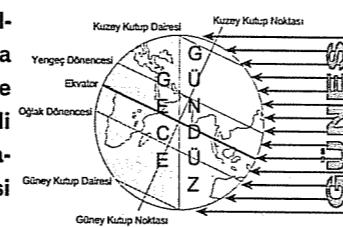

9. Güneş ışınlarının büyük açıyla geldiği yerlerde ışının atmosferde tutulma oranı azdır.
I. Kuzey Kutup Dairesi
II. Yengeç Dönencesi
III. Ekvator
IV. Olgak Dönencesi

Buna göre, ekinoks tarihlerinde yukarıdaki merkezlere ulaşan güneş ışınlarının atmosferde tutulma oranını gösteren grafik aşağıdakilerden hangisidir?

10. Dünya'nın şekildeki konumda olduğu bir günde Türkiye ile ilgili olarak aşağıda kilerden hangisi söylemeyeceğiz?

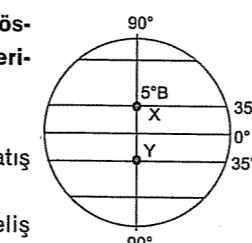
- A) Hatay'ın gündüz süresi Sinop'tan uzundur.
B) İzmir'e güneş ışınları Rize'ye göre daha büyük açı ile gelir.
C) Antalya'da güneş ışınlarının tutulma oranı Erzurum'a göre daha azdır.
D) Samsun'daki gece süresi Adana'dan kısaltır.
E) Ankara'dan Zonguldak'a gidildikçe cisimlerin gölge boyu uzar.

11. Yandaki grafikte beş merkezin 21 Aralık tarihindeki gece ve gündüz süreleri verilmiştir. Grafikteki bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

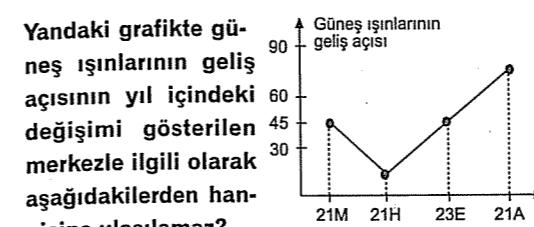
- A) II. merkez ekvator üzerinde yer alır.
B) Kuzey Kutbu'na en yakın olan merkez V'tir.
C) III. ve IV. merkezlerin ekvatora olan açısal uzaklıklarının aynıdır.
D) I. merkezin çizgisel hızı V. merkezden azdır.
E) III. merkez Güney Yarımküre'dedir.

12. Yandaki küre üzerinde gösterilen X ve Y merkezlerinin;
I. yerel saat
II. Güneş'in doğuş ve batış saati
III. güneş ışınlarının geliş açısı
IV. gece-gündüz süre farkı gibi özelliklerden hangilerinin yıl boyunca değişmediği gözlenir?

A) I ve II   B) I ve IV   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

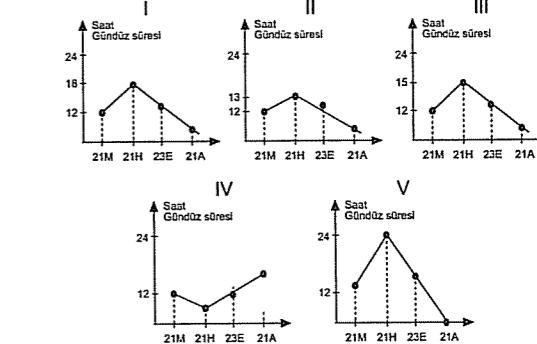

13. Yandaki grafikte güneş ışınlarının geliş açısının yıl içindeki değişimini gösterilen merkeze ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Güney Yarımküre'de orta kuşakta yer alır.
B) Ekinoks tarihlerinde cisimlerinin boyu gölge boylarına eşittir.
C) Atmosferde ışınların enerji kaybı en az 21 Haziran'dadır.
D) 21 Aralık'ta yıl içindeki en uzun gündüzü yaşı.
E) Dört mevsim belirgin olarak yaşanır.

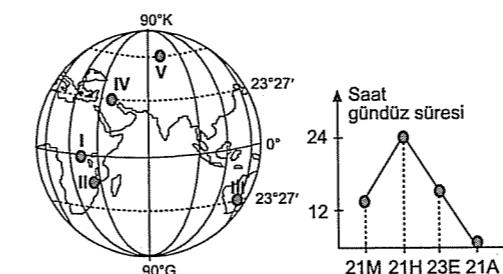
16. Aşağıdaki grafiklerde beş merkezin yıl içindeki gündüz sürelerinin değişimi gösterilmiştir.

Buna göre, Kuzey Kutup Dairesi üzerinde yer alan merkez hangisidir?

A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

14.

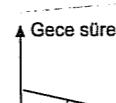
Yukarıdaki grafikte yıllık gündüz süresi değişimi verilen merkez, küre üzerinde gösterilen kaç numaralı noktada yer alır?

A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

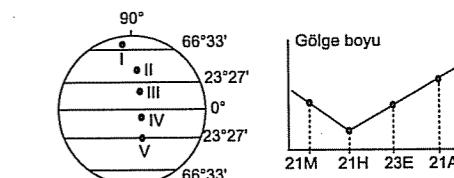
15. Yandaki grafikte Güney Yarımküre'de orta kuşakta yer alan bir merkezin gece süresinin değişimi gösterilmiştir.

Buna göre, bu grafik aşağıdakilerden hangisine ait olabilir?

A) Aralık   B) Mart   C) Haziran
D) Ağustos   E) Eylül

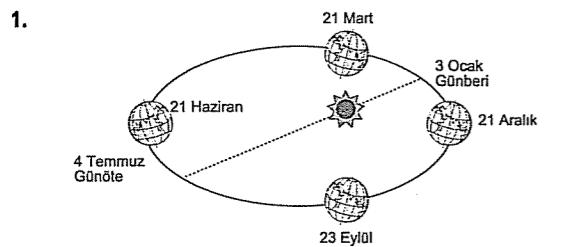
18.

Yukarıdaki grafikte yıl içindeki gölge boyu değişimi gösterilen merkez, küre üzerinde işaretli yerlerden hangisi olabilir?

A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

Konu Performans Testi - 12

Dünya, Güneş etrafındaki hareketini elips bir yörüngede gerçekleştirir.
Buna göre, aşağıdakilerden hangisi yörünenin şekli ile açıklanabilir?

- A) Döneneler arasında kalan yerlerin güneş ışınlarını yılda iki kez dik açı ile alması
- B) Kuzey Yarımküre'de yaz mevsiminin kış mevsiminden daha uzun sürmesi
- C) Doğuda yerel saatin ileri olması
- D) Kutuplara doğru çizgisel hızın azalması
- E) Okyanus akıntılarının halkalar oluşturması

2. Ekvator ile yörüngede düzleme arasındaki açının değişmesi aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olmaz?

- A) Gece-gündüz süre farkları
- B) Matematik iklim kuşaklarının sınırları
- C) Aydınlanma çizgisinin hareket alanı
- D) Yerel saat farkları
- E) Güneş'in doğuş ve batış zamanları

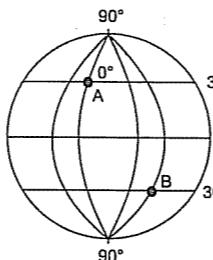
3.

- Kuzey Yarımküre'de sürekli rüzgârların hareket yönünün sağına sapması
- Güneş'in doğudan doğup batıdan batması

Yukarıdaki durumlara neden olan faktör aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Dünya'nın geoid şekli
- B) Dünya'nın elips bir yörüngede üzerinde hareket etmesi
- C) Yörüngede düzleme ile yer ekseni arasındaki açı
- D) Eksen hareketinin batıdan doğuya doğru gerçekleşmesi
- E) Yıl içinde Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığını değiştirmesi

- 4. 23 Eylül tarihinde, yandaki küre üzerinde gösterilen A ve B merkezinin aşağıdaki özelliklerinden hangisi ortak olamaz?**

- A) Güneş ışınlarının geliş açısı
- B) Gece süresi
- C) Cisimlerin gölge boyu
- D) Yerel saat
- E) Güneş ışınlarının atmosferde tutulma oranı

- 5.**
  - I. Sıcaklık değerlerinin değişmesi
  - II. Cisimlerin gölge boyalarının değişmesi
  - III. Dinamik basınç kuşaklarının oluşması
  - IV. Devirli rüzgârların oluşması**Yukarıdakilerden hangileri yalnızca günlük hareket sonucunda meydana gelir?**

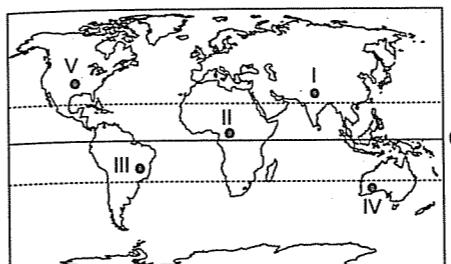
- A) Yalnız III
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

- 6.** Dünya'nın yörüngesinin elips olmasından dolayı 3 Ocak tarihinde, Dünya Güneş'e en yakın konumdadır.

Buna göre, bu tarihe ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Dünya'nın yörüngedeki hız artar.
- B) Dünya'daki sıcaklık ortalamaları yükselir.
- C) Güney Yarımküre'de gündüzler gecelerden uzundur.
- D) Kuzey Yarımküre'de güneş ışınlarının tutulma oranı fazladır.
- E) Ekvatorda gece-gündüz süreleri eşittir.

- 7.**

Yukarıdaki haritada gösterilen hangi iki merkez arasındaki hangilerinin gündüz süresi yıl boyunca birbirine daha yakındır?

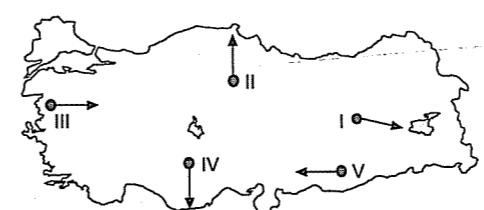
- A) I ve IV
- B) I ve V
- C) II ve III
- D) III ve V
- E) IV ve V

- 8.**
  - I. Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığının değişmesi
  - II. Matematik iklim kuşaklarının sınırlarının belirlenmesi**Yukarıdaki durumlara ortaya çıkan faktörler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?**

I   II

A) Eksen eğikliği	Günlük hareket
B) Dünya'nın şekli	Yıllık hareket
C) Günlük hareket	Yörünenin şekli
D) Yörünenin şekli	Eksen eğikliği
E) Yıllık hareket	Günlük hareket

- 9.**

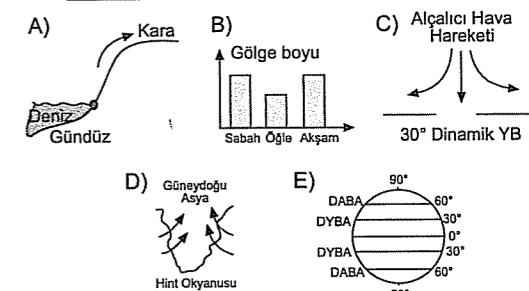
21 Aralık tarihinde yukarıdaki haritada gösterilen hangi ok yönünde hareket edilirse gece süresinin uzadığı gözlenir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

- 10. Güneş ışınlarının ekvatora dik açıyla geldiği bir gün için, aşağıdakilerden hangisi söylemeyez?**

- A) Dünya'nın her yerinde gece-gündüz süreleri eşittir.
- B) Aydınlanma çemberi kutup noktalarından geçer.
- C) Ekvator üzerindeki cisimlerin öğle vakti gölgesi oluşmaz.
- D) Kuzey Yarımküre'de yaz gündönümü yaşanır.
- E) Ekvatordan uzaklaştıkça güneş ışınlarının tutulma oranı artar.

- 11.**
  - Yerel saat farklarının oluşması
  - Okyanus akıntılarının halkalar oluşturması**Yukarıdaki durumların oluşmasına neden faktörün aşağıdakilerden hangisinin oluşmasında etkisi görülmektedir?**

- 12. Güneş ışınlarını yıl içinde iki kez dik açı ile alan bir merkez için,**

- I. cisimlerin gölge yönü yıl içinde değişir.
  - II. baki yönü değişkendir.
  - III. gece-gündüz süre farkı fazladır.
  - IV. çizgisel hız azdır.
- gibi sonuçlardan hangilerine ulaşılabilir?**

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

13. Aşağıdakilerden hangisi diğer dördünün nedeni olarak gösterilebilir?

- A) Dünya'nın yörüngesinin elips olması
- B) Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığının değişmesi
- C) Mevsim sürelerinin eşit olmaması
- D) Şubat ayının 28 gün sürmesi
- E) Dünya'nın yörüngedeki hızının değişmesi

14. Yandaki şekilde koordinatları gösterilen merkezlerde görülen,

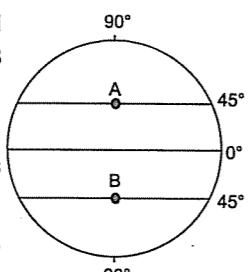
- I. M ve N merkezlerinin yerel saatlerinin aynı olması,
  - II. N ve K merkezlerinin güneş ışınlarını eşit açıyla alması,
  - III. Güneş'in en geç L merkezinde doğması,
  - IV. gece-gündüz süre farkının M merkezinde en fazla olması,
- gibi özelliklerden hangileri Dünya'nın günlük hareketi ile açıklanabilir?**

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

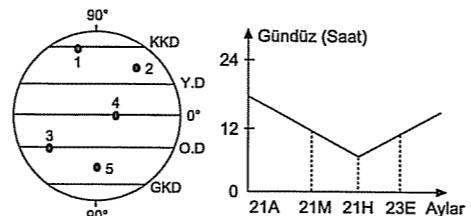
15. 21 Mart tarihinde yandaki şekilde gösterilen A ve B noktalarının,

- I. sıcaklık ortalaması,
  - II. güneş ışınlarının geliş açısı,
  - III. cisimlerinin gölge yönü,
  - IV. cisimlerinin gölge boyu,
- gibi özelliklerinden hangileri ortak olamaz?**

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

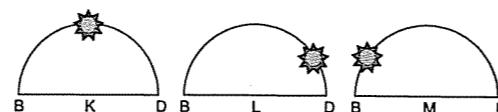
16.

Yukarıdaki grafikte yıl içindeki gündüz süresi değişimi gösterilen merkez, küre üzerinde işaretli yerlerden hangisi olabilir?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

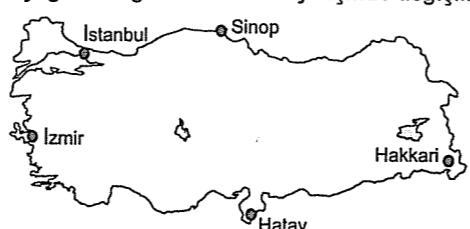
17. Aşağıdaki şekillerde aynı anda üç merkezde Güneş'in ufuk düzlemindeki konumu gösterilmiştir.

Dünya'nın günlük hareketinin yönünden dolayı yerel saatin doğuda ileri olduğu düşünülürse, bu merkezlerin doğudan batıya doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) K - L - M
- B) M - K - L
- C) L - M - K
- D) K - M - L
- E) L - K - M

18. Yer ekseni ile yörüngedeki düzlemler arasındaki açıdan dolayı gece ve gündüz süreleri yıl içinde değişir.

Buna göre, 21 Haziran tarihinde yukarıdaki haritada işaretli merkezlerden hangisinde gündüz süresi en uzundur?

- A) Sinop
- B) İstanbul
- C) İzmir
- D) Hakkâri
- E) Hatay

Üniversite Performans Testi - 1

1. Dünya'nın şeklinde bağlı olarak yerküre üzerinde Ekvator'dan kutuplara gidildikçe değişiklikler gözlenir. Aşağıda verilenlerden hangisinin, Dünya'nın şeklinde bağlı olarak kutuplara gidildikçe artış göstermesi beklenmez?

- A) Yerçekimi
- B) Parallellerin çevre uzunlukları
- C) Tan ve gurup süreleri
- D) Karlı gün sayısı
- E) Gölge boyları

YGSCOGSB47/1

2. Aşağıdaki tabloda Dünya'daki bazı olaylar ve bunların nedenleri verilmiştir.

Olay	Neden
I Ekvatordan kutba doğru sıcaklığının azalması	Dünyanın Şekli
II Gece-gündüz süresinin değişmesi	Yıllık Hareket
III Haritalarda bozulmaların meydana gelmesi	Günlük Hareket
IV Meltem rüzgarlarının oluşması	Günlük Hareket
V Okyanus akıntılarında saptaların olması	Dünyanın şekli

Buna göre, tablodaki olay-neden ilişkilerinden hangileri yanlış verilmiştir?

- A) Yalnız II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

YGSCOGSB47/2

3. Aşağıda Yer Yuvarlığı ile ilgili bilgiler verilmiştir.

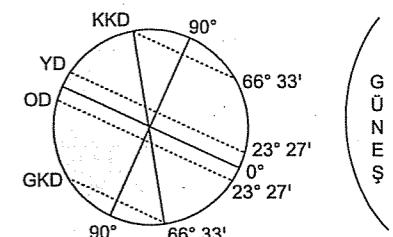
- I. Dünya'nın çeklinden dolayı yerçekimi ekvator dan kutba doğru artar.
- II. Eksen hareketi sonucunda sürekli rüzgarlar Kuzey Yarım Küre'de sola, Güney Yarım Küre'de sağa saparlar.
- III. Gece-gündüz süresinin değişmesi eksen eğikliğinin bir sonucudur.
- IV. Meltem rüzgarları yıllık basınç farkından dolayı meydana gelir.

Verilen bilgilerden hangilerinde yanlışlık yapıldığı söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

YGSCOGSB47/3

4.

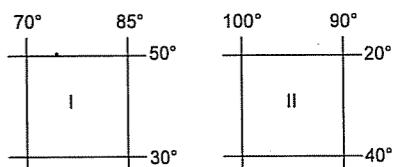

Dünya, Güneş'e göre yukarıdaki konumda iken aşağıdakilerden hangisi gerçekleşmez?

- A) Güneş ışınları Yengeç Dönencesi'ne dik açı ile düşer.
- B) Yengeç Dönencesi üzerinde gece-gündüz eşitliği yaşanır.
- C) Güney Yarım Küre'de kış mevsimi başlar.
- D) Kuzeye doğru gidildikçe gündüzler uzar.
- E) Kuzey Kutup Dairesi'nde 24 saat gündüz yaşanır.

YGSCOGSB47/4

5.

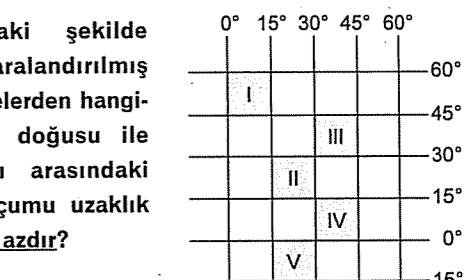

Yukarıda coğrafi koordinantları verilmiş iki için ortak olan özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çizgisel hızları
- B) Ekvatora olan uzaklıklarını
- C) Bulundukları yarımküre
- D) Yerel saat farkları
- E) Kuzeyi ile güneyi arasındaki kuşçumu uzaklıklarını

YGSCOGSB47/5

6.

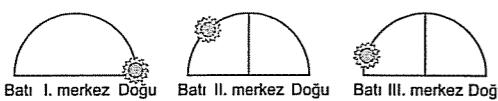

- Yandaki şekilde numaralandırılmış bölgelerden hangisinin doğusu ile batısı arasındaki kuşçumu uzaklık daha azdır?**

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

YGSCOGSB47/6

7. 23 Eylül tarihinde aynı enlem üzerinde yer alan 3 farklı merkezde aynı anda Güneş'in konumları verilmiştir.

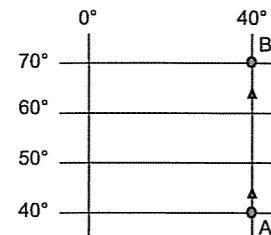

Buna göre, merkezlerin batıdan doğuya doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I – II – III   B) I – III – II   C) II – I – III
D) II – III – I   E) III – II – I

YGSCOGSB48/7

8.

Yukarıdaki şekilde coğrafi koordinatları verilen A noktasından B noktasına gidildikçe aşağıdakilerden hangisinde değişim gözlenmez?

- A) Dünyanın çizgisel dönüş hızında
B) Tan ve gurup sürelerinin uzunluğunda
C) Öğlen vaktinin yaşadığı anda
D) Güneş ışınlarının düşme açısında
E) Yerçekimi etkisinde

YGSCOGSB48/8

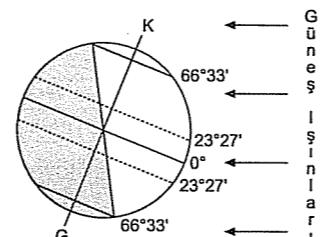
9. Dünya'nın yörungesi elips şeklinde olduğundan yıl içinde Güneş ile Dünya arasındaki mesafe değişir. Dünya'nın Güneş'e en uzak olduğu tarih 4 Temmuz iken en yakın olduğu tarih 3 Ocak'tır.

Buna göre, Dünya'nın Güneş'e en uzak olduğu tarihde Türkiye'de aşağıdakilerden hangisi yaşanır?

- A) 45° Doğu meridyeninin yerel saatı ulusal saat olarak kullanılır.
B) Yıl içinde öğle vakti en kısa gölge boyu ölçülür.
C) Sıcaklığın en düşük olduğu ay
D) Gece sürelerinin en uzun olduğu gün
E) Güneş ışınlarının yıl içinde en dik yakını açıyla geldiği gün

YGSCOGSB48/9

10.

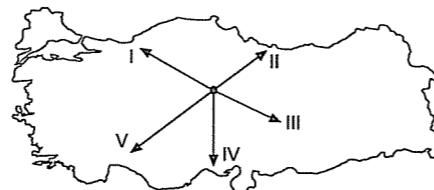

Dünya Güneş karşısındaki şekildeki konumu aldığı bir tarihte aşağıdakilerden hangisi meydana gelmez?

- A) Güney Yarım Küre kış mevsimini yaşamaya başlar.
B) Yengeç Dönencesi Dünya'da en uzun gündüzün yaşadığı yerdir.
C) Türkiye'de yıl içinde göğeler en kısa konumdadır.
D) Aydınlanma çemberi kutup dairelerinden teget geçer.
E) Güney Kutup Dairesi'nde 24 saat gece yaşanır.

YGSCOGSB48/10

11.

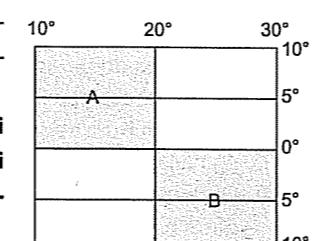

Yukarıdaki Türkiye haritası üzerinde işaretli hangi ok yönünde hareket edilirse, gece ile gündüz süreleri arasındaki farkın arttığı ve yerel saatin daha geri olduğu gözlenir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

YGSCOGSB48/11

12. Aşağıda A ve B bölgelerinin coğrafi koordinatları verilmiştir.

- Bu bölgelerle ilgili olarak aşağıdaki yargılarından hangisine ulaşılamaz?**
- A) İki merkez de tropikal kuşaktadır.
B) Ekvatora uzaklıkları aynıdır.
C) Yerel saatleri aynıdır.
D) İzdüşüm alanları eşittir.
E) Güneş ışınlarını yılda iki kez dik alırlar.

YGSCOGSB48/12

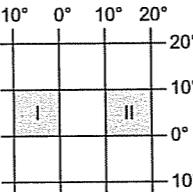
Üniversite Performans Testi - 2

1. 23 Eylül tarihinde enlem dereceleri aynı fakat yarımküreleri farklı olan iki merkez için aşağıda verilenlerden hangisi ortak bir özellik değildir?

- A) Güneş ışınlarının geliş açısı
B) Gece-gündüz süreleri
C) Tan-gurub süreleri
D) Matematik iklim kuşakları
E) Yaşadıkları mevsim

YGSCOGSB49/1

2. Yandaki coğrafi koordinat düzleminde gösterilen iki bölgenin aşağıdaki özelliklerinden hangisinin aynı olduğu söylenebilir?

- A) Yerel saatleri
B) Sıcaklık ortalamaları
C) Yer şekilleri
D) İzdüşüm alanları
E) Başlangıç meridyenine olan uzaklıklar

YGSCOGSB49/2

3. Bir yerin sadece enlem değerinin bilinmesiyle o yerle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Denize olan uzaklığına
B) Greenwich'e olan uzaklığına
C) Ekinoks tarihlerinde güneş ışınlarının geliş açısına
D) Ortalama yükseltine
E) Bulunduğu saat dilimine

YGSCOGSB49/3

4. Aşağıdaki tabloda M ve T merkezlerinde, belirtilen tarihlerdeki gece süresi verilmiştir.

Merkez	Gece süresi (saat)			
	21 Mart	21 Haziran	23 Eylül	21 Aralık
M	12	17	12	7
T	12	7	12	17

Buna göre, M ve T merkezleriye ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinin doğruluğu kesin değildir?

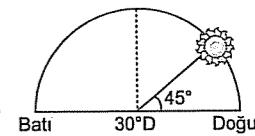
- A) M merkezi Güney Yarım Küre'de yer almaktadır.
B) Merkezler, döneneler ile kutup daireleri arasında yer almaktadır.
C) Merkezlerin enlem dereceleri aynıdır.
D) T merkezi başlangıç meridyenine daha yakındır.
E) Merkezler, güneş ışınlarını ekinokslarda aynı açıyla alır.

YGSCOGSB49/4

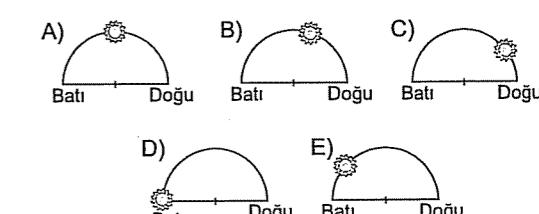
5. – Gece ve gündüz sürelerinin uzayıp kısalması
– Mevsimlerin oluşması
– Muson rüzgarlarının oluşması
Yukarıdakilerin gerçekleşmesi aşağıdakilerin hangisinin sonucudur?

- A) Eksen eğikliğinin
B) Yörüngenin şeklinin
C) Dünya'nın şeklinin
D) Günlük hareketin
E) Yerel saat farkının

YGSCOGSB49/5

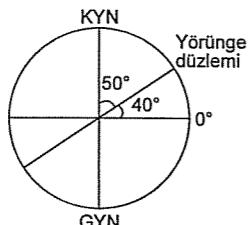

6. 23 Eylül'de 30° Doğu meridyeninde Güneş gökyüzünde şekildeki konumdayken aynı anda 60° Doğu meridyenindeki konumu aşağıdakilerden hangisi olabilir?

YGSCOGSB49/6

7. Eksen eğikliği, gerçekte olduğu gibi $23^{\circ}27'$ değil de şekilde verildiği gibi olsaydı, Türkiye'de aşağıdakilerden hangisinin meydana gelmesi beklenmezdi?

- A) Güneş ışınlarını dik açıyla alan yerler olurdu.
B) Yıllık sıcaklık farkı azalırı.
C) Bazı merkezlerde gölge boyu yılda iki kez oluşmazdır.
D) Gece ve gündüz süreleri daha çok değişirdi.
E) Yazlar bugündünden sıcak geçerdi.

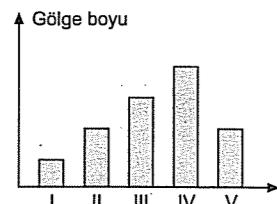
YGSCOĞSB50/7

8. Aynı boylam üzerinde **Güney Kutbu'ndan Ekvator'a doğru yol alan bir kişinin, Başlangıç Meridyeni'nden uzaklaşmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Yer ekseninin yörünge düzlemine eğik olması
B) Paraleller arası mesafenin 111 km olması
C) Dünya'nın batıdan doğuya doğru dönmesi
D) Dünya'nın dönüş hızının değişmesi
E) Meridyenler arası uzaklığın artması

YGSCOĞSB50/8

9. Aşağıda 21 Mart günü aynı boydaki cisimlerin öğle vaktlerindeki gölge boyu uzunlukları verilmiştir.

Buna göre, verilen merkezlerin hangisinde kalıcı kar alt sınırının daha yüksek olduğu söylenebilir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

YGSCOĞSB50/9

10. Sinop'tan hareket ederek Ankara'ya ulaşan bir kişi gözlemediği aşağıdaki sonuçlardan hangisini enlem etkisi ile acıklayamaz?

- A) Çizgisel hızın artmasını
B) Cisimlerin gölge boyunun kısalmasını
C) Sıcaklık farkının artmasını
D) Güneş ışınlarının tutulma oranının azalmasını
E) Meridyenler arası mesafenin artmasını

YGSCOĞSB50/10

11. Aşağıdaki tabloda iki merkezin bazı tarihlerde gece ve gündüz süreleri verilmiştir.

Kent	Gündüz Süreleri (Saat)			
	23 Eylül	21 Aralık	21 Mart	21 Haziran
A	12	18	12	6
B	12	8	12	16

Bu tabloya göre aşağıdakilerden hangisi söyledenemez?

- A) A kenti Güney Yarım Küre'de yer alır.
B) B kenti ekvatora daha yakındır.
C) B kenti Kuzey Yarım Küre'de yer alır.
D) Ekinoks tarihlerinde her iki merkezde de gece-gündüz süreleri eşittir.
E) Her iki kentin de enlem derecesi aynıdır.

YGSCOĞSB50/11

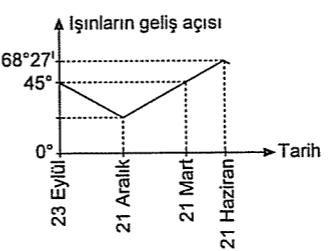
12. Aynı enlemede bulunan farklı iki merkez için aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenemez?

- A) Gurub ve tan süreleri aynıdır.
B) İklim özellikleri aynıdır.
C) Aynı matematik iklim kuşağındadırlar.
D) Gece - gündüz süre farkları aynıdır.
E) Güneş ışınları aynı açıyla düşer.

YGSCOĞSB50/12

Üniversite Performans Testi - 3

1. Yanda, yıl içinde Güneş ışınlarının değişim grafiği verilen merkeze ilgili aşağıdakilerdeki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

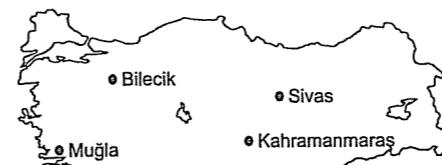
- A) Güney Yarım Küre'de bulunmaktadır.
B) 21 Mart ve 23 Eylül'de Güneş ışınlarını aynı açıyla alır.
C) Dönenceler dışında yer alır.
D) Güneş ışınlarının en büyük açıyla geldiği tarih 21 Haziran'dır.
E) Yengeç Dönencesi'nin kuzyeyinde yer alır.

YGSCOĞSB51/1

2. Aşağıdakilerden hangisi aydınlanma çizgisinin yıl içinde yer değiştirdiğine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Günlük sıcaklık farklarının oluşması
B) Mevsim sürelerinin farklı olması
C) Gece-gündüz sürelerinin değişmesi
D) Ekvatorda gece-gündüz sürelerinin eşit olması
E) Dünya'nın yarısı aydınlikken diğer yarısının karanlık olması

YGSCOĞSB51/2

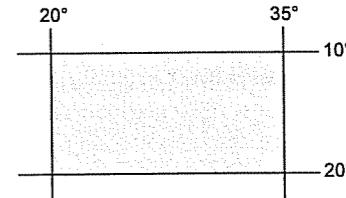

Yukarıdaki haritada işaretlenmiş merkezlerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlışdır?

- A) Kahramanmaraş'ta gurub ve tan süresi Sivas'tan kısadır.
B) Muğla'da çizgisel hız Bilecik'ten fazladır.
C) Bilecik'te gece ve gündüz sürelerinin değişimi Kahramanmaraş'tan azdır.
D) Bilecik'teki aynı boydaki cisimlerin gölge boyu Muğla'dakinden uzundur.
E) Muğla'nın yıllık ortalama sıcaklık değeri Sivas'tan fazladır.

YGSCOĞSB51/3

4.

Yukarıda coğrafi koordinatları verilen alan için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Doğusu ile batısı arasında 15 dakika zaman farkı vardır.
B) Oğlak Dönencesi'nin kuzyeyinde yer alır.
C) Kuzeyi ile güneyi arası kuşçumu uzaklık 1110 km dir.
D) İkinci saat diliminde toprakları vardır.
E) Her noktası Güneş ışınlarını yılda iki kere dik alır.

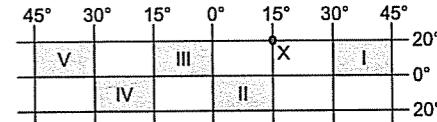
YGSCOĞSB51/4

5. X ve Y kentlerinin ekvatora uzaklıkları eşit ise, I. çizgisel hızları,
II. grup ve tan süreleri,
III. yerel saatleri,
IV. öğle vakitleri
gibi özelliklerden hangileri aynıdır?

- A) Yalnız III   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

YGSCOĞSB51/5

6.

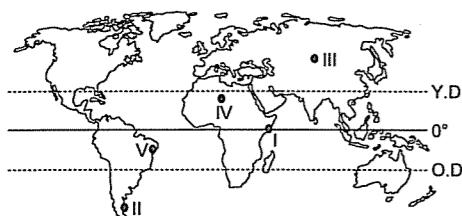
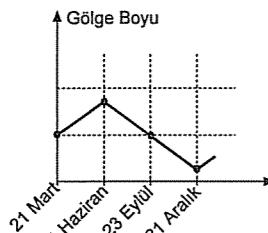

23 Eylül günü X noktasında Güneş doğuktan 3 saat sonra taralı aralıklardan hangisinin doğu sırısında doğar?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

YGSCOĞSB51/6

7. Aşağıda bir merkezdeki cismin yıl içindeki gölge boyu değişim grafiği verilmiştir.

Bu merkez Dünya haritasında verilen noktaların hangisinde bulunabilir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

YGSCOGSB52/7

8. Ekvatorun 1110 km kuzeyinde yer alan ve yerel saatİ başlangıç meridyeninden 80 dakika ileri olan bir merkeze ilgili olarak,

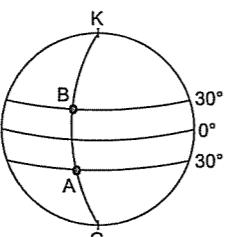
- I. 80° doğu boylamında yer alır.
- II. Tropikal kuşakta yer alır.
- III. Kuzey Kutbu'na olan uzaklığı Güney Kutbu'na olan uzaklıından azdır.

yargılardan hangilerine ulaşılamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

YGSCOGSB52/8

9. Yandaki küre üzerinde verilen A ve B noktalarının aşağıdaki özelliklerinden hangisinin İma aynı olduğu söylenemez?

- A) Yerel saatleri
B) Gurub ve tan süreleri
C) Gün içinde gölge boyunun en kısa olduğu an
D) Güneş'in doğuş ve batış saatleri
E) Ekvatora olan kuşucumu uzaklıklar

YGSCOGSB52/9

10. Aşağıda paralel ve meridyenlerden oluşan coğrafi koordinat düzlemini üzerinde alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

20	10	0	10	20	30	40	50	60
1	7	13	19	25	31	37	43	40
2	8	14	20	26	32	38	44	30
3	9	15	21	27	33	39	45	10
4	10	16	22	28	34	40	46	0
5	11	17	23	29	35	41	47	10
6	12	18	24	30	36	42	48	20

Coğrafi koordinat üzerinde numaralı olarak verilen yerlerin hangileri başlangıç meridyenine ve paraleline daha yakın olduğu söylenebilir?

- A) 3, 4, 5, 6   B) 1, 6, 43, 48
C) 40, 41, 46, 47   D) 10, 11, 16, 17
E) 20, 21, 30, 31

YGSCOGSB52/10

11. Herhangi bir noktanın ekvatora olan açısal uzaklığını enlem denir.

Aşağıdakilerden hangisinde enlemin etkili olduğu söylenemez?

- A) İtalya'da yerleşme üst sınırının Norveç'ten yüksek olması
B) Akdeniz'den Baltık Denizi'ne gittikçe denizlerin tuzluluğunun azalması
C) Fransa'da çizgisel hızın Kanada'dan fazla olması
D) Hollanda'dan Türkiye'ye gittikçe grup ve tan sürelerinin kısalması
E) İngiltere'den Japonya'ya gittikçe güneşin daha erken doğması

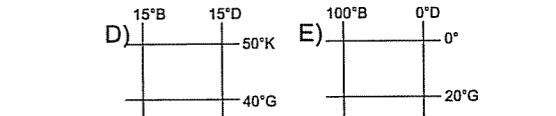
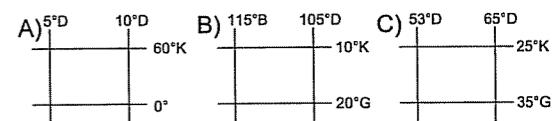
YGSCOGSB52/11

12. Türkiye'de gündüz süresinin gece süresinden uzun olduğu tarihlerde aşağıdakilerden hangisi yaslanmaz?

- A) En kısa gölge boyunun olduğu an.
B) Güneş ışınlarının dikey yakın açıyla geldiği zaman.
C) III. saat diliminin kullanıldığı günler.
D) Yıllık sıcaklık ortalamasının en düşük olduğu aylar.
E) Gündüz süresinin kısalmasına başladığı tarih.

YGSCOGSB52/12

4. Aşağıda matematik konumları verilmiş bölgelerin hangisinde bölge içi,
- Gece - gündüz süre farkı
- Bitki örtüsü çeşitliliği
gibi özellikler en fazladır?

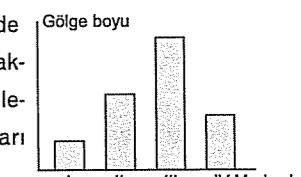
YGSCOGSB53/1

5. Bir merkezin yarımküresinin tespitinde,
I. 21 Aralık'taki güneş ışınlarının düşme açısı
II. 23 Eylül'deki gündüz uzunluğu
III. Yıl içindeki gölge yönü değişimi
IV. Ortalama sıcaklığı
özelliklerinden hangileri kullanılmaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

YGSCOGSB53/5

6. Grafikte dört merkeze 21 Mart günü, öğle vakti aynı boydaki cisimlerin gölge uzunlukları gösterilmiştir.

Buna göre, bu merkezlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çizgisel hız en az III. merkezedir.
B) IV. merkezin bulunduğu paralelin çevre uzunluğu II. merkezden uzundur.
C) Merkezlerden doğu batı doğrultusunda eşit mesafe katedildiğinde en az yerel saat farkı I. merkezde olur.
D) Yerçekimi en az III. merkezedir.
E) I. merkezin ekvatora olan uzaklığı en azdır.

YGSCOGSB53/6

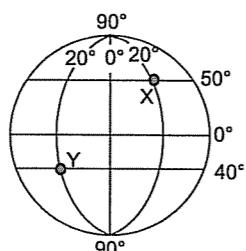
7. Yanda verilen matematik iklim kuşaklarıyla ilgili aşağıdaki kilerden hangisi söylenemez?

- A) Tropikal kuşak içinde kalan yerler güneş ışınlarını yılda iki kez dik alır.
- B) Orta kuşakta gölge boyu hiçbir zaman sıfır olamaz.
- C) Kutup kuşağında kalıcı kar alt sınırının yükseltisi en fazladır.
- D) Tropikal kuşakta yıllık sıcaklık farkları belirgin değildir.
- E) Orta kuşakta insanların yıl içinde giysi değiştirmeye ihtiyacı daha fazladır.

YGSCOĞSB54/7

8. Şekilde, enlem ve boyam dereceleri verilen X ve Y noktalarının, aşağıdaki özelliklerinden hangisi aynıdır?

- A) Yerel saatleri
- B) Çizgisel hızları
- C) Başlangıç meridyenine olan açısal uzaklıklar
- D) Gece - gündüz süreleri
- E) Yüzey şekilleri

YGSCOĞSB54/8

9. Şekildeki taralı alanla ilgili, I. güneş ışınlarının yılda iki kez dik düşmesi
II. doğusunda Güneş'in daha erken doğması
III. Güneyindeki alanda, doğu-batı genişliğinin daha fazla olması
IV. gece-gündüz süre farklarının yaşanması gibi özelliklerden hangileri Dünya'nın küresel şekli ile açıklanabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve IV
- E) III ve IV

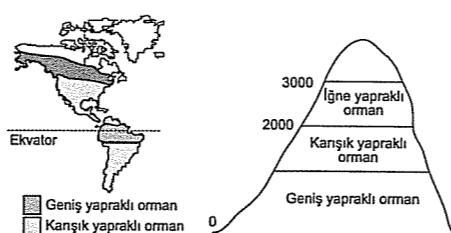
YGSCOĞSB54/9

10. Aşağıdakilerden hangisi yalnızca özel konumdan etkilenir?

- A) Sıcaklık ortalaması
- B) Tarım ürünü çeşitliliği
- C) Karın yerde kalma süresi
- D) Yeraltı madenleri
- E) Bitki örtüsü çeşitliliği

YGSCOĞSB54/10

- 11.

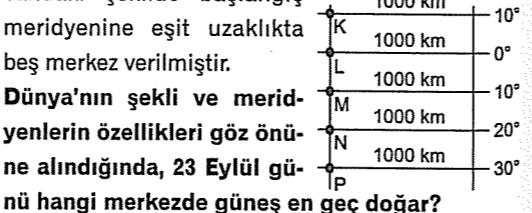

Yukarıda verilen harita ve şekilde bitki türlerinin dağılışında etkili olan temel faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nemlilik
- B) Sıcaklık
- C) Enlem
- D) Yükselti
- E) Karasallık

YGSCOĞSB54/11

12. Yandaki şekilde başlangıç meridyenine eşit uzaklıkta beş merkez verilmiştir.

- Dünya'nın şekli ve meridyenlerin özellikleri göz önüne alındığında, 23 Eylül günü hangi merkezde güneş en geç doğar?

- A) K
- B) L
- C) M
- D) N
- E) P

YGSCOĞSB54/12

13. I. 21 Haziran'da güneş ışınlarının tutulma oranı en azdır. → Yengeç Dönencesi

- II. 21 Mart ve 23 Eylül'de aydınlanma çemberi → Kutup teget geçer.

- III. Yıllık ve günlük sıcaklık farkı en azdır. → Ekvator

- IV. 21 Aralık'ta Güneş bir gün süreyle doğmaz. → Güney Kutup Dairesi

- V. 21 Aralık'ta öğle vakti gölge boyu sıfır olur. → Oğlak Dönencesi

Yukarıdaki özellik ve enlem eşleştirmelarından hangisi yanlıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

YGSCOĞSB55/13

14. Dünya üzerinde enlem dereceleri aynı iki ülkenin, yarımkürelerinin farklı olduğu aşağıdakilerden hangisine bakılarak tespit edilemez?

- A) 21 Haziran'daki güneş ışınlarının tutulma oranına
- B) 21 Mart'ta güneş ışınlarının düşme açısına
- C) 10 Temmuz'da gündüz uzunluğuna
- D) 21 Aralık'ta gölge boyuna
- E) 23 Eylül'den sonra gece uzunluğuna

YGSCOĞSB55/14

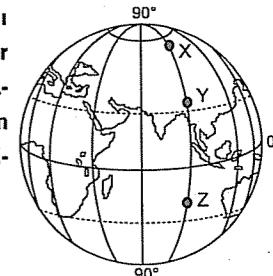
15. Yandaki grafikte, bir merkeze güneş ışınlarının geliş açısı gösterilmiştir.

Bu merkez için aşağıdakilerden hangisinin söylemesi doğru olur?

- A) Aydınlanma çizgisi tarafından her zaman iki eşit parçaya bölünür.
- B) Cisimin gölge boyu her zaman cisim kendisinden uzundur.
- C) Tar ve gurub süreleri en uzundur.
- D) Yıl içinde cisimin gölge boyu bir kez sıfır olur.
- E) Yazın alçak basınç, kışın yüksek basınç konumdadır.

YGSCOĞSB55/15

16. Yandaki kürede, aynı boyam üzerinde yer alan merkezlerin aşağıdaki özelliklerinden hangisinin benzer olması beklenmez?

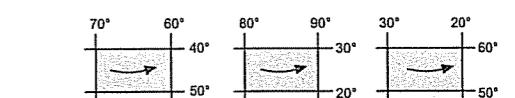
- A) Gün içinde gölge boyunun en kısa olduğu anırinin
- B) Yerel saatlerinin
- C) Başlangıç meridyenine olan açısal uzaklıklarının
- D) Ekinokslarda Güneş'in doğuş ve batış saatlerinin
- E) Güneş ışınlarının gelme açılarının

YGSCOĞSB55/16

17. I. Bitki örtüsünün farklı kuşaklara ayrılması
II. Çizgisel hızın değişmesi
III. Sıcaklıkların değişmesi
IV. Haritalarda bozulmaların meydana gelmesi
Yukarıda verilenlerden hangileri yalnızca matematik konumla açıklanır?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

YGSCOĞSB55/17

Yukarıda matematik konumları verilen yerlerden hareket eden uçaklar, Dünya çevresindeki turlarını aynı sürede tamamlıyorlar.

Uçakların hızlarının küçükten büyüğe doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) K - L - M
- B) M - L - K
- C) L - M - K
- D) M - K - L
- E) K - M - L

YGSCOĞSB55/18

Üniversite Performans Testi - 5

	Doğu-Batı arası uzaklık (km)	Doğu-Batı arası yerel saat farkı (dakika)
I	800	20
II	800	40
III	800	30
IV	800	60
V	800	52

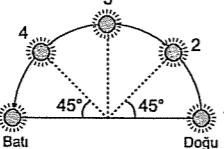
Yukarıdaki tabloda beş merkezin doğu-batı sınırları arasındaki mesafe ve yerel saat farkı verilmiştir.

Buna göre, hangi merkezde gurub ve tan süresi en kısalıdır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

YGSCOĞSB56/1

2. Şekilde ekvator üzerinde Güneş'e göre konumları verilen merkezlerin, hangileri arasında 4995 km mesafe bulunur?

- A) 1 ve 3   B) 1 ve 5   C) 2 ve 4
D) 3 ve 5   E) 4 ve 5

YGSCOĞSB56/2

3. Ankara 33° Doğu, İzmir 27° Doğu, Kars 43° Doğu boylamındadır.
Ankara'da yerel saat 15.00 iken İzmir ve Kars'ta yerel saat kaçtır?

İzmir	Kars
A) 14.26	15.20
B) 15.26	14.20
C) 15.40	14.36
D) 14.46	15.40
E) 14.36	15.40

YGSCOĞSB56/3

4. Türkiye'nin en batısında 23 Eylül'de Güneş'in 05.52'de doğduğu gün, aşağıdaki boyamların hangisinde 17.12'de Güneş batmaktadır?

- A) 30° D   B) 34° B   C) 36° D
D) 40° D   E) 45° B

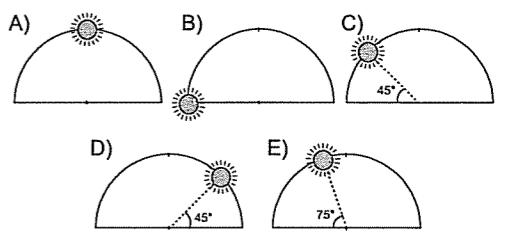
YGSCOĞSB56/4

7. Güneş ışınlarının ekvatora dik geldiği gün 90° Doğu boylamında Güneş doğuduktan 17 saat sonra Güneş'in battığı boyamla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Başlangıç meridyeninin doğusundadır.
B) 90° Doğu boylamı ile aralarında 5 saatlik zaman farkı vardır.
C) Gündüz süresi gece süresinden uzundur.
D) 15° Doğu boylamıdır.
E) Türkiye'nin yerel saatinden geridir.

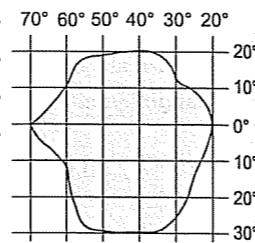
YGSCOĞSB57/7

11. Güneş 60° Doğu boylamında yanda şekildeki konumdayken, aşağıda Güneş'e karşı konumları verilen merkezlerin hangisi başlangıç meridyeninin batısında yer alır?

YGSCOĞSB57/11

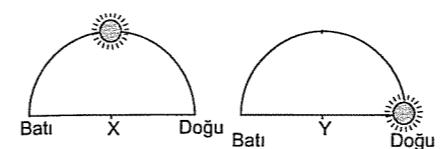
5. Şekilde matematik konumu verilen taralı bölgelye ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kuzey güney arası kuşusu uzaklığı 3330 km'dir.
B) Büyük bir bölüm orta kuşakta yer alır.
C) Doğusu ile batısı arasında 50 dakika zaman farkı vardır.
D) Güney sınırının, Güney Kutup Noktasına olan uzaklığı 6660 km'dir.
E) Batı sınırı ile tarih değiştirme çizgisi arasında 70° lik boyam farkı vardır.

YGSCOĞSB56/5

8.

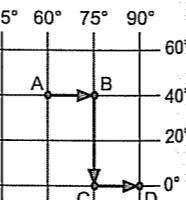

- Yukarıda ekvator üzerinde yer alan ve Güneş'e göre konumları verilen X ve Y arasında, kuşusu uzaklık kaç km'dir?

- A) 3330   B) 4995   C) 5550   D) 6660   E) 9990

YGSCOĞSB57/8

6. Yandaki şekilde A-B-C-D arasındaki toplam mesafe 7380 km'dir.
Buna göre, A-B arası mesafe kaç km'dir?

- A) 1275   B) 1400   C) 1665   D) 2220   E) 4440

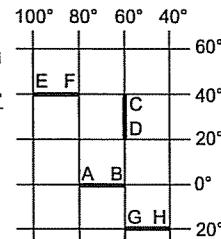
YGSCOĞSB56/6

10. Tarih değiştirme çizgisinden yerel saat 3 saat 40 dakika geri olan bir merkezin, aşağıdaki özelliklerinden hangisi hakkında bilgi elde edilir?

- A) Çizgisel hızı
B) Ekvatora olan uzaklığı
C) Başlangıç meridyenine olan açısal uzaklığı
D) Gündüz uzunluğu
E) Öğle vakti gölge yönü

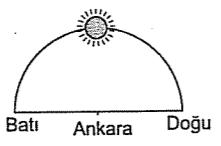
YGSCOĞSB57/10

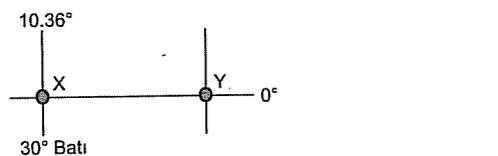
13. Şekilde verilen hangi iki doğrultunun kuşusu uzunlukları birbirine eşittir?

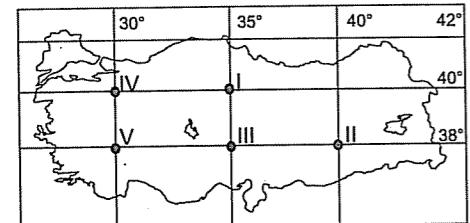

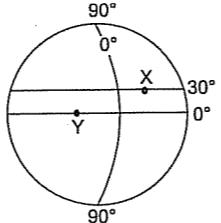
- A) AB - CD   B) AB - GH   C) CD - EF
D) EF - GH   E) GH - CD

YGSCOĞSB57/11

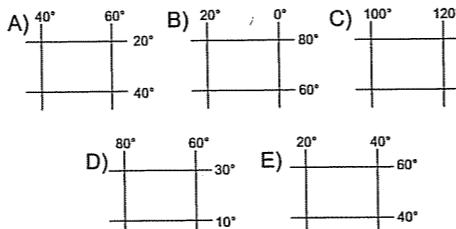
14. Ağustos ayında Ankara'da Güneş şekildeki konumdayken Türkiye'nin ortak saatı 12.48 dir.
Buna göre, Ankara'nın boylam derecesi aşağıdakilerden hangisidir?
- A) 29° Doğu   B) 33° Doğu   C) 33° Batı
 D) 42° Doğu   E) 57° Doğu
-
- YGSCOĞSB58/14

15. Yukarıdaki şekilde verilen X ile Y arası mesafe 5550 km'dir.
Buna göre, Y'nin boylam derecesi ve yerel saatı aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?
Boylam	Yerel saat
A) 20° Doğu	13:56
B) 50° Doğu	07:16
C) 80° Batı	14:42
D) 20° Batı	09:16
E) 70° Doğu	16:12
-
- YGSCOĞSB58/15

16.
- Ekvatorun 4218 km kuzeyinde, başlangıç meridyeninin 140 dakika ilerisinde olan merkez harita üzerinde kaç numaralı yerdedir?
- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V
- YGSCOĞSB58/16

17.
- Şekilde gösterilen X ve Y'nin başlangıç meridyeni ile olan uzaklıklar eşittir.
Buna göre, bu merkezlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
- A) 21 Haziran'da X noktasında gece süresi daha kısalıdır.
 B) X ve Y noktalarının başlangıç meridyeni ile olan yerel saat farkı aynıdır.
 C) Y noktası güneş ışınlarını yılda iki kez dik alır.
 D) X noktasının yerel saatı daha ileridir.
 E) Y noktasında yıl boyunca gece gündüz eşitliği yaşanır.
- YGSCOĞSB58/17

18. Aşağıda coğrafi koordinatları verilen alanların hangisinde, gece ve gündüz süreleri yıl boyunca birbirine en yakındır?

YGSCOĞSB58/16

Üniversite Performans Testi - 6

	Tarih	Giden Yön
I	10 Ağustos	Kuzey
II	20 Ocak	Doğu
III	15 Şubat	Batı
IV	25 Ekim	Güney
V	5 Mart	Kuzey

Yukarıdaki tabloda bazı tarihlerde bir merkezden gidilen yönler verilmiştir.

Buna göre, Türkiye'de yıl içinde gündüz süresinin değişimi düşünüldüğünde, yukarıda verilen tarihlerin hangisinde gidilen yönde gündüz süresi uzar?

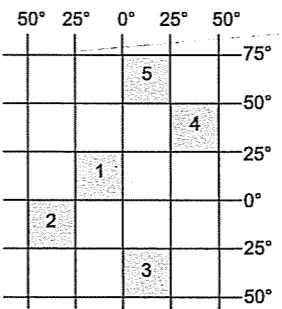
- A) I ve II   B) I ve IV   C) II ve III
 D) III ve V   E) IV ve V
- YGSCOĞSB59/1

2. Enlem etkisiyle ekvatorдан kutuplara doğru güneş ışınlarının gelme açısı daralır.
Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen durumla açıklanamaz?

- A) Akdeniz'in Karadeniz'den tuzlu olması
 B) Gölge boyunun kutuplara doğru uzaması
 C) Akarsuların donma süresinin kutuplara doğru uzaması
 D) Gurub ve tan süresinin kutuplara doğru uzaması
 E) Türkiye'de buzul şekillerinin Norveç'ten daha yüksek kesimlerde olması

YGSCOĞSB59/2

3. Yanda enlem ve boy-
 lam dereceleri verilen
 alanların hangisi, Tür-
 kiye topraklarının ta-
 mamını içine alır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 5
- YGSCOĞSB59/3

4. **Aşağıdakilerden hangisinin meydana gelmesi, ekvatora olan açısal uzaklığa ilgilidir?**

- A) Marmara Bölgesi'nde gerçek sıcaklıkla deniz seviyesine indirgenmiş sıcaklık arasında farkın fazla olması
 B) Karadeniz Bölgesi'nin kuzeye bakan yamaçlar da bitki örtüsünün geniş ve iğne yapraklı ormanlar şeklinde sıralanması
 C) İç Anadolu Bölgesi'nde erozyonla toprak kaybının fazla olması
 D) Yükselti dikkate alınmazsa, bölge içinde sıcaklık farkının en fazla Doğu Anadolu Bölgesi'nde görülmeleri
 E) Orta Karadeniz Bölümü'nde delta ovalarının yaygın olması
- YGSCOĞSB59/4

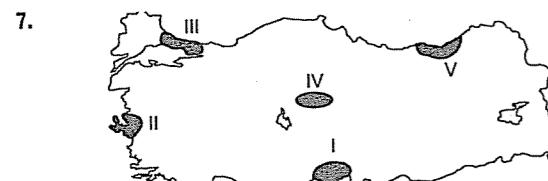
Özellik	Doğu Anadolu Bölgesi	Ege Bölgesi
Tarım ürünlerinin olgunlaşma süresi	Uzun	Kısa
Akarsuların donma süresi	Uzun	Kısa
Tarım ürünü çeşitliliği	Az	Fazla
Hidroelektrik enerji potansiyeli	Fazla	Az

Yukarıdaki tabloda verilen özelliklerin, Doğu Anadolu ve Ege bölgelerinde farklı olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enlem   B) Boylam
 C) Yükselti   D) Jeolojik yapı
 E) Güneş ışınlarının gelme açısı
- YGSCOĞSB59/5

6. **Aşağıdakilerden hangisi Akdeniz ve Karadeniz bölgelerinin matematik konumuyla ilgilidir?**

- A) Kıyı ile iç kesimler arasındaki iklim farklılığı
 B) Kıyılarda, kuşusu uzaklık ile gerçek uzaklık arasındaki farkın azlığı
 C) Kıyılarda delta ovalarının bulunması
 D) Kıyılarda girinti ve çıkıntının azlığı
 E) İki bölge kiyısının yıllık sıcaklık ortalamasının farklılığı
- YGSCOĞSB59/6

Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen merkezlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi matematik konumla açıklanır?

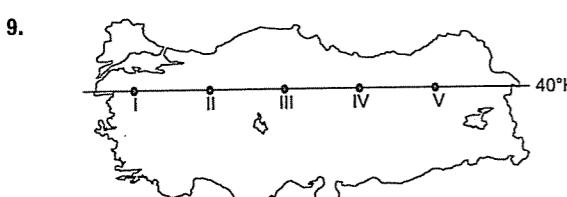
- A) I'de verimli ve geniş ovanın olması
- B) V'te yerşekillerinin eğiminden dolayı heyelan riskinin fazla olması
- C) III'te yoğun sanayi kuruluşlarının bulunması
- D) IV'te yağış azlığından dolayı fiziksel çözülmeyen fazla olması
- E) II'de seracılık faaliyetinin I'den daha az olması

YGSCOGSB60/7

8. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin özel konumun sonuçlarından değildir?

- A) Buzul şekillerinin görülmemesi
- B) Aynı anda farklı mevsimlerin yaşanması
- C) Kuzey ve güney kıyılarında yamaç yağışlarının görülmemesi
- D) Kısa mesafelerde iklim ve bitki örtüsünün değişmesi
- E) Batı rüzgârlarının etkili olması

YGSCOGSB60/8

Türkiye haritası üzerinde verilen yerler, aşağıdaki özelliklerden hangisi bakımından ortak değildir?

- A) Çizgisel hız
- B) Güneş ışınlarının düşme açısı
- C) Sıcaklık
- D) Gece-gündüz süre değişimi
- E) Meridyenler arası mesafe

YGSCOGSB60/9

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli yörelerde yetişirilen tarım ürünü eşleştirmelerinden hangisi özel konum şartlarına bağlı olarak geçleşmemiştir?

- A) I → Muz
- B) II → Zeytin
- C) III → Hurma
- D) IV → Turunçgil
- E) V → Pamuk

YGSCOGSB60/10

11. Bir yerin kendine has, farklı niteliklerine özel konum denir.

Buna göre,

- I. Aynı anda farklı mevsimlerin yaşanması
- II. Hidroelektrik enerji potansiyelinin yüksek olması
- III. Kıyı kesimlerin orman bakımından zengin olması
- IV. Cephesel yağışların hâkim olması

niteliklerinden hangileri Türkiye'nin özel konumuyla açıklanamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

YGSCOGSB60/11

Yukarıdaki Türkiye haritasında 21 Haziran'da A'dan ok yönüne doğru giden bir gözlemci aşağıdakilerden hangisini gözlemleyemez?

- A) Gündüzlerin uzadığını
- B) Gölge boyalarının uzadığını
- C) A'ya göre yerel saatin ileri olduğunu
- D) Güneş ışınlarının geliş açısının küçüldüğünü
- E) Çizgisel hızın arttığını

YGSCOGSB60/12

Haritada ok yönünde Konya'dan hangi il doğrultusunda gidildiğinde ekvator ve başlangıç meridyeninden uzaklaşılmış olunur?

- A) Aydın
- B) Rize
- C) Zonguldak
- D) Antalya
- E) Van

YGSCOGSB61/13

14. Matematik konum, bir yerin ekvatora ve başlangıç meridyenine olan açısal uzaklıdır.

Buna göre, aşağıda Türkiye ile ilgili verilen özelliklerden hangisi matematik konumla açıklanamaz?

- A) Kuzey kıyılarında sıcaklığın, güney kıyılarından yaklaşık 8 °C düşük olması
- B) Güneyine doğru gidildikçe gece-gündüz süre değişiminin azalması
- C) Doğusunda sıcaklığın, batısına göre düşük olması
- D) Batısında Güneş'in, doğusuna göre daha geç doğması
- E) Kuzeyden gelen rüzgârların sıcaklığı düşürmesi

YGSCOGSB61/14

15. Aşağıdakilerden hangisi enlemin sıcaklık dağılışı üzerindeki etkisine örnek gösterilebilir?

- A) Doğu Anadolu Bölgesi'nde tarım ürünlerinin Ege Bölgesi'nden geç olgunlaşması
- B) Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaz sıcaklığının Akdeniz Bölgesi'nden yüksek olması
- C) Kış mevsiminde Sinop'un Ankara'dan sıcak olması
- D) Batı Karadeniz Bölümü'nde buharlaşma potansiyelinin Kıyı Ege Bölümü'nden az olması
- E) Marmara Bölgesi'nde sıcaklık farkının İç Anadolu'dan az olması

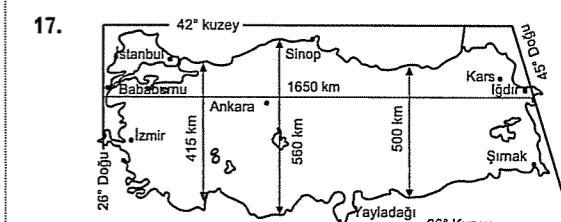
YGSCOGSB61/15

- I. Ege'de tuzluluk oranının Karadeniz'den fazla olması
- II. Yıl içinde mevsimlerin belirgin olarak yaşanması
- III. Kuzey ve güney kıyılarda orografik yağışların görülmesi
- IV. 21 Haziran'da kuzeye gidildikçe gündüzlerin uzaması

Yukarıda verilenlerden hangileri Türkiye'nin matematik konumıyla açıklanamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) III ve IV

YGSCOGSB61/16

Yukarıdaki şekilde Türkiye'nin matematik konumu gösterilmiştir.

Buna göre, şekildeki verilenlerden yararlanılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Doğu-batı doğrultusunda en geniş kuşusu uzaklık 1650 km'dir.
- B) Kuzeydoğu koordinatı 42° kuzey enlemi ile 45° doğu boylamıdır.
- C) Doğusu ile batısı arasında 76 dakika zaman farkı vardır.
- D) En güneyinin ekvatora olan kuşusu uzaklığı 3996 km'dir.
- E) Batı kıyılarının gerçek uzunluğu ile kuşusu uzunluğu arasındaki fark azdır.

YGSCOGSB61/17

- I. Kutup bölgelerinin az nüfuslanmış olması
- II. Batı Avrupa'da iklimin Orta Avrupa'dan ılıman olması
- III. Hollanda ve Danimarka'da kış turizminin gelişmemesi
- IV. Türkiye kıyılarında buzul etkisinin görülmemesi

Yukarıda verilenlerin hangilerinde enlemin etkisi görülmmez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

YGSCOGSB61/18

Harita Bilgisi

bölüm

3

Konu Performans Testi - 1

1. Aşağıdakilerden hangisi harita çizilirken dikkat edilmesi gereken unsurlardan biri değildir?

- A) Çizimin belli bir ölçüye göre yapılmış olması
- B) Haritanın kullanım amacının belirlenmesi
- C) Düzlem üzerine aktarılması
- D) Çizimin kuşbakışı görünümü yansıtması
- E) Çizimin kabatasıksız olması

2. Haritalara ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlışdır?

- A) Haritalardaki bozumluların nedeni Dünya'nın şeklinin küresel olması ve yer şekillerinin engebeli olmasıdır.
- B) Aynı bölgeyi gösteren haritalarda, harita alanı büyük olanın ayrıntıyi gösterme gücü fazladır.
- C) Bütün haritalar kuşbakışı görünüşle çizilir.
- D) Ölçek ile harita alanı arasında doğru orantı vardır.
- E) Ölçek paydası büyüğükçe haritanın ayrıntıyi gösterme gücü artar.

3. Aşağıda verilenlerden hangisi büyük ölçekli haritaların özellikleri arasında yer almaz?

- A) Ayrıntıyi gösterme gücü fazladır.
- B) Haritaya aktarılan gerçek alan azdır.
- C) Haritanın ölçek paydası büyktür.
- D) Hata oranı azdır.
- E) Haritanın küçültme oranı azdır.

4. Yeryüzünün tamamının veya bir kısmının kuş bakışı görünüşünün belli bir ölçek dahilinde küçültülüp düzlem üzerine aktarılmasına harita denir. Aşağıda verilen alanların aynı boyuttaki atlas sayfasına çizilen haritalarının hangisinin ayrıntıyi gösterme gücü en fazladır?

A) Türkiye	B) Asya	C) İstanbul
D) Avrupa	E) Dünya	

5. Eşit boyuttaki atlas sayfalarına çizilmiş aşağıdaki haritalardan hangisinde Marmara Bölgesi'nin kapladığı alan daha büyük olur?

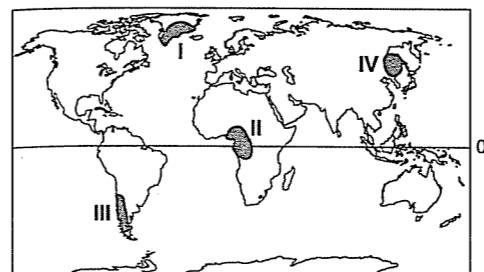
- A) Türkiye fiziki haritası
- B) Ortadoğu ülkeleri fiziki haritası
- C) Balkan ülkeleri fiziki haritası
- D) Avrasya fiziki haritası
- E) Dünya fiziki haritası

- I. Eğim hesaplama
- II. Konum belirleme
- III. Uzunluk hesaplama
- IV. Profil çıkarma

Yukarıda verilenlerden hangilerinin elde edilmesinde sadece fiziki haritalardan yararlanılmaz?

A) I ve II	B) I ve III	C) II ve III
D) II ve IV	E) III ve IV	

7. Dünya'nın şeklinin küresel olması harita çizimlerinde hatalara yol açar.

Buna göre, yukarıdaki silindirik projeksiyon yöntemiyle yapılan Dünya haritasında taralı alanların hangisinde hata oranı en fazla ve en azdır?

	En fazla	En az
A)	I	II
B)	II	III
C)	I	IV
D)	II	III
E)	III	IV

- I. Ölçek
- II. Lejant
- III. Kuşbakışı görünüm
- IV. Düzleme aktarma

Yukarıda verilenlerden hangileri bir çizimin harita sayılabilmesi için gerekli olan öncelikli şartlardan biri değildir?

A) Yalnız I	B) Yalnız II	C) Yalnız III
D) I ve III	E) III ve IV	

9. 1/300.000 ölçüğününavouritesi olan çizik ölçek aşağıdakilerden hangisidir?

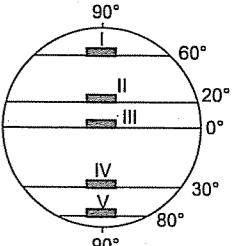
A)	3 0 3 6 9 12 km 10 cm
B)	4 0 4 8 12 16 km 10 cm
C)	6 0 6 12 18 24 km 10 cm
D)	9 0 9 18 27 36 km 10 cm
E)	12 0 12 24 36 48 km 10 cm

10. Haritalar hazırlanırken

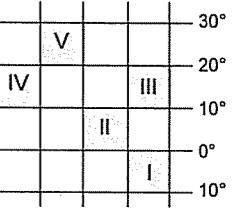
Dünya'nın şeklidinden dolayı küresel yüzeylerin düzleme aktarılması sırasında bozumlalar meydana gelmektedir.

Bu amaçla çizilen, silindir projeksiyonlu bir haritada yandaki şekil üzerinde nümaralı yerlerden hangisinde hata oranı en az ve en fazladır?

	En az	En fazla
A)	I	II
B)	III	IV
C)	III	V
D)	V	IV
E)	II	III

11. Yanda enlem ve boylam dereceleri verilen taralı alanların eşit boyuttaki kağıtlara haritaları çizilirse hangisinin ölçü daha büyük olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

12. Haritalar ne kadar küçük ölçekle çizilirse, o kadar ayrıntıyi gösterme gücü azalır.

Buna göre, aşağıdaki ölçeklerin hangisiyle çizilmiş haritanın ayrıntıyi gösterme gücü en fazladır?

A)	6 0 6 12 18 24 km 10 cm
B)	3 0 3 6 9 12 km 10 cm
C)	2 0 2 4 6 8 km 10 cm
D)	10 0 10 20 30 40 km 10 cm
E)	4 0 4 8 12 16 km 10 cm

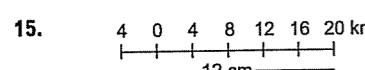
13. Aşağıdakilerden hangisi harita ve krokilerin ortak özelliklerinden biridir?

- A) Küçültme oranları
- B) Kuş bakışı çizilmiş olmaları
- C) Ayrıntıyı gösterme güçleri
- D) Geniş alanları göstermeleri
- E) Aynı yöntemle çizilmiş olmaları

14. Haritalardaki küçültme oranı, haritanın ayrıntıyı gösterme gücünü belirler.

Buna göre, aşağıdaki ölçeklerin hangisiyle yapılmış bir haritanın ayrıntıyı gösterme gücü da-ha fazladır?

- A) 1/400.000
- B) 1/600.000
- C) 1/1.000.000
- D) 1/3.000.000
- E) 1/8.000.000

Yukarıda verilen çizik ölçeginin karşılığı olan kesir ölçek aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1/200.000
- B) 1/400.000
- C) 1/600.000
- D) 1/800.000
- E) 1/2.000.000

16. Bir Türkiye siyasi haritasından aşağıdakilerden hangisi elde edilemez?

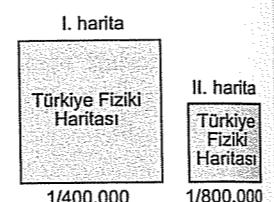
- A) Trabzon Bayburt arası kuşçumu uzaklık
- B) Zigana Dağı'nın yükseltisi
- C) Ankara, Eskişehir arası harita uzunluğu
- D) Akdeniz Bölgesi'nin izdüşüm alanı
- E) Türkiye'nin matematik konumu

17. - Türkiye siyasi haritası
- Türkiye beşeri ve ekonomik haritası
- Türkiye karayolları haritası

Yukarıda verilen haritalardan, aşağıdakilerden hangisi hakkında bilgi edinelemez?

- A) Türkiye'deki illerin yüzölçümleri
- B) Illerin arasındaki gerçek uzaklık
- C) Ekominin geliştiği alanlar
- D) Yerşekillerinin yükselti değerleri
- E) Nüfusun yoğun olduğu yöreler

18. Yandaki I. ve II. harita ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. haritanın ayrıntısı daha fazladır.
- B) II. haritada hata oranı daha fazladır.
- C) I. haritada yükselti değerleri daha fazladır.
- D) II. haritada iki kent arası harita uzunluğu daha azdır.
- E) I. haritanın ölçeği daha büyütür.

19. Yüzölçümleri aynı olan iki farklı bölgenin aynı boyuttaki kâğıtlara siyasi haritaları yapılırsa, bu bölgelere ait haritaların aşağıdakilerden hangisi bakımından birbirine benzediği söylenemez?

- A) Küçültme oranları
- B) Coğrafi koordinatları
- C) Ölçekleri
- D) Kullanım amaçları
- E) Ayrıntıyı gösterme güçleri

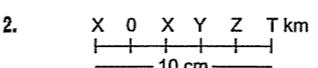
Konu Performans Testi - 2

1. A - B arası uzaklık,

I. Haritada	II. Haritada	III. Haritada
10 cm	5 cm	20 cm

ile gösterilmişse, bu haritalarla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

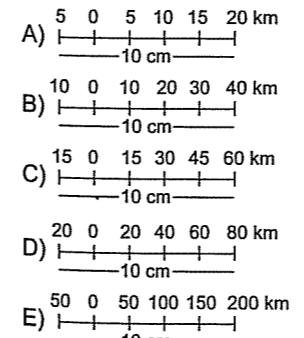
- A) I. haritanın ölçeği II. haritadan büyütür.
- B) III. haritanın ölçek paydası I. haritanın ölçek paydasından küçüktür.
- C) II. haritanın ayrıntıyı gösterme gücü III. haritadan fazladır.
- D) II. haritanın ölçeği III. haritanın ölçüğinden 4 kat küçüktür.
- E) Hata payı en az olan III. haritadır.

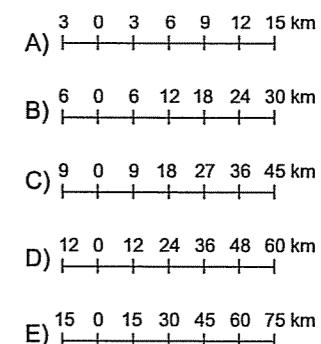
Yukarıda verilen çizgi ölçegin kesir ölçek olarak değeri 1/400.000 ise, Z ile gösterilen yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) 4
- B) 12
- C) 16
- D) 24
- E) 30

3. Aşağıda verilen çizik ölçeklerin hangisi 1/500.000 kesir ölçeginin karşılığıdır?

4. 18 km² alana sahip bir arazi haritada 2 cm² ile gösterilmişse haritanın ölçü açıkça centik aralıkları 1 cm olan kesir ölçeklerden hangisidir?

5. 1/8.000.000 ölçekte çizilen bir Türkiye fiziki haritasını 1/4.000.000 ölçekte yeniden çizersek aşağıdakilerden hangisi gerçekleşmez?

- A) Harita alanı dört kat genişler.
- B) Ayrıntı artar.
- C) Coğrafi koordinatlar değişir.
- D) Yükselti değerleri aynı kalır.
- E) Ölçek iki kat büyümüş olur.

6. I. Eğim hesaplama

- II. Profil çıkarma

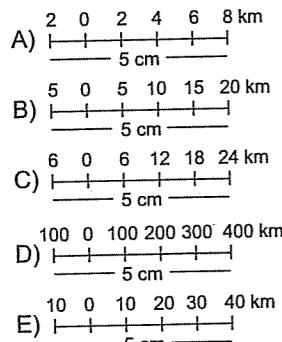
- III. Uzunluk hesaplama

- IV. Konum belirleme

Yukarıda verilenlerden hangileri sadece fiziki haritalardan elde edilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

7. Aşağıda verilen çizgi ölçeklerden hangisiyle çizilmiş bir Türkiye haritası duvarda daha az alan kaplar?

8. 32 km^2 alana sahip bir arazinin 2 cm^2 ile gösterildiği bir haritanın küçültme oranı aşağıdakilerden hangisidir?

A) 1/200.000   B) 1/400.000   C) 1/600.000
D) 1/800.000   E) 1/1.000.000

9. $1/200.000$ ölçekli haritada 5 cm^2 ile gösterilen bir arazinin gerçek alanı kaç km^2 dir?

A) 10   B) 20   C) 40   D) 80   E) 160

10. Harita   Harita uzunluğu   Kullanılan ölçek

I. Siyasi   20 cm   1/200.000

II. Fiziki   5 cm   1/800.000

III. Beşeri   10 cm   ?

Yukarıda X - Y kentleri arasındaki uzaklık, farklı ölçeklerle çizilen haritalarda farklı uzunlukta gösterilmiştir.

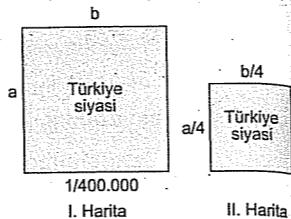
Buna göre, III. haritanın ölçüği aşağıdakilerden hangisidir?

A) 1/100.000   B) 1/300.000   C) 1/400.000
D) 1/600.000   E) 1/600.000

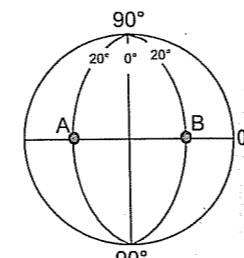
11. Yandaki I. haritanın ölçüği $1/400.000$ dir.

İkinci haritada aynı gerçek alan gösterildiğine göre ikinci haritanın ölçüği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1/100.000   B) 1/200.000   C) 1/600.000
D) 1/800.000   E) 1/1.600.000

12. Yandaki küre üzerinde işaretelli A - B noktaları arası haritada 20 cm ile gösterilmişse, haritanın küçültme oranı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1/11.100.000   B) 1/22.200.000
C) 1/33.300.000   D) 1/44.400.000
E) 1/2.200.000

13. X gölünün alanı,

I. haritada 1 cm^2

II. haritada 4 cm^2

III. haritada 16 cm^2

ile gösterildiğine göre bu haritalarla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlışır?

- A) I. haritanın ölçüği II. haritadan küçüktür.
B) III. haritanın ölçek paydası I. haritanın ölçek paydasından dört kat küçüktür.
C) Ayrıntısı en fazla olan III. haritadır.
D) Harita alanı en geniş olan I. haritadır.
E) I. haritanın hata oranı en fazladır.

14. $1/300.000$ ölçekli bir haritada 5 cm ile gösterilen bir yol, ikinci bir haritada 10 cm ile gösterilmişse ikinci haritanın ölçüği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1/100.000   B) 1/150.000   C) 1/200.000
D) 1/450.000   E) 1/600.000

17. $1/2.000.000$ ölçekli haritada 4 cm ile gösterilen bir yoluun gerçek uzunluğu kaç km dir?

- A) 20   B) 40   C) 60   D) 80   E) 100

18. Gerçek alanı 400 km^2 olan bir göl $1/2.000.000$ ölçekli haritada kaç cm^2 ile gösterilir?

- A) 1   B) 2   C) 10   D) 100   E) 200

15. Aynı boyuttaki kâğıtlara yerleştirilmiş bir Türkiye fiziki haritası ile bir Marmara Bölgesi fiziki haritasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söyledemez?

- A) Türkiye haritasının küçültme oranı daha fazladır.
B) Marmara Bölgesi haritasında ayrıntı daha fazladır.
C) Türkiye haritasında hata oranı daha fazladır.
D) Marmara Bölgesi haritasında ölçek daha büyütür.
E) Türkiye haritasının ölçek paydası daha küçüktür.

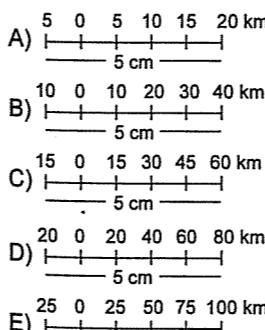
19. Gerçek uzunluğu 100 km olan bir yol $1/500.000$ ölçekli haritada kaç cm ile gösterilir?

- A) 5   B) 10   C) 15   D) 20   E) 25

20. 27 km^2 alana sahip bir arazinin 3 cm^2 ile gösterildiği haritanın küçültme oranı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1/100.000   B) 1/200.000
C) 1/300.000   D) 1/600.000
E) 1/900.000

16. 30 km uzunluğundaki bir yol haritada 2 cm ile gösterilmişse haritanın ölçüği aşağıdakilerden hangisidir?

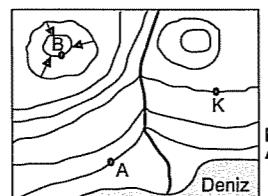

21. $1/600.000$ ölçekli haritada 2 cm^2 alan kaplayan bir arazi hangi ölçekli haritada 8 cm^2 alan kaplar?

- A) 1/150.000   B) 1/200.000
C) 1/300.000   D) 1/1.200.000
E) 1/2.400.000

13. Yandaki izohips (eş yükselti) haritasında işaretli K noktasının yükseltisi 450 m olduğuna göre A - B noktaları arasındaki yükselti farkı kaç m dir?

- A) 450 B) 600 C) 800 D) 900 E) 1100

14. Renklendirme yöntemine göre çizilmiş bir fiziki haritada sadece yeşil ve yeşilin tonlarıyla gösterilen alanlar var ise bu araziyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eğim ve engebe azdır.
B) Yükselti azdır.
C) 0 - 500 m arası yükselti değerlerine sahiptir.
D) Gerçek sıcaklıkla indirgenmiş sıcaklık değerleri arasındaki fark fazladır.
E) Arazide kara yolu yapım maliyeti düşüktür.

15. Gölgelendirme yöntemiyle yapılan fiziki haritalarda eğimin fazla olduğu yerlerde gölgeler koyulaşır. Buna göre, aşağıda verilen alanların hangisinde koyu gölgeleme yapılmasına daha fazla ihtiyaç duyulur?

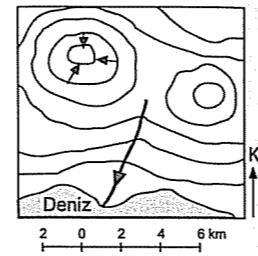
- A) Plato alanlarında
B) Ovalarda
C) Dağlık ve engebeli alanlarda
D) Deniz yüzeylerinde
E) Göl kenarlarında

16. Yukseltinin fazla olduğu yerler renklendirme yöntemiyle çizilmiş haritalarda kahverengi tonlarıyla gösterilir.

Buna göre, Türkiye'nin bölgelerinin yükselti değerleri dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisinin fiziki haritasında kahverengi tonlar daha fazla kullanılır?

- A) Marmara B) Doğu Anadolu
C) Ege D) Güneydoğu Anadolu
E) İç Anadolu

17. Yanda eş yükselti eğrileriyle çizilen fiziki haritada aşağıdaki yersekillerinden hangisi gösterilmemiştir?

- A) Boyun B) Çanak C) Tepe
D) Delta ovası E) Sırt

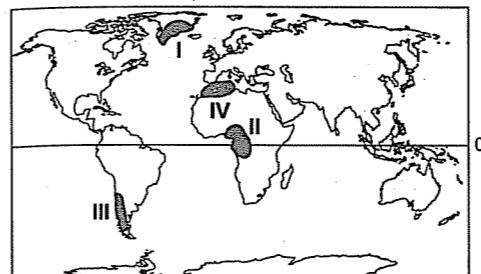
18. Renklendirme yöntemiyle çizilmiş fiziki haritalarda, 0 - 500 m yükselti aralığı yeşil
500 - 1000 m yükselti aralığı sarı
1000 - 1500 m yükselti aralığı turuncu
1000 - 2000 m yükselti aralığı açık kahverengi
2000 m den yüksek yerler koyu kahverengi ile gösterilir.

Buna göre, Marmara Bölgesi'nin renklendirme yöntemiyle çizilen fiziki haritasında aşağıda verilen renklerden hangisi daha fazla kullanılır?

- A) Yeşil B) Sarı
C) Turuncu D) Açık kahverengi
E) Koyu kahverengi

Konu Performans Testi - 4

1.

Yukarıdaki Dünya haritası üzerinde işaretlenmiş alanların aynı ölçekle haritaları silindirik projeksiyon yöntemiyle yapılrsa hangisinde hata oranı daha fazla olur?

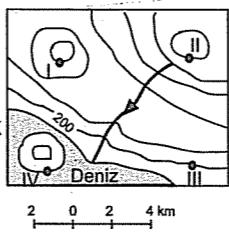
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. I. Yersekillerinin eğim ve engebisi
II. İki merkez arasındaki uzaklık
III. İl ve ilçelerin sınırları
IV. Yükselti değerleri

Yukarıdakilerden hangileri hakkında bir fiziki haritadan bilgi elde edilemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve IV E) III ve IV

3. Yandaki izohips (eş yükselti) haritasında verilen noktaların hangilerinin yükselti değerleri arasındaki fark en fazladır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. Yanda verilen haritaların harita alanları eşittir.

Buna göre, bu haritalarla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. haritanın ayrıntısı daha azdır.
B) II. haritanın ölçek paydası daha büyütür.
C) I. haritanın hata oranı daha fazladır.
D) II. haritanın küçültme oranı daha azdır.
E) I. haritanın ölçüği daha küçüktür.

5. 1/200.000 ölçekli haritada bir göl 4 cm² ile gösterilmiştir.

Aynı gölün ikinci bir haritada 16 cm² ile gösterilmesi için aşağıda verilen ölçeklerin hangisi kullanılmalıdır?

- A) 1/50.000 B) 1/100.000 C) 1/400.000
D) 1/600.000 E) 1/800.000

6. Aşağıda harita ve gösterdiği konularla ilgili eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Beşeri haritalar - Nüfus dağılışını
B) Siyasi haritalar - İdari bölünüşü
C) Sinoptik haritalar - Hava durumunu
D) İzoterm haritalar - Sıcaklığın dağılışını
E) Fiziki haritalar - Göç olaylarını

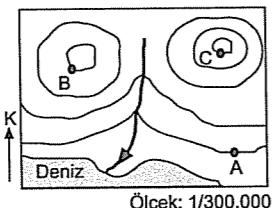
Harita Bilgisi

7. Ölçeği 1/20.000 ile 1/200.000 arasında olan haritalar topografya haritalarıdır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi topografya haritalarının özelliklerini arasında yer almaz?

- A) Küçültme oranı azdır.
- B) İzohips aralıkları küçüktür.
- C) Planlardan sonra en ayrıntılı haritalardır.
- D) Haritaya aktarılan gerçek alan fazladır.
- E) Büyük ölçekli haritalardır.

8. Yandaki haritada işaretli A - B noktaları arası 2 cm ve eğim %5 olduğuna göre, C noktasının yükseltisi kaç m dir?

- A) 200 B) 300 C) 400 D) 500 E) 600

9. Yükseltileri eşit olan noktaların birleştirilmesiyle elde edilen kapalı eğrilere izohips (eş yükselti) eğrileri denir.

Aşağıdakilerden hangisi izohipslerle ilgili yapılmış bir yanlış bir değerlendirme?

- A) Küçük ölçekli haritalarda izohipsler arası yükselti farkı fazladır.
- B) Eğimin fazla olduğu yerlerde izohipsler sıklaşır.
- C) 0 m eğrisi kıyı çizgisini gösterir.
- D) Izohipslerin nokta şeklini aldığı yerler zirvedir.
- E) Izohipslerin V şeklini aldığı yerler çukurdur.

10. Yandaki izohips haritasında işaretli A noktasıının yükseltisi 150 m olduğuna göre B ve C noktalarının yükseltisi aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

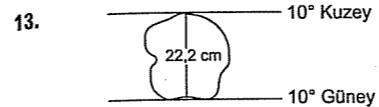
B	C
A) 150	300
B) 225	375
C) 275	425
D) 300	450
E) 450	600

11. Aynı bölgeyi gösteren haritaların izohips aralıkları aşağıdakilerden hangisi olursa ayrıntısı daha fazla olur?

- A) 50 m B) 100 m C) 150 m
D) 200 m E) 250 m

12. Renklendirme yöntemiyle çizilen fiziki haritalarda yükselti basamakları renklerle ifade edilir. Buna göre, aşağıda verilen ovaların yükseltileri dikkate alındığında hangisi renklendirme yöntemiyle çizilmiş haritada yeşil veya yeşilin tonlarıyla gösterilemez?

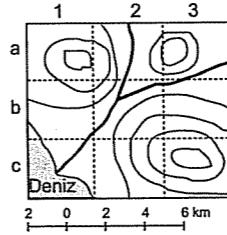
- A) Çukurova B) Bursa Ovası
C) Konya Ovası D) Bafrça Ovası
E) Gediz Ovası

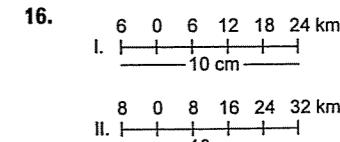
13. Yukarıda enlem değerleri verilen bölgenin kuzey-güney uzunluğu haritada 22,2 cm ile gösterildiğine göre bu haritanın ölçeği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1/100.000 B) 1/1.000.000
C) 1/10.000.000 D) 1/100.000.000
E) 1/10.000

14. Yandaki haritada gösterilen aralıkların hangisinin gerçek alanı ile izdüşüm alanı arasındaki fark en azdır?

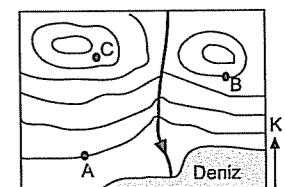
- A) 1b B) 1c C) 2b D) 3a E) 3c

Yukarıdaki çizik ölçeklerin kesir ölçek olarak ifade edilmeleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

I	II
A) 1/600.000	1/800.000
B) 1/400.000	1/500.000
C) 1/300.000	1/400.000
D) 1/200.000	1/300.000
E) 1/100.000	1/200.000

17. Yandaki izohips haritasında işaretli A ve B noktaları arasındaki yükselti farkı 150 m ise C noktası hangi yükselti değerleri arasında yer almaz?

- A) 100 - 150 B) 150 - 200 C) 200 - 250
D) 250 - 300 E) 300 - 400

15. Bütün haritalardan yararlanılarak,
I. Profil çıkarılması
II. Uzaklık hesaplanması
III. Konum belirlenmesi
IV. Yükselti hesaplanması gibi özelliklerden hangileri bulunamaz?

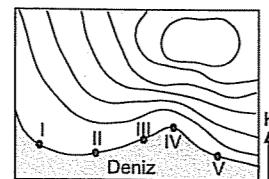
- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve VI

18. Izohips (eş yükselti) yöntemiyle çizilmiş haritalarda izohips eğrilerinin sık ya da seyrek geçmesi yer şekillerine bağlıdır. Buna göre, aşağıda verilen alanların aynı ölçekle haritaları yapıldığında hangisinde izohips eğrileri daha sık geçer?

- A) Ergene Havzası B) Çukurova
C) Ağrı Dağı D) Bozok Platosu
E) Çatalca - Kocaeli Bölümü

Konu Performans Testi - 5

1. Yandaki izohips haritasında işaretli alanların hangisinde falez (yalıyar) oluşumu daha zordur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

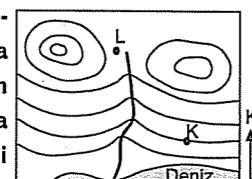
2. A-B merkezleri arası,

$$\begin{array}{ll} \text{I. Haritada} & \text{II. Haritada} \\ 20 \text{ cm}^2 & 5 \text{ cm}^2 \end{array}$$

ile gösterilmişse bu haritalar için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. haritanın ölçeği daha büyütür.
 B) II. haritanın ayrıntısı daha azdır.
 C) I. haritanın ölçek paydası II. haritanın yarısı kadardır.
 D) II. haritada hata oranı daha fazladır.
 E) I. haritanın alanı daha azdır.

3. Yanda eş yükselti egrileşti olarak çizilmiş haritada işaretli K noktasının yükseltisi 50 m olduğuna göre L noktası hangi yükselti değerleri arasında yer alır?

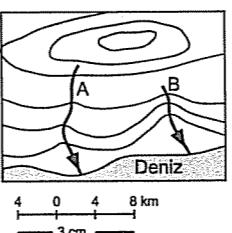

- A) 25 - 50   B) 75 - 100   C) 100 - 125
 D) 125 - 150   E) 150 - 175

4. Aşağıda verilen çizik ölçeklerin hangisinin değeri $1/2.000.000$ 'u gösterir?

- A) 12 cm
 B) 12 cm
 C) 12 cm
 D) 12 cm
 E) 12 cm

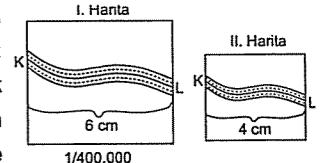
7. Yandaki izohips haritasında işaretli akarsularla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

$4 \quad 0 \quad 4 \quad 8 \text{ km}$

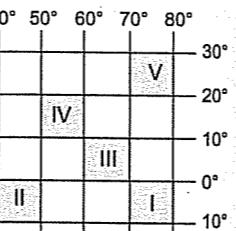
- A) B akarsuyunun yatak eğimi daha fazladır.
 B) A akarsuyunun boyu 10 km den fazladır.
 C) Akarsuların akış yönü güneye doğrudur.
 D) Akarsular Kuzey Yarım Küre'de yer alır.
 E) B akarsuyunun akış hızı daha fazladır.

10. Yandaki haritaların I. içinde K-L arası kuş uçuşu uzaklık 6 cm, II. içinde 4 cm ile gösterildiğine göre II. haritanın ölçeği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $1/200.000$ B) $1/300.000$ C) $1/450.000$
 D) $1/600.000$ E) $1/750.000$

5. Yanda coğrafi koordinatları verilen taralı alanların eşit boyuttaki kağıtlara haritaları çizildiğinde, hangisinin ayrıntısı daha fazla olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

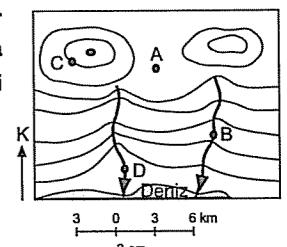
6. Ölçeği belli olan bir haritadan gerçek alanı bulmak için aşağıdaki işlemlerden hangisi yapılmalıdır?

- A) Ölçek paydasıyla harita alanı çarpılmalıdır.
 B) Ölçek paydasının karesi ile harita alanı çarpılmalıdır.
 C) Harita alanının karesi ile ölçek çarpılmalıdır.
 D) Ölçeğin karekökü alınarak harita alanıyla çarpılmalıdır.
 E) Harita alanı ölçek paydasının karesine bölünmelidir.

8. Aşağıdakilerden hangisi küçük ölçekle çizilmiş bir haritanın özellikleri arasında yer almaz?

- A) Küçültme oranı fazladır.
 B) Ayrıntıyi gösterme gücü azdır.
 C) Haritaya aktarılan gerçek alan azdır.
 D) Ölçeğin paydası büyüktür.
 E) Hata oranı fazladır.

11. Yandaki izohips haritasıyla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

$3 \quad 0 \quad 3 \quad 6 \text{ km}$

- A) Akarsuların boyu 9 km den fazladır.
 B) A noktası boyun üzerinde yer alır.
 C) C nin yükseltisi B den fazladır.
 D) Arazinin kuzeyden güneye doğru yükseltisi azalmaktadır.
 E) D noktası kuzeye dönük yamaçta yer alır.

9. I. Profil çıkarma
 II. Uzaklık hesaplama
 III. Eğim hesaplama
 IV. Konum belirleme
 Yukarıda verilenlerden hangileri siyasi haritalardan elde edilemez?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
 D) II ve IV   E) III ve IV

12. $1/3.000.000$ ölçekli Dünya harmasını $1/6.000.000$ ölçeği kullanarak tekrar çizersek, ilk haritaya göre ikinci haritada meydana gelecek değişiklik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Harita alanı genişler.
 B) Ayrıntısı azalır.
 C) Küçültme oranı azalır.
 D) Ölçek büyür.
 E) Hata oranı azalır.

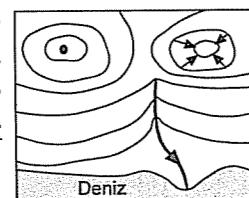
13. I. Nüfusun dağılışı
II. İki merkez arasındaki uzaklık
III. Yerçekillerinin uzanış doğrultusu
IV. Yükselti değerleri
Yukarıdakilerden hangileri beşeri haritalardan elde edilemez?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

14. Aşağıda verilen alanların eşit boyuttaki haritaları yapıldığında hangisinin ayrıntıyi gösterme gücü daha fazla olur?

A) Asya Kıtası   B) Avrupa Kıtası
C) Amerika Kıtası   D) Türkiye
E) Rusya Federasyonu

15. Yanda eş yükselti eğrileriyle çizilmiş haritada aşağıdaki yerçekillerinden hangisine yer verilmemiştir?

A) Doruk   B) Çanak   C) Sürekli akarsu
D) Boyun   E) Haliç

16. Aşağıdakilerden hangisi izohips haritaları için verilen yanlış bir bilgidir?

- A) Izohipslerin sıklaştığı yerlerde eğim fazladır.
B) Aynı izohips eğrisi üzerinde bütün noktalarda yükselti eşittir.
C) Izohipslerin nokta şeklini aldığı yerler doruklardır.
D) En geniş izohips eğrisi en yüksek noktayı gösterir.
E) Izohipslerin V şeklini aldığı yerlerde vadiler bulunur.

17. 32 km^2 alana sahip **göl** bir haritada 2 cm^2 ile gösterilmişse, 300 km uzunluğundaki bir yol aynı haritada kaç cm ile gösterilir?

A) 75   B) 50   C) 45   D) 30   E) 15

18. Renklendirme yöntemiyle çizilmiş haritada yeşil renkler aşağıdakilerden hangisini ifade eder?

- A) Ormanlık alanları
B) Plato alanlarını
C) Bataklık alanları
D) 0 m ile 500 m arası yükseltideki yerleri
E) Yağışın ve bitki örtüsünün fazla olduğu alanları

19. $1/600.000$ ölçekli bir haritada 12 cm^2 ile gösterilen bir gölün gerçek alanı kaç km^2 dir?

A) 36   B) 360   C) 432   D) 482   E) 662

20. Aşağıdakilerden hangisi büyük ölçekli haritaların özellikleri arasında yer almaz?

- A) Hata oranı azdır.
B) Haritada gösterilen gerçek alan azdır.
C) Harita ölçüğünün paydası küçütür.
D) Ayrıntıyı gösterme gücü azdır.
E) Küçültme oranı azdır.

Konu Performans Testi - 6

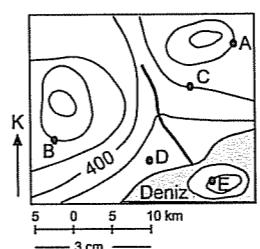
1.

Yukarıda farklı ölçeklerle çizilmiş iki Türkiye haritasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. haritada ayrıntı daha fazladır.
B) II. haritanın hata oranı daha fazladır.
C) II. haritanın alanı I. haritadan 4 kat küçüktür.
D) I. haritanın ölçüği daha büyuktur.
E) II. haritada yükselti değerleri daha azdır.

2. Yandaki haritada işaretli noktalarla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) D noktası 0-200 m arası yükseltide yer alır.
B) A noktasıyla B noktası aynı yükseltiye sahiptir.
C) E noktasının yükseltisi 200 m dir.
D) B noktası C noktasından 400 m daha yüksektir.
E) C noktası E noktasından yüksektir.

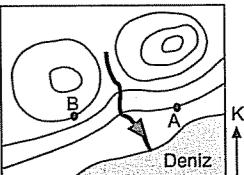
3. Türkiye'nin karayolları haritasından,

- I. Eğim hesaplanabilir.
II. Uzunluk hesaplanabilir.
III. Profil çıkarılabilir.
IV. Konum belirlenebilir.
yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve IV

4. Yandaki izohips harita

sında işaretli A - B noktaları arasındaki eğim %10 ve yatay mesafe 2 km olduğuna göre, haritanın ekuidistans (izohips aralığı) değeri aşağıdakilerden hangisidir?

A) 100   B) 200   C) 300   D) 400   E) 500

5. Aşağıda verilen çizik ölçekleriyle yapılan bir Karadeniz Bölgesi haritasında ayrıntı daha fazla olur?

- A)
B)
C)
D)
E)

6. I. Izohipslerin sıklaştığı yerde eğim fazladır.
II. Lejant haritadaki işaretlerin anlamını ifade eder.
III. Küçük ölçekli haritalarda ayrıntı fazladır.
IV. Izohips haritalarından eğim hesaplanabilir.
Yukarıda verilen yargılardan hangileri yanlıştır?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) III ve IV

7. Renklendirme yöntemiyle çizilen haritalarda yükseltinin fazla olduğu yerler kahverengi tonlarıyla renklendirilir.

Buna göre, aşağıda verilen illerin coğrafi sınırları içindeki yükselti değerleri dikkate alındığında hangisinin renklendirme yöntemiyle çizilen haritasında kahverengi tonlar kullanılmaz?

- A) Erzurum   B) İstanbul   C) Hakkari
D) Rize   E) Antalya

8. Yükseltileri eşit olan noktaların birleştirilmesiyle elde edilen eğrilere izohips (eşyüksekti) eğrileri denir.

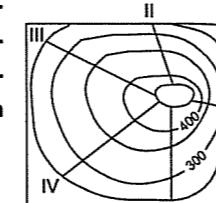
Aşağıda verilenlerden hangisi izohips eğrileriyile ilgili yanlış bir değerlendirmedir?

- A) Izohipsler kapalı eğrilerdir.
B) En dar izohips eğrisi en yüksek noktayı gösterir.
C) Izohipslerin sıklığı yerlerde eğim fazladır.
D) 0 m eğrisi göl kıyılarını gösterir.
E) Aynı izohips eğrisi üzerinde yükselti değişmez.

9. 1/1.500.000 ölçekle çizilen bir Türkiye fiziki haritasının kapladığı alan, ikinci bir Türkiye fiziki haritasından daha az ise ikinci haritanın ölçeği aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) 1/200.000   B) 1/400.000   C) 1/750.000
D) 1/1.400.000   E) 1/2.000.000

10. Yandaki izohips haritasında gösterilen doğrultuların hangisinin bulunduğu alanda arazinin eğimi en fazladır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

11. Haritalarda hata payının temel nedeni Dünya'nın 90° 80° 70° 60° 50° 50° 40° 40° 30° 30° 20° 20° 10° 10° 0° 0° şekillini küresel olmasıdır.

Buna göre, yandaki taralı alanların aynı ölçekle haritaları silindirik projeksiyon yöntemiyle yapıldığında hangisinde hata oranı daha fazla olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

12. Bir çizimin harita sayılabilmesi için,
I. Renklendirme yöntemiyle çizilmeli
II. Kuşbakışı görünüş sağlanmalı
III. Küçültme oranı belirlenmeli
durumlarından hangileri kesinlikle gereklidir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

13. Aşağıdakilerden hangisi harita ve krokilerin ortak özelliklerinden biridir?

- A) Ölçeklerinin olması
B) Ayrıntılarının fazla olması
C) Geniş alanları göstermeleri
D) Çizimlerinin düzensiz olması
E) Kuşbakışı görünüşe göre çizilmeleri

16. Harita alanları aynı olan bir Türkiye fiziki harasıyla bir Asya fiziki haritası karşılaştırıldığında aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılamaz?

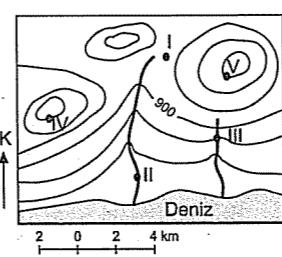
- A) Türkiye haritasının ayrıntısı daha fazladır.
B) Asya haritasında küçültme oranı daha fazladır.
C) Türkiye haritasının ölçeği daha büyütür.
D) Asya haritasında hata payı daha azdır.
E) Asya haritasının ölçek paydası daha büyütür.

17. I. Küçültme oranı azdır.
II. Ölçek paydası büyütür.
III. Hata oranı azdır.
IV. Ayrıntıyi gösterme gücü fazladır.

Yukarıdakilerden hangileri büyük ölçekli haritaların özelliklerinden değildir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve IV

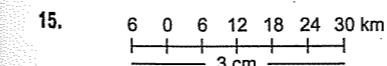
14. Yandaki eş yükselti eğrileriyle çizilmiş haritadaki işaretli noktalarla ilgili aşağıdaki seçeneklerden hangisi söylemenemez?

- A) I. nokta boyun üzerinde yer almaktadır.
B) İşaretli noktaların en yüksek olanı I'dir.
C) III nolu nokta II nolu noktadan 300 m'den fazla yüksektir.
D) I nolu nokta ile V nolu nokta arasındaki yükselti farkı, III nolu nokta ile IV nolu nokta arasındaki farktan azdır.
E) III nolu nokta güneye dönük yamaçta yer alır.

18. Aşağıdaki ölçeklerin hangisiyle çizilen bir Türkiye haritası duvarda daha fazla alan kaplar?

- A) 1/1.000.000   B) 1/1.500.000
C) 1/1.600.000   D) 1/2.000.000
E) 1/5.000.000

Yukarıdaki çizik ölçegin kesir ölçek olarak değeri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1/200.000   B) 1/600.000   C) 1/900.000
D) 1/1.200.000   E) 1/1.500.000

19. Aşağıdaki ölçeklerin hangisiyle yapılan bir harita, topografya haritası grubuna girmez?

- A) 1/25.000   B) 1/50.000   C) 1/100.000
D) 1/150.000   E) 1/250.000

Konu Performans Testi - 7

1. Aşağıdakilerden hangisi krokilerin özelliğidir?

- A) Ölçeğinin olmaması
- B) Coğrafi koordinatların verilmesi
- C) Küçük alanları göstermesi
- D) Bozulmanın az olması
- E) Küçültme oranının çok olması

2. I. Ayrıntı gösterme gücü artar.

II. Kapladığı alan büyür.

III. Gösterdiği alan küçülür.

IV. Bozulma oranı artar.

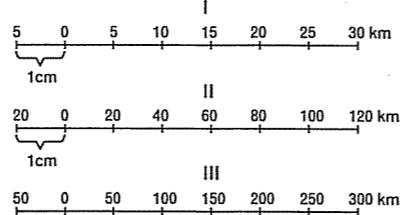
Bir bölgenin haritası ölçüğünün paydası büyütülecek tekrar çizildiğinde yukarıdaki değişikliklerden hangileri ortaya çıkar?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

3. Gerçek alanla izdüşüm alan arasındaki farkın çok olduğu bir yer için aşağıdakilerden hangisi kesin doğrudur?

- A) Yerşekilleri engebelidir.
- B) Mutlak nem fazla, yağış ihtimali azdır.
- C) Ekvator'a yakın ama kuraktır.
- D) Ekonomik faaliyet olarak tarım ön plandadır.
- E) Deprem riski fazla, sıcak su kaynakları yaygındır.

4.

Bir bölgenin yukarıdaki çizik ölçüklerle çizilen haritalarının ayrıntıyi gösterme gücü en az olandan en çok olana doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I – II – III
- B) II – I – III
- C) II – III – I
- D) III – I – II
- E) III – II – I

5. 1/500.000 ölçekli bir Türkiye haritası için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Uzunluklar 500.000 kez küçültülmüştür.
- B) Haritadaki 1 cm. gerçekte 5 km. dir.
- C) Harita büyük ölçeklidir.
- D) Kesir ölçek kullanılmıştır.
- E) Haritada bozulmalar olmuştur.

6. Bir bölgenin biri orta ölçükli fiziki, diğeri küçük ölçükli siyasi olmak üzere iki harmasını çizersek aşağıdaki özelliklerden hangisi iki haritada da aynı olur?

- A) Ayrıntı gösterme güçleri
- B) Haritaların büyüklükleri
- C) Haritalardaki hata payı
- D) Kullanılan renk ve işaretler
- E) Göllelerin yüzölçümüne oranı

7. Aşağıda verilen harita ölçüklerinden hangisi küçük ölçük değildir?

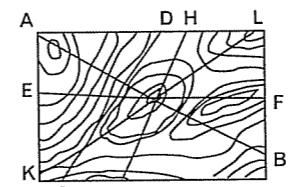
- A) 1/400.000
- B) 1/600.000
- C) 1/1.000.000
- D) 1/2.000.000
- E) 1/6.000.000

8. 1/600.000 ölçekli bir Türkiye madenler ve endüstri kuruluşları haritasından yararlanarak aşağıdakilerden hangisi bulunamaz?

- A) Şeker fabrikalarının yerleri
- B) Demir ve bakır üretim alanları
- C) İzmir – Van arasındaki doğrudan uzaklık
- D) Van Gölü'nün yaklaşık yüzölçümü
- E) Isparta – Antalya arasındaki ortalama eğim

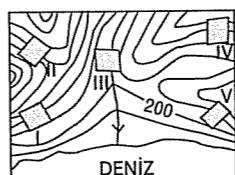
9. Yanda eşyükseli eğrileri yöntemiyle çizilmiş haritada verilen doğrultulardan hangisinde izdüşümel uzaklık ile gerçek uzaklık arasındaki fark diğerlerinden daha azdır?

- A) A – B
- B) C – D
- C) E – F
- D) G – H
- E) K – L

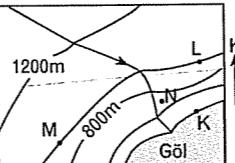

10. Yanda verilen haritadaki taralı alanlardan hangisi yerşekilleri bakımından tarıma daha uygundur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

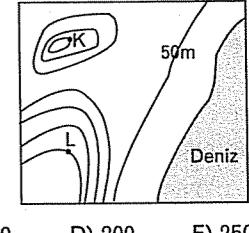

11. Yanda verilen izohips haritası ile ilgili aşağıdakilerden yargılardan hangisine ulaşılamaz?

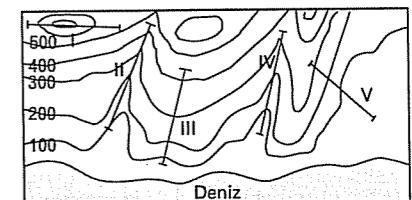
- A) Akarsu kuzeybatı – güneydoğu istikametinde akmaktadır.
- B) K noktasının yükseltisi 0 m'dir.
- C) Eküidistans (eşyükseli aralığı) değeri 200 metredir.
- D) L ile M noktalarının yükseltileri aynıdır.
- E) N noktası K noktasından yüksek, M ve L noktalardan alçaktır.

12. Yandaki eş yükselti eğrileri kullanılarak çizilen haritada verilen K ve L noktaları arasındaki yükselti farkı kaç metredir?

- A) 50
- B) 100
- C) 150
- D) 200
- E) 250

13.

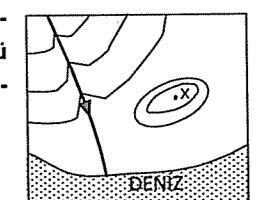

Yukarıda eş yükselti eğrileriyle çizilmiş bir yeryüzü şekli haritası verilmiştir.

Harita üzerinde numaralandırılmış doğrultuların hangileri akarsu vadisini göstermektedir?

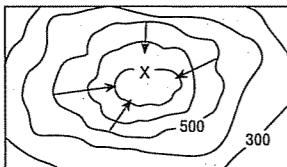
- A) I ve III
- B) II ve IV
- C) III ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

14. Yandaki izohips haritasında X ile gösterilen yeryüzü şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Boyun
- B) Çanak
- C) Vadı
- D) Falez
- E) Tepe

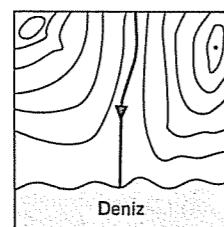
15.

Yukarıdaki izohips haritasında "X" ile gösterilen yerin yükseltisi kaç metredir?

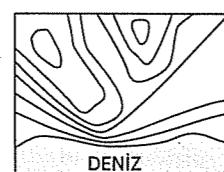
- A) 200   B) 300   C) 400   D) 500   E) 700

16. Yandaki topografya haritasında aşağıdaki yer şekillerinden hangisi gösterilmemiştir?

- A) Çanak   B) Akarsu   C) Tepe
D) Doruk   E) Yamaç

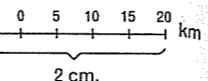
17. Yanda eş yükselti egrileyle çizilmiş haritada eş yükselti egrilerinin sık geçtiği kesimde dalga aşındırmasıyla oluşan şekele verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Körfez   B) Doğal liman   C) Falez
D) Delta Ovası   E) Halıcıç

1.A | 2.B | 3.A | 4.E | 5.C | 6.E | 7.A | 8.E | 9.B | 10.C | 11.B | 12.A | 13.B | 14.E | 15.B | 16.A | 17.C | 18.B | 19.C | 20.D

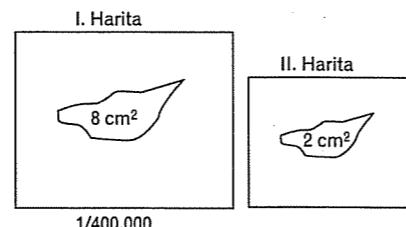
18. X ve Y noktaları arasındaki uzaklık, çizik ölçüği yandaki gibi olan bir haritada 5 cm olarak gösterilmiştir.

İki nokta arasındaki gerçek uzaklık kaç kilometredir?

- A) 125 km   B) 62,5 km   C) 75 km
D) 250 km   E) 50 km

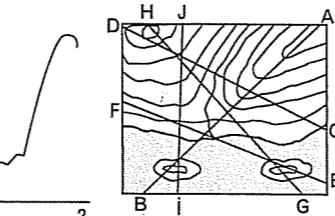
19.

Aynı göl I. haritada 8 cm^2 ile gösterilirken II. haritada 2 cm^2 ile gösterilmiştir.

I. haritanın ölçüsü $1/400.000$ olduğuna göre II. haritanın ölçüsü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $1/100.000$ B) $1/200.000$ C) $1/800.000$
D) $1/1.600.000$ E) $1/3.200.000$

20. *Yükseli (m)*

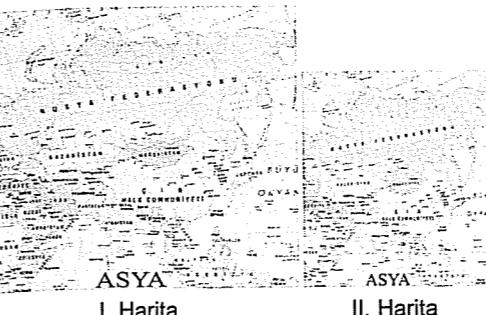
Yukarıdaki profil haritadaki hangi doğrultudan alınan kesite aittir?

- A) A - B   B) C - D   C) E - F
D) G - H   E) İ - J

1.A | 2.B | 3.A | 4.E | 5.C | 6.E | 7.A | 8.E | 9.B | 10.C | 11.B | 12.A | 13.B | 14.E | 15.B | 16.A | 17.C | 18.B | 19.C | 20.D

Üniversite Performans Testi - 1

1.

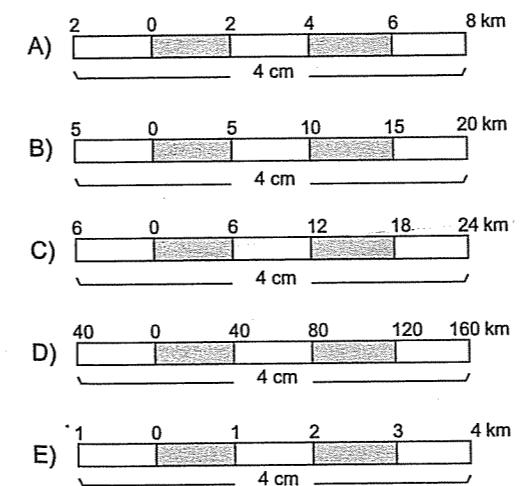
I. Harita   II. Harita

Yukarıda iki farklı Asya fiziki haritaları verilmiştir. Bu haritaların kapladığı alanlar dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. haritada ayrıntı daha fazladır.
B) II. haritanın ölçek paydası daha büyütür.
C) I. haritanın coğrafi koordinatları daha büyütür.
D) II. haritanın ölçüği daha küçütür.
E) I. haritada hata oranı daha azdır.

YGSCOGSB83/1

2. Van Gölü, aşağıdaki çizgi ölçeklerden hangisinin kullanıldığı bir haritada daha az yer kaplar?

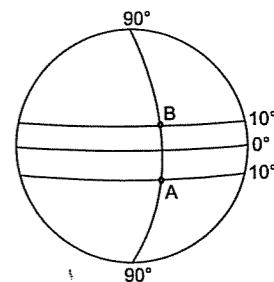
YGSCOGSB83/2

3. Aşağıda belirtilen özelliklerden hangisi, Türkiye'nin hem fiziki hem de siyasi haritasından çıkarılabilen ortak bir bilgi değildir?

- A) Sinop ile Rize arasındaki gerçek uzaklığın hesaplanması
B) Tuz Gölü'nün alanının hesaplanması
C) Çanakkale ile İğdır arasındaki yerel saat farkının bulunması
D) Samsun'un matematik konumunun saptanması
E) Amasya ilinin yükselti değerinin bulunması

YGSCOGSB83/3

4. Aşağıdaki A - B merkezleri arasındaki uzaklık bir haritada 20 cm ile gösterilmiştir.

Buna göre, bu haritanın ölçüsü aşağıdakilerin hangisidir?

- A) $1/11.100.000$ B) $1/100.000$
C) $1/200.000$ D) $1/2.200.000$
E) $1/22.200.000$

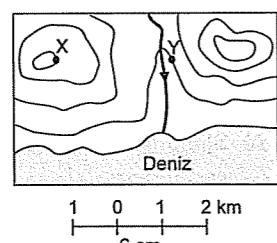
YGSCOGSB83/4

5. Bir bölgenin gerçek alanı ile izdüşümsel alanı arasındaki fark fazla ise bu bölgeyle ilgili aşağıdakilerden hangisi kesinlikle söylenebilir?

- A) Yüzölçümü büyütür.
B) Deniz kıyısında yer almaktadır.
C) Yüksek enlemlerde bulunur.
D) Yerşekilleri dağlık ve engebelidir.
E) Nüfus yoğunluğu fazladır.

YGSCOGSB83/5

6. Yanda 150 metrede bir geçirilen eşyüselti eğrileşirile çizilmiş bir topografiya haritası verilmiştir.
Haritada gösterilen X ve Y noktaları arasındaki yükselti farkı kaç m dir?

- A) 300   B) 450   C) 600   D) 750   E) 900

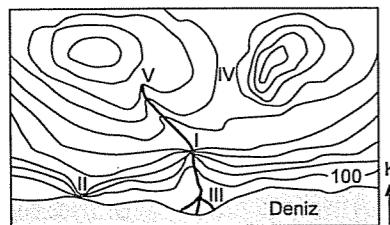
YGSCOGSB84/6

7. I. Harita çizimlerinde boyut ve şekil bozukluklarının ortaya çıkması
II. Doğu yerel saatin ileri olması
III. Gurub ve tan vakti sürelerinin Ekvator'dan kuzulara gidildikçe uzaması
IV. Güneşin doğudan doğması
Yukarıda verilenlerden hangileri Dünya'nın şeklinin sonucudur?

- A) I ve II   B) I ve III   C) I ve IV
D) II ve IV   E) III ve IV

YGSCOGSB84/7

8.

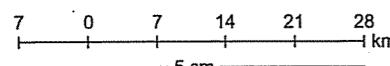

Yanda oluşumu verilen yükselti yukarıdaki haritada işaretli olan noktaların hangisinde görülür?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

YGSCOGSB84/8

9.

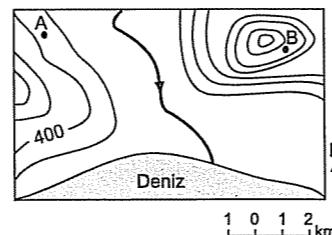

Yukarıda verilen ölçekte çizilen haritada iki merkez arasındaki uzaklık 5 cm olarak ölçüldüğünde göre, bu iki merkez arasındaki gerçek uzaklık kaç km'dir?

- A) 15   B) 20   C) 35   D) 40   E) 60

YGSCOGSB84/9

10. Aşağıda bir bölgenin yersekilleri izohips yöntemiyle gösterilmiştir.

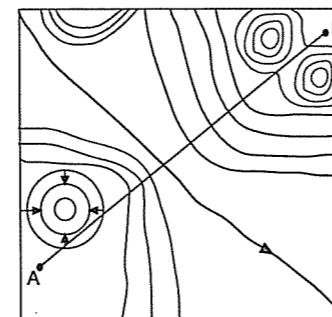

Bu harita renklendirme yöntemiyle yapılmış olsaydı A ve B merkezi aşağıdaki renklerden hangileriyle gösterilmesi gerekmektedir?

A	B
A) Yeşil	Açık kahverengi
B) Yeşil	Yeşil
C) Sarı	Kahverengi
D) Kahverengi	Koyu kahverengi
E) Sarı	Yeşil

YGSCOGSB84/10

11. Aşağıda bir bölgenin topografiya haritası verilmiştir.

Haritadaki A-B doğrusunda hareket eden bir kişi aşağıdaki yersekillerinden sırasıyla geçmiş olur?

- A) Sırt – Vadi – Boyun   B) Çukur – Vadi – Boyun
C) Vadi – Yamaç – Çukur   D) Zirve – Vadi – Yamaç
E) Çukur – Sırt – Vadi

YGSCOGSB84/11

12. Bir Türkiye fiziki haritasından aşağıdakilerden hangisinin bulunabilmesi için ölçek gereklidir?

- A) Ağrı Dağı'nın yükseliği
B) Zonguldak ile Mersin arası profili
C) Van Gölü'nün coğrafi koordinatları
D) Fırat Nehri'nin akış yönü
E) Karadeniz'in kıyısının gerçek uzunluğu

YGSCOGSB84/12

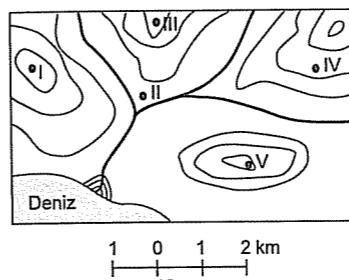
Üniversite Performans Testi - 2

1. 9. sınıf öğrencisi olan Buse coğrafya sınavında şu soruya karşılaştı. "Aynı ebattaki kağıtlara Türkiye'deki göllerin haritası yapılırsa hangi gölün haritasındaki hata payı daha fazla olur?" Buse bu soruya aşağıdaki cevaplardan hangisini verirse soru doğru yanıtlanmış olur?

- A) Manya Gölü   B) Sapanca Gölü
C) Burdur Gölü   D) Tuz Gölü
E) Uzungöl

YGSCOGSB85/1

2. Yükselti ile atmosfer basıncı ters orantılıdır.

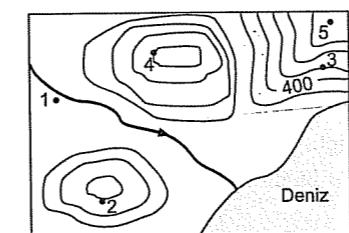

Yalnızca yükselti ile basınç arasındaki ilişki göz önüne alındığında, yukarıdaki izohips haritasında verilen yerlerden hangisinde basınçın daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

YGSCOGSB85/2

3.

Haritada verilen noktalardan hangileri arasında yükselti farkı en azdır?

- A) 1 ve 2   B) 1 ve 5   C) 2 ve 3
D) 2 ve 4   E) 4 ve 5

YGSCOGSB85/3

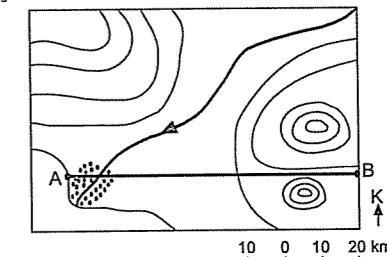
4. Deniz seviyesinden eşit yükseltideki noktaların birleştirilmesiyle elde edilen eğrilere izohips eğrileri denir.

Aşağıdakilerden hangisi izohipslerin özellikleri arasında gösterilemez?

- A) İç içe kapalı eğrilerden oluşur.
B) Birer derece arayla çizilirler.
C) Eğriler birbirlerini kesmezler.
D) Eğimin arttığı yerlerde izohipsler sıklaşır.
E) Bir haritadaki en geniş izohips eğrisi en alçak noktayı gösterir.

YGSCOGSB85/4

5. Aşağıdaki izohips haritasında A-B doğrusu gösterilmiştir.

Verilen izohips haritasında A'dan B'ye doğru giden bir kişi sırasıyla aşağıdaki yersekillerinin hangilerinden geçer?

- A) Delta – vadi – boyun
B) Çukur – boyun – vadi
C) Boyun – delta – vadi
D) Sırt – yamaç – delta
E) Şelale – falez – vadi

YGSCOGSB85/5

6. I. Türkiye'nin yükselti basamaklarının gösterilmesi
II. Türkiye'nin il sınırlarının gösterilmesi
III. Türkiye'nin turistik bölgelerinin gösterilmesi

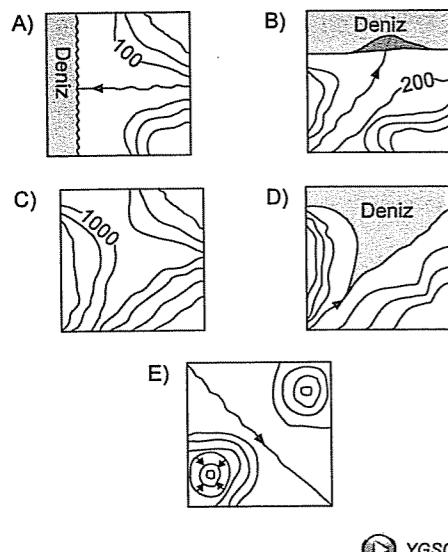
Yukarıda verilen özelliklerin gösterildiği haritalar aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

I	II	III
A) Özel harita	Fiziki harita	Siyasi harita
B) Fiziki harita	Fiziki harita	Özel harita
C) Fiziki harita	Özel harita	Siyasi harita
D) Siyasi harita	Fiziki harita	Özel harita
E) Fiziki harita	Siyasi harita	Özel harita

YGSCOGSB85/6

7. Türkiye'nin farklı bölgelerinin izohips yöntemiyle haritaları yapılmak istenmektedir.

Aşağıdaki izohips yöntemiyle yapılan haritalar- dan hangisi Türkiye'deki bölgelere ait bir harita olamaz?

- I. Yön bulma
II. Uzunluk hesaplama
III. Profil çıkarma
IV. Eğim hesaplama

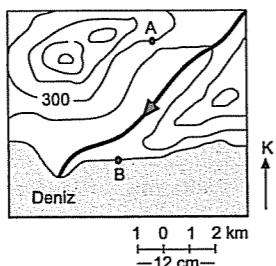
Yukarıdakilerden hangileri tüm haritalardan elde edilebilecek özellikler arasında sayılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve IV   E) III ve IV

YGSCOGSB86/8

9. Yandaki topoğrafya haritasından,

- I. A ve B arasındaki yatay uzaklık
II. A ve B arasındaki yükselti farkı
III. A ve B arasındaki yer şekilleri
IV. A ve B arasındaki yağış farkı

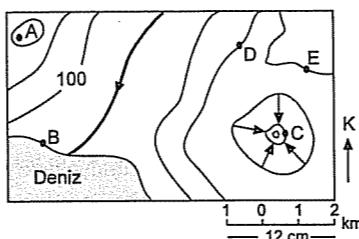

yukarıdaki özelliklerden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız IV
D) I ve III   E) II ve IV

YGSCOGSB86/9

10.

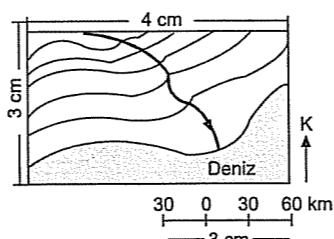

Yukarıdaki izohips haritasında gösterilen arazi ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) D noktasının yükseltisi 200 m'dir.
B) A noktası bir tepe görünümündedir.
C) B noktası kıyı çizgisü üzerinde yer alır.
D) D ve C noktasının yükseltisi birbirinden farklıdır.
E) E noktasının yükseltisi 300 m'dir.

YGSCOGSB86/10

11.

Yukarıda verilen haritada, toplam alanın $\frac{2}{3}$ 'ünü kara kaplamaktadır.

Bu haritadaki kara parçasının alanı kaç km^2 dir?

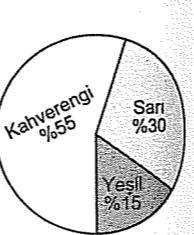
- A) 4500   B) 5400   C) 6300
D) 7200   E) 8100

YGSCOGSB86/11

- 12. Yandaki grafikte bir ülkenin fiziki haritasında kullanılan renklerin oranları gösterilmiştir.**

Grafik incelendiğinde bu ülke için aşağıdakilerden hangisi kesinlikle söylenebilir?

- A) Kuzey Yarımküre'de yer alır.
B) Nüfus yoğunluğu fazladır.
C) Ülke içi yükselti farkı fazladır.
D) Yüzölçümü büyütür.
E) Yer şekilleri sade dir.

YGSCOGSB86/12

İklim Bilgisi

4

Konu Performans Testi - 1

5. **Aşağıdakilerden hangisi atmosferin özelliklerinden biri değildir?**

- A) Güneş'ten gelen zararlı ışınları süzmesi
B) Gölge lerin tam karanlık olmasını engellemesi
C) Kara ve denizlerin dağılışını belirlemesi
D) Yerin aşırı ısınmasını ve aşırı soğumasını engellemesi
E) Meteorolojik olayların oluşmasını sağlaması

6. Atmosfer, yeryüzünde pek çok olayın görülmesinde etkilidir.

Aşağıdakilerden hangisi atmosfer olmasa da gerçekleşeceğ oylardan biridir?

- A) Gölge lerin aydınlatık olması
B) Güneş ışınlarının yere değme açısının kutuplara doğru daralması
C) Ekvator çevresinin daha fazla yağış alması
D) Gece-gündüz arasındaki sıcaklık farkının azalması
E) Ultraviyole ışınların tutulması

7. **Troposferde yükseldikçe her 100 m'de sıcaklığın $0,5^{\circ}\text{C}$ azalmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Yükseldikçe atmosfer yoğunluğunun azalması
B) Dünya'nın şeklinin küresel olması
C) Troposferin kalınlığının ekvatorda fazla, kutuplarda az olması
D) Troposferin yerden yansyan ışınlarla ısınması
E) Kutuplar çevresinin soğuk olması

8. Aşağıdakilerden hangisi iklim elemanlarından biri değildir?

- A) Sıcaklık
- B) Hava kütlesi
- C) Nem ve yağışlar
- D) Rüzgâr
- E) Basınç

9. Atmosferin yoğunluğu her katmanda aynı değildir. **Buna göre, aşağıda verilen atmosfer katmanlarından hangisinin yoğunluğu en fazladır?**

- A) Ozonosfer
- B) Stratosfer
- C) İyonosfer
- D) Troposfer
- E) Ekzosfer

10. Atmosfer, çeşitli gazlardan oluşan ve yerçekimi etkisiyle Dünya'nın etrafını çevreleyen saran hava küreye denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi atmosferin özellikleri arasında yer almaz?

- A) Gölgelerin tam karanlık olmasını engellemesi
- B) Güneş'ten gelen zararlı ışınları tutması
- C) Güneş ışınlarının yere değme açısını düzeltmesi
- D) İklim olaylarının oluşmasını sağlaması
- E) Yeryüzündeki haberleşmeye olanak sağlamaşı

- I. Yeryüzündeki haberleşmeyi sağlar.
- II. İklim olaylarının görüldüğü katmandır.
- III. Atmosferin en dış katmanıdır.

Yukarıda özellikleri verilen atmosfer katmanları aşağıdakilerden hangi seçenekte doğru sıralanmıştır?

I	II	III
A) Ekzosfer	Ozonosfer	Stratosfer
B) İyonosfer	Troposfer	Ekzosfer
C) Ozonosfer	Stratosfer	Troposfer
D) Kemosfer	İyonosfer	Troposfer
E) Troposfer	Stratosfer	Ozonosfer

12. Aşağıda verilenlerden hangisi atmosferin katmanlarından biri değildir?

- A) Troposfer
- B) Ekzosfer
- C) Litosfer
- D) İyonosfer
- E) Stratosfer

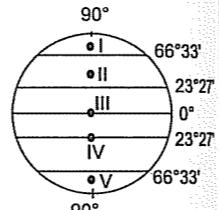
13. Atmosferin katmanlarından olan Troposfer'in kalınlığı ekvatorda fazla, kutplarda azdır.

Bu durum üzerinde,

- I. ekvatorda sıcaklığın fazla olması,
- II. kutplarda yerçekiminin fazla olması,
- III. kara ve denizlerin yarımkürelere farklı dağılması,
- IV. ekvatorda çizgisel hızın fazla olması,

gibi olgulardan hangileri etkili olmamıştır?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve IV
- E) III ve IV

14. Bir yerde atmosfer olaylarının uzun yıllar göstermiş olduğu ortalama duruma iklim denir.

Buna göre, yandaki küre üzerinde işaretli noktaların hangisinde iklimle havadurumu arasındaki fark en fazladır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

15. İklim yeryüzünde pek çok beseri ve doğal olay üzerinde etkilidir.

Aşağıdakilerden hangisi iklimin beseri faaliyetlere etkisine örnek oluşturmaz?

- A) Alçak enlemlerde, yüksek yerlerin yerleşme yeri olarak daha fazla tercih edilmesi
- B) Türkiye'de kıyı bölgelerin iç kesimlerden daha fazla nüfuslanması
- C) Yağlı iklim bölgelerinde, kırsal konutlarda daha çok ahşap malzeme yapı malzemesi olarak kullanılması
- D) Orman alanlarının tahrif edilmesi
- E) İç bölgelerde tahıl tarımının yaygın olması

16. Aşağıdakilerden hangisi Troposfer katmanında yükseldikçe sıcaklığın azaldığına kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Ekvator'dan kutuplara doğru sıcaklığın azalması
- B) Akdeniz'in Karadeniz'den daha tuzlu olması
- C) Yükselen havanın yoğunlaşarak yağış oluşturmaması
- D) Karadeniz kıyılarında buharlaşma miktarının az olması
- E) Bulutlu günlerde yerin ısı kaybının az olması

17. İklimin insan ve doğal çevre üzerinde çeşitli etkileri vardır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi üzerinde iklimin etkisinden söz edilemez?

- A) Bitki örtüsü
- B) Güneş ışınlarının yere değme açısı
- C) Akarsu rejimleri
- D) Mesken (konut) tipleri
- E) Turizm faaliyetleri

18. Atmosferi oluşturan gazların %75'i ve su buharının tamamının Troposfer katmanında bulunmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yükselti
- B) Enlem
- C) Boylam
- D) Dünya'nın günlük hareketi
- E) Yerçekimi

19. Troposferde yükseldikçe nem ve ısı birikimi azaldığından her 100 m'de sıcaklık 0,5 °C azalır.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak açıklanmıştır?

- A) Troposferin daha çok yerden yansyan ışınlarla ısınması
- B) Troposferin kalınlığının ekvatorlarda fazla, kutplarda az olması
- C) Ekvator çevresinde sıcaklığın fazla olması
- D) Atmosferin bazı katmanlarında sadece yatay yönlü hava hareketlerinin gerçekleşmesi
- E) Atmosferde güneş ışınlarının yansımaya uğraması

20. Atmosfer çeşitli katmanlardan oluşan bir hava küredir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi atmosferin katmanlarıyla ilgili verilen yanlış bir bilgidir?

- A) Güneş'ten gelen zararlı ışınların önemli bir kısmı ozonosfer katmanı tarafından tutulur.
- B) Su buharının tamamı troposfer katmanında bulunur.
- C) İyonosfer katmanı yeryüzünde haberleşmeyi sağlar.
- D) Yükseldikçe, katmanların yoğunlukları azalır.
- E) Troposferin kalınlığı kutplarda fazla, ekvatorlarda azdır.

21. Aşağıda verilenlerden hangisi üzerinde iklimin etkisinden söz edilemez?

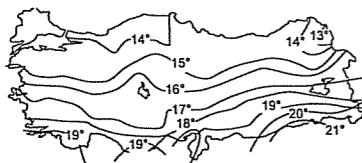
- A) Alçak enlemlerde ışınma masrafının az olması
- B) Sıcak bölgelerde tarım ürünlerinin daha erken olgunlaşması
- C) Dünya'nın kutplardan basık, ekvator'dan şişkin olması
- D) Karadeniz'de tuzluluk oranının Akdeniz'den az olması
- E) Ege Bölgesi'nde yaz şartlarının Doğu Anadolu Bölgesi'nden uzun sürmesi

Konu Performans Testi - 2

1. Yanda sıcaklık grafikleri verilen merkezlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İki merkezin sıcaklıkları bazı dönemler eşitlenmiştir.
 B) Her iki merkezin de sıcaklık farkları 30°C yi geçmemiştir.
 C) Merkezlerin I. si Kuzey, II. si Güney Yarımküre'de yer alır.
 D) İki merkezin de en sıcak ayları aynıdır.
 E) Her iki merkezde de kış yağışları genel olarak yağmur şeklinde dir.

2. Aşağıda Türkiye'nin yıllık sıcaklık ortalamalarına göre indirgenmiş izoterm haritası verilmiştir.

Bu haritadaki verilenlerden aşağıdaki sonuçların hangisine ulaşılamaz?

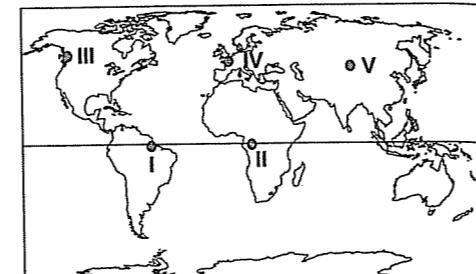
- A) En yüksek sıcaklıklara Güneydoğu'da rastlanır.
 B) Kıyı bölgelerinde sıcaklık dağılışı enleme uygunluk gösterir.
 C) En yüksek sıcaklıklar ile en düşük sıcaklıklar arasındaki fark 8°C 'den fazladır.
 D) Sıcaklık genelde kuzeyden güneye doğru artmaktadır.
 E) Kuzyedoguda sıcaklıkların düşük olması yükseltinin sonucudur.

3. Aynı enlem üzerinde bulunan farklı iki noktanın sıcaklık değerlerinin yıl içinde farklılık göstermesinde,

- I. Yükselti
 II. Denzellik - karasallık
 III. Güneş ışınlarının geliş açısı faktörlerinden hangileri etkili olmaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
 D) I ve II   E) II ve III

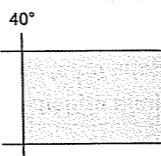
4. Sıcaklığın dağılışı üzerinde en etkili faktör Güneş ışınlarının yere deyme açısıdır.

Buna göre, harita üzerinde işaretli noktaların hangilerinin sıcaklık değerlerinin farklı olması güneş ışınlarının yere deyme açısıyla sıcaklık arasındaki ilişkiye ters döşer?

- A) I ve III   B) I ve IV   C) II ve IV
 D) II ve V   E) IV ve V

5. Yanda matematik konumu verilen yerin sıcaklığıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kuzeyinden gelen rüzgârlar sıcaklığı düşürür.
 B) En sıcak dönemi ocak - şubat dönemi dir.
 C) Yerçekillerinin kuzeye dönük yamaçları daha fazla ısınır.
 D) Güneş ışınlarını en eğik açıyla 21 Haziran'da alır.
 E) Güneye gidildikçe ortalama sıcaklık azalır.

6. Enlemenin sıcaklık üzerindeki etkisi düşünüldüğünde, yanda işaretli olan rüzgârların sıcaklık üzerindeki etkisi aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

I	II	III	IV
A) Azaltır	Artırır	Artırır	Azaltır
B) Azaltır	Değiştirmez	Azaltır	Artırır
C) Artırır	Değiştirmez	Azaltır	Azaltır
D) Azaltır	Değiştirmez	Artırır	Azaltır
E) Azaltır	Azaltır	Artırır	Değiştirmez

7. Kuzey Yarım Küre'de yıllık sıcaklık ortalamasının Güney Yarım Küre'den $2 - 4^{\circ}\text{C}$ daha fazla olmasının yanında, Kuzey Yarım Küre'de izoterm eğrileri enlemlerden daha fazla sapma gösterir.

Bu durumun oluşmasında,

- I. Kara - deniz dağılışı
 II. Güneş ışınlarının geliş açısı
 III. Okyanus akıntıları gibi etmenlerden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
 D) I ve II   E) I ve III

8. Güneş ışınları atmosfer içerisinde ne kadar uzun mesafe geçerse enerji kaybı o kadar çok olur.

Buna göre, atmosferin katmanlarından olan troposferin kalınlığı ekvatorдан kutuplara doğru azalmasına rağmen güneş ışınlarının en fazla kutuplarda kayba uğramasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güneş ışınlarının eğik açıyla düşmesi
 B) Kutuplarda atmosfer yoğunluğunun fazla olması
 C) Kutupların sıcaklık değerlerinin düşük olması
 D) Kutuplarda 6 ay gece ve gündüz sürelerinin yaşanması
 E) Yer ekseninin yörünge düzlemine eğik olması

9.

Merkezler	Ocak ayı sıcaklığı ($^{\circ}\text{C}$)	Temmuz ayı sıcaklığı ($^{\circ}\text{C}$)
I	18	2
II	-4	28
III	20	6

Yukarıdaki tabloda üç merkezin ocak ve temmuz sıcaklıkları verilmiştir.

Bu merkezlerle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) I. merkezde sıcaklık farkı III. merkezden fazladır.
 B) II. merkezde don olayı görülür.
 C) I. merkez Güney Yarım Küre'de yer alır.
 D) III. merkezde mekanik çözülme II. merkezden azdır.
 E) II. merkezin ekvatora uzaklığı III. merkezden azdır.

10. Atmosferin daha çok yerden yansyan ışınlarla (ışma yoluyla) ışınmasına bağlı olarak sıcaklık her 100 m yükseldikçe $0,5^{\circ}\text{C}$ azalır.

Merkezler	Gerçek Sıcaklık ($^{\circ}\text{C}$)	Yükselti (m)
I	10	1000
II	8	1500
III	12	800
IV	14	1200
V	16	200

Buna göre, tabloda verilen beş merkezin indirgenmiş sıcaklıklarının en fazla olandan en az olan doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

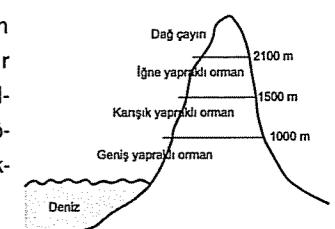
- A) I - II - III - IV - V   B) II - I - IV - III - V
 C) III - I - IV - II - V   D) III - IV - I - V - II
 E) IV - V - III - II - I

11. Yaklaşık olarak aynı enlemlerde yer almalarına rağmen İzmir'de yıllık sıcaklık ortalamasının Elazığ'dan fazla olması,

- I. Nemlilik
 II. Güneş ışınlarının geliş açısı
 III. Yükselti
 IV. Denizden uzaklık gibi faktörlerin hangileriyle sıcaklık arasındaki ilişkiye ters döşer?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
 D) II ve III   E) III ve IV

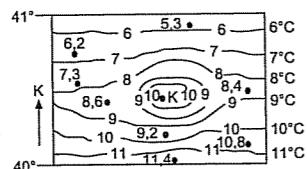
12. Yanda orta enlemde bulunan bir dağın belirli yükselti aralıklarında görülen orman kuşakları verilmiştir.

Bu kuşakların oluşması aşağıdakilerden hangiyle açıklanır?

- A) Yükseldikçe basıncın azalmasıyla
 B) Yükseldikçe toprak türlerinin azalmasıyla
 C) Yükseldikçe yağış miktarının azalmasıyla
 D) Yükseldikçe sıcaklığın azalmasıyla
 E) Yükseldikçe atmosfer yoğunluğunun azalmasıyla

13. Yandaki izoterm haritasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sıcaklıklar genel olarak kuzeyden güneye doğru artmaktadır.
- B) K noktası çevresine göre yüksekte yer alır.
- C) Haritası verilen bölge Kuzey Yarımküre'de yer alır.
- D) Izoterm eğrileri 1'er °C aralıklarla çizilmiştir.
- E) Haritanın en yüksek sıcaklık değerleriyle en düşük sıcaklık değerleri arasındaki fark 5 °C den fazladır.

14. Yandaki yersekli nin güneye dönük yamacı güneş ışınlarını kuzeye Kuzey Güney dönük yamaçlara göre yıl boyunca daha büyük açıyla aldığına göre bu yersekliyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

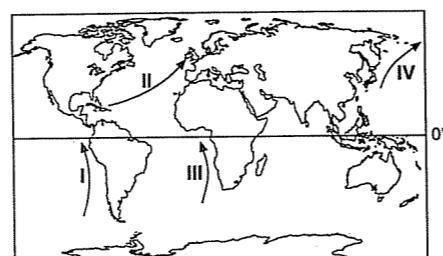

- A) Güney yamaçta sıcaklık daha yüksektir.
- B) Kuzey yamaçta basınç değerleri daha düşüktür.
- C) Güney yamaçta tarımın üst sınırı daha yüksektir.
- D) Kuzey yamaçta ürünler daha geç olgunlaşır.
- E) Bu yersekli Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde yer alır.

15. Aşağıda verilenlerden hangisi nemin sıcaklık üzerindeki etkisine örnek oluşturmaz?

- A) Ocak ayında Trabzon'un sıcaklık değerlerinin Yozgat'tan yüksek olması
- B) Batı Avrupa kıyılarda yıllık sıcaklık ortalamasının Orta Avrupa'dan fazla olması
- C) Bulutlu günlerde yerin ısı kaybının az olması
- D) Türkiye'ye kuzyeden esen rüzgarların sıcaklığı düşürmesi
- E) Kıyı bölgelerde sıcaklık farkının iç bölgelerden az olması

16. Okyanus akıntıları oluşturukları bölgelerin sıcaklık özelliklerini önemli oranda ulaştıkları bölgelere taşırlar.

Buna göre, yukarıdaki Dünya haritası üzerinde işaretelli akıntıların hangileri etkili olduğu kıyılar da sıcaklığı artırır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

17. Aşağıda dört merkezin yıllık sıcaklık ortalamaları verilmiştir.

Merkezler	Sıcaklık
I. Çanakkale	15,5 °C
II. İzmir	17,5 °C
III. Erzurum	6 °C
IV. Antalya	18,5 °C

Bu merkezlerin enlem değerleri dikkate alındığında hangilerinin sıcaklıklarının farklı olması enlem farkından kaynaklanmaz?

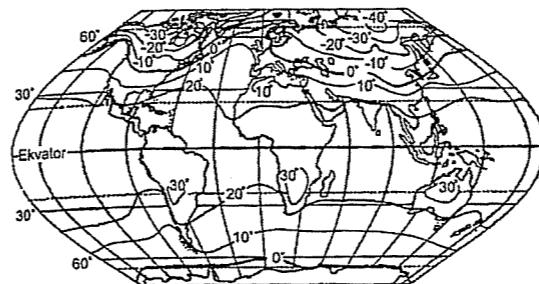
- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I ve IV
- D) II ve IV
- E) III ve IV

18. Aşağıdakilerden hangisi bir yerin sıcaklığından etkilenmez?

- A) Daimi kar sınırı yükseltisi
- B) Bitki örtüsü
- C) Yükselti değerleri
- D) Yerleşme üst sınırı
- E) Tarım ürünlerinin olgunlaşma süresi

Konu Performans Testi - 3

1. Aşağıda Dünya ocak ayı izoterm haritası verilmiştir.

Yalnızca haritadaki bilgilere bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) En soğuk yerler Kuzey Yarımküre'de yer alır.
- B) Güney Yarımküre'de kıtaların batı kıyıları doğu kıyılarından daha soğuktur.
- C) Haritadaki izoterm eğrileri 10 °C aralıklarla çizilmiştir.
- D) Güney Yarımküre'de sıcaklıklar 0 °C nin altına inmemiştir.
- E) Kuzey Yarımküre karalarının batı kıyıları doğu kıyılarından daha sıcaktır.

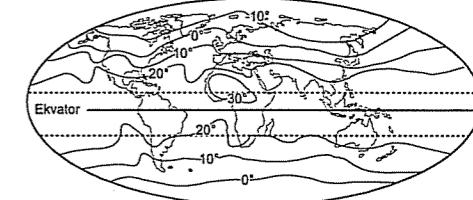
3. Aşağıdaki tabloda bazı merkezlere ait sıcaklık ve yükselti değerleri verilmiştir.

Merkez	Gerçek sıcaklık (°C)	Yükselti (m)
I	12	800
II	14	1000
III	13	900
IV	10	1600

Yükseltinin sıcaklık üzerindeki etkisi dikkate alınlığında bu merkezlerin indirgenmiş sıcaklıklarının fazla olandan az olana doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I - II - III - IV
- B) II - IV - I - III
- C) II - III - IV - I
- D) II - IV - III - I
- E) IV - I - II - III

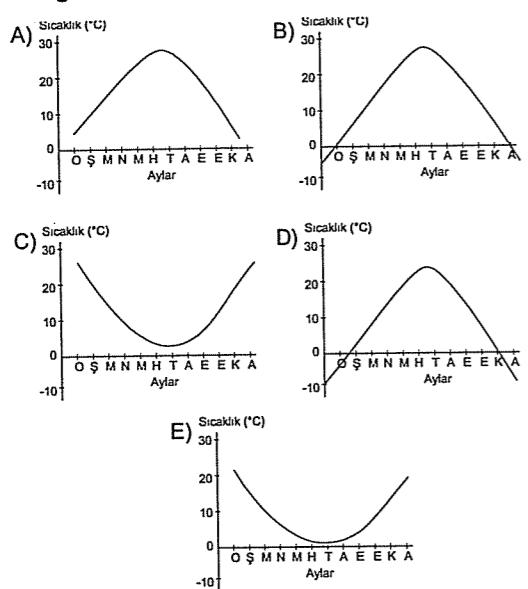
4. Aşağıda Dünya yıllık izoterm haritası verilmiştir.

Yalnızca haritadaki bilgilere yararlanılarak aşağıdakilerden sonuçların hangisine ulaşılamaz?

- A) Ekvator'dan kutuplara doğru sıcaklık genel olarak azalmaktadır.
- B) Dünya'nın en sıcak yeri Yengeç Dönencesi civarıdır.
- C) Güney Yarımküre karalarının batı kıyılarında izotermeler ekvatora doğru sapma göstermiştir.
- D) Kuzey Yarımküre'deki en yüksek sıcaklıklı en düşük sıcaklık arasındaki fark 30 °C den azdır.
- E) Kuzey Yarımküre'deki izoterm eğrileri daha fazla saptmaya uğramıştır.

5. Aşağıdaki sıcaklık grafiklerinden hangisinin ait olduğu merkezde don olayı daha fazla görülür?

7. Bir dağın güney yamacının, yıl boyunca kuzey yamacından daha fazla ısınması, bu dağla ilgili aşağıdakilerden hangisini kanıtlamaz?

- A) Kuzey Yarım Küre'de yer aldığıni
- B) Güney yamacında yerleşme üst sınırının daha yüksek olduğunu
- C) Güney yamacında tarımın üst sınırının daha yüksek olduğunu
- D) Güney yamacına güneş ışınlarının daha büyük açılarla düşüğünü
- E) Sıcaklıkların en yüksek değerlere 1. ve 2. aylarda ulaştığını

Nemin sıcaklık şartları üzerindeki etkisi dikkate alındığında, yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli merkezlerin hangisinde yıllık sıcaklık farkı en az olur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Kentler   Yıllık ortalama sıcaklık (°C)

Çanakkale	15,5
Ankara	11,6
Erzurum	6,0

Yukarıda yıllık ortalama sıcaklıklarını verilen kentlerin sıcaklık değerlerinin farklı olması,

I. Güneş ışınlarının geliş açısısı

II. Yükselti

III. Enlem

gibi sıcaklığı etkileyen faktörlerden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

9. Sıcaklık dağılışını etkileyen faktörlerden biri de yükseltidir. Yerden yükseldikçe her 100 m de sıcaklık $0,5^{\circ}\text{C}$ azalır.

Merkezler	İndirgenmiş Sıcaklık (°C)	Yükselti (m)
I	16,5	1200
II	12	1800
III	16	1000
IV	18	1200
V	15	200

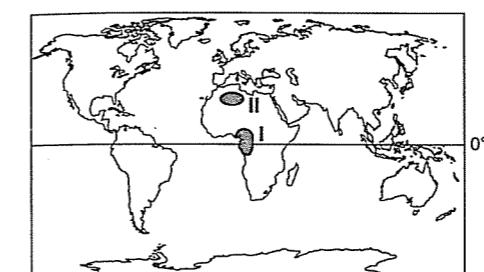
Buna göre, yukarıdaki tabloda indirgenmiş sıcaklık değerleri ve yükseltileri verilen merkezlerin hangisinin gerçek sıcaklığı en yüksektir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Yerden yükseldikçe her 100 m de sıcaklık $0,5^{\circ}\text{C}$ azalır.

Sıcaklığın yükseltiye bağlı olarak azalması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Güneş ışınlarının geliş açısıyla
- B) Yükseldikçe basınç değerlerinin değişmesiyle
- C) Troposferin yerden yansyan ışınlarla ısınma sırasıyla
- D) Yükseldikçe yerçekiminin azalmasıyla
- E) Yükseldikçe atmosfer kalınlığının azalmasıyla

Yukarıdaki Dünya haritası üzerinde işaretlenen I nolu noktası, II nolu noktaya göre güneş ışınlarını daha büyük açıla almasına rağmen, sıcaklık ortalaması II nolu noktada daha fazladır.

Bu durum II nolu noktanın hangi özelliğinin bir sonucudur?

- A) Nem oranının az olmasının
- B) Bitki örtüsünün seyrek olmasının
- C) Rüzgârin şekillendirici etkisinin fazla olmasının
- D) Ekvatora daha uzak olmasının
- E) Kuzey Yarım Küre'de bulunmasının

12. Güneş ışınlarının yere delege açısı sıcaklığın dağılışında etkili bir faktördür.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi güneş ışınlarının yere delege açısı üzerinde etkili olmadığı halde, sıcaklığın dağılışında etkili faktörlerden biridir?

- A) Enlem
- B) Eğim ve bakır
- C) Eksen eğikliği
- D) Günlük hareket
- E) Yükselti

13. **Enlem - sıcaklık ilişkisi**
dikkate alındığında yan-
da işaretli oklar yönünde
esen rüzgârların hangileri
etkili olduğu bölgenin si-
caklığı üzerinde azaltıcı etkide bulunmaz?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) I ve V
- D) II ve IV
- E) III ve V

14. Enlem derecesi arttıkça güneş ışınlarının yere de-
lege açısı küçüldüğünden sıcaklık da azalır.
**Buna göre, aşağıda verilenlerden hangisi sıcak-
lık - enlem ilişkisiyle çelişir?**

- A) Antalya'da sıcaklık değerlerinin Trabzon'dan yüksek olması
- B) Türkiye'ye kuzeyden esen rüzgârların sıcaklığı düşürmesi
- C) Akdeniz'de tuzluluk oranının Karadeniz'den yüksek olması
- D) Sinop'un ocak ayı sıcaklık değerlerinin Yoz-
gat'tan yüksek olması
- E) Akdeniz Bölgesi'nde donlu gün sayısının Mar-
mara Bölgesi'nden az olması

15. Yeryüzünden yükseldikçe sıcaklıklar her 100 m de $0,5^{\circ}\text{C}$ azalır. Deniz seviyesine indirgenmiş sıcaklıklar bu ilkedenden yararlanılarak hesaplanır.

Merkezler	Gerçek Sıcaklık (°C)	İndirgenmiş Sıcaklık (°C)
I	10	16,5
II	6	14
III	5	14
IV	12	15
V	8	15,5

Tablodaki bilgilere göre verilen merkezlerin yükseltisi fazla olandan az olana doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I - II - III - IV - V
- B) III - II - V - I - IV
- C) III - V - I - II - IV
- D) IV - III - I - III - V
- E) V - I - III - IV - II

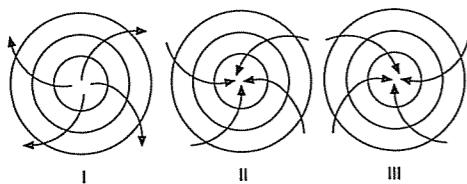
Konu Performans Testi - 4

1. Aşağıda ekvatoral bölgede görülen özelliklerden bazıları verilmiştir.

Bu özelliklerden hangisinin oluşmasında ekvatorun alçak basınç etkisinde kalması etkili olmuştur?

- A) Yağışın fazla olması
- B) Bitki örtüsünün zengin olması
- C) Yükselici hava hareketlerinin olması
- D) Bulutlu gün sayısının fazla olması
- E) Sıcaklığın yıl boyunca yüksek olması

2. Basınç merkezlerindeki hava hareketi Kuzey ve Güney yarımkürelerde farklı yönlerde sapma gösterir.

Buna göre, yukarıdaki basınç merkezlerinden hangileri Kuzey Yarımküre'de yer almaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

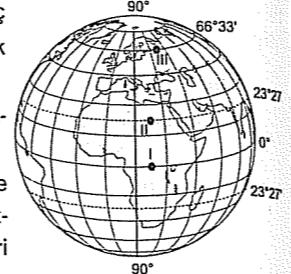
3. I. Ekvatorda daimi alçak basınç oluşması
II. Orta enlemlerde basıncın mevsimlere göre değişmesi
III. Yükseldikçe basıncın azalması
IV. 60° enlemleri civarında alçak basınç şartlarının etkili olması

Yukarıda verilen basınçla ilgili oluşumların hangileri sıcaklığın basınç üzerindeki etkisine örnek oluşturur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4. I. Termik alçak basınç
II. Dinamik yüksek basınç
III. Dinamik alçak basınç

Yandaki küre üzerinde işaretli merkezlerde etkili olan basınç türleri verilmiştir.

Bu basınç türlerinin oluşum nedeni aşağıdaki lerden hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

I	II	III
A) Dünya'nın günlük hareketi	Dünya'nın şekli	Dünya'nın günlük hareketi
B) Dünya'nın şekli	Dünya'nın günlük hareketi	Dünya'nın şekli
C) Dünya'nın günlük hareketi	Dünya'nın günlük hareketi	Dünya'nın günlük hareketi
D) Dünya'nın şekli	Dünya'nın şekli	Dünya'nın günlük hareketi
E) Dünya'nın şekli	Dünya'nın günlük hareketi	Dünya'nın günlük hareketi

5. Rüzgârlar oluşturukları bölgenin iklim özelliklerini ulaştıkları bölgelere önemli oranda taşırlar.

Buna göre, aşağıda verilen rüzgârların özellikleri dikkate alındığında hangisinin süresi ve sıcaklık üzerindeki etkisi diğerlerine göre daha azdır?

- A) Batı rüzgârları
- B) Meltem rüzgârları
- C) Alizeler
- D) Kutup rüzgârları
- E) Muson rüzgârları

6. I. Basınç farkı
II. Basınç merkezleri arasındaki uzaklık
III. Yüzey şekillerinin engebeliliği

Yukarıdakilerden hangilerinin artması durumda rüzgârin hızı da artar?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

7. I. Dinamik basınç merkezleri arasında eserler.
II. Yılın belirli dönemlerinde yön değiştirirler.
III. Orta kuşak karalarının batı kıyılarına yağış bırakırlar.

Yukarıda verilenlerden hangileri batı rüzgârlarının özelliklerini arasında yer almaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

8. Aşağıdakilerden hangisi rüzgârin hızı üzerinde etkili olan faktörlerden biri değildir?

- A) Dünya'nın günlük hareketi
- B) Basınç merkezleri arasındaki mesafe
- C) Nem miktarı
- D) Yüzey şekilleri
- E) Merkezler arasındaki basınç farkı

9. Türkiye'nin iklimine etki eden en önemli faktörlerden biri de basınç merkezleridir.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin İzlanda alçak basınç merkezinin etkisine girdiğini en iyi açıklar?

- A) Kişi havanın ılık ve yağışlı olması
- B) Yazın sıcak ve kurak geçmesi
- C) Havada bulutlanmanın az olması
- D) Havanın soğuk ve yağsız olması
- E) Kış sıcaklarının 0°C nin altına düşmesi

10. Rüzgârlar oluşturukları iklim bölgesinin sıcaklık özelliklerini önemli oranda taşıdıkları bölgelere taşırlar.

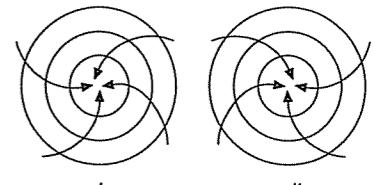
Buna göre, aşağıdaki rüzgârların hangisi ulaştığı bölgede diğerlerine oranla farklı bir etki yapar?

- A) Keşifleme
- B) Hamsin
- C) Sirocco
- D) Karayel
- E) Kible

11. Alçak alanlardan yüksek alanlara çıkışıkça atmosfer basıncının azalmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Atmosfer kalınlığının azalması
- B) Yerçekiminin azalması
- C) Atmosfer yoğunluğunun azalması
- D) Sıcaklığın azalması
- E) Nem miktarının azalması

12. Aşağıda verilen basınç merkezleri iki farklı noktada yıl boyunca etkilidir.

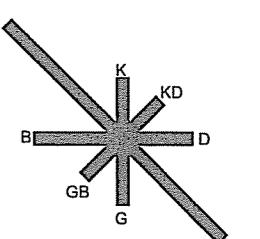

Bu merkezlerin etkili olduğu yerlerin ortak özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) İklimlerinin genel özelliklerinin benzer olması
- B) Bitki örtüsünün zengin olması
- C) Sıcaklık farkının az olması
- D) Yükselici hava hareketinin etkisinde kalması
- E) Bulundukları yarımkürelerin aynı olması

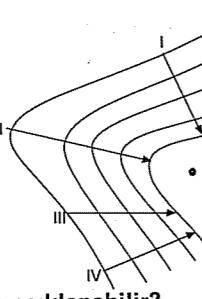
- 13.

Yanda bir merkeze ait KB rüzgâr frekans gülü verilmiştir.
Yüzey şekillerinin rüzgâr yönüne etkisi de dikkate alındığında bu merkeze ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Hakim rüzgâr yönü kuzeybatı - güneydoğudur.
- B) Rüzgârin esme sıklığı düzensiz dağılmıştır.
- C) En az rüzgâr kuzeydoğu - güneybatı yönünden esmiştir.
- D) Kuzeybatı - güneydoğu yönü uzanmış sahip bir vadi içinde yer alır.
- E) Yüzey şekilleri engebeli olduğundan iklimi kasaldır.

14. Yandaki izobar haritasında işaretli alanlardan X noktasına esen rüzgârların hızının en az olduğu merkezin II nolu merkez olması aşağıdaikerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Basınç merkezleri arasındaki mesafenin fazla olmasıyla
- B) Yüzey şekillerinin engebeli olmasıyla
- C) Bitki örtüsünün seyrek olmasıyla
- D) Basınç farkının fazla olmasıyla
- E) Havanın yoğunluğunun fazla olmasıyla

15. Havadaki gazların yeryüzüne yaptığı etkiye atmosfer basıncı denir. Bu etkinin 1013 mb dan fazla olması yüksek, 1013 mb dan az olması ise alçak basıncı oluşturur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi yıl boyunca yüksek basıncın etkisinde kalan bölgelerin özellikleri arasında yer almaz?

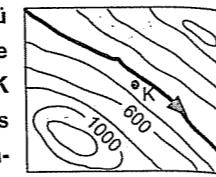
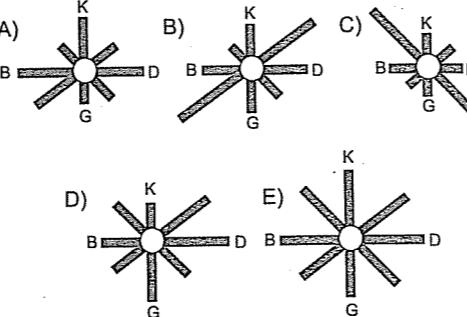
- A) Alçalıcı hava hareketleri etkilidir.
- B) Sıcaklık farkı fazladır.
- C) Bitki örtüsü bakımından zengindir.
- D) Mekanik çözülme fazladır.
- E) Güneşli gün sayısı fazladır.

16. I. Sirikko
II. Hamsin
III. Lodos
IV. Karayel
V. Kible

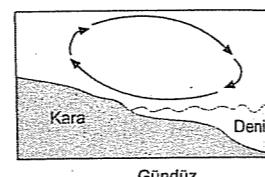
Yukarıda verilen yerel rüzgârlardan hangileri Türkiye'de etkili olan sıcak yerel rüzgârlardır?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II ve V
- D) III ve IV
- E) III ve V

17. Yerşekillerinin rüzgâr yönü üzerinde etkisi dikkate alındığında, yandaki K noktasının rüzgâr frekans gülü aşağıdakilerden hangisi olabilir?

18. Yandaki şekilde gösterilen rüzgârlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kara ve denizlerin günlük ısınma farkından oluşurlar.
- B) Etki alanları dardır.
- C) Gündüz denizden karaya, gece karadan denize doğru eserler.
- D) İlik rüzgârlardır.
- E) Etkili olduğu kıyılara yağış bırakırlar.

19. I. Krivetz
II. Samyeli
III. Bora
IV. Hamsin
V. Mistral

Yukarıda verilen rüzgârlardan hangileri soğuk yerel rüzgârlara örnek olamaz?

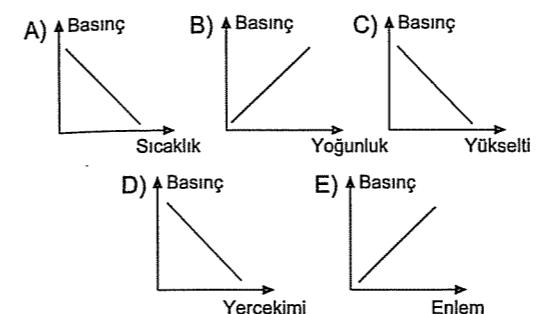
- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV
- E) IV ve V

4. Bir bölgede rüzgârin oluşabilmesi için öncelikle aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi gereklidir?

- A) Yağışın oluşmasının
- B) Sıcaklığın artmasının
- C) Yükseltinin artmasının
- D) Basınç farkının oluşmasının
- E) Yerçekiminin artmasının

Konu Performans Testi - 5

1. Aşağıdaki atmosfer basıncının dağılışını etkileyen faktörlerle ilgili verilen grafiklerden hangisi yanlıştır?

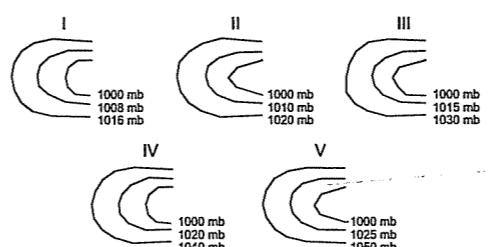
2. Hava hareketinin yıl boyunca merkezden çevreye doğru olduğu bir bölge için,

- I. Yağış miktarı azdır.
- II. Rüzgârin şekillendirici etkisi azdır.
- III. Mekanik çözülme fazladır.
- IV. Bitki örtüsü zayıftır.

gibi yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

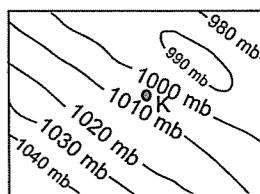
- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

3.

Rüzgâr hizına etki eden faktörler dikkate alındığında, aynı bölgede fakat farklı zamanlarda oluşan yukarıdaki basınç durumlarından hangisinin oluşum zamanında rüzgârin esme hızı daha fazladır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Rüzgâr, yüksek basınç alanlarından alçak basınç alanlarına doğru yatay yönde hava hareketidir.

Buna göre, yandaki izobar haritasında işaretli K noktasına rüzgârin hangi yönden daha çok esmesi beklenir?

- A) Kuzeyden
- B) Kuzeydoğudan
- C) Güneyden
- D) Güneydoğudan
- E) Güneybatıdan

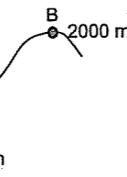
6. I. Sıcaklık
II. Yükselti
III. Atmosfer yoğunluğu
IV. Yerçekimi

Yukarıdakilerden hangilerinin artması bir yerde atmosfer basıncının azalmasına neden olur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

7. Yandaki 200 m yükseltideki A noktasından, 2000 m yükseltideki B noktasına çıkışında basıncın azalması, olgularından hangilerinin sonucudur?

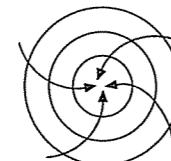
A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve III

8. Rüzgârin hızına etki eden faktörler dikkate alınduğunda,
I. basınç merkezleri arasındaki mesafenin artması,
II. yerçekillerinin engebeli olması,
III. basınç merkezleri arasındaki basınç farkının artması,
gibi olguların hangilerinin gerçekleşmesi rüzgârin hızını azaltıcı etkide bulunur?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I ve III

9. Yandaki basınç merkezinin yıl boyunca etkili olduğu bölge ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlışır?

A) Yükselici hava hareketleri etkilidir.
B) Yağış miktarı fazladır.
C) Sıcaklık farkı fazladır.
D) Bitki örtüsü güdür.
E) Kimyasal çözünme fazladır.

10. Yanda, estikleri bölge ve esme yönleri verilen rüzgârlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

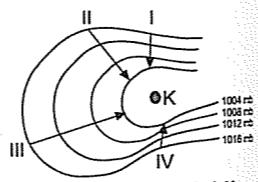

- A) Güneydoğu Asya'ya bol yağış bırakırlar.
B) Oluşumlarının temel nedeni Dünya'nın eksen eğikliğidir.
C) Yaz mevsiminde denizden karaya doğru eserler.
D) Güneydoğu Asya'da pirinç tarımının yapılmasıını kolaylaştırırlar.
E) Gün içinde yön değiştirirler.

11. Yeryüzünde daimi yüksek basınç alanlarının dağılışı ile aşağıdakilerin hangisinin dağılışı arasında bir paralellik görülür?

- A) Dağlık alanların dağılışı
B) Sıcak bölgelerin dağılışı
C) Yağışın az olduğu bölgelerin dağılışı
D) Sıcaklık farkının az olduğu bölgelerin dağılışı
E) Bulutluluk oranının fazla olduğu bölgelerin dağılışı

12. Yanda verilen izobar haritasının ait olduğu bölgenin yerçekillerinin sade olduğu kabul edilirse, harita üzerinde işaretli noktalarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) K noktası alçak basınç alanıdır.
B) K noktasına rüzgâr en hızlı IV nolu yönden eser.
C) I nolu yönden K noktasına esen rüzgârin hızı, II nolu yönden esen rüzgârin hızından daha fazladır.
D) K noktasına rüzgârin esme hızı en az III nolu yönendir.
E) K noktasıyla arasında basınç farkı en fazla olan IV nolu merkezdir.

13. I. Alçalıcı hava hareketlerinin etkili olması
II. Yağışın fazla olması
III. Bulutlanma oranının az olması
IV. Sıcaklığın fazla olması

Yukarıdakilerden hangileri daimi termik yüksek basınç alanlarının özellikleri arasında yer almaz?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

14. Yüksek basınç alanlarından alçak basınç alanlarına doğru yatay yönde olan hava hareketine rüzgâr denir.

Aşağıdakilerden hangisi rüzgârlarla ilgili verilen yanlış bir bilgidir?

- A) Muson rüzgârları, kara ve denizlerin mevsimlik ısınma farkından oluşur.
B) Alize rüzgârları, sıcak kuşakta etkili olur.
C) Kutup rüzgârları, kuru ve soğuktur.
D) Meltem rüzgârları, Dünya'nın yıllık hareketi sonucu oluşur.
E) Batı rüzgârları, iliman kuşakta etkili olur.

15. Aşağıdakilerden hangisi meltem rüzgârlarıyla ilgili yanlış bir değerlendirmedir?

- A) Dünya'nın günlük hareketi sonucu oluşurlar.
B) Gündüz denizden karaya, gece karadan denize doğru eserler.
C) Soğuk yerel rüzgârlardır.
D) Gün içinde yön değiştirirler.
E) Etki alanları dardır.

16. 30° enlemleri civarından 60° enlemleri civarına doğru yıl boyunca esen rüzgârlara Batı rüzgârları denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Batı rüzgârlarının özelliklerinden biri değildir?

- A) Daimi dinamik basınç merkezleri arasında eserler.
B) Orta kuşak karalarının batı kıyılara yağış bırakırlar.
C) Türkiye'de etkili olurlar.
D) Sıcak ve nemli rüzgârlardır.
E) Kuzey Yarım Küre'de hareket yönünün soluna saparlar.

17. Havadaki gazların yeryüzüne yaptığı etkiye atmosfer basıncı denir.

Aşağıdakilerden hangisi basınç ile ilişkili yanlış bir bilgidir?

- A) Alçak basınç alanlarında yükseliçi hava hareketleri etkilidir.
B) Yükseldikçe sıcaklık azaldığından basınç artar.
C) Kutuplarda sıcaklık azlığına bağlı olarak yüksek basınç şartları etkilidir.
D) Alçak basınç alanlarında havanın nem açığı, yüksek basınç alanlarından azdır.
E) Dönenceler civarında günlük hareket sonucu dinamik yüksek basınç oluşmuştur.

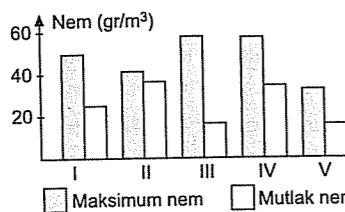
18. Komşu iki merkez arasında basınç farkının oluşması, bu merkezler arasında rüzgâr oluşumuna neden olur. Rüzgârlar ise oluşturukları bölgenin sıcaklığından etkilendiklerinden, ullaştıkları bölgenin sıcaklığı üzerinde etkili olurlar.

Buna göre, aşağıda verilen rüzgârlardan hangisi etkili olduğu bölgenin sıcaklığı üzerinde azaltıcı rol oynar?

- A) Lodos   B) Poyraz   C) Kible
D) Keşifleme   E) Fön

Konu Performans Testi - 6

1. Bağlı nemin yüksek olduğu yerlerde yağış olusma ihtiyimali daha fazladır.

Buna göre, mutlak nem ve maksimum nemleri verilen yukarıdaki merkezlerin hangisinde yağış olusma ihtiyimali en fazladır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. 1 m^3 hava içerisinde bulunan nemin gram olarak ağırlığına mutlak nem denir.

Buna göre, aşağıda verilen yerlerin hangisinde mutlak nem en azdır?

- A) Kutuplar   B) Ekvator
C) Deniz kenarları   D) Vadiler
E) Alçak basınç alanları

3. Aşağıda yağışla ilgili verilenlerden hangisi yanlıştır?

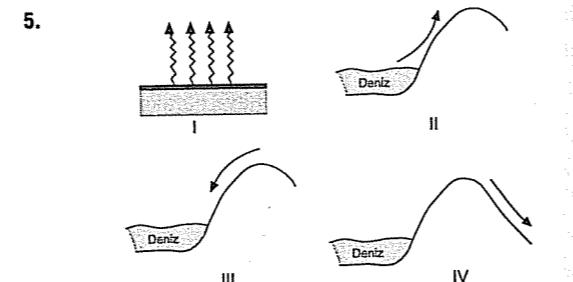
- A) Isınan havanın yükselerek soğumasıyla konveksiyonel yağışlar oluşur.
B) Sicak havayla soğuk havanın karşılaşması sonucu cephe yağışları oluşur.
C) Bir yamaç boyunca yükselen hava kütlesinin soğuması sonucu yamaç yağışları oluşur.
D) Yamaç yağışları genel olarak dağların denize bakan yamaçlarında oluşur.
E) Bir dağ yamacını aşan hava kütlesi alçalarak yağış oluşturur.

4. Belirli sıcaklıkta 1 m^3 havanın taşıyabileceğini en fazla nem miktarına maksimum (doyuran) nem denir.

Buna göre,

- I. Havanın ısınması
II. Havanın soğuması
III. Havanın alçalması
IV. Havanın yükselmesi gibi olaylardan hangilerinin gerçekleşmesi havanın maksimum nem kapasitesini artırır?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) II ve IV

Yukarıda verilen hava hareketlerinden hangileri yağış olusumunu engeller?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

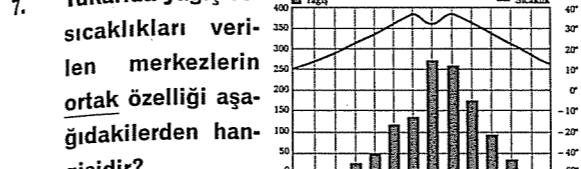
6. 1 m^3 havanın içinde bulunan mutlak nemin doyuran nemine (maksimum nem) oranına bağlı nem denir.

Merkezler	Maksimum nem (gr/m³)	Bağlı nem (%)
I	30	90
II	20	92
III	8,4	98
IV	40	90
V	3,4	96

Buna göre, yukarıdaki tabloda maksimum nemleri ve bağlı nemleri verilen merkezlerin hangisinde mutlak nem miktarı daha fazladır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

7. Yukarıda yağış ve sıcaklıklarını verilen merkezlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yağış miktarları
B) Sıcaklık ortalamaları
C) Yağış rejimleri
D) Yarım Küreleri
E) En sıcak ayları

8. Nem oranının yüksek olduğu bölgelerde günlük ve yıllık sıcaklık farkı azdır.

Merkezler	Ocak ayı Sıcaklığı (°C)	Temmuz ayı Sıcaklığı (°C)
I	8	24
II	-4	18
III	3	22
IV	-10	16
V	26	2

Buna göre, yukarıda verilen merkezlerin ekvatora uzaklıkları aynı olduğuna göre, hangi merkezde nemlilik en düşüktür?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9. Bağlı nem oranı yıl boyunca yüksek olan bir bölge ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

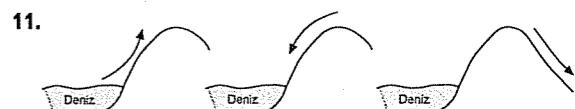
- A) Bitki örtüsü zengindir.
B) Rüzgarın etkili şekillendirici kuvvetidir.
C) Kimyasal çözünme fazladır.
D) Sıcaklık farkı azdır.
E) Bulutlu gün sayısı fazladır.

10. Aşağıdaki tabloda beş merkezin maksimum ve mutlak nemleri verilmiştir.

Merkezler	Maksimum nem (gr/m³)	Mutlak nem (gr/m³)
I	30	20
II	44	30
III	12	8
IV	4,1	4
V	40,5	32,3

Bu merkezlerden hangisinde yağış olusma ihtiyimali en fazladır?

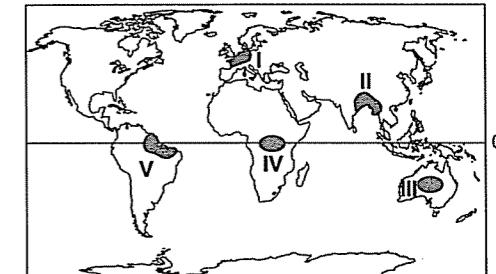
- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

Yukarıda hareket yönleri verilen hava kütelerinin bağlı nem durumlarıyla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi doğrudur?

- I   II   III
- A) Azalır   Artar   Azalır
B) Artar   Azalır   Artar
C) Artar   Artar   Azalır
D) Azalır   Azalır   Artar
E) Artar   Azalır   Azalır

- 12.

Yukarıdaki Dünya haritasında işaretli alanlarda yağışların hangilerinde yamaç (orografik) yağışları daha fazla görülür?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve IV
D) III ve IV   E) III ve V

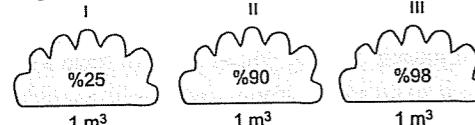
13.

Hava kütlesi	Maksimum nem (gr/m ³)	Mutlak nem (gr/m ³)
I	18	15
II	22	15
III	40	15
IV	16	15
V	44	15

Hava kütlesinin sıcaklığı ile maksimum nemi arasındaki ilişki düşünüldüğünde, yukarıdaki tabloda mutlak ve maksimum nemleri verilen hava kütlelerinin hangisinin sıcaklığı daha fazladır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

14. Aşağıda verilen aynı hacimdeki hava kütlelerinin bağıl nemleri farklı fakat sıcaklıklar eşittir.

Buna göre, hava kütleleriyle ilgili verilen aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yanlıstır?

- A) Hepsinin maksimum nemi eşittir.
B) Yağış bırakma ihtimali en yüksek olan III. hava kütlesidir.
C) Mutlak nem en fazla olan I. hava kütlesidir.
D) Hava kütlelerinin nem taşıma kapasiteleri eşittir.
E) II. hava kütlesinin nem açığı III. hava kütlesinden fazladır.

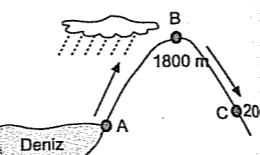
15. Hava kütlesinin soğuması bağıl nemini artıracağı için yağış olusma ihtimali artar.

Buna göre, kutuplarda sıcaklığın az olmasına karşın yağış miktarının az olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Maksimum nemin fazla olması
B) Buharlaşacak su yüzeyinin bulunmaması
C) Cephe faaliyetlerinin olmaması
D) Buharlaşmanın az ve mutlak nemin yetersiz olması
E) Don olayının fazla olması

16.

Yandaki şekilde gösterildiği gibi A noktasından hareket eden hava kütlesi B noktasını aşarak C noktasına ulaşmıştır.

Bu hava kütlesinin C noktasına ulaştığı andanak durumıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenez?

- A) Bağıl nem azalmıştır.
B) Maksimum nem artmıştır.
C) Sıcaklığı artmıştır.
D) Mutlak nem artmıştır.
E) Nem açığı artmıştır.

17. Hava kütlesinin nem taşıma kapasitesine göre, yoğunlaşma her sıcaklıkta gerçekleşir.

Buna göre,

- I. Kıraklı
II. Dolu
III. Yağmur
IV. Çiy

gibi yoğunlaşma türlerinden hangileri 0 °C nin altında gerçekleşir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

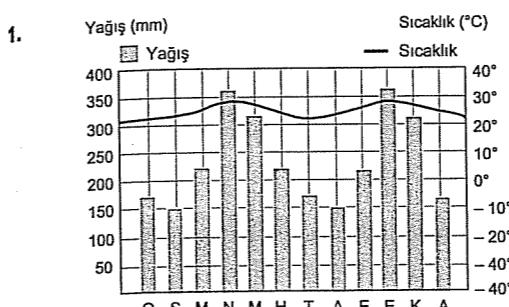
18. Hava kütlesinde bulunan nemin aynı hava kütlesinin maksimum nemine oranına bağıl nem denir.

Buna göre, aşağıda verilenlerden hangisi hava kütlesinin bağıl nemini azaltıcı etkide bulunmaz?

- A) Havanın maksimum neminin artması
B) Havanın alçalması
C) Havanın sıcaklığının azalması
D) Havanın mutlak neminin azalması
E) Havanın soğuk bir zeminden sıcak bir zemine geçmesi

Konu Performans Testi - 7

1.

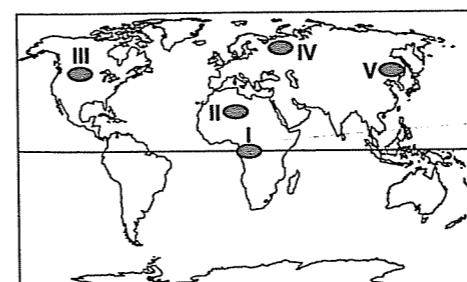
Yukarıda sıcaklık ve yağış grafisinin ait olduğu bölge ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenez?

- A) Sıcaklık farkı azdır.
B) Bitki örtüsü gür ormanlardır.
C) Yağış rejimi düzenlidir.
D) Yıllık yağış miktarı 2000 mm den fazladır.
E) Dört mevsim belirgin olarak yaşanır.

2. Bağıl nem oranları aynı olan iki farklı hava kütlesi için aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) Mutlak nem miktarları aynıdır.
B) Sıcaklık değerleri aynıdır.
C) Nem açığı oranları aynıdır.
D) Maksimum nem kapasiteleri aynıdır.
E) Bulundukları yükselti değerleri aynıdır.

3. 1m³ hava kütlesinde bulunan nemin gram cinsinden ağırlığına mutlak nem denir.

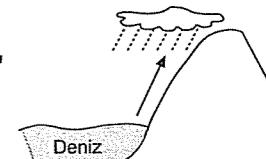

Yukarıdaki Dünya haritasında işaretelli alanların iklim özellikleri dikkate alındığında aşağıdakilerin hangisinde mutlak nem daha fazladır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4. Yanda oluşum şekli gösterilen yağış türü,

- I. Güneydoğu Asya
II. Doğu Karadeniz
III. Ekvator
IV. Orta Asya

alanlarından hangilerinde daha az görülür?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) III ve IV

5. Aşağıdakilerden hangisi konveksiyonel yağışlar için verilen yanlıs bir bilgidir?

- A) Isınan havanın yükselerek soğuması sonucu oluşur.
B) Ekvatoral bölgede yıl boyunca etkili olur.
C) Oluşumlarında sıcak ve soğuk hava kütlelerinin karşılaşması etkilidir.
D) Savan ikliminde yaz döneminde görülür.
E) Türkiye'de ilkbahar ve yaz aylarında iç kesimlerde etkili olur.

6. I. Sıcaklık
II. Mutlak nem
III. Maksimum nem
IV. Bağıl nem

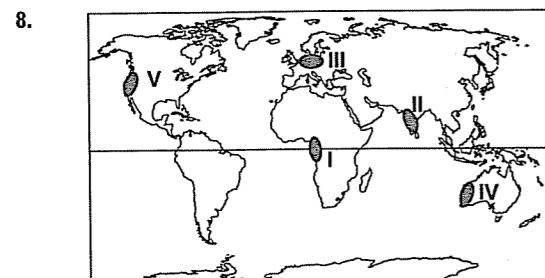
Yukarıdakilerin hangilerinin artması durumunda havanın yağış bırakma ihtimali azalır?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) III ve IV

7. I. Kar
II. Yağmur
III. Dolu
IV. Çiy

Yukarıda verilen yoğunlaşma türlerinden hangileri 0 °C nin üzerinde gerçekleşir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

Yukarıdaki Dünya haritası üzerinde işaretli alanların hangisinde konveksiyonel yağışlar daha fazla görülür?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

Merkez	Maksimum nem (gr/m³)	Mutlak nem (gr/m³)
I	15	8
II	4	1
III	12	10
IV	6	3
V	10	8

Yukarıda maksimum ve mutlak nem miktarları verilen merkezlerin hangisinin bağıl nemi en fazladır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

10. Yağışla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlış bir değerlendirmedir?

- A) Karaların iç kesimlerinde nem azlığına bağlı olarak yağış miktarı da azalır.
B) Yükselici hava hareketleri yağış oluşumunu kolaylaştırır.
C) Bağıl (nisbi) nemin fazla olduğu yerlerde yağış oluşumu daha kolaydır.
D) Maksimum nemin artması yağış oluşumunu zorlaştırır.
E) Yüksek basınç alanlarında konveksiyonel yağışlar oluşur.

11. Bağıl nem oranının yüksek olduğu yerlerde yağış miktarı fazladır.
Buna göre, aşağıda verilen alanların yıllık yağış miktarları dikkate alındığında aşağıdakilerin hangisinde bağıl nem oranı en azdır?

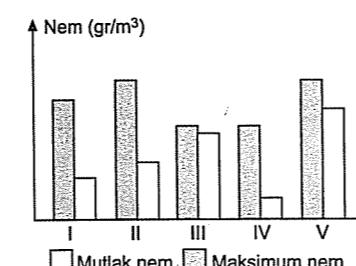
- A) Kuzey Afrika
B) Güneydoğu Asya
C) Amazon Havzası
D) Kuzeybatı Avrupa
E) İskandinav Yarımadası

- I. Sıcaklık
II. Bağıl (nisbi) nem
III. Rüzgar hızı
IV. Basınç

Buharlaşmayı etkileyen faktörler dikkate alındığında yukarıda verilerlerden hangilerinin artması durumunda buharlaşma azalır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

13. Yağış, bağıl nem ile doğru orantılıdır. Bağıl nem mutlak nemin, maksimum neme bölünüp 100 ile çarpılmasıyla bulunur.

Buna göre, grafikte mutlak ve maksimum nem miktarları verilen beş bölgenin hangisinde yağış olusma ihtimali en fazladır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

14.

Merkezler	Gündüz sıcaklığı (°C)	Gece sıcaklığı (°C)
I	22	10
II	28	-2
III	18	14
IV	20	2
V	24	16

Yukarıdaki tabloda gündüz ve gece sıcaklıklarını verilen merkezlerin ekvatora olan uzaklıkları aynı olduğuna göre hangisinde nem oranı en düşüktür?

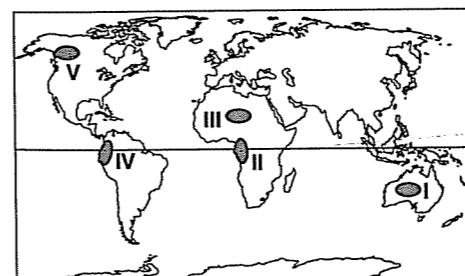
- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

15. Bitki türlerinin yetişebilmesi için neme ve sıcaklığı duyduları ihtiyaç farklılığı gösterir.

Buna göre, aşağıdakilerin hangisinin yaygın olduğu bölgede yağış miktarı ve sıcaklık daha fazladır?

- A) İğne yapraklı ormanlar
B) Tundralar
C) Geniş yapraklı ormanlar
D) Dağ çayırları
E) Bozkırlar

16. Farklı karakterdeki hava kütlelerinin karşılaşması sonucunda oluşan yağışlara cephe yağışları denir.

Buna göre, Dünya haritasında işaretli alanların hangisinde cephe yağışları daha fazla etkili olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

17. Suyun gaz haline geçmesine buharlaşma denir.

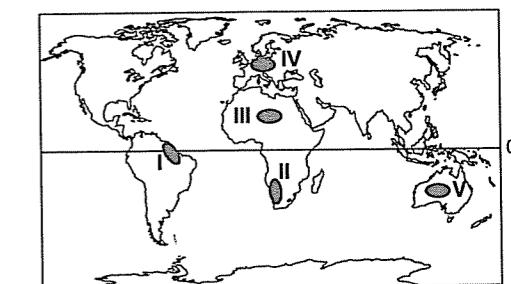
Buharlaşma üzerinde;

- I. Sıcaklık
II. Basınç
III. Bağıl nem
IV. Buharlaşma yüzeyinin genişliği
etkili faktörler arasında yer alır.

Bu faktörlerin hangilerinin artması durumunda buharlaşma miktarı artar?

- A) I ve II   B) I ve III   C) I ve IV
D) II ve IV   E) III ve IV

18. Isınan havanın yükselerek soğuması sonucu oluşan yağışlara konveksiyonel (yükselem) yağışlar denir.

Buna göre, Dünya haritasında işaretli alanların hangisinde bu tür yağışlar daha fazladır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

19. Havadaki su buharının su damlacıkları veya buz kristallerine dönüşmesine yoğunlaşma denir.

Buna göre, hava kütlesinin aşağıda verilen özelliklerinden hangisi yoğunlaşmanın su damlacıkları veya buz kristalleri halinde olmasını sağlayan etkendir?

- A) Mutlak nemin yetersiz olması
B) Yoğunlaşma anındaki sıcaklığın farkı olması
C) Bağıl nem oranının farklı olması
D) Yoğunlaşmanın farklı yükseltide gerçekleşmesi
E) Maksimum nemin farklı olması

Konu Performans Testi - 8

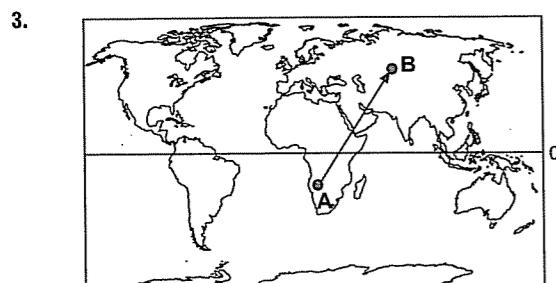
1. I. Akdeniz iklimi
II. Muson iklimi
III. İliman okyanus iklimi
IV. Savan iklimi

Yukarıda verilen iklim tiplerinden hangileri en fazla yağışı yaz döneminde alır?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

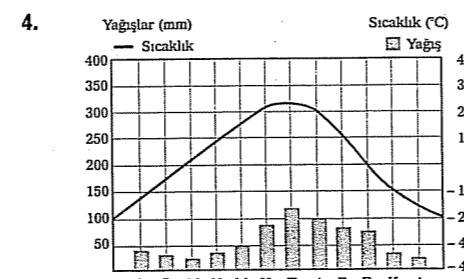
2. – En fazla yağışı sonbaharda alır.
– Bitki örtüsü karma ormanlardır.
– Orta kuşak karalarının batı kıyılarında görülür.
Yukarıdaki özellikler aşağıdaki iklim tiplerinin hangisine aittir?

- A) Tundra   B) Akdeniz   C) Savan
D) İliman okyanus   E) Sert karasal

Yukarıdaki haritada gösterilen A noktasından B noktasına gidildiğinde aşağıdaki bitki örtülerinden hangisiyle karşılaşılmaz?

- A) Savan   B) Geniş yapraklı orman
C) Kaktüs   D) Bozkır
E) Tundra

Yukarıdaki sıcaklık ve yağış grafiği aşağıdaki iklim tiplerinden hangisini karakterize eder?

- A) Muson iklimi   B) Sert karasal iklim
C) Kutup iklimi   D) İliman karasal iklim
E) Akdeniz iklimi

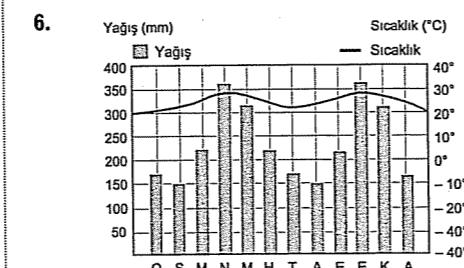
5. Bir yerin bitki örtüsü o yerde etkili olan iklim sonucunda ortaya çıkar.

Buna göre;

- I. İliman okyanus
II. Akdeniz
III. Step

İklimlerinin karakteristik bitki örtüleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

I	II	III
A) Savan	Maki	Bozkır
B) Orman	Bozkır	Maki
C) Tundra	Maki	Orman
D) Orman	Maki	Bozkır
E) Orman	Tundra	Bozkır

Yukarıda verilen sıcaklık ve yağış grafiğinin ait olduğu bölge ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenenemez?

- A) Mevsimler belirgin değildir.
B) Yıllık yağış miktarı 2000 mm'nin altındadır.
C) Yıllık ortalama sıcaklık 20 °C'nin üstündedir.
D) Don olayına ve kar yağışlarına rastlanmaz.
E) Bitki örtüsü ormandır.

7. Yağış miktarının az olduğu yerlerde aşırı ısınma ve aşırı soğuma sonucu sıcaklık farkı fazla olur. Bu tür yerlerde kayaların mekanik olarak parçalanması fazladır.

Buna göre, aşağıda verilen iklim tiplerinin yağış ve sıcaklık özellikleri dikkate alındığın hangisinde mekanik (fiziksel) çözülme daha fazladır?

- A) İliman okyanus iklimi
B) Sert karasal iklim
C) Muson iklimi
D) Akdeniz iklimi
E) Ekvatoral iklim

8. Sıcaklık şartlarının yeterli ve yağış miktarının fazla olduğu alanlarda gür orman örtüsü gelişir.

Buna göre;

- I. Step iklimi
II. Akdeniz iklimi
III. İliman okyanus iklimi
IV. Ekvatoral iklim

İklimlerinden hangilerinde bitki örtüsü gür ormandır?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

9. – Yağış miktarı çok azdır.
– Sıcaklıklar yaklaşık 10 ay 0°C'nin altındadır.
– Topraklar 2 ay yaz döneminde çözülür ve bataklık halini alır.

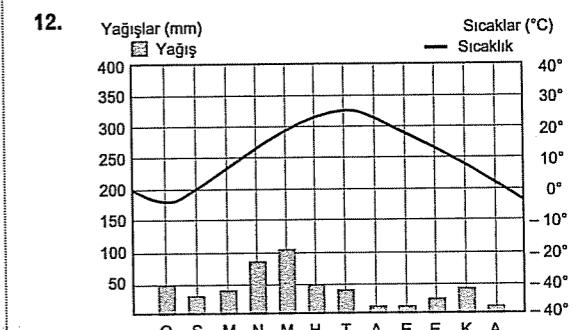
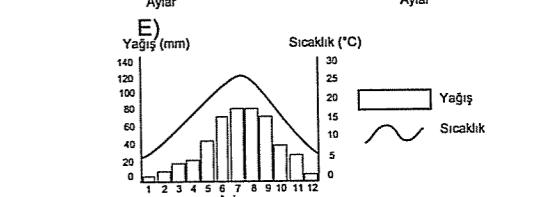
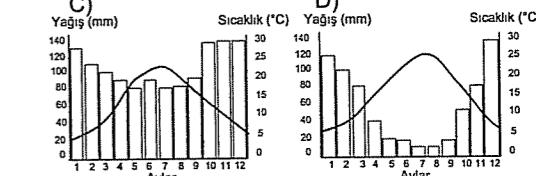
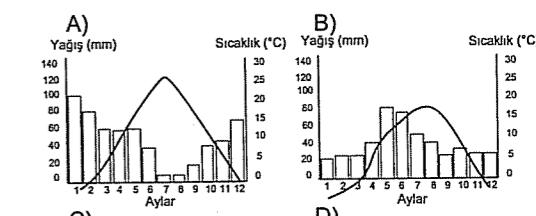
Yukarıda özellikleri verilen iklim tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tundra   B) Kutup   C) Sert karasal
D) Step   E) Muşon

10. **Aşağıda verilen iklim tiplerinden hangisinde sıcaklık ve yağış fazla olduğundan, kayaların kimyasal yollarla çözünmesi daha şiddetlidir?**

- A) Akdeniz iklimi   B) İliman okyanus iklimi
C) Ekvatoral iklim   D) Sert karasal iklim
E) Step iklimi

11. **Aşağıda sıcaklık ve yağış grafikleri verilen merkezlerin hangisinde hem sıcaklık farkı az hem de yağış rejimi daha düzenlidir?**

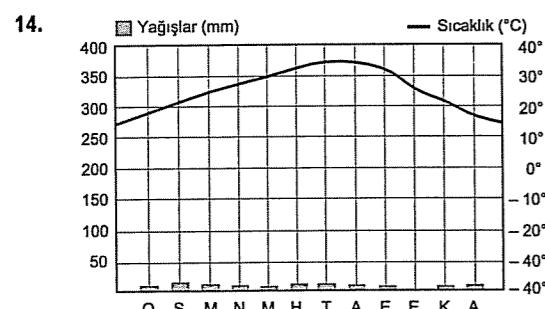
Yukarıda verilen sıcaklık ve yağış grafiğinin ait olduğu bölge için aşağıdakilerden hangisi söylenenemez?

- A) Yazları sıcak ve kuraktır.
B) Yıllık sıcaklık farkı 25°C'den fazladır.
C) En yağışlı dönemi ilkbahardır.
D) Kışları soğuk ve kar yağışlıdır.
E) Doğal bitki örtüsü savandır.

13. I. Muson iklimi
II. Kutup iklimi
III. Tundra iklimi
IV. Ekvatoral iklim
V. İllüman okyanus iklimi

Yukarıdaki iklim tiplerinin hangisinde hem yağış miktarı az hem de sıcaklık ortalamaları düşüktür?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) III ve IV   E) IV ve V

Yukarıdaki iklim grafiği dönence çöllerinde görülen iklim tipini karakterize eder.

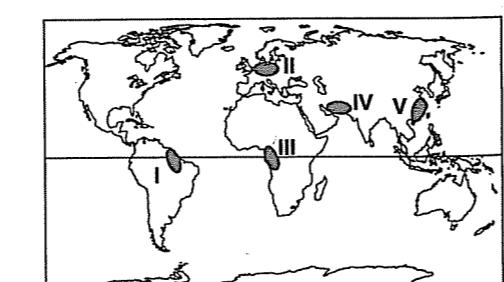
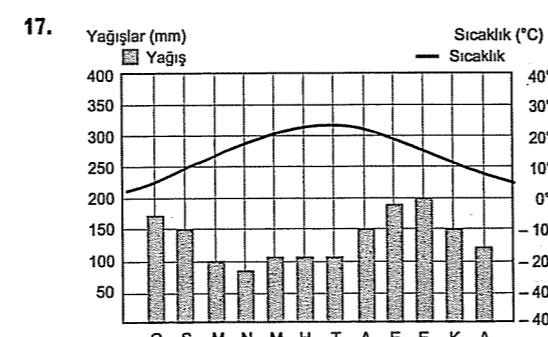
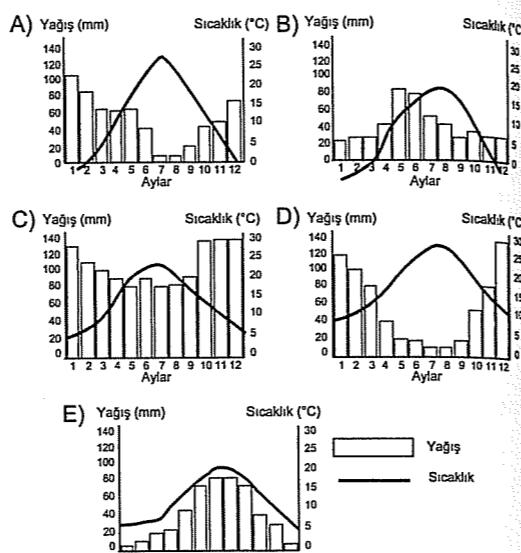
Buna göre, aşağıda verilen çöl alanlarının hangisinde bu tür iklim etkili değildir?

- A) Büyük sahra
B) Kalahari çölü
C) Nüfud ve Rubulhali çölü
D) Taklamakan çölü
E) Victorya çölü

15. **Aşağıda iklim bitki örtüsü ilişkisiyle ilgili verilen yargılardan hangisi yanlışır?**

- A) Sıcaklığın fazla olduğu alanlarda bitkilerin yetişmesi için daha fazla neme ihtiyaç duyulur.
B) Bir dağ yamacı boyunca bitkilerin geniş, karma ve iğne yapraklı olarak kuşaklar oluşturması yükseltiye bağlı sıcaklığın değişmesinin sonucudur.
C) Benzer iklim şartlarında benzer bitki örtüleri yetişir.
D) Yükselti arttıkça bitki türleride artış gösterir.
E) Sıcaklığın ve yağışın fazla olduğu yerlerde kısa sürede gür ormanlar yetişir.

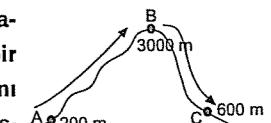
16. Zeytin, defne, mersin, zakkum, kocayemişi ve keçi boynuzu gibi bodur ağaç topluluklarına maki denir. **Aşağıda verilen iklim tiplerinden hangisinde maki bitki örtüsü yetişme ortamı bulur?**

Yukarıdaki iklim grafiği harita üzerindeki işaretli alanların hangisine aittir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

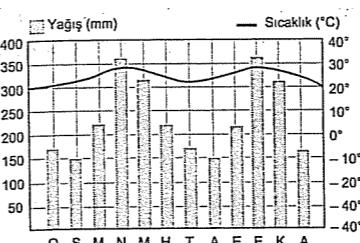
4. **Yandaki şekilde A noktasından hareket eden bir hava kütlesi, B noktasını aşarak C noktasına ulaşlığında aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesine neden olmaz?**

- A) Sıcaklığını artırır.
B) Ürünlerin olgunlaşmasını hızlandırır.
C) Nem açığını artırır.
D) Kurutucu etki yapar.
E) Yağış oluşumunu kolaylaştırır.

Konu Performans Testi - 9

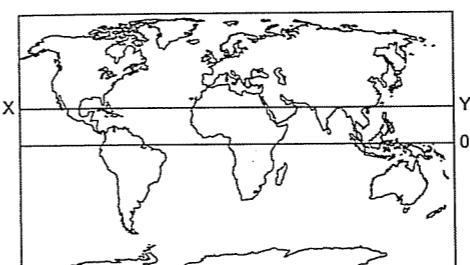
1.

Yukarıdaki sıcaklık ve yağış grafiğinin ait olduğu bölge ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylemenemez?

- A) Yıllık sıcaklık ortalaması 25°C kadardır.
B) Yağış rejimi düzenlidir.
C) Yıllık sıcaklık farkı azdır.
D) Bitki örtüsü ormandır.
E) Rüzgar erozyonu fazladır.

2. Sıcaklıklar eşit olan noktaları birleştiren izoterm eğrileri haritalar üzerinde paralellere birebir uyumaz. Bazı faktörlerin etkisiyle kuzeye yada güneye kıvrılır.

Buna göre, X - Y paraleli üzerindeki izoterm eğrisinin aşağıdaki aylardan hangisinde karalar üzerinde kuzeye kıvrılması beklenir?

- A) Ocak   B) Şubat   C) Kasım
D) Mayıs   E) Temmuz

3. Dünya'nın şeklinin küresel olmasından dolayı ekvator ve çevresine gelen ışınlar dik veya dikey yakınından sıcaklık yüksek, kutuplara doğru daha eğik açılarla geldiğinden sıcaklık düşüktür. Bu durum denizlerin tuzluluk oranları üzerinde etkilidir.

Buna göre aşağıdaki denizlerin hangisinde tuzluluk oranı daha fazladır?

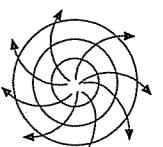
- A) Kızıldeniz   B) Akdeniz   C) Karadeniz
D) Adriyatik Denizi   E) Baltık Denizi

5. **Yeryüzünden atmosferin katmanlarına doğru yükseldikçe,**

- I. Yoğunluk
II. Basınç
III. Sıcaklık

gibi özelliklerden hangilerinde her katmanda düzenli olarak azalma görülmmez?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

6. **Yanda bir basınç merkezi ve bu basınç merkezindeki hava hareketi gösterilmiştir.**

Bu merkeze ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlışır?

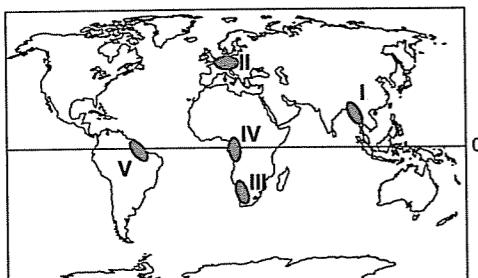
- A) Yüksek basınç alanıdır.
B) Alçalıcı hava hareketleri etkilidir.
C) Yağış olusuma olasılığı fazladır.
D) Kuzey Yarımküre'de yer alır.
E) Hava hareketi merkezden çevreye doğrudur.

7. Türkiye Kuzey Yarımküre'de Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde yer aldığı için dağların güneye dönük yamaçları kuzeye dönük yamaçlarından daha fazla ısınır.

Buna göre aşağıdaki ülkelerin matematik konumları dikkate alındığında hangisinin bakı durumu Türkiye ile benzerlik göstermez?

- A) Arjantin   B) Fransa   C) Almanya
D) Afganistan   E) Norveç

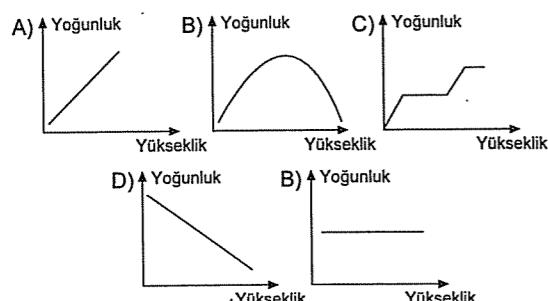
8. Deniz ve okyanus kıyıları genellikle fazla yağış alır.

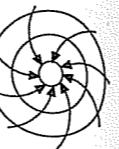
Buna göre, yukarıdaki Dünya haritasında işaretli alanların hangisi bu genellemeye uymaz?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9. Atmosferin yoğunluğu alt katmanlarında fazladır. Buna göre aşağıdaki grafiklerden hangisi atmosfer yoğunluğuyla yükseklik arasındaki ilişkiyi gösterir?

10. Yandaki basınç merkezinin yıl boyunca etkili olduğu bir bölgeyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

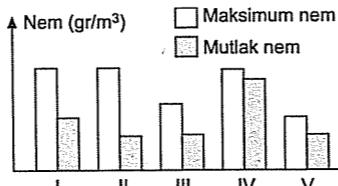

- A) Yukseltici hava hareketleri etkilidir.
B) Bitki örtüsü bakımından zengindir.
C) Rüzgarların şekillendirici etkisi önemli değildir.
D) Kayaların kimyasal yollarla çözünmesi fazladır.
E) Yıllık yağış miktarı çok azdır.

11. Dünya'nın şeklinden dolayı ekvatorдан kutuplara doğru gidildikçe genel olarak sıcaklık azalır. Buna göre yukarıda eşit yönleri verilen rüzgarların hangileri etkili olduğu bölgenin sıcaklığını artırıcı rol oynar?

- A) I ve II   B) II ve III   C) II ve IV
D) III ve IV   E) III ve V

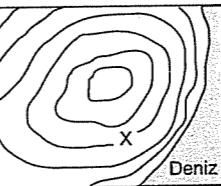
12. Mutlak nemin maksimum neme oranına bağlı nem denir. Bağıl nemi yüksek olan hava kütlelerinin yağış bırakma olasılığı daha yüksektir.

Buna göre grafikte maksimum ve mutlak nemle ri verilen hava kütlelerinin hangisinin yağış bırakma olasılığı daha fazladır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

13. Yandaki izohips haritasının izohips aralık değeri 200 m dir.

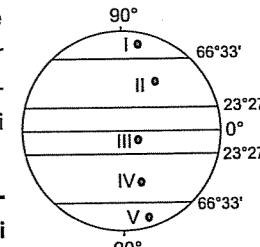

Buna göre X noktasının gerçek sıcaklığı 12°C ise indirgenmiş sıcaklığı kaç °C dir?

- A) 14   B) 15   C) 16   D) 17   E) 18

16. Bir arazideki Güneş'e dönük yamaçların diğer yamaçlardan fazla ısınması olayına bakı etkisi denir.

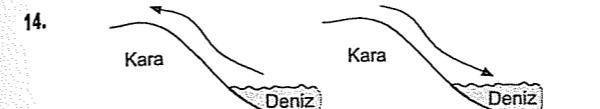
Buna göre yandaki kürde üzerinde işaretli alanların hangisinde yıl içinde bakı etkisi değişkendir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

17. Tropikal çöllerde potansiyel buharlaşmanın fazla olması aşağıda verilenlerin hangisinin bir sonucudur?

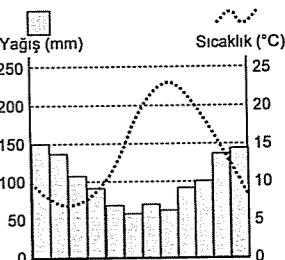
- A) Denize uzaklığın fazla olmasının
B) Bitki örtüsünün cılız olmasının
C) Mekanik çözülmeyen fazla olmasının
D) Sıcaklığın yüksek olmasının
E) Kimyasal çözünmenin az olmasının

Yukarıda gece ve gündüz eşit yönleri verilen rüzgarlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Oluşumlarının temel nedeni Dünya'nın günlük hareketidir.
B) Ilik karakterli rüzgarlardır.
C) Yağış oluşumuna neden olmazlar.
D) Kara ve denizlerin farklı ısınması sonucu oluşturular.
E) Etki alanları 150 - 200 km yi aşar.

18. Yandaki sıcaklık ve yağış grafiğiyle ilgili aşağıdakilerden sonuçlardan hangisi ulaşılamaz?

- A) Yıllık yağış miktarına
B) Hangi yarımkürede yer aldığına
C) Deniz seviyesinden olan yüksekliğine
D) Yağış rejiminin düzenli olup olmadığına
E) Yıllık sıcaklık farkına

15. Bir yörede bulunan akarsuların rejimlerinin düzenli olması öncelikle aşağıdakilerden hangisinin sonucudur?

- A) Sıcaklık şartlarının fazla değişimmemesinin
B) Yağışın yıl içinde düzenli dağılmasının
C) Denize olan uzaklığın az olmasının
D) Yağış miktarının buharlaşma miktarından fazla olmasının
E) Akarsuyun yatak eğiminin az olmasının

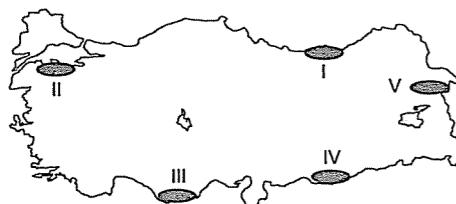
Konu Performans Testi - 10

1. Karasal iklim bölgelerinde hakim olan yağış türü konveksiyonel yağışlardır.

Buna göre, aşağıdaki illerin iklim özellikleri düşünüldüğünde hangisinde hakim yağış türü konveksiyonel yağışlardır?

- A) Ankara   B) Trabzon   C) İzmir
D) Antalya   E) Zonguldak

2. Bağlı nemin yüksek olduğu yerlerde hava genellikle bulutlu ve yağışlıdır.

Buna göre, haritadaki taraklı yörelerin hangisinde bulutlu gün sayısı daha fazladır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. Aşağıda bazı illerin sıcaklık ve yağış değerleri verilmiştir.

iller	Yıllık Ort. Sic. (°C)	Yıllık Ort. Yağış (mm)
Samsun	14	650
Malatya	14	387
Rize	14	2300
Bitlis	9	1034
İğdır	11	359

Bu değerlerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

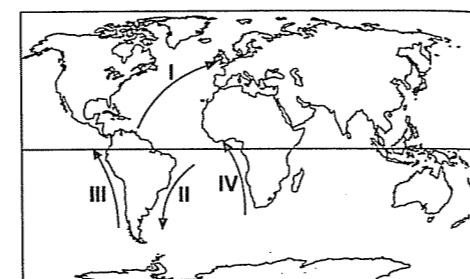
- A) Yağış miktarıyla sıcaklık arasında bir ilişki yoktur.
B) Denize yakın olan illerin yağış miktarları daha fazladır.
C) Kimyasal çözünme en fazla Rize'de gerçekleşir.
D) Mekanik çözülme en fazla Malatya ve İğdır'da gerçekleşir.
E) Çevresine göre alçakta kalan İğdır ve Malatya diğer illerden daha az yağış alır.

4. I. Yağmur
II. Kirağı
III. Çiy
IV. Kırç

Yukarıda verilen yoğunlaşma türlerinin hangisi 0°C nin üzerindeki sıcaklıklarda gerçekleşir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

5. Okyanus akıntıları oluşturukları bölgenin sıcaklık özelliklerini önemli oranda ullaştıkları bölgelere tasırlar.

Buna göre, yukarıdaki Dünya haritasında gösterilen akıntıların oluşturukları bölgenin sıcaklık özellikleri dikkate alındığında, hangileri etkili olduğu kıyılarda sıcaklığı artırır?

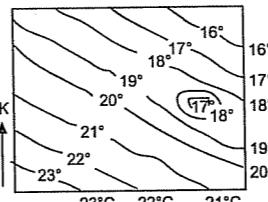
- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

6. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın atmosfere sahip olmasının sonuçlarından biri değildir?

- A) Meteorolojik olayların görülmesi
B) Kimyasal çözünmenin gerçekleşmesi
C) Zararlı ışınların önemli bir kısmının yeryüzüne ulaşamaması
D) Fay hatları boyunca sık sık depremlerin olması
E) Tan ve gurub zamanlarında alacakaranlık dönemlerinin yaşanması

7. Yanda bir bölgenin eş sıcaklık haritası verilmiştir.

Haritadaki bilgilere göre aşağıdaki sonuçlardan hangisi ulaşılamaz?

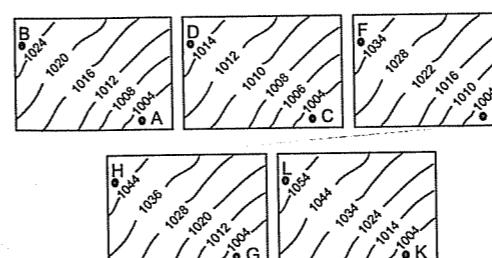

- A) Bölgenin kuzeydoğu en düşük sıcaklıkların görüldüğü yerdir.
B) Eş sıcaklık eğrileri birer derece aralıklarla geçmektedir.
C) Haritada düşük sıcaklık adacıği yer alır.
D) Kuzyedoğandan güneybatıya doğru sıcaklıklar artış gösterir.
E) Bölge Güney Yarımküre'de yer alır.

8. Aşağıdakilerden hangisi sıcaklıkla enlem arasındaki ilişkiye örnektir?

- A) İzmir'in Hakkari'den sıcak olması
B) Rize'nin Zonguldak'tan fazla yağış olması
C) Akdeniz Bölgesi'nde yaz mevsiminin Marmara Bölgesi'nden uzun sürmesi
D) Doğu Anadolu Bölgesi'nde sıcaklık farkının Ege Bölgesi'nden fazla olması
E) Kış aylarında Trabzon'un Sivas'tan sıcak olması

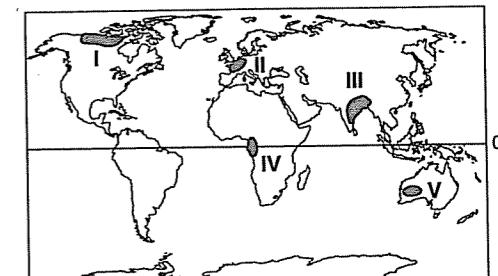
9. Aşağıdaki basınç haritalarındaki değerler milibar cinsinden verilmiştir.

Rüzgar hızına etki eden faktörler dikkate alındığında yukarıda verilen merkezlerin hangileri arasında esen rüzgarın şiddeti daha fazladır?

- A) B - A   B) D - C   C) F - E
D) H - G   E) L - K

10. Herhangi bir yerde yıl boyunca erimedenden kalan karlara toktaşan (kalıcı) kar denir. Sıcaklığın düşük olduğu alanlarda toktaşan kar sınırı daha alçaktır.

Buna göre, Dünya haritasında işaretli alanların sıcaklık özellikleri dikkate alındığında hangisinde toktaşan kar sınırı daha alçaktır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

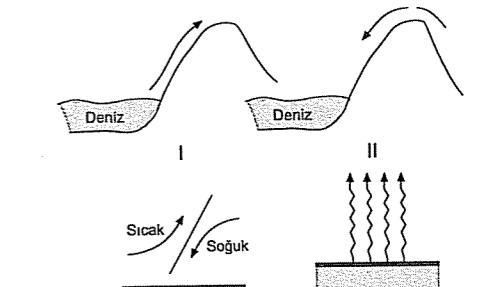
11. Hava kütlelerinin denize dönük yamaçlarda yükselmesiyle oluşan yağışlara yamaç yağışları denir.

Buna göre,
I. Ekvatoral iklim
II. İlman okyanus iklimi
III. Muson iklimi
IV. Savan iklimi

yukarıda verilen iklim tiplerinin hangilerinde yamaç yağışları toplam yağışlar içinde en fazla paya sahiptir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

- 12.

Yukarıdaki şemalarda gösterilen hava hareketlerinden hangilerinin yağış oluşturmazı beklenmez?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve IV

13. I. Muson rüzgarları
II. Meltem rüzgarları
III. Fön rüzgarları
IV. Batı rüzgarları
Yukarıda verilen rüzgarlardan hangileri etkili olduğu bölgenin iklim özelliklerinin ana karakterini belirleyici değildir?

A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) III ve IV

14. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye iklimini etkileyen matematik konum sonuçlarından biri değildir?

A) Kuzeyden esen rüzgarların sıcaklığı düşürmesi
B) Basra alçak basıncının sıcaklığı artırıcı etkide bulunması
C) Ocak ayında Sinop'un sıcaklık değerlerinin Yozgat'tan yüksek olması
D) Türkiye'de en fazla cephe yağışlarının görülmesi
E) Dört mevsimin belirgin olarak yaşanması

- 15.
-
- Yukarıdaki Türkiye haritasındaki işaretli noktalarla ilgili aşağıda verilenlerin hangisi özel konum sonucunda gerçekleşmemiştir?

A) I'de temmuz ayı sıcaklığının II'den yüksek olması
B) III'te sıcaklık farkının IV'ten az olması
C) V'te yıllık yağış miktarının III'ten fazla olması
D) I'de mekanik çözülmenin III'ten fazla olması
E) II'de yaz şartlarının V'ten uzun sürmesi

16. Aşağıdakilerden hangisi nemin sıcaklık üzerindeki etkisine örnek olarak gösterilemez?

A) Ekvatorun sıcaklık ortalamasının dönenelerden az olması.
B) Karadeniz kıyılarında sıcaklık farkının Ege kıyılardan az olması.
C) Kış mevsiminde Giresun'da sıcaklığın Sivas'tan yüksek olması.
D) Mersin'in yıllık sıcaklık ortalamasının Zonguldak'tan yüksek olması.
E) İzmirde yıllık sıcaklık farkının Gaziantep'ten az olması.

17. Aşağıdakilerden hangisi rüzgarlarla ilgili verilen yanlış bir bilgidir?

A) Batı rüzgarları orta kuşak karalarının batı kıyılarda etkili olur.
B) Muson rüzgarları Güneydoğu Asya'da yamaç yağışlarına neden olur.
C) Fön rüzgarları etkili olduğu yerlerde kurutucu etki yapar.
D) Alize rüzgarları sıcak kuşak karalarının batı kıyılara yamaç yağısı bırakır.
E) Meltem rüzgarları kara ve denizlerin günlük ısınma farkından oluşur.

18. Aşağıdakilerden hangisi dağların azanış doğrultusunun Türkiye iklimine etkisinin sonuçları arasında sayılamaz?

A) En az yağışın İç Anadolu Bölgesi'nde görülmesi
B) Doğu Karadeniz Bölümü'nün Kıyı Ege Bölümünden fazla yağış alması
C) Karadeniz Bölgesi'nde yetişen tarım ürünlerile İç Anadolu Bölgesi'nde yetişen tarım ürünlerinin farklı olması
D) Karadeniz Bölgesi'nde kıyı iklimiyle iç kesim iklimi arasında belirgin farkların olması
E) Akdeniz Bölgesi'nde cephe yağışlarının Karadeniz Bölgesi'nden fazla olması

Konu Performans Testi - 11

1.

A) I ve II   B) II ve III   C) II ve V
D) III ve IV   E) III ve V

2. Aşağıdaki rüzgârlardan hangisinin başlangıç noktası sürekli termik yüksek basınç alanıdır?

A) Batı rüzgârları
B) Muson rüzgârları
C) Alize rüzgârları
D) Kutup rüzgârları
E) Fön rüzgârları

3. Kimyasal çözünmenin fazla olduğu alanlarda toprak oluşumu çabuk gerçekleşir.
Buna göre, aşağıda verilen iklim tiplerinin özellikleri dikkate alındığında hangisinin etkili olduğu alanlarda toprak oluşumu daha yavaş gerçekleşir?

A) Ekvatoral iklim
B) Savan iklimi
C) İlliman iklimi
D) Muson iklimi
E) Çöl iklimi

4. I. Lodos
II. Mistral
III. Samyeli
IV. Bora
V. Karayel

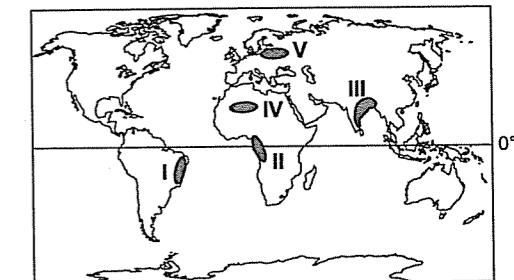
Yukarıda verilen rüzgârların hangileri etkili olduğu alanlarda sıcaklığın düşmesine neden olur?

A) I - III - IV   B) I - IV - V   C) II - III - V
D) II - IV - V   E) III - IV - V

5. Atmosfer basıncıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlış bir değerlendirmedir?

A) Sıcaklık arttıkça atmosfer basıncı azalır.
B) Yükseldikçe sıcaklık azaldığından atmosfer basıncı artar.
C) Atmosfer yoğunluğu arttıkça atmosfer basıncı da artar.
D) Dinamik basınçların oluşumu Dünya'nın günlük hareketinin sonucudur.
E) Termik alçak basınç alanları havanın ısınması sonucu oluşur.

6. Yağış miktarının buharlaşma miktarından az olduğu alanlarda kuraklık yaşanır. Yağış miktarından buharlaşma miktarı ne kadar fazla olursa kuraklık şiddetide o kadar fazla olur.

Buna göre, Dünya haritasında işaretli alanların yağış ve buharlaşma özellikleri dikkate alındığında hangisinde kuraklık şiddeti daha fazladır?

A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

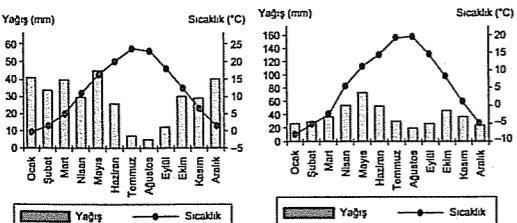
7. 200 m yükseltiye sahip bir dağ eteğinden 2500 m yükseltiye çıkıldığında aşağıdakilerden hangisi bir azalma gerçekleşmez?

- A) Yerçekiminde
- B) Atmosfer yoğunluğunda
- C) Sıcaklık değerlerinde
- D) Mekanik çözünmenin şiddetinde
- E) Mutlak nem miktarında

8. Troposferde bulunan aşağıdakilerden hangisi meteorolojik olayların oluşmasında en fazla etkilidir?

- A) Oksijen
- B) Su buharı
- C) Hidrojen
- D) Karbondioksit
- E) Argon

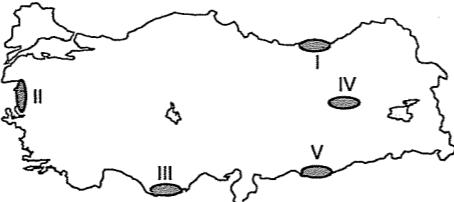
- 9.

Yukarıda farklı alanlara ait sıcaklık ve yağış grafiklerinin her ikisininde aynı yarımkürede yer aldığı aşağıda verilenlerin hangisine bakılarak bulunabilir?

- A) En yağışlı mevsimlere
- B) Yıllık sıcaklık farklarına
- C) Yıllık yağış miktarlarına
- D) En sıcak aylarına
- E) Karasallık şiddetine

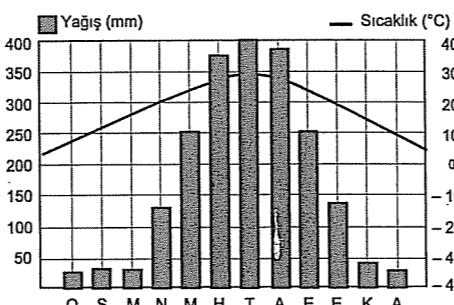
10. Aşağıdaki Türkiye haritasında işaretli alanların hepsinin sıcaklığı birbirinden farklıdır.

Bu alanların hangilerinin sıcaklıklarının farklı olması sıcaklığı etkileyen faktörlerden biri olan enlemle açıklanamaz?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV
- E) IV ve V

11. Aşağıda bir merkezin aylara göre sıcaklık ve yağış değerleri verilmiştir.

Grafiğin ait olduğu merkeze ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenenemez?

- A) Yıllık sıcaklık farkı 20°C'den fazladır.
- B) Yağışların yarıdan fazlası yaz aylarında düşer.
- C) Yıllık yağış miktarı 1000 mm'den fazladır.
- D) Güneş ışınlarının geliş açısıyla yağış miktarı arasında paralellik görülür.
- E) Kış aylarında kimyasal çözünme daha fazladır.

12. Aşağıdaki rüzgârlardan hangisi Adriyatik Denizi kıyılarında sıcaklığın düşmesine neden olur?

- A) Etezyen
- B) Bora
- C) Mistral
- D) Hamsin
- E) Krivetz

13. Dünya nüfusunun çok büyük bir çoğunluğu 1000 m yükseltinin altındaki alanlarda yerleşmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi 1000 m yükseltinin altında yerleşmeye uygun şartlar göstermez?

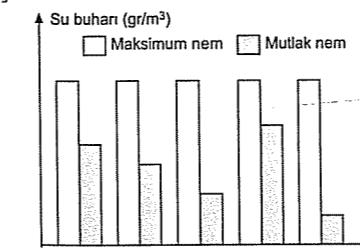
- A) Step iklimi
- B) Muson iklimi
- C) Savan iklimi
- D) Ekvatoral iklim
- E) Akdeniz iklimi

14. – Gün içinde en sıcak dönemin saat 12.00 yerine 14.00 olması
– Eylül ayının mart ayından sıcak olması

Yukarıdaki özelliklerin görülmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güneş ışınlarının geliş açısının farklı olması
- B) Atmosferde nem miktarının farklı olması
- C) Atmosferde ısı birikiminin gerçekleşmesi
- D) Kara ve denizlerin farklı oranlarda ısınması
- E) Orta enlemlerde dört mevsim şartlarının görülmemesi

15. Bağlı nemin yüksek olduğu alanlarda buharlaşma şiddeti az olur.

Buna göre, yukarıdaki grafikte mutlak nem ve maksimum nemleri verilen merkezlerin hangisinde buharlaşma şiddeti en azdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

16. Yükseldikçe her 200 m'de sıcaklık genel olarak 1°C azalır.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli alanların yükselti değerleri dikkate alındığında, hangisinin gerçek sıcaklığı ile deniz seviyesine indirgenmiş sıcaklığı arasındaki fark fazladır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

17. I. İlman okyanus iklimi

- II. Ekvatoral iklim

- III. Muson iklimi

- IV. Savan iklimi

Yukarıdaki iklim tiplerinden hangilerinin oluşmasında temel etken mevsimlik devirli rüzgarlardır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) III ve IV

18. Aşağıdakilerden hangisi yıl boyunca yağış alan bir yerin özellikleri arasında yer almaz?

- A) Bitki örtüsü bakımından zengindir.

- B) Rüzgarın şekillendirici etkisi azdır.

- C) Bulutluluk oranı yüksektir.

- D) Topraklarında tuz ve kireç oranı fazladır.

- E) Bağlı nem oranı yüksektir.

19. Türkiye'de en fazla görülen yağış türü cephe yağışlarıdır.

Bu durum, Türkiye'nin hangi özelliğinin bir sonucudur?

- A) Doğu - batı yönünde geniş alan kaplaması

- B) Bitki örtüsü bakımından çeşitlilik göstermesi

- C) Farklı karakterdeki hava kütelerinin karşılaşma alanında yer alması

- D) Yerşekillerinin eğimli ve engebeli olması

- E) Üç tarafının denizlerle çevrili olması

Konu Performans Testi - 12

1. Aşağıdakilerden hangisi baki etkisinin bir sonucu olarak Güneş'e dönük yamaçlarda görülen bir özellik değildir?

- A) Daimi kar sınırının daha yüksek olması
- B) Sıcaklığın daha yüksek olması
- C) Aynı tür tarım ürünlerinin daha çabuk olgunlaşması
- D) Güneşlenme süresinin daha uzun olması
- E) Atmosfer basıncının daha yüksek olması

2. Güney Yarımküre'de kuzeyden, Kuzey Yarımküre'de ise güneyden esen rüzgarlar sıcaklığı artırıcı etki yapar.

Bu durum sıcaklıkla aşağıdakilerden hangisi arasındaki ilişkiyi gösterir?

- A) Mutlak nem
- B) Enlem
- C) Bakı
- D) Yukselti
- E) Basınç

- I. Akdeniz iklimi
- II. Muson iklimi
- III. İlman okyanus iklimi
- IV. Ekvatoral iklim

Yukarıdaki iklim tiplerinden hangilerinin yağış rejimleri düzenlidir?

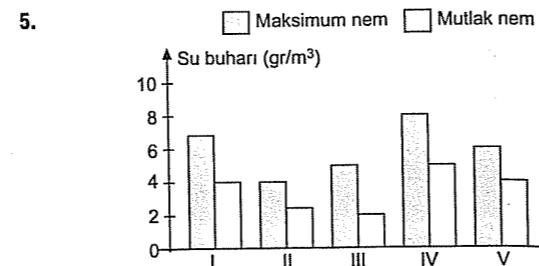
- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4. Yandaki tabloda üç kentin yıllık ortalama sıcaklıkları verilmiştir.

Kentler	Yıllık Ort. Sic. (°C)
Erzurum	6,0
İğdır	11,5
Ankara	11,6

Kentlerin matematik ve özel konumları dikkate alındığında sıcaklık değerlerinin farklı olmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmamıştır?

- A) Enlem
- B) Yukselti
- C) Yersekilleri
- D) Nem durumları
- E) Karasallık şiddeti

Yukarıdaki grafikte mutlak ve maksimum nemleri verilen merkezlerin hangisinin sıcaklığı daha azdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

- I. Muson rüzgarları
- II. Batı rüzgarları
- III. Meltem rüzgârları
- IV. Kutup rüzgarları

Yukarıda verilen rüzgarlardan hangileri gün ve yıl içinde yön değiştirmez?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

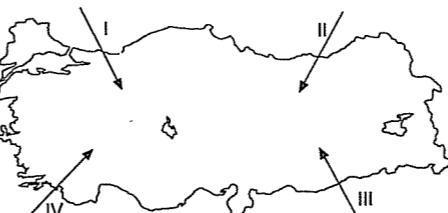
- 7. Yağış miktarının fazla ve yağışların mevsimlere dengele dağıldığı bir bölge ile ilgili aşağıdaki sonuçların hangisine varılamaz?

- A) Sıcaklık farkı azdır.
- B) Akarsu rejimleri düzenlidir.
- C) Bağlı nem oranı yüksektir.
- D) Bitki örtüsü bozkırıdır.
- E) Bulutlu gün sayısı fazladır.

- 8. Aşağıdakilerden hangisi sıcaklığın enleme göre değiştiğiornek oluşturtmaz?

- A) Kalıcı kar sınırı yükseltisinin kutupları doğu alçalması
- B) Yengeç Dönencesi üzerindeki bazı alanların ekvator çevresinden sıcak olması
- C) İsviç'te sıcaklık ortalamasının Türkiye'den az olması
- D) Türkiye'ye güneyden gelen rüzgârların sıcaklığı artırıcı etkide bulunması
- E) Karadeniz kıyılarındaki sıcaklık değerlerinin Akdeniz kıyılarından düşük olması

9. Aşağıda, Türkiye'de etkili olan bazı rüzgârlar numaralandırılmıştır.

Numaralandırılmış olan rüzgârlar aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

I   II   III   IV

- A) Kible Keşifleme Karayel Lodos
- B) Karayel Poyraz Keşifleme Lodos
- C) Karayel Yıldız Keşifleme Kible
- D) Lodos Keşifleme Karayel Poyraz
- E) Karayel Poyraz Lodos Keşifleme

10. Türkiye'nin indirgenmiş sıcaklıklar ile gerçek sıcaklıklar arasındaki farkın bölgeden bölgeye farklılık göstermesi aşağıdakilerden hangisinin bir sonucudur?

- A) Enlemlerinin farklı olmasının
- B) Yukseltilerinin farklı olmasının
- C) Boyamlarının farklı olmasının
- D) Cephe yağışlarının etkili olmasının
- E) Batı rüzgarlarının etkili olmasının

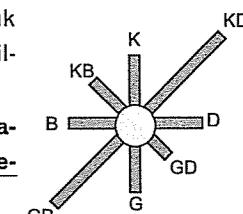
- 11. I. Basra
II. İzlanda
III. Asor
IV. Sibiry

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye ikliminde etkileyen alçak basınç merkezleridir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

12. Yanda bir merkezin yıllık rüzgâr frekans gülü verilmiştir.

Bu merkeze ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

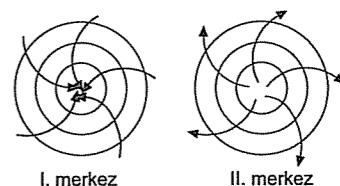

- A) Hakim rüzgar yönü kuzeydoğu - güneybatıdır.
- B) Doğu ve batı yönü rüzgarlarının esme sayısı birbirine yakındır.
- C) En az rüzgar güneydoğudan esmiştir.
- D) Yersekilleri kuzeydoğu - güneybatı yönlü uzanma sahiptir.
- E) Güney sektörlü rüzgarlar sıcaklığı artırır.

13. Atmosferin olmaması durumunda aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi beklenmez?

- A) Mor ölesi işinlerin tutulmaması
- B) Gölgerin tam karanlık olması
- C) Rüzgarın şekillendirici etkisinin artması
- D) Hava ve suyun bulunmaması
- E) Yeryüzüne meteoroların daha sık düşmesi

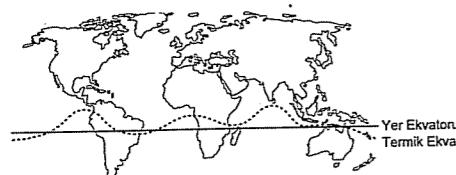
14.

Yukarıda verilen basınç şartlarının ait olduğu merkezlerle ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yanlışır?

- A) I. merkezde yağış miktarı daha fazladır.
- B) II. merkezde alçalıcı hava hareketleri etkilidir.
- C) I. merkezde sıcaklık farkı daha fazladır.
- D) II. merkezde hava hareketi merkezden çevreye doğrudur.
- E) I. merkezde kimyasal çözünme daha fazladır.

15. Aşağıdaki haritada meridyenlerin en sıcak noktalarını birleştiren Termik Ekvator ile yer Ekvator'u gösterilmiştir.

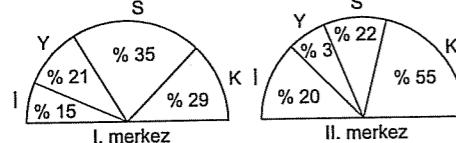

Termik Ekvator'un Yer Ekvatoru'ndan farklılığı göstermesi'nde,

- I. Sürekli rüzgarlar
  - II. Biki örtüsü
  - III. Okyanus akıntıları
  - IV. Karasallık
- etmenlerinden hangileri önemli derecede etkili olmamıştır?**

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

16.

Yağışın yıl içinde bölgelerimize dağılışı dikkate alındığında, yukarıda verilen I. merkez II. merkez aşağıdakilerden hangileridir?

I. Merkez	II. Merkez
A) Şanlıurfa	Antalya
B) İzmir	Trabzon
C) Konya	İzmir
D) Rize	Antalya
E) Adana	Ankara

17. Sıcak ve soğuk karakterli hava kütlelerinin karşılaşma alanlarında öncelikle aşağıdakilerden hangilerinin görülmesi beklenir?

- A) Konveksiyonel yağışların
B) Yüksek basınç şartlarının
C) Cephe yağışlarının
D) Don olaylarının
E) Yüksek sıcaklıkların

18. I. Mutlak nemin artması
II. Sıcaklığın artması
III. Maksimum nemin artması
IV. Bağıl nemin artması

Bir hava kütlesinin yukarıdaki özelliklerden hangilerini kazanması durumunda yağış bırakma olasılığı azalır?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

19. Aşağıdakilerden hangisi Güneydoğu Asya'nın büyük bir bölümünün yazın bol yağış almasını nedenlerinden biridir?

- A) Muson rüzgarlarının denizden karaya doğru esmesi.
B) Kita sahanlığının geniş olması.
C) Akarsu havzalarının geniş olması.
D) Himalaya Dağları'nın kuzeyden gelen hava kütlelerini engellemesi.
E) Kıyıda koy ve körfelerin fazla olması.

Konu Performans Testi - 13

1. Aşağıda verilen rüzgarlardan hangisinin etki alanı diğerlerine göre daha azdır?

- A) Alize rüzgarları
B) Batı rüzgarları
C) Kutup rüzgarları
D) Fön rüzgarları
E) Muson rüzgarları

2. Aşağıdaki iklim tiplerinden hangisine yıl içinde düşen yağış miktarı diğerlerine göre daha fazladır?

- A) Kutup iklimi   B) Muson iklimi
C) Savan iklimi   D) İliman okyanus iklimi
E) Akdeniz iklimi

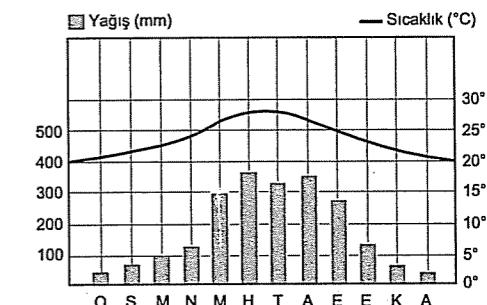
4. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de sıcaklığı etkileyen faktörler arasında yer almaz?

- A) Enlem   B) Okyanus akıntıları
C) Yükselti   D) Bakır
E) Etrafindaki denizle

5. 1600 m yükseltide bulunan bir kentin temmuz ayı ortalama sıcaklığı 16°C olduğuna göre, aynı kentin deniz seviyesine indirgenmiş sıcaklığı kaç °C olur?

- A) 8   B) 10   C) 18   D) 24   E) 32

- 6.

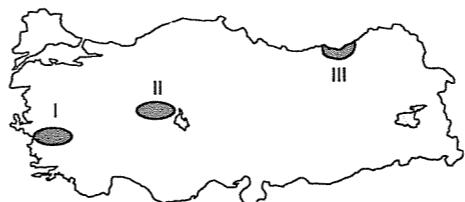

Yukarıdaki sıcaklık ve yağış grafiğinin ait olduğu bölgeyle ilgili;

- I. En fazla yağışı yaz aylarında alır.
  - II. Yıllık sıcaklık farkı 10 °C den fazladır.
  - III. Yağış rejimi düzensizdir.
  - IV. Doğal bitki örtüsü bozkırıdır.
- gibi özelliklerden hangileri söylenemez?**

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

3.

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli alanlarda etkili olan hakim yağış türü aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

I	II	III
A) Yamaç	Konveksiyonel	Cephe
B) Cephe	Yamaç	Konveksiyonel
C) Konveksiyonel	Yamaç	Cephe
D) Yamaç	Cephe	Yamaç
E) Cephe	Konveksiyonel	Yamaç

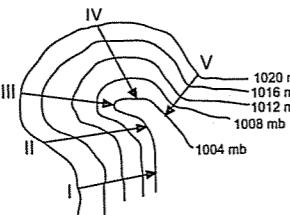
7. Güneş ışınlarının yere deyme açısı üzerinde,

- I. Mevsimler
- II. Günün saatleri
- III. Atmosfer
- IV. Enlem

etmenlerinden hangileri etkili olmaz?

- A) Yalnız II   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve III   E) III ve IV

8. Yanda izobar haritası verilen yörede nümaralandırılmış oklar III yönünde rüzgârlar esmektedir.

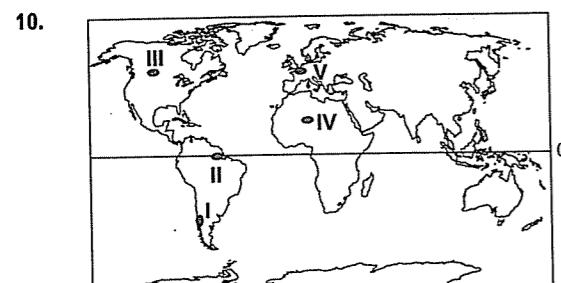

Rüzgâr hızına etki eden faktörler dikdikte alındığında, hangi ok yönünde esen rüzgârin hızının en fazla olması beklenir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9. Sürekli rüzgârların yönlerinde meydana gelen saptmaların temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Basınç merkezleri arasındaki basınç farkı
B) Dünya'nın kendi eksenin etrafındaki hareketi
C) Yerçekillerinin engebeli olması
D) Basınç merkezleri arasındaki uzaklık
E) Rüzgar hızında meydana gelen değişme

Yukarıdaki Dünya haritasında işaretli alanların hangilerinin sıcaklıklarının arasındaki farkın temel nedeni karasallıktır?

- A) I ve II   B) II ve III   C) III ve IV
D) III ve V.   E) IV ve V

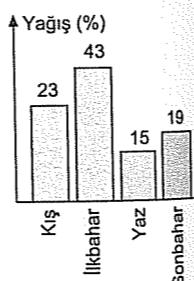
11. Aynı enlemede yer alan iki farklı merkezin sıcaklıklarının farklı olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisinden söz edilemez?

- A) Denize göre konum
B) Güneş ışınlarının geliş açısı
C) Nem oranı
D) Yükselti
E) Karasallık

12. Aşağıdakilerden hangisi havanın taşıyabilecegi nem miktarının sıcaklığa göre değiştiğini gösterir?

- A) Orta Asya'da çöllerin oluşması
B) Kurak iklim alanlarında bitki örtüsünün zayıf olması
C) Türkiye'de cephe yağışlarının geniş alanda etkili olması
D) Yükselici hava hareketlerinin yağış oluşturmaması
E) Karaların iç kesimlerinde yağış miktarının az olması

13. Yanda yağışın mevsimlere göre dağılışı verilen merkez aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Konya   B) Manisa   C) Trabzon
D) İstanbul   E) Antalya

14. İlliman okyanus ikliminin görüldüğü yerlerde yağış miktarı ve sıcaklık şartları yönünden belirgin farkların oluşmasına aşağıdakilerin hangisi'nin etkili olduğu söyledenez?

- A) Yükseklik   B) Enlem
C) Yeryüzü şekilleri   D) Bitki örtüsü
E) Nem oranı

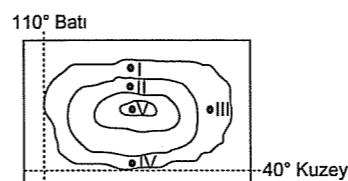
15. Aşağıdaki iklimlerin hangilerinde yağışların geneli yamaç yağışi olarak düşer?

- A) Akdeniz - İlliman okyanus
B) İlliman okyanus - Muson
C) Sert karasal - Ekvatoral
D) Ekvatoral - Savan
E) Akdeniz - Ekvatoral

16. Aşağıda, İlliman okyanus iklimiyle ilgili olarak verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Her mevsim yağışlıdır.
B) Batı rüzgarlarının ve Golf - Stream sıcak su akıntısının etkisiyle oluşmuştur.
C) Bulutlu gün sayısı azdır.
D) Bitki örtüsü karma yapraklı ormanlardır.
E) En yağışlı mevsim sonbahardır.

17.

Buluutsuz ve rüzgarsız bir günde saat 12.00 de ölçülen sıcaklığın en yüksek olması gereken nokta yukarıdaki haritada kaç numara ile gösterilmiştir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

18. Bir hava kütlesinin yağış oluşturabilmesini hava kütlesinin,

- I. Yükselmesi
II. Sıcaklığının azalması
III. Maksimum neminin artması
olaylarından hangileri zorlaştırır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve III

19. Genel olarak havanın sıcak olduğu yerlerde alçak basınç koşulları oluşurken, soğuk olduğu yerlerde yüksek basınç koşulları oluşur.

Buna göre, döneneler civarındaki çöllerde havanın sıcak olmasına rağmen yüksek basınç koşullarının oluşmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bitki örtüsünün fakir olması
B) Yağış miktarının az olması
C) Alçalıcı hava hareketleri'nin etkili olması
D) Yerşekilleri'nin sade olması
E) Rüzgarların şekillendirici etkisinin fazla olması

20. Dünya üzerinde ocak ve temmuz dönemlerinde bazı basınç merkezleri yer degistirmektedir.

Bu değişikliklerin Kuzey Yarım Küre'de Güney Yarım Küre'ye göre daha belirgin olmasında,

- I. Kara ve denizlerin dağılışı
II. Eksen eğikliği
III. Sürekli rüzgarlar
IV. Günlük hareket
etmenlerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) III ve IV

21. Günlük sıcaklık farkının fazla olduğu bir merkeze ilgili aşağıdakilerden hangisi söyledenez?

- A) Nem oranı düşüktür.
B) Ayaz geceler yaşanır.
C) Kimyasal çözünme fazladır.
D) Bitki örtüsü zayıftır.
E) Denize uzaklığı fazladır.

Üniversite Performans Testi - 1

1. Atmosfer yoğunluğunun en fazla Troposfer'de olmasında;

- I. en kalın tabaka olması,
  - II. ağır gazların bu katta bulunması,
  - III. sıcaklığının fazla olması,
  - IV. yerçekimi etkisinin fazla olması
- gibi faktörlerden hangileri daha etkilidir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

YGSCOGSB126/1

2. Aşağıdaki tabloda bazı özellikler ve sıcaklık üzerindeki etkileri gösterilmiştir.

	Sıcaklık Artar	Sıcaklık Azalır
I	Güneş ışınlarının geliş açısı büyündükçe	✓
II	Bir dağ yamacı boyunca yükseldikçe	✓
III	Dağların güneşe bakan yamaçlarına gittikçe	✓
IV	Kişin denizden karalara rüzgar estikçe	✓
V	Güney Yarımküre'de güneyden rüzgar estikçe	✓

Tabloda verilen eşleştirmelerden hangilerinde bir hata yapıldığı söylenebilir?

- A) I ve II   B) II ve III   C) II ve IV
D) III ve V   E) IV ve V

YGSCOGSB126/2

3. Aşağıdaki tabloda üç merkeze ait indirgenmiş ve gerçek sıcaklık değerleri verilmiştir.

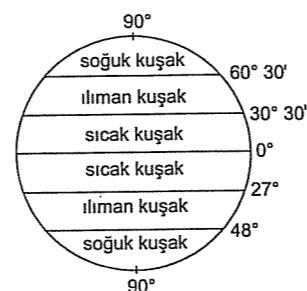
Merkezler	İndirgenmiş sıcaklık °C	Gerçek sıcaklık °C
K	20	20
L	5	-5
M	10	8

Tablodaki bilgilere bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) L merkezi kutba daha yakındır.
- B) M merkezinde yağış miktarı daha fazladır.
- C) K merkezi deniz seviyesindedir.
- D) L merkezinde kar yağışı görülmeyecektir.
- E) Üç merkezde Kuzey Yarımküre'de yer alır.

YGSCOGSB126/3

4. Yukarıda sıcaklık iklim kuşakları verilmiştir.

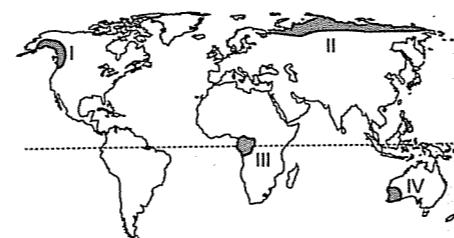
Bu kuşakların Kuzey ve Güney Yarımküre'de farklı olması üzerinde,

- I. Okyanus akıntıları
  - II. Dünya'nın küresel şekli
  - III. Kara ve denizlerin dağılışı
  - IV. Enlem
- gibi etkenlerden hangilerinin etkisi yoktur?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

YGSCOGSB126/4

- 5.

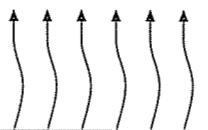

Haritada numaralandırılmış bölgelerde etkili olan iklim tipleri aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

I	II	III	IV
A) Akdeniz	Savan	Tundra	İlman Okyanus
B) Tundra	Akdeniz	Karasal	Muson
C) İlman Okyanus	Tundra	Ekvatoral	Akdeniz
D) Savan	Muson	Kutup	İlman Okyanus
E) Ekvatoral	Tundra	Savan	Akdeniz

YGSCOGSB126/5

6. Aşağıda Kuzey Yarımküre'deki bir bölgede görülen hava hareketinin profili verilmiştir.

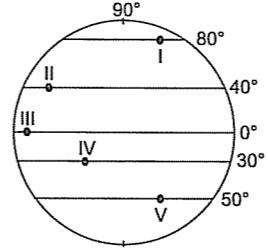

Buna göre, bu bölgede etkili olan basınç merkezi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) B) C)
D) E)

YGSCOGSB127/6

7. Güneş ışınlarının tutulma oranı Güneş ışınlarının geliş açısı ile ters orantılıdır. ışınların geliş açısı dik ise tutulma az, eğik ise tutulma fazladır. Buna göre, sadece enlem etkisi göz önüne alındığında, yukarıdaki kürde üzerinde işaretli merkezlerden hangileri arasındaki tutulma oranı en fazladır?

- A) I ve III   B) I ve V   C) II ve IV
D) III ve V   E) IV ve V

YGSCOGSB127/7

8. Aşağıdaki tabloda beş bölgedeki sıcaklık değerleri ile 1 m^3 havadaki nem miktarları verilmiştir.

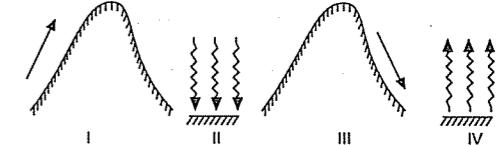
Bölge	Sıcaklık (°C)	Mutlak nem (gr/m^3)
I	5	4
II	9	4
III	13	4
IV	16	4
V	22	4

Buna göre, hangi bölgede bağıl nem en fazladır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

YGSCOGSB127/8

- 9.

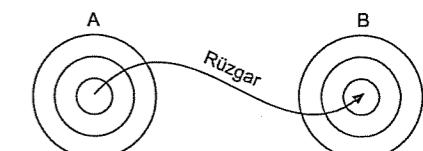

Yukarıdaki şemalarda hareket yönü gösterilen hava kütlelerinden hangileri yağışa neden olur?

- A) I ve II   B) I ve IV   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

YGSCOGSB127/9

10. Aşağıda basınç merkezleri ve rüzgarın sapma yönü gösterilmiştir.

Buna göre, A ve B basınç merkezleri için aşağıdakilerden hangisi kesinlikle söylenilir?

- A) A merkezinin bulunduğu yerin yükseltisi fazladır.
- B) A ve B merkezleri Güney Yarımküre'de yer alır.
- C) B merkezinde hareket merkezden çevreye doğrudur.
- D) B merkezinden A'ya gidildikçe basınç değeri azalır.
- E) A merkezinden B'ye doğru yatay hava hareketi oluşur.

YGSCOGSB127/10

11. – Kişiler ilik, yazlar serindir.
– Hiç bir ayın sıcaklık ortalaması 0°C nin altına düşmez.
– Kuzey Yarımküre'de orta kuşakta kıtaların batı kıyılarında etkilidir.
– En fazla yağış sonbaharda görülür.

Yukarıda bazı özellikleri verilen iklim tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akdeniz iklimi
B) Muson iklimi
C) Kutup iklimi
D) İlman okyanusal iklim
E) Tundra iklimi

YGSCOGSB127/11

Üniversite Performans Testi - 2

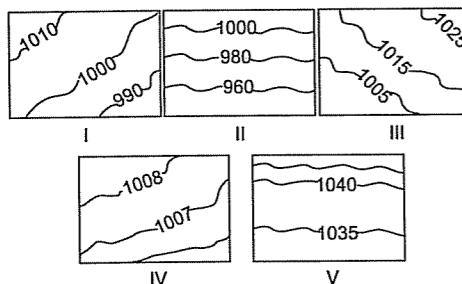
1. Bir yöredeki en sıcak ayın sıcaklık ortalaması ile en soğuk ayın sıcaklık ortalaması arasındaki farka "yıllık sıcaklık farkı" denir.

Aşağıdakilerden hangisi yıllık sıcaklık farkının fazla olduğu yerlerin özelliklerini arasında yer almaz?

- A) Bulutluluk oranı fazladır.
B) Mekanik çözülme şiddetlidir.
C) Yerin işme yoluyla ısı kaybı fazladır.
D) Bitki örtüsü cılızdır.
E) Nem oranı azdır.

YGSCOGSB128/1

2. Aşağıda bazı merkezlerin milibar cinsinden izobar haritaları verilmiştir.

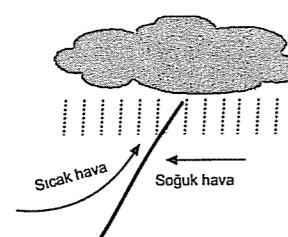

Basınç farkının rüzgar hızı üzerindeki etkisi dikkate alındığında, verilen merkezlerin hangisinde rüzgarın daha yavaş esmesi beklenir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

YGSCOGSB128/2

3.

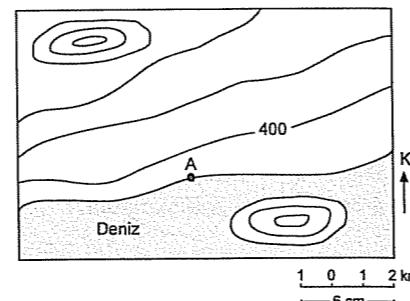

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda oluşumu verilen yağışın özellikleri arasında gösterilemez?

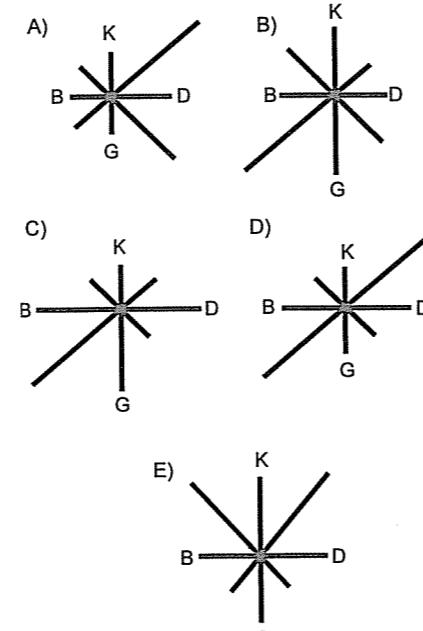
- A) Sıcak havanın soğumasıyla oluşur.
B) Orta kuşakta daha çok görülür.
C) 60° enlemleri çevresinde sık görülür.
D) Yüksek basınç alanlarında etkili olur.
E) İki farklı hava kütlesinin karşılaşma alanında görülür.

YGSCOGSB128/3

4. Aşağıdaki haritada A merkezi ve çevresindeki yer şekilleri gösterilmiştir.

Rüzgarın yönü üzerinde yer şekillerinin etkisi düşünüldüğünde, A merkezinin rüzgar frekans gülü aşağıdakilerden hangisi gibidir?

YGSCOGSB128/4

5. Avrupa Kitası'nda,

- I. İliman okyanus
II. İliman karasal
III. Savan
IV. Tundra
V. Çöl

iklim tiplerinden hangilerine rastlanmaz?

- A) I ve II   B) I ve IV   C) II ve III
D) III ve IV   E) III ve V

YGSCOGSB128/5

6. Aşağıda beş farklı merkezin mutlak ve maksimum nemleri verilmiştir.

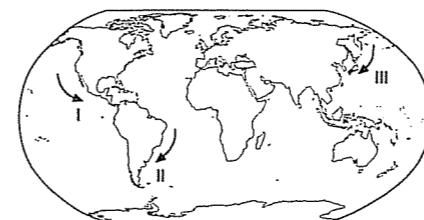
Merkezler	Mutlak Nem (gr/m³)	Maksimum Nem (gr/m³)
I	12,3	15,5
II	20,1	30,4
III	24,9	25,8
IV	5,4	10,7
V	18,6	26,2

Bu merkezlerin hangisinde yağış oluşma ihtimali daha yüksektir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

YGSCOGSB129/6

7. Okyanus akıntılarının sıcaklık üzerindeki etkisi akıntılarının oluştuğu yerin sıcaklığıyla ilgilidir.

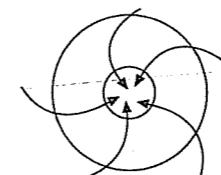

Buna göre, yukarıdaki haritada işaretli akıntıların özellikleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A) Sıcak	Sıcak	Sıcak	
B) Soğuk	Soğuk	Soğuk	
C) Sıcak	Sıcak	Soğuk	
D) Soğuk	Sıcak	Sıcak	
E) Sıcak	Sıcak	Sıcak	

YGSCOGSB129/7

8. Yandaki şekil üzerinde verilen merkezin basınç özelliği ve yarımküresi aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Kuzey Yarımküre	-	Alçak basınç
B) Güney Yarımküre	-	Alçak basınç
C) Ekvator	-	Yüksek basınç
D) Kuzey Yarımküre	-	Yüksek basınç
E) Güney Yarımküre	-	Yüksek basınç

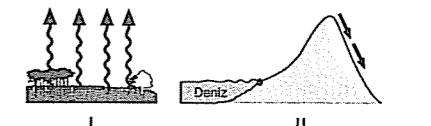
YGSCOGSB129/8

9. **Doğal bitki türleri benzer olan bölgelerin aşağıdaki özelliklerinden hangisinin benzer olduğu söylenebilir?**

- A) Bakır özellikleri
B) Jeolojik yapıları
C) İklim özelliklerini
D) Ortalama yükseltileri
E) Bulundukları yarımküre

YGSCOGSB129/9

10.

**Yukarıda hareket yönü verilen hava küteleri için, I. II. hava kütlesi kurutucu etki yapar.
II. I. hava kütlesinin olduğu yerde alçak basınç hâkimdir.
III. II. hava kütlesi yamaç yağışlarına neden olur.
IV. I. hava kütlesinin bağıl nemi artmaktadır.
İfadelerden hangileri yanlışdır?**

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) II ve III   E) III ve IV

YGSCOGSB129/10

11. Aşağıdaki tabloda bazı merkezlerin yıllık sıcaklık ortalaması, en sıcak ay, en soğuk ay ve donlu gün sayısı ile yıllık yağış miktarı gösterilmiştir.

Merkez	Yıllık sıcaklık (°C)	En sıcak ay (°C)	En soğuk ay (°C)	Donlu gün sayısı	Yıllık yağış (mm)
I	11,5	23,1	-0,2	106	336
II	15,7	31,0	1,5	72	499
III	11,2	22,1	-0,3	93	441
IV	13,4	24,0	2,0	56	597

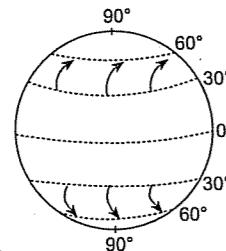
Tablodaki bilgiler dikkate alındığında, bu merkezlerin bitki örtüsünün aşağıdakilerden hangisi olması beklenir?

- A) Bozkır   B) Maki
C) Geniş yapraklı orman   D) Tundra
E) Savan

YGSCOGSB129/11

Üniversite Performans Testi - 3

1. Rüzgarların etkisiyle bazı iklimler meydana gelmiştir.

Aşağıdakilerden hangisinde şekilde verilen rüzgar ve oluşturduğu iklim doğru olarak verilmiştir?

Rüzgar	İklim
A) Batı rüzgarları	İliman okyanus
B) Alizeler	Ekvatoral
C) Kutup rüzgarları	Sert karasal
D) Musonlar	Muson
E) Föhn	Cöl

YGSCOGSB130/1

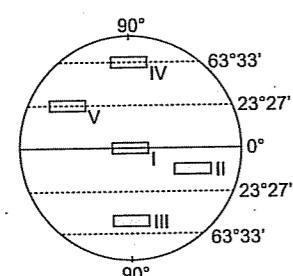
2. Tropikal rüzgârların saatteki hızları 500 km'yi bulamamaktadır. Dünyada Ekvatoral bölgede ve okyanusa kıyısı olan yerlerde görülür.

Buna göre, aşağıdaki bölgelerden hangisinde bu tip rüzgârların görülmesi beklenir?

- A) İtalya kıyıları   B) Türkiye'nin güneyi
C) Meksika Körfezi   D) Norveç kıyıları
E) Fransa kıyıları

YGSCOGSB130/2

3.

Yukarıda Dünya profili üzerinde gösterilen taralı alanların hangisindeki arazilerin yıl boyunca kuzey yamacı güney yamacından daha fazla ısınır?

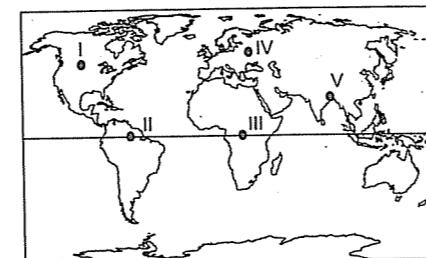
- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

YGSCOGSB130/3

4.

Yukarıda bir yağış türünün oluşumu gösterilmiştir.

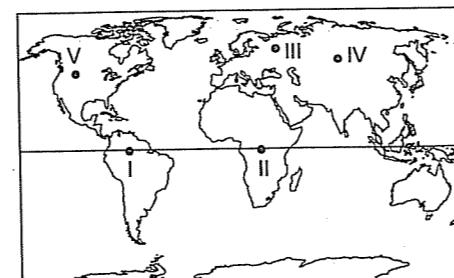

Bu yağış türü haritada gösterilen alanların hangisinde daha fazla görülür?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

YGSCOGSB130/4

5. Karasal iklimde yıllık sıcaklık farkı fazladır. Bu iklim özellikle karaların iç kesimlerinde etkili olur.

Buna göre, yukarıda Dünya haritası üzerinde işaretli alanlardan hangileri kara içerisinde yer almamasına rağmen karasal iklimin etkili olduğu yerlerden değildir?

- A) Yalnız II   B) Yalnız IV   C) I ve II
D) III ve IV   E) IV ve V

YGSCOGSB130/5

6. Yukarıda tabloda dört merkezin Ocak ve Temmuz ayı sıcaklık ortalamaları verilmiştir.

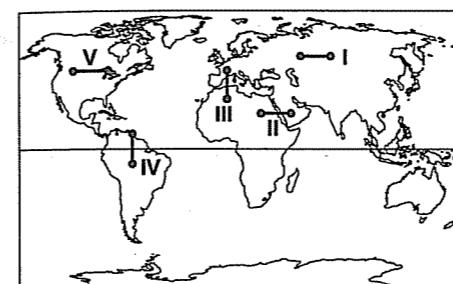
Aylar	Merkezler			
	X	Y	Z	T
Ocak	-10	-7	2	30
Temmuz	20	15	18	12

Yukarıdaki tablodan yararlanılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Yıllık sıcaklık farkı en az Z merkezindedir.
B) Ocak ayında Y merkezinin sıcaklığı X merkezinden fazladır.
C) Denzellik etkisi en az Z merkezindedir.
D) T merkezi Güney Yarımküre'dedir.
E) Kar yağışı görülmeye ihtimali en fazla X merkezindedir.

YGSCOGSB131/6

7. Yukarıda haritada beş farklı doğrultu numaralarla gösterilmiştir.

Buna göre, işaretli yerlerdeki numaralı doğrultular kadar yolculuk yapıldığında, kaç numaralı doğrultuda daha fazla iklim çeşitliliğiyle karşılaşılır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

YGSCOGSB131/7

8. - En yağışlı mevsimi sonbahardır.
- Yazlar serin, kışlar ılık geçer.
- Orta kuşak karalarının batı kıyılarında etkilidir.
- Bitki örtüsü karışık ormanlardır.

Yukarıdaki özellikler aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Savan iklimi   B) Muson iklimi
C) Akdeniz iklimi   D) Ekvatoral iklim
E) İliman okyanusal iklim

YGSCOGSB131/8

9. Aşağıdaki tabloda üç merkezde yaşanan sıcaklık ve yağış özellikleri gösterilmiştir.

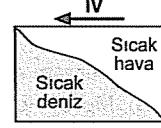
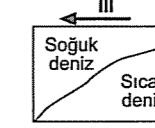
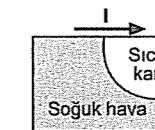
Merkezler	Yağışın mevsimlere göre dağılışı (%)				Yıllık yağış miktarı (mm)	En sıcak ay ort. (°C)	En soğuk ay ort. (°C)
	K	I	Y	S			
I	50	25	5	20	1000	28	10
II	22	18	20	40	1500	22	6
III	30	45	5	20	450	27	0

Buna göre, bu merkezlerin iklim tipleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

I	II	III
A) İliman okyanus	Savan	İliman karasal
B) İliman karasal	Muson	Akdeniz
C) Savan	Akdeniz	Muson
D) Karadeniz	İliman karasal	Sert karasal
E) Akdeniz	İliman okyanus	İliman karasal

YGSCOGSB131/9

10. Sıcak ve nemli bir havanın soğuk bir yerden geçmesi sis oluşumuna neden olur.

Buna göre, yukarıda oklarla gösterilen hava hareketlerinden hangileri sis oluşumuna neden olur?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

YGSCOGSB131/10

11. I. Batı rüzgarları
II. Meltemler
III. Alizeler

IV. Musonlar

Yukarıdaki rüzgarlardan hangileri belli bir dönemde yön değiştirirler?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

YGSCOGSB131/11

Üniversite Performans Testi - 4

1. Aşağıdaki yıllık yağış rejimleri düzenli olan iklim tiplerinin özellikleri verilirken bir hata yapılmıştır.

İklim tipi	Yıllık yağış miktarı (mm)	Yıllık sıcaklık ortalaması (°C)	Bitki örtüsü
Ekvatoral İklimi	2000-2500	25-30	Geniş yapraklı orman
Muson İklimi	1000-1500	10-15	Karma yapraklı orman

Aşağıdakilerden hangisi yapılsa bu hata giderilmiş olur?

- A) Karma yapraklı orman yerine geniş yapraklı orman yazılsınsa
- B) Ekvatoral iklimin yıllık yağış miktarı artırılsınsa
- C) Muson iklimi yerine iliman okyanusal iklim yazılsınsa
- D) Ekvatoral iklim ile Muson ikliminin yerleri değiştirilsinse
- E) 10°-15°C olan yıllık sıcaklık ortalaması 0°-5°C olarak yazılsınsa

YGSCOGSB132/1

2. "Türkiye Orta Kuşak ülkesidir." diyen bir kişi bu yorumun sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Deprem riski fazladır.
- B) Mevsimler belirgin olarak yaşanmaktadır.
- C) Kaplıca turizmi gelişmiştir.
- D) Akarsu aşındırması etkilidir.
- E) Batıdan-doğuya gidildikçe sıcaklık ortalaması düşmektedir.

YGSCOGSB132/2

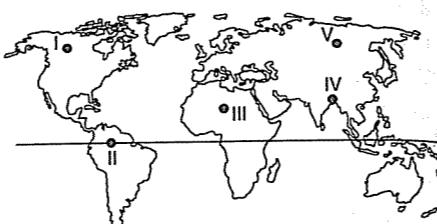
3. Yanda bir merkeze ait rüzgar frekans gülü verilmiştir. Buna göre, merkezin aşağıdaki özelliklerinden hangisi hakkında yorum yapılabilir?
-

- A) Bulunduğu yarımküre
- B) Çevresindeki yerşekilleri
- C) Ortalama yükselti
- D) Sıcaklık ortalaması
- E) Jeolojik yapısı

YGSCOGSB132/3

4. "Yağışın az, sıcaklığın fazla olduğu bölgelerde bitki örtüsü seyrektiler."

Buna göre;

Dünya haritasında verilen yerlerin hangisinde bu durumdan söz edilebilir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

YGSCOGSB132/4

5. Aşağıdaki iklim tipi ve o iklimi oluşturan faktör eşleştirmelarından hangisi yanlıştır?

İklim tipi	Oluşturan faktör
A) Ekvatoral	Dünya'nın şekli
B) Tropikal çöl	Günlük hareket
C) Muson	Eksen eğikliği
D) Savan	Günlük hareket
E) Kutup	Enlem

YGSCOGSB132/5

6. Yerden yükseldikçe her 100 metrede sıcaklık $0,5^{\circ}\text{C}$ azdır. Buna göre, yandaki merkezlerden hangisinin deniz seviyesinden yüksekliği daha azdır?
Merkez	Gerçek sıcaklık ($^{\circ}\text{C}$)	İndirgenmiş sıcaklık ($^{\circ}\text{C}$)
I	10	12
II	-5	10
III	20	30
IV	25	30
V	15	25

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

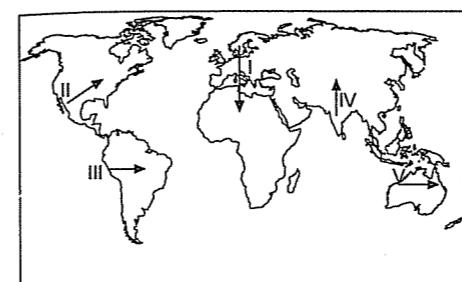
YGSCOGSB132/6

7. Herhangi bir yerde yıllık güneşlenme süresini gösteren bir haritaya bakılarak aşağıdakilerden hangisi hakkında daha doğru yorumlama yapılabilir?

- A) Denize yakınlık
- B) Dağların uzanışı
- C) Yıllık sıcaklık ortalaması
- D) Doğal bitki örtüsü
- E) Bulutluluk oranı

YGSCOGSB133/7

8.

Yukarıdaki haritada beş farklı doğrultuda hareket eden araştırmacılarından hangisi gittiği yol boyunca bitki örtüsü, toprak ve canlı çeşitliliğinin daha fazla değiştiğini gözlemler?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

YGSCOGSB133/8

9. Aşağıda bazı iklim tiplerinin özellikleri verilmiştir.

- I. Sıcaklık farkı azdır. En yağışlı mevsimi sonbahardır.
- II. Yıllık sıcaklık ortalaması yüksektir. Yağışın en fazla olduğu aylar Mart ve Eylül'dür.
- III. Yıllık sıcaklık farkı fazladır. En fazla yağısı yaz aylarında alır.

Verilen özellikler aşağıdaki iklim tiplerinden hangilerine ait olabilir?

I	II	III
A) İliman Okyanusal	Ekvatoral	Sert karasal
B) Ekvatoral	Akdeniz	Karasal
C) Savan	İliman	Ekvatoral
D) Akdeniz	Okyanusal	
E) Muson	Tundra	Muson
	Karasal	Savan

YGSCOGSB133/9

10. Aşağıda beş merkezin gerçek ve indirgenmiş sıcaklıklar verilmiştir.

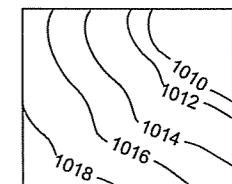
Merkezler	Gerçek Sıcaklık ($^{\circ}\text{C}$)	İndirgenmiş Sıcaklık ($^{\circ}\text{C}$)
I	-5	15
II	5	14
III	8	12
IV	18	19
V	2	18

Buna göre, yükseltisi en fazla olan merkez aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

YGSCOGSB133/10

11. Yanda bir bölgenin belli bir saatteki basınç değerleri milibar cinsinden verilmiştir.

Haritanın ait olduğu bölgedeki rüzgarın eski yönü aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Kuzeyden güneye
- B) Kuzeydoğu'dan güneybatıya
- C) Güneydoğu'dan kuzeybatıya
- D) Güneyden kuzeye
- E) Güneybatı'dan kuzeydoğuya

YGSCOGSB133/11

12. Sıcaklık azaldıkça havanın nem taşıma kapasitesi azalır, yoğunlaşma ya da yağış oluşur. Ancak çöllerde geceleri sıcaklık çok düşmesine rağmen yağış olasılığı çok azdır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinde verilen yerin yağış azlığı yukarıdaki durumla benzer nedeneden kaynaklanır?

- A) Ekvatoral alanlar
- B) Orta kuşak karalarının batı kıymaları
- C) Cephe sahaları
- D) Kutuplar
- E) Okyanus akıntılarının karşılaşma alanları

YGSCOGSB133/12

Yerin Şekillenmesi

bölüm

5

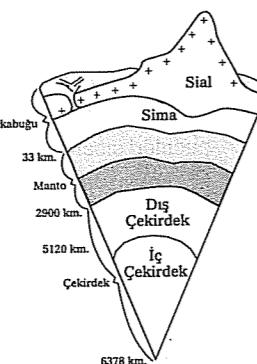
Konu Performans Testi - 1

1. Yeryüzünün çanaklaşmış bölgelerini dolduran ve birbirleriyle bağlantılı olan su kütelerine deniz veya okyanus denir. Okyanuslarla dar alanla bağlantısı olan denizlere iç deniz, geniş alanla bağlantısı olan denizlere ise açık deniz denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi denizler ve okyanuslarla ilgili verilen yanlış bir bilgidir?

- A) İç denizler arasında sıcaklık ve tuzluluk farkı okyanuslara göre daha belirgindir.
- B) Kenar denizler büyük oranda bağlı bulundukları okyanusun özelliklerini taşırlar.
- C) İç denizlere dökülen akarsu ağızlarında genellikle delta ovaları oluşurken, okyanuslara dökülen akarsu ağızlarında haliçler oluşur.
- D) Akıntılar okyanuslarda, iç denizlere göre daha fazla etkilidir.
- E) Gelgit genliği iç denizlerde okyanuslara göre daha belirgindir.

2. Yanda yerin katmanları verilmiştir.

Yerin katmanlarının özellikleri dikkate alındığında bu katmanlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yoğunluğu en az olan katman sialıdır.
- B) Sıcaklığını en yüksek olan katman iç çekirdektir.
- C) Sial deniz tabanlarında incelir.
- D) Kalınlığı en fazla olan katman mantodur.
- E) Sima dağlık alanlarda kalınlaşır.

3. Aşağıdaki grafiklerde karalar ve denizlerin yeryüzündeki oranlarıyla, Kuzey ve Güney Yarımküre'deki kara ve denizlerin dağılış oranları verilmiştir.

Kara ve denizlerin dağılış oranları	
Denizler	Karalar
Yeryüzü %71	Yeryüzü %29
K.Y.K %61	K.Y.K %39
G.Y.K %81	G.Y.K %19

Verilen grafiklerden aşağıdaki sonuçların hangisine ulaşılamaz?

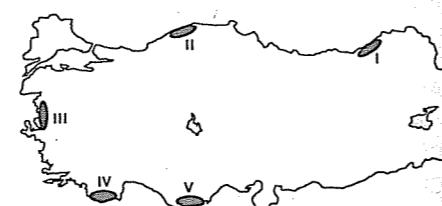
- A) Her iki yarımkürede karaların oranı denizlerden azdır.
- B) Kara ve denizler yarımkürelere farklı oranda dağılmıştır.
- C) Kuzey Yarımküre, Güney Yarımküre'den daha karasaldır.
- D) Dünya'nın yaklaşık üçte ikisi karalarla kaplıdır.
- E) Güney Yarımküre, Kuzey Yarımküre'den daha denizedir.

4. Okyanuslara geniş alanla bağlantılı olan denizler açık deniz veya kenar deniz denir.

Buna göre, aşağıdaki denizlerin hangisi kenar deniz özelliği göstermez?

- A) Manş Denizi
- B) Japon Denizi
- C) Umman Denizi
- D) Kızıldeniz
- E) Güney Çin Denizi

5. Kıyıdan itibaren 200 m derinliğe kadar olan deniz veya okyanus alanlarına kıt sahanlığı denir. Kıt sahanlığının dar veya geniş olmasında kıyı gerisindeki yerçekimlerinin uzanışı en önemli etkendir. Dağların kıyıya paralel uzandığı yerlerde kıt sahanlığı dar, dik uzandığı yerlerde genişir.

Buna göre, Türkiye haritasında işaretli alanların hangisinde kıt sahanlığı daha genişir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. I. Yerşekillerinin eğimli ve engebeli olması
II. Kaşkömürü yataklarına rastlanması
III. Ortalama yükseltinin fazla olması
IV. Akarsuların yatak eğimlerinin fazla olması
Yukarıdakilerin hangileri Türkiye arazisinin büyük bir bölümünün III. jeolojik zamanda şekillendiğini kanıtlamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve IV
- E) II ve IV

7. Karaların iç kısımlarında bulunan ve okyanuslara dar boğazlarla bağlantılı olan denizlere iç denizler denir.

Aşağıdakilerden hangisi iç denizlerin özelliklerinden biri değildir?

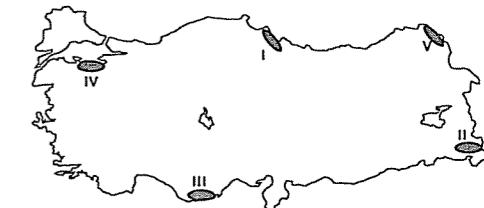
- A) Gelgit genliği fazla olmadığından kıyılarda delta ovalarına rastlanır.
- B) Sularının sıcaklıklarında akıntılar en önemli etkendir.
- C) Ekvatora yakın olanların tuzluluk oranı uzak olanlardan fazladır.
- D) Okyanuslara dar boğazlarla bağlı olduklarından suları kendilerine has özellik gösterir.
- E) Tuzluluk oranları üzerinde, sıcaklık, buharlaşma, yağış miktarı ve akarsular etkilidir.

9. Denizlerde, göllerde veya akarsu boyalarında dış kuvvetlerin etkisiyle aşındırılan materyalin taşıması ve biriktirilmesi sonucu oluşan taşlara mekanik tortul taşlar denir.

Aşağıdakilerden hangisi mekanik tortul taşlara örnek oluşturmaz?

- A) Kalker
- B) Kilitaşı
- C) Kumtaşı
- D) Breş
- E) Konglomera

10. Suda kimyasal yolla çözünen minerallerin çökelerek birikmesi sonucu kimyasal tortul taşlar oluşur.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli alanların hangisinde kimyasal tortul taşlar daha yaygındır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

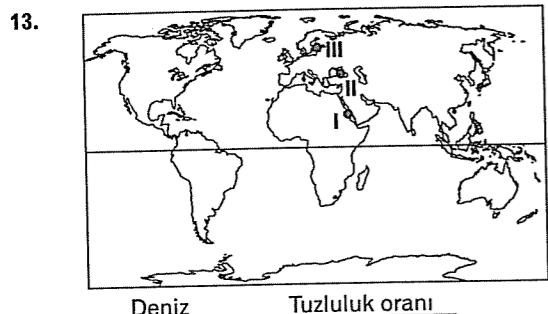
11. Yerin derinliklerine inildikçe, yoğunluk, sıcaklık ve basınç değerleri artış gösterir.

Buna göre, aşağıda verilen yerkabuğu katmanlarından hangisinin yoğunluğu, sıcaklığı ve basıncı en fazladır?

- A) İç çekirdek
- B) Sial
- C) Sima
- D) Üst manto
- E) Alt manto

12. Aşağıdakilerden hangisinin oluşum zamanı diğerlerinden farklıdır?

- A) Toros Dağları
- B) Kuzey Anadolu fay hattı
- C) Kuzey Anadolu Dağları
- D) Petrol ve linyit yatakları
- E) Mardin Eşiği

- 13.
I. Kızıldeniz	% 44
II. Karadeniz	% 18
III. Baltık Denizi	% 8
- Yukarıdaki haritada I, II ve III numarayla işaretlenmiş denizlerin tuzluluk oranlarının farklı olması,**
- Sıcaklık
  - Derinlik
  - Seviye farkı
  - Buharlaşma
- etmenlerinden hangilerinin sonucudur?**
- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve IV   E) II ve IV
14. Yerkabığının oluşumu ve gelişimi meydana gelen coğrafi olaylara göre beş farklı jeolojik döneme ayrılmıştır.
Buna göre,
- Taşkömürü yataklarının oluşması
  - Alp - Himalaya kıvrım sisteminin oluşması
  - Petrol ve linyit yataklarının oluşması
- gibi olayların hangileri III. jeolojik dönemde gerçekleşmiştir?**
- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III
15. Yerkabığının çukur yerlerinde çeşitli maddelerin çökeliş birikmesiyle tortul taşlar oluşur.
Buna göre;
- Tabakalar halinde bulunmaları
  - İçerinde fosil bulundurmaları
  - Mağmanın yeryüzüne çıkararak soğumasıyla oluşmaları
  - Başkalaşma özelliğini kaybetmeleri
- özelliklerinden hangileri tortul taşlara ait değildir?**
- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

16. Mağmanın yeryüzüne çıkarken veya çıktıktan sonra soğumasıyla oluşan taşlara püskürük (katlaşım) taşlar denir.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli alanların hangilerinde püskürük taşlar daha yaygındır?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) III ve IV   E) IV ve V

17. Taşlarla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlışdır?

- A) Volkanizma sonucu oluşan taşlara katlaşım taşları denir.
B) Başkalaşım taşları yüksek sıcaklık ve basınç sonucu oluşurlar.
C) Granit, andezit ve bazalt türü taşlar katlaşım (püskürük) taşlara örnek oluşturur.
D) Tortul taşlar tabakalı yapıya sahiptir.
E) Püskürük taşlar içlerinde fosil bulundururlar.

18. Birinci jeolojik zamanda oluşan kara parçaları günümüzde kıvrılma özelliğini kaybetmiş yaşı ve sert kütlelerdir.
- Aşağıdaki yerlerin hangisi I. Jeolojik zamanda oluşmuş alanlardan biri değildir?**

- A) Trakya'da Yıldız Dağları
B) İç Anadolu'da Kırşehir Yöresi
C) Ege'de Menteşe Yöresi
D) Karadeniz'de Zonguldak çevresi
E) Karadeniz'de Rize Yöresi

Konu Performans Testi - 2

1. Aşağıdakilerden hangisi jeolojik devirlerle ilgili verilen yanlış bir bilgidir?

- A) İlkel zamanda ilk kıta çekirdekleri belirmeye başlamıştır.
B) I. jeolojik zamanda oluşan araziler masif kütllerdir.
C) Türkiye bugünkü görünümünü önemli ölçüde 3. ve 4. jeolojik zamanda kazanmıştır.
D) Taşkömürü yatakları 3. jeolojik zamanda oluşmuştur.
E) I. jeolojik zamanda oluşan arazilerde eğim ve engebe dış kuvvetler tarafından azaltılmıştır.

2. I. İstanbul ve Çanakkale boğazlarının oluşması
II. Petrol yataklarının oluşması
III. Taşkömürü yataklarının oluşması

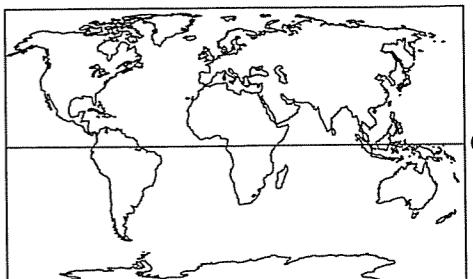
Yukarıdaki oluşumların gerçekleştiği jeolojik zamanlar aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

I	II	III
A) I. Zaman	II. Zaman	IV. Zaman
B) IV. Zaman	III. Zaman	II. Zaman
C) II. Zaman	IV. Zaman	I. Zaman
D) III. Zaman	I. Zaman	III. Zaman
E) IV. Zaman	III. Zaman	I. Zaman

3. Taşların bir kısmı bulundukları ortam ve yaşıları hakkında bilgi edinmeye sağlar.
Taşların aşağıdaki özelliklerinden hangisi bu bilgilerin elde edilmesinde etkilidir?

- A) Yüzeye yakın olmaları
B) Sert yapıda olmaları
C) İçerinde fosil bulundurmaları
D) Başkalaşma özelliğine sahip olmaları
E) Gözenekli yapıya sahip olmaları

4. Aşağıdaki Dünya haritasında gösterildiği gibi Dünya karalarının büyük bir kısmı Kuzey Yarımküre'de toplanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun sonuçlarından biri değildir?

- A) Kuzey Yarımküre'de yıllık sıcaklık farkının daha fazla olması
B) Güney Yarımküre'de yıllık basınç değişiminin daha az olması
C) Kuzey Yarımküre'de nüfus miktarının daha fazla olması
D) Güney Yarımküre'de sürekli rüzgarların hareket yönlerinin soluna sapması
E) Kuzey Yarımküre'de mekanik çözümlenen daha fazla olması

5. Aşağıdakilerden hangisi bir bölgenin III. jeolojik zamanda oluşmuş genç bir arazi olduğunu göstermez?

- A) Yerşekillerinin eğim ve engebesinin fazla olması
B) Sık sık tektonik depremlerin yaşanması
C) Akarsuların denge profiline ulaşmış olması
D) Fay hatlarının yaygın olması
E) Linyit ve petrol gibi yeraltı kaynaklarının bulunması

6. Kuzey ve güney yarımkürelerde kara ve denizlerin farklı oranda dağılmış olması,
- Sıcaklık farklarının farklı olmasına
  - Güneş ışınlarının farklı açılarla düşmesine
  - Mevsimlik basınç değişimlerinin farklı olmasına
- gibi özelliklerin hangilerine neden olmuştur?**

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve III

7. Yerin katmanlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

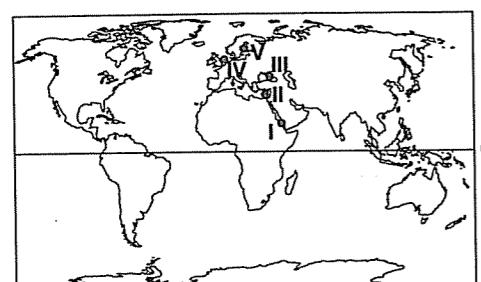
- A) Kalınlığı en fazla olan katman mantodur.
- B) Sial katmanı dağlık alanlarda incedir.
- C) Yoğunluğu en fazla olan katman iç çekirdektir.
- D) Yerin derinliklerine inildikçe her 33 m'de sıcaklık 1°C artar.
- E) Sima ve Sial yerin kabuk kısmını oluşturur.

8. Su içinde kimyasal yolla çözünebilen çeşitli mineralerin, suyun buharlaşması sonucunda çokerek taşlaşması ile kimyasal tortul taşlar oluşur.

Aşağıdakilerden hangisi tortul taşlar grubundan değildir?

- A) Alçı taşı
- B) Kayatuzu
- C) Kum taşı
- D) Kireç taşı
- E) Damlataş

9.

I. Kızıldeniz
II. Akdeniz
III. Karadeniz
IV. Kuzey Denizi
V. Baltık Denizi
Yukarıdaki denizlerin coğrafi konumları dikkate alındığında hangisinin birim yüzeyinden olan buharlaşma en azdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Katılışım ve tortul taşların yüksek sıcaklık ve basınç altında kalmalarıyla başkalaşım (metamorfik) taşları oluşur.

Buna göre, kalkerin başkalaşmasıyla aşağıdakilerden hangisi oluşmuştur?

- A) Mermer
- B) Gnays
- C) Elmas
- D) Kuvars
- E) Şist

11. Aşağıda verilen kıtaların matematik konumları dikkate alındığında, hangisinin kuzeyi kiş mevsimi yaşarken güneyi yaz mevsimini yaşıyor?

- A) Asya
- B) Afrika
- C) Avrupa
- D) Okyanusya
- E) Antarktika

- I. Taş kömürü
- II. Granit
- III. Linyit
- IV. Kalker

Yukarıda verilen taş çeşitlerinin hangileri oluşum bakımından aynıdır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

13. Aşağıdaki kayaç (taş) türlerinden hangisi bir taşın yüksek sıcaklık ve basınç altında kalmasıyla oluşan taşlara örnek olusturmaz?

- A) Mikaşist
- B) Mermer
- C) Gnays
- D) Kuvarsit
- E) Konglomera

14. I. Deprem dalgaları

II. Epirogenik hareketler

III. Volkanizma

IV. Heyelan olayları

Yukarıdakilerden hangileri yerin derinlikleri hakkında bilgi edinmeye sağlar?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

17. Mağmanın yeryüzüne çıkmadan ağır ağır soğuma-sıyla iç püskürük, mağmanın yeryüzüne çıkararak daha çabuk soğumasıyla dış püskürük taşlar oluşur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi püskü-rük taşlara örnek olusturmaz?

- A) Andezit
- B) Bazalt
- C) Tüf
- D) Granit
- E) Linyit

15. – Buzul döneminin sona ermesi

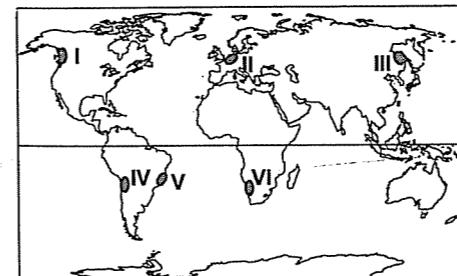
– İstanbul ve Çanakkale boğazlarının oluşması

– Taş ve maden devirlerinin yaşanması

Yukarıda verilen olayların gerçekleştiği jeolojik dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlkem (Prekambrien)
- B) I. Zaman (Paleozoik)
- C) II. Zaman (Mesozoik)
- D) III. Zaman (Tersiyer)
- E) IV. Zaman (Pliostosen - Holosen)

16. Okyanus akıntıları geniş alanlarda etkili olduklarından, oluşturukları bölgenin iklim özelliklerini önemli oranda etkili oldukları alanlara taşırlar.

Buna göre, Dünya haritasında işaretli alanların hangilerinin sıcaklıklarının farklı olmasında okyanus akıntıları temel etken değildir?

- A) I ve III
- B) II ve III
- C) II ve V
- D) IV ve V
- E) V ve VI

19. Taşkömürü, çok miktarda bitkisel maddelerin havasız bir ortamda ve basınç altında kalması sonucunda oluşmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda tanımlanan şekilde oluşmuştur?

- A) Bazalt
- B) Linyit
- C) Granit
- D) Kalker
- E) Tüf

20. Aşağıdakilerden hangisi başkalaşım sonucu oluşmuştur?

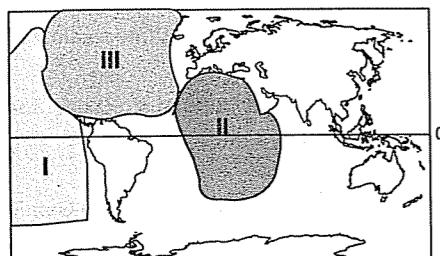
- A) Bazalt
- B) Taşkömürü
- C) Tüf
- D) Gnays
- E) Kalker

Konu Performans Testi - 3

1. Büyük okyanus Ateş çemberi olarak ifade edilen bölge ile Dünya'nın jeotermal alanlarının paralellik göstermesi ateş çemberinin hangi özelliğinin bir sonucudur?

- A) Bu alanın Pasifik levhasının sınırları olmasının
- B) Bol yağışlı iklim bölgelerine yakın olmasının
- C) Bu alanlarda sağlık turizminin gelişmiş olmasının
- D) Yer kabuğunun sağlam alanlarını oluşturmazının
- E) Geçtiği ülkelerin su potansiyellerinin fazla olmasının

2.

Yukarıdaki haritada işaretli levhalar aşağıdaki listeden hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

<u>I</u>	<u>II</u>	<u>III</u>
A) Pasifik	Afrika	Kuzey Amerika
B) Pasifik	Antartika	Filipin
C) Nazaka	Kokos	Filipin
D) Hint	Afrika	Pasifik
E) Avustralya	Hint	Nazaka

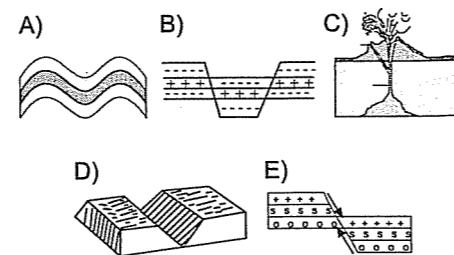
3. Aşağıdakilerden hangisi kıta levhalarının birbirlerinden uzaklığı yerler ile ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) Ortalama yükselti artar.
- B) Yeni kabuk alanları oluşur.
- C) Volkanik etkinlikleri gerçekleşir.
- D) Okyanus sırtları oluşur.
- E) Akarsu aşındırması yavaşlar.

4. Yeryüzünün fay hatlarını gösteren haritalarla levha sınırlarını gösteren haritaların birbiriyle paralellik göstermesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Levha hareketlerinin fay hatlarını oluşturmazı
- B) Fay hatlarının levha hareketlerini oluşturmazı
- C) Levhaların ince ve dayanıksız olması
- D) Fay hatlarının depremlere neden olması
- E) Fay hatları ile volkanik alanların paralel olması

5. Aşağıdaki arazi yapılarından hangisinin meydana gelmesinde levha hareketleri etkili olmamıştır?

6. Ülkemizde meydana gelen aşağıdaki olaylardan hangisinin oluşumu üzerinde levha hareketleri etkili olmuştur?

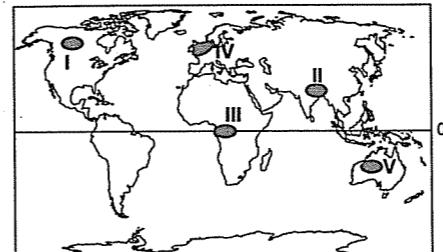
- A) Ege'deki menderesli vadiler
- B) Güney Marmara'daki sıcak su kaynakları
- C) Akdeniz'deki falezli kıyılar
- D) Doğu Anadolu'daki buzul şekilleri
- E) Karadeniz'deki heyelanlar

7. I. Çökme depremleri
II. Volkanik depremler
III. Tektonik depremler

Yukarıda verilen deprem çeşitlerinden hangilerinin oluşmasında levha hareketleri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
- D) I ve II   E) I ve III

8.

Haritada işaretli noktalardan hangisinde meydana gelen yükselmede iki kıta levhasının birbirine yaklaşması etkili olmuştur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9. Levha hareketlerinin meydana gelmesinde etkili olan konveksiyonel akımların oluşmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

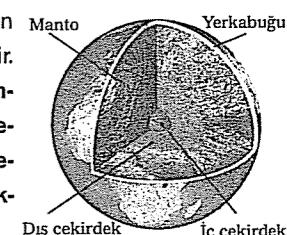
- A) Sıcaklık
- B) Yerçekimi
- C) Litosfer
- D) Güneş
- E) Volkanik kayaçlar

10. Doğu Anadolu Bölgesi'nin bugünkü yüksek görünümünü kazanmasında,

- I. Arap levhasının Avrasya levhasını sıkıştırması
  - II. Kuzey Anadolu Fay hattının oluşması
  - III. Ege Denizi'nin oluşması
- olaylarından hangilerinin etkili olduğu söylenilbilir?**

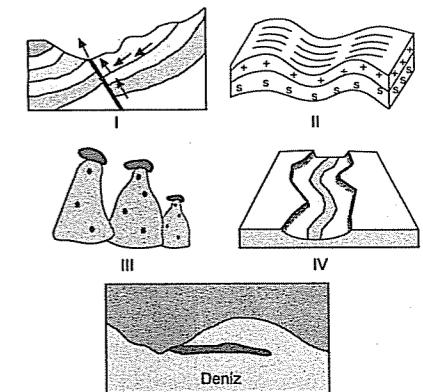
- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
- D) I ve III   E) II ve III

11. Yandaki şekilde yerin katmanları gösterilmiştir. Bu katmanlardan hangileri levha hareketlerinin meydana gelmesinde etkili temel faktördür?

- A) İç çekirdek
- B) Dış çekirdek
- C) Yer kabuğu
- D) Manto
- E) Yerkabuğu ve çekirdek

12.

Yukarıdaki yersekillerinden hangilerinin oluşumunda yalnızca levha hareketleri etkili olmuştur?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve IV
- D) III ve IV   E) IV ve V

13. Kıtalar levhaları yeryüzünün bazı alanlarında birbirlerine yaklaşırken bazı alanlarında birbirlerinden uzaklaşır.

Aşağıda verilen levha çiftlerinden hangisi birbirine yaklaşmaktadır?

- A) Avrasya levhası - Hint levhası
- B) Pasifik levhası - Nazaka levhası
- C) Pasifik levhası - Antarktika levhası
- D) Güney Amerika levhası - Afrika levhası
- E) Kuzey Amerika levhası - Avrasya levhası

14. I. Avrasya levhası

- II. Hint levhası

- III. Kuzey Amerika levhası

Yukarıda verilen kıta levhaları aşağıdakilerden hangisinde büyükten küçüğe doğru olarak sıralanmıştır?

- A) I - II - III
- B) I - III - II
- C) II - III - I
- D) III - I - II
- E) II - I - III

15. Levha hareketlerinin gerçekleşmesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olan temel faktördür?

- A) Mağmadaki akıntılar
- B) Litosfer
- C) Hidrosfer
- D) Atmosferdeki hava dolaşımı
- E) Yeraltı suları

16. Himalayaların yükselmeye devam etmesinde etkili olan faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Avustralya ve pasifik levhalarının yaklaşması
- B) Hint levhasının Avrasya levhasını sıkıştırması
- C) Nazka ve Kokos levhalarının uzaklaşması
- D) Dış kuvvetlerin etkisini yavaşlatması
- E) Şiddetli volkanik etkinliklerin gerçekleşmesi

17. I. Filipinler'deki volkanik olaylar

- II. İç Anadolu'daki erozyon

- III. Ege'deki sıcak su kaynakları

- IV. İzlanda'daki gayzerler

Yukarıdakilerden hangilerinin oluşumunda kıta platformlarının birbirlerine yaklaşması ya da uzaklaşması etkili olmuştur?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

18. Türkiye aşağıdaki kıta levhalarından hangisi üzerinde yer almaktadır?

- A) Hint levhası
- B) Avrasya levhası
- C) Pasifik levhası
- D) Afrika levhası
- E) Arabistan levhası

19. Yerkabuğu bugünkü gibi levhalardan oluşmak yerine tek bir parça olsaydı aşağıdakilerden hangisi meydana gelmezdi?

- A) İzlanda Adası'daki gayzerler
- B) İç Anadolu'daki tarım alanları
- C) Karadeniz kıyılarındaki falezler
- D) Batı Avrupa kıyılarındaki haliçler
- E) Taşeli platosundaki çökme depremleri

Konu Performans Testi - 4

1. Avrasya levhası ile Pasifik levhasının karşılaşma alanında daha ağır olan Pasifik levhası Avrasya levhasının altına dalar. Bu durum Japonya ve çevresinde bir çok volkanik kütle oluşturur.

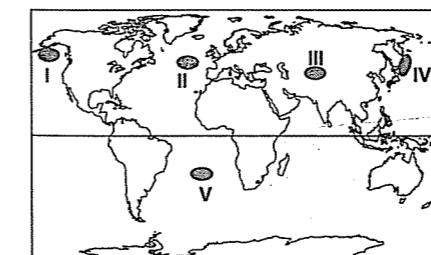
Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki olayı meydana getiren duruma benzer bir biçimde gerçekleşmemiştir?

- A) Himalayaların yükselmesi
- B) Doğu Anadolu'daki fay hatlarının oluşması
- C) Toros Dağlarının oluşması
- D) Sıcak okyanus akıntılarının oluşması
- E) İran'daki depremlerin oluşması

2. Arap levhası tarafından sıkıştırılan Doğu Anadolu'da ortalama yükseltinin artması dış kuvvetlerden hangisinin etkisini hızlandırmıştır?

- A) Depremlerin
- B) Akarsu aşındırmasının
- C) Rüzgar biriktirmesinin
- D) Dalga ve akıntıların
- E) Volkanik faaliyetlerin

3.

Haritada gösterilen kıta levhalarından hangisinin bulunduğu alanlarda, levhaların birbirlerinden uzaklaştığı gözlenir?

- A) I ve II
- B) II ve V
- C) III ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

4. Aşağıda verilen ülkelerden hangisi iki kıta levhasının yaklaşma ya da uzaklaşma alanı üzerinde yer almaz?

- A) A.B.D
- B) Japonya
- C) Norveç
- D) Filipinler
- E) Şili

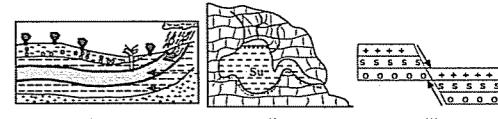
5. Kıtaların yaklaşma ya da uzaklaşma alanları üzerinde yeralan alanlarda deprem ve volkanizma faaliyetleri etkilidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu tür ülkeler arasında yer alır?

- A) Japonya
- B) Norveç
- C) İsveç
- D) Almanya
- E) Kazakistan

6. Dünya üzerinde sıcak su kaynaklarının dağılışı ile aşağıdakilerden hangisi arasında bir paralellik olduğu söylenemez?

- A) Fay hatları
- B) Volkanik araziler
- C) Deprem alanları
- D) Levha sınırları
- E) Karstik araziler

Yukarıda gösterilen kaynaklardan hangilerinin oluşumunda levha hareketlerinin etkisinden bahsedilemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

8. Mağmadaki konveksiyonel akımların durması durumunda aşağıdakilerden hangisi gerçekleşmeye devam eder?

- A) Kuzey Anadolu fayındaki gerilimin artması
- B) Japonya'daki depremler
- C) Etna dağındaki volkanik etkinlikler
- D) Büyükmenderes nehrinin biriktirmesi
- E) İskandinav Yarımadası'nın yükselmeleri

9. Kıta levhalarının yaklaşma alanlarında,
 I. Arazinin yükselmesi
 II. Fay hatları
 III. Buzul aşındırmaları
 IV. Peribacalarının oluşması gibi durumlardan hangilerinin gerçekleşmesi beklenir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

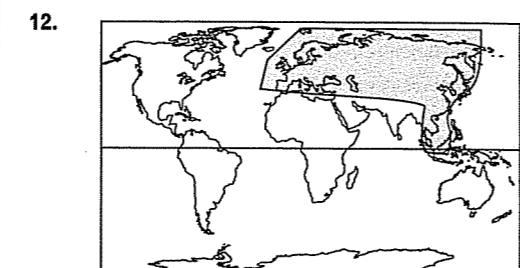
10. Aşağıdakilerden hangisi kara ve denizleri üzerinde taşıyan büyük levhalardan biri değildir?

- A) Pasifik levhası
- B) Kuzey Amerika levhası
- C) Avrasya levhası
- D) Antarktika levhası
- E) Akdeniz levhası

11. Okyanus levhaları kıta levhalarına kıyasla daha ağırdır.

Buna göre aşağıdaki levhalardan hangisinin mağma üzerine daha fazla basınç yaptığı söylenebilir?

- A) Arap levhası
- B) Hint levhası
- C) Pasifik levhası
- D) Güney Amerika levhası
- E) Afrika levhası

Haritada işaretli kıta levhası aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Avrasya levhası
- B) Arap levhası
- C) Pasifik levhası
- D) Nazaka levhası
- E) Antartika levhası

13. Pasifik levhası ile Avrasya levhasının doğu Asya'da birbirlerine yaklaşması aşağıdakilerden hangisi üzerinde daha fazla etkili olmuştur?

- A) Türkiye'de depremlerin oluşması
- B) Japonya'da volkanik etkinliklerin meydana gelmesi
- C) Himalayaların yükselmesi
- D) Şili'de volkanik dağların oluşması
- E) Atlas okyanusu sırtlarının oluşması

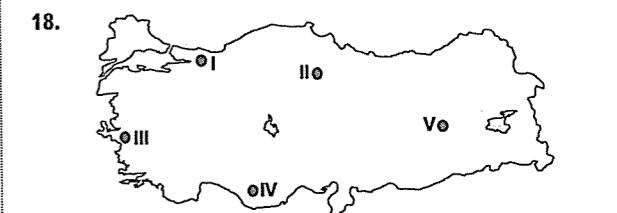
14. **Avrasya levhası ile Kuzey Amerika levhasının birbirinden ayrılması,**

I. Atlas okyanusu içindeki volkanik alanlar
 II. Amerika'daki fay hatları
 III. Japonya'daki volkanik etkinlikler
 IV. Türkiye'deki rüzgâr şeklindirmesi
olaylarından hangileri üzerinde etkili olmamıştır?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) II ve IV

17. **Aşağıdakilerden hangisi dünya üzerindeki kıta levhaları ile ilgili doğru bir bilgi değildir?**

- A) Kuzey Amerika ve Avrasya levhaları birbirinden yaklaşırlar.
- B) Avrasya levhası ve Pasifik levhası birbirine yaklaşır.
- C) Hint levhası Avrasya levhasından uzaklaşır.
- D) Pasifik levhası Kuzey Amerika levhasına yaklaşır.
- E) Antarktika levhası çevresindeki tüm levhaların uzaklaşır.

Ülkemizde işaretli alanlardan hangisinde meydana gelecek bir depremin oluşumu levha hareketleri ile açıklanamaz?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

16. **Japonya'da şiddetli volkanik olayların meydana gelmesinde etkili olan faktör aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olmamıştır?**

- A) Himalayaların yükselmesi
- B) Güney Anadolu fayının oluşması
- C) Atlas Okyanusu sırtlarının oluşması
- D) Doğu Anadolu'nun yükselmesi
- E) Antarktika buzullarının erimesi

19. I. Artezyen suları
 II. Yamaç kaynakları
 III. Gayzerler
 IV. Karstik kaynaklar
Yukarıdaki su kaynaklarından hangisinin oluşumda levha hareketleri etkili olmamıştır?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve IV

Konu Performans Testi - 5

1. Yerkabuğunu oluşturan tabakaların karşılıklı durumları bozulmadan geniş alanlı yavaş yavaş alçalması veya yükselmesine kita oluşum hareketi (epirojenez) denir.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda sözü edilen hareket sonucunda meydana gelmez?

- A) Kara ve deniz alanlarındaki değişimeler
- B) Tabakalardaki kırılma ve kıvrılmalar
- C) Deniz seviyesindeki ilerlemeler
- D) Karaların ortalama yükseltisinde meydana gelen değişimeler
- E) Kıyı taraçalarının (seki) oluşması

2. Aşağıdaki haritada Türkiye'de fay hatlarının dağılışı gösterilmiştir.

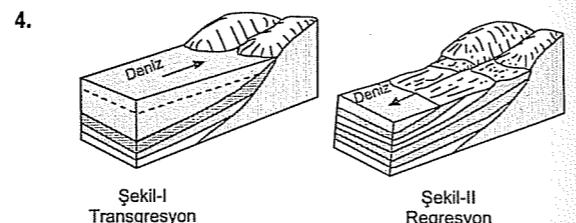
Buna göre, Türkiye'deki fay hatlarıyla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Fay hatları genel olarak kuzey - güney yönlü uzanmaktadır.
- B) Fay hatlarıyla tektonik depremler paralellik gösterir.
- C) İç Anadolu, Orta Akdeniz ve Güneydoğu'nun önemli bölümünde fay hatlarına rastlanmaz.
- D) Kaplıca kaynaklarıyla kırık hatları paralellik gösterir.
- E) Batı Anadolu, fay hatlarının en yoğun olduğu alandır.

3. Tortulanma alanlarında yan basınçların uygulandığı tabakalar esneme özelliğine sahip değilse kırılır ve fay hatları meydana gelir.

Aşağıdakilerden hangisi fay hatlarında yaygın olarak rastlanabilen bir durum değildir?

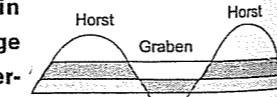
- A) Kaplıca ve ilicilerin yaygın olması
- B) Tektonik depremlere rastlanması
- C) Graben ovalarına rastlanması
- D) Taşkömürü yataklarına rastlanması
- E) Volkanik faaliyet görülmeye ihtimalinin olması

Yukarıda verilen yerşekilleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenenemez?

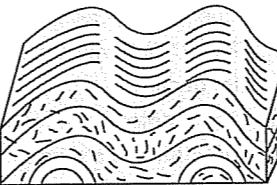
- A) I. Şeklin olması deniz ilerlemesidir.
- B) II. Şeklin olması karaların alanının genişlemesine neden olur.
- C) Her iki şeklin olması epojenez sonucu gerçekleşir.
- D) Her iki şeklin oluşmasında tabakaların yapısında bozulma meydana gelmez.
- E) Türkiye'de üçüncü zaman sonu, dördüncü zaman başında I. şkildeki şartlar yaşanmıştır.

5. Yandaki yerşeklinin yaygın olduğu bölge ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenenemez?

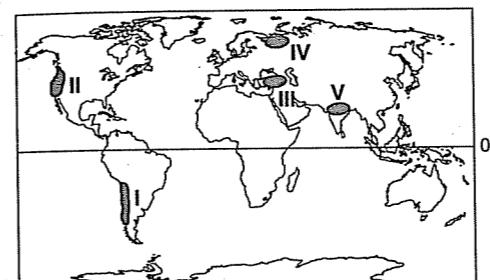
- A) Tektonik deprem olusma ihtimali fazladır.
- B) Fay kaynaklarına rastlanır.
- C) Kıraklı dağ yapısı yaygındır.
- D) Graben alanları ova veya akarsu yataklarıdır.
- E) Horstlar kıvrım dağlarını karakterize etmektedir.

6. Yanda verilen yerşekliyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenenemez?

- A) Kırılma sonucu oluşmuştur.
- B) Yükselen kısma antiklinal denir.
- C) Alçalan kısma graben denir.
- D) Tabakalar esneme özelliğine sahiptir.
- E) Tortulanma alanındaki yan basınçlar sonucu oluşmuş bir yer şeklidir.

7. Genç oluşumu arazilerde fay hatları yaygın olduğundan bu alanlarda tektonik deprem olma olasılığı fazladır.

Buna göre, Dünya haritasında işaretli alanların hangisinde tektonik deprem olma olasılığı en azdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

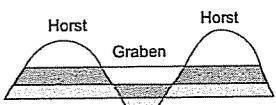
8. Aktif volkan bölgelerinin insanlar için önemli tehlike oluşturmalarına rağmen, yine de yoğun nüfuslanmalı,

- I. Topraklarının mineral bakımından zengin olması
- II. Püskürme devrelerinin önceden hesaplanabilmesi
- III. Nüfus artışının bu alanlara yerleşmeyi zorunlu kılması

gibi durumların hangileriyle açıklanabilir?

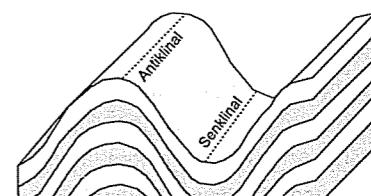
- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

9. Yandaki yerşeklini oluşturan kuvvet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orijenez
- B) Epijenez
- C) Heyelan
- D) Volkanizma
- E) Deprem (seizma)

10.

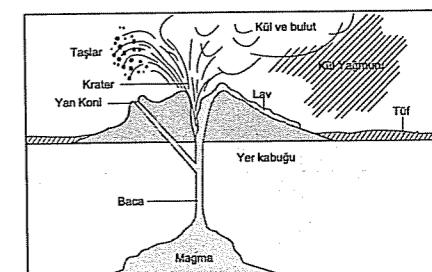

Yukarıdaki yerşeklinin oluşumunda,

- I. Tortulanma alanlarında oluşan yan basınçlar
- II. Yan basınçın uygulandığı tabakaların esnek oluşu
- III. Volkanik arazi yapısının yaygın oluşu
- olgularından hangileri belirleyici değildir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

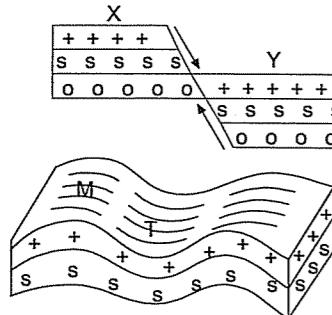
11. Aşağıda bir volkanın şematik kesiti verilmiştir.

Bu kesitle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenenemez?

- A) Lavların çıktıgı yol volkan bacası olarak adlandırılır.
- B) Volkanizma sonucunda oluşan volkan konisinin ağız kısmına krater denir.
- C) Volkanizma, magmanın yerin zayıf kısımlarından yeryüzüne çıkması olayıdır.
- D) Volkanizma sonucunda tektonik depremler olur.
- E) Yüzeye çıkan lavların soğuması sonucu volkan konisi olur.

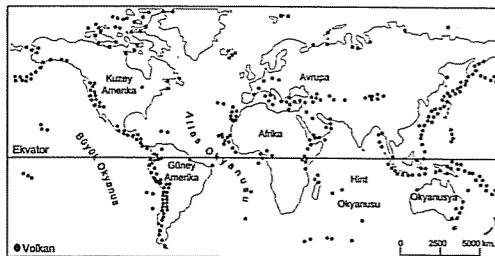
12.

Yukarıdaki şekillerde işaretli X-Y ve M-T noktalarıyla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlışır?

- A) X kırılma sonucu oluşan horstları gösterir.
- B) Y kırılma sonucu oluşan grabenleri gösterir.
- C) M kırılma sonucu oluşan antiklinalleri gösterir.
- D) T kırılma sonucu oluşan senklinalleri gösterir.
- E) T ye örnek Gediz ovası X'e örnek Toros Dağlarıdır.

13. Aşağıdaki haritada Dünya üzerinde bulunan aktif volkanlar gösterilmiştir.

Volkanik alanların özellikleri dikkate alındığında haritadaki işaretli alanlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylememez?

- A) Fay hatlarıyla paralellik gösterirler.
- B) Termal kaynaklara rastlanır.
- C) Toprakları mineral bakımından zengindir.
- D) Büyük okyanusun her iki kenarında yaygın olarak etkili olur.
- E) Jeolojik zaman arazilerinde daha yoğun olarak görülür.

14. Enerjilerini yerin derinliklerinden alan kuvvetlere iç kuvvetler, Güneş'ten alan kuvvetlere ise dış kuvvetler denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi iç kuvvetlerin etkisiyle oluşmamıştır?

- A) Graben ovaları
- B) Volkanik dağlar
- C) Karaların geniş alanlarda alçalıp yükselmesi
- D) Mağara oluşumu
- E) Kırırmı dağları

15. Karaların geniş alanlarda yükselmesi veya alçalması olayına epirojenez denir. Türkiye III. jeolojik zamanın sonu ve IV. jeolojik zamanın başlarında epirojenez sonucu toptan yükselmeye uğramıştır. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin epirojenik hareketler sonucu kazandığı özelliklerden değildir?**

- A) Kıyı sekillerinin bulunması
- B) Akarsuların yatak eğimlerinin fazla olması
- C) Geniş düzlıkların yükseklerde yer olması
- D) Yerçekillerinin engebeli olması
- E) Ortalama yükseltinin fazla olması

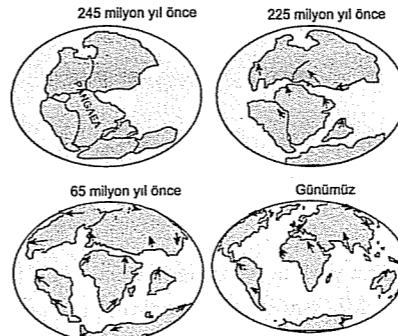
16. Yerkabuğunun kırık hatlarında meydana gelen yer sarsıntılarına tektonik deprem denir.

Aşağıdakilerden hangisi bu tür depremlere karşı alınabilecek önlemlerden biri değildir?

- A) Konut yapılacak alanlarda önceden arazi etüdü yapmak
- B) Yerleşim alanlarını kırık (fay) hatlarından uzak seçmek
- C) Çok katlı binalar yapmamak
- D) Yerleşmeleri alüvyal dolgu sahalarından uzak yapmak
- E) Binaların çatı katlarında ağır malzemeler kullanmak

Üniversite Performans Testi

1. Aşağıda dünyanın geçirmiş olduğu zamanlar ve levha hareketleri gösterilmiştir.

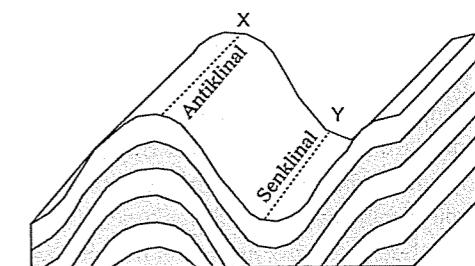

Haritalardan yola çıkarak dünyanın geçirdiği aşamalarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylebilir?

- A) Dünyada bazı dönemlerde kalın buz tabakası ile kaplı olduğu
- B) İstanbul ve Çanakkale Boğazlarının bundan 225 milyon yıl önce var olduğu
- C) Kitalarda benzer hayvan ve bitki türlerinin olabileceği
- D) Depremlerin levha hareketlerinde güç kaynağı olduğu
- E) 245 milyon yıl önce insanların hepsinin aynı kıtada yaşadığı

YGSCOGSB149/1

3. Jeosenklinalerde biriken tortullar esnek yapıdaysa yan basınçların etkisiyle aşağıdaki şekilde görüldüğü gibi kıvrımlarla kıvrımlı sıradagları oluştururlar. Bu dağlar kıyıya paralel olarak uzandığı yerlerde kıyı ile iç kesimler arasında bir takım farklılıklara neden olur.

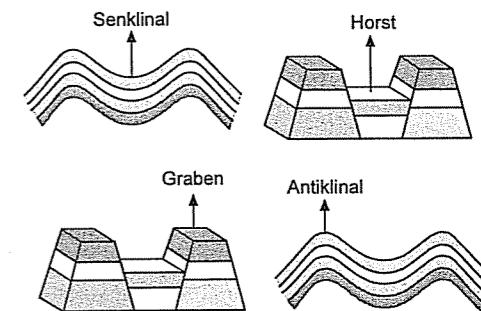

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun ortaya çıktığı sonuçlar arasında yer almaz?

- A) Kıyı ile iç kesim arasında ulaşımın zor olması
- B) Kıyıların doğal liman yönünden fakir olması
- C) Kita sahanlığının dar olması
- D) Boyuna kıyı tipinin yaygın olarak görülmesi
- E) Plajlı kıyıların yaygın olması

YGSCOGSB149/3

4. Aşağıda orojenik hareketlerle ilgili bazı şekillер verilmiştir.

Verilenlerden hangi ikisindeki yer isimleri değiştirilirse şekillер doğru tanımlanmış olur?

- A) Senkinal – antiklinal
- B) Horst – graben
- C) Senkinal – horst
- D) Antiklinal – graben
- E) Graben – senkinal

YGSCOGSB149/4

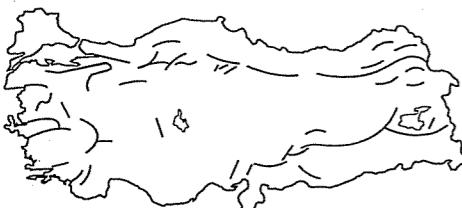
5. Kuaterner; jeolojik devirlerin en son ve en kısa olanıdır. Dönem boyunca kıtaların bulunduğu konum günümüzdekinden çok farklı değişti; fakat, yaşanan buzul çağına bağlı olarak değişen buzul ve deniz seviyeleri nedeniyle, coğrafya oldukça farklı ve değişkendi. İki alt bölümden oluşan dönemin büyük bölümünü kapsayan Pleistosende, pek çok buzul çağının yaşanmıştır. Pleistosen fauna ve florası, günümüz fauna ve florasının üyelerine benzerlik gösterir. Pleistosen, insanın ortaya çıkışının yaygınlığından dolayı da önemlidir. Pleistosenin bitip Holosenin başlamasıyla, buzul çağının biter ve insan türü tüm kıtalarda yaygınlaşarak uygarlıklar kurar.

Bu bilgilere bakarak Kuaterner dönemi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Pleistosen ve Holosen olmak üzere iki alt devrinin olduğunu
- B) İnsan yaşamının başladığını
- C) Kıtaların kuaterner döneminde konumlarını değiştirmeyeceğini
- D) Her iki alt devrinde benzer bitki topluluklarının bulunduğu
- E) Deniz seviyesinin değiştiğini

YGSCOGSB150/5

6. Aşağıdaki haritada Türkiye'deki başlıca fay (kırık) hatları gösterilmiştir.

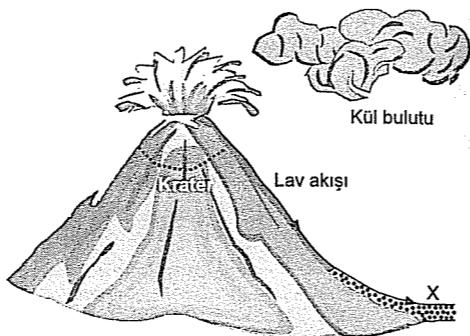

Bu sahalarda aşağıda verilenlerden hangisinin görülmesi, iç kuvvetlerin etkisiyle açıklanamaz?

- A) Tektonik ovaların
- B) Kıraklı ve kıvrımlı dağ sistemlerinin
- C) Kaplıcaların
- D) Tektonik depremlerin
- E) Alüvyal toprakların

YGSCOGSB150/6

7. Aşağıda bir yanardağın ve çevresinin profili gösterilmiştir.

Şekilde verilen yanardağ konisinde X ile gösterilen yerde aşağıdaki kayaçlardan hangisinin yaygın olması beklenir?

- A) Taş kömürü
- B) Tüf
- C) Granit
- D) Kireç taşı
- E) Kalker

YGSCOGSB150/7

- I. Masif alanlar
- II. Linyit yatakları
- III. Taşkömürü yatakları
- IV. Fay kaynakları

Bir araştırmacı, inceleme yaptığı sahada yukarıdakilerden hangilerinin varlığını gözlemlerse o sahanın I. zamanda oluştuğunu söyleyebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve IV

YGSCOGSB151/9

10.

Yukarıda Dünya haritasında verilen ülkelerden hangisinde iç kuvvetlerin etkinliği daha fazladır?

- A) İngiltere
- B) Avustralya
- C) Kanada
- D) Almanya
- E) Japonya

YGSCOGSB151/10

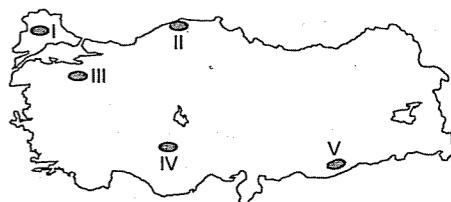
8. Jeolojik araştırmalar neticesinde, I. Jeolojik zamanada oluşan dev kıta Pangea, Mezozoiğin ilk dönemini sonuna kadar varlığını sürdürür; fakat daha sonra parçalanmaya başlar. Zamanın son dönemi olan Kretase'de Lavrasya ve Gondvana yeniden birbirinden ayrılır. Kıtalar daha da küçük parçalara bölünerek hemen hemen günümüzdeki biçimlerini almaya başlar.

Bu bilgilere bakarak aşağıda verilenlerden hangisi söylenilirse doğru olur?

- A) I. Zamanda yaşayan canlılarla günümüzdeki canlılar aynıdır.
- B) Kretase döneminin sonrasında dünya kıtaları tek bir parça halinde idi.
- C) Pangea adı verilen dev kıtada ılıman bir iklim hâkimdi.
- D) Kıtalar Mezozoid döneminde bir yarımkürede yer almaktaydı.
- E) Kıtaların birbirinden ayrılması sürecinin yalnız bir jeolojik zamanda tamamlandığı.

YGSCOGSB150/8

12. Yer kabuğunun eski jeolojik çağlarında kıvrılmış ve oturmuş bölgelerinde, etkili tektonik depremler görülmez.

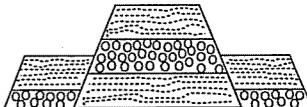

Haritada gösterilen yerlerden hangisi bu yerlere örnek gösterilemez?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

YGSCOGSB151/12

13. Yandaki şekilde orojenik faaliyetler sonrasında kırılma ile oluşan bir dağ sistemi gösterilmiştir. **Buna göre, aşağıda verilen dağlardan hangisi bu şekilde meydana gelmiştir?**

- A) Erciyes Dağı
- B) Ağrı Dağı
- C) Aydın Dağları
- D) Kuzey Anadolu Dağları
- E) Toroslar

YGSCOGSB151/13

14. Son yüzyılın en korkunç yanardağ püskürmesi 1902'de Orta Amerika'da yer alan Martinique Adası'nda oldu. Nisan'da küçük bir deprem duyulmuştur. Sonra 8 Mayıs sabahı saat 07:50'de 4 şiddetli patlama duyuldu ve Pelee Dağı'nın kraterinden muazzam parlak bir bulutun çıktığı görüldü. Az bir süre sonra aynı şekilde bir bulut daha dağın yanından çıktı. Yamaçtan aşağı inanılmayacak büyük bir hızla indi, bir dakikadan fazla bir zamanda koca St. Pierre şehrinin kapladı ve 30000 kişilik nüfustan yalnızca kalın duvarlarla örtülü bir hücrede cezasını çekmeye olan bir mahküm kurtuldu.

Yalnızca bu bilgiler göz önüne alındığında Pelee Dağı'nın püskürmesiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) Şu ana kadar yaşanan en şiddetli volkanik patlama olduğu
- B) Volkanik patlamadan depreme neden olduğu
- C) Bütün insanların yaşamını yitirdiği
- D) Adada yeryüzü şeklinin değiştiği
- E) Volkan püskürmeden önce deprem yaşandığı

YGSCOGSB151/14

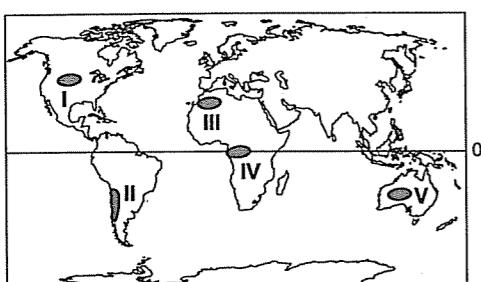
Konu Performans Testi - 1

1. Toprak yüzeyinin akarsular, sel suları, rüzgarlar ve buzullar gibi dış kuvvetlerin etkisiyle taşıınıp sürükleneceği olayına erozyon denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi erozyonu artıran etkenlerden biri değildir?

- A) Bitki örtüsünün tahrif edilmesi
- B) Arazinin eğime dik sürülmemesi
- C) Yağışların düzensiz ve kararsız olması
- D) Arazide eğim ve engebezin fazla olması
- E) Toprakların nadasa bırakılması

2. Toprak oluşumu üzerinde mekanik, kimyasal ve biyolojik çözülme etkilidir. Fakat kimyasal çözünmenin etkili olduğu alanlarda toprak oluşumu daha çabuk gerçekleşir.

Buna göre, haritada işaretli noktaların iklim özellikleri düşünüldüğünde hangisinde toprak oluşumu daha çabuk gerçekleşir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

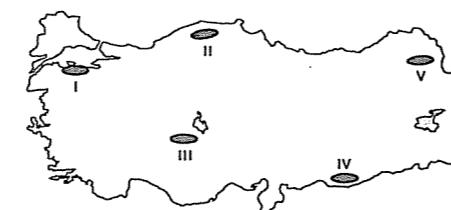
3. I. Eğimin fazla olması
II. Yağışın az olması
III. Tabakaların eğim yönünde uzanması
Yukarıdakilerden hangileri heyelanı artırıcı etkide bulunmaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

4. **Günlük sıcaklık farkının fazla ve nem oranının az olduğu yerlerde oluşan toprakların aşağıdakilerden hangisine sahip olduğu savunulamaz?**

- A) Kireç ve tuz oranının fazla olması
- B) Humus miktarının az olması
- C) Toprak örtüsünün ince olması
- D) Kimyasal çözünmenin az olması
- E) Toprak oluşumunun hızlı olması

5. Hem akarsu erozyonunun hem de rüzgar erozyonun fazla olduğu yerlerin ortak özelliği bitki örtüsünün zayıf olmasıdır.

Buna göre, Türkiye haritasında işaretli alanların bitki örtüsü özeliği dikkate alındığında hangilerinde rüzgar erozyonu daha fazladır?

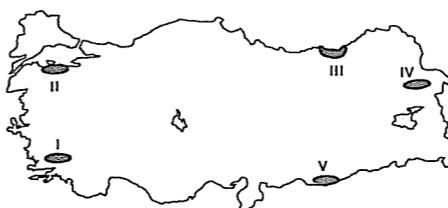
- A) I ve II
- B) II ve IV
- C) III ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

6. Bitki ve hayvan kalıntılarının çürümesiyle toprakta oluşan maddeye humus denir. Humus toprak verimi artıran en önemli etkenlerden biridir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi erozyona karşı alınacak önleyici tedbirlerden biri değildir?

- A) Kahverengi step toprakları
- B) Podzol toprakları
- C) Kahverengi orman toprakları
- D) Terra - rosa toprakları
- E) Çernozyom toprakları

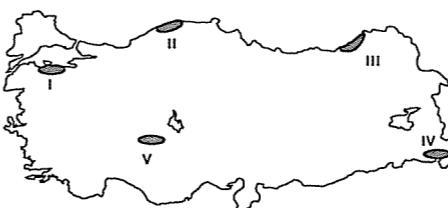
7. Eğimin ve yağışın fazla olduğu yerlerde heyelan olasılığı daha fazladır.

Buna göre harita üzerinde işaretli alanların eğim durumu ve yağış miktarı dikkate alındığında hangisinde heyelan olasılığı daha fazladır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

8. Yağış miktarının fazla olduğu yerlerde topraklarda yıkınma fazla olduğundan, tuz ve kireç oranı azdır.

Buna göre, yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinde topraklarda kireç ve tuz oranı daha fazladır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

9. **Aşağıdakilerden hangisi erozyona karşı alınacak önleyici tedbirlerden biri değildir?**

- A) Toprakların nadasa bırakılması
- B) Bitki örtüsünün zenginleştirilmesi
- C) Eğimli yamaçlarda teraslama (taraçalama) yapılması
- D) Nöbetleşe ekim yapılması
- E) Arazinin eğime dik olarak sürülmesi

10. I. Terra - rosa

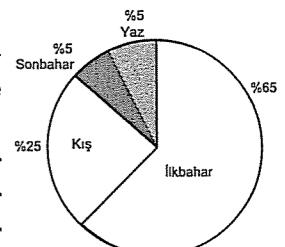
- II. Alüvyon

- III. Moren

- IV. Çernozyom

Yukarıda verilen toprak türlerinden hangileri taşınmış topraklara örnektiler?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

11. Yandaki grafikte Türkiye'de heyelan olaylarının mevsimlere göre dağılışı gösterilmiştir.

Buna göre, Türkiye'nin iklim özellikleri dikkate alındığında grafikten aşağıdaki sonuçların hangisine ulaşılabilir?

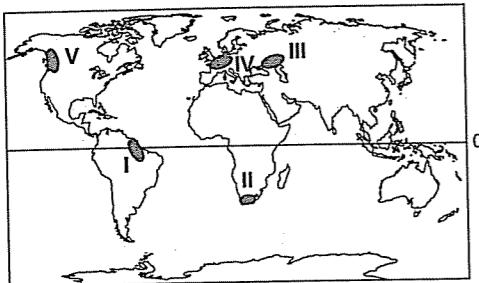
- A) Heyelan olayları mevsimlere düzenli dağılmıştır.
- B) En fazla heyelanın ilkbaharda olması kar erimesinin bir sonucudur.
- C) Yaz ve sonbahar mevsimlerindeki heyelan olayları oranı eşittir.
- D) İlkbaharda meydana gelen heyelan sayısı diğer mevsimlerin toplamından fazladır.
- E) Heyelan olaylarının mevsimlere göre farklılık göstermesi eğimin farklı olmasının sonucudur.

12. Nem oranının ve yıllık yağış miktarının fazla, sıcaklık farkının az olduğu yerlerde kayaların kimyasal çözünmesi fazladır.

Buna göre, aşağıda verilen illerin iklim özellikleri dikkate alındığında hangisinde kimyasal çözünme daha azdır?

- A) Trabzon
- B) Antalya
- C) Afyon
- D) İzmir
- E) Zonguldak

13. Organik maddelerden oluşan topraktaki humus miktarı, yağışın çok az ve çok fazla olduğu bazı yerlerde azdır.

Buna göre, Dünya haritası üzerinde işaretli alanların iklim özellikleri dikkate alındığında hangisinin topraklarında humus oranı en az ve en fazladır?

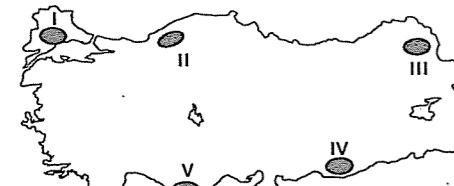
En az   En fazla

A)	I	II
B)	I	III
C)	IV	II
D)	III	V
E)	IV	V

14. Aşağıdakilerden hangisi heyelanı artırıcı etkenlerden biri değildir?

- A) Yamaç eğiminin fazla olması
- B) Toprağın alt kısmında geçirimsiz kil tabakasının bulunması
- C) Yağış miktarının fazla olması
- D) Tabakaların eğime dik yönde uzanması
- E) Kar erimelerinin fazla olması

15. İğne yapraklı ormanlarla kaplı, soğuk ve nemli bölgelerin soluk renkli ve yıkanmış topraklarına podzol toprakları denir.

Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli alanların iklim ve bitki örtüsü özellikleri düşünüldüğünde hangisinde podzol topraklarına rastlanır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

16. Yerkabuğunun ana maddesini oluşturan taşların çeşitli etkilerle yüzeylerinde çatlama, uylanma ve dağılma olaylarına çözülme denir.

Buna göre, aşağıdakileren hangisi toprak oluşumu üzerinde etkili olan önemli faktörlerden biri değildir?

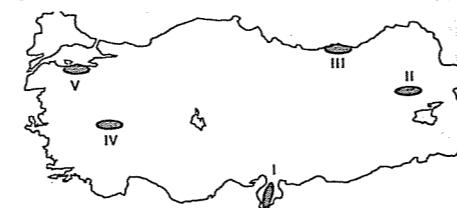
- A) Arazideki maden rezervi
- B) Yağış miktarı
- C) Bitki örtüsü
- D) Taşların cinsi
- E) Sıcaklık farkı

17. Bitkilerin kök, dal ve yaprak gibi kısımlarının çürümesiyle, toprak üzerinde meydana gelen organik kökenli maddelere humus denir.

Buna göre, Türkiye'nin aşağıdaki coğrafi bölgelerinden hangisinin toprakları humus bakımından daha zengindir?

- A) Orta Kızılırmak Bölümü
- B) Erzurum - Kars Bölümü
- C) Konya Bölümü
- D) İç Ege Bölümü
- E) Ergene Bölümü

18. Kayaların çözülmesi ve toprak oluşumunda iklim koşullarının etkisi büyüktür.

Buna göre, Türkiye haritasında işaretli alanların iklim özellikleri dikkate alındığında hangisinde kimyasal çözünme, hangisinde ise mekanik çözülme en fazladır?

Kimyasal çözünme	Mekanik çözülme
A) I	II
B) II	III
C) III	II
D) III	IV
E) V	IV

4. Türkiye'deki akarsuların yatak eğimlerinin fazla olmasında;

- I. Türkiye'nin genç araziye sahip olması
- II. Akarsuların debilerinin fazla olması
- III. Ortalama yükseltinin fazla olması
- IV. Hidroelektrik potansiyelinin fazla olması gibi özelliklerin hangileri etkili değildir?

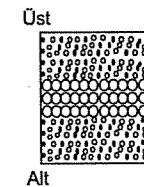
- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
- D) II ve IV   E) III ve IV

5. Denge profiline ulaşan bir akarsu için,

- I. Akış hızı yavaştır.
  - II. Sık sık yatak değiştirir.
  - III. Derine aşındırması fazladır.
  - IV. Enerji potansiyeli fazladır.
- yargılardan hangileri yanlıştır?**

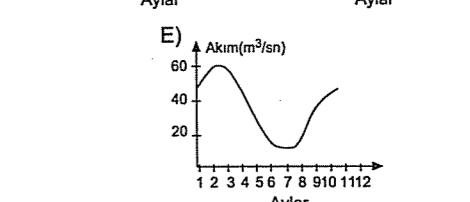
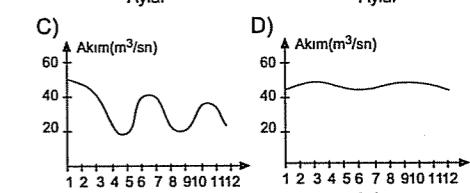
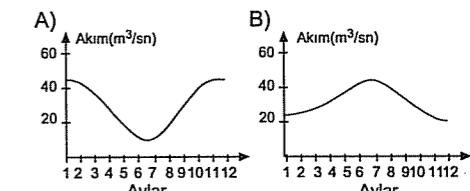
- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
- D) II ve IV   E) III ve IV

6. Yanda, bir akarsuyun yıl içinde

yatağında biriktirdiği alüvyonun boyutu gösterilmiştir.

Bu akarsuyun akım grafiği aşağıdakilerden hangisi olabilir?

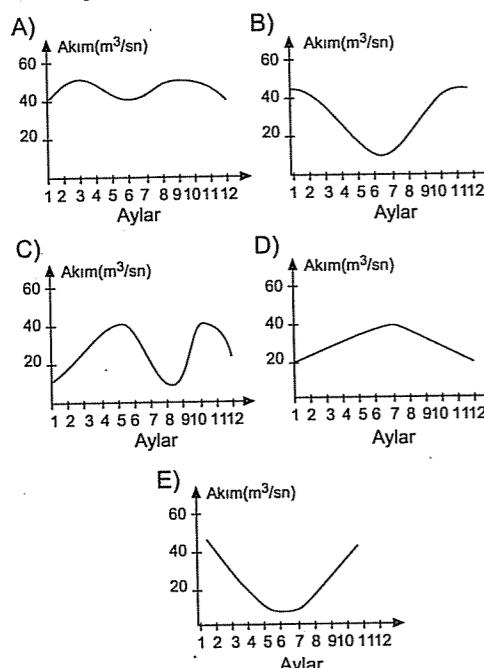
7. Aşağıda verilenlerden hangisi Türkiye akarsularının özelliklerinden değildir?

- A) Genel olarak yatak eğimleri fazladır.
- B) Rejimleri düzensizdir.
- C) Türkiye'nin üç tarafı denizlerle çevrili olduğundan boyları kısadır.
- D) Yatağını derine aşındırmaları fazladır.
- E) En fazla debiye yaz mevsiminde ulaşırlar.

8. Aşağıdaki yersekillerinden hangisi yatak eğimi çok azalmış akarsular üzerinde en yaygın görülen yerseklidir?

- A) Delta
- B) Çentik vadi
- C) Menderes
- D) Boğaz vadi
- E) Kırgıbayır

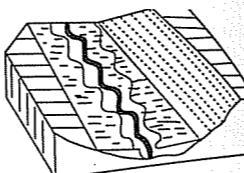
9. Aşağıda akım grafikleri verilen akarsuların hangisinin yıl içinde yatağında biriktirdiği alüvyonun boyutu daha az değişir?

10. Türkiye'deki akarsuların aşağıdaki özelliklerin hangisine sahip olması, Türkiye'nin ortalama yükseltisinin ve engebesinin fazla olmasının sonucunda gerçekleşmemiştir?

- A) Akış hızlarının fazla olması
- B) Hepsinin debisindeki artışın aynı dönemde denk düşmemesi
- C) Enerji potansiyellerinin fazla olması
- D) Taşıma güçlerinin fazla olması
- E) Denge profilini kazanmamış olması

11. Yanda bir vadi ve bu vadiden akan akarsu gösterilmiştir. Bu akarsu ve vadiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

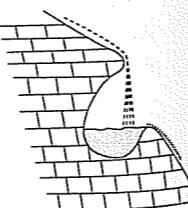

- A) Yatak eğimi azdır.
- B) Akarsuyun aşındırma gücü azdır.
- C) Geniş tabanlı bir vadidir.
- D) Akarsu sık sık yatak değiştirir.
- E) Akarsuda derine fazla, yana aşındırma azalmıştır.

12. Aşağıdaki yersekillerinden hangisinin oluşumunda akarsular etkili olmaz?

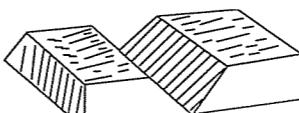
- A) Kanyon vadi
- B) Falez
- C) Kırgıbayır
- D) Dağ eteği ovası
- E) Dev kazanı

13. Yatağı boyunca yandaki yerseklinin yaygın olarak görüldüğü bir akarsu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Akış hızı fazladır.
- B) Denge profiline ulaşmamıştır.
- C) Aşındırma gücü fazladır.
- D) Taşıma gücü fazladır.
- E) Hidroelektrik potansiyeli azdır.

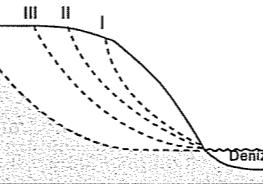
14. Yandaki vadi tipine sahip bir akarsu yeterli miktarда su taşıdığı kabul edilirse, bu akarsuya ilgili, I. Yatak eğimi fazladır.
II. Yatağında biriktirmesi fazladır.
III. Enerji potansiyeli fazladır.
IV. Akış hızı fazladır.

yargılardan hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve IV
- E) II ve IV

15. Yanda bir akarsu yatağının denge profiline ulaşıncaya kadar geçirdiği evreler gösterilmiştir. Akarsuyun bu evreleri için aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

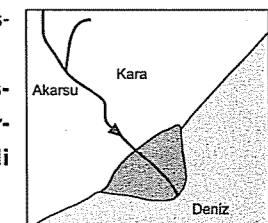
- A) I. evrede akarsuyun akış hızı en fazladır.
- B) II. evrede akarsuyun yatak eğimi III. evreden fazladır.
- C) IV. evrede akarsuyun derine aşındırması II. evreden fazladır.
- D) I. evrede akarsuyun boyu IV. evreden kısadır.
- E) IV. evrede akarsuyun enerji potansiyeli en azdır.

- I. Menderes
- II. Çentik vadi
- III. Akarsu sekisi
- IV. Kırgıbayır

Yukarıda verilen yersekillerinden hangilerinin oluşumunda akarsuyun hem aşındırma hem de biriktirme faaliyeti etkilidir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

17. Yanda bir delta ovası gösterilmiştir. Delta ovalarının oluşması için aşağıdakilerden hangisi gerekli şartlardan değildir?

- A) Akarsuyun denize dökündüğü kıyıda gelgit etkili olmamalı.
- B) Akarsu dökündüğü yere kadar bol alüyon taşımalı.
- C) Kita sahanlığı geniş olmalı.
- D) Şiddetli dalga ve akıntılar etkili olmamalı.
- E) Akarsuyun boyu uzun olmalı.

- Oluşumları için eğimin azalması şarttır.
- Dağ eteklerinde oluşurlar.
- Zamanla bireleşerek dağ eteği ovalarını oluştururlar.

Yukarıda sözü edmeli özellikler akarsuyun oluşturduğu yersekillerinden hangisine aittir?

- A) Birikinti konisi
- B) Kırgıbayır
- C) Çentik vadi
- D) Taban seviyesi ovası
- E) Delta ovası

19. Aşağıdaki yersekillerinin hangisi akarsuların biriktirme yoluyla oluşturduğu yersekillerinden biridir?

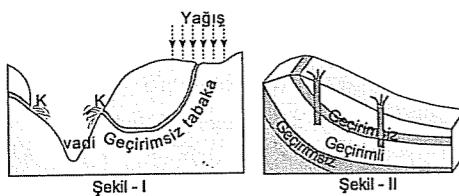
- A) Kırgıbayır
- B) Delta
- C) Vadi
- D) Peribacası
- E) Dev kazanı

Konu Performans Testi - 3

1. Karstik arazilerle ilgili olarak aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yanlışır?

- A) Yüzey suları bakımından fakir, yeraltı suları bakımından zengindir.
- B) Kayatuzu, kalker ve jips gibi kayalardan oluşur.
- C) Sular tarafından kolay eriyebilen kayaçlar yaygındır.
- D) Kimyasal çözünme sonucu oluşan sarkit - dikit gibi biriktirme şekillerine rastlanabilir.
- E) Volkanizma sonucu oluşan kayaçlar karstik alanların ana materyalini oluşturur.

2.

Yukarıda Şekil - I de vadi kaynağı, Şekil - II de ise artezyen kaynağı verilmiştir.

Bu iki kaynağın ortak özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Soğuk su kaynakları olmaları
- B) İçme suyu olarak kullanılmalari
- C) Tarımda sulamada kullanılmalari
- D) Doğal kaynaklar olmaları
- E) Sularının yüzeye yakın derinlikten gelmesi

3. Karstik arazilerde yer altında oluşan boşluk ve mağaralara biriken suların, kayalar arasından kendiliğinden yeryüzüne çıkanlarına karstik kaynak denir.

Buna göre, yukarıda işaretli alanların hangisinde karstik kaynaklar yaygın olarak bulunur?

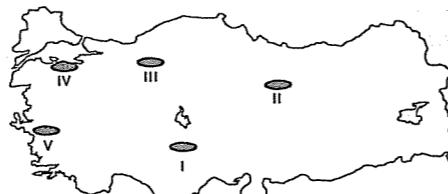
- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4. Yağışlarla yeryüzüne düşen suların bir kısmının yer altına sızarak çeşitli derinliklerde birikmesi sonucu yeraltı suyu oluşur.

Aşağıda yeraltı suyu için verilenlerden hangisi yanlışır?

- A) Bol yağışlı ve geçirimli alanlarda yeraltı suyun daha fazla beslenir.
- B) Karstik arazilerde yeraltı suyu içerisinde kireç ve alçıtaşı eriyik halde bulunur.
- C) Yüzeyde geçirimli, derinde geçirimsiz tabaka ların olduğu alanlarda yeraltı suyu daha kolay oluşur.
- D) Yeraltı sularının geldikleri derinlik arttıkça sıcaklıklarında artar.
- E) Arazinin eğiminin az olması yeraltı suyunun beslenmesini zorlaştırır.

5. Fay hatlarının coğrafi dağılışı ile kaplıca ve ılıcaların dağılışı arasında paralellik vardır.

Buna göre, Türkiye'de fay hatlarının dağılışı dikkate alındığında yukarıdaki haritada taralı alanların hangisinde kaplıca ve ılıcalara rastlanma olasılığı en azdır?

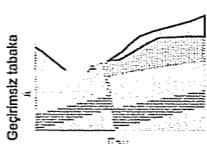
- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Karstik arazilerde yeraltı ve yerüstü sularının etkisiyle oluşan aşınım ve birikim şekillerine karstik şekiller denir.

Buna göre, aşağıdaki yerşekillerinin hangisi karstik şekiller grubuna girmez?

- A) Traverten
- B) Lapyा
- C) Obruk
- D) Düden
- E) Falez

7. Yandaki şekilde doğal bir kaynağın kesiti ve rilmiştir.

Bu tür kaynaklarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylemeyecektir?

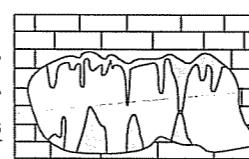
- A) Fay hatları üzerinde görülürler.
- B) Suları sıcak yada ılıktır.
- C) Türkiye'de en yaygın olarak İç Anadolu'da görülür.
- D) Depremlerle paralellik gösterirler.
- E) Sularının geldiği derinlik arttıkça sıcaklığı artış gösterir.

8. Karstik arazilerde yüzey ve yeraltı sularının etkisiyle oluşan şekillere karstik şekiller denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi karstik aşındırma şekillerinden biri değildir?

- A) Obruk
- B) Dolin
- C) Sarkıt
- D) Uvala
- E) Polye

9. Yandaki yerşeklinin yaygın olarak görüldüğü alanlar için aşağıdakilerden hangisi yanlış bir yargıdır?

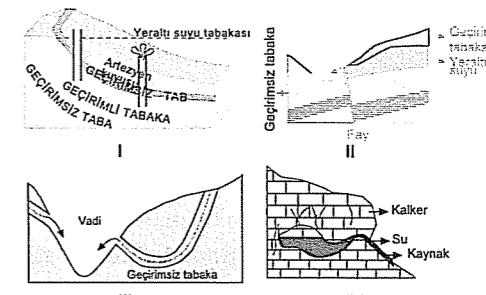
- A) Kayalar daha çok kimyasal yolla çözülür.
- B) Fay hatları üzerinde yer alır.
- C) Yeraltı suları bakımından zengindir.
- D) Çöküntü depremleri oluşma olasılığı yüksektir.
- E) Yeraltı sularında bol miktarda eriyik halde kireç bulunur.

10. Karstik bölgelerde suların eritmesi sonucu oluşan çukurların zamanla genişlemesiyle karstik ovalar oluşur.

Aşağıdakilerden hangisi bu tür ovalara örnek oluşturmaz?

- A) Acıpayam
- B) Tefenni
- C) Korkuteli
- D) Balıkesir
- E) Elmalı

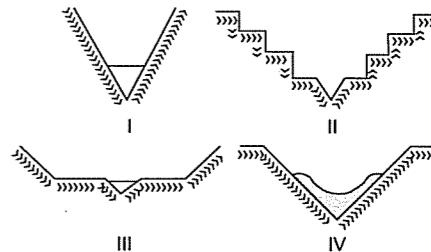
11.

Yukarıdaki kaynak türleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylemeyecektir?

- A) I. kaynak soğuk su özelliği gösterir
- B) II. kaynağın sularının sıcaklığı geldiği derinliğe bağlıdır
- C) III. kaynağın suları kireçlidir
- D) IV. kaynak karstik arazilerde yaygındır
- E) Bu kaynakların hepsi Türkiye'de bulunur

12.

Yukarıda kesitleri verilen vadi tiplerinden hangilerinin oluşumunda daha çok karstik bölgelerde akarsuların kimyasal aşındırma yapması etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve IV
- E) III ve IV

13. Karstik arazilerde suların aşındırmasıyla oluşan çukurların zamanla birleşmesiyle geniş düzlikler oluşur.

Buna göre,

I. Polye

II. Dolin

III. Uvala

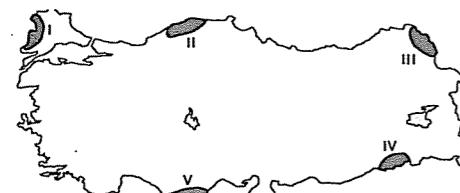
yukarıda karstik arazilerde oluşan aşınım düzliklerinin küçükten büyüğe doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) II-III-I   B) I-III-II   C) I-II-III
D) III-I-II   E) III-II-I

14. Bir kaynak suyunun içinde bol miktarda eriyik halde kireç bulunması, bu kaynakla ilgili aşağıda verilenlerin hangisini doğrular?

- A) Akımının düşük olduğunu
B) Eğimli arazide olduğunu
C) Sıcak su kaynağı olduğunu
D) Karstik arazide olduğunu
E) Alüvyon sahalarında olduğunu

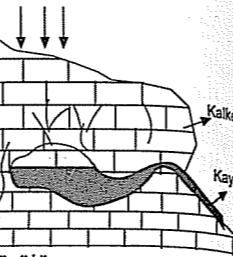
15. Kayatuzu, kalker ve jips gibi kolay eriyebilen kayaçlardan oluşan alanlara karstik arazi denir.

Buna göre, yukarıdaki haritada işaretli alanların jeolojik yapıları düşünüldüğünde hangisinde karst topografyasına ait yerşekillerinin oluşumu daha yaygındır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

16. Yanda gösterilen kaynak türü ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Karstik arazilerde görülür.
B) Suları bol miktarda kireç içerir.
C) Sıcak su kaynaklarındanandır.
D) Akdeniz Bölgesi'nde yaygındır.
E) Bol debili olanlarına voklüz denir.

17. I. Sarkit
II. Uvala
III. Traverten
IV. Polye
V. Kanyon vadisi

Yukarıda verilen karstik şekillerden hangileri aşınım şekillerinden değildir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) III ve IV   E) IV ve V

- 18.

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli alanların iklim özellikleri dikkate alındığında, hangisinde artezyen kaynaklarının yaygın olarak bulunması beklenmez?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

Üniversite Performans Testi - 1

1. I. Falez

II. Kıyı oku

III. Tombolo

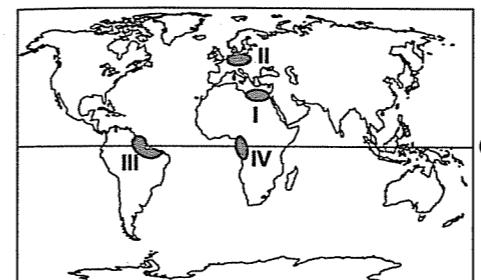
IV. Haliç

Yukarıda verilen yerşekillerinden hangileri dalgaların biriktirmesi sonucu oluşmuştur?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

YGSCOĞSB161/1

2. Gelgit genliğinin belirgin olduğu alanlarda denize dökülen akarsu ağızlarında haliçler oluşur.

Buna göre, gelgitin etkili olduğu alanlar düşündüğünde harita üzerinde işaretli yerlerin hangilerinde haliçli kıyılara rastlanmaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

YGSCOĞSB161/2

3. I. Heyalan set gölleri

II. Krater gölleri

III. Volkanik set gölleri

IV. Alüyal set gölleri

Yukarıda verilen göllerin hangilerinin oluşumunda temel etken dış kuvvetlerdir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) I ve IV
D) II ve III   E) III ve IV

YGSCOĞSB161/3

4. I. Yoğunluk farkı

II. Seviye farkı

III. Alize rüzgarları

IV. Derinlik farkı

Yukarıdakilerden hangileri Çanakkale ve İstanbul boğazlarında akıntıların oluşmasının nedenlerinden değildir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

YGSCOĞSB161/4

5. Deniz veya okyanus sularının yatay yönde yer değiştirmesine akıntı denir.

Aşağıdakilerden hangisi akıntıları oluşturan etkenlerden biri değildir?

- A) Sürekli rüzgarlar

B) Yoğunluk farkı

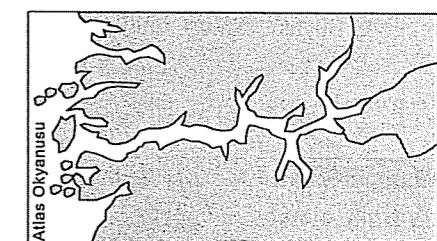
C) Derinlik farkı

D) Seviye farkı

E) Gel - git etkisi

YGSCOĞSB161/5

- 6.

Yukarıdaki haritada gösterilen kıyılara sahip bir ülkenin özelliklerini arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Buzulların etki alanı fazladır.

B) Gece - gündüz süre farkı fazladır.

C) Yükseltisi az, yerşekilleri sadedir.

D) Ekvatora uzaklıği fazladır.

E) Gurub ve tan süreleri uzundur.

YGSCOĞSB161/6

Üniversite Performans Testi - 2

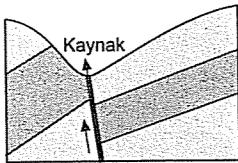
1. I. Toprakta killi tabakaların fazlalığı
II. Eğimin fazla olması
III. Yağışların fazla olması
IV. Kuraklığın etkili olması
Yukarıdakilerden hangileri heyelan olayını artırıcı etkenler arasında yer alır?

A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III

D) I, II ve III   E) II, III ve IV

 YGSCOGSB164/1

2.

Yukarıdaki şekilde gösterilen kaynak ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Karstik arazilerde yaygın olarak bulunur.
B) Kırımlı yapı üzerinde oluşur.
C) Basıncın etkisiyle yüzeye püskürerek çıkar.
D) Sularında bol miktarda mineral madde bulunur.
E) Akımı mevsimlere göre değişir.

 YGSCOGSB164/2

3. Bir akarsuyun taşıdığı malzemeleri biriktirmeye başlaması aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesine bağlıdır?

- A) Yükseltinin artmasına
B) Taşıldığı yükün azalmasına
C) Yağış değerlerinin fazla olmasına
D) Yatak eğiminin azalmasına
E) Arazinin geçirimsiz olmasına

 YGSCOGSB164/3

4. Bir akarsuyun taşıdığı malzemenin boyutunun yıl içinde önemli değişimler göstermesi aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Akarsu debisinin yıl içinde değişmesiyle
B) Akarsu rejiminin düzenli olmasıyla
C) Akarsu boyunun uzun olmasıyla
D) Akarsu yatağında karstik kayaçların yaygın olmasıyla
E) Akarsuyun menderesler çizerek akmasıyla

 YGSCOGSB164/4

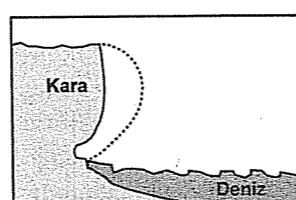
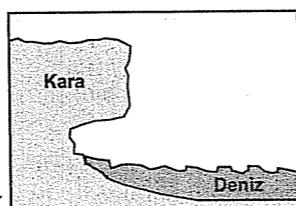
5. I. Falez
II. Barkan
III. Mantarkaya
IV. Menderes

Yukarıdaki yerşekillerinden hangileri doğrudan rüzgarın oluşturduğu bir yer şeklidir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve III
D) II ve III   E) III ve IV

 YGSCOGSB164/5

6. Aşağıdaki şekillerde falez oluşum aşamaları gösterilmiştir.

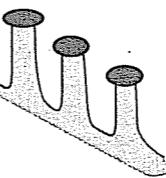

Aşağıda verilen kıyılardan hangisi falez oluşumuna uygun değildir?

- A) Trabzon kıyıları   B) Antalya kıyıları
C) Zonguldak kıyıları   D) Kırklareli kıyıları
E) Balıkesir kıyıları

 YGSCOGSB164/6

7. Yanda kesiti verilen yerşeklinin bulunduğu yöre ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenenemez?

- A) Arazi eğimlidir.
B) Karstik kayaçlardan oluşur.
C) Sağanak yağışlar etkilidir.
D) Bitki örtüsü zayıftır.
E) Vulkanik arazi yaygındır.

 YGSCOGSB165/7

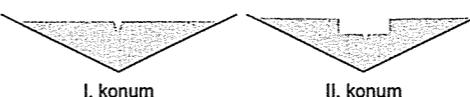
8. Akarsular taşıma gücünün azaldığı alanlarda, taşıdıkları malzemeyi biriktirerek, biriktirme şekillerini oluşturur.

Aşağıdakilerden hangisi akarsu biriktirme şekillerindendir?

- A) Dev kazanı
B) İrmak adası (kum adacığı)
C) Peneplen (yontukdüz)
D) Peribacısı
E) Çentik vadisi

 YGSCOGSB165/8

9. Aşağıda bir akarsuyun belli bir zaman diliminde ağız kısmındaki değişim gösterilmiştir.

Buna göre, bu akarsuya ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Akarsu havzasında genişleşme gerçekleşmiştir.
B) Akarsu yatağını yeniden derine doğru aşındırmaya başlamıştır.
C) Akarsuyun debisi azalmıştır.
D) Akarsu yatağında epirojenik hareketler etkili olmuştur.
E) Kaynak ile ağız arasındaki seviye farkı artmıştır.

 YGSCOGSB165/9

10. I. Şeytan masası
II. Polye
III. Högök kaya
IV. Lapyा

Yukarıda verilen yer şekillerinden hangileri karsılık arazilerde yaygın olarak görülür?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

 YGSCOGSB165/10

11. Yeryüzünün şekillenmesinde etkili olan ve gücünü güventen alan akarsu, rüzgâr, buzul, dalgâ gibi kuvvetlere dış kuvvetler denir.

Buna göre, dış kuvvetlerle ilgili olarak;

- I. kurak bölgelerde daha çok rüzgarlar şekillendirmeli kuvvettir.
II. kita sahanlığının dar olduğu yerlerde dalga birikim şekilleri yaygındır.
III. buzul şekillerine sadece yüksek enlemlerdeki ülkelerde rastlanır.
IV. akarsuların eğiminin azaldığı alanlarda akarsu birikim şekilleri oluşur.

yukarıda verilen bilgilerden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) II ve III   E) III ve IV

 YGSCOGSB165/11

12. Türkiye'de birçok kıyı tipi görülmektedir. Karadeniz ve Akdeniz kıyılarında genellikle boyuna, İstanbul ve Çanakkale Boğazları'nda ria tipi, Antalya - Kaş arasında dalmacıya kıyı tipi, Ege Denizi kıyılarında genel olarak enine kıyı tipi görülmürken, Ege'nin güneyinde yer alan .....

Paragrafta verilen Türkiye'nin kıyı tiplerinin özellikleriyle ilgili bilgilerin doğru olabilmesi için paragrafın sonuna aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Menteşe Yöresi kıyılarında boyuna kıyı tipi görüllür.
B) Kıyılarda girinti ve çıkıntı fazladır.
C) İzmir ve çevresinde gel-git olayı görülür.
D) Mersin kıyılarında fiyord tipi kıyı görülür.
E) Kıyılarda kita sahanlığı genişştir.

 YGSCOGSB165/12

Doğadaki Üç Unsur : Su, Toprak, Bitki

bölüm

6

Konu Performans Testi - 1

1. Dünya'daki başlıca su kaynaklarını okyanuslar, denizler, göller, yer altı ve yer üstü suları oluşturur.

Aşağıdakilerden hangisi su kaynaklarıyla ilgili yapılan yanlış bir değerlendirmedir?

- A) Tatlı su kaynaklarının %60'dan fazlasını buz dağları oluşturur.
- B) Dünya su rezervleri içinde en fazla pay tuzlu sulara aittir.
- C) Tatlı su kaynakları toplam su miktarının %3'ünü oluşturur.
- D) Akarsuların su miktarı bataklık sularının miktarından fazladır.
- E) Yer altı tatlı su miktarı yüzey tatlı su miktarından fazladır.

2. **Göl sularının tatlı ya da tuzlu su olmasında etkili olan en önemli faktör aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Göl gidegeninin olması ya da olmaması
- B) Gölün deniz seviyesinden yüksekliği
- C) Gölün etrafındaki kayaç yapısının tuzlu ya da tuzsuz olması
- D) Gölün bulunduğu bölgenin ikliminin yağışlı ya da kurak olması
- E) Gölün etrafındaki bitki örtüsünün zengin ya da fakir olması

3. **Aşağıdaki kaynaklardan hangileriyle fay hatları paralellik gösterir?**

- A) Kaplıcalar
- B) Artezyen kaynakları
- C) Yamaç kaynağı
- D) Tabaka kaynağı
- E) Karstik kaynak

4. **Denge profiline ulaşmış ve rejimi düzenli olan bir akarsu ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi en doğru çıkarımdır?**

- A) Taşımacılığa elverişlidir.
- B) Yatak uzunluğu fazladır.
- C) Aşındırma gücü fazladır.
- D) Akış hızı fazladır.
- E) Hidroelektrik potansiyeli fazladır.

5. I. Gayzer
II. Artezyen kaynağı
III. Karstik kaynak
IV. Fay kaynağı

Yukarıda verilen kaynak türlerinden hangileri sıcak su kaynakları grubunda yer almaz?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

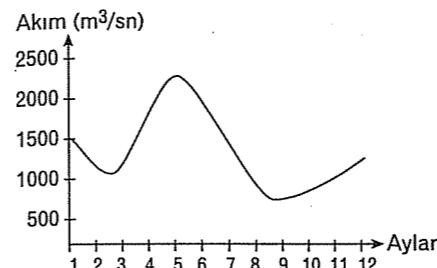

- I. Kızıldeniz
II. Akdeniz
III. Baltık denizi

Yukarıdaki Dünya haritası üzerinde işaretli denizlerin tuzluluk oranlarının en fazla olanın en az olana doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I - II - III
- B) II - I - III
- C) III - II - I
- D) I - III - II
- E) II - III - I

1. **Aşağıdaki grafikte bir akarsuyun yıl içerisinde akımında meydana gelen değişimler verilmiştir.**

Aşağıdakilerden hangisi yalnızca bu grafikteki bilgilere göre söylenemez?

- A) Akarsuyun akımının en az olduğu aylar Eylül, Ekim ve Kasım aylarıdır.
- B) Mayıs ayındaki akım Ocak ayından fazladır.
- C) Akarsuyun rejimi düzensizdir.
- D) Yıl içindeki akım miktarı saniyede 500 m^3 ün altına inmemiştir.
- E) Akımın en yüksek olduğu dönemde en düşük olduğu dönemde fark 2000 m^3 ten fazladır.

8. **Yer kabuğunun kırık alanlarında görülen ve suları sıcak ya da ılık olan kaynak türü aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Fay kaynağı
- B) Artezyen kaynağı
- C) Vadi kaynağı
- D) Karstik kaynak
- E) Tabaka kaynağı

9. **Aşağıdakilerden hangisi göl oluşumunda etkili olan faktörlerden biri değildir?**

- A) Akarsular
- B) Buzullar
- C) Dalga ve akıntılar
- D) Volkanizma
- E) Rüzgarlar

10. **Aşağıda verilen yerlerin hangisi tuzlu su alanları arasında yer almaz?**

- A) Haliçler
- B) Direnajsız göller
- C) Okyanuslar
- D) İç denizler
- E) Yer altı suları

11. **Aşağıdakilerden hangisi yer altı suları ve kaynaklarla ilgili verilen yanlış bir bilgidir?**

- A) Kaplıca suları içerisinde bol miktarda mineral bulunur.
- B) Alüvyal ovaların tabanlarında geçirilmiliğe bağlı olarak taban suyu bulunur.
- C) Eğimli yamaçlarda yer altına sızma az olduğundan yer altı suyunun beslenmesi zayıftır.
- D) Gayzer kaynaklarının suları soğuktur.
- E) Karstik kaynakların sularında bolca kireç bulunur.

12. **Aşağıdakilerden hangisi deniz ve okyanuslar için yanlış bir değerlendirmedir?**

- A) İç denizlerin okyanuslarla bağlantısı dar boğazlarla sağlanır.
- B) Okyanuslar en büyük su kütleleridir.
- C) Deniz suyu tuzluluk oranı kutuplara doğru azalar.
- D) Kenar denizlerin okyanus sularından etkilenmesi iç denizlere göre daha azdır.
- E) Okyanuslardaki akıntıları oluşturan temel faktör sürekli rüzgarlardır.

Doğadaki Üç Unsur : Toprak

Konu Performans Testi - 2

1. Aşağıda 5 farklı merkezin en sıcak ve en soğuk ayın sıcaklık ortalamaları ve yıllık yağış miktarları verilmiştir.

Merkez	En sıcak ay (°C)	En soğuk ay (°C)	Yıllık yağış (mm)
I	28	25	2900
II	28	2	450
III	16	-14	600
IV	30	-2	420
V	26	19	1500

Buna göre, hangi merkezde toprak oluşumu daha hızlı gerçekleşir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. Aşağıdakilerden hangisi podzol topraklarıyla laterit topraklarının ortak özelliğiidir?

- A) Kurak bölgelerde oluşmaları
B) Mineral madde bakımından fakir olmaları
C) Aynı bitki örtüsü altında oluşmaları
D) Oluşturuları ana kayanın benzer olması
E) Sıcak bölgelerde oluşmaları

3. Dış kuvvetler tarafından taşınan malzemenin bazı alanlarda biriktirilmesiyle azonal topraklar oluşur.

Buna göre,

- I. Alüvyon
II. Moren
III. Vertisol
IV. Çerneyezom
yukarıdaki toprakların hangileri azonal topraklar içinde yer almaz?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

4. Akarsuların aşındırma ve biriktirme faaliyetlerinin etkili olduğu bir yerde aşağıdaki toprak türlerinin hangisinin yaygın olması beklenir?

- A) Lös   B) Redzina   C) Moren
D) Alüvyon   E) Kalsimorfik

5. I. Regosol

- II. Laterit

- III. Lös

- IV. Çerneyezom

Yukarıda verilen toprak tiplerinden hangileri olduğu bölgenin iklim özellikleri hakkında daha az bilgi verir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

6. Aşağıdakilerden hangisi çerneyezom topraklarının özellikleri arasında yer almaz?

- A) Humus bakımından zengin olmaları
B) Yarı nemli step bölgelerinde oluşmaları
C) Tarımsal verimliliklerinin yüksek olması
D) Orta kuşağın yüksek platolarında yaygın olması
E) Hayvancılık faaliyetleri için elverişiz olması

7. Toprak Türü

- I. Podzol

- II. Vertisol

- III. Terra-rossa

- IV. Çernozyom

- V. Alüvyon

Grubu

- Zonal

- Azonal

- Intrazonal

Yukarıdaki bazı topraklar yer aldığı grupla eşleştirilmiştir.
Toprak ve grubu eşleştirmelerinden hangisi yanlışdır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

8. I. Laterit topraklar

- II. Hidromorfik topraklar

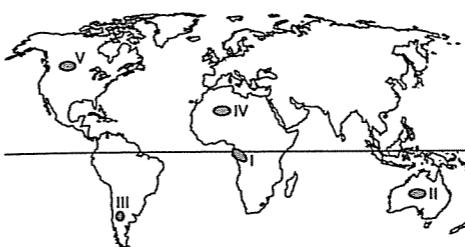
- III. Çerneyezom toprakları

- IV. Halomorfik topraklar

Yukarıdaki toprak tiplerinden hangileri intrazonal topraklar arasında yer alır?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

9. Kayalarda kimyasal çözünmenin fazla olduğu alanlarda toprak oluşumu daha hızlı dir.

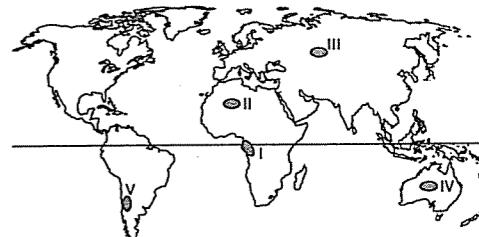
Buna göre, Dünya haritası üzerinde işaretli alanların hangisinde toprak oluşumu daha hızlı dir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

10. Aşağıdakilerden hangisi kurak bölgede oluşan toprakların en belirgin özelliğiidir?

- A) Humus yönünden zengin olması
B) Kireç ve tuz yönünden zengin olması
C) Kimyasal ayrışmanın fazla olması
D) Toprak kalınlığının fazla olması
E) Fiziksel ayrışmanın yetersiz olması

11. Yağışın fazla olduğu alanlardaki topraklar tuz ve kireç bakımından fakirdir.

Buna göre, yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisindeki topraklar, tuz ve kireç oranı bakımından daha fakirdir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

12. Podzol toprakları iğne yapaklı ormanlarla kaplı soğuksa ve nemli iklim bölgelerinin topraklarıdır.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerden hangisinde podzol toprakları daha geniş alanlarda görülür?

- A) Rusya   B) Ukrayna   C) Hindistan
D) Fransa   E) İran

13. Aşağıdakilerden hangisi humus bakımından daha zengindir?

- A) Vertisoller   B) Lateritler
C) Çerneyezomlar   D) Morenler
E) Podzollar

Konu Performans Testi - 3

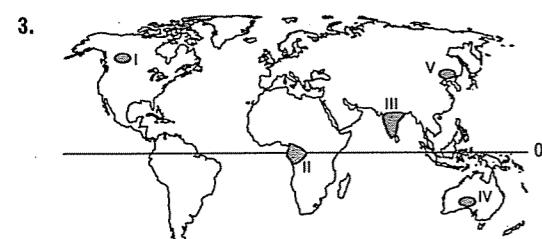
1. Yeryüzündeki bitki formasyonları ile ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Antropojen bozkır insanların ağaç topluluklarını yok etmesiyle oluşur.
- B) Savan, step ve tundra ot formasyonu içinde yer alır.
- C) Tropikal yağmur ormanları yapraklarını dökmenyen yüksek boylu ağaçlardan oluşur.
- D) Karma yapraklı ormanlar, iğne ve geniş yapraklı ağaçlardan oluşur.
- E) Kutuplara doğru orman üst sınırı yükselir.

2. I. Amazon Havzası
II. Kuzey Afrika
III. Muson Asyası
IV. Orta Asya

Yukarıda verilen alanların hangileri orman örtüsü bakımından daha fakirdir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
- D) II ve IV   E) III ve IV

Tayga ormanları olarak adlandırılan ve iğne yapraklı ağaçlardan oluşan ormanlar, haritada işaretli alanların hangisinde yaygın olarak bulunur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4. Aşağıdaki alanların hangisinde bozkır (step) bitki örtüsü yaygın olarak bulunmaz?

- A) Orta Asya
- B) Orta Avrupa
- C) Kuzey Amerika'nın iç kesimleri
- D) Orta Afrika
- E) Güney Amerika'nın iç kesimleri

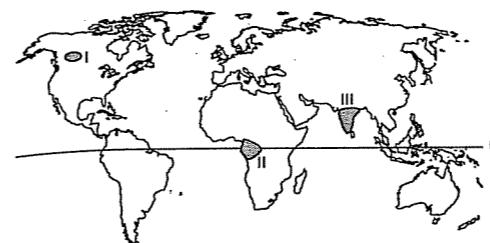
5. Aşağıdaki bitki türlerinden hangisi yaz kuraklığından daha az etkilenir?

- A) Savan
- B) Maki
- C) Karma ormanlar
- D) Muson ormanları
- E) Tropikal yağmur ormanları

6. Avrupa Kıtasının iklim özellikleri dikkate alındığında, aşağıdaki bitki türlerinden hangisinin bu kıtada yer aldığı söylenemez?

- A) Karma yapraklı ormanlar
- B) Dağ çayırları
- C) Step (bozkır) bitkileri
- D) Maki bitki örtüsü
- E) Kaktüs bitkileri

1.

Yukarıdaki haritada numaralandırılan taralı alanların doğal bitki örtüsü aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

I	II	III
A) Tayga ormanları	Yağmur ormanları	Muson ormanları
B) Muson ormanları	Tayga ormanları	Kaktüs
C) Kaktüs	Muson ormanları	Yağmur ormanları
D) Maki	Yağmur ormanları	Muson ormanları
E) Savan	Maki	Tayga ormanları

8. Bir bölgenin iklim özelliklerine bakarak aşağıdakilerden hangisi hakkında daha doğru yorum yapılabilir?

- A) Yerşekilleri
- B) Kayaç yapısı
- C) Bitki örtüsü
- D) Eğim derecesi
- E) Yükselti değerleri

9. I. Çayır
II. Step
III. Savan
IV. Maki
V. Tayga

Yukarıdaki bitki türlerinden hangileri ot formasyonu içinde yer almaz?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
- D) II ve IV   E) IV ve V

10. Aşağıdaki eşleştirmelerden hangisinde verilen toprak tipi ve bitki örtüsü aynı iklim bölgesinde görürlür?

- A) Terra - rosa - maki
- B) Kahverengi orman - step
- C) Çerneyzom - Yağmur ormanları
- D) Laterit - Muson ormanları
- E) Podzol - Tundra

11. I. Çöl bitkileri
II. Bozkır bitki örtüsü
III. Savan bitki örtüsü
IV. Maki bitki örtüsü

Yukarıdaki bitki türlerinden hangilerinin yağış istekleri daha fazladır?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
- D) II ve IV   E) III ve IV

12. – Ekvator ve çevresinde oluşur.
– Yüksek boylu ağaç topluluklarıdır.
– Sıcaklık ve yağış istekleri fazladır.

Yukarıda özellikleri verilen bitki türü aşağıdakilerden hangisidir?

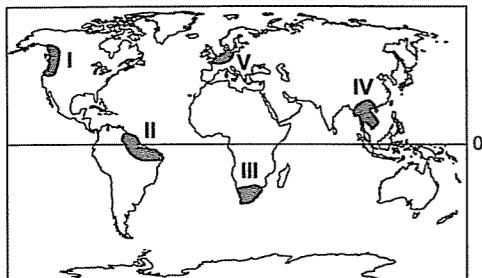
- A) Tayga ormanları
- B) Karma ormanlar
- C) Boreal ormanları
- D) Yağmur ormanları
- E) Savan formasyonu

Beşeri Sistemler

Beşeri Yapı

Konu Performans Testi - 1

1.

Yağış miktarının fazla olduğu, bitki örtüsünün gür olduğu bölgelerde konutlarda ahşap malzeme kullanımı yaygındır.

Buna göre, yukarıdaki haritada işaretli yerlerin hangisinde konutlarda ahşap malzeme kullanımı yaygın değildir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. Kerpiç meskenlerin yaygın olduğu bir yöreyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Tarım ürünü çeşitliliği fazladır.
B) Yağış rejimi düzenlidir.
C) Kimyasal çözünme yetersizdir.
D) Erozyonla toprak kaybı azdır.
E) Bitki örtüsü gürdür.

3. I. Kurak bölgeler
II. Volkanik araziler
III. Nemli bölgeler

Yukarıdaki coğrafi bölgelerde konutlarda kullanılan doğal yapı malzemeleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

I	II	III
A) Kerpiç	Taş	Ahşap
B) Taş	Kerpiç	Ahşap
C) Ahşap	Kerpiç	Taş
D) Taş	Ahşap	Kerpiç
E) Kerpiç	Ahşap	Taş

4. Türkiye'de en yaygın ve en önemli köy altı yerleşme türü yayla yerleşmeleridir.

Bu durum,

- I. Yerşekilleri
II. İklim
III. Arazi yapısı

faktörlerinden hangileriyle en iyi açıklanır?

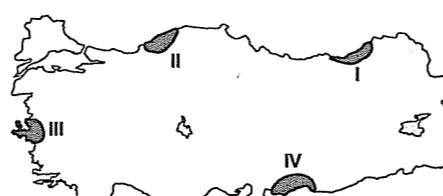
- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

5. Dağınık yerleşmede evler tek ya da birbirinden ayrı kümeler halindedir. Evler arasında bahçeler ve tarlalar yer alır.

Buna göre, dağınık yerleşmelerin yaygın olduğu bir yöreyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Su kaynakları fazladır.
B) Tarım alanları dar ve parçalıdır.
C) Tarımsal nüfus yoğunluğu azdır.
D) Yerşekillerinde eğim ve engebe fazladır.
E) Tarımda insan gücüne duyulan ihtiyaç fazladır.

6. - Yıllık yağış miktarı fazla
- Yağış rejimi düzenli
- Bitki örtüsünün gür orman
olduğu yerlerde ahşap mesken yaygındır.

Buna göre, haritada işaretli yerlerin hangilerinde ahşap mesken yaygındır?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

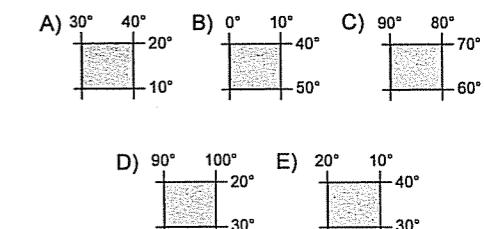
1. Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki taş meskenlerde volkanik kayaçlar kullanılırken, Akdeniz Bölgesi'ndeki taş meskenlerde karstik kayaçlar kullanılır.

Taş meskenlerde kullanılan taş cinslerinin farklı olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

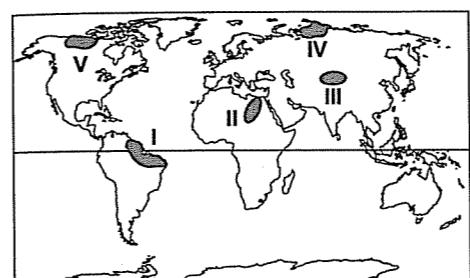
- A) Yerin yapısı   B) Yağış rejimi
C) Bitki örtüsü   D) Nüfus yoğunluğu
E) Yerşekilleri

10. Güneş işinlarının geliş açısı büyütükçe sıcaklık ve yerleşme yükselti sınırı artar.

Buna göre, aşağıda coğrafi koordinatları verilen merkezlerin yükseltileri eşit kabul edilirse, hangisinde yerleşmelerin yükselti sınırı en düşükür?

8.

Yukarıdaki haritada işaretli yerlerin hangilerinde yerleşmeler su kaynaklarının çevresinde toplanmıştır?

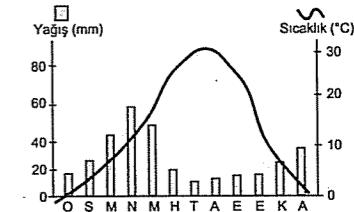
- A) I ve II   B) II ve III   C) III ve IV
D) III ve V   E) IV ve V

9. Köy yerleşmelerinde evlerin birbirine çok yakın olduğu yerlerde toplu yerleşmeler yaygındır.

Buna göre, aşağıdaki illerin hangisinde toplu yerleşme yaygın değildir?

- A) Konya   B) Edirne   C) Urfa
D) Giresun   E) Malatya

11.

Grafikte aylık sıcaklık ve yağış grafiği verilen bölgede yaygın yerleşme tipi ve doğal çevre koşullarına bağlı olarak meskenlerde kullanılan yapı malzemesi aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

Yerleşme Tipi	Yapı Malzemesi
A) Toplu yerleşme →	Taş
B) Dağınık yerleşme →	Ahşap
C) Toplu yerleşme →	Kerpiç
D) Dağınık yerleşme →	Kerpiç
E) Toplu yerleşme →	Ahşap

12. - Bulutlu gün sayısı fazladır.
- Tarımsal nüfus yoğunluğu fazladır.
- Köyden kente göç verme oranı fazladır.

Yukarıdaki özelliklere sahip olan bir yöreyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yerleşmeler akarsu kenarlarında toplanır.
B) Meskenlerde kerpiç malzeme kullanımı fazladır.
C) İş olanakları fazladır.
D) Tarımda makineleşme yaygındır.
E) Tarım alanları dar ve parçalıdır.

13. Coğrafi koşulları göz önüne alındığında aşağıdaki bölgelerin hangisinde mesken yapılarında kullanılan malzemelerin iklim koşullarına bağımlılığı en azdır?

- A) Çatalca - Kocaeli   B) Doğu Karadeniz
- C) Erzurum - Kars   D) Konya
- E) Dicle

14. Aşağıda Türkiye'nin bazı coğrafi bölgeleri verilmiştir.

- Doğu Karadeniz Bölümü
- Hakkari Bölümü
- Yukarı Kızılırmak Bölümü

Verilen bölgelerin ortak özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlışır?

- A) Tarımda makineleşme yaygındır.
- B) Gerçek alan ile izdüşüm alan arasındaki fark fazladır.
- C) Tarımsal nüfus yoğunluğu fazladır.
- D) Akarsuların akış hızı fazladır.
- E) Köyden kente göç verme oranı fazladır.

15. **Toplu köy yerleşmesinin yaygın olduğu bir yöreyle ilgili,**

- I. yersekillerinin engebeliliğinin az olması
  - II. yağış miktarının fazla olması
  - III. tarım ürünü çeşitliliğinin fazla olması
- özelliklerinden hangileri söylenebilir?**

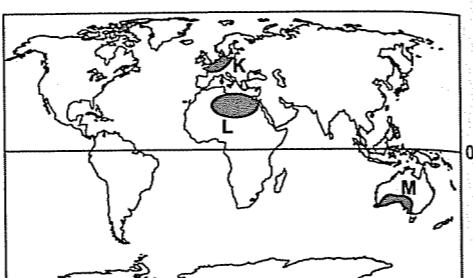
- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
- D) I ve II   E) II ve III

16. **Türkiye'de ahşap meskenlerin yaygın olduğu bir yöreyle ilgili;**

- I. yıllık yağış miktarının fazla olması
  - II. bitki örtüsünün orman olması
  - III. yerleşimlerin akarsu kenarlarında toplanması
  - IV. tarım alanlarının geniş olması
- özelliklerinden hangileri söylenemez?**

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
- D) I ve III   E) III ve IV

17.

- I. Yağış miktarının az, toprakların verimsiz olduğu yerlerde nüfus yoğunluğu azdır.
- II. Sanayinin geliştiği ülkeler dışarıdan fazla miktarda göç alır.
- III. Ocak - Şubat döneminde plaj turizm etkinliği fazladır.

Yukarıda verilen özellikler harita üzerinde hangi yerlerde görülür?

I	II	III
A) K	L	M
B) M	K	L
C) L	M	K
D) M	L	K
E) L	K	M

18. **Aşağıdaki şehirlerimizin hangisinin nüfusianmasında endüstri faaliyetlerinin etkisi en azdır?**

- A) İstanbul   B) Bursa   C) Aydın
- D) İzmir   E) İskenderun

19. **Türkiye'de nüfusun yoğun olduğu yörülerin genel özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

- A) Yüzey şekilleri engebelidir.
- B) Sıcaklık farkı fazladır.
- C) Bitki örtüsü seyrektridir.
- D) İklim koşulları ılımandır.
- E) Yağış miktarı azdır.

Konu Performans Testi - 2

1. **Kır yerleşmelerinin zamanla şehir yerleşmelerine dönüşmesinde,**

- I. Yer altı kaynaklarının keşfedilip işlenmeye başlaması
  - II. Önemli ulaşım yolları üzerinde yer olması
  - III. Tarımın ilkel yöntemlerle yapılması
  - IV. Mera hayvancılığının yapılması
- durumlardan hangileri daha etkili olur?**

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
- D) II ve IV   E) III ve IV

2. **Aşağıdakilerden hangisi yerleşmeyi sınırlayan faktörler arasında yer almaz?**

- A) Buzullar
- B) Çöller
- C) Delta ovaları
- D) Sık ormanlık alanlar
- E) Denizler

3. **Yükselti arttıkça yerleşme yoğunluğu azalır.
Yukarıdaki yargı aşağıdakilerin hangisi için geçerli değildir?**

- A) Güney Amerika'nın batı kıyıları
- B) Ékvator ve çevresi
- C) Güneydoğu Asya
- D) Anadolu Yarımadası
- E) Kafkasya

4. **I. Bir yol veya akarsu boyunca kurulurlar.
II. Kir yerleşmelerinin en büyük olandır.**

- III. Enine genişlikleri azdır.
IV. Kurak iklim bölgelerinde yaygındır.

Yukarıda verilenlerin hangileri çizgisel yerleşmelerin özellikleri arasında yer almaz?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
- D) II ve III   E) II ve IV

5. **Toplu kir yerleşmelerinin yaygın olduğu bir bölge için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

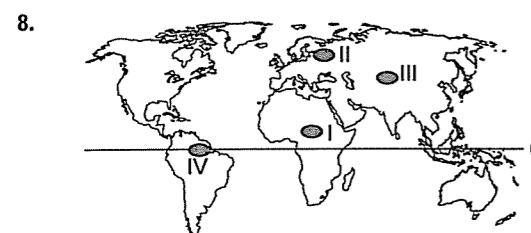
- A) Sıcaklık farkı fazladır.
- B) Yağış miktarı azdır.
- C) Konut yapımında kerpiç malzeme kullanımı yaygındır.
- D) Su kaynakları kısıtlıdır.
- E) Bitki örtüsü bakımından zengindir.

6. **- Kuzeybatı Avrupa'da konutların dik çatılı olması
- Kuzey Afrika'da konut yapımında daha çok kerpiç kullanılması
- Yüksek ve soğuk iklim bölgelerinde taş evlerin yaygın olması**

Yukarıda verilenlerden hareket ederek konut yapımı üzerinde en etkili unsurun aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Ekonomik düzeyin
- B) Doğal çevre koşullarının
- C) Geleneksel anlayışın
- D) Yeraltı kaynaklarının
- E) Eğitim düzeyinin

7. Bir kır yerleşmesinin şehir yerleşmesine dönüşmesi sonucunda,
 I. doğal kaynak tüketiminin artması
 II. ticaret hacminin artması
 III. tarım sektöründe çalışanların oranının artması
 IV. alt yapı yatırımlarına olan ihtiyacın artması
 durumlarından hangileri gerçekleşmez?
 A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve III
 D) II ve IV   E) III ve IV

Yukarıdaki Dünya haritasında numaralandırılarak gösterilen alanların iklim ve doğal çevre koşulları dikkate alındığında, hangilerinde yapılan konutlarda kerpiç malzeme kullanımı daha azdır?

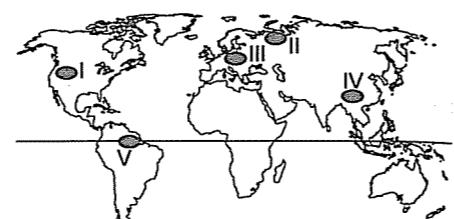
- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
 D) II ve IV   E) III ve IV

9. I. Kuzey Afrika
 II. Orta Asya
 III. Güneydoğu Asya
 IV. Batı Avrupa
 Yukarıdaki alanlarda kurulan yerleşmelerin hangilerinin toplu yerleşme olmasında su yetersizliği daha fazla etkili olmuştur?
 A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
 D) II ve IV   E) III ve IV

10. Aşağıda verilen yerleşmelerden hangisi köy altı yerleşmelere örnek olusturmaz?

- A) Çiftlik   B) Ağıl   C) Mezra
 D) Divan   E) Kasaba

11.

Yukarıdaki haritada gösterilen alanların hangisinde yükseltinin yerleşmeyi sınırlayıcı etkisi daha azdır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

12. Dağınık kır yerleşmelerinin yaygın olduğu alanların ortak özellikleri arasında,
 I. Yerşekillerinin engebeli olması
 II. Nüfus miktarının fazla olması
 III. Su kaynaklarının fazla olması
 IV. Yağış miktarının az olması
 özelliklerinden hangileri yer almaz?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
 D) II ve IV   E) III ve IV

13. Dairesel kır yerleşmeleriyle ilgili,
 I. Konutlar bir meydan etrafında toplanmıştır.
 II. İdari bina, ibadethane ve okul, konutların orta kesiminde yer alır.
 III. Geçim sanayi ve hizmet sektörüne dayanır.
 IV. Sulamalı tarım yöntemleri uygulanır.
 gibi özelliklerden hangileri doğru değildir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
 D) II ve IV   E) III ve IV

14. I. Sık ormanlık alanlar
 II. Bataklıklar
 III. Akarsu boyları
 IV. Buzul alanları

Yukarıda verilenlerden hangileri yöreleşmeyi sınırlayan faktörler arasında yer almaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
 D) II ve III   E) III ve IV

15. Kır yerleşmelerinin toplu ya da dağınık olması üzerinde,

- I. Yerşekilleri
 II. Ekonomik faaliyet türü
 III. Su kaynakları
 IV. Nüfus miktarı
 faktörlerinden hangileri belirleyicidir?

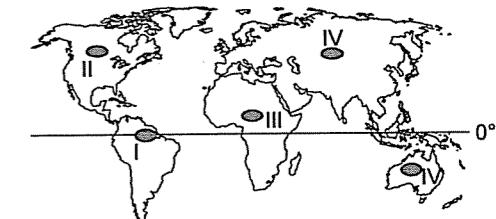
- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
 D) II ve IV   E) III ve IV

16. Kır yerleşmeleriyle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Nüfus miktarı azdır.
 B) Genellikle geçim tarım ve hayvancılığa dayanır.
 C) Konutlarda kullanılan yapı malzemesi üzerinde doğal çevre koşullarının etkisi fazladır.
 D) İş bölümü belirgin değildir.
 E) Göç alma oranı yüksektir.

17. – Su kaynakları fazladır.
 – Yağış rejimi düzenlidir.
 – Bitki örtüsü gür ormandır.

Yukarıda verilen özelliklere sahip alanlardaki konutlar genellikle ahşap malzemelerden yapılır.

Buna göre haritada gösterilen alanların hangisindeki konutlar daha çok ahşap malzeme kullanılarak yapılmıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

18. Şehir yerleşmelerinin gelişip büyümüşünde,

- I. Sanayi faaliyetlerinin artış göstermesi
 II. Hizmet sektörünün gelişmesi
 III. Tarımda çalışanlarının oranının azalması
 IV. Hayvancılık faaliyetlerinin azalması
 durumlarından hangileri belirleyici rol oynar?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
 D) II ve IV   E) III ve IV

19. Aşağıdakilerden hangisi kır ve şehir yerleşmelerinin ayrı edilmesinde kullanılan kriterlerden değildir?

- A) Nüfus sayısı
 B) İdari yapı
 C) Ekonomik faaliyet türü
 D) Yüz ölçümü
 E) Geçim kaynakları

Nüfusun Gelişimi, Dağılışı ve Nitelikleri

bölüm

2

Konu Performans Testi - 1

1. Dünya genelinde nüfus hızla artmaktadır.
Buna göre, nüfusun hızla artmasında aşağıdakilerden hangisi etkili değildir?

- A) Ortalama insan ömrünün uzaması
- B) Doğum oranının fazla olması
- C) Çalışma süresinin kısalması ve düzenli olması
- D) Köyden kente göçlerin artması
- E) Tip alanında ilerlemelerin yaşanması

2. Nüfus, sınırları belli olan dar ya da geniş alanda yaşayan toplam insan sayısıdır.
Dünya'da nüfusun dağılışında aşağıdakilerden hangisinin etkisi en azdır?

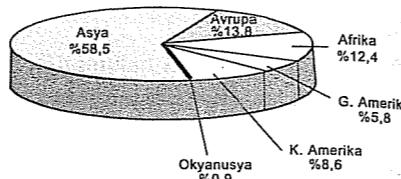
- A) Enlem
- B) Yerçekilleri
- C) Sanayi kuruluşlarının dağılışı
- D) Jeolojik yapı
- E) Bitki örtüsü

3. Aşağıda Dünya'nın seyrek nüfuslu bölgeleri ve bu bölgelerdeki nüfusun seyrek olmasına neden olan faktörler eşleştirilmiştir.

Verilen eşleştirmelerden hangisi yanlışır?

- A) Kutup bölgeleri → Buzullarla kaplı olması
- B) Çöller → Yağış miktarının az olması
- C) Yüksek dağlık alanlar → Sıcaklığın düşük olması
- D) Ekvatoral iklim bölgeleri → Yerçekillerinin en gebeli olması
- E) Bataklık alanlar → Tarımsal faaliyetlerin yapılmaması

4.

Yukarıdaki grafikte Dünya nüfusunun kıtalara dağılıma oranları verilmiştir.

Buna göre, tablodaki verilerden yararlanarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Asya Kıtası'ndaki nüfus, Avrupa Kıtası'ndaki nüfusun dört katından fazladır.
- B) Nüfus miktarı en az olan kıta, Okyanusya'dır.
- C) Güney ve Kuzey Amerika'nın toplam nüfus oranı Afrika Kıtası'nın nüfus oranından fazladır.
- D) Asya Kıtası'nın nüfus yoğunluğu en fazladır.
- E) Avrupa Kıtası'nın nüfusu, Afrika ve Okyanusya kıtalarının toplam nüfusundan fazladır.

5.

Geniş bir alanda yarı kurak iklim şartlarının hakim olduğu yerlerde su kaynaklarının çevresinde nüfus yoğundur.

Buna göre, verilenin aksine aşağıdaki akarsuların hangisinin çevresinde nüfus seyrekir?

- A) Amazon
- B) Ganj
- C) Nil
- D) Fırat
- E) Kızılırmak

6. **Nüfusun cinsiyete göre dağılımında;**

- I. Savaşlar
  - II. Göçler
  - III. Doğumlar
  - IV. İklim
- gibi faktörlerden hangileri etkili değildir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız IV
- D) I ve III
- E) II ve IV

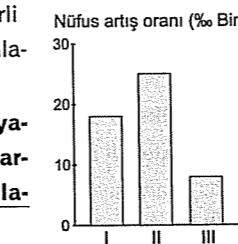
7. Bir ülkede insanların temel gereksinimlerinin karşılamaması o ülkenin,
I. nüfusun ülke içinde düzenli dağılmaması
II. nüfusun hızla artması
III. orta yaş nüfusun fazla olması
gibi özelliklerinden hangilerinin sonucudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

8. Aşağıdakilerden hangisi geri kalmış ülkelerin özelliklerinden biri değildir?

- A) Hammadde ihracatı fazladır.
- B) Doğal tarım yöntemi uygulanır.
- C) Tarımsal üretim fazladır.
- D) Yaşlı nüfus oranı azdır.
- E) Tüketiciler nüfus oranı fazladır.

9. Grafikte üç ülkenin belirli bir yılda nüfus artış oranları verilmiştir.
Buna göre, grafikten yararlararak aşağıdaki yarışlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yaşlı nüfus oranı en az II. ülkededir.
- B) III. ülke I. ülkededen daha fazla gelişmiştir.
- C) II. ülkkede tarım sektöründe çalışanların payı en fazladır.
- D) III. ülkkede nüfus miktarı en azdır.
- E) I. ülkkede doğum oranı II. ülkkeden azdır.

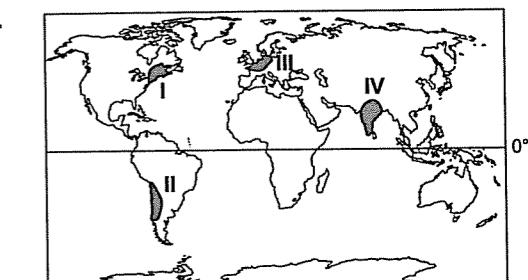
10. Kuzey Yarımküre'de nüfus miktarı, Güney Yarımküre'den fazladır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kara ve denizlerin farklı dağılışı
- B) Yerçekillerinin farklı olması
- C) Eksen eğikliği
- D) Jeolojik yapılarının farklı olması
- E) Güneş ışınlarının gelme açısı

11. Yukarıda beş ülkenin 1980 ve 2000 yıllarındaki nüfus miktarları verilmiştir.
Buna göre, nüfus artış oranı en az ve en fazla olan ülkeler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	En az	En fazla
A)	I	II
B)	II	V
C)	III	V
D)	III	IV
E)	IV	V

Haritada işaretli bölgelerin hangilerinde sanayi ve hizmet sektöründe çalışanların payı en fazladır?

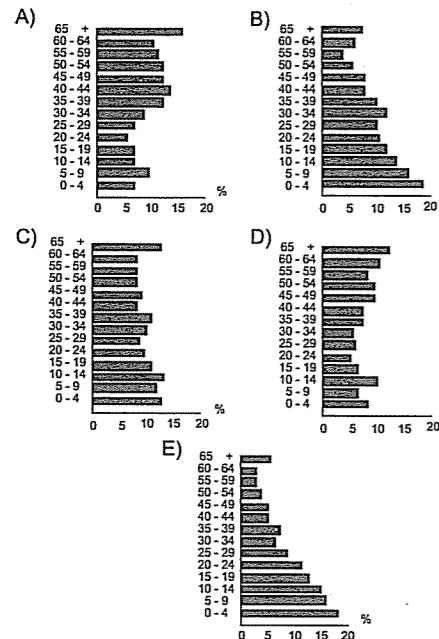
- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

13. Kentli nüfusun fazla olduğu orta kuşak ülkelerinin özelliklerini arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) İklim koşulları ılımandır.
- B) Endüstri faaliyetleri gelişmiştir.
- C) Ticari faaliyetler yaygındır.
- D) Yerçekillerinde engebe azdır.
- E) Enerji üretimi fazladır.

14. Yaşlı nüfusun fazla olduğu ülkelerde sağlık ve beslenme koşulları gelişmiştir.

Buna göre, aşağıdaki nüfus piramitlerinden hangisine sahip ülkede, sağlık ve beslenme koşullarının gelişimi en azdır?

15. Tablodaki ülkelerin nüfuslarının yalnızca doğumlarla artışı bilindiğine göre, hangisinde nüfus artış hızı en fazladır?

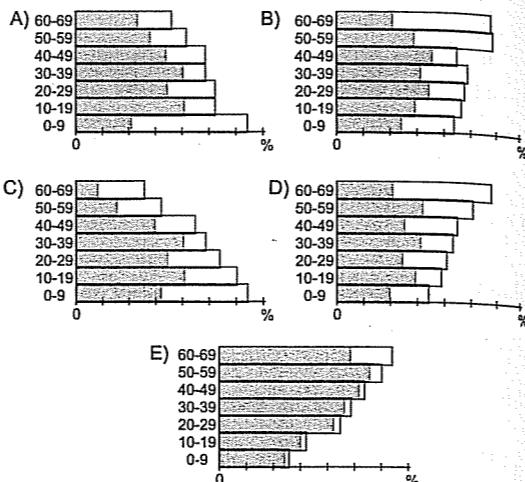
Ülke	Nüfus	
	1990	2000
I	1.202.894	3.998.203
II	11.468.544	20.054.957
III	3.574.688	5.296.676
IV	1.976.944	2.381.264
V	2.286.426	4.441.523

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

16. Aşağıdakilerden hangisi bir ülkenin gelişmiş olduğunu göstergelerinden biri değildir?

- A) Kırsal nüfus oranının az olması
B) Sanayi ürünleri ihracatının fazla olması
C) Hizmet sektöründe çalışanların oranının fazla olması
D) Tarımsal nüfus yoğunluğunun az olması
E) Hammaddeye duyulan gereksimin fazla olması

17. Aşağıda ülkelerin nüfus grafiklerinde, tarımla alanlar çalışan nüfus olduğuna göre, hangi ülkede niteliksiz işçi payı en azdır?

18. Bir ülkede tarımda çalışanların oranı azalıyorsa;

- I. nitelikli iş gücü oranı
- II. hammadde ithalatı
- III. doğal nüfus artışı
- IV. doğal çevre koşullarının insan yaşamı üzerindeki etkisi
- gibi özelliklerin hangilerinde azalma meydana gelmez?

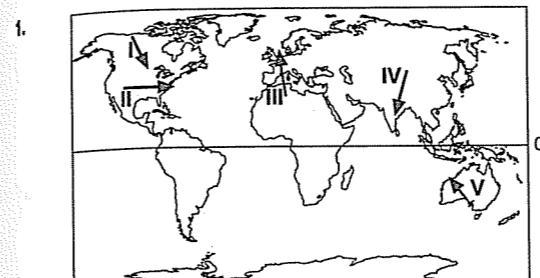
- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) III ve IV

19. Nüfus artış hızının fazla olduğu ülkelerde nüfusa yapılan yatırımların artması sonucu ülkenin kalkınma hızı yavaşlar.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerin hangisinde kalkınma süresinin en uzun olması beklenir?

- A) Bulgaristan   B) Fransa   C) Kanada
D) Norveç   E) Pakistan

Konu Performans Testi - 2

Yukarıdaki haritada hangi ok doğrultusunda ulaşılan yerde nüfus yoğunluğu başlangıç noktasına göre daha seyrektr?

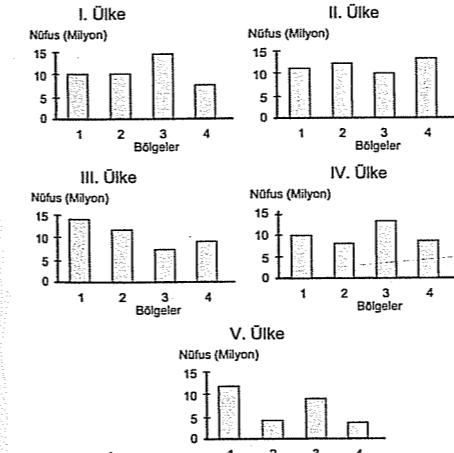
- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. Bir ülkede, yıllık milli gelir artarken kişi başına düşen milli gelir azalmaktadır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarımsal üretimin yetersiz olması
- B) Hammadde ithalatının fazla olması
- C) Nüfus artış hızının fazla olması
- D) Ülke içi göçlerin fazla olması
- E) Gelir dağılımının dengeli dağılması

3. Yerleşkileri benzer ülkelerin endüstrileşmiş olanlarında nüfus bölgeler arasında düzenli dağılır.

Buna göre, yukarıda verilen ülkelerin hangisinde endüstri daha az gelişmiştir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4. Aşağıdakilerden hangisinin, bir ülkede nüfus artış hızının azalması sonucunda meydana gelmesi beklenmez?

- A) İşsizlik oranının azalması
- B) Doğal kaynakların tüketiminin azalması
- C) İç ve dış göçlerin artması
- D) Kalkınma hızının artması
- E) Genç nüfus oranının azalması

5. Bir ülkenin, nüfusun yaş gruplarına ve cinsiyetine göre nüfus miktarlarının dağılışını gösteren bir grafik incelendiğinde aşağıdakilerden hangisi ile ilgili kesin bilgi elde edilir?

- A) Cinsiyetine göre bebek ölüm oranı
- B) Aktif nüfus içinde çalışanların payı
- C) Genç nüfusun eğitim düzeyi
- D) Kadın nüfusun toplam nüfus içindeki payı
- E) Kentsel ve kırsal nüfus oranları

6. Aşağıdakilerin iklim özellikleri dikkate alındığında, hangisinin kırsal alanlarında mesken yapımında kerpiç kullanımı görülmektedir?

- A) Fransa   B) İngiltere   C) Rusya
D) Mısır   E) Avustralya

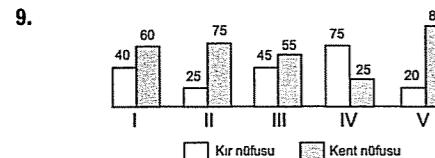
7. Bir ülkenin gelişmişlik düzeyi ile ilgili,

- I. nüfus artış hızı
  - II. çalışan nüfusun sektörlerde göre dağılımı
  - III. nüfus yoğunluğu
  - IV. nüfus miktarı
  - V. kadın ve erkeğin çalışma oranları
- gibi özelliklerinden hangilerinden bilgi elde edilemez?

- A) I ve II   B) II ve III   C) II ve IV
D) III ve IV   E) IV ve V

8. Bir ülkede yaşlı nüfus oranı az, genç nüfus oranı fazla ise o ülkeyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

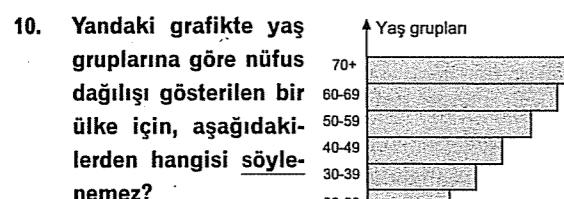
- A) Nüfus yoğunluğunun fazla olduğu
- B) Tarımda sulamanın yaygın olduğu
- C) Gelişmemiş bir ülke olduğu
- D) Aktif nüfus içinde çalışanların payının fazla olduğu
- E) İklim koşullarının ılıman özellikte olduğu

Yukarıdaki tabloda beş ayrı ülkenin kır ve kent nüfus oranları yüzde olarak verilmiştir.

Bu tabloya göre, aşağıdakilerden hangisi söylemeye varılabilir?

- A) II. ve IV. ülkelere nüfus miktarları aynıdır.
- B) V. ülkenin kentsel nüfus oranı I. ülkenin kırsal nüfus oranının iki katıdır.
- C) Kırsal ve kentsel nüfus oranının birbirine en yakın olan ülke III'ür.
- D) Dört ülkedeki toplam nüfusun yarısından fazlası kentlerde yaşamaktadır.
- E) II. ülkenin kırsal nüfus oranı IV. ülkenin kentsel nüfus oranına eşittir.

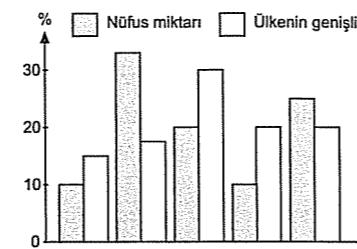

10. Yandaki grafikte yaş gruplarına göre nüfus dağılışı gösterilen bir ülke için, aşağıdakilerden hangisi söylemeye varılır?
- A) Gelişmiş bir ülkedir.
  - B) Kişi başına düşen milli gelir fazladır.
  - C) Ortalama yaşam süresi uzundur.
  - D) Kentsel nüfus oranı fazladır.
  - E) Nüfus artış hızı yüksektir.

11. Bir ülkenin ithalatında hammadde alımı fazlaysa,
- I. Nitelikli işgücü fazladır.
  - II. Tarım sektöründe çalışanların oranı fazladır.
  - III. Aktif nüfus oranı fazladır.
  - IV. Endüstri ürünlerinin ithalatı fazladır.
- gibi sonuçlardan hangilerine ulaşılabilir?**

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

12. Aşağıdaki grafikte beş ülkenin nüfus miktarı ve ülke genişliği verilmiştir.

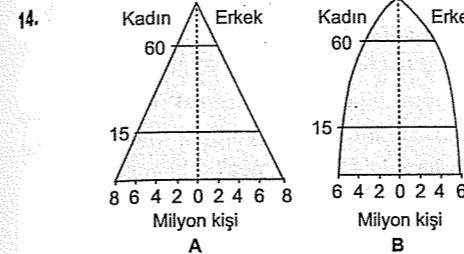

Buna göre, hangi ülkelere nüfus yoğunluğu en az ve en fazladır?

	En az	En fazla
A)	I	II
B)	II	IV
C)	III	V
D)	IV	V
E)	IV	II

13. Aşağıdakilerden hangisi nüfus artış hızını azaltan faktörlerden biri değildir?

- A) Kadın nüfusunun çalışma oranının artması
- B) Sağlık hizmetlerinin yaygınlaşması
- C) Doğum oranının azalması
- D) Bebek ölüm oranlarının artması
- E) Savaşların artması

Yukarıda iki farklı ülkenin nüfus pramitleri verilmiştir.

Grafikten yararlanarak aşağıdaki yargılardan hangisi söylemeye varılır?

- A) A ülkesinde ortalama insan ömrü daha kısadır.
- B) B ülkesinde genç nüfus oranı daha azdır.
- C) A ülkesinde doğum oranı daha fazladır.
- D) B ülkesinde iç göçler daha fazladır.
- E) A ülkesi B ülkesine göre geri kalmıştır.

15. Aşağıdakilerden hangisi yerleşilebilen alanları sınırlayan faktörlerden biridir?

- A) Tropikal ormanlar
- B) Delta ovaları
- C) Vadî tabanları
- D) Kıyı bölgeleri
- E) İliman iklim koşulları

17. – Kanada'da nüfusun büyük bir bölümü ülkenin güneyinde toplanmıştır.
– İç Anadolu Bölgesinde nüfusun büyük bir bölümü su kaynakları ve dağ etekleri çevresinde toplanmıştır.
– Ekvatorial bölgelerde yerleşmeler 1000 - 3000 m arasında toplanmıştır.

Yukarıda verilen durumların meydana gelmesinin ortak temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İklim
- B) Yerşekilleri
- C) Kaya yapısı
- D) Bitki örtüsü
- E) Beşeri özellikler

18. Bir ülkede tüketici nüfusun artmasına neden olan faktör, aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olmamıştır?

- A) Fabrikaların kent içinde kalması
- B) Çarpık kentleşmelerin oluşması
- C) Kişi başına düşen milli gelirin azalması
- D) Tarımsal üretimin artması
- E) Kalkınma hızının azalması

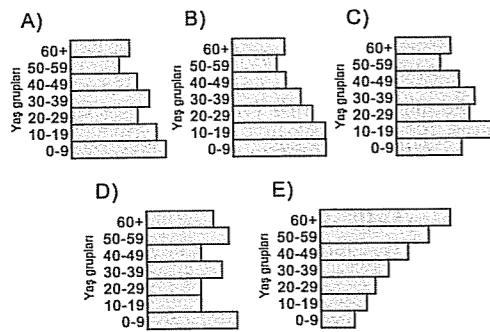
19. Nüfus artış hızının doğum oranından fazla olduğu bir ülkeyle ilgili,

- I. iş olanaklarının fazla olması
  - II. enerji tüketiminin fazla olması
  - III. tarım dışı sektörlerin gelişmiş olması
  - IV. niteliksiz işçi payının fazla olması
- gibi özelliklerden hangileri söylemeye varılır?**

- A) Yalnız III
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

Konu Performans Testi - 3

1. – Doğal koşulların insan yaşamı üzerindeki etkisi az
– Hammadde ithalatı fazla
– Çalışan nüfusun işe başlama yaşı yüksek
olan ülkenin nüfus piramidi aşağıdakilerden hangisidir?

2. Bir ülkenin beşeri faaliyetleri üzerinde doğal çevre koşullarının etkisi fazlaysa o ülke ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylemeyecez?
- A) Kuru tarım yöntemi yaygındır.
  - B) Tarım dışı sektörlerde çalışanların oranı azdır.
  - C) Kentsel nüfus oranı azdır.
  - D) Nitelikli işçi payı azdır.
  - E) Tarım toprakları genişir.

3. Nüfusun, tarım alanlarının yüzölçümüne bölünmesi sonucu elde edilen değere fizyolojik nüfus yoğunluğu denir. İstanbul, İzmit ve İzmir'de yersekilileri sade olmasına rağmen fizyolojik nüfus yoğunluğu fazladır.
Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nüfus miktarlarının fazla olması
- B) Yükseltilerinin az olması
- C) Yağış rejimlerinin düzensiz olması
- D) Denize kıyılarının bulunması
- E) Tarım ürünü çeşitliliğinin az olması

4. Bir yerde tarımla uğraşan nüfusun tarım alanlarının yüz ölçümüne bölünmesiyle elde edilen nüfus yoğunluğuna tarımsal nüfus yoğunluğu denir.

Buna göre, ülkemizde tarımsal nüfus yoğunluğunun fazla olduğu bir yöreyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylemeyecez?

- A) Yağış miktarı fazladır.
- B) Tarım alanları dardır.
- C) Tarımla uğraşan nüfus fazladır.
- D) Tarımda makineleşme yaygındır.
- E) Tarım toprakları parçalıdır.

5. Aşağıdakilerden hangisi hızlı nüfus artışınen neden olduğu sorunlardan biri değildir?

- A) İç ve dış göçlerin artması
- B) Ormanların, toprağın ve otlakların bilincsizce kullanılması
- C) Altyapı hizmetlerinin aksaması
- D) İşgücü potansiyelinin artması
- E) Bağımlı nüfusun artması

6. Aktif nüfus; çalışan ve çalışma çağındaki nüfustur. **Buna göre, bir ülkede aktif nüfus içinde sanayide çalışanların oranı artıyorsa, o ülke ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylemeyecez?**

- A) Enerji tüketiminin arttığı
- B) Kişi başına düşen milli gelirin arttığı
- C) Nitelikli işçi kaybının azaldığı
- D) Kentleşme hızının arttığı
- E) Tarımsal üretimin azaldığı

7. **Tarım sektöründe çalışan nüfusun fazla olduğu ülkeler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?**

- A) İran
- B) Hindistan
- C) Türkiye
- D) Norveç
- E) Bangladeş

8. **Bir yerleşim merkezinde,**

- I. Madencilik
- II. Ticaret
- III. Endüstri
- IV. Tahıl tarımı
- V. Turizm

etkinliklerinden hangisinin artması, o yerleşim merkezlerinin gelişiminde en az etkili olur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

9. Yerleşmeyi sınırlayan yerlerden biri de çöllerdir. **Buna göre, aşağıdaki kıtaların hangisinde çölle rin yerleşmeyi sınırlama özelliği etkili olamaz?**

- A) Asya
- B) Avrupa
- C) Afrika
- D) Okyanusya
- E) Amerika

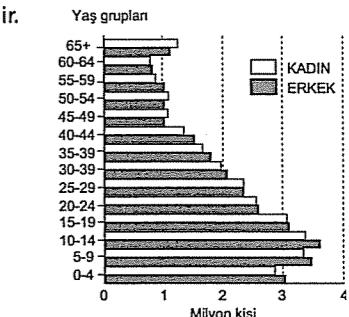
10. **Bir yöreye çevreden göçler artıyorsa, o yöre ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi kesinlikle söylemeyecez?**

- A) İş olanaklarının arttığı
- B) Sanayi ve hizmet dışı sektörlerin geliştiği
- C) Doğum oranının artlığı
- D) Modern tarım yöntemlerinin uygulandığı
- E) Yağış rejiminin düzenli olduğu

11. **Kırsal nüfus oranının kentsel nüfus oranından fazla olduğu bir ülkeyle ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylemeyecez?**

- A) Tarımsal nüfus yoğunluğu fazladır.
- B) Enerji tüketimi azdır.
- C) Doğal çevre koşullarının insan yaşamı üzerindeki etkisi fazladır.
- D) Doğal nüfus artışı fazladır.
- E) Kişi başına düşen milli gelir azdır.

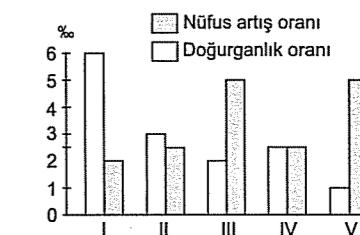
12. Aşağıdaki grafik 1990 yılında Türkiye nüfusunun yaş gruplarına ve cinsiyete göre dağılımını göstermektedir.

Grafikten yararlanarak aşağıdakilerden hangisi söylemeyecez?

- A) Genç nüfus oranı, aktif nüfus oranından fazladır.
- B) Doğum oranı azalmaktadır.
- C) İşsizlik oranı azalmaktadır.
- D) Bebek ölüm oranları erkeklerde azalmaktadır.
- E) Tarımsal üretim azalmaktadır.

13. Bir ülkede nüfus, iş olanakları ile paralel artıyorsa dışarıdan göç alır.

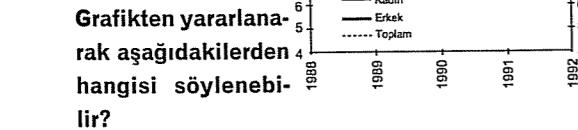
Buna göre, yukarıdaki ülkelerden hangisinde iş olanakları en fazladır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

- 14. Bir ülkede genç nüfusun fazla olmasının yararı arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?**

- A) Ekonomik sektörler için iş gücünün kolayca sağlanması
- B) Savunma gücünün artması
- C) Demografik yatırımların artması
- D) Ticaretin canlanması
- E) Mal ve hizmetlere talebin artması

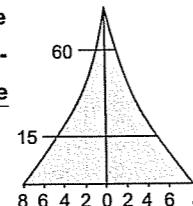
- 15. Yandaki grafikte bir ülkede kadın ve erkeklerin işsizlik oranları gösterilmiştir.**

Grafikten yararlanarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bütün yıllarda toplam nüfusun işsizlik oranı ile erkek nüfusun işsizlik oranı birbirine paralellik gösterir.
- B) Bütün yıllarda toplam nüfusun işsizlik oranı erkek nüfusun işsizlik oranından fazladır.
- C) 1988 yılı kadın nüfusun en fazla olduğu yıldır.
- D) Erkek nüfusun işsizlik oranındaki dalgalanma, kadın nüfusun işsizlik oranındaki dalgalanmadan fazladır.
- E) Kişi başına düşen milli gelirin en fazla olduğu yıl 1990'dır.

- 16. Şekildeki nüfus piramidine sahip bir ülkeyle ilgili aşağıdakilerden hangisi kesinlikle söylenebilir?**

- A) Kentsel nüfus oranının fazla olduğu
- B) Nüfus artış hızının fazla olduğu
- C) Dışarıdan göç aldığı
- D) Tarım dışı sektörlerin çok geliştiği
- E) Enerji üretiminin az olduğu

- 17. Yüksek enlemlerde yerleşmeler alçak kesimlerde iken, alçak enlemlerde yerleşmeler yükseklerde yoğunlaşır.**

- Verilen durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Güneş ışınlarının düşme açısı
- B) Yükselti
- C) Yağış miktarı
- D) Başlangıç meridyenine uzaklık
- E) Nemlilik

- 18. Gelişmiş ülkelerde; geri kalmış ülkelere göre toplam nüfus içinde genç nüfusun payı az, yaşlı nüfusun payı ise yüksektir.**

- Buna göre, aşağıdakilerin hangisinin gelişmişlik düzeyi en düşüktür?**

- A) İngiltere
- B) İsviçre
- C) Fransa
- D) Meksika
- E) İsveç

- 19. Aşağıda Dünya'nın bazı bölgeleri ve nüfusunun seyrek olma nedenleri eşleştirilmiştir.**

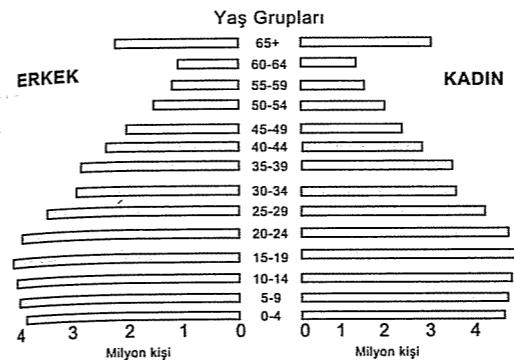
- I. Grönland adası → Sıcaklığın düşük olması
- II. Kuzey Afrika → Yağış miktarının az olması
- III. Amozon Havzası → Sıcaklık farkının fazla olması
- IV. Himalaya Dağları → Yükselti ve engebezin fazla olması

- Buna göre, verilen eşleştirmelarından hangileri yanlışdır?**

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

Konu Performans Testi - 4

- 1. Aşağıdaki grafikte Türkiye nüfusunun 2000 yılına ait yaş piramidi verilmiştir.**

- Buna göre, piramitteki verilerden yararlanarak aşağıdakilerden hangisi söylemeyeş?**

- A) Toplam nüfus içinde en büyük pay aktif nüfusa aittir.
- B) Nüfus artış hızı azalmaktadır.
- C) 65+ yaş grubundaki nüfus miktarı 45-49 arasındaki nüfus miktarlarından fazladır.
- D) Nüfus yoğunluğu azalmaktadır.
- E) Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki payı en azdır.

- 2. - Yıldız Dağları Bölümü
- Hakkari Bölümü
- Tuz gölü çevresi**

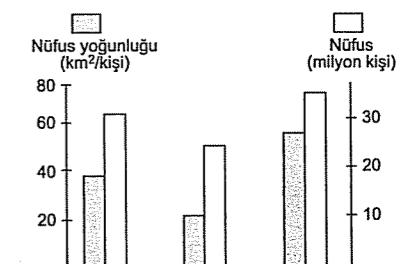
- Yukarıda verilen yerlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Tarımsal nüfus yoğunluğunun az olması
- B) Yağış miktarlarının az olması
- C) Tarım ürünlerinin erken olgunlaşması
- D) Sıcaklık farklarının fazla olması
- E) Aritmetik nüfus yoğunluğunun az olması

- 3. Aşağıdakilerden hangisi ülke içi göçlerin az olduğu ülkelerin özelliklerinden biridir?**

- A) Gelir dağılımı dengeli değildir.
- B) Sanayi belirli bölgelerde yoğunlaşmıştır.
- C) Tarımda çalışan nüfusun payı yüksektir.
- D) Doğum oranı düşüktür.
- E) Kişi başına düşen milli gelir düşüktür.

4.

- Grafikte nüfus yoğunluğu ve nüfus miktarları verilen üç ülkenin yüzölçümüne büyükten küçüğe doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) I - II - III
- B) I - III - II
- C) II - I - III
- D) III - I - II
- E) III - II - I

- 5. Tabloda beş ülkenin 2000 yılına ait 0-14 yaş grubundaki nüfus oranı (%)**

Ülkeler	0-14 yaş grubundaki nüfus oranı (%)
Fransa	22
Yunanistan	23
Mısır	39
İran	44
Türkiye	29

- Tablodaki bilgiler incelendiğinde, ülkelerin hangisinde nüfusun ikiye katlanma süresi en kısalıdır?**

- A) Fransa
- B) Yunanistan
- C) Mısır
- D) İran
- E) Türkiye

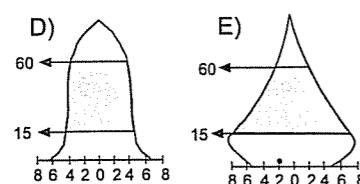
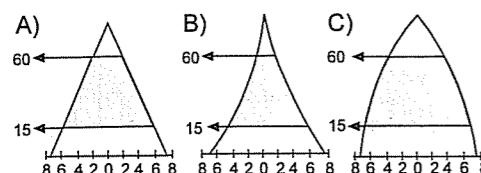
- 6. Doğum oranının ölüm oranından fazla olmasına doğal nüfus artış denir.**

- I. Güneydoğu Asya
- II. Kuzeybatı Avrupa
- III. Orta Afrika

- Yukarıda verilenlerin hangilerinde son yıllarda doğal nüfus artış hızında azalma meydana gelmektedir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

7. Aşağıda nüfus yapılarının özelliklerini gösteren piramitlerin hangisine ait ülkede doğum ve ölüm oranları en yüksektir?

8. Bir yörede yaşılı nüfus oranı artıyor, genç nüfus oranı azalıyorsa bu yöreyle ilgili,

- I. Sağlık hizmetleri gelişmekte.
  - II. Beslenme koşulları iyileşmekte.
  - III. Doğum oranları azalmaktadır.
  - IV. Aktif nüfus oranı azalmaktadır.
- bilgilerinden hangileri söylenenmez?

- A) Yalnız III   B) Yalnız IV   C) I ve II
D) II ve IV   E) III ve IV

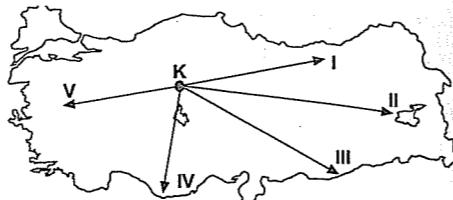
9. Aşağıda tabloda Türkiye'de ve bazı ülkelerde 2000 yılına ait çalışan nüfusun ekonomik faaliyet kollarına göre dağılımı verilmiştir.

Ülkeler	Tarım (%)	Sanayi(%)	Hizmet(%)
Türkiye	48,4	12,9	38,6
ABD	8,4	27,7	63,9
Fransa	7,4	31,3	61,3
İtalya	10,9	33,1	56,0

- Tablodan yararlanarak aşağıdaki yargılardan hangisi söylenenmez?

- A) Tarımda çalışan nüfus miktarı en az Fransa'dadır.
B) Sanayide çalışan nüfus oranı en az Türkiye'dedir.
C) ABD ile Fransa'da hizmet sektörü gelişmiştir.
D) İtalya'da sanayi sektöründe çalışan nüfus miktarı tarım sektöründe çalışan nüfus miktarının üç katından fazladır.
E) Tarım sektöründe çalışanların oranı arasındaki fark en fazla Türkiye ile Fransa arasındadır.

- 10.

Harita üzerinde K merkezinden hangi ok doğrusuna hareket edildiğinde ulaşılan yerde jeolojik yapı nedeniyle nüfus yoğunluğunun az olduğu gözlemlenir?

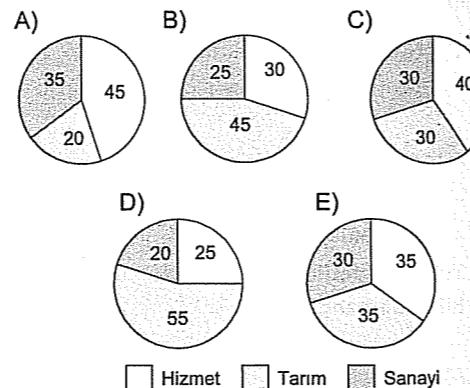
- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

13. Tabloda yüzölçümü ve nüfus yoğunluğu verilen beş ülkenin nüfus miktarı en az ve en fazla olanlar sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

	Yüzölçümü (km²)	Nüfus yoğunluğu (km²/kİŞİ)
I	20.000	40
II	96.000	180
III	68.000	70
IV	90.000	55
V	55.000	42

- A) I ve II   B) I ve IV   C) III ve IV
D) III ve V   E) IV ve V

11. Çalışan nüfusun sektörlerde dağılım oranları yüzde olarak verilen aşağıdaki ülkelerin yer şekillerinin sade olduğu kabul edilirse, hangisinde tarımda insan ve hayvan kullanımı en az, birim alandan elde edilen verim en yüksektir?

14. Türkiye'nin 2000 yılı nüfus piramidi incelendiğinde, Türkiye nüfusuyla ilgili;

- I. Nüfus artış oranının artıp artmadığı
  - II. Genç nüfusun aktif nüfusa oranı
  - III. Kadın nüfusun çalışan nüfus içindeki payı
  - IV. Köyden kente yaşanan göçün oranı
- bilgilerinden hangileri elde edilemez?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız IV
D) I ve II   E) III ve IV

12. Hızlı nüfus artışının meydana getirdiği sorunlar arasında;

- I. iç ve dış göçlerin yaşanması
  - II. işgücü potansiyelinin artması
  - III. hızlı ve plansız kentleşmeının meydana gelmesi
  - IV. konut ihtiyacının artması
- özelliklerinden hangileri gösterilemez?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) III ve IV

16. - İsveç'te yerleşme üst sınırının Türkiye'den alçak olması
- Ekvatoral Bölgede 1000m'nin altında yerleşmelerin seyrek olması
- Dünya nüfusunun büyük bir bölümünün orta kuşağa toplanması

Yukarıda verilen yargılardan aşağıdakilerden hangisiyle en fazla ilgilidir?

- A) Yükselti
B) Enlem
C) Karasallık
D) Okyanus akıntıları
E) Jeopolitik konum

17. Bir ülkede tarımda çalışanların payı düşükse;

- I. Tarımsal üretim düşüktür.
  - II. Doğum oranı düşüktür.
  - III. Teknoloji kullanımı fazladır.
  - IV. Kentleşme hızı yüksektir.
- bilgilerinden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız II   B) Yalnız III   C) Yalnız IV
D) I ve IV   E) II ve III

15. Türkiye'de iklim ve yer şekilleri özelliklerinin uygun olduğu yerlerde nüfus yoğunluğu fazladır.

Buna göre, aşağıdaki yerlerin hangisinde nüfus yoğunluğunun az olmasında, iklim ve yer şekilleri özelliklerinin olumsuz etkisinin birlikte etkilidir?

- A) Yıldız Dağları Bölümü
B) Ergene Bölümü
C) Menteşe Yöresi
D) Hakkari Bölümü
E) Taşeli Platosu

18. Adana Bölümü'nün Antalya Bölümü'ne göre fazla nüfuslanmasında,

- I. sanayinin gelişmiş olması
  - II. tarım alanlarının daha geniş olması
  - III. engebezin az olması
  - IV. seracılık faaliyetlerinin yoğun olması
- gibi özelliklerden hangileri etkili değildir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız IV
D) II ve IV   E) III ve IV

Konu Performans Testi - 5

1. Aşağıdakilerden hangisi sanayi toplumlarının genel nüfus özelliklerinden değildir?

- A) Ortalama yaşam süresinin uzun olması
- B) Hayat standartlarının yüksek olması
- C) Bebek ölüm oranının az olması
- D) Okur-yazar oranının yüksek olması
- E) Çalışan nüfusun yarısının kadın olması

2. **Orta enlemlerde,**
 I. akarsu boyları
 II. yüksek alanlar
 III. ılıman iklim bölgeleri
 IV. çöl bölgeleri
 gibi alanlardan hangileri yerleşme yeri olarak fazla tercih edilmemiştir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

3. Nüfusun dağılısına bakıldığından, tropikal kuşakta genellikle yüksek yerler yerleşme yeri olarak tercih edilirken, diğer kuşaklarda alçak alanlar daha fazla tercih edilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma etki eden temel faktördür?

- A) Toprak özellikleri
- B) Su kaynakları
- C) İklim özellikleri
- D) Yeraltı zenginlikleri
- E) Nüfusu yerleştirme politikaları

4. Aşağıdaki ülkelerin sosyo-ekonomik özellikleri düşünüldüğünde, hangisinin nüfus artış hızını artırıcı bir politika izlemesi beklenemez?

- A) İngiltere
- B) Pakistan
- C) İtalya
- D) Danimarka
- E) Hollanda

5. Geçmişten günümüze kadar Dünya nüfusu genel olarak artış trendi göstermiştir. Nüfus artışında üç büyük sıçrama dönemi olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisinin bu üç büyük artış üzerinde etkili olan faktörlerden değildir?

- A) Hayvanların evcilleştirilmesi
- B) İlkel aletlerin yapılmaya başlanması
- C) İklim şartlarının elverişli olması
- D) Sanayi devrimi
- E) Toprağın işlenmeye başlanması

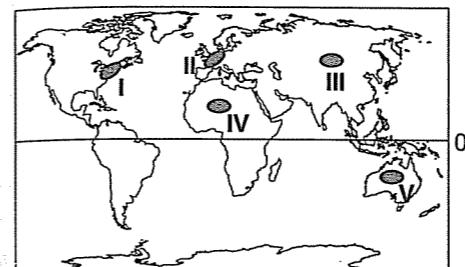
6. Aşağıda verilenlerden hangisi Dünya'da nüfusun dağılışında daha az etkiye sahiptir?

- A) İklim özellikleri
- B) Yeraltı kaynakları
- C) Su kaynakları
- D) Ekonomik etkinlikler
- E) Bitki örtüsü

7. Aşağıdaki kıtalardan hangisinin doğal nüfus artış oranı en azdır?

- A) Afrika
- B) Asya
- C) Güney Amerika
- D) Avrupa
- E) Okyanusya

8.

0°

Yukarıdaki Dünya haritasında gösterilen alanların hangileri Dünya'nın seyrek nüfuslu alanları arasında yer almaz?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

9. Ülkelerin gelişmişlik düzeyleriyle nüfus özellikleri arasında ilişkiler kurulabilir.

Aşağıdakilerden hangisi sanayileşme düzeyinin yüksek olduğu bir ülkenin nüfus özellikleri arasında yer almaz?

- A) Kişi başına düşen milli gelir yüksektir.
- B) Sanayi ve hizmet sektöründe çalışanların oranı, tarım sektöründe çalışanların oranından yüksektir.
- C) Nüfusun dağılışında iklim ve yer şekilleri gibi doğal faktörler belirleyicidir.
- D) Kentli nüfus oranı kırsal nüfus oranından fazladır.
- E) Nüfus artış hızı Dünya ortalamasının altındadır.

10. Gelir düzeyinin yüksek olduğu ülkelerin kırsal kesiminde konutlarda kullanılan yapı malzemeleri üzerinde doğal çevre koşullarının etkisi daha azdır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinin kırsal kesiminde konutlarda kullanılan yapı malzemesi üzerinde doğal çevre koşullarının etkisi daha fazladır?

- A) Almanya
- B) Fransa
- C) Hindistan
- D) Bulgaristan
- E) Kanada

11. Aşağıdakilerden hangisi fonksiyonu bakımından diğerleriyle aynı grupta yer almaz?

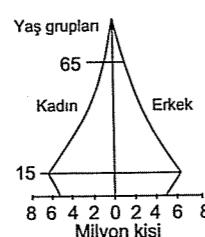
- A) Tiflis
- B) Zürih
- C) Roma
- D) Londra
- E) Sofya

12. Dünya'da nüfus artış hızını kontrol altına alabilmek için çeşitli nüfus politikaları uygulanmasına karşılık, Dünya nüfusu yine de %15 gibi hızlı bir artış oranına sahiptir.

Buna göre,
 I. doğum oranının yüksek olması
 II. göçlerin artış göstermesi
 III. ölüm oranlarının azalması
 IV. kentleşme oranının artması
 faktörlerinden hangileri nüfusun artmasının nedenlerinden değildir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

13. Yanda bir ülkenin nüfusunun yaş gruplarına göre dağılış piramidi verilmiştir.

7. Nüfus artış hızı %25'in üzerinde olan bir ülkenin nüfusunun özelliklerini arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Genç nüfus oranı yaşlı nüfus oranından fazladır.
- B) Nüfusun okur-yazar oranı düşüktür.
- C) Nüfusun dağılışı iklim ve yerşekilleri gibi doğal koşullara bağımlılık gösterir.
- D) Çalışanlar arasında erkek nüfus oranı kadın nüfus oranından azdır.
- E) Eğitim ve sağlık gibi demografik yatırımlara gereksinim fazladır.

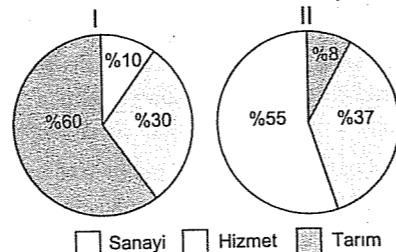
8. Dünya genelinde kıyı kesimleri iç kesimlerden daha fazla nüfuslanmıştır.
Kıyı kesimlerinin fazla ünfüslanmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Limanların ticareti olumlu etkilemesi
- B) Denizlerin ilmanlaştırıcı etki yapması
- C) İklimin tarım koşulları üzerinde olumlu etki yapması
- D) Sıkça fırtınaların etkili olması
- E) Farklı iş kollarının gelişmesine elverişli olması

9. Çalışan nüfusun yaş ortalaması yüksek olan bir ülke ile ilgili,
I. nüfus artış hızı yüksektir.
II. sanayileşme düzeyi yüksektir.
III. kişi başına düşen milli gelir yüksektir.
IV. kırsal nüfus oranı, kent nüfus oranından yüksektir.
özelliklerinden hangileri söylenemez?

- A) I ve III
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

10. Aşağıdaki grafiklerde iki ülkeye ait çalışan nüfusun sektörlerde dağılım oranları verilmiştir.

Bu ülkelerde ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yanlışdır?

- A) I. ülkede nüfusun dağılışında iklim ve yerşekillerinin etkisi daha fazladır.
- B) II. ülkede işsizlik oranı daha fazladır.
- C) I. ülkede tarım yöntemleri daha ilkemdir.
- D) II. ülkede eğitim ve sağlık hizmetleri daha gelişmiştir.
- E) I. ülkede bebek ölüm oranı daha yüksektir.

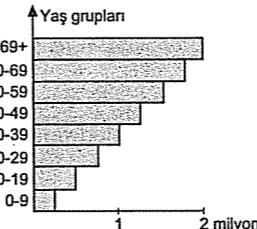
11. Aşağıdakilerden hangisi diğer dördünün sonucudur?

- A) Ortalama yaşam süresinin uzaması
- B) Sağlık koşullarının iyileşmesi
- C) Bir önceki döneme göre nüfusun artması
- D) Doğum oranlarının artması
- E) Yaşam standartlarının yükselmesi

12. Nüfus sayımları sonucunda,
I. aritmetik nüfus yoğunluğu
II. nüfusun cinsiyete göre dağılımı
III. ülkenin ticaret hacmi
IV. kırsal ve kent nüfusu oranı
bilgilerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve IV
- E) III ve IV

13. **Yanda nüfusun yaş pramitlerine göre dağılımı verilen ülke ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Kişi başına düşen milli gelir Dünya ortalamasının üstündedir.
- B) Nüfus artış hızı azdır.
- C) Dış satımında sanayi ürünlerinin payı fazladır.
- D) Eğitim ve sağlık hizmetleri gelişmiştir.
- E) Hammadde ihracatı fazladır.

14. Şehirler etkin ekonomik faaliyet kollarına göre gruplandırılır.

Aşağıda şehir ve etkin faaliyet türü eşleştirmelarından hangisi yanlışdır?

- A) İstanbul - sanayi
- B) New York - sanayi
- C) Moskova - idari
- D) Mekke - dini turizm
- E) Zürih - idari

16. Hammadde ihrac eden ve karşılığında işlenmiş sanayi ürünleri ithal eden bir ülkenin nüfus yapısı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nüfus artış oranı yüksektir.
- B) Kırsal nüfus oranı yüksektir.
- C) Ortalama yaşam süresi uzundur.
- D) İşsizlik oranı yüksektir.
- E) Sanayide çalışan nüfus oranı düşüktür.

17. Dünya nüfusun hızla artması, doğal kaynak tüketiminde hızla artmaktadır. Bu durum ekolojik dengenin bozulmasının temel nedenleri arasında yer alır.

Buna göre, aşağıdakilerin nüfus artış hızları dikkate alındığında, hangisinde yakın gelecekte hızlı nüfus artısına bağlı olarak doğal denge bozulması daha hızlı olacaktır?

- A) Asya
- B) Afrika
- C) Okyanusya
- D) Avrupa
- E) Amerika

18. Sanayileşme düzeyi yüksek olan ülkelerde, nüfus artış hızı düşük olduğundan, bu tür ülkeler nüfus artısını teşvik edici düzenlemeler yapmaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerin hangisinin nüfus artısını teşvik edici düzenlemeler yapması beklenmez?

- A) Hindistan
- B) Hollanda
- C) Danimarka
- D) Fransa
- E) Almanya

Göçlerin Nedenleri ve Sonuçları

bölüm

3

Konu Performans Testi - 1

1. Aşağıdakilerden hangisi göçlerin nedenleri arasında yer almaz?

- A) Makineli tarımın yaygınlaşması
- B) Savaşlar
- C) Doğal Afetler
- D) Ekonomik nedenler
- E) Yağış miktarının fazla olması

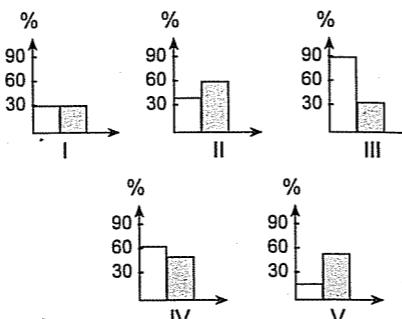
2. I. Miraslarla çiftçi ailelerine düşen tarım topraklarının küçülmesi
 II. Kişilerin mesleklerinde arzu ettikleri ortama kavuşma istekleri
 III. Makineli modern tarımın yaygınlaşması
 IV. Kişi başına düşen tarımsal gelirin azalması
Yukarıdakilerden hangileri kır hayatının kendisinden kaynaklanan ve nüfusu yer değiştirmeye zorlayan nedenler arasında yer almaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) III ve IV

3. İnsanların bireysel ya da aileleriyle birlikte yaşadığı yerde geçici ya da devamlı olarak terk edip başka yerlere gitmesi olayına göç denir.
Buna göre, aşağıdaki özelliklerden hangisi göçün sonuçları arasında yer almaz?

- A) Gecekondulasma
- B) Alt yapı eksikliği
- C) Sosyal sorunlar
- D) Eğitimde aksamalar
- E) Tarım alanlarının parçalı olması

4. Aşağıda beş ayrı bölgenin nüfus artış hızları ve doğum oranları verilmiştir.

□: Nüfus artış oranı   ■: Doğurganlık oranı

Buna göre, hangisi dışarıdan daha fazla göç almıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. İnsanların bulunduğu alandan zorlanarak göçe itilmesine itici, cazip merkezlere doğru çeşitli nedenlerle çekilmesine çekici sebepler denir.

Aşağıda verilen göçün sebeplerinden hangisi daha farklı bir nedene dayanmaktadır?

- A) Tarımda makinalama
- B) Tarlaların miras yoluyla parçalanması
- C) İş bulma isteği
- D) Terör olayları ve kan davaları
- E) Aşırı kuraklık ve erozyon olayı

6. Aşağıdakilerden hangisi göçün nedenleri arasında değildir?

- A) İş olanaklarının sınırlı olması
- B) Eğitim hizmetlerinin yetersizliği
- C) Sağlık hizmetlerinin yetersizliği
- D) Tarım arazilerinin yetersizliği
- E) Kırsal alandaki nüfusun azalması

7. Aşağıdakilerden hangisi göçler sonucu göç alan merkezlerde yaşanan sorunlardan biri değildir?

- A) Nüfusun dağılışının düzensiz olması
- B) Göç alan yerlerde çevre kirliliğinin artması
- C) Konut sıkıntısı yaşanması
- D) Sağlık hizmetlerinin iyileşmesi
- E) Kırsal alanda tarım alanlarının boşaltılması

10. İnsanların doğdukları yerden başka yerlere geçici ya da sürekli olmak üzere taşınmasına göç denir.
Aşağıdakilerden hangisi göclere neden olan beşeri faktörlerden biri değildir?

- A) Eğitim
- B) Turizm
- C) Yerşekilleri
- D) Sanayi
- E) Tarım

11. I. Siyasi baskılar
 II. Tarımda makineleşme
 III. Savaşlar
 IV. Hızlı nüfus artışı

Yukarıda verilen nedenlerden hangileri yalnızca dış göçlerin meydana gelmesine neden olur?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve IV

12. İnsanların bir yerden başka bir yere ekonomik sosyal, siyasi veya doğal nedenlerle yer değiştirmesi olayına göç denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi göclere sebep olan siyasi olaylardan biri değildir?

- A) Sınır değişiklikleri
- B) Doğal afetler
- C) İhtilaller
- D) Savaşlar
- E) İç karışıklıklar

13. Aşağıdakilerden hangisi bir ülke nüfusunun düzensiz dağılmasına neden olan faktöre bağlı olarak ortaya çıkar?

- A) Sulu tarımın yaygınlaştırılması
- B) Eğitim imkânlarının artırılması
- C) Sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi
- D) Yatırımların dengesiz dağılması
- E) Küçük sanayi kollarının yaygınlaştırılması

14. Aşağıdakilerden hangisi göçlerin doğal nedenlerinden biri değildir?

- A) Kuraklık
- B) Sel
- C) Deprem
- D) Heyelan
- E) Savaşlar

15. Aşağıdakilerden hangisi göçlerin olumsuz sonuçlarından biri değildir?

- A) Sanayi tesislerinin kent içinde kalması
- B) Yatırımların dağılımındaki dengesizlik
- C) Konut sorununun ortaya çıkması
- D) Tarım alanlarının yerleşmeye açılması
- E) Ucuz iş gücünün ortaya çıkması

16. Bilimsel araştırmalarını daha rahat koşullarda sürdürmek için, bilimsel açıdan yetişmiş insanların bir ülkeden bir ülkeye yaptıkları göçe beyin göçü denir.

Aşağıdaki ülkelerden hangisi daha fazla beyin göçü vermektedir?

- A) Kanada
- B) Avustralya
- C) Belçika
- D) Hollanda
- E) Bulgaristan

17. Bir ülke içerisinde yapılan göçlere iç göçler denir. İç göçler genellikle kırsal kesimden kentlere doğru yapıldığı için kentlerde bir çok olumsuz sonuçlar meydana gelir. Bu sorunları ortadan kaldırmak için bir takım önlemler alınmalıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu önlemlerden biri olamaz?

- A) Tarımda makineleşme
- B) Sulu tarımın yaygınlaştırılması
- C) Modern hayvancılığın geliştirilmesi
- D) Eğitim imkânlarını artırılması
- E) Küçük sanayi kollarının yaygınlaştırılması

18. İnsanların yaşadıkları yerlerden başka bir yere geçici veya kalıcı süreyle gitmelerine göç adı verili. Göçlerin nedenleri doğal ve beseri olarak ikiye ayrılır.

Aşağıdakilerden hangisi göçe neden doğal faktörler arasında gösterilemez?

- A) Erozyonla tarım topraklarının daralması
- B) Kuraklık sonucu tarımda verimin düşmesi
- C) Tarım topraklarının miras yoluya bölünmesi
- D) Deprem riskinin daha az olduğu bölgelere göç edilmesi
- E) Sel ve heyelan bölgelerinin terk edilmesi

Üniversite Performans Testi

1. Aşağıdaki tabloda dünya nüfusunun bazı yıllardaki nüfus miktarı ve bu miktara ulaşma süreleri verilmiştir.

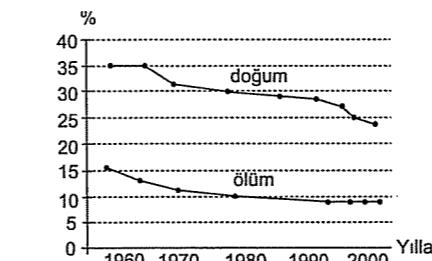
Yıllar	Dünya Nüfusu	Süre
1804	1 milyar	1804 yıl
1927	2 milyar	123 yıl
1960	3 milyar	33 yıl
1974	4 milyar	14 yıl
1987	5 milyar	13 yıl
1999	6 milyar	12 yıl
2011	7 milyar	12 yıl

Tabloda verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Dünya nüfusu giderek azalmaktadır.
- B) Dünya nüfus yoğunluğu azalmaktadır.
- C) Dünya nüfusu 4 milyardan 5 milyara geldiğinde 13 yıl geçmiştir.
- D) 1960 yılında 3 milyar olan dünya nüfusunun ikiye katlanması için 60 yıl geçmiştir.
- E) En fazla nüfus miktarı artışı 1999–2011 yılları arasında gerçekleşmiştir.

YGSCOĞSB199/1

2. Aşağıdaki grafikte Dünya'da 1960-2000 yılları arasındaki doğum ve ölüm oranları gösterilmiştir.

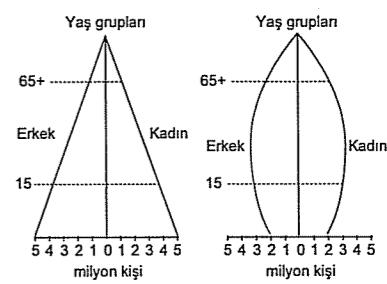

Bu grafiğe bakılarak Dünyadaki nüfus artış oranına en fazla katkıyı aşağıdaki kıta çiftlerinden hangileri yapmıştır?

- A) Afrika - Asya
- B) Kuzey Amerika - Güney Amerika
- C) Avrupa - Antartika
- D) Asya - Avustralya
- E) Afrika - Avrupa

YGSCOĞSB199/2

3. Aşağıda iki ayrı ülkenin nüfusunun yaş gruplarına göre dağılışı verilmiştir.

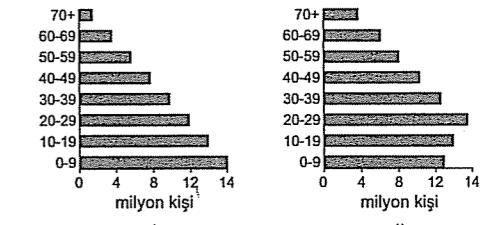

Bu piramitler ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylemeyez?

- A) I. ülkede doğum oranı daha yüksektir.
- B) II. ülkede sağlık hizmetleri gelişmiştir.
- C) I. ülkede genç nüfus oranı daha fazladır.
- D) II. ülkede bağımlı nüfus oranı daha yüksektir.
- E) II. ülkede doğum oranı son yıllarda azalmıştır.

YGSCOĞSB199/3

4.

Bir ülkenin piramidi I. konumdan II. konuma geçiyorsa,

- I. Enerji tüketimi artmaktadır.
- II. Doğum oranı azalmaktadır.
- III. Nüfus yoğunluğu azalmaktadır.

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

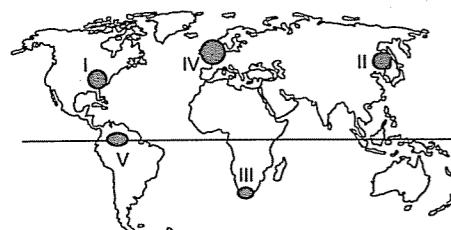
YGSCOĞSB199/4

5. Aşağıda verilenlerden hangisi nüfus artış hızının yüksek olmasının olumlu sonuçlarından biri değildir?

- A) Üretim ve vergi gelirlerinin artması
- B) Mal ve hizmetlere olan talebin artması
- C) İş gücünün ucuzlaşması
- D) Nüfusun dinamizmini koruması
- E) Tasarrufların azalması

YGSCOĞSB199/5

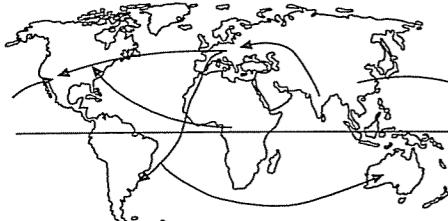
6.

Yukarıdaki dünya haritasında işaretli yerlerin hangisinde alçak alanlar yerleşme koşulları açısından daha az elverişlidir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V
YGSCOĞSB200/6

7. Aşağıdaki haritada dünyada en fazla göçün meydana geldiği doğrultular verilmiştir.

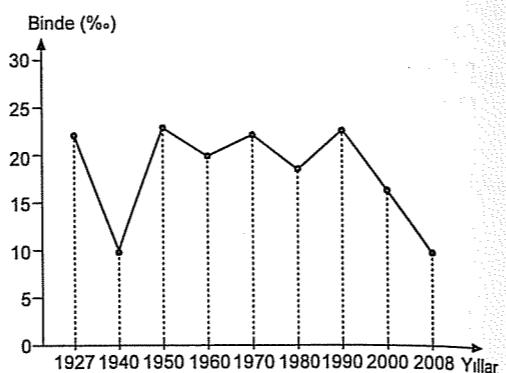
Buna göre, göç veren yerler arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Çin   B) ABD   C) Avrupa
D) Afrika   E) Hindistan
YGSCOĞSB200/7

8. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de yaşanan göçlerin nedenlerinden biri değildir?

- A) Hızlı nüfus artışı
B) Şehirlerdeki nüfus baskısı
C) İş imkânlarının kısıtlı olması
D) Tarımda makineleşme
E) Miras yoluyla tarım topraklarının parçalanması
YGSCOĞSB200/8

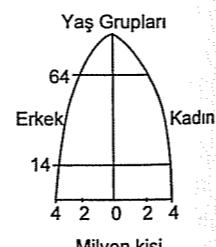
9. Aşağıda Türkiye'nin bazı yıllara ait nüfus artış hızı grafiği verilmiştir.

Grafiğe bakıldığında, aşağıdakilerden hangisi çok karılamaz?

- A) 1940 ve 2008 yıllarında nüfus artış hızı diğer dönemlerden az olmuştur.
B) Nüfus artış hızı 1990'dan sonra sürekli azalmıştır.
C) Nüfus artış hızında belirgin dalgalanmaları olmuştur.
D) 1950 yılında nüfus artış hızı 2000 yılından yüksek olmuştur.
E) Nüfus miktarı bazı yıllarda artmış, bazı yıllarda azalmıştır.
YGSCOĞSB200/9

10. Yanda nüfus piramidi verilen bir ülke için aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Gelişmişlik düzeyi yüksektir.
B) Nüfusunun eğitim düzeyi yüksektir.
C) Doğum oranları azdır.
D) Nüfus yoğunluğu fazladır.
E) Yaşam standarı yüksektir.
YGSCOĞSB200/10

11. Aşağıdaki tabloda bazı ülkelere ait doğum ve ölüm oranları verilmiştir.

Ülkeler	Doğum oranı (%)	Ölüm oranı (%)
Almanya	8,1	10,3
Avusturya	12,7	6,9
Etiyopya	38,6	12
Japonya	8,2	9
Meksika	19,1	4,7

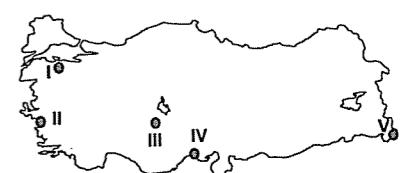
Tablodaki bilgilere bakılarak doğal nüfus artış hızı sırasıyla en fazla ve en az ülkeler aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Almanya – Avusturya
B) Etiyopya – Almanya
C) Meksika – Japonya
D) Avusturya – Meksika
E) Japonya – Etiyopya
YGSCOĞSB201/11

13. I. Kişi başına düşen tarım topraklarının gün geçtikçe azalması
II. Km²'ye düşen insan sayısının her yıl artması
III. Kişi başına düşen milli gelirin artması
IV. Temel hizmetlere olan talebin her yıl artması
Yukarıdakilerden hangileri **Türkiye'de nüfusun artlığına kanıt olamaz**?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve III   E) III ve IV
YGSCOĞSB201/13

14.

Haritada numaralarla gösterilen yerlerin nüfus özellikleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlış verilmiştir?

- A) I no'lú yerde dağlık olduğundan nüfus seyrektr.
B) II no'lú yerde ticaretin gelişmişliğinden dolayı nüfus yoğundur.
C) III no'lú yerde yağış azlığından dolayı nüfus seyrektr.
D) IV no'lú yerde sanayi ve ticaretten dolayı nüfus yoğundur.
E) V no'lú yerde yersekillerinden dolayı nüfus seyrektr.
YGSCOĞSB201/14

15. Dünya nüfusu yeryüzüne eşit ve dengele dağılmış, kitalara ve ülkelere göre farklılık göstermiştir. Örneğin, Kuzey Afrika yağış azlığından, Himalaya-lar eğim ve engebeden, Kongo havzası sık orman örtüsünden dolayı tenhadır. Nüfusun dağılışında sadece doğal faktörler etkili değildir. Beşeri etkenlerde nüfusun dağılışı üzerinde önemli rol oynamaktadır. Örneğin Batı Avrupa sanayi üretimi ve gelişmiş finans sektörü sayesinde Dünya'nın en yoğun nüfuslanmış yerleri arasında yer alır.

Buna göre, yukarıdaki paragrafta Dünya'da nüfusun dağılışına etki eden aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Sanayi   B) Bitki örtüsü
C) Yersekilleri   D) İklim
E) Yeraltı zenginlikleri
YGSCOĞSB201/15

Ekonomik Faaliyetlerin Ortaya Çıkışı ve Gelişimi

bölüm

4

Konu Performans Testi - 1

1. Yerleşik hayatı, tarımsal faaliyetlerin başlamasıyla
geçilmiştir.

Buna göre, insanların yaşamında köklü değişimlerin meydana geldiği çağ, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Paleolitik (Kabataş)
- B) Mezolitik (Yontmataş)
- C) Neolitik (Cilataş)
- D) Kalkolitik (Maden Devri)
- E) Tunç Devri

2. **Ekonomik faaliyetlerin çeşitlenmesinde en önemli faktör aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Zaman
- B) İhtiyaçlar
- C) Sermaye
- D) Keşifler
- E) İklim

3. Geçmişten günümüze insanların geçim tarzları farklılık göstermektedir.

Buna göre;

- I. Paleolitik çağ - Avcılık ve toplayıcılık yapılması
- II. Mezolitik çağ - Yerleşik hayatı geçilmesi
- III. Neolitik çağ - Ticaretin başlaması
- IV. Kalkolitik çağ - Madenlerin işlenmesi
- eşleştirmelerinden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

4. I. Madencilik

- II. Sanayi

- III. Tarım

- IV. Turizm

Yukarıda verilen ekonomik faaliyetlerin ortaya çıkışının geçmişten günümüz doğru sıralanmış aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I, III, II, IV
- B) I, II, IV, III
- C) II, I, III, IV
- D) III, II, IV, I
- E) III, I, II, IV

5. Aşağıdaki ürünlerden hangisi birincil ekonomik faaliyetlerden elde edilen ürünlerden değildir?

- A) Süt

- B) Linyit

- C) Elma

- D) Kereste

- E) Elbise

- 6.

Ülke	Birincil ekonomik faaliyet %	İkincil ekonomik faaliyet %	Üçüncüel ekonomik faaliyet %
I	70	10	20
II	20	30	50
III	5	30	65
IV	15	35	50
V	5	20	30

Yukarıdaki tabloda aktif nüfusun ekonomik faaliyet türlerine göre dağılımı verilmiştir.

Buna göre, hangi ülkenin ekonomik olarak en ileri düzeyde olduğu savunulabilir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

1. Aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla birincil, ikincil ve üçüncüel ekonomik faaliyetlere örnekler gösterilmiştir?

- A) Ticaret, madencilik, hayvancılık
- B) Tarım, madencilik, turizm
- C) maden işleme, ormancılık, sağlık
- D) Savaş aletleri, ulaşım faaliyetleri, eğitim
- E) Tarım, silah sanayi, bankacılık

10. I. Öğretmen

- II. Çiftçi

- III. Marangoz

Yukarıdaki meslek gruplarının ekonomik faaliyet içinde yer aldığı grup aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Birincil	İkincil	Üçüncüel
A)	I	II	III
B)	III	II	I
C)	II	III	I
D)	I	III	II
E)	II	I	III

8. Aşağıdaki özelliklerden hangisi üçüncüel faaliyetlerin gelişmiş olduğu bir ülkenin genel özellikleri arasında gösterilemez?

- A) Hammadde ihracatı fazladır.
- B) Okuma - yazma oranı yüksektir.
- C) Kent nüfus oranı fazladır.
- D) Ortalama insan ömrü uzundur.
- E) Nüfus artış hızı düşüktür.

11. Üçüncüel ekonomik faaliyetlerin arttığı bir bölgede,

- I. Bölge dışına göç,
- II. Kalkınma düzeyi
- III. Tarımsal nüfus yoğunluğu
- IV. Ulaştırma sektörü

niceliklerinden hangilerinin artması beklenemez?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

	Birincil faaliyet (tarım)	İkincil faaliyet (sanayi)	Üçüncüel faaliyet (Hizmet)
I	48	22	30
II	12	33	65
III	30	30	40

Yukarıdaki tabloda üç farklı ülkenin aktif nüfusun ekonomik faaliyet kollarına göre, dağılımı gösterilmiştir.

Buna göre, bu ülkelerle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Kişi başına düşen elektrik enerji tüketimi en fazla II. ülkedekidir.
- B) I. ülkenin tarımsal üretimi en fazladır.
- C) Faaliyet kollarına dağılım en dengeli III. ülkedir.
- D) II. ülkenin hammadde ihtiyacı en fazladır.
- E) I. ülkeyde kent nüfus oranı en düşüktür.

12. Sanayileşme pek çok olumlu sonuçlar ortaya çıkardığı gibi olumsuz etkilerde de bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi sanayileşmenin olumsuz etkileri arasında yer almaz?

- A) Sera etkisi
- B) Su kirliliği
- C) Asit yağmurları
- D) Toprağın çimentolaması
- E) İhracatın artması

13. Sanayileşme hızı yüksek yerlerde iş imkânlarının fazla olmasından dolayı nüfus yoğunluğu fazladır.

Aşağıdaki yerlerden hangisinde yukarıdaki nedenden dolayı nüfus fazladır?

- A) Mıson ülkeleri
- B) Batı Avrupa
- C) Nil Nehri çevresi
- D) Amazon Havzası
- E) Himalayalar

14. Aşağıda bazı meslek grupları ile bu meslek gruplarının yer aldığı ekonomik faaliyetler eşleştirilmiştir.

- I. Öğretmen - Üçüncüel
- II. Demir çelik işçisi - Birinciel
- III. Maden işçisi - İkinciel
- IV. Halkla ilişkiler - Üçüncüel
- V. Balıkçı - Birinciel

Bu eşleştirmelerden hangisi yanlış olarak verilmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

15. I. Madencilik

- II. Hayvancılık

- III. Turizm

- IV. Sanayi

Yukarıda verilen ekonomik etkinliklerden hangileri birinciel faaliyetler arasında gösterilebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve V

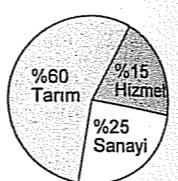
16. Aşağıdaki Dünya haritası üzerinde bazı bölgelerdeki önemli üretim alanları verilmiştir.

Buna göre, işaretli alanların hangisinde sanayi diğerlerine göre daha az gelişmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

17. Yandaki grafikte bir ülkede çalışan nüfusun ekonomik faaliyetlere göre dağılımı verilmiştir.

Buna göre, bu ülke ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Hammadde ihrac etmektedir.
- B) Çalışan nüfusun yarısından fazlası tarım sektöründedir.
- C) Sanayi sektöründe çalışanların oranı hizmet sektöründen fazladır.
- D) 60 milyon kişi tarım ile uğraşmaktadır.
- E) Gelişmekte olan bir ülkedir.

18. Neolitik (Yeni) çağdan Kalkolitik (maden) çağına geçildiğinde aşağıdakilerden hangisi yaşanmamıştır?

- A) Köyler büyüerek kentlere dönüştü.
- B) Esnaf sınıfı ortaya çıktı.
- C) İmparatorluklar kuruldu.
- D) Hayvanların evcilleştirildi.
- E) Savunma gücü arttı.

Konu Performans Testi - 2

1. Aşağıdakilerden hangisi Paleolitik Çağ'ın genel özelliklerinden biridir?

- A) İnsanların mağara ve ağaç kovuklarında yaşamları
- B) Askeri açıdan güçlü devletlerin kurulması
- C) Tarımsal faaliyetlerin yoğun şekilde yürütülmesi
- D) Yerleşim yerlerinin su boyalarında kurulması
- E) Savaş aletlerinde demirin kullanılması

4. İnsanın varoluşundan günümüze kadar olan dönemde geçim kaynaklarının çeşitliliği artmıştır.

Aşağıda verilen özelliklerden hangisi bu çeşitlilikte daha fazla etkiye sahiptir?

- A) Hayvanların evcilleştirilmesi
- B) Yerleşik hayatı geçilmesi
- C) Madenlerin işlenmesi
- D) Avcılığın yapılması
- E) Takasın yapılması

5. Ekonomik faaliyet türleri birinciel, ikinciel ve üçüncüel faaliyetler olarak gruplanır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi diğerlerinden farklı bir faaliyet grubunda yer almaktadır?

- A) Balıkçılık
- B) Ormancılık
- C) Hayvancılık
- D) Madencilik
- E) Pazarlama

6. Ekonomik faaliyetler birinciel, ikinciel ve üçüncüel faaliyet olmak üzere 3'e ayrılır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi farklı bir grupta yer almaktadır?

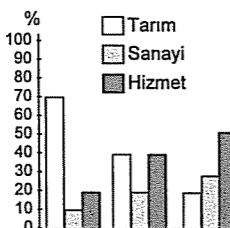
- A) Ulaşım
- B) Bankacılık
- C) Pazarlama
- D) Tarım
- E) Turizm

7. Aşağıdaki ekonomik etkinliklerden hangisi yeraltı kaynaklarına bağlı olarak gelişen ekonomik faaliyetlerden biri değildir?

- A) Demir çelik sanayi
- B) Otomotiv sanayi
- C) Mobilya sanayi
- D) Petrol sanayi
- E) Silah sanayi

8. Çalışan nüfusun ekonomik faaliyet kollarına göre dağılım oranları, o ülkenin kalkınma düzeyini gösterir.

Grafikteki bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi yanlışdır?

- A) I. merkeze ait ülke gelişmemiştir.
- B) II. merkezin tarım ve hizmet sektörü %40 tır.
- C) I. merkezin sanayisi fazla gelişmemiştir.
- D) III. merkeze ait ülke gelişmiştir.
- E) I. merkezin yüzölçümü diğerlerinden fazladır.

9. İlk zamanlarda en önemli ekonomik sektör tarım iken günümüzde tarımın yerini sanayi sektörüne bırakması ilk önce aşağıdaki olaylardan hangisiyle başlamıştır?

- A) Demirin bulunması
- B) Ateşin bulunması
- C) Coğrafi keşifler
- D) Fransız ihtilali
- E) Sanayi devrimi

10. I. Fransız devrimi

- II. Sanayi devrimi
- III. Tarım devrimi
- IV. Bilişim devrimi

Yukarıda toplumların hayatını etkileyen devrimler verilmiştir.

Buna göre; toplumsal hayatı, bütün Dünya'yı etkileyen ve ekonomik faaliyetlerin çeşitlenmesinde hangileri rol oynamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) III, IV
- E) II, III, IV

11. Gelişmiş ülkelerin ekonomilerinin temeli sanayi ve hizmet sektörüne dayanmaktadır. Aşağıdakilerden hangisi ekonomisi sanayi ve hizmet sektörüne dayanın bir ülkeye ilgili yanlış bir bilgidir?

- A) Tarım ürünleri çeşitliliğinin az olması
- B) Mamül madde ihracatının fazla olması
- C) Enerji tüketiminin fazla olması
- D) Hammadde ithalatını fazla olması
- E) GSMH'nin yüksek olması

12. Bir ülkede tarımda makine kullanımının ülkeye en önemli katkısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kaliteli tohum kullanılır.
- B) Verim ve üretim artar.
- C) Ekilen alan genişler.
- D) Tarımda çalışan kişi sayısı artar.
- E) Sulanabilen alanlar genişler.

13. Tarım alanlarının genişletilmesi ya da tarımla uğraşan aile sayısının artırılması tarımsal üretimi artırır. Ancak tarımsal verimi artırmaz.

Buna göre, aşağıdaki çalışmalardan hangisinin yapılması tarımsal üretimi artırmaya yönelik değildir?

- A) Toprak bakımı
- B) Gübreleme
- C) Makineleşme
- D) Sulama
- E) Nadas

14. İnsan var oluşundan günümüze kadar çeşitli geçim kaynakları ile varlığını sürdürmüştür. Ancak Batı Avrupada 17. yy'da ekonomik yaşam tarzı değişmeye başlayınca bu durum kısal alanlarda da değişim yaşanmasını sağladı.

Buna göre, aşağıda verilen buluşlardan hangisi bu durumun ortaya çıkmasını hızlandırmıştır?

- A) Buhar makinesi
- B) Telefon
- C) Tren
- D) Traktör
- E) Gemi

15. İnsanlar, hayatlarını devam ettirmek ve ihtiyaçlarını karşılamak için çalışmaz zorundadır. Bu da insanların çeşitli ekonomik faaliyetlerde bulunmasına neden olmuştur.

Buna göre, aşağıda verilenlerden hangisi birincil faaliyetler grubunda yer almaz?

- A) Madencilik
- B) Ulaşım
- C) Balıkçılık
- D) Hayvancılık
- E) Tarım

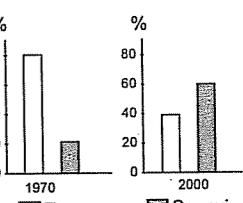
16. Ekonomik faaliyetler tarım, sanayi ve hizmet olmak üzere üç gruba ayrılır.

Aşağıdakilerden hangisi hizmet sektörü içinde yer alan bir ekonomik etkinlidir?

- A) Hammaddenin işlenilmesi
- B) Balıkçılık
- C) Madencilik
- D) Ormancılık
- E) Bankacılık

17.

Yandaki grafikte bir ülkenin 1970-2000 yılları arasında tarım ve sanayi sektöründe çalışan nüfusun oranı verilmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu ülkeyi için doğru bir yorum olmaz?

- A) Tarımda çalışan nüfus miktarı azalmıştır.
- B) Gelişmekte olan bir ülkedir.
- C) Enerji tüketiminde artış olmuştur.
- D) Sağlık hizmetlerinde gelişmeler yaşanmıştır.
- E) Kişi başına düşen milli gelir artmıştır.

18. Karadeniz Bölgesi'nde yersekillerinin dikkat çekici özellikleri arasında dağların kıyuya paralel uzanması ile engebeli bir yapıya sahip olması yer alır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinde yersekillerinin ekonomiye etkisi verilmiştir?

- A) Nadas alanlarının az olması
- B) Tarım alanlarının dar ve parçalı olması
- C) Sebzeciliğin gelişmemesi
- D) Yıllık sıcaklık farkının az olması
- E) Doğal nüfus artış hızının yüksek olması

Mekânsal Bir Sentez : Türkiye

Türkiye'nin Yerşekilleri ve İklimi

bölüm

1

Konu Performans Testi - 1

1. Türkiye'de dağların doğu-batı yönü uzanmalarının bir takım olumsuz sonuçları vardır.

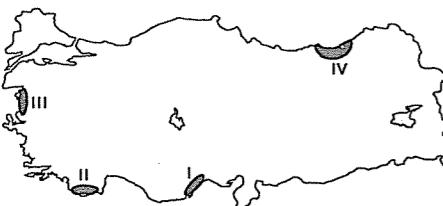
Buna göre;

- I. İç kesimlere denizel iklimin sokulamaması
- II. Ulaşımın doğu - batı yönü gelişmiş olması
- III. Güney ve kuzey kıyılardan iç kesimlere karayolu bağlantısının ancak geçitlerden sağlanabilmesi
- IV. İç kesimlerde tarımda sulamaya duyulan ihtiyacın fazla olması

yukarıdakilerden hangileri Türkiye'de dağların doğu - batı yönü uzanmasının olumsuz sonuçlarından değildir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) III ve IV

2.

Türkiye haritasında işaretli alanlarda görülen kıyı tipleri aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

I	II	III	IV
A) Boyuna kıyılar	Enine kıyılar	Dalmaçya tipi kıyılar	Boyuna kıyılar
B) Boyuna kıyılar	Dalmaçya tipi kıyılar	Enine kıyılar	Boyuna kıyılar
C) Enine kıyılar	Limanlı kıyılar	Limanlı kıyılar	Dalmaçya tipi kıyılar
D) Dalmaçya tipi kıyılar	Enine kıyılar	Boyuna kıyılar	Limanlı kıyılar
E) Limanlı kıyılar	Enine kıyılar	Boyuna kıyılar	Ria tipi kıyılar

3. Aşağıdakilerden hangisi Kuzey Anadolu ve Toros Dağları'nın ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) Alp - Himalaya kıvrım sistemi içinde bulunmaları
- B) Orogenze bağlı kırlıma sonucu oluşmaları
- C) Genel olarak doğu - batı yönü uzanımı sahip olmaları
- D) Genç kıvrım sistemleri olmaları
- E) Karstik kayaçlardan oluşmaları

4. Türkiye'nin iç kesimlerinde özellikle de iç Anadolu'da ova ve platolar geniş yer tutar.

Bu durum aşağıdakilerden hangisi üzerinde en az etkili olmuştur?

- A) Akarsuların akış hızında
- B) Ulaşımın kolay olmasında
- C) Tarım alanlarının geniş olmasında
- D) Akarsuların rejiminin düzensiz olmasında
- E) Tarımda makine kullanılabilirlikte

5. Platolar, aşınım, yatay duruşlu, lav ve karstik platolar olmak üzere gruplara ayrılır.

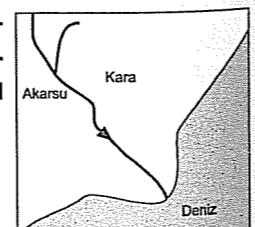
Buna göre;

- I. Erzurum - Kars Platosu
- II. Haymana Platosu
- III. Taşeli Platosu
- IV. Bozok Platosu

platolarından hangileri yatay duruşlu platolara örnektiler?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

6. Yanda oluşum şekli verilen ova grubuna aşağıdakilerden hangisi dahil edilemez?

- A) Çarşamba Ovası
B) Bursa Ovası
C) Çukurova
D) Silifke Ovası
E) Bafra Ovası

1. Orogenze sonucu, yan basınçlara uğrayan tabakalar sert yapılı ve yan basıncın etkisi fazla ise kırılmalar meydana gelir. Kırılma sonucu çöken kısımlara graben denir.

Aşağıda verilen ovalardan hangisi bir graben alanında olmuştur?

- A) Gediz Ovası
- B) Çarşamba Ovası
- C) Büyük Menderes Ovası
- D) Bakırçay Ovası
- E) Küçük Menderes Ovası

8. Akarsuyun debisi (akımı) üzerinde yağış rejimi ve kar erimeleri önemli rol oynar.

Buna göre, yukarıdaki haritada gösterilen akarsuların hangisinin debisinde yaz aylarında bir artış gözlenir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9. Türkiye'de Kuzey Anadolu Dağları ve Toros Dağları denize paralel uzanır.

Aşağıdakilerden hangisi bu dağların denize paralel uzanması sonucunda gerçekleşmemiştir?

- A) İç kesimlerle ulaşımın ancak bazı geçitlerden sağlanabilmesi
- B) İç kesimlerde karasallık şiddetinin fazla olması
- C) Dağların denize dönük kısımlarında yamaç yağışlarının oluşması
- D) İç Anadolu Bölgesi'nin en az yağış alan bölge olması
- E) İç Anadolu'da yerşekillerinin sade olması

10. Ülkemizdeki tektonik ovalar, yerkabuğu hareketleri sonrasında çöken kısımların akarsuların taşıdığı alüvyonlarla örtülmesi sonucu olmuşlardır.

Buna göre, aşağıda verilen ovaların hangisi tektonik oluşumu değildir?

- A) Amik Ovası
- B) Bafra Ovası
- C) Malatya Ovası
- D) Konya Ovası
- E) Malazgirt Ovası

11. Türkiye'de en yaygın alanda bulunan toprak tiplerinin kestane rengi ve kahverengi step toprakları olmasının temel nedeni daha çok aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yerşekillerinin çeşitlilik göstermesi
- B) Bitki örtüsünün çeşitli olması
- C) Geniş alanda karasal iklimin etkili olması
- D) Yükselti değerlerinin yer yer farklılık göstermesi
- E) Arazinin kayaç yapısının farklılık göstermesi

12. Türkiye arazisi genç oluşumu olduğundan, fay hatları oldukça fazladır. Bu nedenle Türkiye'de tektonik deprem riski yüksektir. Bu riskin yüksek olması bazı tedbirlerin alınmasını zorunlu kılar.

Aşağıdakilerden hangisi depremin zararlarını azaltıcı tedbirlerden biri değildir?

- A) Depreme dayanıklı yapı malzemeleri kullanmak.
- B) Konut yapılacak alanların arazi etüdlerini iyi yapmak.
- C) Alüvyal alanlarda yerleşmeleri yoğunlaştırarak.
- D) Sert yapılı arazileri yerleşim alanı olarak seçmek.
- E) Çok katlı binalar inşa etmekten kaçınmak.

13. Aşağıda verilen ovalardan hangisi karstik alanlarda oluşan karstik aşınım ovası değildir?

- A) Tefenni
- B) Acıpayam
- C) Korkuteli
- D) Kestel
- E) Altınbaşak

14. Türkiye arazisi III. jeolojik zaman sonları ve IV. jeolojik zaman başlarında toptan yükselmeye uğradığından geniş düzlikler yükseklerde yer alır. Bu düzlikler daha sonra akarsular tarafından yarılmış ve plato özelliği göstermişlerdir.

Buna göre haritada işaretli platoların hangisi yüksek platolara örnek oluşturmaz?

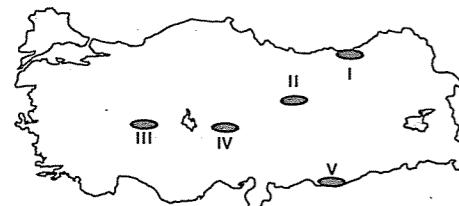
- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

15. Türkiye ortalama yükseltisi fazla ve engebeli bir ülkedir.

Türkiye'nin yerşekilleriyle ilgili olarak aşağıdaki yargılarından hangisi yanlıştır?

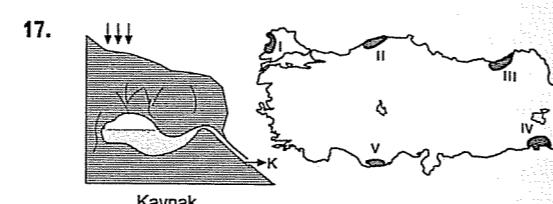
- A) Dağlar genel olarak doğu-batı yönünde uzanır.
B) Akarsular denge profiline ulaşmamıştır.
C) Kısa mesafelerde iklimin değişmesi yerşekillerinin sonucudur.
D) Kuzey ve güney kıyıları, boyuna kıyılara örnek oluşturur.
E) I. jeolojik zamanda oluşan araziler III. jeolojik zamanda oluşan araziden fazladır.

16. Erozyon, bitki örtüsünün zayıf, yağış miktarının az ve yağışın düzensiz olduğu alanlarda fazladır.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli alanların hangisinde erozyon şiddeti en azdır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

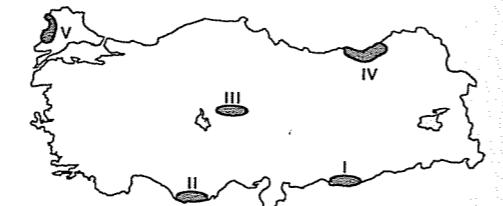
Yukarıda verilen kaynak türü Türkiye haritasında işaretli alanların hangisinde yaygın olarak bulunur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

18. Türkiye'deki yerşekillerinin oluşumunda etkili olan kuvvetler dikkate alındığında, aşağıdaki dağların hangisi farklı bir kuvvet tarafından oluşturulmuştur?

A) Aras Dağları	B) Küre Dağları
C) Cilo Dağları	D) Erciyes Dağı
E) Zigana Dağı	

19. Toprak yüzeyinin akarsular ve rüzgarlar gibi dış kuvvetlerin etkisiyle süpürülmesine erozyon denir.

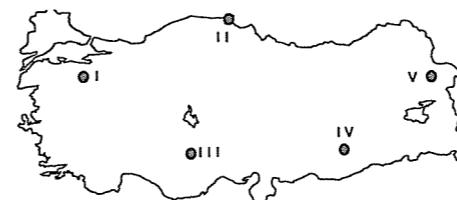

Bitki örtüsünün zayıf ve yağışın sağanaklar şeklinde olduğu yerlerde erozyon fazla olduğuna göre, Türkiye haritasında işaretli alanların hangilerinde erozyon şiddeti en fazladır?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve IV
D) III ve IV   E) IV ve V

Konu Performans Testi - 2

1. Yerkabuğunun en üst katmanı olan Sial'in yer yüzü şekillerinin durumuna göre kalınlığı farklılık gösterir.

Buna göre, Türkiye haritasında verilen noktalardan hangisinde Sial'in kalınlığı en fazladır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. Magma'nın yeryüzüne çıkmadan yerin içinde soğutmasıyla oluşan taşlara iç püskürük taşlar adı verilir. Bu taşlar ülkemizde özellikle Doğu Anadolu Bölgesi'nde yaygındır.

Aşağıdakilerden hangisi bu taşlara örnek gösterebilir?

- A) Bazalt   B) Kum taşı   C) Granit
D) Mermer   E) Konglomera

3. Batı Karadeniz Bölümü'nde yer alan Zonguldak ve çevresinde taş kömürünün çıkarılıyor olması, aşağıdakilerden hangisini gösterir?

- A) İklimin yağışlı olduğunu
B) I. zamana ait arazilerin olduğunu
C) Farklı zamanlara ait arazilerin olduğunu
D) Dağlık bir bölge olduğunu
E) Ekonomik faaliyetlerin gelişmiş olduğunu

4. Kayaçlar oluşumlarına göre katılım, tortul ve başkalaşım kayaçlar olarak üç grup altında toplanır.

Buna göre, Türkiye dağlarında aşağıda verilen kayaçların hangisinin oluşumu diğerlerinden farklıdır?

- A) Ağrı Dağı granitleri
B) Karacadağ bazaltları
C) Erciyes Dağı tufleri
D) Nemrut Dağı gnaysları
E) Uludağ andezitleri

5. Volkanizma sonucu Magma'nın yerkabuğuna sokulması, yerin derinliklerinde veya yeryüzüne çıkışarak soğuması sonucu oluşan kayaçlara katılım kayaçları adı verilir.

Türkiye'de bu tür kayaçlar aşağıdaki coğrafi bölgelerimizden hangilerinde en fazla görülür?

- A) Karadeniz - Akdeniz
B) Karadeniz - Güneydoğu Anadolu
C) İç Anadolu - Doğu Anadolu
D) Akdeniz - Ege
E) Marmara - Karadeniz

6. Suyun içinde eriyik halde bulunan maddelerin çökelmesi sonucu kimyasal tortul taşlar oluşur.

Buna göre, aşağıdaki yerlerde yaygın olan taşlardan hangisi kimyasal tortullara örnek gösterilmmez?

- A) Afyon mermer yatakları
B) Pamukkale travertenleri
C) Erzurum kaya tuzu yatakları
D) Antalya kalkerli arazileri
E) Yozgat jipsli arazileri

7. Aşağıda verilen kaya türlerinden hangileri önceden mevcut olan kayaların yüksek basınç ve sıcaklık altında değişime uğraması sonucu oluşmuş başkalaşım taşlarıdır?

- A) Linyit - Turba
- B) Tuz - Kalker
- C) Granit - Diyorit
- D) Bazalt - Tüf
- E) Gnays - Mermer

8. Aşağıdaki jeolojik devirlerden hangisinde Dünya'da veya Türkiye'de oluşan olaylardan biri yanlış gösterilmiştir?

- A) II. zaman → Eski kıta çekirdekleri
- B) III. zaman → Genç kıvrım dağları
- C) I. zaman → Taş kömürü yatakları
- D) III. zaman → Linyit, petrol, tuz yatakları
- E) IV. zaman → İstanbul ve Çanakkale boğazları

9. I. Linyit yatakları yaygındır.
II. Akarsuların enerji potansiyeli yüksektir.
III. Akarsuların denize döküldüğü yerlerde delta ovaları oluşmuştur.
IV. İç kesimlere gidildikçe yağış miktarı azalma gösterir.

Yukarıdaki özelliklerden hangileri Türkiye'nin yeryüzü şekillerinin III. zamanın sonunda ve IV. zamanın başında meydana gelen değişikliklerin doğrudan bir sonucu olduğunu kesin olarak kanıtlar?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve IV
- E) II ve III

10. Bir kimyasal tortul kaya olan kalker, yüksek sıcaklık ve basınç altında kalarak başkalaşım kayası olan mermere dönüşür. Örneğin, Afyon Yöresi'ndeki kalkerli arazi zamanla mermer yataklarına dönüştür.

Buna göre, kalker ile mermer arasındaki ilişkiye benzer ilişki aşağıdaki kayalardan hangisi arasında görülebilir?

- A) Kömür → Elmas
- B) Kayatuzu → Gyans
- C) Traverten → Andezit
- D) Bazalt → Mika
- E) Kil taşı → Kuvarsit

11. Türkiye'de farklı jeolojik zamanlarda oluşmuş araziler bulunur. Bu araziler içinde bulunan fosiller o arazinin hangi zamanda oluştuğu hakkında bilgi verir.

Buna göre, bir arazinin I. jeolojik zamanda oluştuğunu kanıtlamak için aşağıdaki maden yataklarından hangisine rastlanılması yeterlidir?

- A) Turba yatakları
- B) Taş kömürü yatakları
- C) Petrol yatakları
- D) Tuz yatakları
- E) Linyit yatakları

12. Deniz, göl tabanları ve çukur alanlarda çökelme ve birikmeyle oluşan taşlara tortul taşlar denir. Ülkemizde en yaygın görülen taşlar tortul taşlardır. **Aşağıdakilerden hangisi bu taşlara örnek verilebilir?**

- A) Bazalt
- B) Andezit
- C) Taş kömürü
- D) Mermer
- E) Granit

13. Karstik aşınım ve birikim şekillerinin yaygın olduğu Akdeniz Bölgesi'nde, aşağıdaki taşlardan hangisinin yaygınlığından söz edilemez?

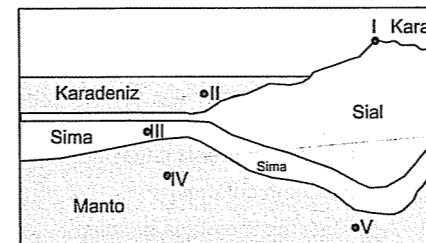
- A) Kalker
- B) Jips
- C) Kaya tuzu
- D) Traverten ve damlataş
- E) Bazalt

14. Türkiye, günümüzdeki yeryüzü şekillerini III. zamanın sonu ile IV. zamanın başında kazanmıştır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu yargıya kanıt olarak gösterilemez?

- A) Türkiye'deki akarsuların denge profiline ulaşmamış olması
- B) Türkiye'de taş kömürü yataklarına rastlanılması
- C) Türkiye'de genç kıvrım dağlarının fazla olması
- D) Türkiye'de yeryüzü şekillerinin az aşınmış olması
- E) Türkiye'de deprem kuşaklarının geniş yer kaplaması

15. Yerkabuğunun derinliklerine inildikçe sıcaklık ve yoğunluk artar.

Buna göre, Karadeniz kıyısı üzerindeki yerkabuğu kesiti üzerinde iklim şartları düşünüldüğünde verilen noktaların hangilerinde sıcaklık ve yoğunluk en fazladır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) IV ve V

16. Bitki ve hayvan kalıntılarının uzun yıllar toprak altında kalarak tortullaşması sonucunda oluşan kayaçlara organik tortul kayaçlar denir. Taş kömürü, linyit ve turba organik kayaçlardandır. Ülkemizde Karadeniz, Akdeniz ve Ege bölgelerinde bu tür kayaçlar zengindir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu taşların ortak özelliği değildir?

- A) Tabaklı olmaları
- B) İçinde fosil bulundurması
- C) Bitki kalıntılarının çökelmesi sonucu oluşmaları
- D) İçindeki karbon değerlerinin aynı olması
- E) Geçmiş jeolojik zamanlar hakkında bilgi vermeleri

17. Ülkemizin göl, deniz, ova gibi çukur alanlarında organik kökenli materyallerin birikmesi sonucunda oluşan kayaçlara, aşağıdakilerden hangisi örnek gösterilemez?

- A) Turba
- B) Linyit
- C) Tebeşir
- D) Bazalt
- E) Taş kömürü

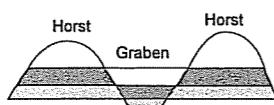
18. Su içinde kimyasal yolla çözünebilen çeşitli mineralllerin çökelmesi ile oluşan taşlara kimyasal tortul taşlar denir.

Akdeniz Bölgesi'nde görülen aşağıdaki taşlardan hangisi bu taş grubu içinde yer almaz?

- A) Tebeşir
- B) Kaya tuzu
- C) Traverten
- D) Jips
- E) Kalker

Konu Performans Testi - 3

1. Yanda orojenez sonucu oluşmuş bir yerşekili gösterilmiştir.

Bu oluşumla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi kesinlikle doğrudur?

- A) Ülkemizde en çok Doğu Anadolu'da rastlanır.
- B) Tortul tabakaların yan basıncılara maruz kalması sonucu oluşur.
- C) Daha önce yükselen arazinin aşındırılması sonucu oluşur.
- D) Yapıyı meydana getiren tabakalar oldukça yumuşaktır.
- E) Bu arazi yapısında çukur alanlar senklinallerdir.

2. **Türkiye'nin jeolojik yapısı göz önüne alındığında, aşağıdaki alanların hangilerinde tektonik deprem görülmeye ihtimali en azdır?**

- A) Mardin Eşiği - Konya Ovası - Taşeli Platosu
- B) Erzincan - Erzurum - Muş Ovaları
- C) Bursa - Adapazarı - Kocaeli Ovaları
- D) Marmara Denizi ve çevresi
- E) Amik - Gediz - Düzce Ovaları

3. Enerjisini yerin derinliklerinden alan kuvvetlere "iç kuvvetler" denir.

Aşağıdakilerin hangisinin oluşumunda iç kuvvetlerin etkisinden söz edilemez?

- A) Kuzey Anadolu fayı
- B) Nemrut Dağı
- C) Büyük Çekmece Gölü
- D) Van Gölü
- E) Toros Dağları

4. I. Nevşehir
II. Kırklareli
III. Bursa
IV. Ağrı

Yukarıdaki illerden hangisinde volkanik sahala rastlanmaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

5. Yeryüzünün şekillenmesinde yapıçı ve olumlu etkiye sahip kuvvetlere iç kuvvetler denir.

Aşağıdakilerden hangisi iç kuvvetlere örnek olamaz?

- A) Torosların oluşumu
- B) Anadolu Yarımadası'nın yükselmesi
- C) Doğu Anadolu volkan konilerinin oluşumu
- D) İç Anadolu'da erozyonun etkili olması
- E) Marmara Denizi'nde depremlerin oluşması

6. I. Karadeniz ve Akdeniz çanaklarının oluşması
II. Çukurova'nın çökmesi
III. Ağrı Dağı'nın meydana gelmesi
IV. Konya Ovası'nın oluşumu
V. Ergene Havzası'nın çökmesi

Yukarıda verilen olaylardan hangileri Türkiye'de görülen epirojenez olayına örnek gösterilir?

- A) I, II ve III
- B) II, III ve IV
- C) I, IV ve V
- D) III, IV ve V
- E) I, II ve V

7. Özellikle son yıllarda Marmara Denizi'nde rüzgârsız günlerde büyük deniz dalgaları (tsunami) olusma ihtimali artmaktadır.

Kıyılarda yıkım etkisi oluşturan bu dalgaların meydana gelmesinde etkili olan temel faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gelgit etkisi
- B) Okyanuslara yakın olması
- C) Depremlerin oluşması
- D) Akıntıların oluşması
- E) Denizlerdeki yoğunluk farkı

8. Yerkabوغunu şekillendiren etmenler iç ve dış kuvvetler olmak üzere ikiye ayrılır. İç kuvvetler faaliyetleri için gerekli olan enerjiyi yerin içinden alırlar, dış kuvvetler bu enerjiyi Güneş'ten alır.

Buna göre, Türkiye'de verilen aşağıdaki yeryüzü şekillerinden hangisi enerjisini yerin iç kesimlerinden alarak oluşmuştur?

- A) Kuzey Anadolu sıradagları
- B) Göksu Vadisi
- C) Doğu Karadeniz falezleri
- D) Antalya mağaraları
- E) Nevşehir mantar kayaları

9. İç Anadolu'da Tuz Gölü'nün doğusunda, Doğu Anadolu'da ise Van Gölü'nün batısında volkanik kökenli dağlar güneybatı - kuzeydoğu doğrultulu bir hat boyunca sıralanmaktadır.

Buna göre, bu hatlar boyunca aşağıdaki yargılardan hangisi kesinlikle söylenemez?

- A) Sıcak su kaynakları görülür.
- B) İç ve dış püskürük kayaçlar görülür.
- C) Verimli tarım alanları mevcuttur.
- D) Depremsellik bakımından en sağlam yerlerendir.
- E) Yerkabوغunun zayıf olan yerlerindendir.

10. I. Akdeniz'in çanaklaşması

- II. Kuzey Anadolu Dağları'nın oluşması

- III. Ege Denizi'nin meydana gelmesi

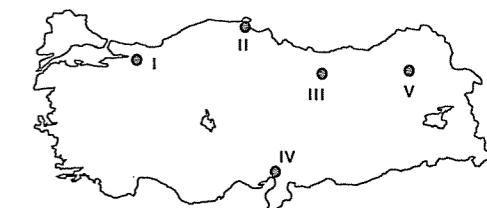
- IV. Akdeniz'de kıyı taraçalarının görülmesi

- V. Boğazların oluşması

Yukarıda verilen olaylardan hangisi, oluşumu bakımından diğer dördünden ayılır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

11.

Yukarıda Türkiye haritasında verilen işaretli alanların hangisinde tektonik deprem görülmeye riski en azdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

12. İç kuvvetlerin etkisiyle, yerkabوغunu oluşturan levhaların kırıldığı kesimler fay adını alır.

Faylanma ile oluşan yerlerin yüksek kesimlerine "horst", alçakta kalan kısımlarına ise "graben" denir.

Buna göre, fayların çok olduğu kıyı Ege Bölümü için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kaplıca ve iliciler yaygındır.
- B) Bölgedeki kırıklı dağların kıyıya göre uzanışları Akdeniz ikliminin tesirini arttırmıştır.
- C) Arazi kırıklığı olduğu için deprem riski fazladır.
- D) Maki bitki örtüsü kıyıdan 400 - 500 m yüksekse kadar yaygındır.
- E) Bölgenin jeotermal zenginliği fazladır.

13. Tektonik depremler, yerkabuğunda meydana gelen kırılma, sıkışma, gerilme ve yer değiştirmeler sonucu oluşan sarsıntılardır.

Aşağıdaki şehirlerin hangisiinde tektonik deprem olma olasılığı en fazladır?

- A) Erzincan   B) Mardin   C) Muğla
D) Antalya   E) Konya

14. Türkiye'de epirogenik hareketler sonucunda deniz seviyelerinin 100 m alçalması durumunda, aşağıdaki değişikliklerin hangisinin meydana gelmesi beklenir?

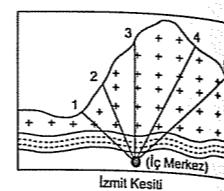
- A) Kıyı ovalarının daralması
B) Tektonik depremlerin artması
C) Akarsuların aşındırma güçlerinin artması
D) Kıyıda girinti ve çıkıntılarının azalması
E) Bazı kıyı şehirlerinin deniz altında kalması

15. Orogen, jeosenklinallerde biriken malzemenin yan basınçların etkisiyle kıvrılması ya da kırılması olayıdır.

Buna göre, Türkiye ile ilgili aşağıda verilen olayların hangisi orogen ile açıklanamaz?

- A) Karadeniz Bölgesi'ndeki kıvrım dağlarının oluşması
B) Ege'de grabenler içinde ovaların bulunması
C) Akdeniz Bölgesi'nde antiklinallerin oluşması
D) Ege Bölgesi'nde horst ve grabenlerin oluşması
E) Türkiye'de yüksek düzüklerin geniş yer tutması

16. Yerkabuğunun derinliklerinde depremin oluşturduğu ana sarsıntı alanlarına iç merkez (hiposantr) denir. İç merkezden uzaklaşıkça depremin şiddeti azalır.

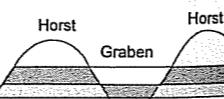
Buna göre, İzmit kesiti üzerinde işaretli alanların hangilerinde depremin şiddeti en az ve en fazladır?

	En az	En fazla
A)	1	2
B)	2	5
C)	3	5
D)	4	1
E)	5	4

17. Ülkemizde dağların oluşmasında orojenez ve volkanizma etkili olmuştur.
Aşağıda verilen dağlardan hangisi orojenez sonucu oluşmamıştır?

- A) Boz Dağları   B) Erciyes   C) Kaçkarlar
D) Bey Dağları   E) Bolu Dağları

18. Yandaki şekilde, kırılma sonucu oluşan, alçakta kalan düzüklerle graben ovaları denir.
Buna göre, graben ovaları ülkemizde en fazla hangi bölümde yaygındır?

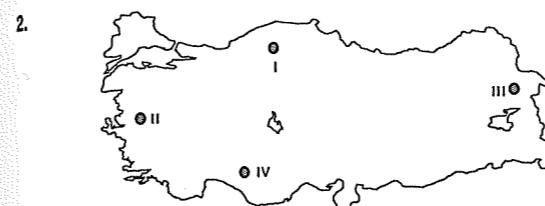

- A) Asıl Ege Bölümü
B) Hakkari Bölümü
C) Çatalca - Kocaeli Bölümü
D) İç Batı Anadolu Bölümü
E) Erzurum - Kars Bölümü

Konu Performans Testi - 4

1. Aşağıda Türkiye'ye ait verilen özelliklerden hangisi Türkiye arazisinin büyük çoğunluğunun yakın jeolojik zamanda oluştuğunu kanıtlar nitelikte değildir?

- A) Karstik arazilerin yaygın olması
B) Taş kömürü yataklarından daha çok linyit yataklarının fazla olması
C) Deprem alanlarının yaygın olması
D) Volkanik faaliyetlerin yaygın olması
E) Sıcak yeraltı sularının yaygın olması

Haritada işaretli bölgelerde yer alan dağların oluşumları, aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

I	II	III	IV
A) Volkanik	Kırımlı	Kırıkkılı	Kırımlı
B) Kırıkkılı	Kırımlı	Kırıkkılı	Volkanik
C) Kırımlı	Kırıkkılı	Volkanik	Kırımlı
D) Kırımlı	Kırımlı	Kırıkkılı	Volkanik
E) Kırıkkılı	Kırımlı	Volkanik	Kırıkkılı

3. Dış kuvvetlerin milyonlarca yıl süren aşınımından sonra araziyi deniz seviyesine kadar düşürmesi sonucu oluşan platolara aşınım platoları adı verilir.
Buna göre, aşınım platolarına en iyi örnek aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uzunyayla Platosu
B) Erzurum Platosu
C) Çatalca - Kocaeli Platosu
D) Haymana Platosu
E) Teke Platosu

4. Ülkemizi şekillendiren dış kuvvetler arasında en az etkiye sahip olan buzullardır. Ülkemiz orta kuşakta yer aldığı için ancak dağların yüksek kesimlerinde buzulların etkisi görülmektedir.

Aşağıda verilen dağlardanın yükselti değerleri düşünüldüğünde hangilerinde buzul etkisi görülmmez?

- A) Bolkar - Aladağlar
B) Süphan - Nemrut Dağları
C) Yuntağı - Bozdağlar
D) Erciyes - Hasan Dağı
E) Kaçkar - Giresun Dağları

5. Yükseltisinin 700 m'nin altında olduğu yerlerde yetişen bir bitki diğer şartlar uygunsa aşağıdaki ovaların hangisinde yetişebilir?

- A) İğdır Ovası   B) Harran Ovası
C) Konya Ovası   D) Bafra Ovası
E) Muş Ovası

6. Karadeniz Bölgesi'nde dağlar denize dik uzanmayı, aşağıdakilerden hangisi gerçekleştedi?

- A) Boyuna kıyı tipi oluşmadı
B) Yıllık yağış miktarı artardı
C) Kıyılar daha girintili çıkışlı olurdu
D) Deniz etkisi iç kesimlere sokulabilirdi
E) Batı-doğu yönlü ulaşım zorlaşırdı

7. Volkanizma ile yeryüzüne çıkan lavların, yeryüzünün çukur alanlarını doldurması ve buraların akarsular tarafından derin vadilerle yarılmaması sonucu lav platoları oluşur.
Aşağıdakilerden hangisi lav platolarına örnek olamaz?

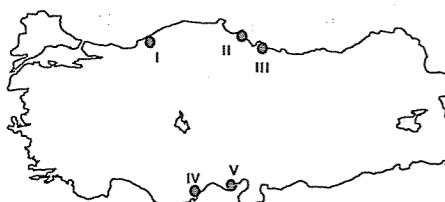
- A) Şanlıurfa   B) Nevşehir   C) Kars
D) Gaziantep   E) Tekirdağ

8. Türkiye'de genelde dağların uzanışları doğu-batı yönüdür.

Bu durum aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olmamıştır?

- A) Tarım alanlarının dağılışı
- B) Ulaşım olanakları
- C) Karstik şekillerin dağılışı
- D) Akarsuların uzunluğu
- E) Kıta sahanlığının genişliği

9.

Yukarıdaki haritada ülkemizdeki bazı önemli alüvyal ovalar gösterilmiştir.

Bu ovalardan hangisi delta ovası değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Dağların oluşumunda orojenez ve volkanizma etkili olmuştur.

Buna göre, aşağıdaki dağlardan hangisinin oluşumunu sağlayan iç kuvvet yanlış eşleştirilmişdir?

- A) Erciyes Dağı - Volkanizma
- B) Süphan Dağı - Volkanizma
- C) Küre Dağı - Orijenez
- D) Karacadağ - Orijenez
- E) Kaçkar Dağı - Orijenez

11. Ülkemizde aşınmış peneplen alanlarının yükseliş platolara dönüştüğü arazi aşağıdakilerden hangimizin en yaygındır?

A) Akdeniz	B) İç Anadolu
C) Marmara	D) G.Doğu Anadolu
E) Doğu Anadolu	

14. I. Volkanizma
II. Depremler
III. Gelgit olayları
IV. Buzullar
V. Akarsular

Türkiye'de yüzey şekillerinin oluşumunda yukarıdakilerden hangilerinin etkisi en azdır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV
- E) IV ve V

12. Aşağıda ülkemizle ilgili bazı özellikler verilmiştir.

- Tarım alanlarının az olması
- Akarsuların hidroelektrik potansiyelinin yüksek olması
- Yol yapımının zor ve pahalı olması

Yukarıda verilen özellikler ülkemizin hangi koşullarından kaynaklanmaktadır?

- A) Matematik konumundan
- B) Yüzey şekillerinin engebeli olmasından
- C) Yarıkurak iklime sahip olmasından
- D) Yağışın az olmasından
- E) Yarımada olmasından

15. Türkiye'de dağlar, doğu-batı yönünde değilde kuzey-güney yönünde uzansayıdı, aşağıdakilerden hangisi olşmazdı?

- A) Ortalama yükselti doğudan batıya doğru artardı.
- B) Kuzey-güney yönlü ulaşım daha rahat sağlanındı.
- C) Karadeniz iklimi daha geniş sahalara sokulabildi.
- D) İçbatı Anadolu Bölümü'nde yetiştirilen ürün çeşidi azaldı.
- E) Ege'de ulaşım geçitler vasıtıyla sağlanındı.

16. Dağların yüksek kesimlerinde sıcaklığın azalmasına bağlı olarak kalıcı karlara rastlanmaktadır. Kalıcı kar sınırı Ekvator'dan kutuplara doğru azalmaktadır.

Buna göre, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri aynı enlemlerde yer almalarına rağmen, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki dağlarda kalıcı karlara rastlanmaması aşağıdakilerden hangisinin sonucudur?

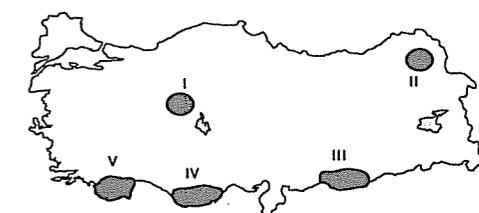
- A) Bitki örtüsünün cılız olması
- B) Yükselti ortalamalarının az olması
- C) Ekvator'a yakın olması
- D) Yer yapısının sert olması
- E) Sıcak rüzgarlardan etkilenmesi

17. Akdeniz Bölgesi'nin arazi yapısının kalkerli oluşu, birçok karstik yeryüzü şekillerinin olmasını sağlamıştır.

Buna göre, aşağıda verilen ovalardan hangisinin oluşumu karstik kökenli değildir?

- A) Kestel
- B) Antalya
- C) Burdur
- D) Çukurova
- E) Korkuteli

18.

Yukarıdaki haritada çeşitli platolar gösterilmiştir.
Bu platolardan hangilerinde karstik yapı etkili olmuştur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve V
- D) III ve V
- E) IV ve V

13. Ege kıyılarda dağların denize dik uzanması bölgede,

- I. Kıyılarda koy, körfez ve ada sayısını artırmıştır.
- II. Doğu-batı yönünde ulaşım geçitlerden sağlanır.
- III. Maden bakımından zenginleşmiştir.
- IV. İç kısımlara ulaşım kolaydır.

gibi yargılardan hangilerinin görülmeyeinde etkili olmuştur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) I ve IV

19. Orijenez; jeosenklinallerde biriken malzemenin yan basınçlarının etkisiyle kıvrılması ya da kırılması olayıdır.

Buna göre, Türkiye ile ilgili aşağıda verilen olayların hangisi orojenez ile çözülemez?

- A) Ege Bölgesi'nde horst ve grabenlerin oluşması
- B) Akdeniz Bölgesi'nde antiklinallerin oluşması
- C) Karadeniz Bölgesi'ndeki kıvrım dağlarının oluşması
- D) Türkiye'de yüksek düzüklerin geniş yer tutması
- E) Ege'de grabenlere yerleşmiş akarsuların bulunması

Konu Performans Testi - 5

1. Ülkemizdeki barajların ömrü birçok Avrupa ülkesine göre daha kısalıdır.

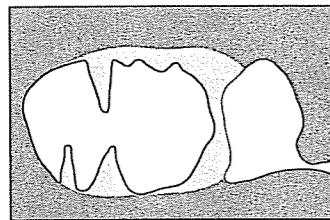
Bu durum,

- I. Akarsuların boyalarının kısa olması
- II. Yük taşıma güçlerinin az olması
- III. Erozyon şiddetinin fazla olması
- IV. Doğal bitki örtüsünün tahrif edilmiş olması
- V. Akım güçlerinin çok olması

gibi olaylardan hangileri ile açıklanamaz?

- A) I ve II   B) II ve III   C) III ve IV
D) III ve V   E) IV ve V

2.

Kalker   Damlataş

Ülkemizde Antalya Yörlesi'nde yaygın olan, yukarıda kesiti verilen yüzey şekillerinin oluşumunda, aşağıdakilerden hangisinin etkisi en fazladır?

- A) Buzullar   B) Rüzgarlar   C) Yeraltı suları
D) Akarsular   E) Dalgalar

3. Türkiye'de yüzey şekillerinin oluşumunda en etkili dış kuvvet akarsulardır. Akarsular yatak eğimlerinin fazla olduğu yerlerde aşınım, az olduğu yerlerde ise birikim şekillerini meydana getirir.

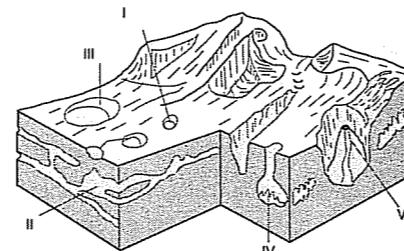
Buna göre, aşağıda verilen yüzey şekillerinden hangileri hem aşınım hem de birikim şekillerine önektilir?

- A) Peneplen - Boğaz vadisi
B) Taraça (Sekiler) - Menderesler
C) Peribacaları - Plato
D) Kırıgbayı - Birikinti konisi
E) Menderes - Dev kazanı

4. Norveç kıyılarında buzul aşınım ve birikim şekillerine çok rastlanmasına rağmen, Türkiye'de bu şekillerin görülmemesi aşağıdakilerden hangisiyle açıklanır?

- A) Orta kuşakta yer alması
- B) Yükseltisinin az olması
- C) Doğu - batı doğrultuda fazla alan kaplaması
- D) Kuzey Yarım Küre'de yer alması
- E) Üç tarafının denizlerle çevrili olması

5.

Yukarıdaki Akdeniz Bölgesi arazilerinde yaygın olarak bulunan numaralandırılmış şekiller hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

I	II	III	IV	V
A) Polye	Mağara	Uvala	Obruk	Dolin
B) Dolin	Galeri	Polye	Mağara	Obruk
C) Obruk	Polye	Mağara	Dolin	Lanya
D) Polye	Mağara	Dolin	Uvala	Obruk
E) Dolin	Lanya	Galeri	Obruk	Uvala

6. Bitki örtüsünden yoksun, toprak örtüsü gevşek ve yerşekillerinin sade olduğu İç Anadolu Bölgesi'nde aşağıdaki dış kuvvetlerden hangisine ait aşındırma ve biriktirme şekillerine daha çok rastlanır?

- A) Buzul   B) Karst   C) Heyelan
D) Akarsu   E) Rüzgar

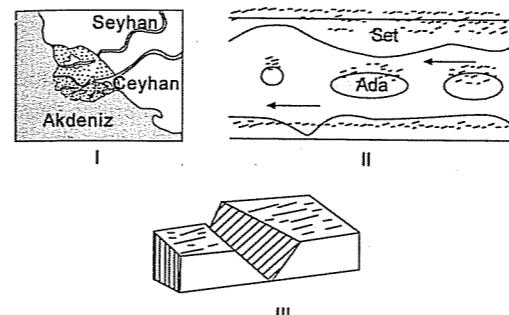
7. Akarsuların delta ovası oluşturmamaları üzerinde etkili olan,

- I. Gelgit etkisinin zayıf olması
- II. Kita sahanlığının geniş olması
- III. Kuvvetli akıntıların olması
- IV. Akarsuların bol alüvyon taşıması

gibi özelliklerden hangileri Türkiye'de Karadeniz'e dökülen Sakarya ve Susurluk nehirlerinin ağız kısımlarında delta ovalarının gelismemiş olması etkilidir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve IV

8. Aşağıda akarsuların meydana getirdiği şekiller verilmiştir.

Yukarıda verilen yüzey şekillerinden hangilerinin oluşması için eğimin azalması gerekmez?

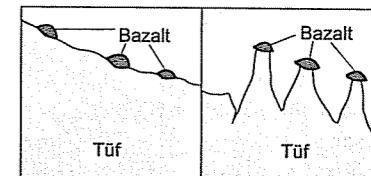
- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

9. Ülkemizde yapılan bir jeomorfolojik araştırmada aynı bölgede kırgıbayır, mantar kaya ve hörgü kayalara rastlanmıştır.

Bu durum bölge ile ilgili aşağıdaki özelliklerden hangisini doğrular?

- A) Rüzgar aşındırılmasına rastlanılmadığını
- B) Tortul kayaların geniş yer kapladığını
- C) Karstik bir yapıya sahip olduğunu
- D) Geçmişte farklı iklimlerin etkisinde kaldığını
- E) Akarsuların geniş yer kapladığını

10.

Yukarıdaki yüzey şeklinin oluşmasında,

- I. Rüzgar biriktirmesi
  - II. Sellenme
  - III. Tektonik hareketler
  - IV. Tuf yığınlarının varlığı
- gibi olaylardan hangilerinin etkili olduğu söylebilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

11. Kurak ve bitki örtüsünün bulunmadığı yerlerde, şiddetli yağmurların oluşturduğu sel suları, kolay aşınabilen arazileri aşındırır. Aşındırma sonucunda arazi yüzeyinde birbirine girmiş sayıız kertiklerden oluşan bir görüntü meydana gelir. Bu tür arazilere "kırgıbayır" adı verilir.

Buna göre, kırgıbayırın aşağıdaki illerimizden hangisinde görülmeye ihtimali en azdır?

- A) Nevşehir   B) Niğde   C) Zonguldak
D) Sivas   E) Karaman

12. Kimyasal tortul kayaların çok olduğu alanlarda karstik şekiller yaygın olarak olur. Ülkemizde en çok Akdeniz Bölgesi'nde örnekleri görülür.

Buna göre, aynı kalkerli araziye sahip iklim bölgelerinden hangisinde karstik yüzey şekillerinin oluşması en hızlıdır?

- A) Sert karasal iklimlerde
- B) Nemli sıcak iklimlerde
- C) Serin yağışlı iklimlerde
- D) Step iklimlerinde
- E) Kurak iklimlerde

13. Yanda ülkemizde yağmur ve kar suları ile beslenen bir akarsun yıllık akım grafiği verilmiştir.

Bu grafiğe bakarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Kış aylarında akım en düşüktür.
- B) Mart ve Ekim aylarındaki akım değerleri hemen hemen aynıdır.
- C) Yeraltı suları ile beslenmektedir.
- D) En yüksek akım değerine ilkbaharda ulaşmaktadır.
- E) Nisan ayında akımı $12 \text{ m}^3/\text{sn}$ dir.

14. Ülkemizde enerji potansiyeli fazla olan akarsular üzerinde barajlar kurulmaktadır.

Buna göre, bir akarsuyun enerji potansiyeli,

- I. Akış hızı
- II. Akış yönü
- III. Taşındığı su miktarı
- IV. Yatak eğimi
- V. Akarsuyun uzunluğuna

gibi faktörlerden hangilerine bağlı değildir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve V
- E) IV ve V

15. Akarsuyun akış hızını etkileyen temel faktörler yağış miktarı, yağış şekli ve yatak eğimidir.

Yukarıdaki haritadaki akarsuların yatak eğimi düşünüldüğünde hangisinin akış hızı daha fazladır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

16. Ülkemizde aşağıdaki yüzey şekillerinden hangisinin oluşumunu sağlayan dış kuvvet yanlış eşleştirilmiştir?

Oluşum	Kuvvet
--------	--------

- A) Peri bacaları Sel suları
- B) Menderes Akarsular
- C) Hörguç kaya Buzul
- D) Kırgıbayır Rüzgarlar
- E) Mağara Yeraltı suları

17. Ülkemiz genç oluşumlu bir kara parçası üzerinde yer aldığı için akarsularımız denge profiline ulaşmamıştır.

Buna karşılık denge profiline en yakın akarsularımızın Marmara ve Ege Bölgelerinde görülmesinin sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazların kurak olması
- B) Ortalama yükseltilerinin az olması
- C) Akarsuların boylarının kısa olması
- D) Doğal bitki örtüsünün maki olması
- E) Bölgedeki kayaların yumuşak yapıya sahip olması

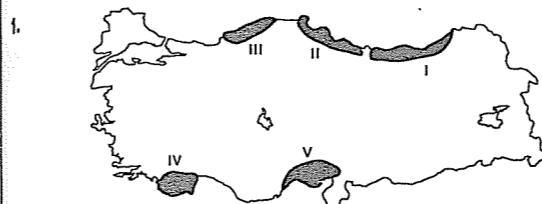
18. Akarsuların doğduğu yere yukarı çıkar, denize dökündükleri yerlere de aşağı çığır adı verilir.

Buna göre, kaynağını ülkemizden alan akarsuların yukarı çığırları, kaynağını ülke dışından alan akarsularımızın ise aşağı çığırları sınırlarımız içinde kalmaktadır.

Aşağıdaki akarsuların hangisinin aşağı çığırı ülkemiz sınırları içinde kalmaz?

- A) Gediz
- B) Sakarya
- C) Asi
- D) Kızılırmak
- E) Fırat

Konu Performans Testi - 6

Yukarıdaki harita üzerinde verilen kıyı, boyuna kıyı tipine örnek olmasına rağmen falezlerin (yalıyar) görülmemiş olduğu yerler aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV
- E) IV ve V

2. Türkiye'de her yıl yaklaşık 450 milyon ton toprak, erozyon sonucunda denize dökülmektedir.

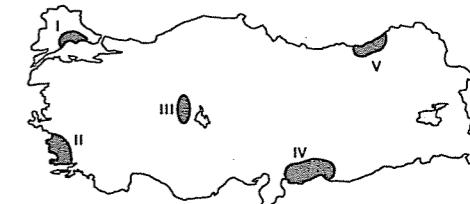
Türkiye'de erozyonun bu kadar şiddetli olmasıının temeli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akarsuların boylarının uzun olması
- B) Yüzey şekillerinin eğim ve engebesinin fazla olması
- C) Bitki örtüsünün cılız olması
- D) Sağanak yağışların oldukça fazla olması
- E) Üç tarafının denizlerle çevrili olması

3. Ülkemizde gelgit genliğinin az olması ve haliçli kıyılara rastlanmamasının temeli aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Yerşekilleri ve engebe
- B) Kıyıların girintili-çıkıntılı olması
- C) Okyanus kıyısında yer almaması
- D) Dağların doğu-batı doğrultusunda uzanması
- E) Matematiksel konumu

4.

Haritada gösterilen taralı alanların hangisinde heyelanların etkisi diğerlerinden daha fazladır?

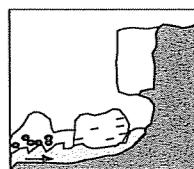
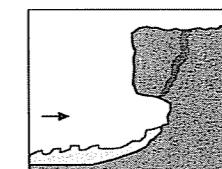
- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Türkiye'nin yüksek ve engebeli bir ülke olması, erozyonun etki gücünü artırır.

- I. Ağaçlandırma
- II. Tarlaları eğime paralel sürme
- III. Taraçalar yapma
- IV. Barajlar yapma

Buna göre, yukarıdaki faaliyetlerden hangileri erozyonu önleyebilecek tedbirlerden değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız IV
- D) I ve III
- E) II ve IV

Ülkemizde yandaki yüzey şeklinin oluşumu ve oluşturduğu bölgelerle ilgili verilen yargılardan hangisi doğrudur?

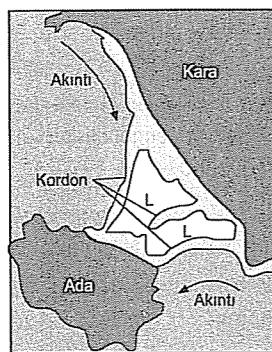
- A) Dalga ve akıntıların biriktirmesi etkili olmuştur.
- B) Doğal liman oluşumu fazladır.
- C) Deniz ticaretinin geliştiği kıyılardır.
- D) Kıyıda eğim ve engebe fazladır.
- E) Kıyıya dik uzanan dağlık araziler geniş yer tutar.

7. Heyelan, toprak tabakalarının yer değiştirmesidir. Ülkemizde de bazı yıllar can ve mal kaybına sebep olan heyelanlara rastlanmaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinde heyelanların görülme ihtimali daha yüksektir?

- A) Doğu Karadeniz   B) İç Anadolu
C) Güneydoğu Anadolu   D) Güney Marmara
E) Kıyı Ege

8.

Ülkemizde sıçık kıyılarda yukarıdaki şekilde oluşumu gösterilen kıyı şéklinin adı ve oluşumuna neden olan kuvvet, aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

- A) Tombolo - Orojenez
B) Delta - Tektonik hareketler
C) Haliç - Akıntı ve Dalga
D) Tombolo - Akıntı ve Dalga
E) Delta - Akarsular

9. Dış kuvvetler tarafından toprağın aşındırılması olayına erozyon denir. Ülkemizde erozyon sonucu birçok sorun ortaya çıkmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de erozyonun ortaya çıkardığı sorunlardan biri değildir?

- A) Akarsu taşkınlarına neden olur.
B) Nadas tarımını yaygınlaştırır.
C) Barajların dolmasına sebebiyet verir.
D) Tarım alanlarının verimini düşürür.
E) Çölleşme meydana gelir.

10. Kıyı tipleri üzerinde dağların uzanış doğrultusu, gelgit, buzullar, akarsular, kıtta hareketleri gibi kuvvetler etkili olmaktadır.

Buna göre, ülkemizin kıyılarda aşağıdaki kıyı tiplerinden hangilerinin görüldüğü söylenemez?

- A) Fiyortlu - Haliçli   B) Boyuna - Enine
C) Haliçli - Ria   D) Limanlı - Boyuna
E) Dalmaçya - Limanlı

11.

Yukarıdaki Türkiye haritası üzerinde verilen numaralı alanlarda görülen kıyı şekilleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

I	II	III
A) Haliç	Boyuna	Haliç
B) Haliç	Ria	Dalmaçya
C) Enine	Boyuna	Limanlı
D) Boyuna	Dalmaçya	Ria
E) Ria	Boyuna	Dalmaçya

12. Kıyıya yakın adalar ile kıyı arasındaki boşluğun dalgalar ve akıntıların getirdiği unsurlarla doldurulması sonucu oluşan biriktirme şékline tombolo adı verilir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi tombolo oluşumunu en iyi örneklerdir?

- A) İstanbul Boğazı
B) Antalya Körfezi
C) Kapıdağı Yarımadası
D) İskenderun Körfezi
E) Gelibolu Yarımadası

13. Yandaki haritada Adriyatik Denizi'ndeki dalmacıya kıyı tipi gösterilmiştir.

Dalmaçya kıyı tipinin oluşumu düşündüğünde, Türkiye'de bu tip kıyılara aşağıdakilerden hangisinde rastlanır?

- A) Karadeniz kıyılarda
B) Kaş kıyılarda
C) İstanbul Boğazı kıyılarda
D) İskenderun - Mersin arasındaki kıyılarda
E) İzmir Körfezi çevresinde

14. Heyelan, yamacın eğim doğrultusunda kayması, erozyon ise toprağın su ve rüzgar tarafından taşınması olayıdır.

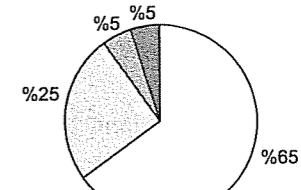
Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde erozyon ve heyelanın fazla olduğu bölgenin ortak özelliği dir?

- A) Kış sıcaklıkları
B) Yağış azlığı
C) Sıcaklık farkının fazlalığı
D) Bitki örtüsünün zenginliği
E) Eğim ve engebenin fazlalığı

15. Akdeniz'den Marmara ve Karadeniz'e doğru meydana gelen alt akıntıların oluşumunda aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Derinliğinin fazla olması
B) Tuzluluğun fazla olması
C) Sıcaklığın fazla olması
D) Buharlaşmanın fazla olması
E) Güney enlemlerde olması

16.

Yukarıdaki grafikte Türkiye'de heyelan olaylarının mevsimlere göre dağılışı gösterilmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi grafikten çıkarılabilen bir sonuç değildir?

(Türkiye genelinde yarı kurak iklim etkilidir. Kışlar kar yağışlıdır.)

- A) Yağış tipinde görülen değişiklik kış mevsiminde heyelanı artırmıştır.
B) İlkbaharda karların erimesi ve yağmurun fazla yağması heyelanı artırr.
C) Yaz aylarında yağış az olduğu için heyelan da azdır.
D) Heyelanın en az görüldüğü mevsim yaz ve sonbahardır.
E) Heyelan en fazla Karadeniz Bölgesi'nde görülmektedir.

17. Türkiye'de heyelan olaylarının en fazla İlkbaharda görülmüşinde,

- I. Kar erimesi
II. Arazide eğimin fazla olması
III. Topraktaki kil tabakasının varlığı

gibi etmenlerden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve III

18. – Falezler yaygındır.
– Liman hinterlandı dardır.
– Kıyıda koy ve körfez sayısı azdır.

Yukarıda özelliklerini verilen kıyı şéklini aşağıdakilerden hangisinde en fazla görüller?

- A) Adana   B) İstanbul   C) Rize
D) İzmir   E) Samsun

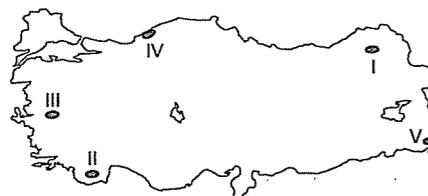
Üniversite Performans Testi - 1

1. Türkiye'deki akarsuların hidroelektrik potansiyelinin yüksek olması aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Türkiye'nin 3. jeolojik zaman sonları ile 4. jeolojik zaman başlarında toptan yükselmesiyle
- B) Akarsu boyalarının kısalığıyla
- C) Uzun süre içerisinde meydana gelmesiyle
- D) Fay hatlarının varlığıyla
- E) Karstik şekillerin bulunmasıyla

YGSCOGSB226/1

2.

Haritada numaralarla gösterilen yerlerdeki özelliklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlışdır?

- A) I.'de lav örtüsü halinde plato vardır.
- B) II.'de karstik araziler yaygındır.
- C) III.'de dağlar kırılmaya olmuşmuştur.
- D) IV.'de araziler III. zamanda oluşmuştur.
- E) V.'de arazi dağlık ve engebelidir.

YGSCOGSB226/2

3. Kapadokya Yöresi'nde, sel sularının bitki örtüsünden yoksun eğimli arazileri aşındırmasıyla peribacaları oluşmuştur.

Kapadokya Yöresi'nde peribacalarının oluşumunda etkili olan kayaç türleri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kayatuzu - Kalker
- B) Bazalt - Tüf
- C) Linyit - Taşkömürü
- D) Granit - Gnays
- E) Konglomera - Tebeşir

YGSCOGSB226/3

4. Erozyon; akarsular, rüzgarlar, yağışlar gibi kuvvetlerin etkisiyle toprak yüzeyinin süpürülmesidir. Erozyona uğrayan bölgeler zamanla çölleşebilir.

Buna göre, haritada işaretli noktalardan hangisinde erozyona bağlı çölleşme olasılığı daha yüksektir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

YGSCOGSB226/4

5. Konferansta konuşmacı olarak katılan bir coğrafya profesörü Türkiye ile ilgili şunları söylemiştir.

- Türkiye'de aktif fay kaynakları yer almaktadır.
- Türkiye'nin jeotermal enerji potansiyeli yüksektir.
- Hemen hemen her bölgemizde volkanik şekiller görülür.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi söylenilirse bu görüşü destekler nitelikte olur?

- A) Türkiye taş kömürü bakımından zengindir.
- B) Gayzer kaynakları Türkiye'de görülmez.
- C) Türkiye'de denge profiline yaklaşmış akarsular bulunur.
- D) Haliçli kıyılar daha çok Karadeniz Bölgesinde yer alır.
- E) Türkiye'de göllerin çoğu tektonik kökenlidir.

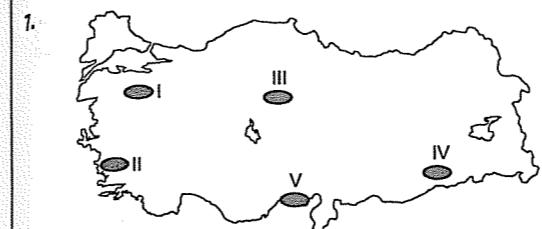
YGSCOGSB226/5

6. Türkiye arazilerinin büyük kısmı dağlık, engebeli ve yüksektir. Bu nedenle ulaşım maliyeti fazla, hidroelektrik ve kış turizm potansiyeli yüksektir.

Bu açıklamayı yapan kişi aşağıdakilerden hangisini örnek veremez?

- A) Teke Platosu'nu
- B) Hakkari ve çevresini
- C) Rize - Artvin arasını
- D) Batı Karadeniz'i
- E) Orta Anadolu'yu

YGSCOGSB226/6

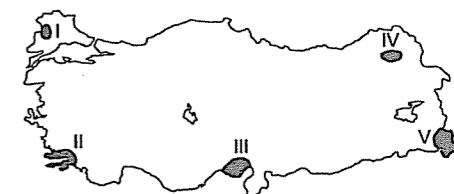

Haritada numaralarla gösterilen yerlerin coğrafi özellikleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. yerdeki oluşan ovalar tektoniktir.
- B) II. yerdeki oluşan dağlar kırılma sonucu oluşmuştur.
- C) III. yerdeki plato Türkiye'nin en yüksek platosudur.
- D) IV. yerdeki dağ volkanik bir dağdır.
- E) V. yerdeki ova delta ovasıdır.

YGSCOGSB227/7

10.

Yukarıda Türkiye haritasında verilen yerlerin yüzey şekilleri hakkında bilgilerden hangisi yanlış verilmiştir?

- A) I – Düz ve hafif eğimli
- B) II – Dağlık
- C) III – Ova
- D) IV – Yüksek düzlik
- E) V – Sade

YGSCOGSB227/10

11. Türkiye dağlık ve engebeli bir ülkedir.

Bunun sonucunda,

- I. hidroelektrik potansiyelinin
  - II. volkanik alanlarının
  - III. deprem kuşaklarının
  - IV. turizm çeşitliliğinin
- gibi özelliklerden hangilerinin arttığı söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

YGSCOGSB227/11

12. Türkiye'de bir yılda 600 ton/km^2 toprak, erozyon nedeniyle kaybedilmektedir.

Bu durumun ülkemizde,

- I. Toprak tabakasının kalınlığını
  - II. Tarım topraklarındaki verimini
  - III. Delta ovalarının genişleme hızını
- özelliklerinden hangilerini artırıldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

YGSCOGSB227/12

13. Karadeniz kıyılarında doğal limanların sayısı yok denecek kadar azdır. Önemli limanlar insan etkisiyle oluşturulmuştur.

Karadeniz kıyılarında koy, körfəz ve limanların az olması aşağıdakilerden hangisiyle ilgili bir özelliktir?

- A) Kıyıda akıntıların şiddetli olmasıyla
- B) İklimin elverişli olmamasıyla
- C) Heyelan olayının fazla olmasıyla
- D) Dağların kıyıya paralel uzanmasıyla
- E) Gel-git olayının az görülmESİyle

YGSCOĞSB228/13

14. Kıyı Ege Bölümü'nde volkan konileri, genç kıraklı dağlar ve deprem bölgelerinin bulunması aşağıdakilerin hangisiyle açıklanabilir?

- A) Yerkabuğunun genç ve hareketli olmasıyla
- B) Yerkabuğunun kalın olmasıyla
- C) Gevşek dolgu alanı olmasıyla
- D) Yontuk düz (penepen) alanı olmasıyla
- E) Akarsuların çok etkin olmasıyla

YGSCOĞSB228/14

15. I. Ege Denizi ve boğazların oluşması
II. Gür bitki topluluklarının gelişmesi ve taşkömürünenin oluşması
III. Alp-Himalaya kıvrımları ile linyit, petrol, tuz ve borasit yataklarının oluşması

Yukarıdaki olayların jeolojik devirler içerisinde meydana geliş sırası aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) I- II- III
- B) I- III- II
- C) II- III- I
- D) III- II- I
- E) III- I- II

YGSCOĞSB228/15

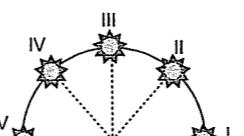
16. Azonal toprakların, genel olarak zonal topraklara göre daha verimli olmasını aşağıdakilerden hangisi en iyi açıklar?

- A) Bulundukları bölgenin iklim özelliği
- B) Bitki örtüsünün zenginliği
- C) Mineral bakımından daha zengin olmaları
- D) Yeraltı sularının zengin olması
- E) Kalın toprak örtüsüne sahip olmaları

YGSCOĞSB228/16

Üniversite Performans Testi - 2

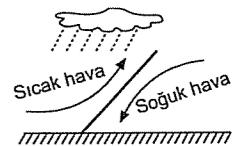
1. Yandaki şekilde X merkezinde gündüz süresi içinde Güneş'in ufuktaki bazı konumları verilmiştir.

Bu konumların hepsinde mutlak nemin aynı olduğu kabul edilirse hangi konumda bağılı (nisbi) nem en fazla olur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

YGSCOĞSB229/1

4. Yanda oluşum şekli verilen yağış türü aşağıdakilerden hangisinde daha fazla görülür?

- A) Ekvator çevresi
- B) Muson bölgeleri
- C) 60° enlemleri ve çevresi
- D) Dönenceler çevresi
- E) Savan bölgeleri

YGSCOĞSB229/4

17. Ana kaya üzerindeki toprak örtüsünün dış kuvvetler tarafından aşındırılarak taşınması olayına erozyon denir.

Aşağıdakilerden hangisi erozyonu önlemek amacıyla alınacak önlemler arasında yer almaz?

- A) Eğimli yamaçların taraçalandırılarak ağaçlandırılması
- B) Nöbetleşme ekimin yaygınlaştırılması
- C) Anız yakılması ve tarlaların eğime paralel sürümesi
- D) Nadas alanlarının daraltılması
- E) Baraj gölü çevresinin ağaçlandırılması

YGSCOĞSB229/17

2. Yanda oluşum şekli ve rilen yağış çeşidiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Bir yamaç boyunca yükselen havanın soğuması sonucu oluşur.
- B) Türkiye'de en fazla Doğu Karadeniz Bölümünde etkili olur.
- C) Dağların denize bakan yamaçlarında oluşur.
- D) Güneydoğu Asya en fazla görüldüğü yerdir.
- E) Oluşumunda rüzgarlar etkili değildir.

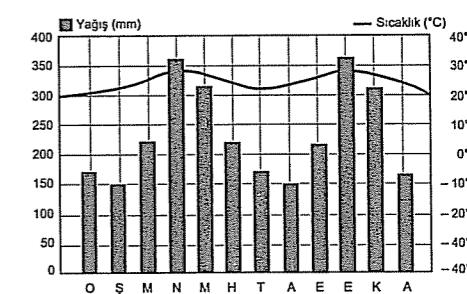
YGSCOĞSB229/2

18. Norveç fiyordları, dünyanın önemli turizm alanlarındandır. Ancak Türkiye'de bu tip şekiller yer almaz. **Buna göre, aşağıdakilerden hangisinin bir benzerinin Türkiye'de yer aldığı söylenebilir?**

- A) Hollanda haliçlerinin
- B) Kanada'daki büyük buzul göllerinin
- C) Brezilya'daki Amazon ormanlarının
- D) İsviçre'deki kayak merkezlerinin
- E) İzlanda'daki geyser kaynaklarının

YGSCOĞSB229/18

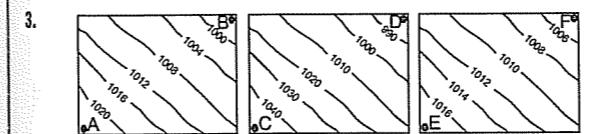
5.

Yukarıda sıcaklık ve yağış grafisinin ait olduğu bölgeyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yıllık sıcaklık ortalaması 20 °C den fazladır.
- B) Mevsimler belirgin değildir.
- C) Yıllık yağış miktarı 2000 mm den fazladır.
- D) Kimyasal çözünme fazladır.
- E) Bitki örtüsü savandır.

YGSCOĞSB229/5

3. Rüzgarın hızı üzerinde etkili olan faktörler düşündüğünde yukarıda basınç durumları milbar cinsinden verilen merkezlerin hangileri arasında esen rüzgarın hızı en fazladır?

- A) A - B
- B) C - D
- C) E - F
- D) E - H
- E) K - L

YGSCOĞSB229/3

6. Günlük sıcaklık farkının yıl boyunca fazla olduğu bir bölge için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yağış miktarı azdır.
- B) Bitki örtüsü bakımından fakirdir.
- C) Kayalarda mekanik (fiziksel) çözülme fazladır.
- D) Yerin ışma yoluyla ısı kaybı fazladır.
- E) Bulutlu gün sayısı fazladır.

YGSCOĞSB229/6

7. Bağıl nem oranları eşit olan iki farklı hava külesi için aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) Maksimum nemleri eşittir.
- B) Mutlak nemleri eşittir.
- C) Sıcaklıklarını aynıdır.
- D) Doyma oranları aynıdır.
- E) Nem açığı miktarları aynıdır.

YGSCOĞSB230/7

8. Bir dağ yamacı boyunca yükselen hava kütlelerinin oluşturdukları yağışa yamaç yağışları denir.

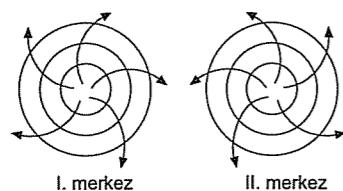
- Buna göre,**
- I. İlman okyanus iklimi
  - II. Ekvatoral iklim
  - III. Step iklimi
  - IV. Muson iklimi

yukarıdaki iklim tiplerinden hangilerinde görülen yağışlar daha çok yamaç yağışı özelliğiindedir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I ve IV
- D) II ve III
- E) III ve IV

YGSCOĞSB230/8

9.

Yukarıda verilen basınç merkezleriyle ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) I. merkezde hava hareketi alçalıcıdır.
- B) II. merkezde yağış oluşma ihtimali daha fazladır.
- C) I. merkez Kuzey Yarım Küre'de yer alır.
- D) II. merkez Güney Yarım Küre'de yer alır.
- E) I. merkezde hava hareketi merkezden çevreye doğrudur.

YGSCOĞSB230/9

10. Yandaki şekillerde gösterilen basınç merkezlerindeki hava hareketleri yıl boyunca etkili olduğuna göre bu merkezler aşağıda verilen alanların hangisinde bulunur?

I   II

A) Kutup noktaları	Kutup daireleri
B) Ekvator	Dönenceler
C) Kutup daireleri	Ekvator
D) Kutup noktaları	Ekvator
E) Ekvator	Kutup daireleri

YGSCOĞSB230/10

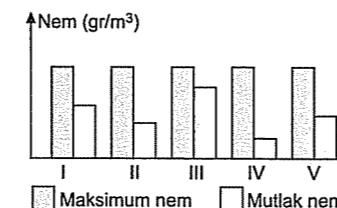
11. 21 Mart ve 23 Eylül tarihlerinde güneş ışınları Türkiye'ye aynı açıyla gelmesine rağmen genellikle eylül ayı mart ayına göre daha sıcaktır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisiyle açıklanır?

- A) Atmosferde nemin az olmasıyla
- B) Yaz boyunca oluşan ısın birikimiyle
- C) Bağıl nem oranının değişmesiyle
- D) Güneş ışınlarının atmosferde tutulmasıyla
- E) Dünya'nın şeklinin küresel olmasıyla

YGSCOĞSB230/11

12. Sabit sıcaklıklı hava kütlelerinin mutlak nemleri arttığında, bağıl nemleri de artar.

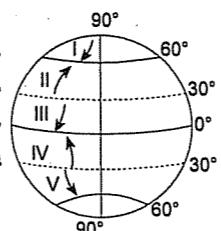

Buna göre, yukarıda mutlak nem ve maksimum nemleri verilen hava kütlelerinin hangisinde bağıl (nisbi) nem en fazladır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

YGSCOĞSB230/12

13. Yandaki küre üzerinde gösterilen hava hareketlerinden hangisi termik yüksek basınç alanından dinamik alçak basınç alanına doğrudır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

YGSCOĞSB231/13

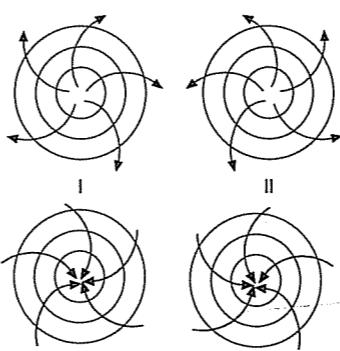
14. Belirli sıcaklıkta 1 m^3 hava içinde bulunan mutlak nemin, maksimum neme oranına bağıl nem denir.

Buna göre, aşağıda verilen merkezlerin hangisinde yıl içinde bağıl nem daha yüksektir?

- A) Ankara
- B) Bursa
- C) Erzurum
- D) Afyon
- E) Rize

YGSCOĞSB231/14

15.

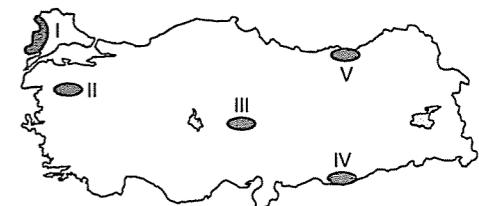

Yukarıda verilen basınç merkezlerinden hangileri Güney Yarım Küre'de oluşur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I ve IV
- D) II ve III
- E) III ve IV

YGSCOĞSB231/15

16. Bağıl nemin az olduğu yerlerde, bulutluluk az olduğu için, yerin işme yoluyla ısı kaybı fazladır.

Buna göre, Türkiye haritasında işaretli alanların hangisinde yerin işme yoluyla ısı kaybı en azdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

YGSCOĞSB231/16

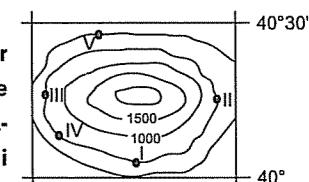
17. İstanbul'un en sıcak ayı ağustos iken Ankara'nın en sıcak ayı temmuzdur.

Bu durum Ankara'nın hangi bakımdan farklı olmasının sonucudur?

- A) Basıncın farklı olması
- B) Güneş ışınlarının geliş açısının farklı olması
- C) Nem miktarının az olması
- D) Ekvatora daha yakın olması
- E) İstanbul'dan daha doğuda yer olması

YGSCOĞSB231/17

18. Basıncın dağılışını etkileyen faktörler düşünüldüğünde yandaki izohips haritasında işaretli merkezlerin hangileri arasındaki basınç farkı en fazla olur?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve IV
- D) I ve V
- E) III ve IV

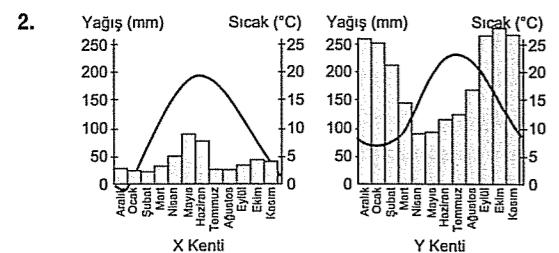
YGSCOĞSB231/18

Türkiye'nin İklimi

Üniversite Performans Testi - 3

1. – Ülkemizde dağların Güneş'e dönük yamaçlarında güneşlenme süresi, sıcaklık ve kalıcı kar sınırının yüksek olması,
– İzmir ve İstanbul'da gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık arasındaki farkın görülmemesi
Yukarıda verilen durumların oluşmasında etkili olan faktörler aşağıdakilerden hangisiyle doğru olarak verilmiştir?
- A) Karasallık - Yükselti
  - B) Bakı - Verimlilik
  - C) Yükselti - Enlem
  - D) Yüzey şekilleri - Denzellik
  - E) Bakı - Yükselti

YGSCOĞSB232/1

Yukarıdaki grafiklerde, aynı bölge içerisinde bulunan iki farklı kent X ve Y olarak verilmiştir.

Buna göre, aynı bölgede bulunmalarına rağmen iki kent arasındaki sıcaklık ve yağış dağılışı farklı aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Coğrafi konum
- B) Basınç merkezleri
- C) Rüzgarlar
- D) Yüzey şekilleri
- E) Özel konum

YGSCOĞSB232/2

3. Bir coğrafi bölgenin bölgeleri arasında yağış ve sıcaklık bakımından farklılıklar görülebilir.
Aşağıdaki bölgelerimizden hangisinde bu farklılık diğerlerine oranla daha azdır?

- A) Güneydoğu Anadolu Bölgesi
- B) Ege Bölgesi
- C) Karadeniz Bölgesi
- D) Marmara Bölgesi
- E) Doğu Anadolu Bölgesi

YGSCOĞSB232/3

4. Türkiye'de doğal bitki örtüsünün dağılışını gösteren bir haritaya bakılarak, aşağıdakilerden hangisi hakkında yorum yapılamaz?

- A) Toprak türü
- B) Hayvan türü
- C) İklim tipi
- D) Yetiştirilen tarım ürünlerini
- E) Sanayi tesislerinin dağılışı

YGSCOĞSB232/4

5. Ülkemizde kuzeyden esen rüzgarlar sıcaklığı azaltırken, güneyden esen rüzgarlar sıcaklığı artırır.

Başa bir ülkede bu durumun tersi gözlendiğine göre bu ülke için aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) Ülkede iklim çeşitliliği fazladır.
- B) Ülkede yer şekilleri çeşitlidir.
- C) Güney Yarım Küre'dedir.
- D) Kuzey ile güneyi arasında mesafe fazladır.
- E) Başlangıç meridyeninin batısındadır.

YGSCOĞSB232/5

6. Aşağıda eşleştirilen illerin hangisinde yağış rejimi birbirine en az benzer?

- A) Afyon - Yozgat
- B) Bartın - İzmir
- C) Antalya - İçel
- D) Rize - Zonguldak
- E) Bursa - Çanakkale

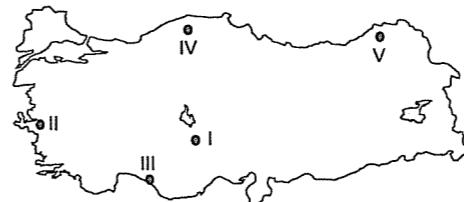
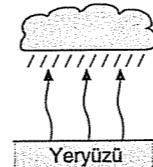
YGSCOĞSB232/6

7. Ülkemizin üç tarafı denizlerle çevrilidir. Buna rağmen yağış dağılışı ve nemlilik çok farklılık gösterir.
Bu farklılığın ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Denize göre konum
- B) Yükselti
- C) Yer şekilleri
- D) Matematik konum
- E) Dağların uzanış yönü

YGSCOĞSB232/7

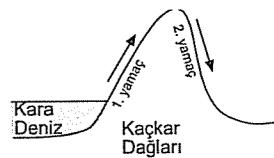
8.

Yukarıdaki yağış türünün haritadaki kaç numaralı noktanın aldığı yağışlardaki payı daha fazladır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

YGSCOĞSB233/8

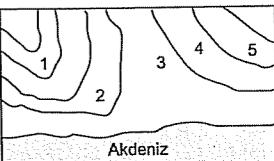

11. Yanda eşit yönü ve ortamı verilen rüzgârlardan 1. yamaçtakiının yağış getirmesi aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Rüzgarların daha şiddetli olmasıyla
- B) Havanın yükselerek soğumasıyla
- C) Basınç farkının çok olmasıyla
- D) NemİN az olmasıyla
- E) Basınçın fazla olmasıyla

YGSCOĞSB233/11

12. Yandaki eşükseli haritasında Akdeniz kıyılarda nümaralandırılmış yerden hangisinde denizden esen nemli rüzgar diğerlerine göre daha fazla yağış bırakır?

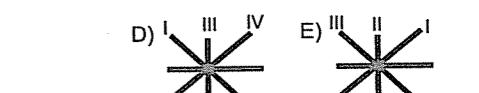
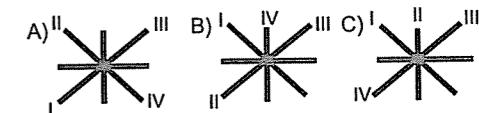

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

YGSCOĞSB233/12

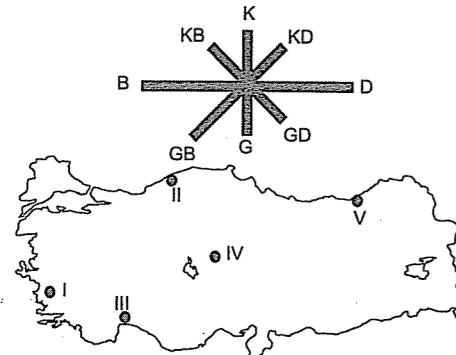
13. I. Karayel
II. Lodos
III. Yıldız
IV. Poyraz

İsimleri verilen rüzgârların diyagramı, aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

YGSCOĞSB233/10

14.

Yerşekilleri rüzgâr yönüne etki eden faktörlerden biridir.

Buna göre, rüzgâr gülü yukarıdaki gibi olan merkez aşağıdakilerden kaç numaralı yere aittir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

YGSCOGSB234/14

15. Aşağıdakilerden hangisi **Toros Dağları'nın güney yamacı boyunca alçalan hava kütlesinin özelliklerinden biri olamaz?**

- A) Hava kütlesinin doyma noktasına yaklaşması
B) Hava kütlesinin buharlaşma şiddetinin artması
C) Hava sıcaklığını artırması
D) Hava kütlesinin kurutucu etki yapması
E) Maksimum nem miktarının artması

YGSCOGSB234/15

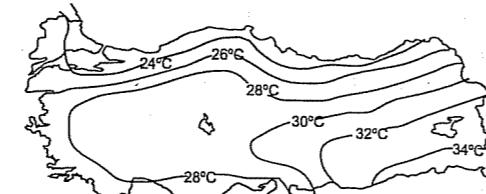
16. Doğu Karadeniz'de ılıman, Kuzeydoğu Anadolu'da sert karasal iklim görülür. Buna rağmen bu bölgelerin benzer özellikleri bulunur.

Aşağıdakilerden hangisi bu bölgelerin benzer özelliklerindendir?

- A) Yıllık sıcaklık farkı   B) Yıllık yağış miktarı
C) Yaz yağışları   D) Yağış biçimleri
E) Hakim bitki örtüsü

YGSCOGSB234/16

17. Gerçek veya indirgenmiş sıcaklıklar aynı olan noktaların birleştirilmesi ile elde edilen eğrilere izoterm eğrileri, bunların meydana getirmiş olduğu haritalara da izoterm haritaları denir.

Yukarıdaki temmuz ayı indirgenmiş izoterm haritasına göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) En yüksek sıcaklıkların Güneydoğu'da olduğu
B) Batıdan doğuya doğru gidildikçe sıcaklıkların azalması
C) İzoterm eğrilerinin paralellere uygunluk göstermemesi
D) En yüksek ve en düşük sıcaklık değerleri arasında farkın 10°C yi geçtiği
E) Anadolu'nun doğusunda sıcaklıkların kuzeye doğru azaldığı

YGSCOGSB234/17

18. Yerşekillerinin sade olduğu Ergene Bölümü'nde rüzgârların **kışın daha çok kuzeydoğudan esmesinde aşağıdakilerden hangisi etkilidir?**

- A) Yükselti koşulları
B) Rüzgarın hızı
C) Yerşekillerinin uzanış doğrultusu
D) Basınç merkezlerinin konumu
E) Rüzgârin sıcaklık durumu

YGSCOGSB234/18

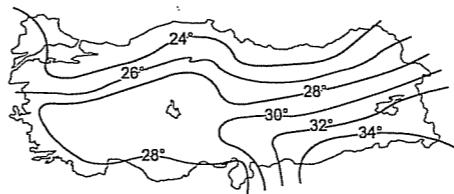
Üniversite Performans Testi - 4

1. Türkiye iklimi ile ilgili araştırma yapan bir kişi, öncelikle yaz yağışlarının fazla, mera ve otlakların geniş olduğu bir bölgeden başlamak istemektedir. **Buna göre, bu kişi aşağıdakilerden hangisine giderse doğru yerden başlamış olur?**

- A) Gökova Körfezi'nden
B) Sinop kıyısından
C) Ergene Havzası'ndan
D) Altınbaşak Ovası'ndan
E) Kars Platosu'ndan

YGSCOGSB235/1

2. Aşağıda, Türkiye'nin temmuz ayı indirgenmiş izoterm (es sıcaklık) haritası verilmiştir.

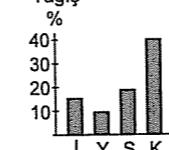

Buna göre, bölgeler arasında sıcaklık farkının görülmemesinde;
I. Nemilik
II. Karasallık
III. Yükselti
gibi faktörlerden hangileri etkili olmamıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

YGSCOGSB235/2

- 3.

Yukarıda yağışın yıl içinde mevsimlere dağılışı verilmiş olan merkez, haritada işaretli merkezlerden hangisi olabilir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

YGSCOGSB235/3

4. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı kentlere ait günlük sıcaklık değerleri gösterilmiştir.

Buna göre, verilen kentlerde sıcaklığın bu şekilde dağılış göstermesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enlem   B) Yerşekilleri   C) Denizellik
D) Yükselti   E) Karasallık

YGSCOGSB235/4

5. Aşağıda Coğrafya öğretmeni ile Eymen arasındaki diyalog verilmiştir.

Öğretmen: Yaz tatilini nasıl geçirdin bakalım Eymen?

Eymen: Gittiğim yer İstanbul gibi değildi. Gündüzleri çok fazla sıcak olmadığı için genellikle yağışlı ve sisli geçti.

Öğretmen: Peki yolculuk nasıldı?

Eymen: Kendi arabamızla gittik ama yollar hep dağların arasından geçiyordu. Hatta bazı yerlerden geçenken korktum ama manzara çok güzeldi hep ormandı.

Buna göre, Eymen'in tatilini geçirdiği yer aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Gökova Körfezi   B) Kaçkar Dağları
C) Konya Ovası   D) Toros Dağları
E) Çukurova

YGSCOGSB235/5

6. Türkiye yıllık ortalama indirgenmiş sıcaklık haritasında,

- I. kışlardaki gerçek sıcaklık değerine,
II. Erzurum'un gerçek sıcaklığına,
III. Sivas'in yükselti değerine,
IV. indirgenmiş en yüksek sıcaklık değerine
gibi bilgilerden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II   B) I ve IV   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

YGSCOGSB235/6

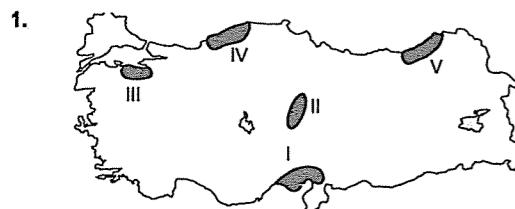

Türkiye'nin Su, Toprak ve Bitki Varlığı

bölüm

2

Konu Performans Testi - 1

1. Yukarıda özellikleri verilen yörenin Türkiye haritasında hangi taralı alanda gösterilmiştir?
- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V
- I. Toprakta tuz ve kireç oranı yüksektir.
II. Kayalarda mekanik çözülme şiddetlidir.
III. Antropojen bozkır alanları yaygındır.

2. Ülkemizde kıyı bölgelerimizde kimyasal, iç bölgeimizde ise daha çok fiziksel parçalanma yaygındır. Bu farklılığın temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Matematik konum
B) Güneş ışınlarının geliş açısı
C) Sıcaklık ve nem farklılığı
D) Bitki örtüsü
E) Yeraltı suları

3. İstanbul: 19 °C
Ankara: 28 °C
Ardahan: 35 °C
Rize: 14 °C
Antalya: 18 °C
- Günlük sıcaklık farkları yukarıda belirtilen merkezlerden hangisinde mekanik (fiziksel) çözülme daha azdır?
- A) İstanbul   B) Ankara   C) Ardahan
D) Rize   E) Antalya

4. - Yazlar sıcak, kışlar ılıktır.
- En yağışlı mevsimi kıştır.
- En soğuk ay ortalaması 10 °C altına inmez.
- Ülkemizde bazı özellikleri verilen iklim tipinde yaygın olan toprak türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kahverengi orman
B) Kahverengi step
C) Terra - rossa
D) Çernozyum
E) Podzol

5. Taşların kimyasal yapılarında bir değişme olmadan fiziksel bütünlüklerinin parçalanıp, ufananarak daha küçük parçalara ayrılmasına mekanik çözülme denir.
- Aşağıdakilerden hangisi mekanik çözülme üzerinde etkili olamaz?

- A) Kayalarda hacimsel genişleme ve daralma
B) Suyun sıcaklığının artması
C) Havadaki su buharının az olması
D) Kışın kayaların buz tutması
E) Günlük sıcaklık farkının fazlalığı

6. Güney Marmara Bölümü'nde yetişirilen tarım ürünlerinin zeytin ve pamuk olduğu düşünüldüğünde, bu bölümümüzde hakim doğal bitki örtüsünün aşağıdakilerden hangisi olması beklenir?

- A) Maki   B) Dağ çayırları   C) Orman
D) Savan   E) Bozkır

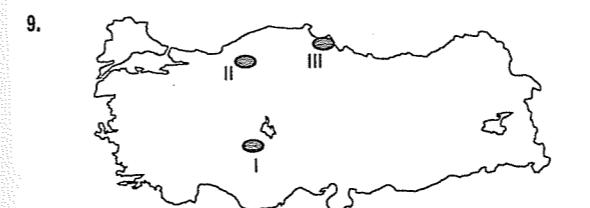
7. Ülkemizde bazı bölgelerde topraklarda tuz ve kireç alt katmanlara taşınmıştır.

Topraklarda görülen bu özellik, bölgenin aşağıdaki özelliklerinden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Bitki örtüsü   B) Yerşekilleri   C) Yağış
D) Sıcaklık   E) Enlem

8. "Her mevsim yağışlı iklim görülür. Genelde geniş yapraklı orman ve dağ çayırları şeklinde bitki örtüsü bulunan bölgedir." diye bilgi veren bir coğrafacı hangi bölgemizi tarif etmiş olur?

- A) Marmara Bölgesi
B) Akdeniz Bölgesi
C) Ege Bölgesi
D) Doğu Anadolu Bölgesi
E) Karadeniz Bölgesi

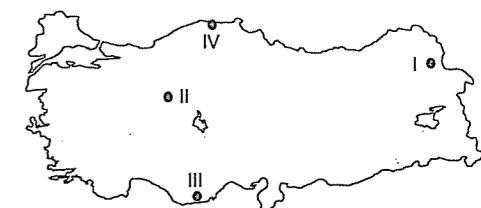
Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralarla gösterilmiş, alanlarda yaygın olarak görülen topraklar aşağıdakilerden hangisidir?

I	II	III
A) Podzol	Moren	Alüvyon
B) Kahverengi step	Podzol	Alüvyon
C) Terra-rossa	Alüvyon	Kahverengi orman
D) Löss	Moren	Terra-rossa
E) Vertisol	Podzol	Moren

10. Ülkemizde her mevsim bol yağış alan bir bölge de aşağıdaki özelliklerden hangisi görmelidir?

- A) Kayalarda kimyasal çözülme fazladır.
B) Seracılık fazla gelişmemiştir.
C) Kahverengi step toprağı hakimdir.
D) Sıcaklık farkı azdır.
E) Doğal bitki örtüsü ormandır.

11.

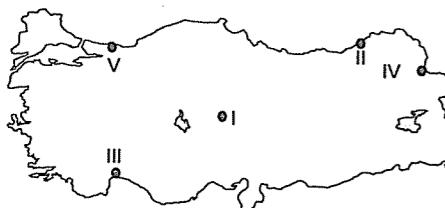
Yukarıdaki harita yaygın olarak görülen bitki örtüleri aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

I	II	III	IV
A) Maki	Orman	Dağ çayırları	Orman
B) Orman	Bozkır	Maki	Maki
C) Bozkır	Maki	Dağ çayırları	Dağ çayırları
D) Dağ çayırları	Bozkır	Maki	Orman
E) Dağ çayırları	Maki	Orman	Bozkır

12. Çernozyomlar, orta kuşağın yarı nemli bölgelerinde görülen çok verimli bir topraktır. Fazla yılanmadıkları için mineral ve humus bakımından zengindirler. Daha çok çayır otlaklarının yaygın olduğu, büyükbaş hayvancılığı mera hayvancılığı şeklinde yapıldığı yörelerde bu topraklara rastlanır. Yukarıda özelliklerini verilen, aşağıdaki yörelerimizin hangisinde bu tür topraklara daha fazla rastlanır?

- A) Erzurum - Kars Bölümü
B) Konya Bölümü
C) Ergene Bölümü
D) Antalya Bölümü
E) Güney Marmara Bölümü

13. I. Kahverengi Step
II. Podzol
III. Terra-rossa
IV. Çernozyum
V. Kahverengi orman

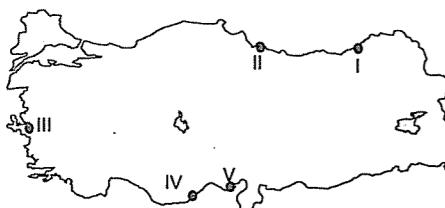
Yukarıdaki Türkiye haritasında yaygın olarak gösterilmiş topraklardan hangileri yanlış gösterilmiştir?

- A) I ve II   B) II ve III   C) II ve IV
D) II ve V   E) III ve IV

14. I. Nem azlığı
II. Alçalıcı hava hareketlerinin oluşması
III. Sıcaklık farkının çok olması
IV. Yağışın az olması
V. Güneş ışınlarının geliş açısı
İç Anadolu Bölgesi'nde mekanik çözülmenin fazla, kimyasal çözülmenin az olmasında yukarıda verilenlerden hangisi etkili değildir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

15. Taşınmış toprakların bileşiminde çok çeşitli mineraler bulunduğu için bu topraklar daha verimlidirler.

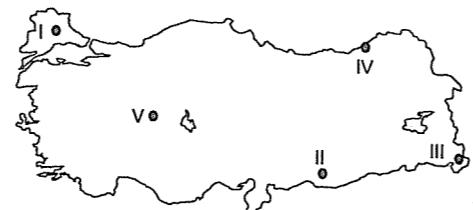
Buna göre, yukarıda harita üzerinde verilen yerlerde hangisinde bu tür topraklara en az rastlanır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

16. Ülkemizde yağış rejimi düzensiz, yazları yağışlı, kış sıcaklık değerleri düşük olan bir iklim bölgesinde aşağıdaki doğal bitki örtüsünden hangisinin görülmesi beklenir?

- A) Tundra   B) Dağ çayırları   C) Orman
D) Maki   E) Step (Bozkır)

17. Yağışların fazla olduğu yerde toprakta tuz ve kireç oranı az olduğu gibi mineraller de yıkanmaya bağlı olarak azalır.

Buna göre, haritada işaretli merkezlerin hangisinde mineral kaybı diğerlerinden daha fazladır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

18. Çeşitli özellikteki kayaların fiziksel, kimyasal ve biyolojik etkilerle ayrılması ile oluşmuş, içinde canlı toplulukları barındıran, bitki hayatının besin kaynağı durumundaki örtü katına toprak adı verilir. Topraklar oluşum şekillerine göre ikiye ayrılır. Binalar taşınmış ve yerli topraklardır. Ülkemizde toprakların yarısından fazlası yerli topraklardır.

Buna göre, aşağıdaki toprak çeşitlerinden hangisi yerli topraklar arasında yer almaz?

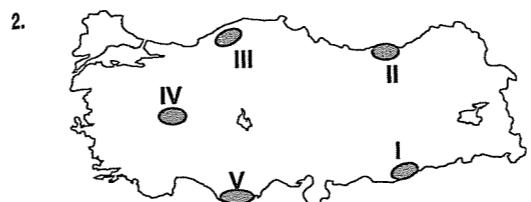
- A) Çernozyum   B) Kahverengi step
C) Löss   D) Kahverengi orman
E) Terra - Rossa

Konu Performans Testi - 2

1. I. Yağışın fazla olması
II. Eğimin fazla olması
III. Bitki örtüsünün zengin olması

Yukarıdakilerin halleri toprak oluşumunu kolaylaştırıcı etkide bulunur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

Yukarıdaki Türkiye haritasında gösterilen alanlardaki yaygın toprak tipleriyle ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) II'de kahverengi orman toprakları görülür.
B) I ve IV'te toprak tipleri benzerdir.
C) V'te karstik arazi üzerinde olmuş terra-rossa topraklar yer alır.
D) III'te podzol toprakları yaygındır.
E) I ve IV'teki toprakların kireç oranı II ve III'teki toprakların kireç oranından azdır.

3. Türkiye'de bitki örtüsünün yoğun olduğu alanlarla aşağıdakilerin hangisi paralellik gösterir?

- A) Yükselti değerlerinin fazla olduğu yerler.
B) Yağış miktarının fazla olduğu alanlar.
C) Kuraklığın fazla olduğu alanlar.
D) Karstik arazinin yaygın olduğu alanlar.
E) Denize uzaklığın fazla olduğu alanlar.

4. – Orta kuşak karalarının iç kesimlerinde yaygındır.
– Bozkır bitki örtüsü altında gelişir.
– Türkiye'de iç bölgelerde yaygın olan topraklardır.

Yukarıda bazı özellikleri verilen toprak tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kahverengi step toprakları
B) Kahverengi orman toprakları
C) Çernozyom toprakları
D) Laterit toprakları
E) Podzol toprakları

5. Toprakların oluşum özellikleri dikkate alındığında, Akdeniz Bölgesi'nde yaygın olarak görülen toprak tipinin aşağıdakilerden hangisi olduğunu söyleyebilir?

- A) Lateritler
B) Podzollar
C) Terra-rosa
D) Kahverengi orman
E) Tundra

6. – En fazla yağışı yaz mevsiminde alır.
– Kar erimesi daha çok yaz başlarında gerçekleşir.
– Yükseltinin fazla olması sıcaklığın düşük olmasına neden olmuştur.

Yukarıda bazı özellikleri verilen bölümde yaygın olarak görülen bitki örtüsü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dağ çayırları
B) Maki
C) Bozkır
D) Geniş yapraklı orman
E) Karma yapraklı orman

7. Türkiye'de çeşitli toprak tiplerinin görülmemesinde etkili olan temel faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çeşitli iklim tiplerinin görülmesi
- B) Doğu-batı genişliğinin fazla olması
- C) Plato alanlarının geniş alan kaplaması
- D) Karstik arazilerin varlığı
- E) Fay hatlarının yaygın olması

8. Türkiye'nin iç kesimlerinde kahverengi ve kestane-rengi step toprakları yaygın iken kıyı kesimlerinde bu tür topraklara pek rastlanmaz.

Bu durum kıyı kesimlerle iç kesimlerin,

- I. bitki örtüsü
  - II. iklim özellikleri
  - III. yürütülen ekonomik faaliyet
  - IV. erozyon şiddeti
- gibi özelliklerden hangileri bakımından farklı olmasının sonucudur?**

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

9. İlkbahar yağışlarıyla yeşeren ot topluluklarının yaz kuraklığına bağlı olarak sararması sonucu bozkır bitki örtüsü oluşur.

Buna göre, aşağıdaki bölgelerin iklim özellikleri dikkate alındığında, hangilerinde bozkır bitki örtüsünün daha geniş bir alanda görüldüğü söyleyenebilir?

- A) Marmara - İç Anadolu
- B) Karadeniz - Akdeniz
- C) İç Anadolu - Güneydoğu Anadolu
- D) Doğu Anadolu - Karadeniz
- E) Akdeniz - Ege

10. Türkiye'de en yaygın görülen taşınmış toprak, alüvyon topraklarıdır.

Bu durum üzerinde,

- I. akarsuların en etkili dış kuvvet olması
  - II. iç kesimlerde iklimin kurak olması
  - III. arazinin kırıkkılı yapıda olması
  - IV. akarsu erozyonunun etkili olması
- durumlardan hangileri daha fazla etkilidir?**

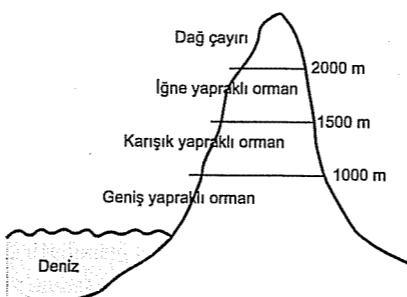
- A) I ve III
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

11. Erzurum-Kars Bölümü'nde çernozyom topraklarının oluşmasında,

- I. dağ çayırlarının yaygın olması
  - II. hayvancılık faaliyetlerinin gelişmiş olması
  - III. yaz yağışlarının fazla olması
  - IV. nüfus yoğunluğunun az olması
- özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?**

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

12.

Yukarıda Karadeniz Bölgesi'nde orman türlerinin yükseltiye göre dağılımı verilmiştir.

Buna göre, ormanların bu şekilde dağılışında aşağıdakilerden hangisi temel etkendir?

- A) Yükseldikçe yağış miktarının artması
- B) Yükseldikçe toprak türünün değişmesi
- C) Yükseldikçe sıcaklığın azalması
- D) Yükseklerde kalıcı karlara rastlanması
- E) Yükseldikçe basınç değerlerinin düşmesi

13. I. Kahverengi orman toprakları

II. Terra-rosa toprakları

III. Çernozyom toprakları

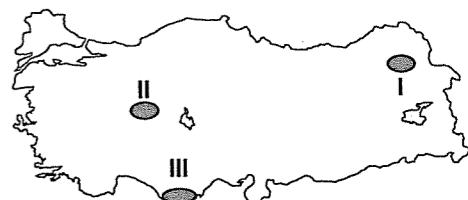
IV. Kahverengi step toprakları

Yukarıda Türkiye'de görülen bazı toprak tipleri verilmiştir.

Bu toprak tiplerinin hangilerinin görüldüğü yerde yıllık yağış miktarı daha fazladır?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

16.

Yukarıdaki Türkiye haritasında taranarak gösterilen alanlarda görülen toprak tipleri, aşağıdakilerin seçeneklerin hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

I   II   III

A) Kahverengi orman	Çernozyom	Laterit
B) Çernozyom	Kahverengi step	Terra-rosa
C) Laterit	Terra-rosa	Çernozyom
D) Tundra	Çernozyom	Kahverengi orman
E) Kahverengi step	Kahverengi orman	Terra-rosa

17. Dağların yamaçlarından yerçekimi ve suların etkisiyle taşınan çeşitli boyuttaki malzemeler, yamaçların eteklerinde birikir. Eteklerde biriken bu depolara yamaç deposu ve bunların üzerindeki topraklarada kolüvyal topraklar denir.

Buna göre, aşağıda verilen alanların hangisinde kolüvyal toprakların bulunma olasılığı daha fazladır?

- A) Dağ eteği ovalarında
- B) Delta ovalarında
- C) Karstik platozlarda
- D) Yatay duruşlu platozlarda
- E) Yerşekillerinin sade olduğu alanlarda

18. **Taşınmış topraklarla ilgili,**

- I. mineral bakımından zengindir.
  - II. bulundukları bölgenin iklim özelliklerini yansıtır.
  - III. Türkiye'de en yaygın olanı alüvyal topraklardır.
  - IV. tarımsal açıdan verimlidirler.
- değerlendirmelerinden hangileri yanlışdır?**
- A) Yalnız II
  - B) Yalnız IV
  - C) I ve II
  - D) II ve IV
  - E) III ve IV

19. Rüzgârlar tarafından taşınan küçük kum ve mil boyutundaki malzemenin birikmesi ile oluşmuş, çoğunlukla sarımsı, gözenekli, kolay ufalanın birikinti depolarından oluşan topraklardır.

Yukarıda tanımlanan toprak tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vertisoller   B) Rendzinalar
C) Löslər   D) Alüvyonlar
E) Çernozyomlar

20. I. Erozyon
II. Sel ve su baskınları
III. Tektonik depremler
IV. Hayvancılık faaliyetleri

Yukarıdakilerden hangileriyle bitki örtüsü arasında bir ilişki kurulamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

21. Aşağıdaki bölgelerde etkili olan dış kuvvetler dikkate alındığında, hangisinde löş topraklarının daha yaygın olması beklenir?

- A) Marmara Bölgesi
B) Karadeniz Bölgesi
C) Akdeniz Bölgesi
D) Doğu Anadolu Bölgesi
E) İç Anadolu Bölgesi

22. - İlman kuşakta, yaprağını döken orman örtüsü altında gelişirler.
- Kireç ve tuz oranı düşüktür.
- Türkiye'de en yaygın Doğu Karadeniz Bölümünde görülür.

Yukarıda özellikleri verilen toprak tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kahverengi orman toprakları
B) Podzol toprakları
C) Terra-rosa topraklar
D) Tundra topraklar
E) Kestanerengi step toprakları

23. Rendzina türü topraklar genel olarak yumuşak kireç taşları üzerinde gelişme gösterirler. Toprak genellikle koyu renkli olup, alt kısmında kireç birikimi mevcuttur. Kireç taşının parçalanmasından dolayı toprak içerisinde bol miktarda çakıl bulunmaktadır.

Yukarıdaki açıklamaya göre, aşağıdakilerden hangisinde rendzina türü toprakların daha yaygın olması beklenir?

- A) Akdeniz   B) Karadeniz
C) Doğu Anadolu   D) Marmara
E) Güneydoğu Anadolu

24. Türkiye'nin iklim özellikleri dikkate alındığında, aşağıdakilerden hangisinin Türkiye'de görülmesi beklenmez?

- A) Çernozyomlar
B) Tundralar
C) Kahverengi orman toprakları
D) Terra-rosa
E) Alüvvial topraklar

Türkiye'de Nüfus ve Yerleşme

Konu Performans Testi - 1

1. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye nüfusuyla ilgili yanlış bir değerlendirmedir?

- A) Genç nüfusu oranı yaşlı nüfus oranından fazladır.
B) Kent nüfusu oranı kırsal nüfus oranından fazladır.
C) Nüfus artış oranı Avrupa'nın nüfus artış oranından yüksektir.
D) Nüfus yoğunluğu komşu olduğu diğer ülkelerden fazladır.
E) Çalışan nüfusun %60'tan fazlası erkek nüfustur.

2. Türkiye'de göç alan şehirlerin göç alma nedenleri birbirinden farklıdır.

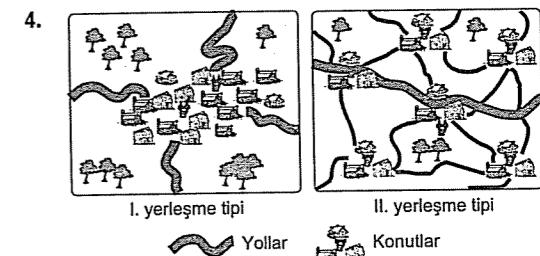
Aşağıdaki şehirlerden hangisinin göç alması sırasında sahip olduğu yeraltı zenginlikleri daha fazla etkili olmuştur?

- A) Antalya   B) Bursa   C) Zonguldak
D) İzmir   E) İstanbul

3. Aritmetik nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu bölge Marmara'dır.

Aşağıdakilerden hangisi Marmara Bölgesi'nin nüfuslanması nedenlerinden değildir?

- A) İş olanaklarının fazla olması
B) Eğitim ve sağlık olanaklarının gelişmiş olması
C) Enerji ürtemenin fazla olması
D) Ticari faaliyetlerin gelişmiş olması
E) Ulaşım sistemlerinin gelişmiş olması

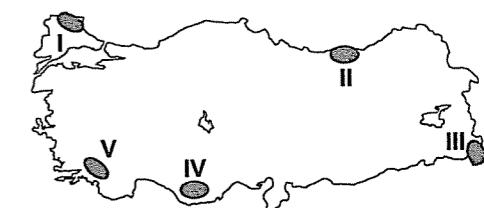

Yukarıda iki farklı merkeze ait yerleşme tipi gösterilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi verilen yerleşme tipiyle ilgili yanlış bir değerlendirmedir?

- A) I. yerleşme tipinin görüldüğü alanlarda yağış miktarı ve su kaynakları daha kısıtlıdır.
B) II. yerleşme tipi Türkiye'de en yaygın Karadeniz Bölgesi'nde görülür.
C) I. yerleşme tipinin görüldüğü alanlarda yerşekilleri daha sade dir.
D) II. yerleşme tipinin görüldüğü alanlarda yağış rejimi daha düzensizdir.
E) I. yerleşme alanında tarımda makinalama daha yaygındır.

5. Türkiye'de yerşekillerinin engebeli olduğu alanlarda aritmetik nüfus yoğunluğu genellikle azdır.

Buna göre, haritada yerşekilleri engebeli olan taralı alanların hangisinde aritmetik nüfus yoğunluğu daha fazladır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

6. Bir bölgedeki toplam nüfus sayısının, o bölgenin tarım alanlarına bölünmesiyle fizyolojik nüfus yoğunluğu elde edilir.

Doğu Karadeniz Bölümü'nün fizyolojik nüfus yoğunluğunun fazla olmasına neden olan faktör, aşağıdakilerin hangisi üzerinde etkili değildir?

- A) Tarımda makinalaşmanın az olması
- B) Dağınık kır yerleşmelerinin yaygın olması
- C) Karayolu yapım maliyetinin yüksek olması
- D) Toprakta tuz ve kireç oranının düşük olması
- E) Tarım alanları oranının az olması

7. Aşağıda Türkiye'nin nüfus özellikleriyle ilgili yapılan değerlendirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kıyı kesimlerinde nüfus yoğunluğu genellikle iç kesimlerden fazladır.
- B) Genç nüfus oranı yaşlı nüfus oranından yükseltir.
- C) Sanayi sektöründe çalışanlarının oranı, hizmet sektöründen fazladır.
- D) Kentli nüfus miktarı kırsal nüfus miktarından fazladır.
- E) Yersekillerinin engebeli olduğu alanlarda nüfuslanma azdır.

8. Aşağıdaki şehirlerin hangisinin nüfus miktarı üzerinde sanayileşme önemli bir etkiye sahip değildir?

- A) Eskişehir
- B) Gaziantep
- C) Nevşehir
- D) Bursa
- E) İzmit

9. Aşağıda verilen yerleşim alanlarından hangisinde yaz mevsiminde nüfusun artış göstermesi diğerlerinden farklı bir nedene bağlı olarak gerçekleşir?

- A) Marmaris
- B) Antalya
- C) Rize
- D) Bodrum
- E) Çeşme

10. I. Yıldız Dağları bölümü

- II. Tuz Gölü ve çevresi

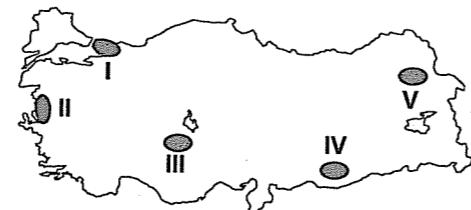
- III. Teke Yarımadası

Yukarıda numaralanarak verilen yerler Türkiye'de az nüfuslu alanlar arasında yer alır.

Bu merkezlerin az nüfuslanması en etkili olan faktörler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

I	II	III
A) Yersekillerinin engebeli olması	Kuraklık	Karstik arazi yapısı
B) Kuraklık	Karstik arazi yapısı	Kuraklık
C) Kuraklık	Yükselti fazlalığı	Karstik arazi yapısı
D) Karstik arazi yapısı	Kuraklık	Yersekillerinin engebeli olması
E) Kuraklık	Yersekillerinin engebeli olması	Karstik arazi yapısı

- 11.

Yukarıdaki Türkiye haritasında gösterilen alanların hangilerinde aritmetik nüfus yoğunluğu daha fazladır?

- A) I ve II

- B) I ve III

- C) II ve III

- D) III ve V

- E) IV ve V

12. Şehirler fonksiyonlarına göre sıralanırsa, aşağıdakilerden hangisi tarım şehri olarak niteleendirilemez?

- A) Amasya

- B) Zonguldak

- C) Konya

- D) Rize

- E) Çorum

13. Türkiye'deki bazı yerleşim birimlerinin nüfuslarının mevsimlere göre değişmesinde;

- I. turizm

- II. tarım

- III. sanayi

- IV. madencilik

gibi ekonomik faaliyetlerden hangileri daha fazla etkili olmaktadır?

- A) I ve II

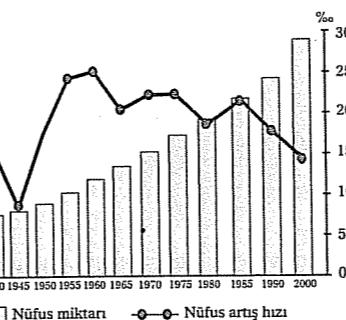
- B) I ve IV

- C) II ve III

- D) II ve IV

- E) III ve IV

- 14.

Yukarıdaki grafikte Türkiye'nin 1927 ile 2000 yılları arasındaki nüfus artış hızı ve nüfus miktarının değişimi verilmiştir.

Grafikteki verilerden aşağıdaki sonuçların hangisine ulaşılamaz?

- A) Nüfus artış hızının en düşük olduğu 1940-1945 aralığıdır.

- B) Nüfus artış hızı 30'un üzerinde çıkmamıştır.

- C) 1985'ten sonra nüfus artış hızında düzenli bir azalma olmuştur.

- D) Verilen bütün dönemler arasında nüfusta artış yaşanmıştır.

- E) 2000 yılındaki nüfus miktarı 1927 yılındaki dört katından azdır.

15. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki kırsal kesimden kentlere olan göçün sonuçları arasında yer almaz?

- A) Nüfusun ülke içinde dağılımının dengesiz olması

- B) Tarımda makinalaşmanın artması

- C) Sanayi tesislerinin zamanla kent içinde kalması

- D) Kentlerde alt yapı hizmetlerinin zorlaşması

- E) Gecekondu mahallelerinin oluşması

16. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye nüfusuyla ilgili yanlış bir değerlendirme?

- A) Nüfus Türkiye geneline dengeli dağılmamıştır.

- B) En fazla yaşanan göç türü, kırdan kente göçtür.

- C) Nüfusun dağılışında doğal faktörlere bağımlılık fazladır.

- D) Kır nüfusu oranı kent nüfusu oranından fazladır.

- E) Genç nüfus oranı, yaşlı nüfus oranından fazladır.

17. Tarımda makinalaşmanın gerçekleşmesi, insan gücüne olan ihtiyacı azalttığından, kırdan kente göçün artmasına neden olmuştur.

Bu durum aşağıdakilerin hangisinden olan göç üzerinde fazla etkili olmamıştır?

- A) Konya
- B) Nevşehir
- C) Afyon
- D) Trabzon
- E) Yozgat

18. I. Nüfus miktarının fazla olması
II. Çalışan, nüfusun yaş ortalamasının düşük olması
III. Genç nüfus oranının yüksek olması
IV. Kentli nüfus oranının kırsal nüfus oranından fazla olması

Yukarıda verilenlerden hangileri Türkiye'nin nüfus artış hızının yüksek olduğunu kanıtlar?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

Konu Performans Testi - 2

1. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin nüfus özellikleriyle ilgili yanlış bir değerlendirmendir?

- A) Aritmetik nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu bölge Marmara'dır.
- B) Türkiye'de yaşanan iç göç, büyük oranda kıdan kente doğrudur.
- C) Nüfus artış hızı Avrupa ülkelerinden fazladır.
- D) Nüfusun dağılışında iklim ve yersekillerinin etkisi fazladır.
- E) Aritmetik nüfus yoğunluğunun en az olduğu bölge Güneydoğu Anadolu'dur.

2. Tarımsal nüfus yoğunluğu, yersekillerinin engebeli, tarım alanlarının dar olduğu alanlarda fazladır.

Buna göre, aşağıdakilerden yersekillerinin özellikleri dikkate alındığında, hangisinin tarımsal nüfus yoğunluğunun daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) Diyarbakır   B) Nevşehir   C) Giresun
- D) Amasya   E) Çankırı

3. Köy altı yerleşmeler, ekonomik nedenlerle köylerden geçici süreliğine ayrılanların kurduğu, geçici yerleşmelerdir.

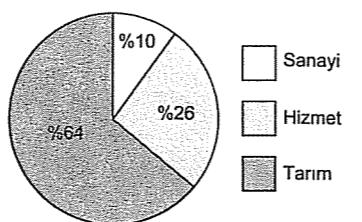
Aşağıdakilerden hangisi köy altı yerleşmeleri örnek oluşturmaz?

- A) Mezra   B) Belde   C) Kom
- D) Çiftlik   E) Yayla

4. Aşağıdaki yerleşim merkezlerinin hangisinin kırsal kesimindeki yerleşmeler daha çok dağıtık yerleşme özelliği gösterir?

- A) Konya   B) Ankara   C) Trabzon
- D) Sivas   E) Afyon

5.

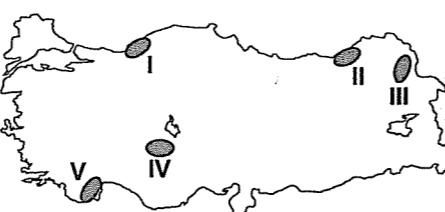

Yukarıdaki grafikte çalışan nüfusun iş kollarına dağılımı verilmiştir.

Bu grafikte nüfusun iş kollarına dağılımıyla, aşağıdakilerden hangisinin nüfusunun iş kollarına dağılımı arasında benzerlik daha azdır?

- A) Hakkari   B) Nevşehir   C) Zonguldak
- D) Mardin   E) Yozgat

6. Kır yerleşmeleri iklim, yersekilleri ve su kaynakları gibi doğal çevre şartlarından dolayı dağıtık ve toplu yerleşme özelliği gösterir.

Buna göre, Türkiye haritası üzerinde işaretelli alanların hangisinde, toplu yerleşmeler daha yaygındır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

1. Aşağıda mevsimlik göç alan bazı iller verilmiştir. Bu illerden hangisine gerçekleşen mevsimlik göçün karakteri diğerlerinden farklıdır?

- A) Trabzon   B) Adana   C) Manisa
- D) Giresun   E) Antalya

8. Yerleşmeler, kırsal alanlarda toplu veya dağıtık olabilmektedir.

Buna göre, kırsal yerleşmelerin toplu veya dağıtık olmasında aşağıdakilerden hangisi daha etkilidir?

- A) Nüfus miktarı
- B) Yersekilleri ve su kaynakları
- C) Ekonomik faaliyet türü
- D) Jeolojik yapı
- E) Kent merkezine uzaklık

9. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki mevsimlik tarımsal işçi göçleriyle ilgili yanlış bir değerlendirmedir?

- A) Mevsimlik göçün süresi tarım sezonunun kapandığıyla son bulur.
- B) Tarımsal mevsimlik göçe katılanlar genellikle kalifiye eleman olmayanlardan oluşur.
- C) Kıyı Ege, İç Ege'den mevsimlik işçi göçü alır.
- D) Tarımsal mevsimlik göç en fazla Çatalca-Kocaeli Bölümü'ne olur.
- E) Karadeniz Bölgesi çay ve fındık tarımından dolayı mevsimlik işçi göçü alır.

10. Marmara Bölgesi'nde doğurganlık oranı diğer bölgelerden az olmasına karşılık nüfus artış hızı yüksektir.

Bu durum üzerinde,

- I. ölüm oranının düşük olması
  - II. bölge dışından olan göçün etkisi
  - III. yüzölçümünün küçük olması
- özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?**

- A) Yalnız II   B) Yalnız III   C) I ve II
- D) I ve III   E) II ve III

11. Türkiye'deki göçlerin en yaygın olanı kıdan-kente göçtür.

Kıdan kente göçün nedenleri arasında,

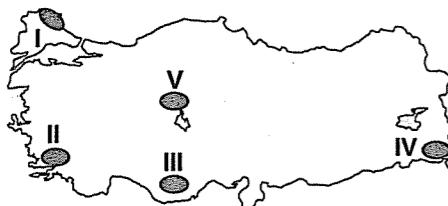
- I. kentlerde iş imkanlarının daha fazla olması
  - II. kentlerde alt yapı sorunlarının oluşması
  - III. kırsal kesimde tarım arazilerinin miras yolu ile parçalanması
  - IV. kırsal kesimde eğitim ve sağlık imkanlarının kısıtlı olması
- özelliklerinden hangileri gösterilemez?**

- A) Yalnız II   B) Yalnız IV   C) I ve III
- D) II ve IV   E) III ve IV

12. Aşağıdakilerden hangisinin kırsal kesimindeki konutlarda kullanılan ahşap malzeme daha yaygındır?

- A) İç Anadolu Bölgesi
- B) Doğu Anadolu Bölgesi
- C) Karadeniz Bölgesi
- D) Marmara Bölgesi
- E) Akdeniz Bölgesi

13. Yersekillerinin engebeli olduğu alanlarda, tarım alanları sınırlı olduğundan nüfuslanma azdır.

Buna göre, yukarıdaki haritada gösterilen alanların hangisinde nüfusun seyrek olması, yersekillerinin engebeli olmasına çıkışlıdır?

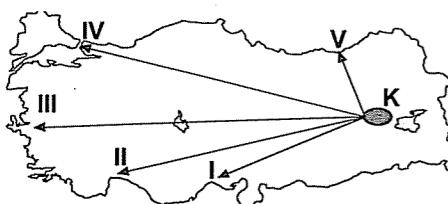
- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

14. Karadeniz Bölgesi'nin kırsal kesimindeki konutlarda ahşap malzeme kullanımının yaygın olmasında,

- I. su kaynakları yönünden zengin olması
  - II. bitki örtüsü yönünden zengin olması
  - III. yağış miktarının fazla olması
  - IV. arazinin engebeli olması
- faktörlerinden hangileri etkili olmamıştır?

- A) I ve III   B) I ve IV   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

15. Mevsimlik göç, insanların belli bir süre için başka alanlara gitmesi olayıdır.

Buna göre, K noktasından haritada gösterilen hangi alana olan mevsimlik göçler, yalnızca tarımda çalışmak amacıyla gerçekleşir?

- A) I ve III   B) I ve V   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve V

16. Türkiye'de bazı illerin nüfus artış hızının yüksek olması dışında, bu illere başka illerden olan göçler etkili olmaktadır.

Buna göre, İstanbul, İzmir, Bursa ve Adana'da nüfus artışının en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geniş tarım alanlarına sahip olmaları
- B) Sanayi bakımından gelişmiş olmaları
- C) Turizm potansiyellerinin fazla olması
- D) Önemli yolların kavşak noktasında bulunmaları
- E) Hayvancılık faaliyetlerinin gelişmiş olması

17. Birey veya grupların yaşadıkları yerlerden başka bir yerleşim alanına geçici veya kalıcı olmak üzere hareket etmelerine göç denir.

Türkiye'de göç sonucu, nüfus artışının yaşandığı aşağıdakilerden hangisinde nüfusun artması farklı bir nedene dayanır?

- A) Marmaris   B) Fethiye   C) Gebze
D) Alanya   E) Bodrum

18. Yükseltisi ve engebeli fazla olan yerler genellikle seyrek nüfuslidir.

Aşağıdaki alanların hangisinde nüfusun seyrek olması yükseltisinin ve engebeli arazinin fazla olmasından kaynaklanmaz?

- A) Menteşe Yöresi
- B) Hakkari Bölümü
- C) Konya-Karapınar Yöresi
- D) Yıldız Dağları Bölümü
- E) Teke ve Taşeli platoları

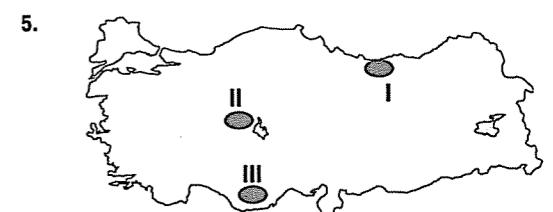
Konu Performans Testi - 3

1. Aşağıdakilerden hangisi **Türkiyede nüfusun hızlı artması sonucu ortaya çıkan sorunlardan biri değildir**?

- A) Eğitim hizmetlerinin yetersiz kalması
- B) İş gücüne olan ihtiyacın artması
- C) Konut ihtiyacının artması
- D) Sağlık hizmetlerinin yetersiz kalması
- E) İç ve dış göçlerin artması

4. I. Bebek ölüm oranlarının azalması
II. Doğum oranlarının azalması
III. İç göçün fazla olması
IV. Tarım alanlarının miras yoluyla parçalanması
Yukarıdakilerden hangileri nüfus artış hızını doğrudan etkilemez?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

Yukarıdaki Türkiye haritasında taralı olarak gösterilen alanların, kırsal kesimdeki konutlarında yaygın olarak kullanılan yapı malzemeleri, aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

I	II	III
A) Ahşap	Taş	Kerpiç
B) Taş	Ahşap	Kerpiç
C) Kerpiç	Taş	Ahşap
D) Ahşap	Kerpiç	Taş
E) Kerpiç	Ahşap	Taş

2. Aşağıda verilen ekonomik faaliyetlerden hangileri **Türkiye'de mevsimlik göçün yaşanmasında daha az etkiye sahiptir**?

- A) Tarım - turizm
- B) Tarım - hayvancılık
- C) Madencilik - sanayi
- D) Tarım - sanayi
- E) Turizm - hayvancılık

3. Türkiye'de yükselti arttıkça genel olarak nüfuslanma azalır.

Buna göre, aşağıdaki kentlerin yükselti degerleri dikkate alındığında, hangisinde nüfuslanmanın daha az olması beklenir?

- A) Denizli   B) Manisa   C) Kars
D) Elazığ   E) Gaziantep

6. Türkiye'de köyden kente veya kentten kente olan göçler nedeniyle birçok sorun oluşmaktadır.

Buna göre,

- I. altyapı yetersizliğinin yaşanması
- II. konut yetersizliğinin yaşanması
- III. iş gücüne olan gereksinimin azalması
- IV. sanayi kuruluşlarının kent içinde kalması

durumlarından hangileri göç alan kentlerde ortaya çıkan sorunlardan değildir?

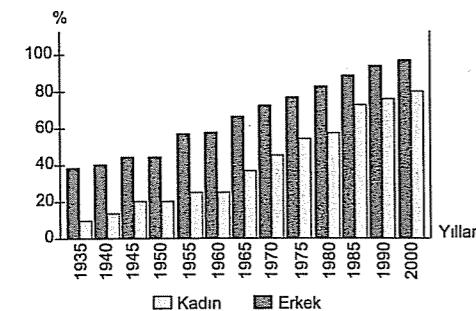
- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

7. Türkiye'de en yaygın köy altı yerleşmesi yaylalarıdır. Özellikle yazların serin ve yağışlı olan yörenlerimizdeki yüksek sahalarda çayır bitki örtüsünün gürleşmesi nedeniyle yaylacılık yaygındır.

Aşağıda verilen bölgelerin hangisinde yaylacılık faaliyetlerinin gelişmesi beklenmez?

- A) Ergene Bölümü
- B) Adana Bölümü
- C) Doğu Karadeniz Bölümü
- D) Antalya Bölümü
- E) Yukarı Murat-Van Bölümü

8. Aşağıdaki grafikte 1935-2000 yılları arasında Türkiye'deki kadın ve erkek okur yazar oranları verilmiştir.

Grafikteki verilerden aşağıdaki sonuçların hangisine ulaşılaz?

- A) 1960'tan sonra kadın okur-yazar oranı sürekli artmıştır.
- B) Verilen bütün yıllarda erkek okur-yazar oranı daha yüksektir.
- C) 1935'ten 2000 yılına kadar kadın okur-yazar oranı 4 kattan fazla artmıştır.
- D) Kadın ve erkek okur-yazar oranının en fazla olduğu yıl 2000'dir.
- E) 1935 yılında toplam okur-yazar oranı %40'tan fazladır.

9. Dağınık kır yerleşmelerinin yaygın olduğu bir yöre için,

- I. su kaynakları bakımından zengindir.
- II. yerşekilleri sade dir.
- III. tarimsal nüfus yoğunluğu azdır.
- IV. tarım alanlarının dağılışı parçalıdır.

İfadelerinden hangileri söylenemez?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

10. Aşağıda nüfus yoğunluğu az olan bazı alanlar ve bu durumu etkileyen en önemli faktör eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Hakkari Bölümü - Yerşekillerinin engebeli olması
- B) Tuz Gölü çevresi - Yağış azlığı
- C) Yıldız Dağları bölümü - Ulaşım yollarının dışında kalması
- D) Teke Platosu - Yağış azlığı
- E) Menteşe Yöresi - Yerşekillerinin engebeli olması

11. Göç eden kesim daha çok erkek nüfus olduğundan, göç veren merkezlerde erkek nüfus oranı kadın nüfus oranından daha azdır.

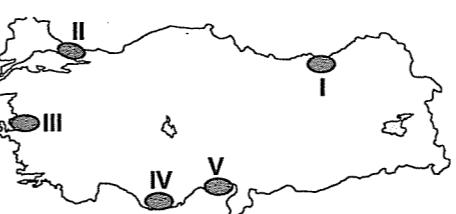
Buna göre, aşağıdaki merkezlerin hangisinde kadın nüfus oranı erkek nüfus oranından daha fazladır?

- A) İzmir
- B) Trabzon
- C) Bursa
- D) İzmit
- E) Ankara

12. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de nüfusun dağılışı üzerinde diğerlerinden daha az etkili dir?

- A) Sanayi kuruluşları
- B) Tarımsal verimlilik
- C) Bitki örtüsü
- D) Ulaşım olanakları
- E) İklim ve yerşekilleri

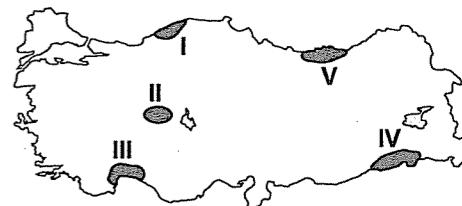
13. Türkiye'de kırsal bölgeleri genellikle sık nüfuslanmıştır.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli yerlerden hangisi bu genellemeye uymaz?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

- 16.

Yukarıdaki Türkiye haritasında alanların hangisinde yaz ve kış mevsimlerine göre nüfus yoğunluğu daha fazla değişir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

14. Türkiye'de aktif nüfus oranının, toplam nüfus içindeki payının yıldan yıla artış göstermesi, aşağıdakilerin hangisiyle açıklanabilir?

- A) Kırdan kente olan göçün artmasıyla
- B) Tarımda çalışanların sayısının artmasıyla
- C) Doğum oranının azalmasıyla
- D) Yaşlı nüfus oranının artmasıyla
- E) Bağımlı nüfus sayısının artmasıyla

17. Tarımsal nüfus yoğunluğunun fazla olduğu bir yöre için,

- I. gerçek alan ile izdüşüm alan arasındaki fark fazladır.
  - II. tarımda makina kullanımı yaygındır.
  - III. yerşekilleri engebelidir.
  - IV. toplu kır yerleşmeleri yaygındır.
- değerlendirmelerinden hangileri yanlış olur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

15. Türkiye'de nüfusun dağılışı bölgeler arasında büyük farklılıklar gösterir.

Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'de nüfusun bölgeler arasında farklı dağılmamasına neden olan doğal faktörlerden değildir?

- A) Ulaşım olanakları
- B) Sıcaklık koşulları
- C) Yerşekilleri ve yükselti
- D) Yağış miktarı ve rejimi
- E) Su kaynakları

18. Aşağıdakilerden hangisinin kentleşme süresince maden kaynağının en etkili faktör olduğu söylenebilir?

- A) Adana
- B) Batman
- C) Konya
- D) Sinop
- E) Kayseri

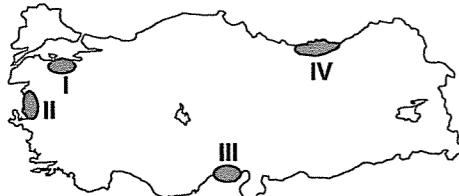
Konu Performans Testi - 4

1. Türkiye'de büyük kentlerdeki nüfus artışı küçük kentlere göre genellikle daha fazladır.

Büyük kentlerdeki hızlı nüfus artışının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ölüm oranının düşük olması
- B) Okur-yazar oranının yüksek olması
- C) Ortalama yaşam süresinin uzun olması
- D) İş olanaklarının fazla olması
- E) Ulaşım ağının gelişmiş olması

2. Türkiye'nin bazı alanlarında tarım ve sanayi faaliyetlerinin birlikte etkili olması sonucu nüfus yoğunlaşmıştır.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli alanların hangilerindeki nüfuslanmada bu iki faktörün birlikte etkili olduğu söylenemez?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II ve IV
- E) III ve IV

3. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin bazı kentlerinde ortaya çıkan konut açığının temel nedenidir?**

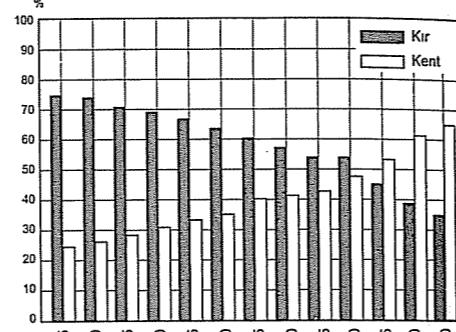
- A) Yerleşilemeyecek alanların yetersiz olması
- B) Nüfuslarının hızlı artması
- C) Çarpık kentleşmenin ortaya çıkması
- D) Çok katlı konut yapımına öncelik verilmesi
- E) Binaların deprem müttesebatına uygun olmaması

4. Şehirlerin gelişiminde pekçok sosyo-ekonomik özellikler etkilidir.

Aşağıdaki şehirlerin hangisinin gelişiminde etkili olan temel faktör diğerlerinden farklıdır?

- A) Manisa
- B) Rize
- C) Karabük
- D) Adana
- E) Aydın

5. Aşağıdaki grafikte Türkiye'nin 1935-2000 yılları arasındaki kır ve kent nüfusunun oransal değişimi verilmiştir.

Yalnızca grafikteki verilerden aşağıdaki sonuçların hangisine ulaşılamaz?

- A) 1985 yılından itibaren kent nüfus sayısı kır nüfus sayısını geçmiştir.
- B) 1935 yılında nüfusun yaklaşık dörtte biri kentlerde yaşamaktaydı.
- C) 2000 yılında nüfusun %60'tan fazlası kentlerde toplanmıştır.
- D) Sanayileşmenin artması kent nüfus oranının artmasına neden olmuştur.
- E) Kır nüfus oranı genellikle düzenli bir azalış göstermiştir.

6. **Aşağıdaki bölgelerin hangisi Türkiye'nin serek nüfuslu bölgeleri arasında yer almaz?**

- A) Yıldız Dağları Bölümü
- B) Hakkari Bölümü
- C) Yukarı Sakarya Bölümü
- D) Yukarı Murat-Van Bölümü
- E) Yukarı Kızılırmak Bölümü

1. Türkiye'de kıyı kesimleri genel olarak iç kesimlerden fazla nüfuslanmıştır.

Bu durum üzerinde aşağıdakilerden hangisi etkili değildir?

- A) Sıcaklık koşullarının elverişli olması
- B) Doğum oranının yüksek olması
- C) Yağış miktarının fazla olması
- D) Tarımda birim alandan alınan verimin yüksek olması
- E) İklimin iliman özellik göstergesi

Türkiye'nin göç özellikleriyle ilgili,

- I. daha çok 15-45 yaş arası nüfus göç eder.
  - II. göç alan merkezlerde kadın nüfus daha fazladır.
  - III. göçler genellikle doğudan batıya doğrudur.
  - IV. göçlerin temeli nedeni iş bulmaya yönelikir.
- bilgilerinden hangileri yanlıştır?**

- A) Yalnız II
- B) Yalnız IV
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) III ve IV

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye nüfusunun hızlı artış göstermesinde etkili değildir?

- A) Doğum oranının yüksek olması
- B) Sağlık koşullarının iyileşmesi
- C) Ortalama yaşam süresinin uzaması
- D) Kırdan kente göçün artması
- E) Bebek ölüm oranlarının azalması

10. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de çarpık kentleşme olduğuna kanıt olarak gösterilemez?**

- A) Trafik sorununun yaşanması
- B) Sanayi kuruluşlarının kent içinde kalması
- C) Ekonomik faaliyetlerin çeşitli olması
- D) Toplu taşıma sistemlerinin yetersiz olması
- E) Alt yapı hizmetlerinin aksaması

11. **Aşağıdakı platolardan hangisinde nüfuslanma diğerlerinden daha geridir?**

- A) Gaziantep Platosu
- B) Taşeli Platosu
- C) Erzurum-Kars Platosu
- D) Çatalca-Kocaeli Platosu
- E) Cihanbeyli Platosu

12. Aşağıdaki tabloda 2000 yılına göre Türkiye'de çalışan nüfusun sektörlerde göre dağılımı verilmiştir.

Ekonomik Faaliyet Kolları		
Tarım (%)	Sanayi (%)	Hizmet (%)
48,5	12,9	38,6

Buna göre, tablodaki verilerden yararlanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

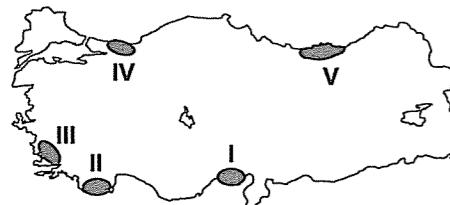
- A) Sanayide çalışanların sayısı tarım sektöründe çalışanların sayısından fazladır.
- B) Hizmet sektöründe çalışanların büyük bir bölümü Marmara ve İç Anadolu bölgelerinde toplanmıştır.
- C) Sanayide çalışanların oranının az olmasında tarım alanlarından alınan verimin fazla olması etkilidir.
- D) Hizmet ve sanayide çalışanların toplamı, tarımda çalışan toplam nüfustan fazladır.
- E) En az tarım işçişi Doğu Anadolu Bölgesi'ndedir.

13. **Bir bölgede doğum oranı az olmasına karşılık nüfus artış hızı yüksek ise, o yöreyle ilgili,**

- I. dışarıdan göç alır.
  - II. iş imkanları fazladır.
  - III. kentleşme oranı düşüktür.
  - IV. enerji tüketimi azdır.
- bilgilerinden hangileri söylenemez?**

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

14. Türkiye'de kıyılar, genellikle bol yağışlı olduğu ve verimli tarım alanları sahip olduğu için dolayı yoğun nüfusludur.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritasında gösterilen alanlardan hangileri, bol yağış aldığı halde, yerşekillerinden dolayı daha az nüfuslanmıştır?

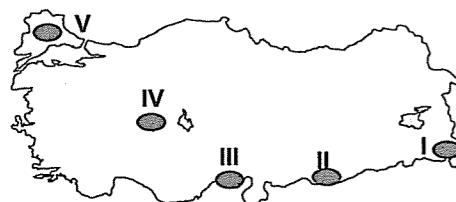
- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) III ve V   E) IV ve V

15. İç Anadolu Bölgesi'nin kırsal kesiminde kerpiç, Akdeniz Bölgesi'nde taş ve Karadeniz Bölgesi'nde ahşap evler yaygındır.

Buna göre, konutlarda kullanılan yapı malzemesi üzerinde en etkili faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kültürel yapı
B) Ekonomik faaliyet türü
C) Nüfus miktarı
D) Doğal çevre koşulları
E) Nüfusun eğitim düzeyi

16. Tarımla uğraşan ünfusun, tarım alanlarına bölünmesiyle tarımsal nüfus yoğunluğu bulunur.

Buna göre, haritada taralı alanların yeryüzü şekillerinin özelliklerini dikkate alındığında, hangisinde tarımsal nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu savunulabilir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

17. Bir ülkede çalışan nüfusun yaş ortalamasının yüksek olması, o ülkenin aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

- A) Bebek ölüm oranının fazla olduğunu
B) Nüfusun eğitim düzeyinin düşük olduğunu
C) Nüfus artış hızının az olduğunu
D) İç göçün fazla olduğunu
E) Kişi başına düşen milli gelirin az olduğunu

Konu Performans Testi - 5

1. Türkiye'de çeşitli planlamalar yapmak, yaşayan insan sayısını ve bunun ileriki yıllarda ne kadar olacağını bilmek için nüfus sayımı yapılmaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi nüfus sayımının sonucunda elde edilecek bilgilerden biri değildir?

- A) Nüfusun yaş gruplarına göre dağılımı
B) Çalışan nüfusun sektörlerde göre dağılımı
C) Nüfusun ülke genelindeki dağılım düzeni
D) Nüfus artış hızı
E) Doğum oranı

2. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de ülke içi nüfusun dağılışında etkili faktörlerden biri değildir?

- A) Yükseltti
B) Nemlilik
C) Matematik konum
D) Yer altı madenleri
E) Su kaynakları

3. Türkiye, nüfusu hızla artan bir ülkedir. Nüfusumuz her yıl 1 milyondan fazla kişi eklenmektedir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Türkiye nüfusun hızlı artmasının nedenleri arasında yer almaz?

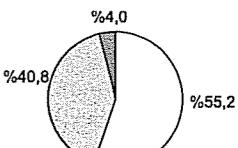
- A) Bebek ölümlerinin giderek azalması
B) Doğumların fazla olması
C) Ortalama insan ömrünün kısalması
D) Sağlık ve beslenme şartlarının iyileştirilmesi
E) Hayat standartının yükselmesi

4. Türkiye'deki geçici göçlerin meydana gelmesinde;

- I. Tarımsal
II. Endüstri kuruluşlarının dağılışı
III. Turizm
IV. Yaylaçılık etkinlikleri
gibi durumlarından hangileri etkili değildir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız IV
D) I ve II   E) III ve IV

5. Yandaki grafikte Türkiye'de genç, yetişkin ve yaşı nüfus payları verilmiştir.

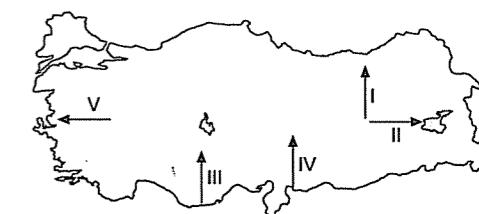

Grafiğe bakılarak,

- I. genç nüfusun yaşı nüfusa oranı
II. çalışma çağındaki nüfusun oranı
III. toplam nüfus içinde genç nüfus miktarı
IV. aktif nüfus içinde çalışanların oranı
verilerinden hangileri elde edilemez?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) III ve IV

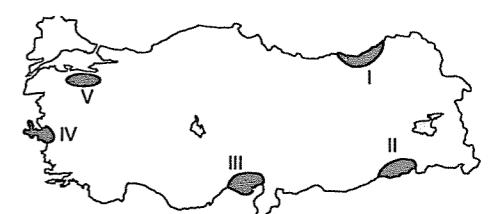
6. Tarımın ve sanayinin geliştiği yerler, iş olanakları fazla olduğu için dışarıdan göç alır.

Buna göre, haritada hangi ok doğrultusunda gidildiğinde iş olanaklarının en fazla görülür?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

7.

Haritada işaretli merkezlerin hangilerinin nüfuslanmasında tarımsal faaliyetler ve endüstri kuruluşlarının yoğunluğu birlikte etkili olmamıştır?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) IV ve V

8. Türkiye'de güney yamaçlar, Arjantin'de ise kuzey yamaçlar daha fazla nüfuslanmıştır.

Bu durumun meydana gelmesinde,

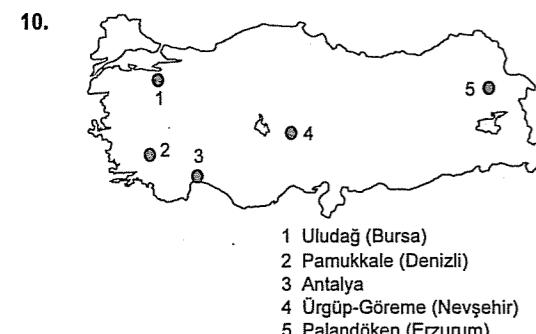
- bakı faktörü
  - yarımkürelerinin farklı olması
  - güneş ışınlarının düşme açısı
  - jeolojik yapılarının farklı olması
- etmenlerinden hangilerinin etkisi yoktur?**

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız IV
D) I ve II   E) III ve IV

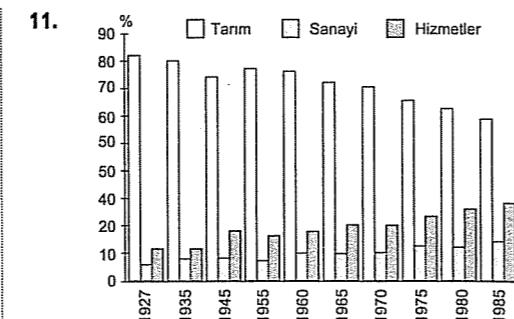
9. Türkiye'de nüfusun dağılışı ile toprak özellikleri arasında yakın ilişki vardır. Verimli tarım topraklarının bulunduğu yerlerde nüfus daha sıktır.

Buna göre, aşağıdaki ovaların toprak özelliği düşünüldüğünde, hangisinde nüfus yoğunluğu en azdır?

- A) Çukurova   B) Gediz   C) Elmalı
D) Adapazarı   E) Bursa

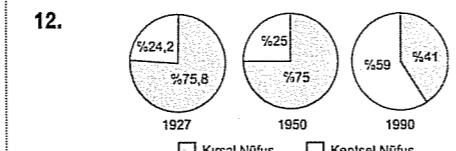
- A) 1 ve 2   B) 1 ve 4   C) 2 ve 4
D) 3 ve 4   E) 4 ve 5

Yukarıdaki grafikte Türkiye'de çalışan nüfusun sektörlerde dağılımının yıllara göre değişimi gösterilmiştir.

Grafikten yararlanarak aşağıdakilerden hangisi ulaşılabilir?

- Bütün yıllarda tarımda çalışan nüfusun oranı, sanayide çalışanların oranından daha fazladır.
- Hizmetlerde çalışan nüfus oranı 1980'de sanayidekilerin oranından fazla, tarımdakilerin oranından azdır.
- 1985'te sanayide çalışan nüfus miktarı hizmetlerde görev alan nüfus miktarından daha az olmuştur.
- Tarımda çalışanlar ile sanayide çalışanların oranı en az 1990'dadır.
- 1970'te sanayi sektöründe çalışanların oranı hizmet sektöründe çalışanların yarısıdır.

Grafiklerde 1927, 1950 ve 1990 yıllarında Türkiye'deki kırsal ve kentsel nüfus oranları verilmiştir.

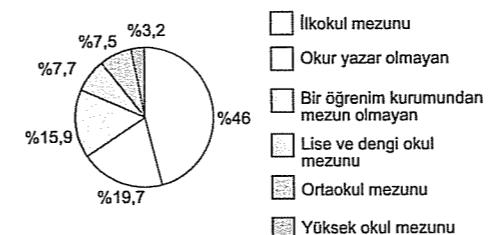
Tablodan yararlanarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- Kırsal nüfus miktarı düzenli olarak azalmaktadır.
- Kentsel nüfus oranının en az olduğu yıl 1927'dir.
- Kentleşme oranı sürekli artmaktadır.
- Tarım sektöründe çalışanların payı sürekli azalmaktadır.
- 1927 ile 1950 yıllarının kentsel nüfus oranları birbirine yakındır.

Buna göre, haritadaki işaretli bölgelerin hangilerinde kırsal nüfus oranı en fazladır?

- A) I ve II   B) I ve IV   C) II ve IV
D) III ve IV   E) IV ve V

Grafikte Türkiye nüfusun eğitim durumu verilmiştir.

Buna göre, yalnızca grafikten yararlanarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- Nüfusun yaklaşık % 80'i okuma yazma bilmektedir.
- Nüfusun yaklaşık % 35'i bir diplomaya sahip değildir.
- Okuma yazma bilenlerin içinde en fazla ilkokul mezunu vardır.
- Kentlerde okuma yazma oranı kırsal kesimden fazladır.
- Okuma yazma bilenlerin içinde üniversite mezunları en az paya sahiptir.

Türkiye'nin nüfus özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlışır?

- Aktif nüfusun toplam nüfus içindeki payı en fazladır.
- Son yıllarda nüfus artış hızı azalmaktadır.
- Kadın ve erkek nüfus oranları birbirine yakındır.
- Çalışan nüfusun büyük bir bölümü tarım sektöründedir.
- Bebek ölüm oranı artmaktadır.

16.

Yıllar	Tarım Sektörü (%)	Sanayi Sektörü (%)	Hizmet Sektörü (%)
1927	82	6	12
1945	74	8	18
1960	76	6	18
1970	70	10	20
1980	62	12	26
1990	54	13	33

Yukarıda Türkiye'nin sayılmış yıllarına göre çalışan nüfusun ekonomik sektörlerde dağılımı gösterilmiştir.

Grafikteki bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- 1945 yılında tarım sektöründe çalışanların sayısı, 1960 yılında tarım sektöründe çalışanların sayısından azdır.
- 1927, Türkiye'de tarımsal üretimin en fazla olduğu yıldır.
- 1990, Türkiye'de sanayide ham madde ihracatının en çok olduğu yıldır.
- Türkiye gelişmekte olan bir ülkedir.
- Tarımsal nüfus oranı sürekli olarak azalmıştır.

17. Türkiye'de nüfusun bölgelere dağılımı incelenliğinde aşağıdaki yerlerin hangisinde nüfus yoğunluğu en azdır?

- A) Kıyı ovalarında
B) Turistik yörelerde
C) Sanayi bölgelerinde
D) Ormanlık bölgelerinde
E) Verimli tarım alanlarında

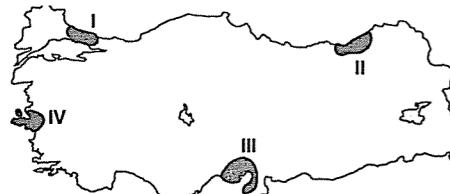
18. Liman şehirleri olan Samsun ve İzmir karşılaştırıldığında, İzmir'in Samsun'dan daha fazla geliştiği gözlenmiştir.

- Bu durum İzmir'in;**
- ticaret hacminin daha büyük olması
  - yağış rejiminin düzensiz olması
  - hinterlandının daha geniş olması gibi özelliklerinden hangileriyle açıklanabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve IV

Konu Performans Testi - 6

1. Endüstri faaliyetlerinin gelişmediği yereler dışarıya çok fazla göç verir.

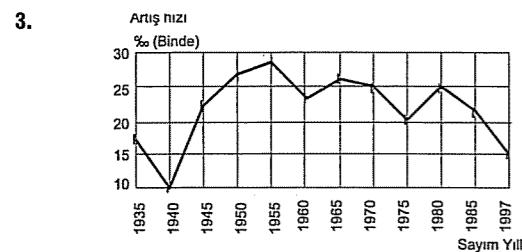

Buna göre, haritada işaretli yerlerin hangileri dışarıya en fazla göç verir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) III ve IV

2. Ülkemizde tarımda makineleşmenin gelişmediği yerlerin özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenenemez?

- A) Gerçek alan ile izdüşüm olan arasında fark fazladır.
B) Tarımsal nüfus yoğunluğu fazladır.
C) Dağınık köy yerleşmeleri yaygındır.
D) Makineleşmeye bağlı yöre dışına göç fazladır.
E) Kentsel nüfus oranı azdır.

Grafikte Türkiye'nin yıllara göre nüfus artış oranlarının değişimi verilmiştir.

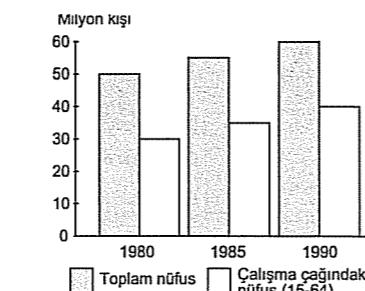
Grafikteki bilgilerden yararlanılarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Verilen yıllarda nüfus miktarı sürekli artmaktadır.
B) Nüfus artış hızları arasındaki fark en fazla 1960 - 1997 yılları arasındadır.
C) Nüfus miktarının en az olduğu yıl 1945'tir.
D) 1960 ile 1975 yılları arasında nüfus miktarı değişmemiştir.
E) 1997 yılındaki nüfus artış oranı, 1935 yılındaki nüfus artış orANIyla aynıdır.

4. Doğu Anadolu Bölgesi'nde doğal nüfus artışı çok yüksek olmasına rağmen nüfus yoğunluğu çok azdır. Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Diğer bölgelere göç vermesi
B) Bebek ölüm oranlarının fazla olması
C) Büyükbaba hayvancılığın yapılması
D) Volkanik arazinin geniş yer tutması
E) Yaz yağışlarının görülmesi

5.

Yukarıdaki grafikte, Türkiye'deki yıllara göre çalışma çağındaki nüfus ile ülke nüfusu karşılaştırılmıştır.

Grafikten yararlanılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Toplam nüfus miktarı sürekli artmasına
B) 1985'de nüfusun, 1980'den fazla, 1990'dan az olmasına
C) Çalışma çağındaki nüfusun 1990'da en fazla olmasına
D) Çalışanların büyük çoğunluğunu erkek nüfus oluşturmasına
E) Bütün yıllarda çalışma çağındaki nüfusun toplam nüfusun yarısından fazla olduğunu

6. Marmara Bölgesi, Türkiye'de nüfus miktarının ve yoğunluğunun en fazla olduğu bölgeidir.

Bu durum Marmara Bölgesi'nin,
I. bölge dışından fazla göç alması
II. endüstri kuruluşlarının yoğun olması
III. enerji tüketiminin fazla olması
IV. eğitim ve sağlık hizmetlerinin yaygın olması
özelliklerinden hangilerileyile açıklanamaz?

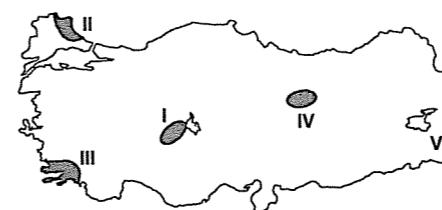
- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) III ve IV

1. Ülkemizde tarımsal nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu yerler Karadeniz Bölgesi ile Doğu Anadolu Bölgesi'dir.

Bu durumun meydana gelmesinde bölgelerin aşağıdakilerden hangisi etkili değildir?

- A) Kırsal nüfus oranının fazla olması
B) Tarım dışı sektörlerin fazla gelişmemesi
C) Tarımla uğraşan kişi sayısının fazla olması
D) Tarım alanlarının dar olması
E) Köyden kente göçün fazla olması

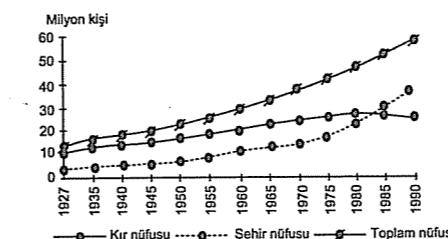
8.

Haritada işaretli yerlerin hangisinde, nüfus yoğunluğunun Türkiye ortalamasının altında olması yer şekillerinin engebeli olmasıyla açıklanamaz?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9.

Yukarıdaki grafikte 1927-1990 yılları arasında Türkiye'de kır, şehir ve toplam nüfus miktarı gösterilmiştir.

Yalnızca grafiğe bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenenemez?

- A) Toplam nüfus miktarı sürekli olarak artmıştır.
B) Kırsal nüfus miktarı 10 milyonun altına inmemiştir.
C) 1980 yılından sonra kırsal nüfus miktarı azalma geçmiştir.
D) 1955 yılında kentsel nüfusun oranı kırsal nüfusun oranından düşüktür.
E) Türkiye'de kırsal alanlarda doğum oranı 1980 yılından sonra azalmıştır.

10. Türkiye'de nüfusun dağılışında aşağıdaki faktörlerden hangisi etkili değildir?

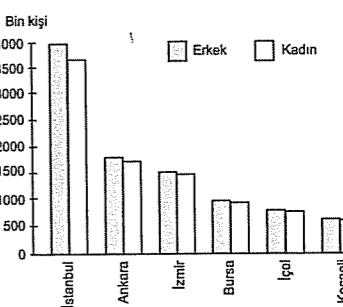
- A) Jeolojik yapı
B) Yeraltı madenleri
C) İklim
D) Boylam derecesi
E) Sanayi kuruluşlarının dağılışı

11. Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgelerinde aritmetik nüfus yoğunluğu az iken, tarımsal nüfus yoğunluğu fazladır.

Buna göre, bölgelerdeki tarımsal nüfus yoğunluğunun fazla olmasının nedeni aşağıdakiderden hangisidir?

- A) Yüzey şekillerinin engebeli olması
B) Yaz mevsiminin yağışlı geçmesi
C) Büyükbaba hayvancılığın yaygın olması
D) Bölge dışına göç verme oranının fazla olması
E) Tarım ürünü çeşitliliğinin fazla olması

12.

Yukarıdaki grafikte, en çok göç alan illerimizin nüfusundaki kadın-erkek durumu gösterilmiştir.

Yalnızca grafiğe bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenenemez?

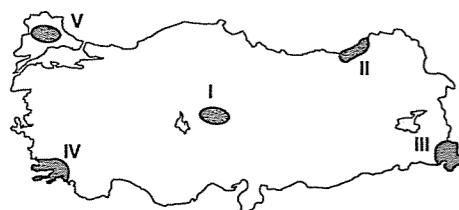
- A) Hiçbir ilde kadın ve erkek nüfusu birbirine eşit değildir.
B) Kadın-erkek nüfusu arasındaki fark en çok İstanbul'dadır.
C) Ankara ve İzmir'deki erkek nüfus toplamı, İstanbul'daki kadın nüfus toplamından azdır.
D) Çalışma çağındaki nüfus en çok İstanbul'dadır.
E) Verilen illerde erkek nüfusun fazla olmasının nedeni doğal nüfus artışı değildir.

13. İç Anadolu Bölgesi'nin nüfus miktarı Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden fazla olmasına rağmen, nüfus yoğunluğu daha azdır.

Bu durum İç Anadolu Bölgesi' nin aşağıdaki hangi özelliğile en iyi açıklanır?

- A) Yüzölçümünün büyük olmasıyla
- B) Yağış miktarının az olmasıyla
- C) Volkanik dağların fazla olmasıyla
- D) Ortalama sıcaklığının düşük olmasıyla
- E) Denizden uzak olmasıyla

14.

Tarım alanlarının dar, yağış miktarının fazla olduğu yerlerde tarımsal nüfus yoğunluğu fazladır.

Buna göre, haritada işaretli yerlerin hangilerinde tarımsal nüfus yoğunluğu daha azdır?

- A) I ve II
- B) I ve V
- C) II ve III
- D) III ve IV
- E) IV ve V

15. Orta Karadeniz Bölümü'nde nüfus, Doğu ve Batı Karadeniz bölgelerine göre daha dengeli dağılmıştır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arazinin daha alçak olması
- B) Yağış miktarının daha az olması
- C) Endüstri kuruluşlarının daha yoğun olması
- D) Bölge dışından daha fazla göç alması
- E) Killi kayaçların daha az olması

16. Nüfusumuzun hızlı artması ve kentlere yönelik göçler, kentlerimizin hızlı ve düzensiz büyümeye yol açar.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun sonucarından biri değildir?

- A) Fabrikaların kent içinde kalması
- B) Verimli tarım alanlarının azalması
- C) Çevre kirliliğinin artması
- D) İş olanaklarının artması
- E) Gecekondulasmaının artması

17. Tarım şehirlerinin büyümesi; çevresindeki tarım alanlarının genişliğine, tarım ürünlerinin çeşitliliğine ve üretim miktarına bağlıdır.

Buna göre, fonksiyonlarına göre özellikleri düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisinin gelişmesinde tarımsal faaliyetlerin payı en fazladır?

- A) Ankara
- B) Zonguldak
- C) Samsun
- D) Kırıkkale
- E) İzmit

18. Yeryüzü şekillerinde engebe arttıkça tarım alanlarının daralmasına bağlı olarak köyden kente göçler artar.

- I. Rize yöresi
- II. Menteşe yöresi
- III. Sivas çevresi
- IV. Diyarbakır çevresi

Buna göre, yukarıda verilen yerlerin hangilerinde meydana gelen göçler bu durumun sonucunda oluşmamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) Yalnız IV
- D) I ve II
- E) III ve IV

Konu Performans Testi - 7

1. Ege Bölgesi'nin İçbatı Anadolu Bölümü, bölge yüzölçümünün yarısını oluşturduğu halde bölge nüfusunun ancak %20'lük payına sahiptir.

Bu durumun meydana gelmesinde,

- I. yükseltinin fazla olması
- II. tarımsal verimin düşük olması
- III. güneş ışınlarının eğik açıyla düşmesi
- IV. kiş sıcaklıklarının düşük olması

özelliklerinden hangileri etkili değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) Yalnız IV
- D) I ve III
- E) II ve IV

2. Aşağıda dört ilimizin yaz mevsiminde nüfus miktarının artma nedenleri eşleştirilmiştir.

I. Rize	→	Yayla turizmi
II. Adana	→	Tarım
III. Aydın	→	Deniz turizmi
IV. Muğla	→	Tarım
V. Antalya	→	Deniz turizmi

Verilen eşleştirmelerden hangisi yanlışdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

3. Türkiye'de bazı yerlerin nüfusu, madenciliğe bağlı olarak yoğunlaşmıştır.

Aşağıdaki yerlerin hangisinin nüfuslanmasında madenciliğin etkisi yoktur?

- A) Elbistan
- B) Zonguldak
- C) Batman
- D) Soma
- E) Akhisar

4. İç Anadolu Bölgesi'nin nüfus yoğunluğu Türkiye ortalamasının altındadır.

Bu duruma neden olan faktörler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Kişi sıcaklıklarının düşük olması
- B) Yağış miktarının az olması
- C) Topraklarında tuz ve kireç oranının fazla olması
- D) Tarım ürünü çeşitinin az olması
- E) Tarım topraklarının geniş yer tutması

5.

Sayımlı yılı	Toplam Nüfus (Milyon)	Artış hızı (%)	Yoğunluk (kişi/km ²)
1927	13.648.270	-	18
1935	16.158.018	21.1	21
1940	17.820.950	19.6	23
1945	18.790.174	10.6	24
1950	20.974.188	21.7	27
1955	24.060.763	27.8	31
1960	27.754.820	28.5	36
1965	31.391.421	24.4	41
1970	35.605.176	25.2	45
1975	40.347.719	25.0	52
1980	44.736.937	20.6	58
1985	50.664.458	24.8	65
1990	56.573.035	21.7	73
1997	62.865.574	15.0	81

Tabloda Türkiye'nin yıllara göre nüfus miktarı, nüfus artış oranı ve nüfus yoğunluğu verilmiştir.

Yalnızca tabloya bakarak aşağıdakilerden hangisi söylemeyecektir?

- A) Verilen yıllarda nüfus yoğunluğu sürekli artmaktadır.
- B) Nüfus artış oranı ile nüfus artış miktarı paralelilik gösterir.
- C) Nüfus artış hızının en fazla olduğu yıl 1960'tır.
- D) 1997'deki nüfus yoğunluğu, 1965'teki nüfus yoğunluğunun iki katına yakındır.
- E) 1970 ile 1980 yılları arasında nüfus artış oranı azalmıştır.

6. Ege Bölgesi'nin güneyinde bulunan Menteşe Yöresi'nde kişi mevsimi serin ve yağışlı geçmesine rağmen nüfus seyrektrir.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yüzey şekillerinin engebeli olması
- B) Nem miktarının fazla olması
- C) Kışlarında girinti ve çıkışının fazla olması
- D) Yaz mevsiminin sıcak ve kurak geçmesi
- E) Dağların kıyıyla paralel uzanması

7. Aşağıda Türkiye'de bazı yerler ve bu yerlerdeki nüfusun seyrek olma nedeni eşleştirilmiştir.

Verilen eşleştirmelerden hangisi yanlışdır?

- A) Tuz Gölü çevresi → Yağış azlığı
- B) Hakkari Bölümü → Yükseltinin fazlalığı
- C) Yıldız Dağları → Yersekillerinin engebeliliği Bölümü
- D) Biga Yöresi → Arazi yapısının karstik olması
- E) Erzurum-Kars Bölümü → Kışların sert ve uzun geçmesi

8. Türkiye'de kalkerli arazilerin yaygın olduğu yerler topraklardaki kireç oranının fazlalığı ve yağışların yeraltına sızması nedeniyle tarımsal olanakları sınırlarıdır. Bu nedenle de bu yerlerde nüfus seyrekdir.

Buna göre;

- I. İğdır Ovası
- II. Taşeli Platosu
- III. Göller Yöresi
- IV. Teke Platosu

gibi yerlerin hangilerinde nüfusun seyrek olmasında arazi yapısının kalkerli olması etkili değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) III ve IV

9. Aşağıda beş coğrafi bölgemizin nüfus miktarları ve nüfus yoğunlukları verilmiştir.

Coğrafi Bölge	1997 Nüfusu (milyon)	Yoğunluk kişi (km ²)
Karadeniz	8.4	58
Marmara	13	240
Ege	7.5	66
Akdeniz	9.2	65
İç Anadolu	5.9	34

Buna göre, hangi bölgenin yüzölçümü en genişir?

- A) Karadeniz
- B) Marmara
- C) Ege
- D) Akdeniz
- E) İç Anadolu

10.

Bölgeler	Kadın (%)	Erkek (%)
Marmara	82	94
Akdeniz	73	89
Karadeniz	70	88
İç Anadolu	77	92
Ege	77	91
Güneydoğu Anadolu	45	76
Doğu Anadolu	55	81

Yukarıdaki grafikte ülkemiz nüfusundaki okur yazar kadın ve erkeklerin bölgelere göre oranı gösterilmektedir.

Yalnızca grafiğe bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Doğu Anadolu Bölgesi'nde okuryazar olmayan kadın daha çoktur.
- B) Okuryazar oranı bakımından kadın erkek arasındaki fark en az Akdeniz Bölgesi'ndedir.
- C) İç Anadolu ve Ege Bölgesi'nde toplam nüfus içindeki okuryazar oranı eşittir.
- D) Nüfus artış hızı Marmara Bölgesi'nde yüksektir.
- E) Bütün bölgelerde okuryazar erkek oranı daha fazladır.

11. Aşağıda Türkiye'nin yıllara göre tarımsal nüfusu, tarım arazisi ve tarımsal nüfus yoğunluğunun değişimi verilmiştir.

Yıl	Tarımsal nüfus (milyon kişi)	Tarım arazisi (km ²)	Tarımsal nüfus yoğunluğu (km ² /kişi)
1950	15.702.850	154.470	102
1980	25.097.430	275.750	91
1990	23.147.000	280.000	83

Tablodada verilenler incelenliğinde aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tarım arazisi genişledikçe tarımsal nüfus yoğunluğu azalmıştır.
- B) Tarımsal nüfus miktarları sürekli artmamıştır.
- C) Tarımsal nüfusun en fazla olduğu yıl, tarımsal nüfus yoğunluğu en azdır.
- D) Tarımsal nüfus yoğunluğunun en az olduğu yıl 1990'dır.
- E) Tarımsal nüfus miktarının en az olduğu yıl 1950'dir.

12. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de köyden kente yaşınan göçlerin nedenlerinden biri değildir?**

- A) Tarlaların miras yoluyla bölünmesi
- B) Tarımda makineleşmenin gelişmesi
- C) İş alanlarının kısıtlı olması
- D) Eğitim ve sağlık koşullarının gelişmemesi
- E) Nüfus dağılışının düzensiz olması

13.

İller	1980 nüfusu	1985 nüfusu	Net göç miktarı	%
Kocaeli	596.600	742.245	41.322	5,6
İstanbul	4.741.890	5.842.985	299.175	5,1
Bursa	1.148.791	1.324.015	47.573	3,6
İzmir	1.976.763	2.317.829	82.436	3,5
Antalya	748.706	891.149	25.354	2,8

Yukarıdaki tabloda 1980-1985 yılları arasında Türkiye'de en çok göç alan iller verilmiştir.

Tabloya bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenenemez?

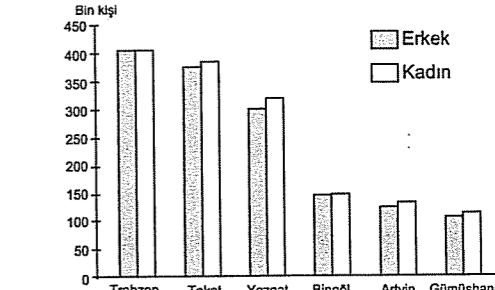
- A) En fazla göç alma oranı Kocaeli ilinde gerçekleşmiştir.
- B) İstanbul'da nüfus artış oranı en fazladır.
- C) Verilen yıllarda Kocaeli ve Antalya'nın nüfus miktarları birbirine en yakındır.
- D) Verilen yıllarda tüm illerin nüfus miktarları artmıştır.
- E) En az göçü Antalya almıştır.

14. Adana yazın tarımda çalışmak amacıyla dışarıdan göç alır.

Buna göre, aşağıda verilen il çiftlerinin hangisindeki yaz nüfus artışı, Adana ile benzerlik gösterir?

- A) İstanbul - İzmit
- B) Muğla - Antalya
- C) Bursa - İzmir
- D) Ordu - Giresun
- E) Zonguldak - Batman

15.

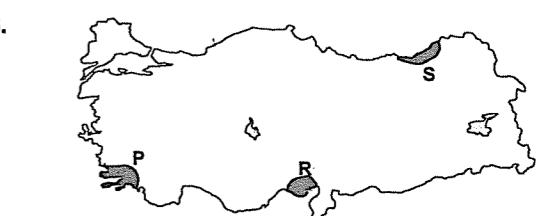

Yukarıdaki grafikte başlıca göç veren illerimizin nüfusundaki kadın erkek durumu gösterilmiştir.

Yalnızca grafiğe bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Göç veren illerimizde kadın nüfusu erkek nüfustan fazladır.
- B) Yozgat'ın göç verme miktarı, Bingöl'ün nüfusun yaklaşık yarısı kadardır.
- C) Kadın nüfusu en az Gümüşhane'de, en fazla Trabzon'dadır.
- D) Tokat'ın nüfusu Bingöl'ün nüfusunun yaklaşık yarısı kadardır.
- E) Bütün illerimizdeki göçün temel nedeni ekonomik sorunlardır.

16.

- I. Tarım ve endüstri faaliyetlerinin gelişmişliği nedeniyle nüfus yoğundur.
- II. Yağış miktarının fazlalığına rağmen nüfusu seyrektr.
- III. Köyden kente göç verme nedeni tarımda makineleşme değildir.

Yukarıda verilen özellikler harita üzerinde işaretli yerlerin hangilerinde görüller?

	I	II	III
A)	P	R	S
B)	R	P	S
C)	S	R	P
D)	R	S	P
E)	P	S	R

Konu Performans Testi - 8

1. Türkiye'nin nüfusu ile ilgili verilen aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) Doğum oranı yüksek olduğundan nüfus artış hızı yüksektir.
- B) Gelişmiş ülkelerde göre yaşam standartı daha düşük olduğundan ortalama ömür daha kısalıdır.
- C) Nüfus dağılışı bölgeler arasında düzenli değildir.
- D) Çalışan nüfus daha çok sanayide istihdam olmuştur.
- E) Tüketici nüfus oranı yüksektir.

2. Doğu Anadolu Bölgesi'nde nüfus yoğunluğunun az olmasında,

- I. yüzölçümünün geniş olması
- II. diğer bölgelere göçün yaşanması
- III. yeraltı kaynakları bakımından fakir olması
- IV. büyükbaş hayvancılığı yaygın olması
- özelliklerinden hangileri daha fazla etkili olmuştur?**

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

3. Türkiye'de nüfusun dağılışını etkileyen faktörlerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlışır?

- A) Tarım alanları yoğun nüfuslanmıştır.
- B) Yüksek ve engebeli yerlerde nüfuslanma azdır.
- C) Vadi tabanlarında nemin fazla olması yerleşmeyi engellemiştir.
- D) Sanayinin geliştiği alanlarda iş imkanlarının fazla olması nüfuslanmayı teşvik etmiştir.
- E) Soma, Batman ve Divriği gibi merkezlerdeki nüfuslanma yeraltı kaynaklarına bağlı olarak gerçekleşmiştir.

4. Nüfus dağılışı yeryüzünde oldukça düzensizdir. Bazı bölgelerde kilometrekareye 1.000 kişiden fazla kişi düşerken bazı bölgelerde de 1 kişi bile düşmediği görülmektedir.

Buna göre, bir bölgenin nüfus yoğunluğu üzerinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Sıcaklık ve yağış ortalamaları
- B) Yüzey şekilleri ve tarım alanları
- C) Kullanılan saat dilimleri
- D) Madenleri ve doğal zenginlikleri
- E) İşlek yolların yoğunluğu

5. Türkiye'de tarımsal nüfus yoğunluğu İtalya ve Hollanda'ya göre daha fazladır.

Bu durumun en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yarıkurak bir ülke olması
- B) Tarım alanlarının oranının az olması
- C) Sulamalı tarımın son yıllarda artması
- D) Yüzölçümünün büyük olması
- E) Tarımda çalışanların oranının azalması

- I. İşsizlik oranının fazla olması
- II. İşçi ücretlerinin düşük olması
- III. Doğuranlık oranının düşük olması
- IV. Bağımlı nüfusun az olması

Bir ülkede genç nüfus oranının fazla olması yukarıdakilerden hangilerinin meydana gelmesine neden olur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I ve IV
- D) II ve IV
- E) III ve IV

7. Türkiye'de yapılan yatırımlara bağlı olarak her sene yeni iş alanları oluşup, daha çok insana iş imkanı artırılmasına karşın, işsizlik oranı artmaktadır.

Bu durum en çok aşağıdakilerden hangisinin sonucudur?

- A) Yaşlı nüfus oranının artması
- B) Nüfus artış hızının kalkınma hızından yüksek olması
- C) Yaşam standartının artması
- D) Kırdan kente göç yaşanması
- E) Yabancı sermayenin Türkiye'de yatırım yapması

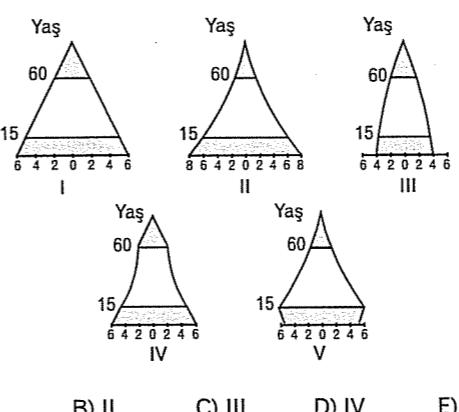
8. Aşağıda, nüfusları son dönemlerde hızlı artış gösteren bazı kentler verilmiştir.

Bunlardan hangisinin nüfus artışında yeni kurulan sanayi tesislerinin etkisi en azdır?

- A) İskenderun
- B) Mersin
- C) İzmit
- D) Gaziantep
- E) Antalya

9. A.B.D, Kanada ve Avustralya gibi geniş topraklara sahip bazı ülkelerde belli bir gelişmişlik ve refah seviyesine ulaştıktan sonra doğum oranlarında artış olduğu gözlenmektedir.

Bu duruma göre bu ülke nüfuslarının yaş piramidi aşağıdakilerden hangisindeki gibi olması beklenir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Türkiye'de nüfus artış hızı 1950 – 1955 döneminde %25'i geçmiş, 1955 – 1960 döneminde %30'a yaklaşmıştır.

1950 – 1960 döneminde nüfus artış hızının çok yüksek olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Savaş sonrası geleceğe güven duygusunun artması
- B) Doğum oranının artması, ölüm oranının azalması
- C) Tarımsal ve endüstriyel gelişmelerin artması
- D) Balkan ülkelerinden Türkiye'ye göçler olması
- E) Avrupa ülkelerine olan işçi göçlerinin azalması

11. Aşağıda ülkemizde köyden kente göçe neden olan bazı faktörler verilmiştir.

- I. Tarım topraklarının az olması
- II. Tarımda makine kullanımının yaygınlaşması
- III. Kültürel faaliyetlerin yetersizliği
- IV. Sağlık ve eğitim hizmetlerinin yetersiz kalması
- Bunlardan hangileri Doğu Karadeniz Bölümünden büyük şehirlere göçerde etkili olan faktörlerden değildir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve IV
- D) II ve III
- E) III ve IV

12. Mevsimlik nüfus göçleri daha çok tarım, turizm ve hayvancılık sektörlerinde görülmekte birlikte bazı sanayi kolları da mevsimlik göçe neden olmaktadır.

Aşağıda verilen sanayi kuruluşlarından hangisi, çevresinde mevsimlik nüfus göçüne neden olmaktadır?

- A) Sebze konserve
- B) Yünlü dokuma
- C) Cam
- D) Seramik
- E) İlaç

13. I. Tarımda makineleşme için yersekilleri elverişlidir.

II. Yağış miktarı az, su kaynakları sınırlıdır.

III. Tarımda sulamaya duyulan ihtiyaç azdır.

IV. Konut yapımında ahşap malzeme kulanımı yaygındır.

Yukarıda verilenlerden hangileri toplu kır yerleşmelerinin yaygın olduğu bölgelerin özellikleri arasında yer almaz?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

14. Doğu Karadeniz Bölümü'nün kıyı kesiminde görülen dağınık kır yerleşmelerinin ortaya çıkma nedenleri ile aşağıda verilen özelliklerinden hangisinin nedenleri arasındaki benzerlik en çoktur?

- A) Çalışan nüfusun büyük kısmının tarım sektöründe olmasının
B) Başka bölgelere büyük ölçüde nüfus göçünün
C) Güneş enerjisinden düşük ölçüde faydalananının
D) Geleneksel yapılarda ahşap malzeme kullanılmasının
E) Mera hayvancılığının yaygın olmasının

15. Sanayi tesislerinin ve nüfus artışının dağılışı ulaşım koşullarının elverişliliği ile paralellik gösterir.

Aşağıda verilen şehirlerden hangisinin nüfusunun fazla olması ve halen artması yukarıdaki durumla ilgili değildir?

- A) Eskişehir   B) İzmir   C) Kayseri
D) Samsun   E) Antalya

16. Aşağıda verilen şehirlerin hangisinin gelişmesinde daha çok sanayi etkili olmuştur?

- A) Rize   B) Çorum   C) Sinop
D) İzmit   E) Amasya

17. İstanbul'un fonksiyonlarından biri de liman kenti olmasıdır. Bir bakıma Türkiye'nin tümü İstanbul'un hinterlandı durumundadır.

Bu limanın gelişimi üzerinde aşağıdakilerden hangisinin payı en azdır?

- A) İşlek bir su yolu üzerinde bulunmasının
B) Yakın çevresinde çok sayıda sanayi tesisi olmasının
C) Ticaret hacminin büyük olmasının
D) Boğaziçi'nin turistik özellik taşımasının
E) Kara ve demir yollarıyla ülkenin her tarafına bağlı olmasının

18. Aşağıdakilerden hangisi kırsal alanlarda kerpiç evlerin yaygın olduğu yerlerin ortak özelliğidir?

- A) Eğimin fazla olması
B) Bitki örtüsünün zengin olması
C) Yükseltinin az olması
D) Dağınık yerleşmelerin yaygın olması
E) Yıllık sıcaklık farkının fazla olması

Üniversite Performans Testi

1. Bir yörede dağınık yerleşmelerin görülmesinde;

- I. Engebeli arazinin varlığı
II. Ulaşım kolaylığı
III. Yağış fazlalığı
IV. Doğal bitki örtüsü

gibi faktörlerden hangileri belirleyici etkiye sahiptir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

YGSCOĞSB269/1

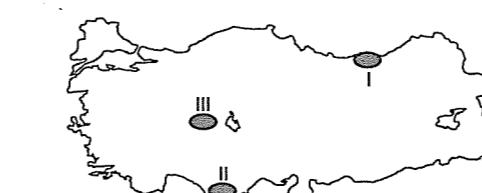
2. Kırsal kesimlerdeki konutlarda kullanılan yapı malzemesi üzerinde iklimin ve kayaç yapısının belirleyici bir etkisi vardır.

- Buna göre,**
I. Ahşap
II. Taş
III. Kerpiç
IV. Tuğla

gibi yapı malzemelerinden hangilerinin kullanılmasında iklimin ve kayaç yapısının etkili olduğu söylenemez?

- A) Yalnız II   B) Yalnız IV   C) I ve II
D) II ve III   E) III ve IV

YGSCOĞSB269/2

Yukarıdaki Türkiye haritasında gösterilen alanların yerleşim özellikleriyle ilgili aşağıdaki değerlendirmelerin hangisi yanlıstır?

- A) I nolu alandaki kırsal yerleşmeler dağınık yerleşme dokusu gösterir.
B) II nolu alandaki kırsal konutlarda yapı malzemesi olarak taş kullanımı yaygındır.
C) III nolu alanın kırsal kesimlerinde toplu yerleşme dokusu yaygındır.
D) II nolu alanda yaylacılık faaliyetleri yapılır.
E) I nolu alandaki konutlarda kerpiç malzeme kullanımı yaygındır.

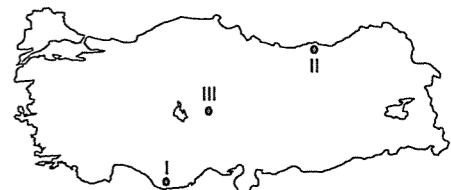
YGSCOĞSB269/3

4. Aşağıdakilerden hangisinin, Türkiye'de kırdan kente yaşanan göçlerin ortaya çıkardığı olumsuz sonuçlardan biri olduğu savunulamaz?

- A) Çarpık kentleşme
B) Altyapı hizmetlerinin zorlaşması
C) Kentli nüfus oranının artması
D) Tarım alanlarının yerleşim alanlarına dönüştürülmesi
E) Kentlerde işsizliğin artması

YGSCOĞSB269/4

5.

Yukarıda Türkiye haritası üzerinde işaretli yerlerden hangisindeki kırsal konutlarda yaygın olarak kullanılan malzeme sırasıyla taş, toprak (kerpiç) ve ağaçtır?

	Taş	Toprak	Ahşap
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	III	I
D)	II	I	III
E)	III	II	I

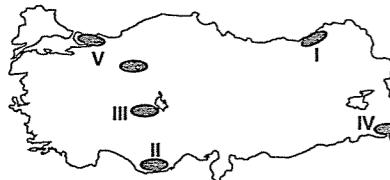
YGSCOĞSB269/5

6. Hızlı ve plansız şekilde göç alan bir merkezde aşağıdakilerden hangisinde bir artış olması beklenmez?

- A) Gecekondulaşma oranında
B) Trafik sorununda
C) Orman tahrıbatında
D) Tarımsal ürün miktarında
E) Kalkınma hızında

YGSCOĞSB269/6

7.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılarak gösterilen alanların nüfus ve yerleşme özellikleri ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yansıtır?

- A) I numaralı yerde en yaygın köy altı yerleşmesi yayladır.
- B) II numaralı yerde nüfus yoğunluğunun az olması jeolojik yapı ile ilgilidir.
- C) V numaralı yerde şehirleşme oranı yüksektir.
- D) IV numaralı bölgede yer şekillerinin elverişiz olması nedeniyle nüfuslanma azdır.
- E) III numaralı bölgede dağınık yerleşmeler ve taş meskenler görülür.

YGSCOGSB270/7

8. Doğanın insan faaliyetleri üzerinde hem olumlu hemde olumsuz etkileri vardır.
Aşağıdakilerden hangisi doğanın insan faaliyetleri üzerindeki olumsuz etkisine bir örnek oluşturur?

- A) Çok eğimli yerlerde tarımsal faaliyetlerin yapılmaması
- B) Karstik arazilerde tarımda sulama sorununun ortaya çıkması
- C) Kış süresinin uzun olduğu yerlerde ulaşımın akeması
- D) Yaz yağışlarının fazla olduğu yerlerde büyükbaş hayvancılığın gelişme göstermesi
- E) Dağların denize paralel uzandığı kıyılarda limanların fazla gelişme gösterememesi

YGSCOGSB270/8

9. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de kırsal kesimden kente göçü arttıran etkenlerden biridir?

- A) Tarımda makineleşme
- B) Seracılığın yaygınlaşması
- C) Hayvancılığın gelişmesi
- D) Tarımda verimin artması
- E) Sulanabilen tarım alanlarının artması

YGSCOGSB270/9

10. Türkiye'de bazı yerleşim birimlerinde nüfusun yoğunluk kazanmasında turizm ve turistik faaliyetler etkili olmaktadır.

Aşağıdaki illerden hangisi bu duruma iyi bir örnek oluşturur?

- A) Manisa
- B) Muğla
- C) Antalya
- D) İzmir
- E) Nevşehir

YGSCOGSB270/10

11. 2000 yılı verilerine göre İstanbul bölgesi, % 46 ile en fazla göç alan, Batı Karadeniz ve Kuzeydoğu Anadolu bölgesi ise % 50 ile en fazla göç veren yerler oldu. Bunun yanında Türkiye'de 1995-2000 yılları arasında her 100 kişiden 11'i yer değiştirmiştir.

Buna göre aşağıdaki yerlerden hangisi göç veren yerler arasında sayılabilir?

- A) Sivas
- B) Sinop
- C) Rize
- D) Adana
- E) Bolu

YGSCOGSB270/11

12. Türkiye'de göçlerin en önemli özelliğinden biri de genellikle doğadan batıya doğru olmasıdır.
Buna göre, aşağıdakilerden hangisi göç veren doğu illerimizin özellikleri arasında gösterilemez?

- A) İş olanaklarının az olması
- B) Tarım alanlarının dar olması
- C) Sanayinin gelişmemiş olması
- D) Doğum oranlarının yüksek olması
- E) Eğitilmiş insan gücünün fazla olması

YGSCOGSB270/12

Küresel Ortam : Bölgeler ve Ülkeler Bölge Türleri ve Sınırları

bölüm

1

4. I. Kuzey Amerika
II. Batı Avrupa
III. Japonya
IV. Ortadoğu
Yukarıda sıralanan alanlardan hangileri günümüzde yeryüzünün önemli maden çıkarım alanları arasında sıralanamaz?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

5. Dünya üzerinde bazı doğal alanların karşısına kıldığı bozulma ve yokolma tehlikesini gören insanlar bu duruma karşı bazı tedbirler alma gerekliğini duymuş ve doğal olarak korunmasını sağlamak amacıyla ulusal park alanlarını oluşturmuştur.

Buna göre,
I. Yellowstone
II. Serengeti
III. Selows
milli parklarından hangisi **ABD** sınırları içinde yer almaktadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

6. I. Kuzey Amerika
II. Batı Avrupa
III. Japonya
IV. Kuzey Afrika
Yukarıda verilen alanlardan hangileri **dünyanın sanayi üretim alanları arasında sıralanamaz**?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

7. Çin'in dış ticaret hacminin fazla olmasında,
 I. Hammaddenin fazla olması
 II. İş gücünün ucuz olması
 III. Ürün maliyetinin düşük olması
 IV. Ürün kalitesinin düşük olması
durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylemek?

A) Yalnız II   B) Yalnız IV   C) I ve II
 D) II ve III   E) III ve IV

8. Aşağıdakilerden hangisi Akdeniz iklim kuşağında yer alan bitki türlerinden biri değildir?

A) Zeytin   B) Defne   C) Zakkum
 D) Keçi boynuzu   E) Göknar

9. I. Kış turizminin gelişmesi
 II. Yaz turizminin gelişmesi
 III. Deniz seviyesinde kalıcı karlar
Yukarıda verilenlerden hangileri ilman iklim kuşağında gözlenmez?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
 D) I ve II   E) II ve III

10. ABD'nin doğu kıyıları - Kanada'nın batı kıyıları ile Japonya ve çevresinde yoğun olarak yürütülen hayvancılık faaliyeti aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Arıcılık
 B) İpek böcekçiliği
 C) Balıkçılık
 D) Kümes hayvancılığı
 E) Küçükbaş hayvancılık

11. Aşağıda verilen dünyanın önemli maden bölgeleri ile bu bölgelerde çoğunlukla çıkarılan maden eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

A) Ortadoğu - Petrol
 B) Rusya - Doğalgaz
 C) Kuzey Afrika - Fosfat
 D) Uzakdoğu - Altın
 E) Latin Amerika - Petrol

12. Aşağıda verilen bölgelerden hangisi yaz turizm potansiyeli bakımından diğerlerinden daha avantajlıdır?

A) İskandinav Yarımadası
 B) Muson Asyası
 C) Kuzey Batı Avrupa
 D) Güney Avrupa
 E) Orta Asya

13. Aşağıdaki ülke çiftlerinden hangilerinin petrol ve doğalgaz gibi enerji ürünleri ticaretinde dünya'nın söz sahibi ülkeleri arasında yer aldığı söylemek?

A) İran - Suudi Arabistan
 B) İran - Rusya
 C) A.B.D - İran
 D) Latin Amerika - Kazakistan
 E) Avustralya - Endonezya

14. Aşağıdaki sanayi ülkelerinden hangisinin bugünkü durumuna gelmesinde çevredeki mevcut taşkömürü yatakları etkili olmuştur?

A) Almanya   B) Japonya
 C) İtalya   D) Yunanistan
 E) Bulgaristan

15. Aşağıdaki ülkelerden hangisi dünyada dini turizmi potansiyeline sahip bölgeler üzerinde yer almaz?

A) Vatikan
 B) Suudi Arabistan
 C) Türkiye
 D) Amerika Birleşik Devletleri
 E) İsrail

18. Avustralya dünya küçükbaş hayvan üretiminde onde gelen ülkelerden biridir.

Aşağıdakilerden hangisi bu ülkede küçükbaş hayvancılığın büyükbaş hayvancılıktan fazla yapılmasında etkili en önemli faktördür?

A) İklim koşulları
 B) Yerşekilleri
 C) Modern tekniklerin verimi artırması
 D) Geleneksel yapı
 E) Küçükbaş hayvanın kutsal sayılması

19. I. Amazon havzası - Orman

II. Kuzey Kanada - Orman
 III. Güney Avrupa - Maki
 IV. Kuzey Afrika - Alpin Çayırları

Yukarıda sıralanan alanların iklim koşulları düşünüldüğünde hangisi sahip olduğu bitki örtüsü ile eşleştirilmemiştir?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız IV
 D) I ve II   E) III ve IV

16. Aşağıdaki bölgelerin gelişmişlik durumları düşünüldüğünde, hangisi dünyadaki hammadde satıcısı ülkeler için önemli pazar durumunda değildir?

A) Japonya
 B) Fransa
 C) Almanya
 D) İngiltere
 E) Suriye

17. Aşağıdaki ülkelerden hangisi sıcak iklim kuşağında yer almaz?

A) İtalya
 B) Brezilya
 C) Kongo
 D) Nijerya
 E) Venezuela

20. Aşağıda verilen ülkelerin Coğrafi koşulları düşünüldüğünde, hangisinde toprak ürünleri üretim miktarının diğerlerinden fazla olduğu söylenebilir?

A) Japonya   B) Hollanda   C) Hindistan
 D) İngiltere   E) Norveç

Konu Performans Testi - 2

1. Aşağıda verilen alanların hangisinde tarımın ekonomideki payı daha azdır?

- A) Batı Avrupa
- B) Orta Afrika
- C) Güney Amerika
- D) Güneydoğu Asya
- E) Orta Amerika

2. Beşeri ve ekonomik özelliklerine göre, bölgeler oluşturulurken aşağıdakilerden hangisi gözönüne bulundurulmaz?

- A) Tarım
- B) Sanayi
- C) Nüfus
- D) Turizm
- E) Bitki örtüsü

3. Aşağıda verilen alanların hangisi sanayi bölgeleri arasında yer almaz?

- A) ABD'nin doğusu
- B) Japonya
- C) Batı Avrupa
- D) Güney Avrupa
- E) Orta Afrika

4. Aşağıdaki alanların hangisi Dünya'nın ekonomik yönden daha fazla gelişmiş bölgeleri arasında yer alır?

- A) Orta Afrika
- B) Orta Asya
- C) Doğu Afrika
- D) Batı Avrupa
- E) Orta Amerika

5. Doğal, beşeri ve ekonomik özelliklerin tümü bakımından benzer özellikler gösteren coğrafi alanlara bölge denir.

Buna göre, beşeri ve ekonomik özelliklerine göre bölgeler değerlendirilirken aşağıdakilerden hangisi dikkate alınan kriterler arasında yer alır?

- A) İklim
- B) Yerşekilleri
- C) Bitki örtüsü
- D) Sanayi
- E) Toprak yapısı

6. Aşağıdakilerden hangisi yoğun nüfuslu alanlar arasında yer almaz?

- A) Kuzey Afrika'da Nil Vadisi çevresi
- B) ABD'nin doğu kesimi
- C) Batı Avrupa
- D) Güneydoğu Asya
- E) Orta Asya

7. I. Güneydoğu Asya
II. İskandinav yarımadası
III. Nil Deltası
IV. Arabistan yarımadası

Yukarıda verilen bölgelerin hangisinde tarımsal etkinlikler bakımından yoğunluk fazladır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

I. Orman bölgesi
II. Heyelan bölgesi
III. Tundra bölgesi
IV. Tarım bölgesi
V. Erozyon bölgesi

Yukarıda verilenlerden hangisi doğal bölge içeresinde gösterilemez?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

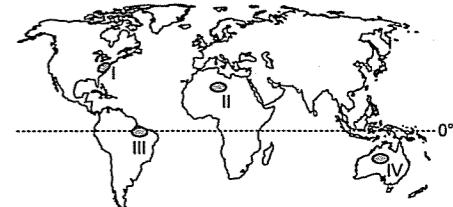
9. **Ekonominin özelliklerine göre bölgeleri ayırdığımızda Ortadoğu'da ortaya çıkan ekonomik etkinlik aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Tarım
- B) Sanayi
- C) Maden
- D) Turizm
- E) Ticaret

10. Aşağıdaki alanların hangisi dağlık bölgeler arasında yer almaz?

- A) Kanada'nın batısı
- B) Hindistan'ın kuzeyi
- C) İskandinav Yarımadası'nın batısı
- D) Güney Amerika'nın batısı
- E) Asya'nın kuzeyi

11. Yıllık yağışın 300 mm'nin altında olduğu bölgeler kurak bölge olarak nitelendirilir.

Buna göre, haritada numaralandırılarak gösterilen alanların hangileri içerisinde kurak bölgeler bulunmaz?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

12. Beşeri özelliklerine göre bölgelerin ayrılmasında aşağıdakilerden hangisi dikkate alınmaz?

- A) Nüfus özellikleri
- B) Dil özellikleri
- C) Dini özellikler
- D) İklim özellikleri
- E) Yerleşme özellikleri

13. Bölgeler; fiziki, beşeri ve ekonomik özelliklerine göre başlıca üç gruba ayrılmaktadır.

Aşağıdaki harita çeşitlerinden hangisi beşeri bölge ayrimına göre hazırlanan haritalar içerisinde yer almaz?

- A) Türkiye kentsel nüfus haritası
- B) Dünya göç bölgeleri haritası
- C) Dünya ulaşım haritası
- D) Türkiye okuryazar nüfus haritası
- E) Güney Amerika yerleşme haritası

14. Dünya üzerindeki bazı yerler, yaygın ekonomik faaliyetlerine bağlı olarak tarım, ticaret, sanayi ve turizm bölgeleri adıyla adlandırılır.

Aşağıdaki bölgelerden hangisi dünya üzerindeki önemli sanayi bölgelerinden biridir?

- A) Kuzeybatı Avrupa
- B) Güney Asya
- C) Ortadoğu
- D) Orta Amerika
- E) Kuzey Afrika

15. Ortadoğu, Akdeniz'den başlayıp Arap Yarımadası'ni içine alarak Pakistan'a kadar uzanan tarihsel ve kültürel yakınlığı bulunan ülkelerin oluşturduğu bir bölge dir.

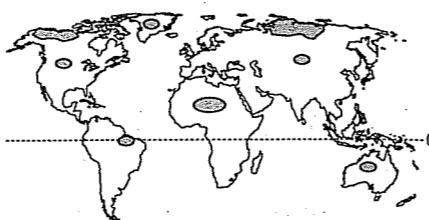
Aşağıdakilerden hangisi Ortadoğu'nun önemini artıran faktörlerden biri değildir?

- A) Önemli deniz ve kara ticaret yollarına sahip olması
- B) Gelişmiş sanayi bölgelerinin varlığı
- C) Çeşitli dinlerin merkezi olması
- D) Enerji kaynakları rezervinin fazla olması
- E) Kitaların birbirine yaklaştığı bölgede yer olması

16. Sanayi faaliyetlerinin gelişmekte olduğu bir bölge için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Altyapı sorunu yaşanır.
- B) Tatlı su kaynakları kirlenir.
- C) Çok katlı konut yapımı artar.
- D) Tarımsal faaliyetlerin ekonomideki payı artar.
- E) Dışarıdan göç alır.

17.

Yukarıdaki Dünya haritasında bazı bölgeler tarañarak gösterilmiştir.

Buna göre, haritada taralı alanlar sınıflandırmak istense, aşağıdakilerden hangisine girer?

- A) Petrol bölgeleri
- B) Seyrek nüfuslu bölgeler
- C) Buzul bölgeleri
- D) Çöl bölgeleri
- E) Turizm bölgeleri

18. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın yoğun tarım alanları arasında yer alır?

- A) Kuzey Afrika
- B) Orta Avustralya
- C) Güneydoğu Asya
- D) Orta Asya
- E) Arabistan Yarımadası

19. I. Amazon Havzası
II. Kuzey Afrika
III. Kongo Havzası
IV. Orta Asya

Yukarıda verilen alanların hangileri dünyanın zengin orman alanları arasında yer alır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

Kitaların Keşfi ve Küçülen Dünya

Konu Performans Testi - 1

1. **Coğrafi keşifler sonucunda gerçekleşen,**

- I. Yeni karaların zenginlikleri yağmalanmış
- II. İpek ve baharat yolları önemini yitirmiš
- III. Avrupa zenginleşmiş
- IV. Yeni kitalardaki yerli halk zarar görmüş gibi olaylardan hangisi keşiflerin olumlu sonuçları arasında yer almaz?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III
- E) I, II ve IV

2. **Coğrafi keşiflerin başlamasında,**

- I. Gemicilikteki gelişmeler
- II. Pusulanın keşfi
- III. Matbaanın keşfi gibi durumlardan hangileri etkili olmamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

3. Avrupa'nın alternatif ürünler bulması ipek ticareti nin önemini azaltırken baharat önemini yitirmemişti.

Bu durumun ortaya çıkışında etkili temel faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Avrupalıların baharat yetiştirmeyi bilmemesi
- B) Avrupa ikliminin baharat yetiştirmeye elverişli olmaması
- C) Kültürel etkileşimi devam ettirme isteği
- D) İpegin kalitesinin bozulması
- E) Asya'da baharatın Avrupa'dan ucuz olması

4. İpek Yolu ile Uzak Asya'dan Anadolu'ya gelen ipekli kumaş ve baharatlar Anadolu'dan denizyolu ile Avrupa'ya ulaştırıldı.

Anadolu'dan Avrupa'ya ipek ve baharat yükü götüren gemilerin hareket noktası bugün hangi şehir sınırları içinde kalmaktadır?

- A) Antalya
- B) Rize
- C) Zonguldak
- D) Samsun
- E) İzmit

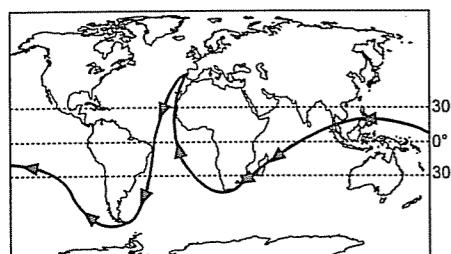
5. **Dünya'yı ilk dolaşan denizci aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Kristof Colomb
- B) Bartolomedias
- C) Macellan
- D) Vasco de Gama
- E) Batlamus

6. **Atlas Okyanusu ve Büyük Okyanusu birbirine bağlayan en kısa ticaret yolu aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Süveyş Kanalı
- B) İstanbul Boğazı
- C) Cebelitarık Boğazı
- D) Panama Kanalı
- E) Hürmüz Boğazı

7.

Yukarıdaki gezi rotasını izleyen Macellan ve De Cane ikilisinin amaçladığı keşif aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ümit Burnu'nu bulmak
- B) Hindistan'a ulaşmak
- C) Dünya'yı dolaşmak
- D) Amerika'yı keşfetmek
- E) Yeni ticaret yolları bulmak

8. Coğrafi keşifler adına ilk önemli deneme aşağıdakilerden hangisi ile neticelenmiştir?

- A) Ümit Burnu'na ulaşılması
- B) Amerika Kıtاسının keşfi
- C) Hindistan'a ulaşılması
- D) Dünya'nın dolaşılması
- E) Kızıldeniz'in açılması

9. İlk dönemlerde baharat, karayolu ile nakledilirken sonra'dan Arap ve Hintli tüccarların deniz yolunu tercih etmelerinde etkili olan temel faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Moğol imparatorluğunun yıkılması
- B) Bu yolu ekonomik olmaması
- C) Güzergahta konaklama sıkıntısının olması
- D) Yol üzerindeki su kaynaklarının kurumuş olması
- E) Asya'nın iç kesimlerinde baharat tüketiminin azalması

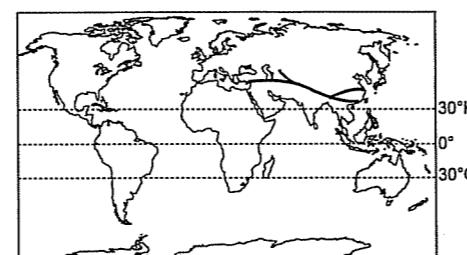
10. Avrupalılar'ın keşif seyahatlerini başlatmalarında etkili olan temel faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Asya ve Afrika'nın sahip olduğu zenginliklere ilgi duymaları
- B) Siyasi baskılar
- C) Doğal afetlerin artması
- D) Artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılayamamaları
- E) Kültürel farklılıklar azaltma isteği

11. Ümit Burnu'nun bir ticaret yolu olarak Avrupalılarca kullanılmaya başlaması, aşağıdakilerden hangilerinin önemini azaltmıştır?

- A) Panama Kanalı
- B) Süveyş Kanalı
- C) İpek ve Baharat Yolları
- D) Cebelitarık Boğazı
- E) Kızıldeniz

12.

Yukarıdaki Dünya haritası üzerinde geçiş güzergahı verilen ticaret yolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İpek yolu
- B) Baharat yolu
- C) İran - Karadeniz transit yolu
- D) Kral yolu
- E) Altın yolu

13. Aşağıda verilen Coğrafi keşif ve keşfi yapan eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?

- A) Bartolemedios - Hindistan
- B) Vosco de Gama - Ümit Burnu
- C) Kristof Colomb - Dünya turu
- D) Macellan - Dünya turu
- E) Kristof Kolomb - Ümit Burnu

14. İpek yolu vasıtasıyla Avrupa'ya taşınan,

- I. Din
  - II. Dil
  - III. Kültürel yapı
  - IV. İpek ve Altın
- gibi unsurlardan hangileri doğu ve batı kültürlerinin kaynaşmasında daha az etkili olmuştur?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

15. Aşağıdakilerden hangisi İpek Yolu vasıtasıyla Avrupa'ya taşınan maddi unsurlar arasında yer almaz?

- A) Altın
- B) İpek
- C) Gümüş
- D) Baharat
- E) Din

16. Akdeniz'in yeniden önemli bir ticaret yolu olmasına etkili su yolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cebelitarık Boğazı
- B) Süveyş Kanalı
- C) Panama Kanalı
- D) İstanbul Boğazı
- E) Çanakkale Boğazı

17. Avrupalılar'ın mevcut İpek ve Baharat yolları dan başka ticaret yolları arayışına girmelerinde,

- I. Bu yolların kontrolünün müslümanlarda olması
  - II. Afrika ve Asya'nın zenginliklerine doğrudan ulaşma arzusu
  - III. İnançlarını yayma amacı
- durumlarından hangileri etkili olmamıştır?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

18. İpek Yolu'nun geçiş güzergahı düşünüldüğünde, bugün bu güzergahta aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Çin
- B) Özbekistan
- C) Afganistan
- D) İran
- E) Japonya

19. Aşağıdaki deniz çiftlerinden hangisi Asya ile Avrupa arasındaki baharat trafiğinde uzun yıllar boyunca önemini yitirmemiştir?

- A) Sarı Deniz - Japon Denizi
- B) Akdeniz - Kızıldeniz
- C) Kızıldeniz - Manş Denizi
- D) Akdeniz - Karadeniz
- E) Kızıldeniz - Karadeniz

Dünyayı Birbirine Bağlayan Ulaşım Sistemleri

Konu Performans Testi - 2

1. Azerbaycan'dan yola çıkarak en ekonomik yoldan Hindistan'a ulaşan bir petrol tankerinin aşağıdaki su yollardan hangisini kullanması beklenmez?

- A) Don - Volga Kanalı
- B) Cebelitarık Boğazı
- C) İstanbul Boğazı
- D) Süveyş Kanalı
- E) Bâbül-Mendep Boğazı

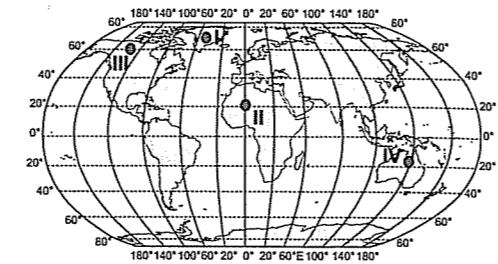
2. Aşağıda verilen ülkelерden hangisinde demiryolu ulaşımı diğerlerine göre daha hızlı ve konforlu gerçekleştirilmektedir?

- A) Fransa
- B) Çin Halk Cumhuriyeti
- C) Finlandiya
- D) Avustralya
- E) Brezilya

3. Yük ve yolcu trafiğinde kullanılan,
I. Demiryolu
II. Denizyolu
III. Havayolu
ulaşımları aşağıdakilerden hangisinde maliyet düşük olandan yüksek olana doğru sıralanmıştır?

- A) I - II - III
- B) II - I - III
- C) II - III - I
- D) III - I - II
- E) III - II - I

4.

Haritada dünya üzerinde karayolu ağının çok seyrek olduğu bazı alanlar işaretlenmiştir.

Bu alanlardan hangilerinde yol ağının seyrek olması aynı nedene bağlıdır?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

5.

Yerleşim alanları dışındaki yerlerde boru hatlarının toprak üstünden geçirilmesi aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

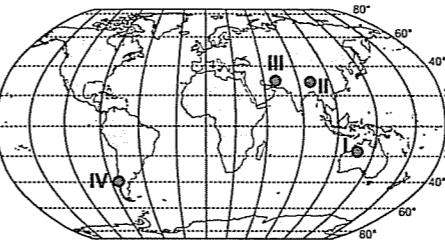
- A) Sızıntı durumunda müdahaleyi kolaylaştırmak
- B) Hatların karışmasını önlemek
- C) Hattın geçiş güzergahını kaybetmemek
- D) Yapım maliyetini düşürmek
- E) Isı yalıtımını sağlamak

6.

Aşağıdaki ülke çiftlerinden hangisi arasında gerçekleştirilecek olan deniz ticareti taşımacılığında "Kuzey Atlantik Yolu" kullanılmaz?

- A) İngiltere - Kanada
- B) ABD - Norveç
- C) İsveç - Meksika
- D) Japonya - ABD
- E) Hollanda - Kanada

7. Yer şekillerinin engebeli olduğu alanlarda demiryolu ulaşımı alt yapı maliyetleri artar.

Yukarıdaki harita üzerinde işaretli alanlardan hangilerinde demiryolu ulaşımının gelişmemesi bu bilgiyle açıklanamaz?

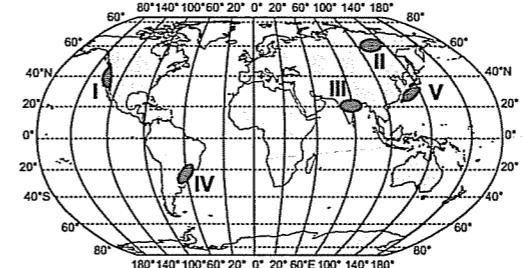
- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

8. Kafkaslardaki enerji kaynaklarının batı ülkelerine ulaştırılmasında kullanılan petrol boru hattı konumumuz nedeniyle topraklarımızdan geçmektedir.

Bu boru hattı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Bakü - Tiflis - Ceyhan Boru Hattı
- B) Kerkük - Yumurtalık Boru Hattı
- C) Batman Boru Hattı
- D) Şahdeniz Boru Hattı
- E) Mavi Akım - Boru Hattı

9.

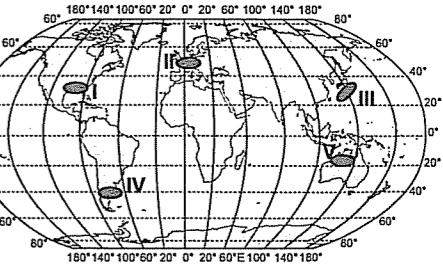

Yukarıdaki harita üzerinde işaretli alanların yer şekilleri düşünüldüğünde, hangisinde karayolu yapım maliyetinin daha düşük olacağı söylenebilir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Dünyayı Birbirine Bağlayan Ulaşım Sistemleri

10.

Yukarıdaki harita numaralandırılmış doğrultularda gerçekleştirilen uçuş yoğunlukları güzergahları gösterilen çizgilerin kalınlığında etkili olsaydı, kaç numaralı güzergahı, gösteren çizginin daha kalın olması beklenirdi?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

11. Baltık Denizi'nden Kuzey Denizi'ne açılan bir geminin aşağıdaki su yollarından hangisini kullanması beklenir?

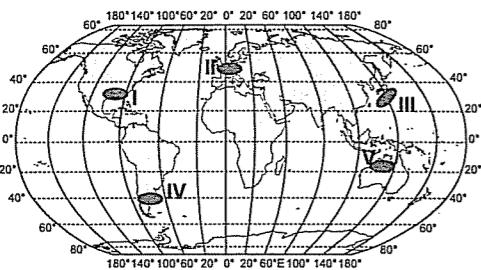
- A) Panama Kanalı
- B) Korint Kanalı
- C) Süveyş Kanalı
- D) Kiel Kanalı
- E) Dover Boğazı

12. Büyük miktarda petrol ve doğal gazın taşınmasında kullanılan,

- I. Boru hatları
  - II. Denizyolu
  - III. Demiryolu ulaşımı
- gibi ulaşım sistemlerinin taşıma maliyeti en az olanın en çok olana doğru sıralanışı hangisidir?**

- A) I - II - III
- B) III - II - I
- C) I - III - II
- D) II - III - I
- E) III - I - II

13.

Yukarıdaki haritada işaretli alanlardan hangisi demiryolu ağı bakımından dünyadan zengin bölgeleri arasında sıralanamaz?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

14. 1880'lerde yapımına başlanan Panama Kanalı'nın 1914'te hizmete açılması aşağıdaki su yollarından hangisinin önemini azaltmıştır?

- A) Kiel Kanalı
B) Malakka Boğazı
C) Macellan Boğazı
D) Hürmüz Boğazı
E) Dover Boğazı

15. Dünya'da Karayolu ulaşımının yaygın olarak yapıldığı bölgeler aşağıdakilerden hangisinde birlikte verilmiştir?

- A) Batı Avrupa - ABD
B) Avustralya - Kuzey Asya
C) Kuzey Afrika - Orta Asya
D) Orta Asya - Grönland
E) Grönland - Avustralya

16. I. Ulaşım malyetinin yüksek olması
II. Zaman kaybına neden olması
III. Teknik donanımının henüz yetersiz olması
Havayolu ulaşımının diğer ulaşım sistemleri kadar kullanılmıyor olmasında, yukarıdakilerden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

17. I. Doğalgaz
II. Sulama suyu
III. Bakır filizi
IV. Zımparataşı

Yukarıda verilen ürünlerden hangileri boru hatları kullanılarak nakledilemez?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

18. **Güney ve Doğu Asya'da karayolu ağının Asya'nın İç ve Kuzey kesimlerinden yoğun olmasında,**

- I. Nüfus yoğunluğunun fazla olması
II. Sanayinin gelişmiş olması
III. Karayolu yapım malyetinin düşük olması
IV. Yerşekillerinin uygun olması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

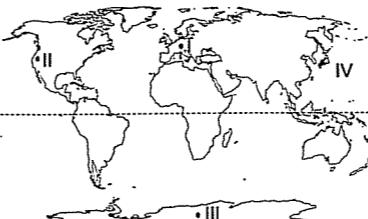
- A) I ve II   B) I ve IV   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

19. **İran (Basra) Körfezi ile Umman Denizi'ni birbirine bağlayan boğaz aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?**

- A) Bâbül-Mendeb Boğazı
B) Hürmüz Boğazı
C) Cebelitarık Boğazı
D) Dover Boğazı
E) Messina Boğazı

Üniversite Performans Testi

1. Aşağıdaki dünya haritasında bazı bölgeler gösterilmiştir.

Haritaya bakılarak;

- I. Avrupa sanayi bölgesi
II. ABD Kayalık Dağları bölgesi
III. Antartika soğuk iklim bölgesi
IV. Japonya teknoloji bölgesi

gibi bölgelerden hangisinin yeri zamanla değişebilir?

- A) I ve II   B) I ve IV   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

YGSCOĞSB283/1

2. **Aşağıdakilerden hangisi doğal özelliklerine göre ayrılmış bölgelerden biri değildir?**

- A) Dağlık bölgeler   B) Ormanlık bölgeler
C) Sanayi bölgeleri   D) Bataklık bölgeleri
E) İklim bölgeleri

YGSCOĞSB283/2

3. Aşağıda tabloda dünyadaki bazı yerlerin nüfus özellikleri ve nedenleri verilmiştir.

İ	Bölge	Nüfus özelliği	Nedeni
I	Batı Avrupa	Sık	Sanayisi gelişmiş
II	Amazon havzası	Seyrek	Sıcaklık ve yağış fazla
III	Kongo havzası	Sık	Tarımsal faaliyetler yoğun
IV	Güneydoğu Asya	Seyrek	Yoğun ve sık orman

Bu tabloya bakıldığından hangi iki bölgenin özellikleri yer değiştirirse tablo doğru tamamlanmış olur?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

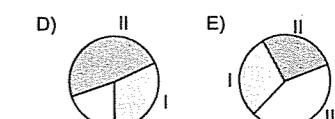
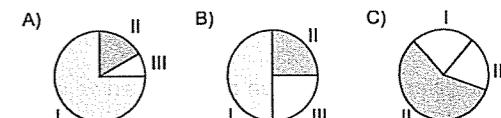
YGSCOĞSB283/3

4. Aşağıdaki tabloda bir ülkede ekonomik faaliyet kollarına göre çalışanların sayısı verilmiştir.

Ekonominik Faaliyet Kolları	Çalışan kişi sayısı
Tarım	6000
Hayvancılık	2000
Turizm	800
Madencilik	400
Tekstil	2000
Eğitim	800

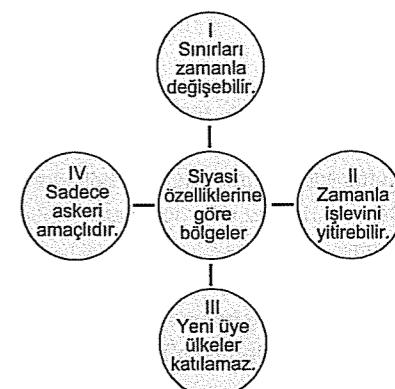
Tablodaki verilere bakarak bu ülkenin ekonomik faaliyet kollarına göre dağılımı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

(I-Birincil, II-İkincil, III-Üçüncüel faaliyet kolları.)

YGSCOĞSB283/4

5. Aşağıdaki şemada siyasi özelliklerine göre bölgelerin genel özellikleri verilmiştir.

Buna göre siyasi bölgelerle ilgili verilen özelliklerden hangileri yanlışır?

- A) Yalnız I   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

YGSCOĞSB283/5

6. Bölgeler oluştururken fiziki, beşeri ve ekonomik özellikler dikkate alınır.

Buna göre, dünyadaki fiziki bölgeler oluşturmak istendiğinde, aşağıdakilerden hangisi örnek olarak verilemez?

- A) Himalaya dağlık bölgesi
- B) Kuzeybatı Avrupa sanayi bölgesi
- C) İspanya kıyıları Akdeniz iklim bölgesi
- D) Brezilya ormanlık bölgesi
- E) Endonezya deprem bölgesi

YGSCOĞSB284/6

7. Bölgeler oluştururken doğal, beşeri ve ekonomik özellikleri dikkate alınır.

- I. Himalayalar bölgesi
- II. Okyanusal iklim bölgesi
- III. Tayga ormanları bölgesi
- IV. Batı Avrupa sanayi bölgesi
- V. Büyük Okyanus deprem bölgesi

Buna göre, yukarıda verilen bölge türleri sınıflandırıldığında hangisi dışarda kalır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

YGSCOĞSB284/7

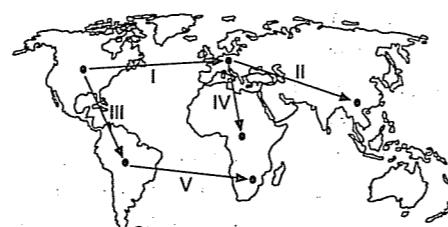
8. – Nüfus yoğunluğu fazla olan bölgeler
– Deprem riski az olan bölgeler
– Sanayisi gelişmiş bölgeler
– Tarımsal verimin yüksek olduğu bölgeler

Aşağıdaki yerlerin hangisi bu verilen bölge türlerinin hepsi içerisinde yer alır?

- A) Ortadoğu
- B) Batı Avrupa
- C) Uzak Doğu
- D) Kuzey Asya
- E) Avustralya

YGSCOĞSB284/8

9.

Yukarıdaki Dünya haritasında verilen doğrultulardan hangi yönde gidilirse Avrupa Birliği bögesine girilmiş olur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

YGSCOĞSB284/9

10. I. Dağlık bölgeler

- II. İklim bölgeleri
- III. Nüfus bölgeleri
- IV. Sanayi bölgeleri

Yukarıdaki bölge türlerinden hangilerinin sınırları daha kolay değişir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

YGSCOĞSB284/10

11. Sinop limanı doğal liman olmasına rağmen Samsun limanı kadar gelişmemiştir.

Bu durumu aşağıdakilerden hangisi daha iyi açıklar?

- A) Sinop'un nüfusunun az olması
- B) Samsun'da sanayinin gelişmesi
- C) Sinop'ta daha çok tarım yapılması
- D) Samsun'un yüz ölçümünün daha geniş olması
- E) Samsun'un hinterlandının daha geniş olması

YGSCOĞSB284/11

12. Teknolojik gelişmelere bağlı olarak ülkeler arasındaki etkileşim son dönemlerde büyük bir hız kazanmıştır.

Buna göre, aşağıdakilerin hangisinin icat edilmesi ülkeler arası etkileşimi daha fazla hızlandırmıştır?

- A) Telgraf
- B) Telefon
- C) İnternet
- D) Radyo
- E) Faks

YGSCOĞSB284/12

13. I. Telefon

- II. Matbaa
- III. Kişisel bilgisayar
- IV. İlk televizyon

İletişim tarihi için çok önemli olan yukarıdaki ilk icatların bulunduğu sırası önceden sonraya doğru aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) IV – III – I – II
- B) II – III – I – IV
- C) II – I – IV – III
- D) I – II – IV – III
- E) III – I – II – IV

YGSCOĞSB285/13

14. Akdeniz limanlarında bulunan gemilerin okyanuslara açılmak için,

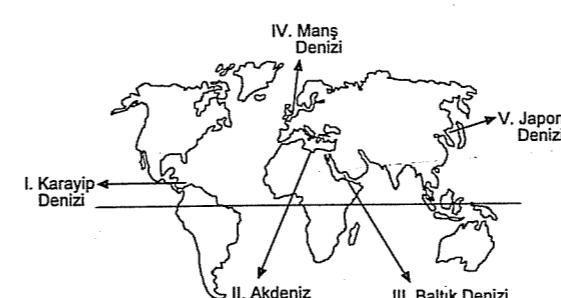
- I. Hürmüz Boğazı
- II. Cebelitarık Boğazı
- III. Süveyş Kanalı
- IV. Babülmendep Boğazı

Yukarıda verilen su yollarından hangilerini kullanmasına gerek yoktur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) III ve IV

YGSCOĞSB285/14

15. Aşağıdaki dünya haritasında numaralandırılarak bazı denizler gösterilmiştir.

Haritada verilen kaç numaralı deniz yanlış gösterilmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

YGSCOĞSB285/15

- Umman Körfezi ile Basra Körfezi arasındadır.
- Hint Okyanusu'na çıkış noktasıdır.
- Kuzey kıyısında İran, güney kıyısında Umman yer alır.

Yukarıda bazı özellikleri verilen boğaz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hürmüz Boğazı
- B) Macellan Boğazı
- C) Dover Boğazı
- D) Babülmendep Boğazı
- E) Malakka Boğazı

YGSCOĞSB285/16

17. I. Süveyş Kanalı

- II. Bering Boğazı
- III. Hürmüz Boğazı
- IV. Macellan Boğazı

Yukarıda verilen deniz ulaşım yollarından hangileri kıtaları birbirinden ayırrı?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

YGSCOĞSB285/17

- Yunanistan ile Mora Yarımadası'ni birbirine bağlar.

- İran ile Arabistan Yarımadası'ndaki Umman topaklarında yer alır.
- Atlas Okyanusu ile Akdeniz'i birbirine bağlar.
- Akdeniz ile Kızıldeniz'i birbirine bağlar.

Yukarıda, aşağıdakilerin hangisi ile ilgili bilgi verilmemiştir?

- A) Korint Kanalı
- B) Cebelitarık Boğazı
- C) Hürmüz Boğazı
- D) Süveyş Kanalı
- E) Bering Boğazı

YGSCOĞSB285/18

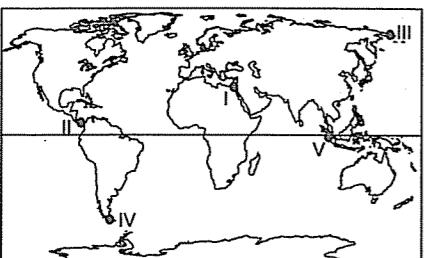
19. Karaların içine sokumuş ve okyanuslara dar boğazlar yoluyla bağlantısı bulunan denizlere iç deniz denir.

Buna göre, aşağıda verilen denizlerden hangisi iç denizlere örnek gösterilemez?

- A) Güney Çin Denizi
- B) Baltık Denizi
- C) Karadeniz
- D) Kızıldeniz
- E) Adriya Denizi

YGSCOĞSB286/19

20. Dünya'da çok önemli su yollarına sahip bazı ülkeler, bu su yollarından büyük miktarda gelir elde edebilmektedirler.

Yukarıda Dünya haritası üzerinde verilen su yollarından hangisinin, bulunduğu ülkenin ekonomisine olan katkısı daha fazladır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

YGSCOĞSB286/20

21. Coğrafi keşifler sırasında Ümit Burnu'nun bulunması ile aşağıdaki yerlerden hangisi önem kazanmıştır?

- A) Akdeniz limanları
- B) Karadeniz limanları
- C) Anadolu Yarımadası
- D) Hint okyanusu
- E) Kuzey Afrika kıyıları

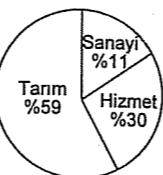
YGSCOĞSB286/21

22. Bir yerleşim merkezinin gelişmesinde,
- I. Önemli ulaşım yolları üzerinde yer olması
  - II. Dağların kıyıya paralel uzanması
  - III. Ticaret hacminin yüksek olması
  - IV. Doğal bitki örtüsünün bozkır olması
- yukarıdakilerin hangileri daha etkili olur?**

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

YGSCOĞSB286/22

23. Yandaki grafikte bir ülkedeki aktif nüfusun ekonomik faaliyet kollarına dağılış oranı verilmiştir.
Bu ülkeyle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Teknoloji kullanım kapasitesi düşüktür.
- B) İhracatında sanayi ürünlerinin payı düşüktür.
- C) Sağlık ve eğitim gibi demografik yatırımlar yetersizdir.
- D) Nüfus yoğunluğu azdır.
- E) Ulaşım koşulları yetersizdir.

YGSCOĞSB286/23

24. Günümüz dünyasında insanlığın bugüne dek tanık olduğu ekonomik ve toplumsal bir değişim daha yaşamaktadır. Bilgi Çağrı olarak adlandırılan bu yeni dönem daha önce adını duymadığımız birçok kavramları da hayatımıza sotku.
Buna göre, Bilgi Çağrı'nı kelimeleler ifade ederek aşağıdakilerden hangisini kullanmak yanlış olur?

- A) Gen
- B) Robot
- C) Facebook
- D) Saban
- E) Bioteknoloji

YGSCOĞSB286/24

Çevre ve Toplum

Doğal Afetler

1

Konu Performans Testi - 1

1. Suların yataklarından taşarak çevredeki alanlara zarar vermesi olayına sel denir.

Buna göre,

- I. çıplak araziler ağaçlandırılması
  - II. tarım alanları nadasa bırakılması
  - III. akarsu yataklarına hız kesici setler yapılması
- çalışmalarından hangileri sel felaketini azaltıcı etkide bulunmaz?**

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

2. Depremin sonuçları oluştugu yerin özelliklerine ve şiddetine göre değişir. Depremler çok kez can ve mal kaybına yol açtıkları gibi bazen de yeni bir doğal afet oluşmasına da yol açabilir.

Aşağıdakilerden hangisi depremin sonrasında meydana gelebilecek doğal afetler arasında yer alır?

- A) Volkanizma - çığ
- B) Heyelan - tsunami
- C) Volkanizma - heyelan
- D) Erozyon - tayfun
- E) Tayfun - kuraklık

3. Toprağın verimli kısmının su ve rüzgar aracılığı ile süpürülmesine erozyon denir. Erozyona önlem alınmadığı taktirde önemli sorunlara neden olur.

Toprak erozyonunun fazla olduğu bir bölgede aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi beklenemez?

- A) Tarım alanlarının verimsizleşmesi
- B) Ekolojik dengenin bozulması
- C) Bölge dışına göçün artması
- D) Canlı çeşitliliğin artması
- E) Doğal afetlerin artması

4. Okyanus ve deniz diplerinde meydana gelen depremler tsunami dalgaları oluşturabilir.

Aşağıdaki alanların coğrafi özellikleri düşünüldüğünde, hangisinin komşu olduğu su kütlesinde olacak aynı şiddettedeki depremin daha büyük bir tsunamiye neden olması beklenir?

- A) Güney Asya
- B) Güney Avrupa
- C) Kafkaslar
- D) Kuzey Afrika
- E) Baltık havzası

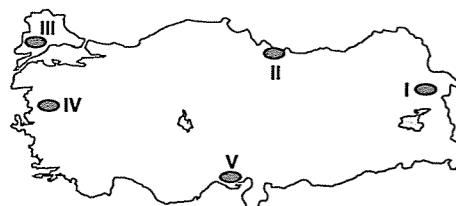
5. Aşağıda verilen merkezlerin yer şekilleri ve iklim özellikleri dikkate alındığında, hangilerinde sırasıyla çığ olasma olasılığı en fazla ve en azdır?

- A) Konya - Diyarbakır
- B) Erzurum - Hakkari
- C) Afyon - Denizli
- D) Van - Edirne
- E) Yozgat - Trabzon

6. Bazı doğal afetler jeolojik yapıya bağlı olarak gerçekleşirken, bazlarında iklim özelliklerine bağlı olarak gerçekleşir.

- Buna göre,**
- I. deprem
  - II. tsunami
  - III. erozyon
  - IV. çığ
- yukarıdaki doğal afetlerden hangilerinin gerçekleşmesinde iklim koşulları belirleyicidir?**
- A) I ve II
  - B) I ve III
  - C) II ve III
  - D) II ve IV
  - E) III ve IV

7. Don olayının zararları, donlu gün sayısıyla ve şiddetile doğru orantılıdır.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritasında taraflı alanların hangisinde donlu gün sayısı ve şiddeti daha fazladır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

8. Kent merkezlerinde sellerin meydana gelmesinde,
I. kanalizasyon sistemlerinin yetersiz olması
II. yoğun betonlaşma sonucu toprağın suyu çekmemesi
III. nüfus miktarının ve yoğunluğunun fazla olması
IV. yağışların sahnak şeklinde olması
etkili olan yukarıdakilerin **hangileri yeterli önem alınamamasının sonuçlarındandır?**

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

9. Tropikal siklonlar (tayfunlar), tropikal kuşakta okyanus veya denizler üzerinde oluşan ve etkileri fazla olan sarmal hava hareketleridir. Bu tür rüzgarlar etkili oldukları bölgelerde çok fazla yıkıcı faaliyette bulunur.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerin coğrafi koşulları dikkate alındığında, hangisinde tropikal siklonların yıkıcı etkide bulunması beklenmez?

- A) Meksika   B) Myanmar   C) Bangladeş
D) Kuzey Kore   E) Filipinler

10. Dünya'nın pekçok yerinde önemli bir problem olan toprak erozyonunun başlıca nedenleri, toprağın aşırı işlenmesi, otlatma ve yangınlardır.

Buna göre, toprak erozyonunun aşağıdakilerden hangisiyle daha çok ilgili olduğu söylenebilir?

- A) Yabanı hayvanların fazlalığıyla
B) Nüfusun hızla artmasıyla
C) Toprak örtüsünün ince olmasıyla
D) İklimin değişmesiyle
E) Yeraltı sularının fazlalığıyla

11. Aşağıda heyelanla ilgili yapılan değerlendirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Baraj, yol ve tünel yapımı heyelan olaylarını artırıcı beseri faaliyetlerdir.
B) Türkiye'de en fazla İlkbahar mevsiminde kar erimeleri ve yağışlara bağlı olarak oluşur.
C) Erozyonun fazla olduğu alanlarda heyelanda fazla olur.
D) Tabakaların eğim yönünde uzanması heyelan olasılığını artırır.
E) Eğim ve yağışın fazla olduğu alanlarda heyelan olayları fazladır.

12. Aşağıdakilerden hangisi bir bölgede erozyon fazlalığına yol açan iklimsel bir sonuçtur?

- A) Arazinin eğim yönünde sürülmESİ
B) Bitki örtüsünün tahrİP edilmesi
C) Tarlalarda anız yakılması
D) Doğal bitki örtüsünün cılız olması
E) Toprağın aşırı işlenmesi

Yukarıdaki Türkiye haritasında taranarak gösterilen alanların iklim koşulları dikkate alındığında, hangisinde don olayının daha fazla gerçekleştiği söylenebilir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

16. Aşağıdaki doğal afetlerden hangisiyle meteorolojik olaylar arasında ilişki kurulamaz?

- A) Heyelan   B) Sel
C) Tayfun (kasırga)   D) Kuraklık
E) Deprem

17. Çığ, kar yağışlarının ve eğimin fazla olduğu yerlerde görülen, bazen can ve mal kayıplarına neden olan doğal afetlerden biridir.

Buna göre, aşağıdaki bölgelerin iklim ve yerşekilleri özellikleri dikkate alındığında, hangisinde çığ olaylarının yol açtığı zararlar daha fazladır?

- A) Marmara Bölgesi
B) Güneydoğu Anadolu Bölgesi
C) İç Anadolu Bölgesi
D) Ege Bölgesi
E) Doğu Anadolu Bölgesi

18. Deprem sonucunda oluşabilecek olan,
I. tünelerin çökmesi ve ulaşımın aksaması
II. bazı kaynak sularının kuruması
III. doğal gaz ve elektrik şebekelerinin zarar görmesi
IV. akarsu yataklarının değişmesi
V. baraj göllerinin zarar görmesi

olaylarından hangileri depremin beseri sistemlere olan etkileri arasında yer alır?

- A) I-II-III   B) I-III-V   C) I-IV-V
D) II-III-IV   E) II-IV-V

Konu Performans Testi - 2

1. Aşağıdakilerden hangisi çölleşme ve kuraklığa karşı alınabilecek önlemler arasında yer almaz?

- A) Doğal bitki örtüsünün korunması
- B) Tarımsal ilaç kullanımının bilimsel yöntemlerle yapılması
- C) Erozyonu artırıcı faaliyetlerin önlenmesi
- D) Mera hayvancılığının yaygınlaştırılması
- E) Su kaybının önlenmesi

2. Sel ve su baskınlarının ülkemizde daha çok İlkbahar ve yaz başlarında meydana gelmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bitki örtüsünün fakir olması
- B) Toprağın suya doygun hale gelmesi
- C) Sağanak yağışların ve kar erimelerinin artması
- D) Akarsu rejimlerinin düzensiz olması
- E) Tarımsal faaliyetlerin yoğun olduğu dönem olması

3. Aşağıdaki ülkelerin hangisinde tektonik deprem olusma olasılığı en azdır?

- A) Japonya   B) Meksika   C) Hollanda
- D) Afganistan   E) Hindistan

4. Volkanizma sonucu yüzeye çıkan lavlar etrafta bulunan yerleşim alanlarındaki insanlar için büyük tehlikeler oluşturur.

Buna göre, aşağıdakilerde ülkelerin hangisinde karşılaşılma olasılığı en düşüktür?

- A) İtalya   B) Japonya   C) Şili
- D) İngiltere   E) Peru

5. Sıcaklığın 0°C'nin altına düşmesiyle suyun, sıvı halde katı hale geçmesine don olayı denir. Don olayı sonrasında tarım ürünlerini önemli zararlar görür.

Buna göre, ülkemizde don olayının aşağıdaki dönem aralıklarının hangisinde meydana gelmesi, tarım ürünlerinin daha fazla zarar görmesine neden olur?

- A) Mayıs - Temmuz
- B) Şubat - Mart
- C) Kasım - Ocak
- D) Eylül - Kasım
- E) Aralık - Şubat

6. Aşağıdaki alanların hangisinde erozyon sonucu birim alandan olan toprak kaybı daha azdır?

- A) Orta Asya
- B) Avustralya
- C) Kuzey Afrika
- D) Amazon Bölgesi
- E) Muson Bölgesi

7. Aşırı sağnak yağışlar ve yağan karların sıcaklığın birden yükselmesiyle süratle erimesi sonucu seller oluşabilmektedir.

Buna göre, aşağıda verilen alanların hangisinde sel olayının daha fazla olması beklenir?

- A) Orta Asya
- B) Kuzey Afrika
- C) Orta Amerika
- D) Batı Avrupa
- E) Muson Asyası

10. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de tektonik deprem olasılığının yüksek olmasının nedeninden biridir?

- A) Bitki örtüsünün iç kesimlerde zayıf olması
- B) Eğim ve yükseltinin fazla olması
- C) Orta enlemlerde yer olması
- D) Arazinin kırıklı yapıda olması
- E) Plato alanlarının geniş yer kaplaması

11. I. Erozyon

II. Sel

III. Deprem

IV. Volkanik patlamalar

Yukarıdaki doğal afetlerin hangilerinin gerçekleşmesi alınacak tedbirler sonucu önlenebilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
- D) II ve IV   E) III ve IV

8. I. Yağışın ve eğimin fazla olması

II. Tabakaların eğim yönünde uzanması

III. Bitki örtüsünün zengin olması

Yukarıdakilerden hangileri heyelanı artırıcı etkide bulunmaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
- D) I ve III   E) II ve III

9. I. Kuraklık

II. Volkanik patlamalar

III. Çığ

IV. Tayfun (kasırga)

Yukarıda doğal afetlere neden olan olaylardan hangileri Türkiye için önemli bir sorun değildir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
- D) II ve IV   E) III ve IV

12. Çığ oluşumunda,

I. arazinin eğimi

II. bitki örtüsü

III. yağan kar miktarı

IV. arazinin jeolojik yapısı faktörlerinden hangileri etkilidir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
- D) II ve IV   E) III ve IV

13. Pek çok ülkede orman yangınları önemli sorun oluşturmaktadır. Çünkü orman yangınları doğal zenginliğin yokmasına neden olmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi orman yangınlarını önlemeye yönelik bir faaliyet olarak nitelenmez?

- A) Orman içinde geniş koridorlar oluşturmak
- B) Ömrünü tamamlamış ağaçlar kesilerek yenilemini díkmek
- C) Yangın gözetleme kuleleri yapmak
- D) Orman içinde piknik yapılmasını önlemek
- E) Orman yangınları konusunda halkı bilinçlendirmek

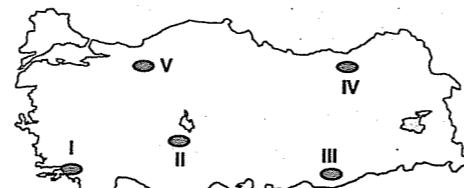
14. Aşağıdakilerden hangisi su baskınlarını önlemek ve zararlarını azaltmak için yapılması gerekenlerden değildir?

- A) Akarsu önlerine bentler ve barajlar kurmak
- B) Otlak ve meraları ıslah edip, aşırı otlatmayı önlemek
- C) Pirinç, mısır gibi bol suya ihtiyaç duyan ürün yetişirtilmesini teşvik etmek
- D) Akarsu havzalarına yerleşim kurulmasını önlemek
- E) Ağaçlandırma faaliyetlerine hız vermek

15. Aşağıdaki doğal afetlerden hangisi insan ölümlerinde dolaylı etkide bulunur?

- A) Depremler
- B) Volkanik püskürmeler
- C) Heyelan
- D) Tayfunlar
- E) Kuraklık

16.

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli alanların hangilerinde rüzgár erozyonu daha etkilidir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

17. Sel baskınlarını önlemek için,

- I. nadas alanları artırılması
  - II. akarsu yatağında hız kesici setler yapılması
  - III. çiplak araziler ağaçlandırılması
- uygulamalardan hangileri yapılmalıdır?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

18. Afetlere neden olan doğal olayların oluşumu önlenemiyor olsada, bu doğa olaylarına karşı alınabilecek önlemlerle zararın azaltılması mümkündür.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerin depreme karşı aldığıları önlemler düşünüldüğünde, aynı şiddette tektonik bir deprem gerçekleştiğinde hangisinde can ve mal kayıplarının daha az olması beklenir?

- A) Japonya
- B) Endonezya
- C) Çin
- D) Pakistan
- E) İran

Konu Performans Testi - 3

1. Türkiye'de her yıl önemli mikardaki verimli topraklar, erozyon nedeniyle kaybedilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi erozyonla kaybedilen toprak miktarının fazla olmasına neden olmaz?

- A) Eğimli arazilerin fazla olması
- B) Bitki örtüsünün cılız olması
- C) Tarlaların eğim yönünde sürülmesi
- D) Nöbetleşme ekim yapılması
- E) Yarı kurak iklim alanlarının geniş olması

2. **Türkiye'de sık sık tektonik deprem felaketinin yaşanması Türkiye'nin hangi özelliğinin sonucudur?**

- A) İklim çeşitliliğinin fazla olmasının
- B) Dağların doğu-batı yönünde uzanmasının
- C) Genç oluşumlu araziye sahip olmasının
- D) Orta kuşakta yer almasının
- E) Yarımada ülkesi olmasının

- Tortum Gölü
- Sera Gölü
- Abant Gölü
- Yedigoller

Yukarıda verilen göllerin oluşumu aşağıdaki doğal olaylardan hangisinin sonucunda gerçekleşmiştir?

- A) Erozyon
- B) Volkanizma
- C) Deprem
- D) Heyelan
- E) Sel

4. Bir bölgede kar yağışlarının fazla olmasına karşılık çığ olayın yaşanmaması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Bitki örtüsünün cılız olmasıyla
- B) Yükseltinin fazla olmasıyla
- C) Anı sıcaklık değişimlerinin olmasıyla
- D) Basınç değerlerinin yüksek olmasıyla
- E) Eğim ve engebezin az olmasıyla

5. **Tsunami adı verilen dalgaların oluşmasında,**

- I. deniz veya okyanuslarda oluşan depremler
  - II. deniz veya okyanuslarda oluşan şiddetli volkanik patlamalar
  - III. okyanus yüzeylerinde oluşan şiddetli fırtınalar
  - IV. okyanus tabanlarındaki zemin çökmesi
- olaylarından hangileri etkili olmaz?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

6. I. Deprem

- II. Tropikal siklonlar (hortumlar)
- III. Kuraklık
- IV. Çığ

Yukarıda verilen doğal afetlerin hangilerinin gerçekleşmeden önce tahmin edilerek, erken uyarı yapılması daha olasıdır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

7. Aşağıdaki doğal afetlerden hangileri enerjisini mantodan alınız?

- A) Tektonik depremler - Volkanizma
- B) Volkanizma - Heyelan
- C) Tektonik deprem - Tayfun (kasırga)
- D) Volkanizma - Tsunami
- E) Heyelan - Tayfun (kasırga)

- Trabzon
- Rize
- Giresun

Aşağıdaki doğal afetlerden hangisi, yukarıdaki üç kente Türkiye genelinde en fazla görülür?

- A) Erozyon   B) Heyelan   C) Deprem
- D) Tayfun   E) Tsunami

9. Sel ve su taşkınlarının zararlarından korunmak için aşağıdakilerden hangisi yapılmamalıdır?

- A) Akarsuyun doğal drenaj sistemi değiştirilmeli
- B) Akarsu yatağında setler yapılmalı
- C) Akarsuyun drenaj alanına yakın yerlerde konut yapımı engellenmeli
- D) Bitki örtüsünün tahribati engellenmeli
- E) Sel sularının drenajını sağlayacak kanallar açılmalı

10. Depremin önceden kestirilmesi ve engellenmesi mümkün olmadığına göre, zararlarını en aza indirecek tebirlerin alınması gereklidir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi tektonik depremlere karşı alınacak önlemler arasında yer almaz?

- A) Alüvvial dolgu alanlarına binalar inşa edilmeli
- B) Binaları deprem mevzuatına uygun inşa etmeli
- C) Yüksek yerler yerleşim alanı olarak seçilmemeli
- D) Fay (kırık) hatlarından uzak alanlar yerleşim bölgeleri olarak seçilmeli
- E) Halk deprem konusunda bilinçlendirilmeli

11. Aşırı sahanak yağışlar ve yüksek dağlara yağan karların sıcaklığın birden artmasıyla süratle erimesi sonucunda seller oluşabilemektedir.

Buna göre, aşağıda verilen alanların hangisinde sel ve taşkınlara daha fazla rastlanır?

- A) Güneydoğu Asya
- B) Kuzey Afrika
- C) Orta Amerika
- D) Kuzey Batı Avrupa
- E) Ortadoğu

12. Türkiye'de yangınlar yok olan orman alanlarının %87'si haziran-ekim dönemini kapsayan beş aylık periyotta meydana gelmektedir.

Bu dönemde yangınların artış göstermesinde,

- I. piknik ve turizm döneminin kapsaması
- II. tarımsal faaliyetlerin yoğun olduğu dönem olması
- III. sıcaklığın yüksek olması

faktörlerinden hangileri etkili olmaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
- D) I ve III   E) II ve III

13. Potansiyel buharlaşmanın yağış miktarından fazla olduğu yerlerde kuraklık sorunu yaşanır.

Aşağıdakilerden hangisi kuraklığın oluşturduğu sorunlardan biri değildir?

- A) Bitki örtüsünün zayıf olması
- B) Toprak oluşumunun yavaş olması
- C) Tarım alanlarında sulama yetersizliği yaşanması
- D) Yerşekillerinin engebeli olması
- E) Erozyon şiddetinin fazla olması

14. Tsunami, depremin ardından deniz veya okyanuslarda oluşan dev dalgalarla denir.

Tsunaminin etkisi üzerinde,

- I. bölgenin iklim koşulları
- II. su kütlesinin büyüklüğü
- III. depremin şiddeti
- IV. bölgenin yükselti durumu

faktörlerinden hangileri belirleyici değildir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
- D) II ve III   E) III ve IV

15. Erozyon, toprak yüzeyinin rüzgar veya sular tarafından süpürülüp taşınması olayıdır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi hem akarsu erozyonunun hem de rüzgâr erozyonunun fazla olduğu alanların ortak özellikleri arasında yer alır?

- A) Eğimin fazla olması
- B) Denizel iklimin etki alanı olması
- C) Bitki örtüsü bakımından fakir olması
- D) Tپorağın humus bakımından zengin olması
- E) Yağış miktarının fazla olması

16. Aşağıda verilen doğal afetlerden hangisi Türkiye'de daha az etkilidir?

- A) Deprem
- B) Sel baskınları
- C) Orman yangınları
- D) Hortum
- E) Kuraklık

17. Yıldırım, elektrik yüklü hava kütlelerinin temasları sırasında açığa çıkan elektrik kivircimleridır.

Buna göre, aşağıda verilen alanlardan hangisinin yıldırım görülme olasılığı daha yüksektir?

- A) Konveksiyonel hava hareketlerinin etkili olduğu alanlarda
- B) Cephe sistemlerinin olduğu alanlarda
- C) Yamaç yağışlarının görüldüğü alanlarda
- D) Yüksek dağlık alanlarda
- E) Yüksek basınç alanlarında

18. Atmosfere salınan sülfür ve azot oksitlerin su buharı ile tepkimeye girerek nitrik asit ve sülfürük asit oluştururlar. Bu zehirli gazlar havadaki su buharının yoğunlaşmasıyla, yağmur, kar gibi yağışlarla yeryüzüne düşer ve asit yağmurları oluşur.

Asit yağmurlarına yol açan faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orman alanlarının tahrif edilmesi
- B) Fosil yakıt kullanımının çok olması
- C) Meralarda aşırı oflatma yapılması
- D) Eğimli alanlarda erozyonun fazla olması
- E) Hidroelektrik üretiminin yaygınlaşması

Konu Performans Testi - 4

1. Çölleşme, çöl olmayan alanların zamanla çöl alanlarına dönüşmesi olayıdır.

Buna göre,

- I. küresel ısınma
- II. su kaynaklarının azalması
- III. heyelan olaylarının görülmesi
- IV. erozyonun artması

yukarıdakilerden hangileri çölleşmeye neden olan olaylar arasında yer almaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve IV
- E) III ve IV

2. Yapılan bilimsel araştırmalara göre, yakın bir gelecekte dünyadaki çöl alanları genişleyecek ve kurak bölgeler artacaktır. Bunun sonucunda ülkelerin en önemli zenginliğinin su kaynakları olacağı düşünülmektedir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinde kuraklık sorunu diğerlerine göre daha fazladır?

- A) İngiltere
- B) Ekvador
- C) Brezilya
- D) Suriye
- E) Danimarka

3. Hortum yada tropikal siklonlar, ani basınç farkından oluşan sarmal hava hareketleridir. Bu tür hava hareketleri genellikle tropikal kuşakta okyanuslar üzerinde oluşur ve sonrasında kara kütleleri üzerinde etkili olur.

Buna göre, aşağıdakilerin coğrafi koşulları düşünüldüğünde hangisinde hortum olasma olasılığı daha azdır?

- A) Myanmar
- B) Meksika
- C) Küba
- D) Bangladeş
- E) Danimarka

4. I. Ağaçlandırma çalışmalarına hız vermek
II. Eğimli arazilerde sekiler yapmak
III. Mera alanlarını tarım alanına dönüştürmek
IV. Tarım alanlarını eğime paralel sürmek

Yukarıdakilerden hangileri erozyon şiddetini azaltıcı önlemler arasında yer almaz?

- A) Yalnız III
- B) Yalnız IV
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

5. Dağlık alanlarda eğimli yamaçlardan kopan kar yığınları çığ olayına neden olur.
Çığ olayının oluşmasında,

- I. bitki örtüsünün zengin olması
- II. kar katmanının kalın olması
- III. arazide eğimin fazla olması
- IV. ıslak sıcaklığın kar yığınlarını gevşetmesi

faktörlerinden hangileri etkili olmaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

6. – Türkiye'de en fazla yaz mevsiminde görülür.
– Hemen her ilde meydana gelir.
– Ulaşımın aksamasına ve tarım alanlarının zarar görmesine neden olur.

Yukarıdaki özellikler aşağıdakilerin afet türlerinin hangisine aittir?

- A) Heyelan
- B) Erozyon
- C) Sel
- D) Yıldırım düşmesi
- E) Deprem

7. – Bitki örtüsünün zayıf olduğu alanlarda etkilidir.
– Toprağın verimsizleşmesine neden olur.
– Türkiye'de en fazla İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde etkilidir.

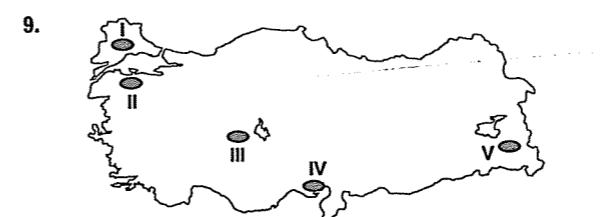
Yukarıda bazı özellikleri verilen doğal afet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tayfun
- B) Heyelan
- C) Erozyon
- D) Volkanik patlama
- E) Deprem

8. Aşağıda doğal afetlere yol açan bazı olaylar verilmiştir.

Bu olaylardan hangileriyle, oluşturuları bölgenin yer şekillerinin özellikleri arasında bir ilişki kurulamaz?

- A) Erozyon - heyelan
- B) Çığ - erozyon
- C) Tektonik deprem - heyelan
- D) Volkanizma - tektonik deprem
- E) Heyelan - sel

Yukarıdaki Türkiye haritasında taramarak gösterilen alanların hangisinde kar yağışlarının fazla olması, ulaşımı olumsuz yönde daha fazla etkiler?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. I. Erozyon
II. Çığ
III. Volkanik faaliyetler
IV. Tropikal siklonlar

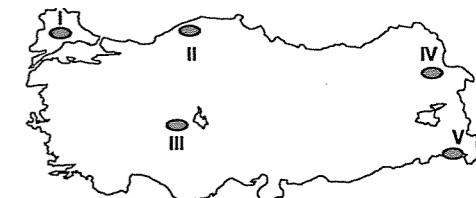
Yukarıdaki doğal afetlere yol açan olaylardan hangileriyle, etkili oldukları bölgenin iklim özellikleri arasında bir bağlantı kurulamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve IV
- E) III ve IV

11. Hızla yükselen havanın içindeki su buharının ani den soğuması sonucu katı halde meydana gelen yağışlara dolu yağışları denir.
Aşağıdaki kentlerden hangisinde dolu yağışlarına daha az rastlanır?

- A) Trabzon
- B) Konya
- C) Kars
- D) Mersin
- E) Ankara

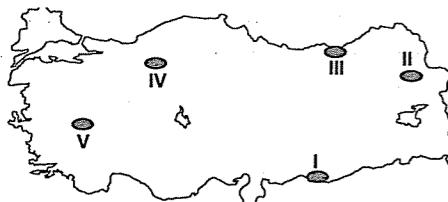
12. Dağların yüksek kesimlerinden kopan ve yuvarlanıkça büyuen kar yığınlarına çığ denir.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritasında tarama alanlarında hangilerinde çığ olayının gerçekleşme olasılığı daha azdır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) IV ve V

13. Havadaki nemin, havanın yere temas eden bölgelerinde yoğunlaşmasıyla sis oluşur.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritasında tarafları alanların hangisinde sis oluşumuna daha az rastlanır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

14. Aşağıdaki doğal afetlerden hangisi, özellikle akarsu boyalarındaki yerleşim alanlarını daha fazla tehdit eder?

- A) Volkanik patlamalar
B) Sel baskınları
C) Çığ
D) Erozyon
E) Heyelan

15. I. Bitki örtüsünün zayıf olması
II. Tarım arazilerinin verimsizleşmesi
III. Yağış miktarının az, yağış rejiminin düzensiz olması
IV. Çöl alanlarının genişlemesi
Yukarıdakilerden hangileri erozyonun sonuclarından değildir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve V

16. Dağlık alanlarda eğimli yamaçlardan kopan ve yuvarlandıkça büyüyen kar yığınları çığ düşmesi olayına neden olur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi çığ düşmesinin başlamasında etkili bir faktör değildir?

- A) Eski karın üstüne yeni kar yağması
B) Toprak yapısının gevşek olması
C) Artan sıcaklığın kar yığınlarını gevsetmesi
D) Kar katmanının kalın olması
E) Yüksek ses titreşimleri

17. Aşağıdaki kentlerin hepsinde beş gün boyunca don olayı görülürse, bu kentlerin hangisinde üretilen tarım ürünleri daha fazla zarar görür?

- A) Afyon   B) Hakkari   C) Erzurum
D) Konya   E) Adana

18. Depremleri önlemek veya geciktirmek mümkün olmadığına göre, depremden korunmaya ve depremin oluşturacağı zararları en aza indirmeye yönelik önlemlerin alınması zorunludur.

Aşağıdakilerden hangisi bu zorunluluklardan biri değildir?

- A) Yerleşmelerin alüvyal dolgu alanlarına yapılmaması
B) Binaların arazi etüdü sonrasında belirlenen sağlam zemin üzerine yapılması
C) Dikey kentleşme yerine yatay kentleşmenin gerçekleştirilmesi
D) Fay hatlarına uzak alanların yerleşim alanı olarak seçilmesi
E) Binalarda ağır ve betonarme malzeme kullanılması

Konu Performans Testi - 5

1. Su sıcaklığının 0°C'nin altına düşmesi sonucu suyun sıvı halden katı hale gelmesiyle don olayı oluşur.

Buna göre, Türkiye'nin iklim koşulları dikkate alındığında, aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla don olayına en fazla ve en az rastlanır?

- A) Karadeniz - Marmara
B) Doğu Anadolu - İç Anadolu
C) İç Anadolu - Karadeniz
D) Güneydoğu Anadolu - Ege
E) Doğu Anadolu - Akdeniz

2. Aşağıda verilen kent çiftlerinin hangisinde çığlaşma olasılığı diğerlerinden yüksektir?

- A) Konya - Hakkari
B) Elazığ - Ankara
C) Ağrı - Hakkari
D) Konya - Yozgat
E) Mersin - Edirne

3. Aşağıdakilerden hangisi erozyona mücadele yöntemlerinden biri değildir?

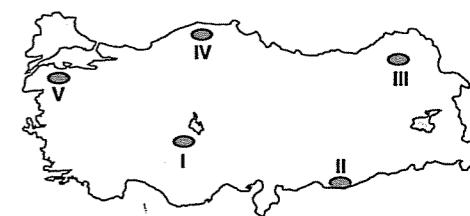
- A) Meraların aşırı olatılmasıının önlenmesi
B) Bitki örtüsünün zenginleştirilmesi
C) Nadas yöntemiyle tarım yapılması
D) Nöbetleşe ekim yapılması
E) Orman yangınlarının önlenmesi

4. Bir ülkede sel felaketlerine sık sık rastlanıyorsa, bu ülke ile ilgili,

- I. ani kar erimeri sonucu taşkınlar yaşanabilir.
II. yağışlar kararsız ve genellikle sağanak şeklinde deder.
III. yıl içinde kurak dönemi fazladır.
IV. yersekilleri sadedir.
çıklarının hangileri yanlıştır?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

5. Buharlaşmanın fazla ve yağış miktarının az olduğu alanlarda yaşanan en önemli sorunlardan biri kuraklıktır.

Buna göre, Türkiye'nin sıcaklık ve yağış koşulları dikkate alındığında, haritada taranarak göstergelen alanların hangisinde kuraklığın daha fazla yaşandığı söylenebilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

6. Aşağıdakilerden hangisi yersekillerinin erozyonu artırıcı etkisine örnek oluşturur?

- A) Bitki örtüsünün cılız olması
B) Tarım alanlarının yanlış kullanımı
C) Yağış rejiminin düzensizliği
D) Arazideki eğim fazlalığı
E) Yağış miktarının fazlalığı

7. Sel ve su baskınları hem yerleşim alanlarına hemde tarım alanlarına büyük zarar verir.

Sel ve su baskınlarının zararlarını önlemek için,

- I. fazla sulama isteyen tarım ürünlerinin yetiştiştirilmesi
- II. akarsu yataklarına bentler yapılması
- III. yerleşim alanlarının vadi tabanlarında kurulması
- IV. bitki örtüsünün zenginleştirilmesi

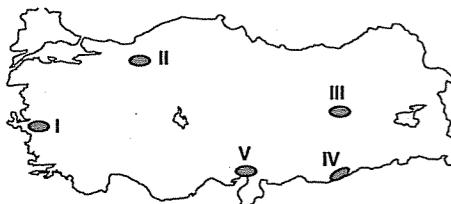
faaliyetlerinden hangileri yapılmamalıdır?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

8. Aşağıdaki doğal afetlerin hangisinin gerçekleşmesinden sonra toprak verimi olumlu yönde etkilenir?

- A) Depremler   B) Erozyon   C) Heyelan
D) Volkanizma   E) Su baskını

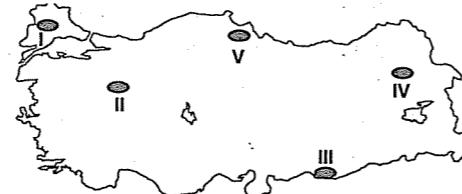
9. Doğal afetlerin en fazla olumsuz sonuç ortaya çıkanlarından biride tektonik depremlerdir.

Buna göre, yukarıdaki haritada taralı alanların hangisinde tektonik deprem olasılığının daha az olması nedeniyle, depreme karşı önlem alınması diğer taralı alanlardan daha az önem taşır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

10.

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli alanların hangisinde çığ felaketi daha fazla yaşanır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

11. – Tarım alanlarının zarar görmesine neden olur.
– Ulaşımın aksamasına neden olur.
– En fazla yaz mevsiminde gerçekleşir.
– Türkiye'de her yıl çok sayıda gerçekleşir.

Yukarıda bazı özellikleri verilen afet türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çığ   B) Deprem   C) Heyelan
D) Fırtına   E) Sel

12. Türkiye'de görülen doğal afetlerden biride depremlerdir. Özellikle tektonik depremlerin olumsuz sonuçları diğer depremlere göre daha fazladır.

Buna göre, depremin sonuçları arasında,

- I. insan ölümleri
- II. toprağın verimsizleşmesi
- III. elektrik ve su şebekelerinin zarar görmesi
- IV. heyelan olayının artması

durumlardan hangileri yer almaz?

- A) Yalnız II   B) Yalnız IV   C) I ve II
D) II ve III   E) III ve IV

13. I. Meraların tarım alanına dönüştürülmesi
II. Tahrip edilen orman alanlarının yeniden ağaçlandırılması
III. Tarım ilaçları kullanımının artırılması
IV. Asit yağmurlarını önleyici tedbirler alınması

Yukarıda verilenlerden hangileri kuraklaşmayı önleyici uygulamalar arasında yer almaz?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

14. Çığ olayı dağlık alanlarda eğimli yamaçlardan kopian ve yuvarlandıkça büyuyen kar sürüklendirmesidir.

Buna göre,

- I. sıcaklık artışının var olan kar yığınlarını gevşetmesi
  - II. kar yağışının olduğu alanlarda eğimin fazla olması
  - III. orman alanlarının fazla olması
  - IV. arazinin geçirimsiz olması
- gibi faktörlerden hangileri çığ olayının gerçekleşmesinde etkili olmaz?**

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

15. Türkiye'de kaya düşmesi nedeniyle oluşan doğal afetlerin en az yaşandığı bölgelerden biri Marmara Bölgesi'dir.

Bu durum, Marmara Bölgesi'nin,

- I. eğim ve engebesinin az olması
  - II. yüz ölçümünün küçük olması
  - III. yağış miktarının fazla olması
  - IV. iklim çeşitliliğinin fazla olması
- özelliklerinden hangilerinin sonucudur?**

- A) Yalnız I   B) Yalnız IV   C) I ve II
D) II ve IV   E) III ve IV

16. **Sel ve su taşkınlarının oluşmasında,**

- I. yağış rejiminin düzensiz olması
  - II. bitki örtüsünün tahrip edilmesi
  - III. akarsu yataklarına yerleşim alanı kurulması
  - IV. kış yağışlarıyla toprağın suya doygun hale gelmesi
- faktörlerinden hangileri etkili olmaz?**

- A) Yalnız II   B) Yalnız IV   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve IV

17. Türkiye'de bir yılda erozyonla denizlere taşınan toprak miktarı yaklaşık 600 milyon ton iken, bu değer Avrupa Kıtası'nda 360 milyon tondur.

Türkiye'de denizlere taşınan toprak miktarının Avrupa Kıtası'ndan fazla olması aşağıdakilerden hangisiyle çıkışlanamaz?

- A) Bitki örtüsünün cılız olmasıyla
B) Yarıkurak iklim alanlarının fazla olmasıyla
C) Yerşekillerinin eğimli ve engebeli olmasıyla
D) Orta enlemlerde yer almasıyla
E) Ağaçlandırma çalışmalarının yetersiz olmasıyla

18. Türkiye'de en fazla heyelan Karadeniz Bölgesi'nde gerçekleşir.

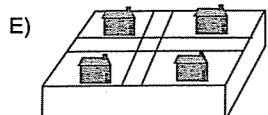
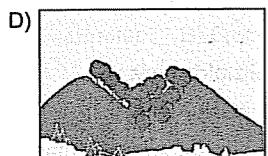
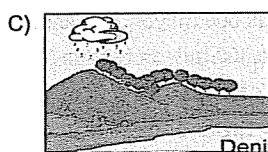
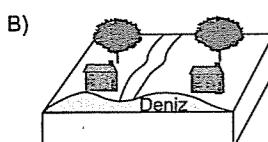
Bu durum bölgenin,

- I. yağış miktarının fazla olması
  - II. bitki örtüsünün gür olması
  - III. eğimli arazilerin fazla yer tutması
  - IV. toprakların kahverengi orman toprağı olması
- gibi özelliklerinden hangilerinin sonucudur?**

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

Üniversite Performans Testi

1. Aşağıda kesitleri verilen yerlerden hangisinde meydana gelecek heyelan felaketinde daha fazla can ve mal kaybı yaşanabilir?

YGSCOGSB302/1

2. Aşağıdakilerden hangisi, insanların doğaya etkisini hızlandıran olaylardan biri değildir?

- A) Teknolojik gelişmelerin yaşanması
- B) Nüfusun artması
- C) Geri dönüşümlü ürünlerin yaygınlaşması
- D) Ulaşım ağlarının gelişmesi
- E) İnsan ihtiyaçlarının çeşitlenmesi

YGSCOGSB302/2

3. Rusya'da Ust Nera kentinde sıcaklıklar -60°C , -70°C 'ye kadar düşmektedir. Ancak zengin doğal gaz yataklarına sahip olduğu için kente on binin aşık nüfus yaşamaktadır. Dünya'nın en kuzeyinde yer alan başka bir kent ise Dikson'dur. Sibirya'nın Tamir Yarımadası'nın batı ucundadır. Sovyetler Birliği döneminde askeri üs olarak kullanılmaktaydı. Günümüzde ise madenciliğe bağlı olarak üç bin civarında nüfus bulunmaktadır.

Parçada verilen bilgilere göre nüfus ve yerleşme hakkında aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Dünyada yükseltiden dolayı sıcaklığın düşük olduğu yerlerde nüfus miktarı azdır.
- B) Rusya soğuk olmasına rağmen nüfus yoğunluğu fazla olan bir ülkedir.
- C) Ekvator'dan Kuzey Kutbu'na doğru gidildikçe nüfus miktarı da azalmaktadır.
- D) Yerşekilleri nüfusun dağılışında etkilidir.
- E) Yeraltı kaynaklarının varlığı insanları çekmektedir.

YGSCOGSB302/3

4. Toprak yüzeyinin dış kuvvetler tarafından süpürülüp taşınması olayına erozyon denir.

Buna göre, erozyonun etkisini azaltmak için,

- I. ağaçlandırma yapılması,
- II. nadas uygulamasının artırılması,
- III. arazide taraçalandırma yapılması,
- IV. arazinin eğime dik olarak sürülmesi

uygulamalarından hangileri yapılmamalıdır?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız IV
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

YGSCOGSB302/4

5. Toprağın verimli olan üst kısmının dış kuvvetler tarafından aşındırılıp taşınmasına erozyon denir.

Erozyonun artmasında,

- I. Bitki örtüsünün tahribi
- II. Eğimli yamaçlarda teraslama yapılması
- III. Nadas uygulaması
- IV. Nöbetleşe ekim uygulaması
- V. Anız örtüsünün yakılması

yukarıda verilen faaliyetlerden hangileri etkili olmaz?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) IV ve V

YGSCOGSB302/5

6. 2011 yılının Ekim Ayı'nda Van'da meydana gelen 7,2 şiddetindeki depremde 604 kişi hayatını kaybetti. Deprem sonrasında hava sıcaklıklarının 0°C altına düşmesi insanları zor duruma soktu. Bu durumun üzerinden 17 gün geçtiği ki bu sefer Van, 5,7 büyüklüğündeki bir depremle daha sarsıldı. Bu depremde de 40 kişi hayatını kaybetti. Bölge insanları mecburen evlerine giremez oldu ve bölgeden dışarıya göç başladı. İl merkezinde ekonomik canlılık bitme noktasına geldi.

Parçada verilen bilgilere bakılarak Van ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylemeyez?

- A) Binalarda yanlış ve eksik malzeme kullanıldığı
- B) Can ve mal kayıplarının olduğu
- C) Bölge insanın göç etiği
- D) Ticari faaliyetlerinin azaldığı
- E) Genç olumsulu arazide yer aldığı

YGSCOGSB303/6

7. Aynı iklim bölgesinde yer alan iki merkezde heyelan olaylarının görülmeye sıklığının farklılığı gösterdiği gözlemlenmiştir.

Bu farklılığın nedenleri arasında,

- I. Tabakaların uzanış yönü
- II. Eğim derecesi
- III. Yağış rejimi
- IV. Arazinin geçirimsizlik özelliği

yukarıdakilerden hangileri gösterilemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

YGSCOGSB303/7

8. Aşağıdakilerden hangisi insan faaliyetlerinin doğaya yapmış olduğu müdahale sonucu ortaya çıkan bir çevre sorunu değildir?

- A) Evsel atıklar sonucu yer üstü sularının kirlenmesi
- B) Karbon gazların atmosfere salınımı neticesinde küresel sıcaklığın artması
- C) Tarımsal faaliyetlerde kimyasal ilaçların kullanılması sonucu toprağın kalitesinin düşmesi
- D) Tropikal bölgelerde aşırı basınç farkı sonucu fırıldınaların çıkması
- E) Orman tahribi neticesinde sel ve taşkınların artması

YGSCOGSB303/8

9. Aşağıdakilerden hangisi erozyona neden olan faktörler arasında gösterilemez?

- A) Tarım arazilerinin eğime dik sürülmESİ
- B) Anız örtüsünün yakılması
- C) Yağışların düzensiz olması
- D) Bitki örtüsünün tahrif edilmesi
- E) Mera alanlarında aşırı otlatma yapılması

YGSCOGSB303/9

10. Erozyonu oluşturan faktörlerden biri de arazinin yanlış kullanılmasıdır.

Aşağıdakilerden hangisi arazinin yanlış kullanımı verilecek örneklerden değildir?

- A) Eğimli arazilerin tarıma açılması
- B) Toprağın aşırı şekilde işlenmesi
- C) Meraların aşırı olatılması
- D) Nöbetleşe ekimin yapılması
- E) Arazinin eğim yönünde sürülmESİ

YGSCOGSB303/10

11. – Alman doğa bilimci Alexander van Humboldt 1800'lü yıllarda Atlas Okyanusu'nun iki yakasının benzer olduğunu söyledi.

- 1850'li yıllarda ise Fransız bilim adamı Antonio Snider, Kuzey Amerika ve Avrupa'daki kömür yataklarında belirlenen bitki fosillerinin benzer olduğunu açıkladı.

Bu bilgiler, Dünya ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisini kanıtlar?

- A) Dünya'nın bir zamanlar tek bir kıta olduğunu
- B) Dünya'da farklı yerlerde aynı tip sıcaklık ve yağış koşullarının yaşandığını
- C) Bütün kıtalarda aynı canlı türlerinin yaşadığı
- D) Dünya'nın farklı yarımlarından ibaret olduğunu
- E) Dünya'da farklı yerlerde aynı yerçekillerinin görüldüğünü

YGSCOGSB303/11

12. Aşağıdakilerden hangisi, insanın doğal çevreye olumsuz etkileri arasında gösterilemez?

- A) Tarımsal faaliyetlerde bulunması
- B) Sanayi atıklarını denizlere boşaltması
- C) Karbon gazi salımını artırması
- D) Yer altı sularını aşırı kullanması
- E) Fosil yakıt kullanımını yaygınlaştırması

YGSCOĞSB304/12

13. Van'da meydana gelen 7,2 şiddetindeki deprem sonrasında şehirde çok sayıda can ve mal kayıpları yaşandı.

Buna göre, şiddetli bir deprem yaşanan bir kente aşağıdaki sorunlardan hangisinin gerçekleşmesi kesinlikle beklenemez?

- A) Alt yapı sorunları
- B) Salgın hastalıklar
- C) Dışarıya göç
- D) Ekonomik durgunluk
- E) Sosyal bütünlük

YGSCOĞSB304/13

14. Bir grup coğrafyacı Akdeniz Bölgesi'nde araştırma yapmış ve bölgenin özellikleriyle ilgili şu saptamaları bulmuştur:

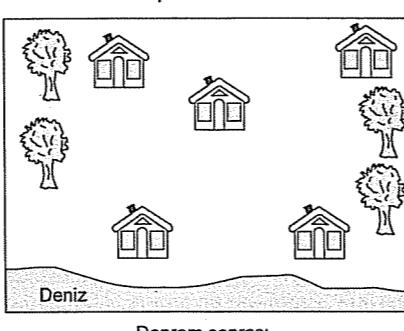
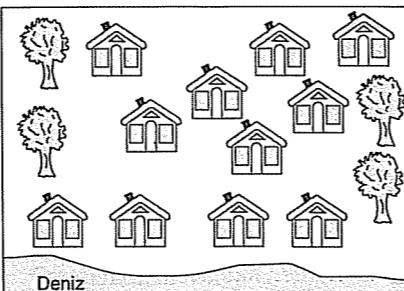
- I. Yamaç paraşütü ve rafting gibi doğa sporları turizmi gelişmiştir.
- II. Mağara, düden, polje gibi karstik yer şekilleri yaygındır.
- III. Turuncgil, muz ve sebze üretimi fazladır.
- IV. Deniz turizmi gelişmiştir.
- V. Kıyı ile iç kesimler arasında sıcaklık farklılıklarını belirtmektedir.

Bu özelliklerden hangileri bölgenin yüksek ve en gebeli olmasıyla açıklanabilir?

- A) I ve III
- B) I ve V
- C) II ve V
- D) III ve IV
- E) IV ve V

YGSCOĞSB304/14

15. Aşağıda bir merkeze ait deprem öncesi ve sonrası şekli gösterilmiştir.

Verilen şekillere bakıldığından, bu merkeze ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Depremin şiddeti fazla olduğu için merkezi oldukça etkilemiştir.
- B) Binalar yeteri kadar sağlam yapılmamıştır.
- C) Çarpık kentleşme görülmektedir.
- D) Denize kiyısı olduğu için yıkılan bina sayısı fazladır.
- E) Halkın deprem konusunda bilinçli olmadığı için can kaybı yaşanmıştır.

YGSCOĞSB304/15

16. Doğal afetlerden biri olan çığ olayının oluşum koşulları dikkate alındığında, aşağıdaki bölgelerden hangisinde görülmeye olasılığı daha azdır?

- A) Hakkari Bölümü
- B) Yukarı Fırat Bölümü
- C) Yukarı Kızılırmak Bölümü
- D) Yukarı Sakarya Bölümü
- E) Yukarı Murat-Van Bölümü

YGSCOĞSB304/16